Kommunfullmäktige kallas till sammanträde

Tid:	Torsdag den 12 juni kl. 17.00
Plats:	Folkets hus, Säter
Förslag justeringspersoner:	Leo Thorsell och Annette Nilsson Almroth
Kl. 15.45	Valberedning
Kl. 16.00	Gruppmöten

Innehållsförteckning

Kf § 1 Allmänhetens frågestund 6

Kf § 2 Månadens blomma 7

Kf § 3 Nytt medborgarförslag gällande antal återvinningskärl för sopsortering 8

Kf § 4 Nytt medborgarförslag gällande att ta sig ut till Säters vårdcentral 10

Kf § 5 Nytt medborgarförslag gällande träffpunkt för äldre 11

Kf § 6 Nytt medborgarförslag gällande att erbjuda upphämtning av grovsopor 2 gånger per år 12

Kf § 7 Svar på medborgarförslag gällande att färdigställa lokal i Stora Skedvi idrottshall, våning 2 13

Kf § 8 Information från revisionen 15

Kf § 9 Granskning av lokalresurs- och underhållsplanering 16

Kf § 10 Granskning av bokslut och årsredovisning 2024 Säters kommun 19

Kf § 11 Revisionsrapporter 20

Kf § 12 Revisionsberättelse 2024 21

Kf § 13 Årsredovisning 2024 Säters kommun 22

Kf § 14 Kommunfullmäktiges ansvarsprövning 24

Kf § 15 Verksamhetsberättelse och bokslut 2024 för Överförmyndare i samverkan Falun-Borlängeregionen 25

Kf § 16 Bokslut och verksamhetsberättelse 2024 för gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel (ATL) 26

Kf § 17 Bokslut och verksamhetsberättelse 2024, hjälpmedelsnämnden 27

Kf § 18 Verksamhetsberättelse och bokslut 2024, Språktolknämnden .. 28

Kf § 19 Årsredovisning och bokslut för Södra Dalarnas samordningsförbund 29

Kf § 20 Bokslut och verksamhetsberättelse för gemensam nämnd för upphandlingssamverkan (GNU) 30

Kf § 21 Årsredovisning för Räddningstjänst Dala Mitt (RDM) 2024 31

Kf § 22 Budget 2026 och plan för 2027 - 2029 32

Kf § 23 Information om lokal uppföljning av ungdomspolitiken, LUPP . 36

Kf § 24 Miljö- och klimatpolicy 37

Kf § 25 Revidering av föreskrift om taxa för sotning och brandskyddskontroll, anpassning av mervärdesskatt och byte av uppräkningsmodell 39

Kf § 26 Revidering av föreskrifter om taxa för tillsyn och tillstånd som genomförs av Räddningstjänst Dala Mitt (RDM), anpassning av mervärdesskatt och vissa justeringar 42

Kf § 27 Förändrat ansvar för omsorgsresor 45

Kf § 28 Kommunfullmäktiges kalendarium 2026 47

Kf § 29 Överlämna tillsynsansvaret av sprängämnesprekursorer till Räddningstjänst Dala Mitt (RDM) 48

Kf § 30 Redovisning av partistöd 50

Kf § 31 Ej verkställda beslut, kvartal 1 2025 51

Kf § 32 Interpellationer/frågor 52

Kf § 33 Valärenden 53

Kf § 34 Rapporter 54

Kf § 35 Delgivningar 55

Säter 2025-06-03

Abbe Ronsten
Ordförande

Susanne Hoffman
Sekreterare

Kallelsen delges ersättarna för kännedom

Kf § 1 Allmänhetens frågestund

Kf § 2 Månadens blomma

KS2025/0036

Förslag till beslut

_____

Motivering

Kf § 3 Nytt medborgarförslag gällande antal återvinningskärl för sopsortering

KS2025/0262

Presidiets förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att hänskjuta medborgarförslag till kommunstyrelsen för beredning.

Bakgrund och ärendebeskrivning

Ett medborgarförslag om antal återvinningskärl för sopsortering har lämnats in till kommunfullmäktiges sammanträde 2025-06-12 av Gunnar Karlpers.

Medborgarförslag

” Mycket beror på information till Kommunens medborgare. Det finns alltid mer eller mindre slarviga sorterare och mer eller mindre dålig teknik för att sortera alla dessa, i det här fallet 8 fraktioner. Slarvar man är det i "plockanalys", nedskräpning, som kan bötfällas!

God arbetsmiljö är kärl för renhållningspersonalen, men knappast 4 eller fler kärl vid varje fastighet. Och om tekniken inte hunnit till fyrfackstömning utan att gå ut, är det en brist på innovation. Som parentes kom kärlen i slutet av nittiotalet och även sidlastarna, och om det så vore, så tror jag knappast att en förare mår illa av att gå ut och röra på sig. Däremot ska bilarna vara lågbyggda, för att undvika förslitningsskador på förarna. En baklastad traditionell sopbil körs snabbare med två förare än en sidlastad med en förare. Behöver aldrig vända!

Så merkostnaden är en del av en lön och naturligtvis rätt fordon. Räkna på vad kärlkostnaden blir på fyra kärl, som ändå inte tillåter total insamling, mot två stycken fyrfackare. Dessutom ska dessa kärl stå tillgängliga för uppsamlingsbilen, och hela Kommunen kommer att skina av plastkärl som står och dräller, eller ligger, överallt. Fyrfackskärlen är 370 liters och de ramlar inte omkull. Kostnadsmässigt tar Kommunen ut kärlhyra i nuläget, så det skulle bara påverkas marginellt. Som du skriver : Stor investering och rejäl taxehöjning, är en sanning med modifikation.

Summa sumarum kommer fastighetsägarna med flerbostadshus att behöva bygga sophus för ca 10 fraktioner, och villaägarna kommer att få minst fyra små kärl som kommer att stå ivägen överallt. Jag föredrar två stycken fyrfackare, med bra utmärkning för rätt utsortering av dessa sex förpackningar, kompost och brännbart.

Dessutom finns plats för batterier och kvicksilverförsedda lågenergilampor och lysrör.
Plus alla dessa transporter till Återvinningcentralen i onödan!”

Delges

Kommunstyrelsen

Från: "Marina Svensson"
Skickat: den 14 maj 2025 15:53:04
Till: "Säters Kommun - Kommun" <kommun@sater.se>
Ämne: Medborgarförslag

Hej,

Jag har tagit emot ett mejl där innevånaren skrivit ordet Medborgarförslag samtidigt som ämnet i mejlet var Renhållningsansvarig.
Därför frågade jag medborgaren vad som var avsikten, och tolkar hans återkoppling som att avsikten är att lämna in ett medborgarförslag.

Ber er därför hantera Gunnars skrivelse nedan som ett sådant

Med vänlig hälsning,

Marina Svensson
Återvinningsansvarig
SÄTERS KOMMUN

Telefon: 0225 – 557 36
E-post: marina.svensson@sater.se

VA/Renhållningsenheten
Box 300
783 27 Säter
Besök: Västra Långgatan 12
www.sater.se

Från: Gunnar Karlpers <gunnar_bispberg@hotmail.com>
Skickat: den 9 maj 2025 14:59
Till: Marina Svensson <marina.svensson@sater.se>
Ämne: Sv: Renhållningsansvarig.

Hej Marina, igen. Medborgarförslag.
Mycket beror på information till Kommunens medborgare.
Det finns alltid mer eller mindre slarviga sorterare och mer eller mindre dålig teknik för att sortera
alla dessa, i det här fallet 8 fraktioner. Slarvar man är det i "plockanalys", nedskräpning, som kan bötfällas!
God arbetsmiljö är kärl för renhållningspersonalen, men knappast 4 eller fler kärl vid varje fastighet.
Och om tekniken inte hunnit till fyrfackstömning utan att gå ut, är det en brist på innovation.
Som parantes kom kärlen i slutet av nittiotalet och även sidlastarna, och om det så vore, så tror jag knappast att en förare mår illa
av att gå ut och röra på sig. Däremot ska bilarna vara lågbyggda, för att undvika förslitningsskador på förarna.

En baklastad traditionell sopbil körs snabbare med två förare än en sidlastad med en förare.
Behöver aldrig vända!
Så merkostnaden är en del av en lön och naturligtvis rätt fordon.
Räkna på vad kärlkostnaden blir på fyra kärl, som ändå inte tillåter total insamling, mot två stycken fyrfackare.
Dessutom ska dessa kärl stå tillgängliga för uppsamlingsbilen, och hela Kommunen kommer att skina av plastkärl
som står och dräller, eller ligger, överrallt. Fyrfackskärlen är 370 liters och de ramlar inte omkull.
Kostnadsmässigt tar Kommunen ut kärlhyra i nuläget, så det skulle bara påverkas marginellt.
Som du skriver : Stor investering och rejäl taxehöjning, är en sanning med modifikation.
Summa sumarum kommer fastighetsägarna med flerbostadshus att behöva bygga sophus för ca 10 fraktioner,
och villaägarna kommer att få minst fyra små kärl som kommer att stå ivägen överallt.
Jag föredrar två stycken fyrfackare, med bra utmärkning för rätt utsortering av dessa sex förpackningar,
kompost och brännbart. Dessutom finns plats för batterier och kvicksilverförsedda lågenergilampor och lysrör.
Plus alla dessa transporter till Återvinningcentralen i onödan!

Hälsningar
Gunnar Karlpers

Från: Marina Svensson <marina.svensson@sater.se>
Skickat: den 28 april 2025 12:18
Till: Gunnar Karlpers <gunnar_bispberg@hotmail.com>
Ämne: Sv: Renhållningsansvarig.

Hej igen,

Jag kan börja med att svara dig i egenskap av Återvinningsansvarig. Sen kan du fortfarande välja att lämna in ett Medborgarförslag. Fördelen med ett Medborgarförslag är att det tas upp i KF och det är där man kan påverka beslut, men processen tar sin tid. Kommunfullmäktige har möte nästa gång den 12 juni.
Här finns mer information : Lämna medborgarförslag | Säters kommun
Om du inte har möjlighet att använda E-tjänsten är du välkommen att mejla in ditt medborgarförslag till kommun@sater.se eller meddela mig ,så skickar jag ditt förslag vidare internt.

Här är mitt svar på din fråga:
Den 24 oktober 2024 tog Kommunfullmäktige beslut att godkänna insamlingssystem för plast- och pappersförpackningar med singelkärl samt att övriga fraktioner (glas och metall) avvaktas och utreds vidare.

Jag bifogar det beslutsunderlag som tagits fram. För att sammanfatta underlaget så har vi letat efter ett system som:

- Uppnår förordningens mål om materialåtervinning
- Bibehåller en god arbetsmiljö (praktisk funktion)
- Kostnadseffektivitet (full kostnadstäckning från producenter)

- Flexibilitet (följa samhälle och trender i förändring)

På din fråga ”Varför inte fyrfackskärl” så blir svaret:

- Materialåtervinningen blir inte bättre – i dom kommuner som har fyrfackskärl idag visar plockanalyser att det fortfarande ligger en stor andel förpackningar i restavfallet. Man ser enbart marginell förbättring trots att man haft systemet under flera år. Förordningens mål om materialåtervinning nås alltså inte med det systemet.
- Än finns inga bilar som klarar att tömma fyrfackskärl utan att chauffören kliver ur fordonet och drar fram kärlet till bilens lyftanordning. Det innebär i vår kommun att personalens arbetsmiljö försämras. Dessutom tar det längre tid vilket innebär en ökad driftskostnad.
- För att införa det systemet i vår kommun skulle vi behöva byta ut alla kärl vi har idag samt köpa in en ny fordonsflotta. Det blir alltså en stor investering och skulle innebära en rejäl taxehöjning för våra innevånare eftersom ersättningen från producenterna inte täcker kostnaderna.

Beslutet som togs i KF den 24 oktober innebär att vi kan samla in pappers- och plastförpackningar till relativt små investeringar och låga driftskostnader. Det betyder också att vi inte behöver höja taxan nämnvärt och att vi fortfarande kan styra om till annat system om det skulle utvecklas något som bättre uppfyller våra behov.

Med vänlig hälsning,

Marina Svensson
Återvinningsansvarig
SÄTERS KOMMUN

Telefon: 0225 – 557 36
E-post: marina.svensson@sater.se

VA/Renhållningsenheten
Box 300
783 27 Säter
Besök: Västra Långgatan 12
www.sater.se

Från: Gunnar Karlpers <gunnar_bispberg@hotmail.com>
Skickat: den 26 april 2025 17:16
Till: Marina Svensson <marina.svensson@sater.se>
Ämne: Renhållningsansvarig.

Hej Marina.
Renhållningsansvarig eller Miljöansvarig.
Någon som är ansvarig för Fastighetsrenhållningen och utsättande av kärl,
och därtill hörande fordon för insamling av alla fraktioner.
Det kanske till och med behövs nya fordon för fastighetsnära insamling.
Gärna som ett Medborgarförslag, om det påskyndar ärendet.

Hälsningar
Gunnar Karlpers

Hej Gunnar,

Tack för ditt mejl. Toppen att du hör av dig.

Jag vill bara stämma av med dig, så ditt ärende hanteras enligt dina önskemål.

Du har skrivit Renhållningsansvarig i raden för ämne. Vill du ha en dialog direkt med Renhållningsansvarig gällande ditt förslag?
I så fall fortsätter mejlkonversationen med undertecknad.

Du har också skrivit Medborgarförslag. Vill du att vi hanterar ditt mejl som ett medborgarförslag?
I så fall skickas det till handläggare och tas upp på nästa Kommunfullmäktige.

Med vänlig hälsning,

Marina Svensson
Återvinningsansvarig
SÄTERS KOMMUN

Telefon: 0225 – 557 36
E-post: marina.svensson@sater.se

VA/Renhållningsenheten
Box 300
783 27 Säter
Besök: Västra Långgatan 12
www.sater.se

Från: Gunnar Karlpers <gunnar_bispberg@hotmail.com>
Skickat: den 22 april 2025 16:37
Till: Säters Kommun - Samhällsbyggnadsnämnden SBN <sbn@sater.se>
Ämne: Renhållningsansvarig.

Du får inte ofta e-post från gunnar_bispberg@hotmail.com. Läs om varför det här är viktigt

Hej på dig.
Medborgarförslag till förenklad fastighetsrenhållning.
Varför inte göra som man gör i andra Kommuner sedan länge.
Inför ett system med två stycken 370 liters kärl med fyra fack i varje.
Pappersförpackningar 155 liter, 35-45 liter/vecka, Plastförpackningar 155 l, 20-25 l/v, Tidningar 60 l, 2 l/v, Ofärgat glas 30 l, 2 l/v, Färgat glas 30 l, 2 l/v, Metallförp 30 l, 2 l/v, Matavfall/Komposterbart 118 l, 10-15 l/v och Restavfall 162 l, 40-50 l/v.

Detta för att eliminera trycket på Återvinningsstationerna och resor till och från dessa.
Källa: SSAM Södra Smålands Avfall & Miljö och Sigtuna Vatten & Renhållning AB.

För det kan väl inte avses att varje fastighetsägare ska behöva ha fyra kärl, och ändå behöva åka till en Återvinningsstation med de resterande produkterna.
Bara ett tips från en engagerad innevånare med förflutet i renhållningsbranschen.

Hälsningar
Gunnar Karlpers

Kf § 4 Nytt medborgarförslag gällande att ta sig ut till Säters vårdcentral

KS2025/0231

Presidiets förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att hänskjuta medborgarförslag till kommunstyrelsen för beslut.

Bakgrund och ärendebeskrivning

Ett medborgarförslag om att ta sig ut till Skönvik med buss har lämnats in till kommunfullmäktiges sammanträde 2025-06-12 av Kersin Sinha.

Medborgarförslag

”Jag har blivit gammal, och har alltså börjat få växande behov av diverse tjänster ute på Säters Vårdcentral. Sist jag var ute för blodprov hade jag lyckats leta mig fram till både Skönviksbussens nya nummer och dess nya hållplats vid Torget för att kunna ta mig ut till en fem minuters på alla sätt professionell och vänlig provtagning, och sen snällt sitta och läsa nån timme i väntan på nästa buss tillbaka till stan. Som pensionär har man ju bara värdelös livstid, så det ska man inte klaga på. Men jag föreställer mig att också folk som t ex fortfarande är i arbete skulle ha nytta av att snabbt och enkelt kunna klara av vissa rutinbesök om det inne i stan fanns en enklare mottagning för sådana tjänster som inte kräver hela vårdapparaten med sjukvårdsutrustningar etc.

På Storgatan, om hörnet från mig (som bor på Vattugränd) har jag just sett att en lokal – där jag under åratal aldrig märkt någon verksamhet förutom prydnader i fönstren – nu står helt tom. Tänk om man skulle kunna förlägga en enklare sköterske- och provtagningsmottagning där, till exempel?

Hoppfullast!”

Delges

Kommunstyrelsen

Från: "Kerstin Sinha" <kerstinmsinha@gmail.com>
Skickat: den 24 april 2025 17:48:38
Till: "Säters Kommun - Kommun" <kommun@sater.se>
Ämne: Medborgarförslagstankar: Om att ta sig ut till Skönvik....

Du får inte ofta e-post från kerstinmsinha@gmail.com. Läs om varför det här är viktigt

Hej!
Jag har blivit gammal, och har alltså börjat få växande behov av diverse tjänster ute på Säters Vårdcentral. Sist jag var ute för blodprov hade jag lyckats leta mig fram till både Skönviksbussens nya nummer och dess nya hållplats vid Torget för att kunna ta mig ut till en fem minuters på alla sätt professionell och vänlig provtagning, och sen snällt sitta och läsa nån timme i väntan på nästa buss tillbaka till stan. Som pensionär har man ju bara värdelös livstid, så det ska man inte klaga på. Men jag föreställer mig att också folk som t ex fortfarande är i arbete skulle ha nytta av att snabbt och enkelt kunna klara av vissa rutinbesök om det inne i stan fanns en enklare mottagning för sådana tjänster som inte kräver hela vårdapparaten med sjukvårdsutrustningar etc.

På Storgatan, om hörnet från mig (som bor på Vattugränd) har jag just sett att en lokal – där jag under åratal aldríg märkt någon verksamhet förutom prydnader i fönstren – nu står helt tom. Tänk om man skulle kunna förlägga en enklare sköterske- och provtagningsmottagning där, till exempel?
Hoppfullast!
Kerstin Sinha

PS Eftersom fler bussar än Åsen - Skönviksbussen stannar vid Vårdcentralen skulle det också vara bra om någon som kan klura ut alla Dalatrafiks tidtabeller kunde sätta samman ett anslag att sättas upp på Vårdcentralen om alla dessa möjligheter att ta sig både in till stan och ut i andra delar av kommunen ('Ingen dum idé, men inte vårt jobb!' anser Vårdcentralspersonalen). Och att någon som är mer hemma än en ann' kunde rensa upp i röran på nätet om Säters kommunikationer: I går när jag var in för att kolla inför morgondagens färd ut till Vårdcentralen bar Skönviksbussens tabell nummer 60, inte nr 378, som jag fick lära mig för nån vecka sedan! Och kliar man sig då i huv'et och letar vidare på nätet hamnar man på något som heter Moovit och är totalt värdelöst (man får lätt upp en Stockholmskarta!). Men vad gäller kartor skulle stan behöva bättre sådana, åtminstone på nätet! T ex begripliga för besökare utifrån...

Om någon får detta uppdrag skulle jag föreslå att denne – informellt! – talar med både buss- och Färdtjänstchaufförer om hur verkligheten kan te sig !
KS

Kf § 5 Nytt medborgarförslag gällande träffpunkt för äldre

KS2025/0226

Presidiets förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att hänskjuta medborgarförslag till socialnämnden för beslut.

Bakgrund och ärendebeskrivning

Ett medborgarförslag gällande träffpunkt för äldre har lämnats in till kommunfullmäktiges sammanträde 2025-06-12 av Peter Dahlqvist.

Medborgarförslag

”Starta en träffpunkt för äldre i kommunen. Var tredje vecka i Säter, Gustafs och Skedvi.

Beskriv varför du anser att Säters kommun bör fatta det beslut du föreslår. Bifoga gärna dokument, bilder eller filer. Jag tycker Säters kommun bör ha en samlingspunkt öppen för alla 65+ liknande som det finns i Falun. Kanske var tredje vecka roterande i Säter, Gustafs och Skedvi. Så att det blir lätt att ta sig dit.

Det skulle betyda otroligt mycket för äldre som är ensamma och saknar social samvaro.

En öppen och kravlös plats för alla där man kan prata med andra, fika och delta i enklare aktiviteter om man vill. Man behöver inget beslut, politisk tillhörighet eller ha hemtjänst för att vara med.

Jag är övertygad om att detta på längre sikt också kommer att spara pengar för Säters kommun. De äldre blir friskare, gladare och behöver mindre hjälp i hemmet och klarar sig längre innan de behöver flytta in på ett äldreboende.”

Delges

Socialnämnden

SÄTERS KOMMUN

Lämna medborgarförslag

Ärendenummer: #15932 | Inskickat av: Kjell Peter Dahlqvist | 2025-04-25 15:34

✓1. Medborgarförslaget

Regler för medborgarförslag i Säters kommun

- Du som lämnar ett förslag måste vara folkbokförd i Säters kommun.
- Förslaget ska vara undertecknat/digitalt signerat av en eller flera kommuninvånare och bara gälla frågor som kommunen ansvarar för.
- Förslaget får inte handla om personer vara odemokratiska eller rasistiska.
- Varje förslag får bara gälla en fråga och innehålla ett tydligt och konkret förslag som svarar på frågan "Vad vill du att kommunen ska göra?"

Uppfyller ditt medborgarförslag ovanstående regler?

Ja

Vad vill DU att kommunen ska göra?

Skriv kortfattat vad du anser att kommunfullmäktige ska besluta om.

Starta en träffpunkt för äldre i kommunen. Var tredje vecka i Säter, Gustafs och Skedvi.

Motivera ditt förslag

Beskriv varför du anser att Säters kommun bör fatta det beslut du föreslår. Bifoga gärna dokument, bilder eller filer.

Jag tycker Säters kommun bör ha en samlingspunkt öppen för alla 65+ liknande som det finns i Falun. Kanske var tredje vecka roterande i Säter, Gustafs och Skedvi. Så att det blir lätt att ta sig dit.

Det skulle betyda otroligt mycket för äldre som är ensamma och saknar social samvaro.

En öppen och kravlös plats för alla där man kan prata med andra, fika och delta i enklare aktiviteter om man vill. Man behöver inget beslut, politisk tillhörighet eller ha hemtjänst för att vara med.

Jag är övertygad om att detta på längre sikt också kommer att spara pengar för Säters kommun. De äldre blir friskare, gladare och behöver mindre hjälp i hemmet och klarar sig längre innan de behöver flytta in på ett äldreboende.

✓2. Kontaktuppgifter

Vem är du som lämnar in medborgarförslaget?

Fyll i telefonnummer och e-post om det saknas.

Förnamn

Notifieringar
E-post

Är det någon mer än du som lämnar in medborgarförslaget?

Nej

Jag godkänner att mina personuppgifter publiceras på kommunens hemsida.

Nej

Kf § 6 Nytt medborgarförslag gällande att erbjuda upphämtning av grovsopor 2 gånger per år

KS2025/0211

Presidiets förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att hänskjuta medborgarförslag till kommunstyrelsen för beredning.

Bakgrund och ärendebeskrivning

Ett medborgarförslag gällande att erbjuda upphämtning av grovsopor 2 gånger per år har lämnats in till kommunfullmäktiges sammanträde 2025-06-12 av Emelie Hedin

Medborgarförslag

”Jag tycker att Säters kommun skulle erbjuda upphämtning av grovsopor två gånger per år hos de i kommunen. Man skulle då kunna åka runt till de som inte har tillgång till en släpkärra, är äldre eller av annan anledning inte kan ta sig till Återvinningscentralen. Tanken är att man "bokar in sig" i förväg och att man lämnar soporna ute så kan någon kan åka förbi och hämta upp dem. Man borde även ha en ruta för t ex äldre eller andra grupper som inte klarar tyngre lyft där man kan få hjälp att bära ut tyngre sopor. Det kommunen behöver bistå med är ett bokningsformulär (alternativt att man tar det som en felanmälan) och någon som kan hämta soporna för transport till Återvinningscentralen. Personalen på Återvinningscentral kan kanske bistå med hjälp av sorteringen av soporna.

Att erbjuda denna tjänst två gånger per år skulle inte bara gynna medborgarna i Säters Kommun utan också miljön då mindre sopor hamnar i naturen. Vill man se ytterligare fördelar med förslaget kan man på sikt skapa upp ett kommunalt program mot ungdomar, där kommunen kanske kan erbjuda ungdomar att hjälpa till att samla in sopor. Detta hade kanske skapat mer harmoni mellan olika åldersgrupper och förändra negativa åsikter till mer positiva grupperna emellan.”

Delges

Kommunstyrelsen

SÄTERS KOMMUN

Lämna medborgarförslag

Ärendenummer: #15867 | Inskickat av: EMELIE HEDIN | 2025-04-16 10:42

1. Medborgarförslaget

Regler för medborgarförslag i Säters kommun

- Du som lämnar ett förslag måste vara folkbokförd i Säters kommun.
- Förslaget ska vara undertecknat/digitalt signerat av en eller flera kommuninvånare och bara gälla frågor som kommunen ansvarar för.
- Förslaget får inte handla om personer vara odemokratiska eller rasistiska.
- Varje förslag får bara gälla en fråga och innehålla ett tydligt och konkret förslag som svarar på frågan "Vad vill du att kommunen ska göra?"

Uppfyller ditt medborgarförslag ovanstående regler?

Ja

Vad vill DU att kommunen ska göra?

Skriv kortfattat vad du anser att kommunfullmäktige ska besluta om.

Jag tycker att Säters kommun skulle erbjuda upphämtning av grovsopor två gånger per år hos de i kommunen. Man skulle då kunna åka runt till de som inte har tillgång till en släpkärra, är äldre eller av annan anledning inte kan ta sig till Återvinningscentralen. Tanken är att man "bokar in sig" i förväg och att man lämnar soporna ute så kan någon kan åka förbi och hämta upp dem. Man borde även ha en ruta för t ex äldre eller andra grupper som inte klarar tyngre lyft där man kan få hjälp att bära ut tyngre sopor. Det kommunen behöver bistå med är ett bokningsformulär (alternativt att man tar det som en felanmälan) och någon som kan hämta soporna för transport till Återvinningscentralen. Personalen på Återvinningscentral kan kanske bistå med hjälp av sorteringen av soporna.

Motivera ditt förslag

Beskriv varför du anser att Säters kommun bör fatta det beslut du föreslår. Bifoga gärna dokument, bilder eller filer.

Att erbjuda denna tjänst två gånger per år skulle inte bara gynna medborgarna i Säters Kommun utan också miljön då mindre sopor hamnar i naturen. Vill man se ytterligare fördelar med förslaget kan man på sikt skapa upp ett kommunalt program mot ungdomar, där kommunen kanske kan erbjuda ungdomar att hjälpa till att samla in sopor. Detta hade kanske skapat mer harmoni mellan olika åldersgrupper och förändra negativa åsikter till mer positiva grupperna emellan.

✓2. Kontaktuppgifter

Vem är du som lämnar in medborgarförslaget?

Fyll i telefonnummer och e-post om det saknas.

Förnamn
EMELIE

Efternamn
HEDIN

Telefon
0739707873

E-postadress
scarlite92@gmail.com

Notifieringar
E-post

Är det någon mer än du som lämnar in medborgarförslaget?

Ja

Lämna kontaktuppgift till den andra medborgarförslagslämnaren

Namn
Mariann Norén

e-postadress
mariann.noren@gmail.com

Telefonnummer
0732202875

Är det någon mer person som lämnar in medborgarförslaget?

Nej

Jag godkänner att mina personuppgifter publiceras på kommunens hemsida.

Ja

Kf § 7 Svar på medborgarförslag gällande att färdigställa lokal i Stora Skedvi idrottshall, våning 2

KS2025/0054

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att bifalla medborgarförslaget.

Ärendebeskrivning

På våning 2 i Stora Skedvi idrottshall finns ett rum som används som "samlingslokal". Det finns bord och stolar för att ha möten. Sedan finns en mindre "kiosklucka" i mitten och på andra sidan kioskluckan så finns ytterligare ett rum som inte är färdigställt.

Förslagsställaren önskar att rummet färdigställs och görs bokningsbart för både allmänhet, skola och föreningar. Önskemålet är att taket får ett liknande ytskikt som i den andra samlingslokalen (någon typ av undertak), väggarna målas, ventilationen färdigställs, det läggs något parkettgolv och att kortsidan med hög takhöjd får speglar från vägg till vägg (ca 2m höga).

Lokalen kan efter färdigställande bokas av allmänhet och kan användas till bland annat följande:

- Skolan och privatpersoner kan arrangera mindre skoldisco där man använder det färdigställda rummet som dansgolv, kiosken och samlingslokalen som socialyta

- Lokalen kan nyttjas av föreningar som gruppträningslokal för exempelvis yoga, dans & andra gruppträningar (därav spegeln)

- Lokalen kan användas som övernattningsyta vid läger eller andra evenemang som arrangeras i idrottshallen.

- Lokalen kan nyttjas av privatpersoner vid exempelvis födelsedagar och andra evenemang där en större lokal behövs.

Fastighetsenheten har tagit in ett budgetpris på färdigställande av lokalen i Stora Skedvi som är 280 000 kr exklusive moms.

Rummet är 54 kvm enligt ritning + kapprum och det som behöver göras är:

- Innertak (plocktak) med infälld belysning med dimmer.

- Målning gipsväggar.
- Utanpåliggande el och uttag (ta till lite extra för dom vill ha många uttag).
- Matta på golvet som är lämplig för dans (Dansmatta enligt kulturskolan).
- Flytta branddeckare till undersida undertak.
- Anpassning av ventilationen och injustering.
- Mörkläggning i fönster (persienn eller liknande).
- Bygga in stående värmeledningar i hörnet samt listning runt dörrar mm.

Bakgrund

Ett medborgarförslag om att färdigställa lokal i Stora Skedvi idrottshall på våning 2 lämnades in till kommunfullmäktiges sammanträde 2025-04-10.

Delges

Medborgarförslagställaren
Samhällsbyggnadsnämnden
Fritidsenheten

Ks § 123 Svar på medborgarförslag gällande att färdigställa lokal i Stora Skedvi idrottshall, våning 2

KS2025/0054

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att bifalla medborgarförslaget

---

Ärendebeskrivning

På våning 2 i Stora Skedvi idrottshall finns ett rum som används som "samlingslokal". Det finns bord och stolar för att ha möten. Sedan finns en mindre "kiosklucka" i mitten och på andra sidan kioskluckan så finns ytterligare ett rum som inte är färdigställt.

Förslagsställaren önskar att rummet färdigställs och görs bokningsbart för både allmänhet, skola och föreningar. Önskemålet är att taket får ett liknande ytskikt som i den andra samlingslokalen (någon typ av undertak), väggarna målas, ventilationen färdigställs, det läggs något parkettgolv och att kortsidan med hög takhöjd får speglar från vägg till vägg (ca 2m höga).

Lokalen kan efter färdigställande bokas av allmänhet och kan användas till bland annat följande:

- Skolan och privatpersoner kan arrangera mindre skoldisco där man använder det färdigställda rummet som dansgolv, kiosken och samlingslokalen som socialyta

- Lokalen kan nyttjas av föreningar som gruppträningslokal för exempelvis yoga, dans & andra gruppträningar (därav spegeln)

- Lokalen kan användas som övernattningsyta vid läger eller andra evenemang som arrangeras i idrottshallen.

- Lokalen kan nyttjas av privatpersoner vid exempelvis födelsedagar och andra evenemang där en större lokal behövs.

Fastighetsenheten har tagit in ett budgetpris på färdigställande av lokalen i Stora Skedvi som är 280 000 kr exklusive moms.

Rummet är 54 kvm enligt ritning + kapprum och det som behöver göras är:

- Innertak (plocktak) med infälld belysning med dimmer.
- Målning gipsväggar.
- Utanpåliggande el och uttag (ta till lite extra för dom vill ha många uttag).
- Matta på golvet som är lämplig för dans (Dansmatta enligt kulturskolan).
- Flytta branddeckare till undersida undertak.
- Anpassning av ventilationen och injustering.
- Mörkläggning i fönster (persienn eller liknande).
- Bygga in stående värmeledningar i hörnet samt listning runt dörrar mm.

Bakgrund

Ett medborgarförslag om att färdigställa lokal i Stora Skedvi idrottshall på våning 2 lämnades in till kommunfullmäktiges sammanträde 2025-04-10.

Delges

Medborgarförslagställaren

Kf § 8 Information från revisionen

Ange diarienummer

Beslut

_____

Bakgrund och ärendebeskrivning

Kf § 9 Granskning av lokalresurs- och underhållsplanering

KS2024/0099

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar godkänna det inkomna svaret från samhällsbyggnadsnämnden och kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Granskning av lokalresurs- och underhållsplanering.

KPMG har av Säters kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska kommunens lokalresurs och underhållsplanering. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2024. Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden har en tillräckligt ändamålsenlig planering, samordning och framförhållning avseende att försörja kommunens verksamheter med ändamålsenliga lokaler.

Syftet med granskningen har även varit att bedöma om det finns en tillräckligt ändamålsenlig planering, samordning och framförhållning för kommunens fastighetsunderhåll i syfte att utifrån god ekonomisk hushållning bibehålla värdet på de fastigheter och lokaler som kommunen äger och förvaltar.

Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade 2025-02-20 att begära in yttrande in över bifogad revisionsrapport från samhällsbyggnadsnämnden och kommunstyrelsen till den 31 maj 2025 och yttrande har inkommit.

Granskningsrapporten

”Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden delvis har en tillräcklig ändamålsenlig planering, samordning och framförhållning avseende att försörja kommunens verksamheter med ändamålsenliga lokaler.

Därtill är vår bedömning att det delvis finns en tillräckligt ändamålsenlig planering, samordning och framförhållning för kommunens fastighetsunderhåll i syfte att utifrån god ekonomisk hushållning bibehålla värdet på de fastigheter och lokaler som kommunen äger och förvaltar.

Se inledning samt respektive rapportkapitel för en mer detaljerad beskrivning.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Se över befintliga strategier och mål i lokalplanen och aktualisera utifrån behov.
- Säkerställa att ansvarsfördelningen inom lokalresursarbetet är tydligt.
- Överväga möjligheten att tillsätta en lokalstrateg som innehar rollen att samordna kommunens lokalresursplanering.
- Säkerställa att en process för kommunens lokalresursplanering dokumenteras och etableras samt säkerställa att kommunens lokalbehov i sin helhet sammanställs och att underlaget grundas i av nämnderna genomförda lokalbehovsanalyser.
- Tydliggöra ansvarsfördelning avseende mandat att ingå hyresavtal samt avtalsuppföljning.
- Forma och anta styrande dokument för fastighetsunderhåll, där grunder för prioritering av underhållsarbetet tydliggörs.
- Utifrån uppsiktsplikt säkerställa att analyser av underhållsbehov genomförs för samtliga verksamhetslokaler.
- Säkerställa att uppföljning och analys sker av genomförda underhållsprojekt.
- Säkerställa att samverkansarbetet inom kommunkoncernen fungerar på ett ändamålsenligt sätt i syfte att uppnå funktionella verksamhetslokaler.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi samhällsbyggnadsnämnden att:

- Dokumentera och etablera en process för kommunens lokalresursplanering samt sammanställa kommunens lokalbehov i sin helhet, där underlaget grundas i av nämnderna genomförda lokalbehovsanalyser.
- Verka för att ansvarsfördelning avseende mandat att ingå hyresavtal samt avtalsuppföljning dokumenteras.
- Säkerställa att uppföljning och analys sker av genomförda underhållsprojekt.
- Arbeta mot att samverkansarbetet inom kommunkoncernen fungerar på ett ändamålsenligt sätt i syfte att uppnå funktionella verksamhetslokaler.

Kommunrevisorerna rekommenderar fullmäktige att begära in yttrande över bifogad revisionsrapport från samhällsbyggnadsnämnden och kommunstyrelsen till fullmäktiges sammanträde den 10 juni 2025. Yttrandet bör även lämnas till revisionen för kännedom. Information

Revisor Anders Johansson (C) informerar om granskningen av lokalresurs- och underhållsplanering.

Beslutsunderlag

Yttrande från samhällsbyggnadsnämnden och kommunstyrelsen

Delges

Samhällsbyggnadsnämnden
Kommunstyrelsen

Kf § 13 Granskning av lokalresurs- och underhållsplanering

KS2024/0099

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar begära in yttrande över bifogad revisionsrapport från kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden till den 31 maj 2025. Yttrandet bör även lämnas till revisionen för kännedom.

Ärendebeskrivning

Granskning av kvalitetssäkring avseende planering av barn och unga.

KPMG har av Säters kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska kommunens lokalresurs och underhållsplanering. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2024. Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden har en tillräckligt ändamålsenlig planering, samordning och framförhållning avseende att försörja kommunens verksamheter med ändamålsenliga lokaler.

Syftet med granskningen har även varit att bedöma om det finns en tillräckligt ändamålsenlig planering, samordning och framförhållning för kommunens fastighetsunderhåll i syfte att utifrån god ekonomisk hushållning bibehålla värdet på de fastigheter och lokaler som kommunen äger och förvaltar.

Granskningsrapporten

”Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden delvis har en tillräcklig ändamålsenlig planering, samordning och framförhållning avseende att försörja kommunens verksamheter med ändamålsenliga lokaler.

Därtill är vår bedömning att det delvis finns en tillräckligt ändamålsenlig planering, samordning och framförhållning för kommunens fastighetsunderhåll i syfte att utifrån god ekonomisk hushållning bibehålla värdet på de fastigheter och lokaler som kommunen äger och förvaltar.

Se inledning samt respektive rapportkapitel för en mer detaljerad beskrivning.

Kf § 13 forts

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Se över befintliga strategier och mål i lokalplanen och aktualisera utifrån behov.
- Säkerställa att ansvarsfördelningen inom lokalresursarbetet är tydligt.

Kf § 13 forts.

- Överväga möjligheten att tillsätta en lokalstrateg som innehar rollen att samordna kommunens lokalresursplanering.
- Säkerställa att en process för kommunens lokalresursplanering dokumenteras och etableras samt säkerställa att kommunens lokalbehov i sin helhet sammanställs och att underlaget grundas i av nämnderna genomförda lokalbehovsanalyser.
- Tydliggöra ansvarsfördelning avseende mandat att ingå hyresavtal samt avtalsuppföljning.
- Forma och anta styrande dokument för fastighetsunderhåll, där grunder för prioritering av underhållsarbetet tydliggörs.
- Utifrån uppsiktsplikt säkerställa att analyser av underhållsbehov genomförs för samtliga verksamhetslokaler.
- Säkerställa att uppföljning och analys sker av genomförda underhållsprojekt.
- Säkerställa att samverkansarbetet inom kommunkoncernen fungerar på ett ändamålsenligt sätt i syfte att uppnå funktionella verksamhetslokaler.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi samhällsbyggnadsnämnden att:

- Dokumentera och etablera en process för kommunens lokalresursplanering samt sammanställa kommunens lokalbehov i sin helhet, där underlaget grundas i av nämnderna genomförda lokalbehovsanalyser.
- Verka för att ansvarsfördelning avseende mandat att ingå hyresavtal samt avtalsuppföljning dokumenteras.
- Säkerställa att uppföljning och analys sker av genomförda underhållsprojekt.
- Arbeta mot att samverkansarbetet inom kommunkoncernen fungerar på ett ändamålsenligt sätt i syfte att uppnå funktionella verksamhetslokaler.

Kommunrevisorerna rekommenderar fullmäktige att begära in yttrande över bifogad revisionsrapport från samhällsbyggnadsnämnden och kommunstyrelsen till fullmäktiges sammanträde den 10 juni 2025. Yttrandet bör även lämnas till revisionen för kännedom.

Kf § 13 forts

Information

Revisor Anders Johansson (C) informerar om granskningen av lokalresurs- och underhållsplanering.

Yttrande

I ärendet yttrar sig Caroline Willfox (M), Karin Frejd (C) samt Mats Nilsson (S).

Säters kommun
De förtroendevalda revisorerna

2024-12-09

Till
Kommunfullmäktige

För kännedom
Kommunstyrelse
Samhällsbyggnadsnämnd

Granskning av lokalresurs- och underhållsplanering
KPMG har av Säters kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska kommunens lokalresurs och underhållsplanering. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2024.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden har en tillräckligt ändamålsenlig planering, samordning och framförhållning avseende att försörja kommunens verksamheter med ändamålsenliga lokaler.

Syftet med granskningen har även varit att bedöma om det finns en tillräckligt ändamålsenlig planering, samordning och framförhållning för kommunens fastighetsunderhåll i syfte att utifrån god ekonomisk hushållning bibehålla värdet på de fastigheter och lokaler som kommunen äger och förvaltar.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden delvis har en tillräcklig ändamålsenlig planering, samordning och framförhållning avseende att försörja kommunens verksamheter med ändamålsenliga lokaler.

Därtill är vår bedömning att det delvis finns en tillräckligt ändamålsenlig planering, samordning och framförhållning för kommunens fastighetsunderhåll i syfte att utifrån god ekonomisk hushållning bibehålla värdet på de fastigheter och lokaler som kommunen äger och förvaltar.

Se inledning samt respektive rapportkapitel för en mer detaljerad beskrivning.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Se över befintliga strategier och mål i lokalplanen och aktualisera utifrån behov.
- Säkerställa att ansvarsfördelningen inom lokalresursarbetet är tydligt.
- Överväga möjligheten att tillsätta en lokalstrateg som innehar rollen att samordna kommunens lokalresursplanering.
- Säkerställa att en process för kommunens lokalresursplanering dokumenteras och etableras samt säkerställa att kommunens lokalbehov i sin helhet sammanställs och att underlaget grundas i av nämnderna genomförda lokalbehovsanalyser.
- Tydliggöra ansvarsfördelning avseende mandat att ingå hyresavtal samt avtalsuppföljning.
- Forma och anta styrande dokument för fastighetsunderhåll, där grunder för prioritering av underhållsarbetet tydliggörs.
- Utifrån uppsiktsplikt säkerställa att analyser av underhållsbehov genomförs för samtliga verksamhetslokaler.
- Säkerställa att uppföljning och analys sker av genomförda underhållsprojekt.
- Säkerställa att samverkansarbetet inom kommunkoncernen fungerar på ett ändamålsenligt sätt i syfte att uppnå funktionella verksamhetslokaler.

Penneo document key: O2068-UEZGD-K7YA6-5B7FY-7UFPN-SK244

Säters kommun
De förtroendevalda revisorerna

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi samhällsbyggnadsnämnden att:

- Dokumentera och etablera en process för kommunens lokalresursplanering samt sammanställa kommunens lokalbehov i sin helhet, där underlaget grundas i av nämnderna genomförda lokalbehovsanalyser.
- Verka för att ansvarsfördelning avseende mandat att ingå hyresavtal samt avtalsuppföljning dokumenteras.
- Säkerställa att uppföljning och analys sker av genomförda underhållsprojekt.
- Arbeta mot att samverkansarbetet inom kommunkoncernen fungerar på ett ändamålsenligt sätt i syfte att uppnå funktionella verksamhetslokaler.

Kommunrevisorerna rekommenderar fullmäktige att begära in yttrande över bifogad revisionsrapport från samhällsbyggnadsnämnden och kommunstyrelsen till fullmäktiges sammanträde den 10 april 2025. Yttrandet bör även lämnas till revisionen för kännedom.

Fredrik Andrén
Ordförande i kommunrevisionen

Penneo document key: O2068-UEZGD-K7YA6-5B7FY-7UFPN-SK244

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

Per Fredrik Andrén
Undertecknare
På uppdrag av: Säters kommun
Serienummer: fa7ab01fa65c7a[…]bc5b93e732bae
IP: 82.196.xxx.xxx
2024-12-09 08:50:07 UTC

Penneo dokumentnyckel: O2068-UEZGD-K7YA6-5B7FY-7UFPN-SK244

Detta dokument är digitalt signerat genom **Penneo.com.** Den digitala signeringsdatan i dokumentet är säkrad och validerad genom det datorgenererade hashvärdet hos det originella dokumentet. Dokumentet är låst och tidsstämplat med ett certifikat från en betrodd tredje part. All kryptografisk information är innesluten i denna PDF, för framtida validering om så krävs.

Hur man verifierar originaliteten hos dokumentet
Detta dokument är skyddat genom ett Adobe CDS certifikat. När du öppnar dokumentet i Adobe Reader bör du se att dokumentet är certifierat med **Penneo e-signature service <penneo@penneo.com>** Detta garanterar att dokumentets innehåll inte har ändrats.

Du kan verifiera den kryptografiska informationen i dokumentet genom att använda Penneos validator, som finns på **https://penneo.com/validator**

Granskning av lokalresurs- och underhållsplanering

Rapport

Säters kommun

KPMG AB

2024-09-12

Antal sidor 21 exkl. bilagor

Antal bilagor 2

© 2024 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative (“KPMG International”), a Swiss entity. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

Säters kommun
Granskning av lokalresurs- och underhållsplanering

2024-09-12

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning 2

2 Bakgrund 5
2.1 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning 5
2.2 Avgränsning 6
2.3 Revisionskriterier 6
2.4 Metod 6

3 Resultat av granskningen 8
3.1 Organisation 8
3.2 Styrning och ledning 8
3.3 Lokalförsörjningsplan och investeringsplan 12
3.4 Fastighetsunderhåll 17

4 Samlad bedömning och rekommendationer 21

A Dokumentationsförteckning 23

B Processbeskrivningar 25
B1. Projekt Light-modellen 25
B2. Projektmodell för standardprojekt 25
B3. Projektmodell för tekniska projekt 26
B4. Process för förstudie 26

© 2024 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification KPMG Public

1 Sammanfattning

KPMG har av Säters kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska kommunens arbete med lokalresursplanering samt underhållsplanering.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden har en tillräcklig ändamålsenlig planering, samordning och framförhållning avseende att försörja kommunens verksamheter med ändamålsenliga lokaler.

Syftet med granskningen har även varit att bedöma om det finns en tillräcklig ändamålsenlig planering, samordning och framförhållning för kommunens fastighetsunderhåll i syfte att utifrån god ekonomisk hushållning bibehålla värdet på de fastigheter och lokaler som kommunen äger och förvaltar.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden delvis har en tillräcklig ändamålsenlig planering, samordning och framförhållning avseende att försörja kommunens verksamheter med ändamålsenliga lokaler.

Bakgrunden till vår samlade bedömning är att granskningen visat att kommunen har antagit strategier och mål för arbete med lokalförsörjning. Dessa är dock inte aktualiserade för nuvarande mandatperiods strategier och mål, något som vi bedömer är av vikt att aktualisera för att säkerställa den övergripande styrningen för kommunens lokalförsörjning.

Granskningen har även visat att det finns en dokumenterad ansvarsfördelning för arbetet mellan kommunen och det kommunala bolaget. Detta är dock något som bedöms som delvis otydligt i praktiken utifrån den dokumenterade ansvarsfördelningen.

Av granskningen kan vi konstatera att det finns en process för upprättande av investeringsplan. Däremot ser vi att det inte i tillräcklig utsträckning finns en process för upprättande av en lokalförsörjningsplan. Vi noterar ytterligare i granskningen att det finns en avsaknad av en lokalstrateg eller liknande roll.

Vår samlade bedömning är även att det delvis finns en tillräckligt ändamålsenlig planering, samordning och framförhållning för kommunens fastighetsunderhåll i syfte att utifrån god ekonomisk hushållning bibehålla värdet på de fastigheter och lokaler som kommunen äger och förvaltar.

Vår samlade bedömning grundar sig i att det saknas tydliga styrdokument för planering, samordning och framförhållning för kommunens fastighetsunderhåll. Det saknas bland annat riktlinjer för hur underhållsarbetet ska prioriteras, hur analysarbete ska genomföras och följas upp.

Vi kan dock konstatera att det finns underhållsplaner framtagna för kommunens fastigheter.

© 2024 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

I det följande redovisas våra samlade bedömningar av respektive revisionsfråga.

Revisionsfråga	Bedömning
Finns en tydlig ansvarsfördelning avseende anskaffning/avyttring av lokaler/fastigheter samt förvaltning av fastigheter?	Delvis
Finns politiskt beslutade strategier och mål för kommunens arbete med lokalresursplanering?	I allt väsentligt
Finns en utformad organisation för kommunens lokalresursplanering?	Delvis
Finns en utformad process för upprättande av lokalförsörjningsplan?	Nej
Finns en utformad process för upprättande av investeringsplan?	I allt väsentligt
Finns styrande dokument beträffande fastighetsunderhållet som omfattar grunder för prioritering av underhållsarbetet?	Nej
Sker ett ändamålsenligt arbete med att analysera de behov och önskemål om fastighetsunderhåll som finns i kommunen?	Delvis
Finns underhållsplaner för varje fastighet och är dessa ändamålsenligt utformade?	Ja
Sker tillräcklig uppföljning och analys av genomförda underhållsprojekt?	Delvis

För närmare beskrivning av bakgrunden till våra bedömningar hänvisar vi till respektive avsnitt i revisionsrapporten.

© 2024 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi **kommunstyrelsen** att:

- Se över befintliga strategier och mål i lokalplanen och aktualisera utifrån behov.
- Säkerställa att ansvarsfördelningen inom lokalresursarbetet är tydligt.
- Överväga möjligheten att tillsätta en lokalstrateg som innehar rollen att samordna kommunens lokalresursplanering.
- Säkerställa att en process för kommunens lokalresursplanering dokumenteras och etableras samt säkerställa att kommunens lokalbehov i sin helhet sammanställs och att underlaget grundas i av nämnderna genomförda lokalbehovsanalyser.
- Tydliggöra ansvarsfördelning avseende mandat att ingå hyresavtal samt avtalsuppföljning.
- Forma och anta styrande dokument för fastighetsunderhåll, där grunder för prioritering av underhållsarbetet tydliggörs.
- Utifrån uppsiktsplikt säkerställa att analyser av underhållsbehov genomförs för samtliga verksamhetslokaler.
- Säkerställa att uppföljning och analys sker av genomförda underhållsprojekt.
- Säkerställa att samverkansarbetet inom kommunkoncernen fungerar på ett ändamålsenligt sätt i syfte att uppnå funktionella verksamhetslokaler.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi **samhällsbyggnadsnämnden** att:

- Dokumentera och etablera en process för kommunens lokalresursplanering samt sammanställa kommunens lokalbehov i sin helhet, där underlaget grundas i av nämnderna genomförda lokalbehovsanalyser.
- Verka för att ansvarsfördelning avseende mandat att ingå hyresavtal samt avtalsuppföljning dokumenteras.
- Säkerställa att uppföljning och analys sker av genomförda underhållsprojekt.
- Arbeta mot att samverkansarbetet inom kommunkoncernen fungerar på ett ändamålsenligt sätt i syfte att uppnå funktionella verksamhetslokaler.

© 2024 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

2 Bakgrund

KPMG har av Säters kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska kommunens arbete med lokalresursplanering samt underhållsplanering. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2024.

En väl fungerande lokalresursplanering är av stor vikt för att kunna säkerställa en god ekonomisk hushållning och för att kommunens verksamheter ska ha möjlighet att bedriva en kvalitativ verksamhet samt ge god service till invånarna.

Utmaningen för den strategiska lokalresursplaneringen är att matcha den framtida demografiska utmaningen med ändamålsenliga lokaler, vilket kan innebära både kortsiktiga och långsiktiga investeringsbehov. Detta påvisar vikten av att kommunen har en långsiktig plan kopplat till den demografiska utvecklingen.

Med lokalresursplanering menas samtliga delar i processen, dvs. planering, anskaffning, anpassning, förvaltning och avveckling av kommunens egna fastigheter samt anskaffning och avveckling av inhyrda lokaler. Arbetet bör grundas i en strategisk planering med tillhörande mål. För att planeringen ska kunna anses vara ändamålsenlig är det även nödvändigt att det finns en tydlighet i roller och ansvar i samtliga delar av processen.

För att vidmakthålla fastigheternas värde, tekniska funktion samt skick är det viktigt att fastigheterna sköts och underhålls. Brister i den strategiska lokalresursplaneringen samt underhållsplaneringen medför en risk att verksamhetslokaler inte är anpassade för målgruppens behov, med följder så som att lokalkostnaderna blir onödigt höga med anledning av felriktade underhållsinsatser och reinvesteringar samt köer. Det finns även en risk att kommunen står utan nödvändiga lokaler och tvingas till dyra tillfälliga lösningar.

Av Säters kommuns budget 2024 framgår att investeringsbehovet i kommunen är stort och att det finns behov av prioriteringar så att investeringsnivåerna är i enlighet med kommunens ekonomiska förutsättningar. Det finns även ett behov av att tillse att tillräckliga underhållsåtgärder och reinvesteringar sker vad gäller kommunens fastigheter och lokaler för att utifrån god ekonomisk hushållning säkerställa att värdet på dessa bibehålls.

Revisorerna har mot bakgrund av detta i sin riskanalys bedömt att brister i lokalresursplaneringen kan innebära en ekonomisk risk för kommunen men även en risk för att det framgent saknas ändamålsenliga fastigheter och lokaler för kommunens verksamheter. Revisorerna har därför beslutat att genomföra en fördjupad granskning av kommunens lokalresurs- och underhållsplanering.

2.1 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden har en tillräckligt ändamålsenlig planering, samordning och framförhållning avseende att försörja kommunens verksamheter med ändamålsenliga lokaler.

© 2024 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

Granskningens syfte har även varit att bedöma om det finns en tillräckligt ändamålsenlig planering, samordning och framförhållning för kommunens fastighetsunderhåll i syfte att utifrån god ekonomisk hushållning bibehålla värdet av de fastigheter och lokaler som kommunen äger och förvaltar.

Granskningen har omfattat följande revisionsfrågor:

— Finns en tydlig ansvarsfördelning avseende anskaffning/avyttring av lokaler/fastigheter samt förvaltning av fastigheter?

— Finns politiskt beslutade strategier och mål för kommunens arbete med lokalresursplanering?

— Finns en utformad organisation för kommunens lokalresursplanering?

— Finns en utformad process för upprättande av lokalförsörjningsplan samt investeringsplan?

— Finns styrande dokument beträffande fastighetsunderhållet som omfattar grunder av prioritering av underhållsarbetet?

— Sker ett ändamålsenligt arbete med att analysera de behov och önskemål om fastighetsunderhåll som finns i kommunen?

— Finns underhållsplaner för varje fastighet och är dessa ändamålsenligt utformade?

— Sker tillräcklig uppföljning och analys av genomförda underhållsprojekt?

2.2 Avgränsning

Granskningen har omfattat kommunens lokaler för kärnverksamhet.

Granskningen avser kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden.

2.3 Revisionskriterier

I granskningen har revisionskriterierna utgjorts av:

- Kommunallagens 6 kap. 6 § och 11 kap. 1 §
- Reglemente för kommunstyrelsen samt samhällsbyggnadsnämnden
- Tillämpbara policyer och riktlinjer

2.4 Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier och intervjuer/avstämningar med berörda tjänstepersoner och politiker. Se bilaga A för dokumentförteckning.

Intervjuer har genomförts med:

- Kommundirektör
- Kommunstyrelsens presidium
- Samhällsbyggnadsnämndens presidium
- Samhällsbyggnadschef

© 2024 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

- Biträdande samhällsbyggnadschef
- Fastighetschef
- Två Projektledare
- VD Säterbostäder AB
- Fastighetsförvaltare
- Sektorchef barn och utbildning
- Sektorchef sociala sektorn

Samtliga intervjuade har fått möjlighet att faktakontrollera rapporten i syfte att verifiera dess uppgifter.

De bedömningar som avlämnas i granskningen har utgått ifrån följande bedömningsnivåer.

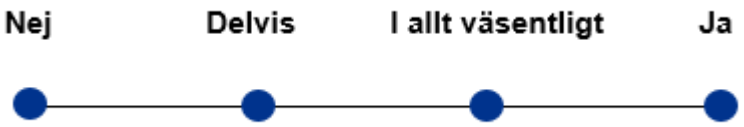

© 2024 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

3 Resultat av granskningen

3.1 Organisation

Säters kommuns organisation består av kommunstyrelsen och sex nämnder: kulturnämnden, barn- och utbildningsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, miljö- och byggnämnden, socialnämnden samt valnämnden. I kommunkoncernen ingår även det kommunala bostadsbolaget, Säterbostäder AB.

Till samhällsbyggnadsnämnden hör samhällsbyggnadssektorn, som idag omfattas av sex enheter: Vatten & Återvinning, Gatuenheten, Fastighetsenheten, Lokalservice, Miljö- och bygg samt Kostenheten. Det pågår vid tid för granskningen en omorganisation som bland annat kommer att utmynna i att de sex enheterna slås ihop till fyra.

3.2 Styrning och ledning

Samhällsbyggnadssektorn styrs genom reglemente[1] och verksamhetsplan[2]. Utöver beskrivning av vision, målkedja samt styrmodell omfattar verksamhetsplanen sektorns huvudsakliga uppdrag, beskrivning av centrala processer utifrån sektorns verksamhetsområde samt projektmodell[3] för samhällsbyggnadsprocessen.

3.2.1 Strategier och mål

Kommunfullmäktige har beslutat om en lokalplan[4]. Av lokalplanen framgår följande strategier för att nå en effektiv lokalförvaltning:

1. Samlokalisering & samverkan
2. Närhet till medborgarna, närhet till demokrati
3. Den effektiva & attraktiva arbetsplatsen
4. Miljö- och hållbarhetsstrategi

I lokalplanen finns en beskrivning av förvaltningarnas nuläge (avser 2016), samt reflektering över framtida behov. Planen har inte genomgått någon revidering sedan 2016 och nulägesbeskrivningen i planen är därmed inte uppdaterad. I intervjuer informeras vi om att lokalplanen inte utgör styrning inom lokalresursarbetet.

Därtill har samhällsbyggnadsnämnden mål utifrån kommunövergripande inriktningar antagit ett mål som syftar till att skapa en god lokalplanering och förvaltning i samverkan med kommunens verksamheter.

Intervjuade beskriver på vilket sätt som exempelvis strategin avseende samlokalisering och samverkan används i det lokalförsörjningsarbete som bedrivits, däribland anges att

[1] Gemensamt reglemente och reglemente för styrelsen, nämnder och råd, KF 2023-06-15, § 150
[2] Verksamhetsplan, samhällsbyggnadssektorn, 2024-03-20
[3] Projektmodell, samhällsbyggnadssektorns ledning, 2024-03-20
[4] Lokalplan, 2016-06-13, § 67

© 2024 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

samlokalisering bland annat har lett till att avyttra lokaler samt att lokaler kan nyttjas av annan verksamhet.

3.2.2 Roller och ansvar avseende lokalförsörjning

Av det gemensamma reglementet framgår att kommunstyrelsen har ett helhetsansvar för kommunens verksamhet, utveckling och ekonomiska ställning samt har uppsiktsplikt över övriga nämnders verksamhet. Därtill har styrelsen hand om övrig ekonomisk förvaltning, vilket bland annat innebär att underhålla och förvalta kommunens fasta och lösa egendom.

Vidare framgår att samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för att utarrendera, uthyra eller upplåta fastigheter som tillhör kommunen. Det åligger även nämnden att ansvara för kommunens tomtkö, att köpa, sälja, byta, fastighetsreglera eller lösa in fastighet. Samhällsbyggnadsnämnden har det samlade ansvaret för att planera, bygga och förvalta kommunens fysiska samhälle.

Av uppdragsbeskrivning för fastighetshetsenheten organiserad inom samhällsbyggnadssektorn framgår att fastighetsenheten ansvarar för:

- Som lokalförsörjare: försörja kommunens hyresgäster med ändamålsenliga lokaler som stödjer en effektiv verksamhet. Ansvara för drift, underhåll och utveckling av kommunens fastighetsbestånd vilket innebär projektledning av såväl underhålls- som investeringsprojekt. Arbeta med energieffektivisering av befintliga fastigheter.
- Som markförvaltare: skapa förutsättningar för att genom kommunens markreserv möjliggöra bostäder för de som vill bo i Säters kommun samt stödja näringslivet genom att erbjuda mark för bland annat industri och handel.

Intervjuade för granskningen uppger att uppdragsbeskrivningen togs fram under 2022 i samråd mellan samhällbyggnadssektorns ledning och fastighetsenheten, i syfte att tydliggöra enhetens uppdrag.

Av Säterbostäder ABs bolagsordning[5] framgår att bolaget har till föremål för sin verksamhet att inom Säters kommun, förvärva, avyttra, äga och förvalta fastigheter och tomträtter samt bygga bostäder, lokaler och kollektiva anordningar och därmed förenlig verksamhet. Ändamålet med bolagets verksamhet är att inom Säters kommun främja bostads- och lokalförsörjningen. Intervjuade anger att bolaget ansvarar för kommunens bostadsförsörjning och att samhällssektorn ansvarar för verksamhetslokaler. I Boverkets byggregler (2011:6) går att utläsa att särskilda boendeformer för äldre, de enskilda bostadslägenheterna som är till för permanent bruk och de tillhörande gemensamma delarna, utgör bostad. Mot bakgrund av detta ansvarar Säterbostäder AB för två särskilda boenden för äldre i Säters kommun. Kommunen äger genom fastighetsenheten ett särskilt boende för äldre.

Därtill är bolaget ansvarig för drift och förvaltning av kommunens bestånd. Detta regleras i ett avtal mellan kommunen och bolaget. Intervjuade anger att det finns en

[5] Bolagsordning, kommunfullmäktige, 2019-02-14, §101

© 2024 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

viss otydlighet avseende gränsdragning mellan kommunen och bolaget, och det pågår därför ett arbete med att ta fram ett nytt avtal för att bland annat tydliggöra detta ytterligare. Det pågår även ett arbete att ta fram ett nytt ägardirektiv för Säterbostäder AB. I dialogen avseende nytt ägardirektiv och nytt driftsavtal har det enligt intervjuade lyfts att det vore fördelaktigt om Fastighetskontoret utgjorde motpart för de hyresavtal som kommunen har med bolaget.

Vidare uppger intervjuade att en samrådsgrupp har upprättats på uppdrag av kommunstyrelsen, som syftar till att samråda i kommungemensamma frågor. Sedan samrådsgruppen startade uppges bostads- och lokalplaneringen varit återkommande på mötena. I samrådsgruppen ingår kommundirektör, sektorchefer, VD Säterbostäder AB, kommunstyrelsens arbetsutskott, nämndernas ordförande samt bolagsstyrelsens ordförande. Gruppens möten genomförs cirka en gång i månaden. Det saknas en dokumenterad beskrivning av vilka som ska ingå i samrådsgruppen samt gruppens syfte. Vi har i granskningen tagit del av kallelser till gruppens möten.

Intervjuade anger att det är fastighetsenheten som ska ingå avtal med externa fastighetsägare vid förhyrning av lokaler/fastigheter och att verksamheterna därefter hyr av fastighetsenheten. Av samhällsbyggnadsnämndens delegationsordning framgår att det är enhetschef som innehar delegation på att ingå hyreskontrakt.

En genomgång av övriga delegationsordningar visar att det inom barn- och utbildningsnämnden framgår följande:

- Behörig attestant får ingå avtal. I anmärkning framgår att delegationen avser avtal inom befintlig budget, i övrigt saknas tydlighet avseende vilken typ av avtal som avses.

I delegationsordning för kultur- och fritidsnämnden framgår följande:

- Kulturchefen får teckna avtal av ringa art som är kopplade till verksamheter inom kulturnämnden. Det framgår inte vad som anses vara ringa art.

I sakgranskning framkommer att de hyreskontrakt som upprättats / sagts upp mellan bolaget och dess hyresgäst inom kommunen (socialnämnden) har tecknats eller sagts upp av kommundirektören. Detta går inte att härleda till de delegationsordningar som vi tagit del av.

I faktakontrollen framkommer att det finns en överenskommelse med bolaget att det är bolaget som ska följa upp befintliga hyresavtal inom kommunen. Vi har efterfrågat verifikation över detta men har inte erhållit någon återkoppling. Därtill saknas en tydlig process för hur befintliga hyresavtal ska sägas upp. Intervjupersoner lyfter att det även saknas upparbetade arbetssätt inom detta, vilket i slutändan kan leda till att avtal inte sägs upp i tid.

3.2.2.1 Personal och kompetens

Inom samhällsbyggnadssektorn finns en fastighetsenhet bestående av tre personer, en fastighetschef samt två projektledare samt en vakant projektledartjänst. Av samhällsbyggnadsnämndens verksamhetsplan framgår att fastighetsenheten ska som lokalförsörjare förse kommunens hyresgäster (verksamheterna) med ändamålsenliga lokaler samt ansvara för drift, underhåll och utveckling av kommunens

© 2024 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

fastighetsbestånd. Detta innebär projektledning av såväl underhålls- som investeringsprojekt.

Intervjuade anger att fastighetsenheten är något underbemannad. Bland annat uppges att en tidigare tjänst inte har tillsats, vilket innebär att övriga medarbetare inom enheten har fått utökade arbetsuppgifter. Till följd av detta samt en högre arbetsbelastning för enheten med anledning av antalet projekt som bedrivs, har en viss arbetsförskjutning skett från fastighetsenheten till andra funktioner inom sektorn. Samhällsbyggnadssektorn har därför valt att nyttja externa konsulter vid utredning av möjliga lösningar för de lokalbehov som kommunens sektorer har. Konsulterna har även använts i syfte att stärka fastighetsenhetens kompetens inom bland annat projektledning.

I den omorganisation som pågår inom sektorn planeras för att justera antalet årsarbetare inom organisationen så att sektorn har förutsättningar för att kunna möta de krav som omvärldsläge och ett föränderligt uppdrag innebär. Den nya enheten planeras bestå av totalt 16 medarbetare och omorganisationen förväntas vara genomförd fullt ut under 2025.

Inom samhällsbyggnadssektorn finns en planeringsgrupp som har syftet att koordinera samhällsbyggnadsprocesser i tidigt skede. Det kan avse plan- och exploateringsprocesser eller annat strategiarbete. Medverkar gör respektive enhetschef som avgör vilka övriga från enheten som bör medverka.

Säters kommun har vid tid för granskningen inte någon lokalstrateg.

Inom sektor barn och utbildning finns en person som utgör en sammanhållande funktion för sektorns del avseende lokalresursfrågor. Inom sociala sektorn saknas en sådan funktion, där ansvaret för att identifiera lokalbehovet har tilldelats respektive verksamhetsansvarig.

3.2.3 Samverkan

Av genomförda intervjuer erhåller vi bilden att det till viss del saknas struktur för dialog mellan samhällsbyggnadssektorn/fastighetsenheten och övriga sektorer. Med vissa sektorer finns ett upparbetat arbetssätt med en god dialog och täta kontakter där avstämningar sker veckovis. Med andra sektorer är dialogen inte lika tät och avstämningar sker sällan. Vi får därtill till oss en delad bild avseende samhällsbyggnadssektorns lyhördhet utifrån identifierat behov.

Enligt driftsavtal träffas kommunen som beställare och Säterbostäder AB som leverantör två gånger per år för kontraktsmöten. Utöver dessa saknas det upprättade forum för kontinuerlig dialog. Vi får till oss i intervjuer att både den strategiska samt den mer operativa kommunikationen mellan bolaget och kommunen behöver stärkas. Detta för att minska risken för att strategiska beslut blir fördröjda eller att lokaler och fastigheter blir tomställda som en konsekvens av att dialogen har brustit.

3.2.4 Bedömning

Vår bedömning är att det i allt väsentligt finns politiskt beslutade strategier och mål för kommunens arbete med lokalresursplanering.

© 2024 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

Vi kan konstatera att kommunfullmäktige har beslutat om strategier och mål genom antagande av lokalplan 2016. Vi konstaterar även att samhällsbyggnadsnämnden har ett mål som avser att skapa en god lokalplanering och förvaltning. Då de av fullmäktige antagna strategier och mål inte har setts över i syfte att eventuellt aktualisera dessa, är vår bedömning att kommunstyrelsen ska verka för att detta genomförs samt säkerställa att strategier och mål implementeras i organisationen.

Vår bedömning är att det i allt väsentligt finns en tydlig ansvarsfördelning avseende avskaffning/avyttring av lokaler/fastigheter samt förvaltning av fastigheter.

Vår bedömning är att ansvarsfördelning inom området konkretiseras i reglementen samt ägardirektiv. Däremot är vår bedömning att ansvaret inte tillämpas fullt ut då bolaget inte står som ägare för vissa av kommunens särskilda boenden, vilket skapar otydlighet utifrån den dokumenterade ansvarsfördelningen.

Vi bedömer även att det i delegationsordning specificeras vilka typ av avtal som har rätt att ingås, då det finns utrymme att intolka hyresavtal i nuvarande skrivning. Därtill bedömer vi att det utöver delegationsordning ska framgå i styrande dokument som avser lokalförsörjningsprocessen avseende vem som har rätt att ingå hyresavtal med externa fastighetsägare samt hur ansvarsfördelningen för avtalshantering av befintliga avtal ser ut.

Vår bedömning är att det delvis finns en utformad organisation för kommunens lokalresursplanering.

Av det som framkommer i granskningen gör vi bedömningen att samhällsbyggnadsnämnden framgent behöver följa upp och säkerställa att det finns personella resurser så att samhällsbyggnadssektorn kan genomföra sitt uppdrag.

Vi bedömer därtill att kommunstyrelsen bör överväga behov av och möjlighet att tillsätta en lokalstrateg. En sådan funktion innehar vanligtvis det samordnande ansvaret för en kommuns / koncerns lokalförsörjningsarbete och kan bidra med att utveckla lokalförsörjningsprocessen. En lokalstrateg kan även bistå med sådant som helhetssyn och överblick i planering och prioriteringar.

Vidare noterar vi att samverkansarbetet både inom kommunen och koncernen kan stärkas ytterligare.

3.3 Lokalförsörjningsplan och investeringsplan

3.3.1 Lokalförsörjningsplan

Som tidigare nämnts har kommunfullmäktige antagit en lokalplan som omfattar nulägesbeskrivning samt framtidstankar från respektive verksamhet. Sedan planen antogs av fullmäktige 2016 har den inte uppdaterats och den nulägesbeskrivning som presenteras är därför inte längre aktuell. Det saknas därmed en aktualiserad sammanställning av respektive nämnds lokalbehov samt det kommunövergripande lokalbehovet. I sakgranskning informerar intervjuade att kommunstyrelsen på

© 2024 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

sammanträdet i september har gett i uppdrag till samhällsbyggnadsnämnden att arbeta fram en ny lokalplan för kommunens verksamheter[6].

Intervjuade uppger att vid sidan av lokalplanen har förstudier och utredningar av enskilda projekt genomförts med anledning av verksamheternas identifierade behov. Dessa har genomförts utifrån den projektmodell (se avsnitt 3.2.2.1) som ledningen för samhällsbyggnadssektorn antagit.

3.3.2 Lokalförsörjningsprocessen

Det saknas styrande dokument som reglerar en process för upprättande av en kommunövergripande sammanställning av lokalbehovet, exempelvis en lokalförsörjningsplan. Av kommunstyrelsens protokoll[7] framgår att den nya lokalplanen som samhällsbyggnadsnämnden fått i uppdrag att ta fram även ska inkludera beskrivning av hur lokalplaneringen ska styras och samordnas i koncernen. I intervjuer informeras vi även om att det saknas nämndspecifika sammanställningar av respektive nämnds behov.

Som tidigare nämnts pågår en omorganisation inom sektor samhällsbyggnad vilket enligt uppgift inkluderar att ta fram beskrivningar av processerna som omfattar lokalresursplanering. Vi har i granskningen tagit del av förslag till processer, men då dessa inte är presenterade eller antagna av kommunstyrelsen eller samhällsbyggnadsnämnden samt inte är ett etablerat arbetssätt i organisationen hanteras underlaget som arbetsmaterial.

För projekt har samhällsbyggnadsnämnden tagit fram en projektmodell, se avsnitt 3.2.2.1.

Av kommunfullmäktiges protokoll[8] framgår att en ny befolkningsprognos för kommunen har erhållits under april 2024 som avser 2025–2028. Det saknas dock en kommungemensam planeringshorisont.

3.3.2.1 Projektmodell

För att förtydliga vad ett projekt är och för att fastställa hur projektet ska drivas har samhällbyggnadssektorn tagit fram en projektmodell[9]. Modellen används för de uppgifter inom sektorn som definieras som projekt eller projekt light. Modellen är indelad i tre olika faser, se bild nedan.

[6] Kommunstyrelsens protokoll, 2024-09-03, § 110
[7] Kommunstyrelsens protokoll, 2024-09-03, § 110
[8] Kommunfullmäktiges protokoll, 2024-06-03, § 74
[9] Bilaga projektmodeller för samhällsbyggnadssektorn, 2024-03-20

© 2024 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

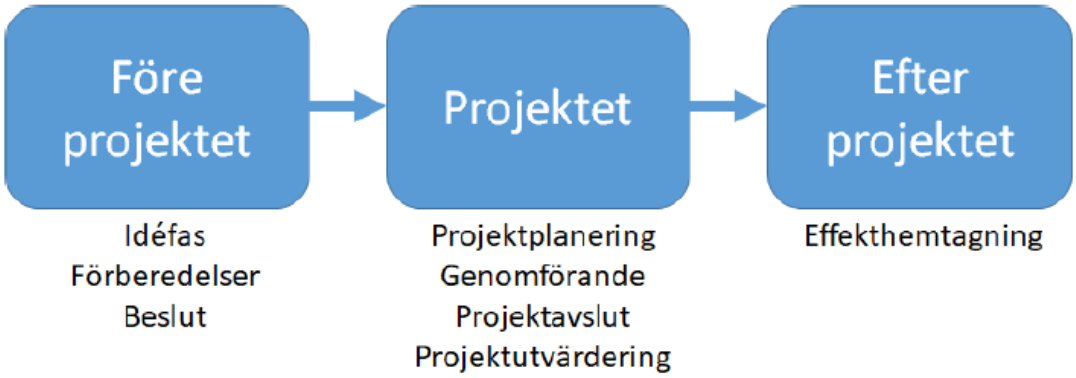

Bild 1. Bilden är hämtad ur bilaga till verksamhetsplan, projektmodell och visar projektmodellens tre olika faser.

Projektmodellen omfattar tre olika varianter av modeller, se bilaga B för processbeskrivningar:

- Tekniska projekt - används främst för olika typer av anläggnings-, installations- och byggnadsprojekt
- Standardprojekt - “traditionella” projekt, som är av engångskaraktär, till exempel utredningar, förstudier, genomförandeprojekt
- Projekt light - “projekt” som är mindre/enklare och kan genomföras utan lika mycket struktur och formalia som behövs för mer omfattande och/eller komplexa projekt.

© 2024 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

I dokumentet beskrivs följande roller i processen:

- **Projektägare** – fattar det formella beslutet att projekt / projekt light ska genomföras. Rollen är obligatorisk för samtliga projekt.
- **Projektägarrepresentant** – utses av projektägaren i sitt ställe.
- **Styrgrupp** – finns i alla större projekt. Det saknas tydlighet avseende vilka som ska ingå i gruppen, utom representanter såsom projektägare samt från den avdelning eller funktion som ska ta över driften / förvalta resultatet. Vid externt finansierade projekt kan det därtill finnas krav på vilka som ska ingå i gruppen.
- **Projektledare** – utses av projektägare eller styrgrupp.
- **Referensgrupp** – tillsätts utifrån projektets behov och det kan finnas en eller flera referensgrupper under hela eller delar av projektet. Av dokumentet framgår exempel på referensgrupper, såsom expertgrupper.
- **Facklig samverkan** – ska framgå av projektdirektivet om samverkan ska förekomma i projektet.

Det är ledningsgruppen inom samhällssektorn som fattar beslut angående om en projektidé ska genomföras eller inte. Se bilaga B för processbeskrivning.

Innan ett projekt startas i gång kan det finnas behov av att genomföra en förstudie i syfte att utreda behovets genomförande. I projektmodellen finns exempel på rubriker som är vanliga att ta upp i en förstudie.

Projektägaren / projektägarrepresentanten är den som ansvarar för att ta fram projektdirektivet, vilket utgörs ramverket för projektet. Vidare framgår av dokumentet att mall för projektdirektiv ska användas. Efter att projektet avslutas ska effektmålen mätas i enlighet med projektdirektivet. Det är mottagaren av projektet som ansvarar för att eventuella underhållsprogram eller motsvarande efterlevs.

För större projekt har samhällsbyggnadssektorn skapat en egen process. Det saknas en tydlig avgränsning avseende vilken storlek på projektet som innebär att denna process tillämpas och intervjuade uppger att processen endast har tillämpats inom ett projekt hittills. Processen är vid tid för granskningen inte antagen politiskt. De första stegen syftar till att ta fram en programhandling bestående av verksamhetsbeskrivning, teknisk beskrivning, ritning och detaljplan samt kalkyl och hyreskalkyl. Programhandlingen antas av kommunfullmäktige efter att ha remitterats av kommunstyrelsen till berörda nämnder. Därefter sker genomförande av projektet som omfattar projektering, upphandling och byggnation. I sista steget tas fastigheten i drift.

3.3.3 Process för upprättande av investeringsplan

Av samhällsbyggnadssektorns verksamhetsplan framgår att arbetet med investeringsmedel följer den ordinarie budgetprocessen på samma sätt som driftbudget. Sektorn ansvarar för större delen av kommunens investeringsbudget och ska mot bakgrund av detta sammanställa en långsiktig investeringsbudget.

© 2024 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

Inom samhällsbyggnadssektorn finns en investeringsgrupp. Investeringsgruppen ansvarar för styrning, samverkan och beredning av budgetfrågor och budgetprocess. Gruppen ska enligt verksamhetsplanen bereda och följa upp frågor kring budgetprocess för att avlasta ledningsgrupp. Det är sektorekonomen som ansvarar för mötet och kallar sektorchefen som i sin tur avgör eventuellt andra funktioners medverkan utifrån behov.

Den kommunövergripande budgetprocessen återfinns i dokumentet ekonomi- och målstyrning[10]. Där framgår att kommunfullmäktige årligen fastställer investeringsbudgeten för år ett samt en plan för år två och tre i planperioden. Investeringsbudget för år ett fastställs på nämndnivå, medan planen för år två och tre endast fastställs på totalnivå. Därtill ska respektive sektor kontinuerligt arbeta med en mer långsiktig investeringsplan med ett sexårsperspektiv. Vi har i granskningen tagit del av investeringsbudget och plan för åren 2025–2028.

Av samhällsbyggnadssektorns verksamhetsplan framgår att sektorns arbete med investeringsbudget sker uteslutande i projektform utifrån den tidigare nämnda projektmodellen.

3.3.4 Bedömning

Vår bedömning är att det saknas en utformad process för upprättande av lokalförsörjningsplan.

Vi bedömer att det finns behov av att etablera en lokalförsörjningsprocess som dokumenteras i riktlinjer eller liknande styrdokument där beskrivningar av roller tydliggörs samt när i processen de ska involveras. Därtill är vår bedömning att det finns behov av att sammanställa kommunens lokalbehov i sin helhet i ett eget dokument, där innehållet grundas i av nämnder identifierat behov.

Vi noterar att det saknas en koncerngemensam planeringshorisont för lokalresursarbetet.

Vår bedömning är att det i allt väsentligt finns en utformad process för upprättande av investeringsplan.

Bedömningen grundas i att det finns riktlinjer samt utsedda funktioner som ansvarar för framtagande av investeringsplan.

[10] Ekonomi- och målstyrning, Kommunfullmäktige, 2022-12-01

© 2024 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

3.4 Fastighetsunderhåll

3.4.1 Styrande dokument

Det som utgör de styrande dokumenten för fastighetsunderhållet är Säterbostäders ägardirektiv[11] samt driftsavtalet mellan kommunen och bolaget.

Av driftsavtalet framgår att bolagets ansvar i stort omfattar bland annat:

- Tillsyn och skötsel av fastighetsteknik och utemiljö
- Avhjälpande underhåll av fastighetsteknik och utemiljö
- Bidra till beställarens arbete med energioptimering av fastighetsteknik
- Medverkan i det systematiska brandskyddsarbetet
- Kundtjänst med felanmälansfunktion avseende fastighetsbeståndet
- Viss projekthantering, fastighetsförvaltning och ekonomiadministration

Säterbostäder ABs ansvar omfattar samtliga verksamhetslokaler där fastighetsenheten är avtalspart antingen i form av fastighetsägare eller motpart till en extern fastighetsägare. Bolaget ansvarar därmed för det löpande underhållet av de kommunägda fastigheterna där fastighetsenheten agerar beställare av planerade underhållsåtgärder.

Styrande dokument som omfattar sådant som grunder för prioritering vad gäller fastighetsunderhållet saknas i kommunen.

3.4.2 Analys för fastighetsunderhåll

Fastighetsenheten genomförde 2022/2023 en inventering av underhållsbehovet för kommunens lokalbestånd. Insatserna fördes in i en prioriteringslista som upprättas av fastighetsenheten.

Projektledarna inom fastighetsenheten genomför kontroller av fastigheternas skick i snitt en dag i veckan. Vid behov kan tätare kontroller genomföras. Projektledarna har även kontinuerliga avstämningar med verksamheten som bedrivs i fastigheterna. Intervjupersoner uppger att dessa avstämningar sker ad hoc och utan systematik. Därtill finns ett tätt samarbete med vaktmästare samt andra funktioner inom lokalservice som kan lyfta identifierade underhållsbehov.

De kontroller som genomförs dokumenteras i ett excel-dokument[12] där behoven presenteras utifrån respektive fastighet. Intervjuade anger att listan omfattar hela kommunens fastighetsbestånd som är i behov av underhåll. Av dokumentet framgår bland annat vilka insatser som är i störst behov på respektive fastighet, vilka behov som utgör en säkerhetsrisk samt en översikt för respektive fastighet utifrån när i tid underhållsinsatsen behöver genomföras för att lokalen ska vara ändamålsenlig.

[11] Ägardirektiv för Säterbostäder AB, KF 2019-09-19, §201
[12] Underhållsplan i samband med budgetarbete inför 2023

© 2024 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

Av ett annat dokument[13] framgår kostnad för planerad åtgärd samt vilket år som åtgärden ska genomföras.

För det kommunalägda bostadsbeståndet är det fastighetsenheten som ansvarar för att upprätta underhållsplaner för beståndet. Det är sedan respektive projektledare som gör beställning av åtgärder av bolaget genom bolagets verksamhetssystem. För de särskilda boenden som ägs av Säterbostäder AB ansvarar bolaget för att upprätta underhållsplaner som omfattar en period om fem år.

Intervjupersoner uppger att drifttekniker från Säterbostäder AB genomför kontinuerliga besök hos de verksamheter som finns i deras lokalbestånd, i syfte att identifiera eventuella underhållsbehov. Behovet sammanställs sedan i underhållsplaner, vilka enligt uppgift delges fastighetsenhetens projektledare. Vidare informeras vi om att bolaget vid tid för granskningen arbetar med att implementera ett underhållsprogram ämnat för bolagets fastighetsbestånd i syfte att skapa mer långsiktiga underhållsplaner. I faktakontrollen framkommer att bolaget har erbjudit kommunen att ingå i programmet, där bolaget saknar återkoppling från kommunen.

Därtill genomför fastighetsenheten jämförande analyser med andra kommuner i syfte att jämföra kommunens budget för identifierat underhållsbehov. Intervjupersoner uppger att Säters kommun under många år har legat lägre i budget än jämförbara kommuner. År 2013 fattade kommunstyrelsens arbetsutskott beslut[14] om att höja dåvarande nivå på fastighetsunderhållet till 80 kr/kvm per år. Det har enligt intervjuade inte skett någon indexreglering sedan dess, vilket innebär att fastighetsunderhållet ligger fortsatt på 80kr/kvm per år. Med anledning av detta har fastighetsenheten presenterat för nämnden att det finns behov av en större budget för att kunna genomföra de åtgärder som identifierats. Enligt en uppskattning från fastighetsenheten rör det sig om 70 mkr för de kommande tre åren, i jämförelse med de 5 mkr[15] per år som fastighetsunderhållet ligger på nu. Intervjuade lyfter att vissa underhållsinsatser har varit av sådan dignitet att de har hanterats som en reinvestering och omfattas på så vis inte av underhållsbudgeten.

Mellan hyresgästerna och fastighetsenheten finns enligt uppgift upprättade gränsdragningslistor som upprättades år 2020. Intervjuade uppger att listorna ska förnyas varje år men att detta inte har genomförts. Utifrån gränsdragningslistan kan även berörd verksamhet lyfta eventuella underhållsbehov till fastighetsenheten. Är det åtgärder som utgör en del av den dagliga driften är det Säterbostäder AB som ansvarar för åtgärden.

3.4.3 Uppföljning

Enligt driftsavtal genomför bolaget underhållsinsatser på uppdrag av fastighetsenheten genom på avrop. Vid avrop nyttjas den entreprenör som fastighetsenheten har upphandlat. Dock genomförs enligt uppgift vissa åtgärder av fastighetsenheten när åtgärder är av större art och bedrivs då i projektform. I intervjuer delges vi att kommunen och bolaget inte har genomfört en samordnad upphandling avseende

[13] UH 2028
[14] Protokoll, kommunstyrelsens arbetsutskott, 2012-06-12
[15] 80kr/kvm * total yta 62 000 kvm = 5 mkr per år för fastighetsunderhåll.

© 2024 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

entreprenörer och underentreprenörer för de underhållstjänster som ska genomföras. Detta innebär att det är olika utförare som genomför åtgärderna hos verksamheterna.

Fastighetsenheten inom samhällsbyggnadssektorn har tidigare inte varit delaktig i de kontroller och analyser som genomförs avseende underhållsbehov för de särskilda boenden som Säterbostäder AB äger. Fastighetsenheten nåddes av information att lokalerna för särskilda boenden var i stort behov av underhåll, där åtgärder inte genomfördes i den utsträckning som behövdes. Mot bakgrund av detta har fastighetschefen nu involverats i arbetet.

Intervjuade uppger att fastighetsenheten efter genomförda underhållsåtgärder ska genomföra slutbesiktning av arbetet samt att besiktning ska genomföras efter tre respektive fem år. Vi informeras om att detta inte alltid genomförs på grund av personell resursbrist.

Underhållsplanerna och arbetet utifrån dessa följs kontinuerligt upp under året. Utöver möten med sektor barn och utbildning träffar sektorchef och biträdande sektorchef för samhällsbyggnadssektorn samtliga enheter inom den egna sektorn varannan vecka. Samhällsbyggnadssektorns ekonom träffar fastighetsenheten minst en gång i månaden, där uppföljning av underhållsplanen sker. I de fall underhåll faller inom investering eller drift, sker uppföljning av underhållsarbetet även där.

Återrapportering till samhällsbyggnadsnämnden och kommunstyrelsen sker i samband med budgetuppföljning samt genom delårsbokslut och årsredovisning. För större insatser såsom nybyggnation sker en särredovisning. Återrapportering till kommunstyrelsen sker även inom ramen för uppsiktsplikt.

3.4.4 Bedömning

Vi kan konstatera att det saknas styrande dokument beträffande fastighetsunderhållet som omfattar grunder för prioritering av underhållsarbetet.

Avsaknad av tydliga riktlinjer som omfattar sådant som grunder för prioritering kan leda till otydlighet avseende hur underhållsåtgärder ska prioriteras. Detta kan ha till följd att tillgängliga ekonomiska resurser inte används på ett effektivt sätt.

Vår bedömning är att arbete med att ta fram och analysera de behov och önskemål om fastighetsunderhåll som finns i kommunen delvis är ändamålsenligt.

Bedömningen bygger på att den inom samhällsbyggnadsnämnden genomförda inventeringen revideras på kontinuerlig basis utifrån prioriteringsordning och nya identifierade behov.

Vår bedömning är även att kommunstyrelsen utifrån sin uppsiktsplikt behöver säkerställa att analyser utifrån underhållsbehov av de av Säterbostäder AB ägda verksamhetslokalerna genomförs.

Det är av vikt att det finns ett ändamålsenligt analysarbete för att säkerställa att de insatser som genomförs är i enlighet med kommunens långsiktiga lokalstrategi, samt för att säkerställa att ekonomiska resurser samt personalens tid inte misshushålls.

© 2024 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

Vi kan konstatera att det finns en underhållsplan som omfattar samtliga fastigheter i kommunens bestånd.

Vi gör bedömningen att planen kan kompletteras med enskilda planer för respektive fastighet som även omfattar annan information, så som vilka möjligheter fastigheten / lokalerna har för omställning till annan verksamhet, vilken kapacitet fastigheten / lokalen har utifrån antal personer, ventilation etc. samt vilka underhållsinsatser som genomförts. Detta så att informationen finns samlad och på ett enkelt sätt kan delges berörda, så som verksamhetsansvariga.

Vår bedömning är att det vid tid för granskningen delvis sker en tillräcklig uppföljning och analys av genomförda underhållsprojekt.

Vår bedömning är att det sker en kontinuerlig uppföljning av arbetet utifrån underhållsplanen, både på tjänstemannanivå samt till nämnd och kommunstyrelsen.

Vår bedömning är vidare att uppföljning av genomförda insatser kan stärkas i syfte att säkerställa att arbetet är genomfört i enlighet med vad som avtalats. Uppföljning och utvärdering kan bidra till kunskap som är värdefulla i det kommande arbetet med fastighetsunderhåll, exempelvis kommande upphandlingar, dialog med intressenter etc. Uppföljning kan även bidra till att identifiera eventuella behov av justeringar i syfte att styra åtgärder rätt.

© 2024 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

4 Samlad bedömning och rekommendationer

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden har en tillräckligt ändamålsenlig planering, samordning och framförhållning avseende att försörja kommunens verksamheter med ändamålsenliga lokaler.

Syftet med granskningen har även varit att bedöma om det finns en tillräckligt ändamålsenlig planering, samordning och framförhållning för kommunens fastighetsunderhåll i syfte att utifrån god ekonomisk hushållning bibehålla värdet på de fastigheter och lokaler som kommunen äger och förvaltar.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden delvis har en tillräcklig ändamålsenlig planering, samordning och framförhållning avseende att försörja kommunens verksamheter med ändamålsenliga lokaler.

Därtill är vår bedömning att det delvis finns en tillräckligt ändamålsenlig planering, samordning och framförhållning för kommunens fastighetsunderhåll i syfte att utifrån god ekonomisk hushållning bibehålla värdet på de fastigheter och lokaler som kommunen äger och förvaltar.

Se inledning samt respektive rapportkapitel för en mer detaljerad beskrivning.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi **kommunstyrelsen** att:

- Se över befintliga strategier och mål i lokalplanen och aktualisera utifrån behov.
- Säkerställa att ansvarsfördelningen inom lokalresursarbetet är tydligt.
- Överväga möjligheten att tillsätta en lokalstrateg som innehar rollen att samordna kommunens lokalresursplanering.
- Säkerställa att en process för kommunens lokalresursplanering dokumenteras och etableras samt säkerställa att kommunens lokalbehov i sin helhet sammanställs och att underlaget grundas i av nämnderna genomförda lokalbehovsanalyser.
- Tydliggöra ansvarsfördelning avseende mandat att ingå hyresavtal samt avtalsuppföljning.
- Forma och anta styrande dokument för fastighetsunderhåll, där grunder för prioritering av underhållsarbetet tydliggörs.
- Utifrån uppsiktsplikt säkerställa att analyser av underhållsbehov genomförs för samtliga verksamhetslokaler.
- Säkerställa att uppföljning och analys sker av genomförda underhållsprojekt.
- Säkerställa att samverkansarbetet inom kommunkoncernen fungerar på ett ändamålsenligt sätt i syfte att uppnå funktionella verksamhetslokaler.

© 2024 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi **samhällsbyggnadsnämnden** att:

- Dokumentera och etablera en process för kommunens lokalresursplanering samt sammanställa kommunens lokalbehov i sin helhet, där underlaget grundas i av nämnderna genomförda lokalbehovsanalyser.
- Verka för att ansvarsfördelning avseende mandat att ingå hyresavtal samt avtalsuppföljning dokumenteras.
- Säkerställa att uppföljning och analys sker av genomförda underhållsprojekt.
- Arbeta mot att samverkansarbetet inom kommunkoncernen fungerar på ett ändamålsenligt sätt i syfte att uppnå funktionella verksamhetslokaler.

Datum som ovan

KPMG AB

Karin Helin Lindkvist
Certifierad kommunal yrkesrevisor
Kvalitetssäkrare

Anders Petersson
Certifierad kommunal yrkesrevisor
Specialist

Ida Larsson
Verksamhetsrevisor

Sofia Gunnarsson
Verksamhetsrevisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.

© 2024 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

A Dokumentationsförteckning

Dokument
Gemensamt reglemente och reglemente för styrelsen, nämnder och råd, KF 2023-06-15, §150
Ekonomi- och målstyrning, 2022-12-01
Verksamhetsplan 2024, samhällsbyggnadssektorn, 2024-03-20
Bilaga Projektmodeller för samhällsbyggnadssektorn, 2024-03-20
Lokalplan för Säters kommun, 2016-06-13, §67
Bostadsplan för Säters kommun, 2016-06-13, §67
Bolagsordning för Säterbostäder AB, KF 2019-02-14, §101
Ägardirektiv för Säterbostäder AB, KF 2019-09-19, §201
Bolagsordning, KF 2019-02-14
Kontrakt avseende fastighetsförvaltning, Säters kommun 2019-10-21 med tillhörande bilagor
Uppdragsbeskrivning, Fastighetsenheten, ej daterad
Delegationsordning för kommunstyrelsen, 2023-11-07, , , barn- och utbildningsnämnden, miljö- och byggenheten samt samhällsbyggnadsnämnden
Delegationsordning kulturnämnden, 2023-11-23
Delegationsordning socialnämnden, 2024-03-11
Delegationsordning barn- och utbildningsnämnden, 2023-10-25
Delegationsordning miljö- och byggenheten, 2023-06-14
Delegationsordning samhällsbyggnadsnämnden, 2024-02-28
Byggprocess, Säter
Uppdrag Fågelsången rapport, Archus, 2024-05-16
Programhandling särskilt boende, 2018-09-17

© 2024 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

Slutrapport Särskilt boende, Prästgärdet, KS 2024-05-22
Kallelse samrådsgruppen, 2023-09-11 & 2024-05-06
Reviderad budget 2023 och budgetdirektiv och preliminära ramar 2024-2026, 2022-11-29
Förslag reviderad budget 2024, majoritetens förslag, 2023-11-07
Nämndplan samhällsbyggnadsnämnden 2023-2027, 2024-01-25
Energiuppföljning samhällsbyggnad 2023, 2023-11-29
Beslut underhållsnivå 2013, KSAU 2012-06-12, §190
Fastighetslista Säters kommun 2024

© 2024 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

B Processbeskrivningar

Samtliga processbeskrivningar är hämtade ur bilaga till verksamhetsplan.

B1. Projekt Light-modellen

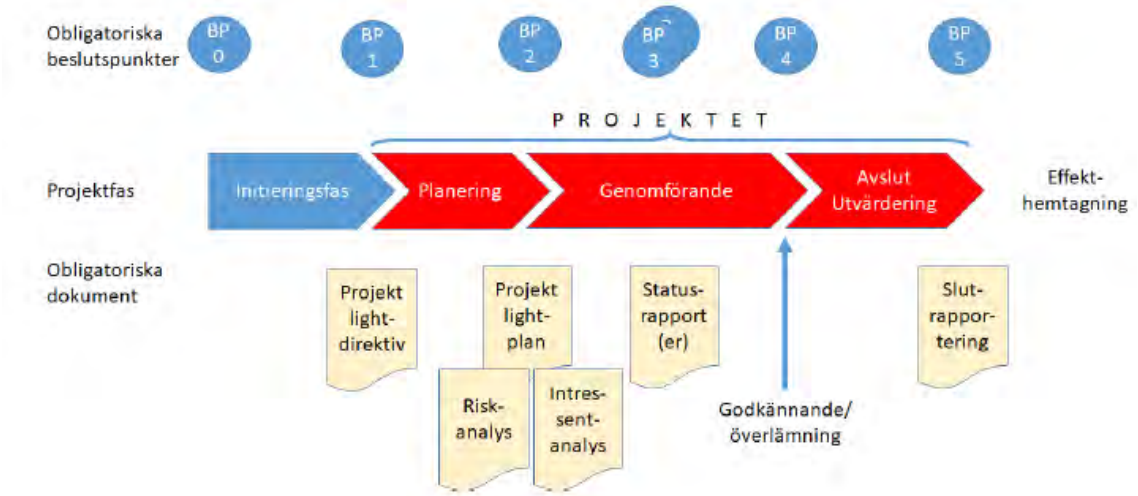

B2. Projektmodell för standardprojekt

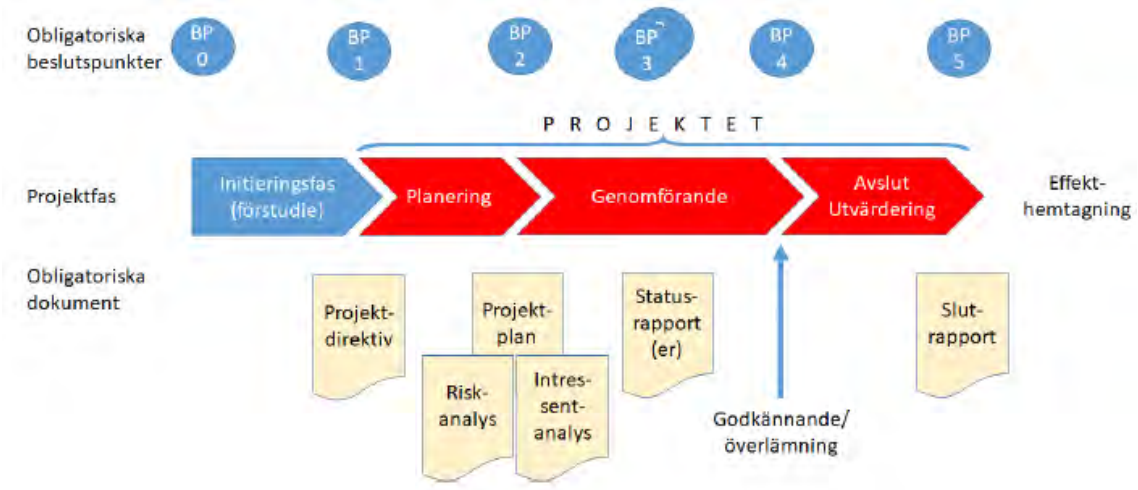

© 2024 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

B3. Projektmodell för tekniska projekt

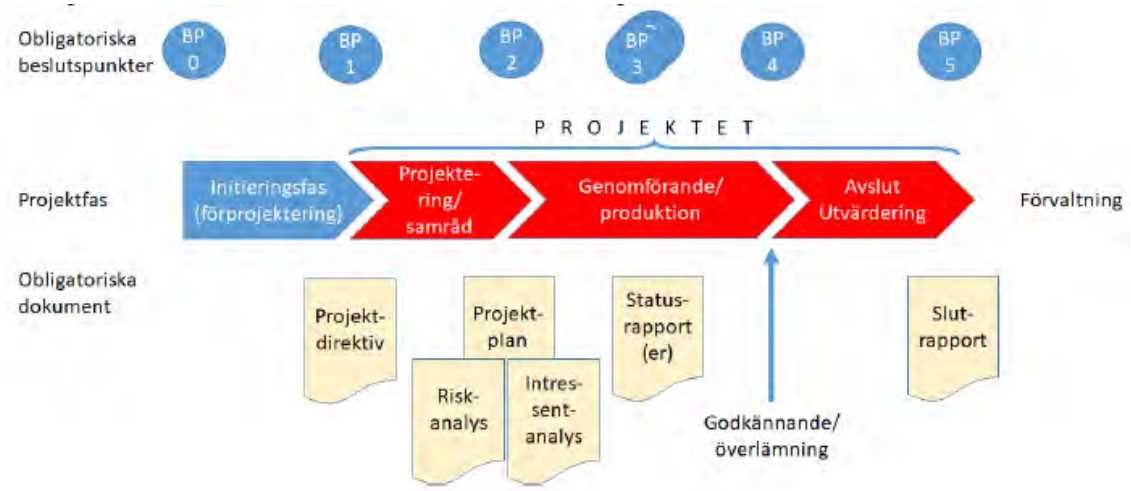

B4. Process för förstudie

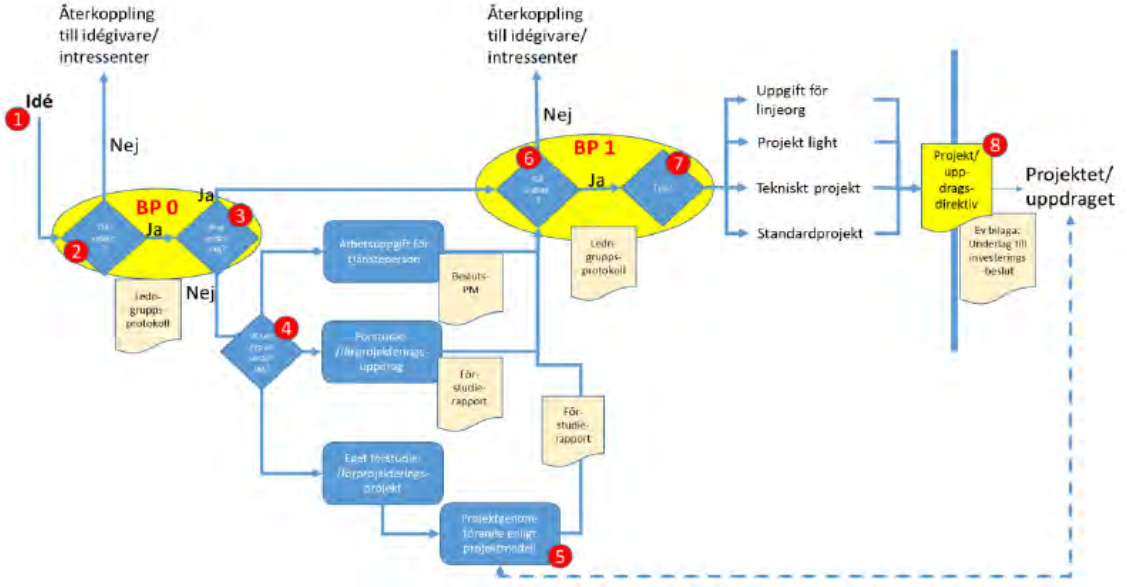

© 2024 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

Sbn § 46 Yttrande avseende granskning av lokalresurs- och underhållsplanering

SBN2025/0107

Beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar yttra sig enligt ställt förslag.

Ärendebeskrivning

KPMG har på uppdrag av kommunrevisionen under 2024 genomfört en granskning avseende lokalresurs- och underhållsplanering. Innan granskningen godkänns/antas av kommunfullmäktige så ges Kommunstyrelsen och Samhällsbyggnadsnämnden möjlighet att yttra sig på framtagen revisionsrapport.

Förslag till yttrande

Samhällsbyggnadsnämnden vill inleda och tacka revisionen för en väl genomförd revision.

Dokumentera och etablera en process för kommunens lokalresursplanering samt sammanställa kommunens lokalbehov i sin helhet, där underlaget grundas i av nämnderna genomförda lokalbehovsanalyser

Svar: Kommunstyrelsen har KS §110 2024-09-03 gett Samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att ta fram lokalplan för Säters kommun som baseras i nämndernas lokalbehovsanalyser.

Verka för att ansvarsfördelning avseende mandat att ingå hyresavtal samt avtalsuppföljning dokumenteras

Svar: Samhällsbyggnadssektorn har under 2024 genomfört en organisationsanpassning benämnd Samhällsbyggnadssektorn 2.0. En av delarna i anpassningen har varit att tydligare kliva in i en stödjande roll avseende förhandling & tecknande av hyresavtal. Kommunens reglemente föreskriver att nämnden får teckna avtal upp till 5 år och därefter behöver frågan lyftas vidare. Man bör beakta om reglementet kanske tydligare föreskriver vem som får fatta beslut i det fall att det överstiger Samhällsbyggnadsnämndens delegation.

Säkerställa att uppföljning och analys sker av genomförda underhållsprojekt.

Sbn § 46 forts.

Svar: Samhällsbyggnadsnämnden har i sitt beslutade årshjul beslutat att underhållsprojekt ska följas upp avseende ”analys samt planering av genomförda underhållsprojekt”. Samhällsbyggnadsnämnden kommer att följa upp och utvärdera att åtgärder ger avsett resultat och utfall samt att rätt åtgärder prioriteras. Underlagen består av rapportering från sektor som delvis sker genom införandet av verksamhetsrapporter som verksamheterna sammanställer per kvartal.

I nuläget pågår även ett arbete tillsammans med Säterbostäder att arbeta fram ett nytt driftavtal. Avtalet blir en viktig grund avseende att förse Samhällsbyggnadsnämnden med underlag avseende avhjälpande underhåll samt tillsyn och skötsel av kommunens fastigheter.

Arbeta mot att samverkansarbetet inom kommunkoncernen fungerar på ett ändamålsenligt sätt i syfte att uppnå funktionella verksamhetslokaler.

Svar: Samhällsbyggnadsnämnden kommer i arbetet med framtagandet lokalplan inkludera hela koncernen i arbetet. Vidare så pågår även rekrytering av en lokalplanerare till gatu & fastighetsenheten som kommer att ha som uppdrag att samordna lokalplaneringen så att den blir koncernövergripande.

Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade (Kf§13 2025-02-20)

- *begära in yttrande över bifogad revisionsrapport från kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden till den 31 maj 2025. Yttrandet bör även lämnas till revisionen för kännedom*

Beslutsunderlag

Granskning av lokalresurs- och underhållsplanering

Beslut Kommunfullmäktige

Delges

Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige
Revisionen i Säters kommun

Ks § 109 Yttrande över granskning av lokalresurs- och underhållsplanering

KS2024/0099

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar yttra sig enligt ställt förslag.

Ärendebeskrivning

KPMG har på uppdrag av kommunrevisionen under 2024 genomfört en granskning avseende lokalresurs- och underhållsplanering. Innan granskningen godkänns/antas av kommunfullmäktige så ges kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden möjlighet att yttra sig på framtagen revisionsrapport.

Förslag till yttrande

Kommunstyrelsen tackar revisionen för en bra genomförd revision. Förslag till yttrande från kommunstyrelsen utifrån revisionens bedömningar och rekommendationer.

Kommunstyrelsen har 2024-09-03, § 110 gett samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att arbeta fram en ny lokalplan för Säters kommuns verksamheter som baseras utifrån nämndernas lokalbehovsanalyser. Det arbetet pågår och förslag till en ny lokalplan ska presenteras till kommunstyrelsen under hösten 2025. Samhällsbyggnadsnämnden kommer i arbetet med framtagandet lokalplan inkludera hela koncernen i arbetet. Även en politisk styrgrupp för verksamhetslokaler har tillsatts under våren 2025.

I den nya lokalplanen inkluderas rekommendationer från revisionen:

- att se över befintliga strategier och mål och aktualisera utifrån behov
- säkerställa att ansvarsfördelningen inom lokalresursarbetet är tydligt.
- säkerställa att en process för kommunens lokalresursplanering dokumenteras och etableras
- säkerställa att kommunens lokalbehov i sin helhet sammanställs och att underlaget grundas i av nämnderna genomförda lokalbehovsanalyser.
- tydliggöra ansvarsfördelning avseende mandat att ingå hyresavtal samt avtalsuppföljning.
- Forma och anta styrande dokument för fastighetsunderhåll, där grunder för prioritering av underhållsarbetet tydliggörs.

Ks § 109 forts.

- Utifrån uppsiktsplikt säkerställa att analyser av underhållsbehov genomförs för samtliga verksamhetslokaler.
- Säkerställa att uppföljning och analys sker av genomförda underhållsprojekt.
- Säkerställa att samverkansarbetet inom kommunkoncernen fungerar på ett ändamålsenligt sätt i syfte att uppnå funktionella verksamhetslokaler.

Förutom att samhällsbyggnadssektorn driver arbetet med att ta fram en ny lokalplan har sektorn under 2024 genomfört en organisationsanpassning benämnd samhällsbyggnadssektorn 2.0. En av delarna i anpassningen har varit att tydligare kliva in i en stödjande roll avseende förhandling och tecknande av hyresavtal. I nuläget pågår ett arbete att rekrytera en lokalplanerare till gatu- och fastighetsenheten som kommer att ha som uppdrag att samordna lokalplaneringen så att den blir koncernövergripande.

Likaså sker ett arbete tillsammans med Säterbostäder att ta fram ett nytt driftavtal. Avtalet blir en viktig grund avseende att förse samhällsbyggnadsnämnden med underlag avseende avhjälpande underhåll samt tillsyn och skötsel av kommunens fastigheter.

Parallellt med att ta fram en ny lokalplan görs även en översyn av berörda reglementen.

Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade (Kf§13 2025-02-20) begära in yttrande över bifogad revisionsrapport från kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden till den 31 maj 2025. Yttrandet bör även lämnas till revisionen för kännedom.

Beslutsunderlag

Granskning av lokalresurs- och underhållsplanering

Delges

Kommunfullmäktige
Revisionen i Säters kommun

Kf § 10 Granskning av bokslut och årsredovisning 2024 Säters kommun

Ange diarienummer

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar begära in yttrande över bifogad revisionsrapport från kommunstyrelsen senast den 8 oktober 2025.

Ärendebeskrivning

Granskning av årsredovisning och bokslut 2024 Säters kommun.

KPMG har av Säters kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska kommunens årsredovisning och bokslut för 2024. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2024.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, lag om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed i kommuner och regioner.

Granskningsrapport

”Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Se över tillämpad avskrivningsmetod för investeringar och säkerställer redovisning i enlighet med gällande regelverk för komponentavskrivningar.

Kommunrevisorerna rekommenderar fullmäktige att begära in yttrande över bifogad revisionsrapport från kommunstyrelsen till fullmäktiges sammanträde den 25 september 2025. Yttrandet bör även lämnas till revisionen för kännedom.”

Delges

Kommunstyrelsen

Från: "Malm, Johan" <johan.malm@kpmg.se>
Skickat: den 22 april 2025 09:51:43
Till: "Säters Kommun - Kommun" <kommun@sater.se>
Kopia: "Marcusson, Per" <per.marcusson@kpmg.se>; "Barksjo-Forslund, Jenny" <jenny.barksjo-forslund@kpmg.se>
Ämne: Revisorernas granskning av ÅR 2024
Bilagor: Yttrande_bokslut_2024_Säter_inkl_ÅR.pdf, Missiv - Granskning av årsredovisning och bokslut 2024.pdf, Granskning årsredovisning 2024.pdf

Hej!

Bifogat finner ni den auktoriserade revisorns yttrande över ÅR 2024, granskningsrapport för ÅR 2024 och ett missiv tillhörande rapporten. Missiv och rapport ska till KF den 9 september. Till dess ska även KS ha hunnit yttra sig över rekommendationen i rapporten.

För kännedom till Per och Jenny.

Med vänliga hälsningar

Johan Malm
Manager

KPMG
Stationsgatan 33
784 35 Borlänge

Phone: +46 73 5375260
E-mail: johan.malm@kpmg.se

KPMG | Twitter | LinkedIn | YouTube | Facebook | Instagram

KPMG AB processes personal data in e-mail communication. Information about KPMG AB's processing of personal data is available at KPMG.se/gdpr

*** KPMG E-mail disclaimer ***

The information in this e-mail is confidential and may be legally privileged. It is intended solely for the addressee. Access to this email by anyone else
is unauthorized. If you are not the intended recipient, any disclosure, copying, distribution or any action taken or omitted to be taken in reliance on it, is prohibited and may be unlawful. Any opinions or advice contained in this e-mail are subject to the terms and conditions expressed in the governing KPMG client engagement letter.

© 2024 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

Visit us at: www.kpmg.se

Det sakkunniga biträdets yttrande

Till revisorerna i Säters kommun (org.nr 212000-2247)

Vi har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Säters kommun utfört revision och granskning av årsredovisningen enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* för år 2024-01-01–2024-12-31.

Våra uttalanden i detta yttrande är förenliga med innehållet i den revisionsrapport som har överlämnats till kommunens förtroendevalda revisorer 2025-04-11.

Yttrande om årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys samt noter

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys samt noter enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* för Säters kommun för år 2024-01-01–2024-12-31 avgiven av kommunstyrelsen den 2025-04-08. Vi har granskat förvaltningsberättelsen, de sammanställda räkenskaperna samt drift- och investeringsredovisningen enligt särskilda instruktioner i *Standard för kommunal räkenskapsrevision*.

Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2024 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året.

Grund för uttalanden

Vi har utfört uppdraget enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision*. Vårt ansvar enligt denna standard beskrivs närmare i avsnittet Det sakkunniga biträdets ansvar. Uppdraget är utfört utifrån opartiskhet och självständighet i förhållande till kommunen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information

Årsredovisningen innehåller också annan information än balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, samt noter och denna andra information återfinns på sidorna 3 samt 42-50. Det är styrelsen som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna andra information och i vårt uppdrag ingår inte att genomföra en revision av denna information, men det är vårt ansvar att läsa den och överväga om den i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys samt noter. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen och bedömer om den andra informationen verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldig att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt LKBR. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Det sakkunniga biträdets ansvar

Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys samt noter inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna ett yttrande som en del av en revisionsrapport till de förtroendevalda revisorerna. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i ovan nämnda delar.

Som del av en revision enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys samt noter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av kommunens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys samt noter, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera de förtroendevalda revisorerna om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Penneo dokumentnyckel: RCORI-JBRB0-L9V5I-67U5A-13YOX-JKWXP

Det sakkunniga biträdets granskning av förvaltningsberättelsen, de sammanställda räkenskaperna samt drift- och investeringsredovisningen

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningsberättelsen, de sammanställda räkenskaperna samt drift- och investeringsredovisningen och att dessa upprättas i enlighet med LKBR. Vår granskning har skett enligt ”Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse”, ”Instruktion för granskning av sammanställda räkenskaper” samt ”Instruktion för granskning av drift- och investeringsredovisning” i *Standard för kommunal räkenskapsrevision*. Detta innebär att vår granskning av förvaltningsberättelsen, de sammanställda räkenskaperna och drift- och investeringsredovisningen har en annan inriktning och mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

Förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Sammanställda räkenskaper har upprättats i enlighet med LKBR.

Drift- och investeringsredovisning har upprättats i enlighet med LKBR.

Säter den 17 april 2025

KPMG AB

Jenny Barksjö Forslund

Auktoriserad revisor/ansvarigt sakkunnigt biträde

Penneo dokumentnyckel: RC0RI-JBRB0-L9V5I-67U5A-13YOX-JKWXP

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

JENNY BARKSJÖ FORSLUND
Auktoriserad revisor
Serienummer: cdd64082a71aa3[…]e99aa93f99635
IP: 151.237.xxx.xxx
2025-04-17 10:44:31 UTC

Penneo dokumentnyckel: RC0RI-JBRB0-L9V5I-67U5A-13YOX-JKWXP

Detta dokument är undertecknat digitalt via **Penneo.com**. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill som innehåller ett certifikat och en tidsstämpel från en kvalificerad tillhandahållare av betrodda tjänster.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:
När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, **https://penneo.com/validator**, eller andra valideringsverktyg för digitala signaturer.

Säters kommun
De förtroendevalda revisorerna

2025-04-11

Till
Kommunfullmäktige

För kännedom
Kommunstyrelsen

Granskning av årsredovisning och bokslut 2024
KPMG har av Säters kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska kommunens årsredovisning och bokslut för 2024. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2024.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, lag om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed i kommuner och regioner.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

— Se över tillämpad avskrivningsmetod för investeringar och säkerställer redovisning i enlighet med gällande regelverk för komponentavskrivningar.

Kommunrevisorerna rekommenderar fullmäktige att begära in yttrande över bifogad revisionsrapport från kommunstyrelsen till fullmäktiges sammanträde den 25 september 2025. Yttrandet bör även lämnas till revisionen för kännedom.

Fredrik Andrén
Ordförande i kommunrevisionen

Granskning av bokslut och årsredovisning

2024-12-31

Rapport

Säters kommun

KPMG AB

2025-04-11

Antal sidor 6

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning 1
1.1 Årsredovisningens räkenskaper 1
1.2 God ekonomisk hushållning 1
1.3 Balanskravsresultat 1
1.4 Rekommendationer 1

2 Bakgrund 2
2.1 Syfte och revisionsfrågor 2
2.2 Avgränsning 3
2.3 Revisionskriterier 3
2.4 Metod 3

3 Resultat av granskningen 5
3.1 Årsredovisningens räkenskaper 5
3.1.1 Bedömning 5
3.2 God ekonomisk hushållning 5
3.2.1 Bedömning 7
3.3 Balanskravsresultat 7
3.3.1 Bedömning 7

1 Sammanfattning

Vi har av Säters kommuns revisorer fått i uppdrag att granska årsbokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2024. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2024.

Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för utlåtandet respektive revisionsberättelsen.

Syftet med granskningarna är att bedöma om kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, lag om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed i kommuner och regioner.

Nedan följer en sammanfattning av granskningens bedömningar och rekommendationer.

1.1 Årsredovisningens räkenskaper

Vi har inte identifierat några väsentliga felaktigheter i årsbokslutet.

1.2 God ekonomisk hushållning

Grundat på vår översiktliga granskning av årsredovisningen har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att resultatet, med undantag för det finansiella målet avseende självfinansiering av investeringar som inte är uppfyllt, inte skulle vara förenligt med de finansiella mål/verksamhetsmål som fullmäktige fastställt i budget 2024.

1.3 Balanskravsresultat

Vi bedömer, utifrån redovisningen av balanskravsresultatet i årsredovisningen, att det lagstadgade balanskravet uppfylls. Vi bedömer att de synnerliga skäl som åberopas i årsredovisningen, för att inte reglera det negativa balanskravsresultatet, är väl motiverade och beaktar kravet om god ekonomisk hushållning.

1.4 Rekommendationer

Vi rekommenderar att kommunen ser över tillämpad avskrivningsmetod för investeringar och säkerställer redovisning i enlighet med gällande regelverk för komponentavskrivningar.

© 2024 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative (“KPMG International”), a Swiss entity. All rights reserved

2 Bakgrund

Vi har av Säters kommuns revisorer fått i uppdrag att granska årsbokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2024. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2024.

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap. kommunallagen (2017:725) bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorerna ska vid granskning av årsredovisning pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisorernas revisionsberättelse.

Från och med den 1 januari 2023 ska årsredovisningen granskas enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Standarden ska tillämpas av de sakkunniga som utför räkenskapsrevision på uppdrag av förtroendevalda revisorer i kommuner, regioner, kommunalförbund och samordningsförbund.

Standarden består av:

- Ramverk
- Anvisningar för tillämpning i kommunal räkenskapsrevision av International Standards on Auditing (ISA) samt International Standard on Review Engagements (ISRE 2410) inklusive tillämpningsanvisning för granskning av drift-och investeringsredovisning (enligt ISA 501)
- Instruktion för granskning av sammanställda räkenskaper
- Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse
- Instruktion för granskning av drift- och investeringsredovisning

Följande moment regleras inte av standarden utan tillkommer, i enlighet med SKR:s God revisionssed i kommunal verksamhet 2022:

- Granskningen av utfallet rörande verksamhetsmålen med betydelse för god ekonomisk hushållning samt själva bedömningen av huruvida resultaten i årsredovisningen är förenliga med verksamhetsmålen samt de finansiella målen.
- Bedömning om kommunen efterlever balanskravet samt eventuellt åberopande av synnerliga skäl omfattas inte av Standard för kommunal räkenskapsrevision.

2.1 Syfte och revisionsfrågor

Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för utlåtandet respektive revisionsberättelsen.

Syftet med granskningarna är att bedöma om kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, lag om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed i kommuner och regioner.

Granskningen av årsredovisningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2024 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året?

© 2024 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative (“KPMG International”), a Swiss entity. All rights reserved

Error! Unknown document property name.**KPMG Public**

- Är förvaltningsberättelsens lagstadgade delar förenliga med årsredovisningens övriga delar?
- Har förvaltningsberättelsen upprättats i enlighet med LKBR?
- Har sammanställda räkenskaper konsoliderats i enlighet med LKBR?
- Är resultatet i årsredovisningen förenligt med de mål som fullmäktige beslutat, som är av betydelse för god ekonomisk hushållning?
- Har drift- och investeringsredovisningen upprättats i enlighet med LKBR?
- Efterlever kommunen balanskravet och har eventuella negativa balanskravsresultat och åberopande av synnerliga skäl hanterats korrekt?

2.2 Avgränsning

Vår granskning omfattar årsredovisningen per 2024-12-31. Granskningen av räkenskaperna har utförts i den omfattning som krävs enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Granskningen av måluppfyllelse och bedömning av balanskravet har utförts enligt SKR:s God revisionssed i kommunal verksamhet 2022.

Fel i räkenskaperna betraktas som väsentliga om de är av sådan omfattning eller typ att de, om de varit kända för en välinformerad läsare av årsredovisningen, hade påverkat dennes bedömning av kommunen. Detta kan inkludera såväl kvalitativa som kvantitativa fel och varierar mellan kommuner och verksamheter.

2.3 Revisionskriterier

Bedömningsgrund för våra bedömningar avseende årsredovisningens räkenskaper bygger på följande revisionskriterier:

- Kommunallag (KL) och lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- God redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning (RKR)

Vid bedömning av god ekonomisk hushållning bygger vår bedömning även på:

- Interna regelverk och instruktioner
- Fullmäktigebeslut

2.4 Metod

Granskningarna har genomförts genom bland annat:

- Processgenomgång
- Stickprov och andra urvalsmetoder
- Kartläggning av IT-miljön
- Intervjuer med berörda tjänstepersoner
- Avstämning mot redovisningsregelverk
- Kartläggning av interna kontroller som är av relevans för upprättandet av de finansiella rapporterna
- Verifiering av årsredovisning mot huvudbok samt underlag för denna

Revisionens faser kan kategoriseras i Planering, Genomförande och Rapportering.

© 2024 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative (“KPMG International”), a Swiss entity. All rights reserved

Error! Unknown document property name.**KPMG Public**

I planeringsfasen har vi haft inledande genomgång av villkoren för uppdraget, fastställande av vilka dokumentationskrav som finns, vem som bär ansvaret vid oegentligheter samt kommunikationen under revisionens gång. En viktig del i planeringsfasen är att identifiera risker, värdera riskernas utifrån allvarlighet och sannolikhet samt att identifiera lämpliga granskningsåtgärder.

Genomförandefasen har omfattat fortsatt planering då den interna kontrollen som har översiktligt granskats och de iakttagelser som gjorts i samband med denna granskning har beaktats i granskningen av årsbokslutet. Granskningen av den interna kontrollen tar sin utgångspunkt i kundens processer, bedömningar i redovisningen och finansiella ramverk. Förståelsen för de väsentliga processerna har dokumenterats och en bedömning kring risken för oegentligheter har gjorts. Vidare utgör IT-miljön en viktig del av kommunens verksamhet och en dokumenterad förståelse kopplat till detta område har ingått som en del av den interna kontrollen. Vi har skaffat oss en förståelse för den interna kontrollen för att identifiera lämpliga granskningsåtgärder men inte för att uttala oss om effektiviteten i kontrollerna/processerna.

En revisionsstrategi har bestämts utifrån den inledande planeringen och den förståelse som skaffats i samband med kartläggningen av den interna kontrollen. Andra delen av genomförandefasen har omfattat inhämtande av revisionsbevis genom granskning och dokumentation av:

- Balans och resultaträkning
- Närståendetransaktioner
- Sammanställda räkenskaper
- Drift- och investeringsredovisningen
- Förvaltningsberättelse

Som en del i den avslutande fasen har vi inhämtat ett skriftligt uttalande enligt ISA 580. Det har inhämtats från de tjänstepersoner som har uppdraget att verkställa bokslutsprocessen och den interna kontrollen i kommunens redovisning, system och rutiner.

Rapporten är faktakontrollerad av ekonomiavdelningen.

© 2024 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative (“KPMG International”), a Swiss entity. All rights reserved

Error! Unknown document property name.**KPMG Public**

3 Resultat av granskningen

Nedan redogörs för resultatet av granskningen och de noteringar som gjorts i samband med denna.

3.1 Årsredovisningens räkenskaper

Enligt 4 kap. 1 § LKBR ska en årsredovisning innehålla en förvaltningsberättelse, resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, noter, driftredovisning, investeringsredovisning och sammanställda räkenskaper (om sådana upprättas enligt 12 kap 2 § LKBR).

3.1.1 Bedömning

Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys samt noter upprättats i enlighet med LKBR och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2024 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året.

Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar är förenliga med årsredovisningens övriga delar.

En förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Sammanställda räkenskaper har upprättats i enlighet med LKBR.

Drift- och investeringsredovisning har upprättats i enlighet med LKBR.

Vidare har det i samband med granskningen även noterats följande, ej väsentliga, avvikelser:

- Vid aktivering av investeringen SÄBO så har avskrivningstiden beräknats som ett genomsnitt utifrån komponenterna och hela investeringen skrivs därmed av på samma tid. Av RKR R4 framgår att respektive komponent ska skrivas av separat. Vi rekommenderar att kommunen ser över tillämpad metod och säkerställer redovisning i enlighet med gällande regelverk för komponentavskrivningar.

3.2 God ekonomisk hushållning

Kommuner och regioner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom sådana juridiska personer som avses i KL 10 kap. 2-6 §§ (hel- och delägda kommunala bolag, stiftelser och föreningar).

I KL stadgas även att kommunerna ska ha en god ekonomisk hushållning, vilket får ses som ett överordnat krav och innebär i de allra flesta fall att det inte räcker med att intäkterna enbart täcker kostnaderna, eftersom det på längre sikt urholkar kommunernas ekonomi.

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

© 2024 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative (“KPMG International”), a Swiss entity. All rights reserved

Error! Unknown document property name.**KPMG Public**

Kommunfullmäktige i Säters kommun har fastställt 3 finansiella mål och 4 strategiska verksamhetsmål med tillhörande inriktningar. Se detaljerad redogörelse av kommunstyrelsens måluppföljning på sidorna 10-28 i kommunens årsredovisning.

Finansiella mål:

1. **Resultatmål** – Resultatmålet är lagt på det justerade resultatet, där hänsyn tas till avkastning och tillskott från kommunens pensionsmedelsförvaltning. Målet över tid har varit att resultatet skall överstiga 2 % av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. En översyn av resultatmålet har genomförts och kommunen kommer att behöva öka resultatmålet till minst 3% framgent. Målet för det enskilda året 2024 är 0%.
    - *Utfall 0% utifrån disponering av resultatutjämningsreserv samt uttag av pensionsmedel vilket innebär att målet uppnås. Det framgår inte huruvida resultatmålet över tid beräknas uppnås eller inte trots att det anges att beräkning och analys ”kommer göras för kommande tioårsperiod.*
2. **Självfinansiering av investeringar** - Minst 60% av investeringarna ska vara självfinansierade sett över en fyraårsperiod.
    - *Beräknas till 33% för det enskilda året 2024 och till 40% för den senaste fyraårsperioden. Således är inte målet uppnått. Av redogörelsen i årsredovisningen framgår dock att målet har uppnåtts med hänvisning till att man i budget för 2024 angivit att 60%-nivån inte skulle kunna uppnås.*
3. **Skuldsättning** – Fastställd låneram uppgår till 975,5 mkr för 2023 vilket innebär ett lånetak på ca 86 000 kr per invånare. Långsiktigt mål för lånetak är 90 000 kr per invånare.
    - *Utfall 2024 för kommunkoncernen uppgår till 80 381 kr per invånare och målet uppnås.*
4. **Säterbostäder AB** - Bolagets direktavkastning ska uppgå till lägst 3,5%. Bolagets soliditet ska uppgå till lägst 20%.
    - *Utfall direktavkastning 6,2% och soliditet 21%, vilket innebär att målet uppnås.*

Verksamhetsmål:

- **Rikare liv** – 5 inriktningar
    - *Måluppfyllelsen bedöms som i hög grad uppfyllt och ökande.*
- **Hållbar framtid** – 3 inriktningar
    - *Måluppfyllelsen bedöms som i hög grad uppfyllt och ökande.*
- **Omsorgsfull boendeutveckling** – 3 inriktningar
    - *Måluppfyllelsen bedöms som delvis uppfyllt och ökande.*
- **Serviceorienterad organisation** – 4 inriktningar
    - *Måluppfyllelsen bedöms som delvis uppfyllt och ökande.*

© 2024 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative (“KPMG International”), a Swiss entity. All rights reserved

Error! Unknown document property name.**KPMG Public**

3.2.1 Bedömning

Grundat på vår översiktliga granskning av årsredovisningen har bedömer vi att det finansiella målet avseende självfinansiering av investeringar inte är uppfyllt. När det gäller övriga mål har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att resultatet inte skulle vara förenligt med de finansiella mål/verksamhetsmål som fullmäktige fastställt.

Vi finner det dock anmärkningsvärt att det för enskilda år, med finansiellt utmanande förutsättningar, är möjligt att sätta andra måltal än de som ska ta kommunen mot de långsiktiga målen. Om så ändå ska vara möjligt så anser vi att det tydligt ska framgå av målsättningsdokumenten när i tiden man ska nå det långsiktiga målet.

Vi vill också framhålla vikten av att på ett tydligt sätt presentera en röd tråd i bedömningen av verksamhetsmål och utfallet av inriktningar för respektive rubrik.

3.3 Balanskravsresultat

En kommun ska enligt KL göra en avstämning av balanskravet och detta ska redovisas i förvaltningsberättelsen.

Eventuella negativa resultat som uppkommer ska enligt KL regleras inom tre år. Om det föreligger synnerliga skäl finns emellertid möjlighet att inte reglera ett negativt resultat. RKR har lämnat information om beräkning och redovisning av balanskravet utifrån tolkning av förarbeten till reglerna om balanskrav i LKBR och KL.

Kommunstyrelsen redovisar en bedömning av balanskravsresultatet i förvaltningsberättelsen. Av årsredovisningen framgår det att kommunens balanskravsresultat för 2024 uppgår till -8 017 tkr.

3.3.1 Bedömning

Vi bedömer, utifrån redovisningen av balanskravsresultatet i årsredovisningen, att det lagstadgade balanskravet uppfylls. Vi bedömer att de synnerliga skäl som åberopas i årsredovisningen, för att inte reglera det negativa balanskravsresultatet, är väl motiverade och beaktar kravet om god ekonomisk hushållning.

Det finns inget balanskravsresultat att återställa från tidigare år.

Datum som ovan

KPMG AB

Jenny Barksjö Forslund

Auktoriserad revisor

Per Marcusson

Verksamhetsrevisor

© 2024 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative (“KPMG International”), a Swiss entity. All rights reserved

Error! Unknown document property name.**KPMG Public**

Kf § 11 Revisionsrapporter

Ange diarienummer

Beslut

Bakgrund och ärendebeskrivning

Kf § 12 Revisionsberättelse 2024

KS2025/0069

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar lägga revisionsberättelsen till handlingarna.

Bakgrund och ärendebeskrivning

Av fullmäktige utsedde revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder, gemensamma nämnder och genom utsedda lekmannarevisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag. Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder revisorerna.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse och nämnder samt enskilda ledamöter i dess organisation samt att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för år 2024.

Från: "Malm, Johan" <johan.malm@kpmg.se>
Skickat: den 15 maj 2025 13:31:54
Till: "Säters Kommun - Kommun" <kommun@sater.se>
Ämne: revisionsberättelse med bilagor ATT: Ekonomichefen och kommunsekreteraren
Bilagor: Signerad Revisionsberättelse_2024 (2).pdf, Bilaga 1 Revisorernas redogörelse.pdf, RB 2024 Säbo påskriven.pdf, RB 2024 Skfab påskriven.pdf
Categories: Skickat till Catherine H

Hej!

Jag fick höra av revisorerna att ni inte fått revisionsberättelsen för 2024 än. Märkligt eftersom den varit färdig i nästan en månad. Det var min kollega Per Marcusson som skickat den till er, kanske har det varit något tekniskt problem. Bifogat finner ni i alla fall revisionsberättelsen med tillhörande bilagor. Skickar även med auktoriserade revisorns RB för de kommunala bolagen. Lekmannarevisorernas granskningsrapporter är inte färdiga än.

Med vänliga hälsningar

Johan Malm
Manager

KPMG
Stationsgatan 33
784 35 Borlänge

Phone: +46 73 5375260
E-mail: johan.malm@kpmg.se

KPMG | Twitter | LinkedIn | YouTube | Facebook | Instagram

KPMG AB processes personal data in e-mail communication. Information about KPMG AB's processing of personal data is available at KPMG.se/gdpr

*** KPMG E-mail disclaimer ***

The information in this e-mail is confidential and may be legally privileged. It is intended solely for the addressee. Access to this email by anyone else
is unauthorized. If you are not the intended recipient, any disclosure, copying, distribution or any action taken or omitted to be taken in reliance on it, is prohibited and may be unlawful. Any opinions or advice contained in this e-mail are subject to the terms and conditions expressed in the governing KPMG client engagement letter.

© 2024 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

Visit us at: www.kpmg.se

SÄTERS KOMMUN
KOMMUNREVISORERNA

2025-04-11

Till
Fullmäktige i Säters kommun
Organisationsnummer 212000–2247

Revisionsberättelse för år 2024

Vi, av fullmäktige utsedde revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder, gemensamma nämnder och genom utsedda lekmannarevisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag. Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder revisorerna.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Kommunens resultat för 2024 uppgår till – 19,6 mnkr, vilket är 0,8 mnkr lägre än budget. För 2024 har kommunen budgeterat ett underskott på -18,8 mnkr där disponering av RUR samt uttag av pensionsmedel planerades för att uppnå ett nollresultat. Revisorerna ser allvarligt på socialnämndens underskott om -11,3 mkr samt barn- och utbildningsnämndens underskott om -18,7 mnkr.

I budgeten för år 2024 har fullmäktige beslutat om fyra finansiella mål som ska leda mot en god ekonomisk hushållning i koncernen. Av årsredovisningen framgår det att kommunen bedömer att samtliga finansiella mål uppnås för året. Vår granskning visar att det finansiella målet avseende självfinansiering av investeringar inte uppnås.

Kommunfullmäktige har för 2024 antagit fyra strategiska mål. Enligt årsredovisningen bedöms två av målen vara i ”hög grad uppfyllda” och de två andra vara ”delvis uppfyllda”. Samtliga mål bedöms ha en ökande grad av måluppfyllelse.

Vi har under året låtit granska socialnämndens återrapportering gällande socialnämndens ekonomiska återrapporteringar och i samband med denna identifierat ett antal brister. En mer utförlig beskrivning av granskningen återfinns i revisorernas redogörelse (Bilaga 1). Vi ser med stort allvar på de noterade bristerna som består av återrapportering och uppföljning av beslutade åtgärder vid prognostiserat underskott.

Penneo dokumentnyckel: GA4MY-426QD-ZLHBL-8VLCU-XM21S-NDM5X

Revisionen rekommenderar socialnämnden och kommunstyrelsen att följa de rekommendationer som lämnats i syfte att förebygga att liknande brister uppkommer framledes.

Vi bedömer sammantaget att styrelse och nämnder i Säter kommun inte fullt ut har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt. Vi ser särskilt allvarligt på det betydande underskottet som redovisas av socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att styrelsens och nämndernas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen avseende målet om självfinansiering av investeringar inte är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige uppställt. Vi gör bedömningen att resultatet i årsredovisningen avseende verksamhetsmålen är förenliga med de mål som fullmäktige bestämt.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse och nämnder samt enskilda ledamöter i dessa organ.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för år 2024.

Säter kommun 2025-04-11

Fredrik Andrén Anders Johansson Sofie Byatt

Torbjörn Gunnarsson Anders Wikström

Bilagor:

Till revisionsberättelsen hör bilagorna

Bilaga 1 Revisorernas redogörelse

Bilaga 2–3 Granskningsrapporter från lekmannarevisorerna i de kommunala bolagen

Bilaga 4 Revisionsberättelse för Räddningstjänst Dala Mitt

De sakkunnigas rapporter har lämnats till fullmäktige löpande under året.

Penneo dokumentnyckel: GA4MY-426QD-ZLHBL-8VLCU-XM21S-NDM5X

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

Per-Anders Erhard Vikström
Undertecknare
Serienummer: 40d4f24ebad4af[…]19cb971783a90
IP: 98.128.xxx.xxx
2025-04-11 09:41:56 UTC

EVA SOFIE BYATT
Undertecknare
Serienummer: d80281759b8272[…]7b9b39f4090b5
IP: 213.65.xxx.xxx
2025-04-11 11:53:10 UTC

Per Fredrik Andrén
Undertecknare
På uppdrag av: Säters kommun
Serienummer: fa7ab01fa65c7a[…]bc5b93e732bae
IP: 82.196.xxx.xxx
2025-04-15 11:18:15 UTC

Bror Anders Johansson
Undertecknare
Serienummer: 2f92ab32129115[…]f584899eb315c
IP: 90.226.xxx.xxx
2025-04-16 03:19:34 UTC

TORBJÖRN GUNNARSSON
Undertecknare
Serienummer: a1bd70f8954860[…]fad29a93096b9
IP: 82.196.xxx.xxx
2025-04-17 08:27:27 UTC

Penneo dokumentnyckel: GA4MY-426QD-ZLHBL-8VLCU-XM21S-NDM5X

Detta dokument är undertecknat digitalt via **Penneo.com**. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill som innehåller ett certifikat och en tidsstämpel från en kvalificerad tillhandahållare av betrodda tjänster.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:
När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, **https://penneo.com/validator**, eller andra valideringsverktyg för digitala signaturer.

Säter kommuns revisorer

Verksamhetsredogörelse 2024

1. Inledning

Under verksamhetsår 2024 har Säter kommuns revisorer granskat den verksamhet som bedrivs inom kommunstyrelsens, nämndernas och de gemensamma nämndernas verksamheter.

Utgångspunkten för granskningarna har varit att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig. Granskningar ligger till grund för revisorernas uttalande om huruvida ansvarsfrihet tillstryks eller ej.

Ur revisionsgruppen har fullmäktige valt lekmannarevisor i kommunens bolag samt revisor i Räddningstjänsten Dala Mitt. Lekmannarevisorerna och revisorerna i kommunalförbundet har, inom ramen för den samordnade revisonen, informerat övriga i revisionsgruppen om verksamheten och viktigare iakttagelser i bolagen och kommunalförbunden.

Revisionsledamöter för granskning av 2024 års verksamhet har varit:

Fredrik Andrén, ordförande

Anders Johansson

Sofie Byatt

Torbjörn Gunnarsson

Anders Wikström

Kommunrevisionen utförs på kommunfullmäktiges uppdrag av förtroendevalda revisorer inom ramen för kommunallagen, gällande reglemente och god revisionssed. Följande huvudmoment ingår.

- Förvaltningsrevision som granskar verksamhetens ändamålsenlighet och måluppfyllelse inom fastställda ekonomiska ramar. Här ingår också uppföljning och utvärdering av verksamhetens organisation med administrativa föreskrifter vad gäller delegation av beslut och rutiner för övergripande kontroll och rapportering.
- Granskning av årsredovisning, delårsrapport, löpande redovisning och intern kontroll.

För fullgörande av revisionen har vi biträtts av KPMG.

2. Revisorernas förvaltning

Revisorerna har under året haft tio sammanträden. Vid dessa förs minnesanteckningar. Vid sammanträdena har överläggningar fört med företrädare för kommunstyrelsen, nämnder och fullmäktige.

2.1 Fortbildning och nätverk

Revisorerna deltar fortlöpande i de erfarenhetsutbildningar som anordnas för att hålla sig informerade om utvecklingen inom den kommunala revisionen. Under 2024 har revisorerna

deltagit på nätverksträffar med förtroendevalda revisorer i Dalarnas kommuner och Region Dalarna.

2.2 Grundläggande årlig granskning

Kommunallagen (KL 12 kap. 1 §) ger uttryck för att revisorerna årligen ska granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområde.

Grundläggande granskning är den granskning som varje år genomförs avseende styrelse och nämnder. Den grundläggande granskningen är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser. Granskningen ska ge underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och intern kontroll samt måluppfyllelse, för att kunna uttala sig i ansvarsfrågan.

I årets grundläggande granskning har revisorerna träffat presidierna för kommunstyrelsen, socialnämnden, kulturnämnden, barn- och utbildningsnämnden, miljö- och byggnämnden och samhällsbyggnadsnämnden.

Revisorerna har under året tagit del av protokoll från kommunstyrelsen, nämnder och bolag. Utöver detta tar revisorerna löpande del av ekonomiska rapporter för verksamheterna och de kommunala bolagen.

Revisorerna följer de gemensamma nämndernas verksamhet via protokoll och verksamhetsberättelser.

3. Fördjupande granskningsobjekt

Revisorerna har genomfört en väsentlighets- och riskanalys och med stöd av den valt ut och genomfört följande granskningar under år 2024. Rapporterna har översänts till fullmäktige löpande under året. Granskande styrelser och/eller nämnd har fått rapporterna för kännedom. Nedan är en sammanfattning av vad som framkommit vid granskningarna.

3.1 Granskning av lokalresurs- och underhållsplanering

Vi har genomfört en granskning av kommunens lokalresurs och underhållsplanering. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2024.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden har en tillräckligt ändamålsenlig planering, samordning och framförhållning avseende att försörja kommunens verksamheter med ändamålsenliga lokaler.

Syftet med granskningen har även varit att bedöma om det finns en tillräckligt ändamålsenlig planering, samordning och framförhållning för kommunens fastighetsunderhåll i syfte att utifrån god ekonomisk hushållning bibehålla värdet på de fastigheter och lokaler som kommunen äger och förvaltar.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden delvis har en tillräcklig ändamålsenlig planering, samordning och framförhållning avseende att försörja kommunens verksamheter med ändamålsenliga lokaler.

Därtill är vår bedömning att det delvis finns en tillräckligt ändamålsenlig planering, samordning och framförhållning för kommunens fastighetsunderhåll i syfte att utifrån god ekonomisk hushållning bibehålla värdet på de fastigheter och lokaler som kommunen äger och förvaltar.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Se över befintliga strategier och mål i lokalplanen och aktualisera utifrån behov.
- Säkerställa att ansvarsfördelningen inom lokalresursarbetet är tydligt.
- Överväga möjligheten att tillsätta en lokalstrateg som innehar rollen att samordna kommunens lokalresursplanering.
- Säkerställa att en process för kommunens lokalresursplanering dokumenteras och etableras samt säkerställa att kommunens lokalbehov i sin helhet sammanställs och att underlaget grundas i av nämnderna genomförda lokalbehovsanalyser.
- Tydliggöra ansvarsfördelning avseende mandat att ingå hyresavtal samt avtalsuppföljning.
- Forma och anta styrande dokument för fastighetsunderhåll, där grunder för prioritering av underhållsarbetet tydliggörs.
- Utifrån uppsiktsplikt säkerställa att analyser av underhållsbehov genomförs för samtliga verksamhetslokaler.
- Säkerställa att uppföljning och analys sker av genomförda underhållsprojekt.
- Säkerställa att samverkansarbetet inom kommunkoncernen fungerar på ett ändamålsenligt sätt i syfte att uppnå funktionella verksamhetslokaler.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi samhällsbyggnadsnämnden att:

- Dokumentera och etablera en process för kommunens lokalresursplanering samt sammanställa kommunens lokalbehov i sin helhet, där underlaget grundas i av nämnderna genomförda lokalbehovsanalyser.
- Verka för att ansvarsfördelning avseende mandat att ingå hyresavtal samt avtalsuppföljning dokumenteras.
- Säkerställa att uppföljning och analys sker av genomförda underhållsprojekt.
- Arbeta mot att samverkansarbetet inom kommunkoncernen fungerar på ett ändamålsenligt sätt i syfte att uppnå funktionella verksamhetslokaler.

3.2 Granskning av delårsbokslut 2024

Vi har bedömt om resultatet i delårsrapport per 2024-08-31 varit förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen avser mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning, såväl finansiella som för verksamheten.

Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder revisorerna.

Vår bedömning är baserad på en översiktlig granskning av delårsrapporten, inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen. Granskningen har utförts enligt god revisionssed i kommunal verksamhet.

Vid vår granskning har vi särskilt iakttagit att utfallet för perioden januari tom augusti 2024 uppgår till + 5,5 mkr, vilket är 0,6 mkr lägre än samma period förra året. Enligt prognos för helår 2024 beräknas resultatet till -11.2 mkr jämfört med budget på -18,8 mkr.

Fullmäktige har fattat beslut om tre finansiella mål som enligt de ekonomiska riktlinjerna i kommunen är viktiga för att bedöma god ekonomisk hushållning. Samtliga tre finansiella mål bedöms uppfyllas i delårsrapporten.

Vi vill dock understryka att med de finansiellt utmanande förutsättningar som kommunen har så bör en det tydligt framgå av målstyrningsdokumentet hur kommunen har för avsikt uppnå de långsiktiga finansiella målen.

Kommunfullmäktige har beslutat om följande fyra strategiska mål med tillhörande inriktningar (verksamhetsmål) för Säters kommun; ”Rikare liv”, ”Hållbar framtid”, ”Omsorgsfull boendeutveckling”, ”Serviceinriktad organisation”. Samtliga mål bedöms som delvis uppfyllda med en ökad trend. Dock saknas en tydlig redovisning av vad som ligger till grund för bedömning av måluppfyllelsen samt information om den avser resultat per 2024-08-31 eller prognos per 2024-12-31. Det saknas också förtydligande om de bedömningar som görs också omfattar kommunens bolag.

Revisorernas samlade bedömning är att resultatet i delårsrapporten är förenligt med de finansiella mål fullmäktige beslutat om. Vår sammanfattande bedömning avseende verksamhetsmålen är att vi inte kan bedöma måluppfyllelsen med utgångspunkt från det som redovisas i delårsrapporten då det saknas tydliga målvärden och redovisning av utfallet.

3.4 Granskning av kvalitetssäkring avseende placering och barn och unga

Syftet med granskningen har varit att bedöma huruvida socialnämnden har ändamålsenliga arbetsformer för att säkerställa god kvalitet i de HVB och familjehem som nyttjas för placering av barn och ungdomar.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att socialnämnden delvis har ändamålsenliga arbetsformer för att säkerställa god kvalitet i de HVB och familjehem som nyttjas för placering av barn och ungdomar.

Nämnden har en ändamålsenlig organisation för upphandling av leverantörer. Vidare har nämnden utformade arbetssätt för arbetet med rekrytering, kvalitetssäkring och uppföljning av uppdragstagare. Dock saknas beslutade riktlinjer för detta arbete. Vad gäller uppföljning, övervägande och omprövning av vård finns utarbetade arbetssätt och processkartor, dock saknas skriftliga rutiner och systematiserade egenkontroller.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi socialnämnden att:

- Säkerställa att det finns utformade arbetssätt och rutiner avseende hur kvalitetsbrister ska sammanställas och rapporteras till avtalsansvarig.
- Fastställa riktlinjer avseende arbetet med utredning av familjehem.
- Säkerställa att det finns rutiner för arbetet med stöd som ska ges till uppdragstagare under pågående uppdrag.
- Tillse att kostnadsanalyser genomförs samt att såväl kostnadsanalyser som arbetet med åtgärder dokumenteras.
- Säkerställa att det finns rutiner för arbetet med ärendegenomgångar.
- Säkerställa att det finns ett systematiserat arbete med egenkontroller gällande uppföljning av placerade barn och unga.
- Säkerställa att det finns rutiner gällande uppföljning av insatser.
- Säkerställa att det finns rutiner för arbetet med uppföljning, överväganden och omprövningar.

3.5 Granskning av ekonomiska uppföljningar inom socialnämnden

Syftet med granskningen har varit att bedöma om socialnämnden haft en tillfredställande uppföljning och kontroll samt om åtgärder vidtagits vid prognostisering av underskott.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att socialnämnden endast delvis haft en tillfredställande uppföljning och kontroll samt vidtagit åtgärder vid prognostisering av underskott. Vi bedömer därtill att kommunstyrelsen i allt väsentligt fullgjort sin uppsiktsplikt avseende uppföljning av socialnämndens ekonomi.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi socialnämnden att:

- Följa upp och säkerställa att beslutade åtgärder verkställs och har önskad ekonomisk effekt, samt att vid behov vidta ytterligare åtgärder för att nå en ekonomi i balans.
- I de fall nämnden avstår från att besluta om åtgärder för att nå en ekonomi i balans tydligare motivera detta genom att beskriva orsaker samt konsekvenser av sitt beslut.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Definiera och fastställa former för uppsiktsplikten över de övriga nämnderna.
- Framledes säkerställa att styrelsen tar del av socialnämndens verksamhetsrapporter med tillhörande ekonomisk rapportering.

3.6 Granskning av årsredovisning 2024

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Säters kommun har KPMG granskat kommunens årsredovisning för räkenskapsåret 2024. Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för revisionsberättelsen.

Kommunens revisorer ska enligt kommunallagen 12 kap bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats i enlighet med LKBR och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2024 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året.

Kommunens resultat för 2024 uppgår till – 19,6 mnkr, vilket är 0,8 mnkr lägre än budget. För 2024 har kommunen budgeterat ett underskott på -18,8 mnkr där disponering av RUR samt uttag av pensionsmedel planerades för att uppnå ett nollresultat

Vi bedömer, utifrån redovisningen av balanskravsresultatet i årsredovisningen, att det lagstadgade balanskravet uppfylls.

Grundat på vår översiktliga granskning av årsredovisningen har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att resultatet inte skulle vara förenligt med de mål som fullmäktige fastställt.

4. Lekmannarevision

Lekmannarevisorerna har tillsammans med biträden granskat bolagen och avlämnat granskningsrapporter. Lekmannarevisorerna tar del av alla bolagens styrelseprotokoll löpande under året. Lekmannarevisorers granskningsrapporter för respektive kommunalt bolag har överlämnats till bolagen och kommunen.

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Säterbostäder AB, org. nr 556515-8713

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Säterbostäder AB för år 2024.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Säterbostäder ABs finansiella ställning per den 31 december 2024 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Säterbostäder AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Säterbostäder AB för år 2024 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Säterbostäder AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.
Verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat styrelsens motiverade yttrande samt ett urval av underlagen för detta för att kunna bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Falun den 8 maj 2025

KPMG AB

Camilla Edelbrink

Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Säters Kommuns Fastighets AB, org. nr 556401-4933

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Säters Kommuns Fastighets AB för år 2024.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Säters Kommuns Fastighets ABs finansiella ställning per den 31 december 2024 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Säters Kommuns Fastighets AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Säters Kommuns Fastighets AB för år 2024 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Säters Kommuns Fastighets AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.
Verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Falun den 8 maj 2025

KPMG AB

Camilla Edelbrink

Camilla Edelbrink
Auktoriserad revisor

Kf § 13 Årsredovisning 2024 Säters kommun

KS2025/0069

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att fastställa 2024 års årsredovisning för Säters kommun.

Ärendebeskrivning

Kommunerna är enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning (2018:597) skyldiga att upprätta en årsredovisning. Årsredovisningen ska bestå av resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, noter, driftsredovisning, investeringsredovisning och förvaltningsberättelse för både koncern och kommun.

Koncernen Säters kommun omfattas vid utgången av 2024 av kommunens förvaltning och en helägd bolagskoncern; Säterbostäder AB och dess dotterbolag Säters kommuns Fastighets AB.

Kommunfullmäktige behandlade ärendet den 10 april 2025 och beslutade att bordlägga ärendet.

Koncernens resultat

Koncernens resultat för 2024 uppgick till -17,5 mkr (2023 15,2 mkr). Koncernbolagen resultat blev 2,1 mkr (2023 6,1 mkr) och kommunen uppvisar ett resultat på -19,6 mkr (2023 9,1 mkr).

Kommunens resultat justeras sedan med VA:s resultat samt avkastning från och uttag av pensionsmedel. Kommunens justerade resultat för 2024 uppgick till ett nollresultat (2023 17,7 mkr) och utgör 0% av skatteintäkter och generella bidrag, vilket är i linje med budget på 0 mkr (0%). Uttag av medel från pensionsförvaltningen var budgeterat med 9,4 mkr för 2024 och uttag på 15,2 mkr föreslås. I budget för 2024 planerades disponering av RUR med 10,4 mkr och uttag av RUR föreslås i enlighet med budget. Kommunens balanskravsresultat för 2024 uppgår till -8,0 mkr och efter åberopande av synnerliga skäl uppgår balanskrav att återställa till 0 mkr.

Uppföljning av mål

Den sammantagna bedömningen är att Säters kommun uppnår en god ekonomisk hushållning under 2024 genom att de finansiella målen för året uppnås samt att måluppfyllelsen för de strategiska målen bedöms som i hög grad uppfyllda eller delvis

uppfyllda. Bedömningen för kommunkoncernen är att god ekonomisk hushållning uppnås för 2024 genom att kommunkoncernens finansiella mål om skuldsättning uppnås samt att bolagskoncernens mål uppfylls.

Beslutsunderlag

Årsredovisning 2024 Säters kommun
Verksamheternas bokslut och övrig information för 2024

SÄTERS KOMMUN

Tjänsteutlåtande

Handläggare
Catherine Hellgren
Ekonomichef

Datum
2025-03-05

Diarienummer
KS2025/0069

Årsredovisning 2024 för Säters kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta att fastställa 2024 års årsredovisning för Säters kommun.

Ärendebeskrivning

Kommunerna är enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning (2018:597) skyldiga att upprätta en årsredovisning. Årsredovisningen ska bestå av resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, noter, driftsredovisning, investeringsredovisning och förvaltningsberättelse för både koncern och kommun.

Koncernen Säters kommun omfattas vid utgången av 2024 av kommunens förvaltning och en helägd bolagskoncern; Säterbostäder AB och dess dotterbolag Säters kommuns Fastighets AB.

Koncernens resultat
Koncernens resultat för 2024 uppgick till -17,5 mkr (2023 15,2 mkr). Koncernbolagen resultat blev 2,1 mkr (2023 6,1 mkr) och kommunen uppvisar ett resultat på -19,6 mkr (2023 9,1 mkr).

Kommunens resultat justeras sedan med VA:s resultat samt avkastning från och uttag av pensionsmedel. Kommunens justerade resultat för 2024 uppgick till ett nollresultat (2023 17,7 mkr) och utgör 0% av skatteintäkter och generella bidrag, vilket är i linje med budget på 0 mkr (0%). Uttag av medel från pensionsförvaltningen var budgeterat med 9,4 mkr för 2024 och uttag på 15,2 mkr föreslås. I budget för 2024 planerades disponering av RUR med 10,4 mkr och uttag av RUR föreslås i enlighet med budget. Kommunens balanskravsresultat för 2024 uppgår till -8,0 mkr och efter åberopande av synnerliga skäl uppgår balanskrav att återställa till 0 mkr.

Uppföljning av mål
Den sammantagna bedömningen är att Säters kommun uppnår en god ekonomisk hushållning under 2024 genom att de finansiella målen för året uppnås samt att måluppfyllelsen för de strategiska målen bedöms som i hög grad uppfyllda eller delvis uppfyllda. Bedömningen för kommunkoncernen är att god ekonomisk hushållning uppnås för 2024 genom att kommunkoncernens finansiella mål om skuldsättning uppnås samt att bolagskoncernens mål uppfylls.

Beslutsunderlag

Årsredovisning 2024 Säters Kommun
Verksamheternas bokslut och övrig information för 2024

Catherine Hellgren
Ekonomichef

Marita Skog
Kommundirektör

Verksamheternas bokslut och övrig information 2024

2025-03-06

SÄTERS KOMMUN

SÄTERS KOMMUN

Innehållsförteckning

1 Organisation 4
2 Finansiell analys 5
2.1 Mål för god ekonomisk hushållning 6
2.2 Årets resultat 7
2.3 Justerat resultat 7
2.4 Nettokostnadsandel 9
2.5 Årets investeringar 9
2.6 Skuldsättningstak 10
2.7 Likviditet 10
2.8 Soliditet 10
2.9 Pensionsförpliktelser 11
2.10 Borgensåtaganden 11
2.11 Utfall i förhållande till budget 12
2.12 Prognosavvikelser 12
2.13 Driftsbudget per nämnd 12
2.14 Investeringar per nämnd 13
3 De kommunala bolagens kommentarer 14
3.1 Säterbostäder AB 14
3.2 Säterskommuns fastighet AB 15
4 Kommunala uppdragsbolag, kommunalförbund, gemensamma nämnder & samverkan ... 16
4.1 Falun-Borlänge regionen 16
4.2 Räddningstjänstförbundet Dala-Mitt 16
4.3 Överförmyndare i samverkan 17
4.4 Utveckling i Dalarna Holding AB/Visit Dalarna AB 17
4.5 Gemensamma nämnden för upphandlingssamverkan 18
4.6 Gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel ATL 18
4.7 E-arkiv Mitt 19
4.8 Övriga gemensamma nämnder för samverkan 19
5 Befolkningsutveckling 20
6 Kommunstyrelsens kommentar 21
6.1 Viktiga händelser 21
6.2 Det ekonomiska resultatet 22
6.3 Investeringar 23
6.4 Personalsituation 23

SÄTERS KOMMUN

6.5 Internkontrollplan 23
6.6 Hur ser framtiden ut 2025-2027? 25
7 Barn- och utbildningsnämndens kommentar 26
7.1 Viktiga händelser 26
7.2 Det ekonomiska resultatet 28
7.3 Investeringar 28
7.4 Personalsituation 28
7.5 Internkontrollplan 28
7.6 Hur ser framtiden ut 2025-2027? 29
8 Socialnämndens kommentarer 30
8.1 Viktiga händelser 30
8.2 Det ekonomiska resultatet 32
8.3 Investeringar 33
8.4 Personalsituation 33
8.5 Internkontrollplan 34
8.6 Hur ser framtiden ut 2025-2027? 34
9 Samhällsbyggnadsnämnden kommentar 36
9.1 Viktiga händelser 36
9.2 Det ekonomiska resultatet 39
9.3 Investeringar 40
9.4 Personalsituation 40
9.5 Internkontrollplan 41
9.6 Hur ser framtiden ut 2025-2027? 41
10 Miljö- och byggnämndens kommentar 43
10.1 Viktiga händelser 43
10.2 Det ekonomiska resultatet 44
10.3 Investeringar 44
10.4 Personalsituation 44
10.5 Internkontrollplan 45
10.6 Hur ser framtiden ut 2025-2027? 45
11 Kulturnämndens kommentar 46
11.1 Viktiga händelser 46
11.2 Det ekonomiska resultatet 47
11.3 Investeringar 47
12 Kommunrevisionen 48
12.1 Viktiga händelser 48

12.2 Det ekonomiska resultatet 48
12.3 Personalsituation 48
12.4 Internkontroll 48
12.5 Hur ser framtiden ut 2025-2027? 48
13 E-arkiv 49
13.1 Viktiga händelser 49
13.2 Det ekonomiska resultatet 49
13.3 Personalsituation 50
13.4 Uppföljning av verksamhet 50
13.5 Hur ser framtiden ut 2025-2027? 51
14 Kommunens kvalitet i korthet (KKIK) 52
15 Agenda 2030 - Globala målen för hållbar utveckling 54

SÄTERS KOMMUN

1 Organisation

Politisk organisation Säters kommun:

Organisation sektorer Säters kommun:

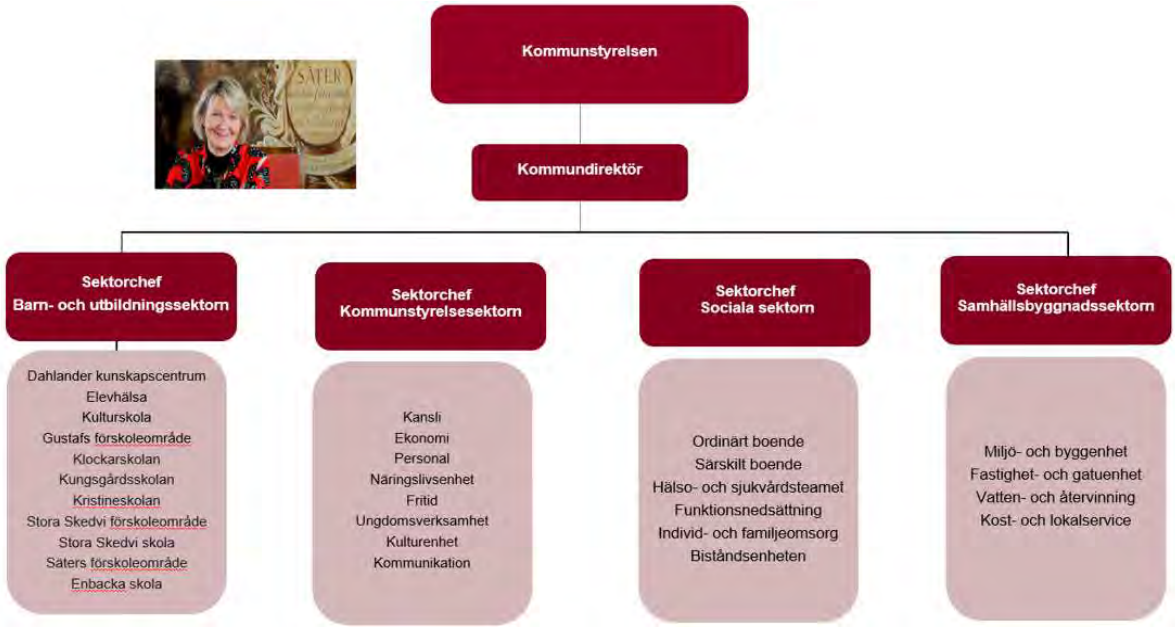

Organisation och gemensamma nämnder, samverkan mm:

Helägda företag	Delägda företag	Organisation och nämnder gemensamt med andra kommuner		
Säterbostäder AB	Utveckling i Dalarna Holding AB	Räddningstjänsten Dala Mitt	Språktolknämnden	Dalabanans intressenter
Säters kommuns fastighets AB	Visit Dalarna	Gemensam nämnd för upphandling	Gemensam nämnd alkohol, tobak och receptfria läkemedel	Dalarnas kommunförbund
	Falun Borlänge regionen AB	Södra Dalarnas Samordningsförbund	Hjälpmedelsnämnden	Överförmyndarnämnd
			E-arkiv Mitt	Leader Nedre Dalälven

SÄTERS KOMMUN

2 Finansiell analys

Resultaträkning

Kontostruktur	Bokslut 2023	Budget 2024	Utfall Jan - Dec 2024	Budget Jan - Dec 2024	Avvikelse Jan - Dec 2024
Total	**9 060**	**-18 795**	**-19 649**	**-18 795**	**-854**
Verksamhetens intäkter:	264 599	289 197	299 328	289 197	10 131
Personalkostnader	-584 397	-613 738	-622 117	-613 738	-8 379
Övriga kostnader	-434 811	-459 043	-471 232	-459 043	-12 189
Kapitalkostnader	-34 840	-45 700	-40 347	-45 700	5 353
Finansiella kostnader/Intäkter	-5 878	-13 868	-12 428	-13 868	1 440
Skatteintäkter	608 444	613 923	612 872	613 923	-1 051
Generella Statsbidrag	195 944	210 434	214 274	210 434	3 840

Balansräkning

Balansräkning Belopp i tkr	Utfall Jan - Dec 2024	Ingående balans 2024	Utgående balans Dec 2024
Immateriella anläggningstillgångar	4 008	82	4 090
Materiella anläggningstillgångar	74 158	842 927	917 085
Finansiella anläggningstillgångar	1 109	37 363	38 472
Summa ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	**79 275**	**880 372**	**959 647**
Expl mark och fastighetsförsäljning	942	4 976	5 918
Fordringar	34 310	82 001	116 311
Pensionsförvaltning	-12 035	127 869	115 834
Kassa och bank	-5 604	44 336	38 732
Summa OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR	**17 613**	**259 182**	**276 795**
Summa TILLGÅNGAR	**96 888**	**1 139 554**	**1 236 442**
Ingående eget kapital	0	-497 335	-497 335
Resultat	19 649	0	19 649
Summa EGET KAPITAL	**19 649**	**-497 335**	**-477 686**
Avsättningar långfristiga	-1 129	-13 085	-14 214
Summa AVSÄTTNINGAR	**-1 129**	**-13 085**	**-14 214**
Långfristiga skulder	-63 032	-493 420	-556 452
Kortfristiga skulder	-52 376	-135 714	-188 090
Summa SKULDER	**-115 408**	**-629 134**	**-744 542**
Summa SKULDER OCH EGET KAPITAL	**-96 888**	**-1 139 554**	**-1 236 442**

SÄTERS KOMMUN

Säters kommun redovisar för 2024 ett negativt resultat på -19,6 mkr (2023 + 9,1 mkr).

Säters kommun har sedan 1998 ett finansiellt sparande för ökande kostnader för pensioner intjänade före 1998. Genom att tillskjuta medel från sparandet avlastas kommunens ekonomi från en del av dessa kostnader och mer resurser görs tillgängliga för kommunal verksamhet. Det finns en grundplan för hur sparandet skall användas. Planen revideras årligen och beroende av kommunens resultat kan omdisponeringar göras mellan åren. Avkastningen av sparandet och tillskott från sparandet hanteras i avstämningen mot balanskravet.

Säters kommun har bokfört 4,9 mkr i statsbidrag från Migrationsverket på verksamheternas intäkter 2024. Detta kan jämföras med 5,8 mkr för 2023, 4,5 mkr för 2022; 4,8 mkr minus återförda -3,0 mkr för 2021; 6 mkr 2020; 13 mkr 2019; 21 mkr 2018 och 51 mkr 2017.

Investeringsnivåerna har ökat och Säters kommun har stora investeringsbehov de kommande åren. Standarden på kommunens fastigheter behöver generellt höjas framför allt på ventilation och brandskydd. På gatusidan behövs ombyggnader, förbättrad gatubelysning och nya gång- och cykelvägar. Anläggningar för vatten och avlopp behöver byggas om och förbättras samt större investeringar inom skolor och verksamhetslokaler. Användningen av IT inom skola och administration kräver löpande investeringar. Prognosticerad demografi visar en åldrande befolkning med ökade behov inom äldreomsorgen.

Stora investeringsbehov ställer höga krav på planering och finansiering under de kommande åren.

För att inte kostnaderna för investeringar ska ta alltför stort utrymme av den kommunala kakan behöver investeringsnivåerna anpassas i storlek och tid. Över en fyraårsperiod, tre föregående år plus beräkningsår, skall minst 60 % av investeringarna vara självfinansierade. Med självfinansiering menas det likvida utrymme som skapas av kommunens justerade resultat och nivån för avskrivningar. Undantag från självfinansieringsgraden kan beslutas av kommunfullmäktige för enskilda objekt.

Det finns ett beslutat skuldsättningstak för kommunkoncernen. Långsiktigt mål för kommunkoncernens skuldsättningstak är 90 000 kronor per invånare. I budget för 2024 är mål för kommunkoncernens lånetak 86 000 kronor per invånare.

Säters kommun har ett beslutat resultatmål på minst 3% av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning som är lagt på det justerade resultatet.

Säters kommuns samlade investeringsvolym under 2024 uppgick till 121,4 mkr (2023 140,6 mkr).

Soliditeten minskar till 38,6% för 2024 (2023 42,4%) beroende på främst hög investeringsnivå som har ökat balansomslutningen samt det negativa resultatet som har minskat eget kapital.

2.1 Mål för god ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har beslutat om 4 strategiska mål för mandatperioden 2024 - 2027.

De finansiella målen för 2024 utgörs av resultatmål, investeringsramar med mål för självfinansieringsgrad, mål för kommunkoncernens skuldsättning och budgeterat uttag av pensionsmedel.

Målen stäms av i årsredovisningen. Där görs även en avstämning mot balanskravet och justerat resultat.

SÄTERS KOMMUN

2.2 Årets resultat

Årets resultat för år 2024 uppgår till -19,6 vilket är 0,9 mkr sämre än budget på -18,8 mkr.

Inför budgetarbete för 2024 påverkades kommunen starkt av omvärldsfaktorer med kostnadsökningar, höga pensionskostnader, löneökningar, kraftigt ökade räntekostnader genom ökad upplåning med ökade räntenivåer mm. Kommunens förväntade intäkter beräknades bli lägre än kommunens totala kostnader för 2024 varvid ett underskott budgeterades på -18,8 mkr för årets resultat. På grund av det ansträngda ekonomiska läget har arbetet med effektiviseringar och besparingsåtgärder som påbörjades under 2023 fortsatt under 2024.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Årets resultat (mkr)	11,2	14,6	17,0	12,3	9,1	-19,6
Årets resultat/ skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning (%)	1,7%	2,1%	2,3%	1,6%	1,1%	-2,4%
Årets resultat / eget kapital (%)	2,5%	3,2%	3,6%	2,5%	1,8%	-4,1%
Årets inflation - procentuell förändring av KPI (%)	1,8%	1,9%	2,2%	8,4%	8,5%	2,8%

2.3 Justerat resultat

Resultatmålet är lagt på det justerade resultatet, där hänsyn tagits till såväl avkastning som tillskott från kommunens pensionsmedelsförvaltning samt VA-enhetens resultat av- och tillräknas. Målet över tid har varit att resultatet skall överstiga 2 % av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Efter en översyn av resultatmålet bedömdes att kommunen behövde öka resultatmålet till minst 3% i genomsnitt för att kommunen skall kunna hantera ökade behov av investeringar och det ökade lånebehovet. Med fokus på långsiktighet så kommer beräkning och analys att göras för kommande tioårsperiod.

Målet from 2023 är att resultatet årligen skall överstiga 3,0 % av skatteintäkter generella statsbidrag och utjämning. Plusresultatet är inte en vinst utan ett överskottsmål, som bl. a skall täcka:

- Inflationssäkring av eget kapital. Vid ett nollresultat minskar det egna kapitalet i reala värden med kostnaden för inflationen.

- Finansiellt sparande för framtida behov som investeringar och pensionsåtaganden.

- Marginaler för osäkerheter i intäkter och kostnader.

I samband med budget och framtagning av budgetdirektiv föreslås årliga resultatmål vilka kan variera med anledning av omvärldsfaktorer och kommunens satsningar/fokusområden.

För budget 2024 bedömdes att resultatmålet på minst 3% inte skulle kunna uppnås och budgeterat justerat resultat sattes till 0 mkr viket innebär 0 % av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning, där disponering av resultatutjämningsreserv (RUR) beräknades göras med 10,4 mkr samt uttag av pensionsmedel med 9,4 mkr. Slutligt beslut vad gäller RUR och pensionsmedel tas i samband med beslut om årsredovisning för 2024. Totalt belopp att disponera från RUR uppgår till 10,4 mkr.

SÄTERS KOMMUN

Justerat resultat uppgår till nollresultat, dvs 0,0 mkr (2023 17,7 mkr) och utgör således 0 % av skatteintäkter och generella bidrag vilket är i enlighet med budget på 0 mkr (0%). Justering görs med -2,0 mkr för den positiva avkastningen på pensionsförvaltningen och med -4,0 mkr för VA-enhetens positiva resultat. I budget för 2024 planerades disponering av RUR med 10,4 mkr samt uttag av pensionsmedel med 9,4 mkr för att kunna uppnå ett nollresultat. Disponering av RUR kan göras för 2024 genom att kommunen redovisar ett negativt resultat. Utöver förslag av disponering av RUR föreslås uttag från pensionsförvaltningen med 15,2 mkr för 2024 för att kunna uppnå ett justerat resultat i enlighet med budget.

RESULTATRÄKNING	Bokslut 2023	Budget 2024	Prognos 2024	Differens
Verksamhetens intäkter	162 443	168 136	177 727	9 591
Verksamhetens kostnader	-918 549	-951 720	-971 748	-20 028
Avskrivningar	-34 840	-45 700	-40 347	5 353
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	**-790 946**	**-829 284**	**-834 368**	**-5 084**
Skatteintäkter	608 444	613 923	612 872	-1 051
Generella statsbidrag och utjämning	195 944	210 434	214 274	3 840
Summa	**804 388**	**824 357**	**827 146**	**2 789**
VERKSAMHETENS RESULTAT	**13 442**	**-4 927**	**-7 222**	**-2 295**
Finansiella intäkter	4 038	3 132	4 436	1 304
Finansiella kostnader	-13 251	-18 050	-18 828	-778
RESULTAT FÖRE PENSIONSFÖRVALTNING	**4 229**	**-19 845**	**-21 614**	**-1 769**
Pensionsförvaltning	4 831	1 050	1 965	915
ÅRETS RESULTAT	**9 060**	**-18 795**	**-19 649**	**-854**
JUSTERAT RESULTAT	**Bokslut 2023**	**Budget 2024**	**Prognos 2024**	**Differens**
Resultat	9 060	-18 795	-19 649	-854
VA resultat	-543	0	-4 017	-4 017
Avdrag avkastning på pensionsmedel	-4 831	-1 050	-1 965	-915
Tillskott från pensionsmedel	14 000	9 409	15 195	5 786
JUSTERAT RESULTAT	**17 686**	**-10 436**	**-10 436**	**0**
Justerat resultat i %	2,2%	-1,3%	-1,3%	
Avsättning/disponering RUR	0	10 436	10 436	0
TOTAL INKLUSIVE RUR	**17 686**	**0**	**0**	**0**
Justerat resultat inkl RUR i %	2,2%	0,0%	0,0%	

SÄTERS KOMMUN

Resultatutjämningsreserv (RUR)

Säters kommun har en resultatjämningsreserv (RUR) vars syfte är att utjämna normala svängningar i skatteunderlaget över konjunkturcykeln för att skapa större stabilitet för verksamheterna. Kommunens ingående reserv uppgick till 10,4 mkr. I en balanskravsutredning görs en beräkning av balanskravsresultatet och vid ett negativt resultat kan disponering av RUR göras. Kommuner som vill ta hänsyn till andra bedömningar som man anser vara förenliga med god ekonomisk hushållning får hantera dessa inom ramen för kommunallagens regler för synnerliga skäl.

Med anledning av det ekonomiska läget där kommunens förväntade intäkter beräknades bli lägre än kommunens totala kostnader för 2024 budgeterades ett underskott på -18,8 mkr för årets resultat. Bedömning var att det inte skulle vara god ekonomisk hushållning för kommunen att vidta drastiska åtgärder för ett enskilt år. För 2024 balanseras budgeten med uttag av pensionsmedel med 9,4 mkr samt disponering av resultatutjämningsreserven med 10,4 mkr. Den största orsaken var att pensionskostnaderna ökade dramatiskt under 2023 och ytterligare för 2024 men förväntades minska kraftigt till år 2025 och därefter ligga kvar på en likande nivå. Disponering av total RUR föreslås för 2024.

2.4 Nettokostnadsandel

En grundläggande förutsättning för att uppnå och vidmakthålla en god ekonomisk hushållning är att balansen mellan löpande intäkter och kostnader är god. Ett djuplodande mått på denna balans är nettokostnadsandelen, som innebär att samtliga löpande kostnader inklusive finansnetto relateras till skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Redovisas en nettokostnadsandel under 100 % har kommunen en positiv balans mellan löpande kostnader och intäkter. Sett över en längre tidsperiod, klarar då kommunen av att finansiera ersättningsinvesteringar och nödvändiga nyinvesteringar.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Verksamhetens nettokostnader (mkr)	657,4	689,4	708,0	736,1	790,9	834,4
Varav avskrivningar (mkr)	28,6	30,6	32,8	33,9	34,8	40,3
Finansnetto (mkr)	-7,1	1,7	1,6	0,8	-9,2	-14,4
Skatteintäkter (mkr)	544,6	538,9	557,8	581,0	608,4	612,9
Generella statsbidrag & utjämning (mkr)	117,2	147,5	169,5	180,4	195,9	214,3
Nettokostnadens andel av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. (%)	99,3%	100,4%	97,3%	96,7%	98,3%	100,9%

2.5 Årets investeringar

Säters kommun har haft höga investeringsvolymer under de senast åren och detta kommer att fortgå även under de närmast kommande åren. En följd av detta är att behovet av upplåning kommer att öka i takt med de höga investeringsnivåerna.

Investeringsnivåerna styrs genom att 60 % av investeringarna ska vara självfinansierade beräknat över en fyraårsperiod beräknat utifrån justerat resultat. Undantag från självfinansieringsgraden kan beslutas av kommunfullmäktige för enskilda objekt, tex investeringen i ett nytt särskilt boende på totalt 230 mkr.

SÄTERS KOMMUN

Under året utfördes investeringar för sammanlagt 121,4 mkr, där självfinansieringsgraden över en 4-års period uppgår till 40,3%. Under åren 2019-2023 har investeringar gjorts i nytt särskilt boende.

I nedanstående tabell är årlig självfinansieringsgrad beräknad utifrån årets resultat.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Investeringsvolym (mkr)	57,3	90,5	84,4	155,7	140,6	121,4
Investeringsvolym exkl SÄBO (mkr)	57,3	58,3	50,2	71,4	75,0	121,4
Självfinansieringsgraden (årlig) (%) per:						
Totala investeringar	72%	50%	59%	30%	31%	17%
Investeringar exkl SÄBO	72%	78%	99%	65%	59%	17%

2.6 Skuldsättningstak

Nytt mål för skuldsättning har beslutats från år 2023 som utgörs av att ett lånetak införs, vilket innebär att beräkning görs av den faktiska skuldsättningen inom kommunkoncernen i förhållande till kommunens invånare. Beräkningen görs på kommunkoncernens totala låneskulder per invånare i stället för på nettoskuldsättningen såsom tidigare.

Total fastställd låneram av Kommunfullmäktige för Säters kommun och för kommunens bolag uppgår till 975,5 mkr för 2024 och innebär ett lånetak på 86 000 kr per invånare.

Utfall 2024 för kommunkoncernen uppgår till 80 381 kr per invånare.

Långsiktigt mål för kommunkoncernens totala lånetak är 90 000 kronor per invånare.

2.7 Likviditet

Likviditeten är ett mått på kommunens kortsiktiga betalningsberedskap. Säters kommun har en likviditet som ligger i relation till pågående stora investeringar.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Likvida medel/ externa kostnader exklusive pensionsförvaltning	7,9%	8,2%	0,7%	1,3%	4,6%	3,8%
Likvida medel/ externa kostnader inklusive pensionsförvaltning	24,9%	25,0%	16,6%	15,1%	17,8%	15,0%

2.8 Soliditet

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Det visar i vilken utsträckning kommunens tillgångar har finansierats med eget kapital respektive skulder. Ett viktigt kriterium för god ekonomisk hushållning är att soliditeten över en längre period inte försvagas utan behålls eller utvecklas i positiv riktning.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Soliditet enligt balansräkningen	55,4	52,4	54,3	47,6	42,2	38,6
Soliditet inklusive samtliga pensionsåtaganden och löneskatt	28,1	28,1	30,4	28,0	25,0	21,8

2.9 Pensionsförpliktelser

Ur risksynpunkt är kommunens pensionsförpliktelser viktiga att beakta, eftersom skulden skall finansieras de kommande 40 åren. Pensionsåtagandet uppgick vid 2024 års slut till 222,5 mkr (217,5). Av dessa redovisas 14,2 mkr (13,1) i balansräkningen som en avsättning och 208,3 mkr (204,4) återfinns utanför balansräkningen som en ansvarsförbindelse. Den avser pensioner intjänade före 1998. För den del av pensionsåtagandet som utgör ansvarsförbindelse finns en särskild delfinansiering i form av avsatta medel i pensionsförvaltning. Pensionsförvaltningen täcker drygt hälften av åtagandet och används enligt särskild plan för att avlasta kommunens ekonomi.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Pensionsåtagande i ansvarsförbindelse inklusive löneskatt (mkr)	223,8	216,8	212,4	201,8	204,4	208,3
Pensionsförvaltning bokfört värde (mkr)	136,6	138,6	136,7	123,0	127,9	115,8
Finansieringsgrad (%)	61,0%	63,9%	64,4%	61,0%	62,6%	55,6%

2.10 Borgensåtaganden

Kommunen tecknar i vissa fall borgen för lån till de kommunägda bolagen, men även för andra externa verksamheter. Kommunens samlade borgensåtagande för lån uppgick 2024 till 363,4 mkr, vilket är en minskning med 11,0 mkr jämfört med föregående år.

Säters kommun har inte infriat några borgensåtaganden under åren 2012 - 2024 och det finns inga indikationer på att så skulle behöva ske inom de kommande åren. Då 98 % av den totala borgensförbindelsen utgörs av borgen gentemot det av kommunen helägda bostadsbolaget Säterbostäder AB, är den generella bedömningen, att risken är låg då bolagens verksamhet till största delen omfattas av att äga och förvalta fastigheter. I fastigheter finns ofta stora dolda värden, vilka ofta försvarar ytterligare lån. Vakansgraden är så gott som obefintlig.

Kommunens borgensåtagande	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Säterbostäder AB (mkr)	307,5	295,5	305,5	305,5	363,0	352,5
Övriga kommunala bolag (mkr)	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4
Småhus (mkr)	0,2	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0
Föreningar (mkr)	15,4	19,5	9,8	9,5	9,0	8,5
Totala borgensåtaganden (mkr)	325,5	317,6	317,9	317,4	374,4	363,4

SÄTERS KOMMUN

2.11 Utfall i förhållande till budget

Jämfört med budget redovisade kommunen för 2024 en avvikelse på -0,8 mkr. Underskott från verksamheten uppgick till -5,7 mkr.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Avvikelse verksamhet (mkr)	-3,9	-3,3	-12,3	-8,3	-7,3	-5,7
Avvikelse resultat (mkr)	5,9	13,0	8,1	3,7	13,6	-0,8

2.12 Prognosavvikelser

En god prognossäkerhet innebär att kommunen har goda förutsättningar att anpassa sig till förändrade förutsättningar under året. En prognosavvikelse under 1 % av kostnadsomslutningen innebär en god prognossäkerhet.

2.13 Driftsbudget per nämnd

Verksamhetens nettokostnader är totalt 5,7 mkr högre än budget.

Nämnd/sektor 2024-12 *Belopp i tkr*	Ackumulerat utfall	Ackumulerad budget	*Avvikelse Ack utfall vs Ack budget*	Budget 2024	Ack utfall i % av årsbudget
Totalsumma	**847 444**	**841 784**	**-5 660**	**841 784**	**101%**
Kommunstyrelse	87 671	101 097	13 426	101 097	87%
Kommunstyrelsens förvaltning	65 372	66 068	*696*	66 068	99%
Pensioner (inkl pensionsförsäkr)	22 041	34 979	*12 938*	34 979	63%
Reserv oförutsedda kostnader	258	50	*-208*	50	516%
Verksamheter i samverkan	16 593	17 014	421	17 014	98%
Räddningstjänsten Dalamitt (RDM)	14 478	14 700	*222*	14 700	98%
Överförmyndare i samverkan (ÖIS)	902	1 071	*169*	1 071	84%
Gemensam nämnd för upphandling (GNU)	1 213	1 243	*30*	1 243	98%
Samhällsbyggnadsnämnd	36 110	45 826	9 716	45 826	79%
SBN Skattefinansierat	41 729	45 826	*4 097*	45 826	91%
VA/Återvinning	-5 618	0	*5 618*	0	0%
Miljö- och byggnämnd	5 330	4 890	*-440*	4 890	109%
Kulturnämnd	17 568	18 585	*1 017*	18 585	95%
Barn- och utbildningsnämnd	351 376	332 606	*-18 770*	332 606	106%
Socialnämnd	332 002	320 626	*-11 376*	320 626	104%
Kommunrevisionen	794	1 140	*346*	1 140	70%

Underskott redovisas för Barn- och utbildningsnämnden på -18,8 mkr, för Socialnämnden på -11,4 mkr och för Miljö- & Byggnämnden på -0,4 mkr.

Samhällsbyggnadsnämnden redovisar ett överskott på +9,7 mkr, varav +4,1 mkr för SBN Skattefinansierat och för VA/återvinning +5,6 mkr, där överskottet för VA-enheten är +4,0 mkr

och för Återvinning +1,6 mkr. Kulturnämnden redovisar ett överskott på +1,0 mkr och kommunstyrelsesektorn ett överskott på +0,7 mkr.

Utfall för pensioner är ett överskott på 12,9 mkr. Under 2024 har justeringar av pensionskostnader gjorts mot pensioner i stället för mot finans. Tidigare år har således justeringar av pensionskostnaderna redovisats mot finans och inte inom driftsredovisningen. Omföringen av pensionskostnaderna gjordes vid delårsbokslutet per sista augusti.

Reserv för oförutsedda kostnader för året är ett underskott på -208 tkr, där underskottet beror på att medel för lönesatsning 2024 betalats ut till socialnämnden i maj enligt beslut i personalutskottet.

Prognosen för övriga verksamheter har under året varit i linje med budget. Totalt för år 2024 redovisar övriga verksamheter mindre överskott med 222 tkr för Räddningstjänsten Dalamitt, +169 tkr för Överförmyndare i samverkan, +30 tkr för Upphandlingscenter samt +346 tkr för Kommunrevisionen.

2.14 Investeringar per nämnd

Totala ackumulerade investeringar under 2024 uppgår till 121,4 mkr och uppgår till 67% av årsbudget vilket är 60,8 mkr lägre än budget.

Årets beslutade investeringsbudget ligger på 110,4 mkr samt att det tillkommer beslutade överförda investeringsmedel från 2023 med 71,8 mkr. Total budget 2024 inklusive överförda medel uppgår till 182,2 mkr med en beräknad upparbetningsgrad på 60 % som innebär investeringar på 109,3 mkr. Inom Samhällsbyggnadsnämnden har omprioriteringar gjorts av årets budget mellan enheterna, där 5 mkr har omförts från staben med fördelning av 2 mkr till Gata och 3 mkr till Fastighet samt att 0,5 mkr har omförts från Återvinning till VA.

Investeringsbudget 2024 med upparbetningsgrad

2024-12 Nämnd	Ackumulerat utfall	Årets budget (justerad)	*Avvikelse 2024*	Ack utfall i % av årsbudget
Kommunstyrlese	1 278	6 900	*-5 622*	19%
Kanslienhet mfl	1 009	5 400	*-4 391*	19%
IT-enhet	269	1 500	*-1 231*	18%
Samhällsbyggnadsnämnd	117 137	170 097	*-52 959*	69%
Samhällsbyggnadsförvaltning stab	6 022	*7 535 **	*-1 512*	80%
Gatuenhet	28 238	*46 102 **	*-17 864*	61%
Fastighetsenhet	28 457	*31 077 **	*-2 620*	92%
Kostenhet	273	600	*-327*	45%
Lokalservice	48	100	*-52*	48%
VA-enhet	52 220	*83 276 **	*-31 056*	63%
Återvinning	1 879	*1 407 **	*472*	134%
Kulturnämnd	96	367	*-271*	26%
Barn- och utbildningsnämnd	1 538	3 500	*-1 962*	44%
Socialnämnd	1 347	1 344	*3*	100%
Totalsumma	**121 395**	**182 208**	***-60 812***	**67%**
Budget med upparbetningsgrad 60%		**109 325**		

SÄTERS KOMMUN

3 De kommunala bolagens kommentarer

3.1 Säterbostäder AB

	Bokslut 2024	Bokslut 2023
Omsättning, Mkr	106,2	103,6
Resultat före e.o. poster	1,1	6,7
Resultat e. bokslutsdisp. och skatt	2,7	6,0
Nettoinvesteringar, Mkr	2,7	55,4
Soliditet, %	21,0	19,8
Årsarbetare	24,6	25,0

Årets resultat
Resultatet efter finansiella poster uppgår till 1,1 mkr (6,7 mkr).

Årets verksamhet
Under 2024 har verksamheten präglats av ett stabilt och förvaltande arbete där fokus legat på löpande underhåll och optimering av befintliga fastigheter. Inga större investeringsprojekt har genomförts, men vi har fortsatt att arbeta strategiskt med vår fastighetsförvaltning för att säkerställa kvalitet, trygghet och långsiktig hållbarhet i vårt bestånd. Förutom löpande underhåll i fastigheterna har vi investerat i ny pelletspanna på Enbackagården och utökat parkeringsytan på Kungsvägen 16–18.
En viktig del av årets arbete har varit att uppdatera våra styrsystem för att optimera drift och energieffektivitet. Genom att samla in och analysera data kan vi arbeta mer proaktivt med fastighetsdriften och skapa bättre förutsättningar för en effektiv och hållbar förvaltning. Parallellt har vi påbörjat en spännande resa inom digitalisering, där vi ser stora möjligheter att förbättra både interna processer och service för våra hyresgäster.

Under året genomfördes en nöjd kundundersökning, vilket gav oss värdefull insikt i hur våra hyresgäster upplever sitt boende och vår service. Resultatet visade en nöjdhet med boendet på 74 av 100, vilket bekräftar att vi erbjuder attraktiva och välskötta bostäder. Kundnöjdheten gällande vår service fick 71 av 100, vilket ger oss en tydlig bild av vad vi gör bra och vilka områden vi kan utveckla vidare.

Även om 2024 varit ett förvaltande år har vi parallellt arbetat vidare med planering och projektering av framtida bostadsprojekt.
Året har präglats av stabilitet och långsiktighet, där vi fortsatt att förvalta och utveckla vårt fastighetsbestånd med fokus på underhåll, digitalisering och kundnöjdhet.

Försäljning fastigheter
Bolaget har förhandlat fram ett köpekontrakt med Lindbloms fastigheter, gällande Idealet 1 i Säter och Landa 23:5 i Stora Skedvi, för övertagande 1 oktober 2024.

Ägardirektiv
Kommunfullmäktige fastställde 2024-11-28 ett nytt ägardirektiv för Bolaget. Ägardirektivet innefattar Ägaruppdrag, verksamhetens inriktning, ekonomiska mål, social inriktning, ekologisk inriktning, samordning med koncern, informationsskyldighet, samt specifikt direktiv om att tillskapa eller via andra aktörer bidra till att det i genomsnitt uppförs 30 lägenheter per år företrädelsevis hyresrätter, trygghetsbostäder och LSS-boenden. Fokus ska vara på prisvärda lägenheter för bland annat ungdomar, äldre och sociala ändamål.

Investeringsplan
Investeringsplan för perioden 2025 – 2029 antogs i av styrelsen i slutet av 2024. Investeringarna uppgår totalt till 223 mkr.
Investeringsplanen innefattar nyproduktion av bostäder och fortsatta investeringar i underhåll och energieffektiviseringar av befintligt fastighetsbestånd.

Förväntad utveckling
Efterfrågan på bostäder kvarstår i kommunen. Den önskvärda flyttkedjan med att nya hyresgäster säljer hus i kommunen har inte riktigt gett önskat resultat. Trots detta bedömer vi att den äldre kundgruppen kommer att öka mest de kommande åren då andelen äldre ökar i Säters kommun. Detta föranleder behov av bostäder för den äldre kategorin för att kunna bo kvar i de olika kommundelarna. Styrelsen har under 2024 arbetat fram en affärsplan som gäller fram till 2029 där strategier för framtida behov och hållbart byggande finns inkluderat.

3.2 Säterskommuns fastighet AB

	Bokslut 2024	Bokslut 2023
Omsättning, Mkr	2,4	2,1
Resultat före e.o. poster	-0,4	0,2
Resultat e. bokslutsdisp. o skatt	-0,5	0,1
Nettoinvesteringar, Mkr	0,1	0,0
Soliditet, %	68,6	71,6

Årets resultat
Resultatet efter finansiella poster uppgår till -0,5 mkr (0,1 mkr).

Framtiden
Bolagets uppgift är att producera och sälja fjärrvärme. Anläggningarna är lokaliserade till Mora och Storhaga i Gustafs. Leverans säkerställs till Säterbostäders och kommunens fastigheter samt till Isoflex AB

SÄTERS KOMMUN

4 Kommunala uppdragsbolag, kommunalförbund, gemensamma nämnder & samverkan

4.1 Falun-Borlänge regionen

2003 bildades Utvecklingsbolaget Falun-Borlänge Regionen AB (FBR), org. nr 556645-9284, i vilket kommunen är delägare tillsammans med Borlänge, Falun, Gagnef, Smedjebacken och Ludvika kommuner. Smedjebacken är sedan 2020 inte längre delägare i FBR.

Bolagets vision är att tillsammans skapa en attraktiv och växande Falun Borlänge-region. Kommunerna ska genom bolaget arbeta tillsammans inom de utpekade utvecklingsområdena; Kompetensförsörjning, Näringslivsutveckling, Infrastruktur och Byggande.

De samverkande kommunerna finansierar verksamheten i FBR i proportion till invånarantalet. Säter har under 2024 betalt 230 tkr i grundersättning, samt 72 tkr för olika specifika uppdrag. Kommunens aktiekapital är 37,5 tkr vilket utgör en andel på 7,5 % i bolaget.

4.2 Räddningstjänstförbundet Dala-Mitt

Säters kommun har tillsammans med Falun, Borlänge, Gagnef och Ludvika ett kommunalförbund för räddningstjänst, Räddningstjänst Dala Mitt (RDM), org. nr 222000-1099. Förbundet startade sin verksamhet 1998-10-01 och säljer sina tjänster via räddningstjänstavtal till ägarkommunerna. Ludvika kommun anslöt sig till RDM from 2019-01-01.

Räddningstjänstens avdelning arbetar med:

- Myndighetsutövning i syfte att förebygga bränder.
- Undersökning av olyckor och analys av risker.
- Information, rådgivning och utbildning som stöd till flickor, pojkar, kvinnor och män.
- Att utföra räddningstjänst.
- Uppdragsverksamhet.

Enligt Lagen om skydd mot olyckor är kommuner skyldiga att arbeta för att förhindra att bränder och andra olyckor sker. RDM har av medlemskommunerna fått uppdraget att leda arbetet med skydd mot bränder medan övrigt olycksförebyggande arbete skall genomföras av medlemskommunerna och RDM ska stötta medlemmarna i deras arbete.

Räddningstjänst Dalamitt redovisar ett positivt resultat på 1,7 mkr för år 2023.

SÄTERS KOMMUN

4.3 Överförmyndare i samverkan

Överförmyndare i samverkan Falun Borlängeregionen är en samverkan mellan 6 kommuner: Falun, Borlänge, Gagnef, Ludvika Smedjebacken och Säter.

Överförmyndaren är en obligatorisk kommunal förvaltningsmyndighet vars huvuduppgift är att utöva tillsyn över kommunens förmyndare, gode män och förvaltare. Normalt har gode män, förvaltare och särskilt förordnade förmyndare tre uppgifter att ta hand om för sina huvudmän nämligen att;

1. Bevaka deras rätt (den juridiska delen av uppdraget)

2. Förvalta deras egendom (den ekonomiska delen av uppdraget)

3. Sörja för deras person (den sociala delen av uppdraget)

Överförmyndarens uppdrag är att genom tillsyn, råd och stöd vara en garant för att ställföreträdarna utför sina uppgifter på ett oklanderligt sätt. Det ingår även i överförmyndarens uppdrag att rekrytera och utbilda ställföreträdare.

Utfallet för 2024 för verksamheten uppgick till ett överskott på 312 tkr, vilket regleras av kommunerna i enlighet med samverkansavtalet.

Utfall för totala kostnader uppgick till 10 364 tkr vilket var 312 tkr lägre än de budgeterade kostnaderna på 10 676 tkr. Differensen på +312 tkr berodde huvudsakligen på lägre personalkostnader, vilket dels var ett resultat av vakanta tjänster i början av året och sjukskrivningar där vikarier inte kunde tillsättas. Hyrorna var högre än budgeterat under året, och nyanställningar under senare delen av året ledde till ökade utbildningskostnader, vilket minskade det totala överskottet.

Kostnaderna för ÖiS fördelas per invånare. Säters del av total budget för 2024 uppgick till 705 tkr och utfallet blev 684 tkr, vilket innebär en reglering med 21 tkr för året.

4.4 Utveckling i Dalarna Holding AB/Visit Dalarna AB

Visit Dalarna är ett destinationsbolag. Bolaget har det regionala uppdraget att marknadsföra och sälja besöksregionen Dalarna nationellt och internationellt. Bolaget har utvecklingsansvar såväl regionalt som lokalt och har ett tydligt och utvecklat samarbete med företagen i besöksnäringen.

Kommunen har betalat 765 tkr till bolaget för tjänsten under året.

Under 2017 lanserades en helt ny organisation för besöksnäringen i Dalarna med syfte att skapa synergier för destinationsutveckling och tillväxt, Destinationsbolaget Visit Dalarna AB. Uppdraget är att marknadsföra och sälja besöksregionen Dalarna nationellt och internationellt. Företräda regionens besöksnäring i nationella och internationella sammanhang. Driva utvecklingsfrågor i samverkan med företag och organisationer samt ansvara för Tourist Centers i Dalarna. Destinationsbolaget Visit Dalarna AB ägs av Dalarnas 15 kommuner (genom Utveckling i Dalarna Holding AB, 559098-5536) i nära samverkan med 850 medlemsföretag i Dalarnas Besöksnäring ek. förening.

SÄTERS KOMMUN

4.5 Gemensamma nämnden för upphandlingssamverkan

Den gemensamma nämnden består av Falun, Borlänge, Ludvika, Gagnef, Hedemora, Avesta och Säters kommuner. Verksamheten leds politiskt av en gemensam nämnd för upphandlingssamverkan (GNU), som består av en ledamot från varje samverkande kommun.

Den gemensamma nämndens uppgift är att på grundval av samarbetsavtal, reglemente och gemensam upphandlingspolicy och med stöd av Upphandlingscenter (UhC), svara för alla upphandlingar med undantag för direktupphandlingar och vad som i Lag om offentlig upphandling definieras som byggentreprenader samt konkurrensutsättningar enligt Lag (2008:962) om valfrihetssystem.

I grunden är skapandet av Upphandlingscenter ett sätt att förstärka de medverkande kommunernas samlade upphandlingskompetens och skapa en större affärsnytta.

UhC är en etablerad aktör och en av Sveriges största upphandlande organisationer som årligen genomför ca 250-300 upphandlingar med ett samlat affärsvärde på mellan tre till fyra miljarder kronor och förvaltar tillsammans med kommunerna 1 200 avtal fördelade på 160 varugrupper/avtalsområden inom 12 olika kategorier.

Under 2024 har UhC genomfört drygt 321 (2023, 302) upphandlingar/projekt inkl. dynamiskt inköpssystem (DIS) och direktupphandlingar till ett årligt upphandlat värde på 3-4 miljarder kronor. Spännvidden är stor, UhC upphandlar allt från kontorsmaterial, utbildningar, konsulter och livsmedel till snöröjning, fordon och fastighetstjänster. Under året har bland annat upphandling av IT-partner, sotning, samordnad varudistribution, sjukvårdsmaterial och drift av särskilt boende genomförts.

Det blev ett överskott i 2024 års verksamhet med +0,5 mkr, som återbetalas till medlemskommunerna enligt samarbetsavtalet, där Säters del uppgår till 30 tkr.

Säters kommuns kostnad för 2024 uppgick till 1213 tkr.

4.6 Gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel ATL

Den gemensamma nämnden ansvarar för de samverkande kommunernas (Falun, Borlänge, Ludvika, Hedemora, Säter, Gagnef och Smedjebacken) skyldigheter enligt alkohollag och Lag om Tobak och Liknande Produkter (LTLP) samt den kommunala kontrollen av receptfria läkemedel i detaljhandeln. Falu kommun är värdkommun och den gemensamma nämnden ingår i värdkommunens organisation.

Nämndens uppdrag består av myndighetsutövning vilket innebär att utreda ansökningar om serveringstillstånd för alkoholdrycker och försäljningstillstånd för tobaksvaror. Nämnden hanterar anmälningar om försäljning av folköl, e-cigaretter och påfyllningsbehållare. Under året har uppdraget utökats med att hantera anmälningar om försäljning av tobaksfria nikotinprodukter. Uppdraget innefattar även tillsyn över serveringsställen och försäljningsställen som bedriver försäljning liksom den kommunala kontrollen av receptfria läkemedelsförsäljningen.

I Säters kommun finns 13 stadigvarande tillstånd för utskänkning av alkohol, 8 försäljningsställen av tobak, 3 försäljningsställe av e-cigaretter, 6 försäljningsställen av folköl och 7 försäljningsställen för receptfria läkemedel samt 6 försäljningsställen av nikotinprodukter. Tillsynsbesök har gjorts på de flesta försäljningsställen.

SÄTERS KOMMUN

4.7 E-arkiv Mitt

Säters kommun är värdkommun för en avtalsbaserad e-arkivsamverkan mellan 22 kommuner; Avesta, Bollnäs, Borlänge, Falun, Gagnef, Hedemora, Hudiksvall, Leksand, Ljusdal, Ludvika, Malung-Sälen, Mora, Nora, Nordanstig, Orsa, Ovanåker, Rättvik, Sandviken, Smedjebacken, Säter, Vansbro och Älvdalen. Stödfunktionen i samverkan – E-arkiv Mitt, har i uppdrag att samordna inleveransprojekt mellan kommunerna, stödja med kompetens i långsiktigt bevarande och arkiveringsprocessen, ta emot och läsa in data samt förvalta IT-systemet. Verksamheten rapporterar till ett kommungemensamt, politiskt samverkansråd.

E-arkivsamverkan ombildades under år 2023 och har under året 2024 slutfört införandet av det, under föregående år, upphandlade e-arkivsystemet. Driftsmiljön har samtidigt uppdaterats och informationssäkerheten har höjts. Styrgruppen har fastställt en Förvaltningsplan för verksamheten och har tagit del av Samrådsgruppens arbete med en gemensam leveransplan för e-arkivering, som har varit fulltecknad efter införandeprojektets avslut.

E-arkiv Mitt har i uppföljning av året 2024 genomfört avtalsuppföljningar med e-arkivleverantören samt med Borlänge kommun, som driftkommun. Uppföljande samtal har genomförts med alla samverkanskommuner. Uppföljande samtal visar att det finns återstående arbete att göra i några av samverkanskommunerna vad gäller en intern organisation för e-arkivfrågor.

4.8 Övriga gemensamma nämnder för samverkan

Säters kommun deltar även i Språktolknämnden och Hjälpmedelsnämnden. Dessa nämnders verksamhet finansieras huvudsakligen av tjänsteköp från kommun och region. Säters kommuns kostnad ingår i olika nämnders verksamhetskostnad.

Säters kommun och Falu kommun har sedan 2016-04-01 haft en gemensam lönenämnd med ansvarar för löne- och pensionsadministration i de två kommunerna. Denna nämnd avvecklades under 2020 och har ersatts med ett samverkansavtal som innebär att Säters kommun köper tjänster avseende löne- och pensionsadministration från Falu kommun. Kostnaderna för Säters kommuns löne- och pensionsadministration redovisas i Kommunstyrelsens verksamhetskostnad.

SÄTERS KOMMUN

5 Befolkningsutveckling

BEFOLKNINGSUTVECKLING

2009-2024

Invånarantal per den 31 december respektive år

År	Befolkning	Förändring
2009	10 900	-57
2010	10 840	-60
2011	10 861	21
2012	10 851	-10
2013	10 873	22
2014	10 886	13
2015	11 009	123
2016	11 086	77
2017	11 160	74
2018	11 123	-37
2019	11 093	-30
2020	11 161	68
2021	11 242	81
2022	11 271	29
2023	11 243	-28
2024	11 223	-20

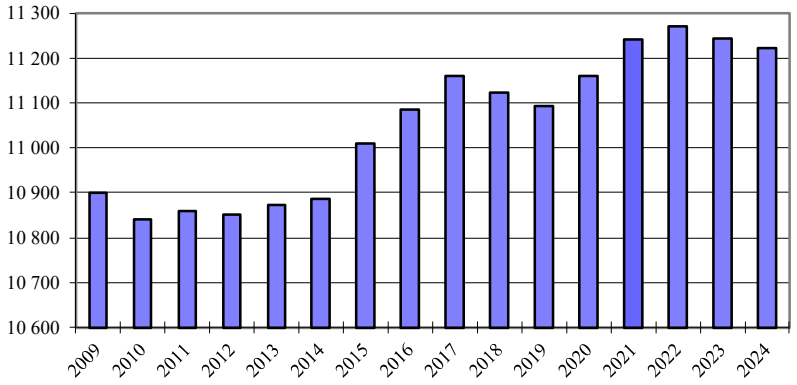

Invånare fördelade per ålder 2024-12-31

Ålder	2024	2023	Förändring	%	Ålder	2024	2023	Förändring	%
0 - 6 år	806	853	-47	-5,5%	18 -24 år	610	610	0	0,0%
7 - 15 år	1 206	1 187	19	1,6%	25 - 44 år	2 536	2 535	1	0,0%
16 - 18 år	372	352	20	5,7%					
19 - 64 år	5 717	5 771	-54	-0,9%					
65 - 79 år	2 227	2 259	-32	-1,4%					
80 - 89 år	760	694	66	9,5%					
90 + år	135	127	8	6,3%					
Summa	**11 223**	**11 243**	**-20**	**-0,2%**					

SÄTERS KOMMUN

6 Kommunstyrelsens kommentar

Verksamhetens nettokostnader *Belopp i tkr*	Bokslut 2023	Budget 2024	Utfall Jan - Dec 2024	Budget Jan - Dec 2024	Avvikelse Jan - Dec 2024
19-KOMMUNSTYRELSEN	**-90 000**	**-101 097**	**-87 671**	**-101 097**	**13 426**
13-EKONOMIADMINISTRATION	-4 323	-4 782	-4 236	-4 782	546
14-PERSONALADMINISTRATION	-6 325	-6 852	-6 661	-6 852	191
2-RESERV OFÖRUTSEDDA KOSTNADER	-400	-50	-258	-50	-208
30-ITENHETEN	-8 341	-6 786	-8 743	-6 786	-1 957
39-Fritidsenheten	-17 142	-19 496	-18 885	-19 496	611
4-KANSLI	-14 680	-18 292	-17 703	-18 292	589
6-PENSIONER	-30 066	-34 979	-22 041	-34 979	12 938
7-EGEN FÖRSÖRJNING	0		0		0
8-NÄRINGSLIV	-4 810	-5 808	-5 113	-5 808	695
9-KOMMUNIKATION	-3 913	-4 052	-4 031	-4 052	21

6.1 Viktiga händelser

Under 2024 genomfördes EU val. I arbetet, för att säkerställa att ett korrekt genomfört val, inkluderar flera av kommunens verksamheter. Flera sektorer arbetar med att bemanna förtidsröstning och arbetet med säkerheten runt valet är en viktig del som kräver att fler förstår och har kunskap kring risker och hantering av säkerhet.

Under hösten beslutades att personalutskottet och fritidsutskottet skulle upphöra och från 1 jan 2025 ingår utskottens frågor i kommunstyrelsens arbetsutskott. Detta innebar att delegation, arbetsordning och arbetssätt sågs över.

Ekonomi har under året varit ansträngd vilket har medfört att delar av verksamheten har pausats.

IT kostnaderna har varit en del som har bidragit till den ekonomiska utmaningen. Leasingkostnaderna påverkas av ränteläget vilket har medfört svårigheter att planera för kostnaderna. Serverutrymme har setts över för att inte avslutade system ska finns kvar som en kostnad.

Med ett helt nytt Intranät förbättrades den interna kommunikationens huvudkanal.

Genom att uppgradera kommunens webbplats säkerställdes funktionalitet och säkerhet.

Säters kommun har förstärkt dialogen med näringslivet under året genom olika insatser.

Flera utvecklingsprojekt har startat med syfte att utveckla en attraktiv kommun för så väl boende som företagare och besökare.

Inom hållbarhetsarbetet har samordningen av olika styrdokument gjorts

Upphandling av beslutsstödsystem har slutförts och nytt avtal har tecknats med samma leverantör som tidigare där implementationen av en molnlösning kommer att ske under våren 2025.Under året har upphandlingar påbörjats avseende pensionsadministration/försäkringslösningar och leasing av fordon.

Feriearbete erbjöds till alla 150 ungdomar som var behöriga till ett sommarjobb. Nybyggnationer av omklädningsrum på Morbyvallen och Säters IP invigdes.

Ung Livsstil är ett projekt som kommunen genomför tillsammans med banken i Bergslagen och syftar till att lyfta och premiera de ungdomar som avstår alkohol, tobak och droger under hela högstadietiden.

Seniorkul startade under våren 2024 ett projekt i samarbete med RF SISU Dalarna med stöd från Allmänna Arvsfonden. Intresset är stort bland de äldre 65+ som ges chansen att två dagar i veckan under 10 veckor prova på olika aktiviteter tillsammans med andra. En satsning som främjar fysisk aktivitet och samtidigt möjliggör den viktiga sociala biten.

6.2 Det ekonomiska resultatet

Kommunstyrelsesektorn har vid årets slut förbrukat 99 % av årsbudgeten och ett överskott på 0,7 mkr redovisas.

IT gör ett underskott på -2 mkr. Underskottet förklaras av att kostnaden för servrar, licenser samt system blivit högre än budgeterat.

Total prognos för Kommunstyrelsesektorn för 2024 var i mars -1 mkr per årets slut. I april togs åtgärder fram för att nå budget i balans. Åtgärderna har bland annat inneburit att konsultstödet inte nyttjats hos näringsliv, att man hållit på vakanta tjänster samt en allmän återhållsamhet när det kommer till resor och konferenser. Åtgärderna har inneburit ett överskott på samtliga enheter vid årets slut under Kommunstyrelsesektorn bortsett från IT-enheten.

Det totala överskottet per årets slut inklusive reserv och pensioner för kommunstyrelsen är 13,4 mkr.

För kommunstyrelsen inklusive pensioner och reserv var prognosen vid budgetuppföljningen i maj -3 mkr, där pensionerna stod för det största underskottet. Vid delåret gjordes en justering av pensionskostnaderna på +9,7 mkr som föregående år justerats på finans istället mot pensioner under kommunstyrelsen. Bedömningen är att det är mest rätt att lägga justeringen under pensioner och inte finans, såsom gjorts tidigare år. I samband med pensionsprognosen per 31 december från Skandia har ytterligare +5,5 mkr justerats, vilket leder till ett överskott på totalt +12,9 mkr under pension för 2024.

Under reserv för oförutsedda kostnader redovisas ett underskott på -208 tkr, underskottet beror på att medel för lönesatsning 2024 betalats ut till socialnämnden i maj enligt beslut i personalutskottet.

SÄTERS KOMMUN

6.3 Investeringar

Kommunstyrelsesektorn exklusive IT visar ett ackumulerat utfall per årets slut på 1 mkr vilket motsvarar 19 procent av årsbudgeten. IT-enhetens utfall uppgår vid årets slut till 269 tkr vilket motsvarar 18 procent av årsbudgeten.

6.4 Personalsituation

Personalsituationen för Kommunstyrelsesektorn har under 2024 varit stabil.

6.5 Internkontrollplan

Följande internkontrollpunkter har kontrollerats under 2024 för kommunstyrelsen.

Medborgarna förväntar sig och ställer krav på att verksamheten i kommunen är rättssäker och effektiv. I grunden har också kommuner en förväntan att vara pålitliga, kompetenta och stabila institutioner. Ledorden har över tid varit opartiskhet, rättssäkerhet, öppenhet och likabehandling.

Sammanfattande bedömning

De intern kontrollpunkten som beslutades inför 2024 har kontrollerats och bedömning har gjorts om de behöver kvarstå eller inte. För många av de punkter som beslutats har åtgärder skett men det behöver fortsättningsvis kontrolleras så att det är säkerställt att åtgärderna är tillräckliga för att det inte längre ska finnas en risk inom området.

Risk för otydlighet i ansvaret för arbetsmiljöuppgifter

Kommentar:

Risk för otydlighet i ansvaret för arbetsmiljöuppgifter

Kontroll av att gällande arbetsmiljöfördelningar finns. Kontrollen sker manuellt.

Analys: Punkten kvar 2025 då det krävs att det finns fungerande rutiner

Risk för bristfällig kunskap i informationssäkerhet

Kommentar:

Risk för bristfällig kunskap i informationssäkerhet Privata enheter kan inte användas. Multifaktorsinloggning krävs. Utbildning i informationssäkerhet har genomförts.

Analys: Inom området sker ständigt nya hot och utmaningar vilket kommer att medföra att området ständigt måste ses över. Punkten kvarstår 2025

Risk att obehöriga kommer åt personuppgifter i personaldiariet

Kommentar:

Risk att obehöriga kommer åt personuppgifter i personaldiariet

Kansli gör en kontroll på personaldiariet att ingen kommer åt felaktiga uppgifter. Kansli gör kontroll av att register med personuppgifter är uppdaterade. PUB avtal finns på gällande avtal.

Analys Punkten kring personaldiarium kvarstår 2025 även om rutinen fungerar är viktigt att säkerställa att obehöriga ej kommer åt uppgifter och att rutiner kring detta kan utvecklas

Risk att personuppgifter används utan att det för den enskilde går att säkerhetsställa att uppgifterna kan raderas.

Kommentar:

Risk att personuppgifter används utan att det för den enskilde går att säkerställa att uppgifterna kan raderas

Åtgärder så som upphandling av bättre system för hantering har gjorts. Inventering görs på varje enhet för att säkerställa att personuppgifter registreras.

Analys: Även om flera åtgärder gjorts så finns behov av att säkerställa rutinerna. Punkten kvarstår 2025

Risk att anställningsavtal inte arkiveras på rätt sätt

Kommentar:

Analys Punkten om anställningsavtal bort 2025 då det nu är en digital process

Risk att SLA inte följs

Kommentar:

Kontroll sker löpande och dialog förs mellan Säters kommun och Borlänge.

Analys :Punkten kvarstår 2025

Konvertering

Kommentar:

Rutiner finns.

Analys Punkten tas bort 2025

Risk att delegationsbeslut tas utan delegat och att beslutet inte återrapporteras

Kommentar:

Risk att delegationsbeslut tas utan att delegat finns och att beslutet inte återrapporteras Ärenden som registreras i P360 hanteras genom att listor tas fram och redovisas. Rutiner finns gällande anställningar och upphandlingar. Dialog om hantering sker löpande på KS ledningsgrupp.

Analys; Punkten kvarstår 2025 eftersom arbetet med att skapa förståelse för vad som är delegationsbeslut och kunskap kring kommunallag är ett arbete som behöver pågå hela tiden

Upphandling/Inköp

Kommentar:

Upphandling/inköp

Stickprov av fakturor kopplade till avtal görs på Sätes kommun - övergripande nivå. Det finns avtal som inte är fullständiga och rutiner fungerar inte fullt ut

Analys: Punkten ska kvarstå 2025 då det finns mer att göra för att säkerställa att inköp sker på rätt sätt

Risk att fakturor inte betalas på rätt dag vilket kan medföra extra kostnader

Kommentar:

Risk att fakturor inte betalas på rätt dag vilket kan medföra extra kostnader

Kontrollen är att ekonomienheten tar fram en förteckning på vilka fakturor som inte är betalade i tid. Kontakt tas från ekonomienheten till de/den enhet som har fakturor som får dröjsmålsränta för att hitta åtgärder.

Analys: Även om problemet till viss del kvarstår finns fungerande rutiner och tas bort som inter kontrollpunkt 2025

E-tjänster

Kommentar:

E-tjänster

Rutiner behöver ses över, risker kvarstår att hanteringen inte sker rätt

Analys: Det har varit utmaningar med både byggande och förvaltande av E-tjänster så rutiner för detta är inte på plats. Punkten kvarstår 2025

6.6 Hur ser framtiden ut 2025-2027?

Kommunstyrelsen kommer framåt att hantera sektorernas underskott med tydliga förväntningar på åtgärder. De ekonomiska förutsättningarna innebär att verksamhet behöver ses över och i vissa fall behöver omprioriteringar göras.

Kommunstyrelsesektorn står inför ett flertal pensionsavgångar. Detta medför att möjlighet att se över organisation skapas och det kommer nya ögon som kan se på verksamhet och arbetssätt i nya perspektiv.

Den digitala utvecklingen kommer att fortsätta och förhoppningsvis bidra till att kompetensförsörjningsutmaningen kan klaras av. Vid inköp av nya system kommer tydligare krav på robusta lösningar vara ett krav. Detta för att klara säkerhetskraven.

Nya och större krav inom civilförsvaret kommer att ställa andra krav på kommunerna och det påverkar både hur driftsbudget och investeringsbudget ska hanteras.

Arbetet med hållbarhet fortsätter

Nyinvesteringar i lokaler kommer att leda till högre hyreskostnader vilket behöver beaktas.

SÄTERS KOMMUN

7 Barn- och utbildningsnämndens kommentar

Verksamhetens nettokostnader *Belopp i tkr*	Bokslut 2023	Budget 2024	Utfall Jan - Dec 2024	Budget Jan - Dec 2024	Avvikelse Jan - Dec 2024
15-BARN- & UTBILDNINGSNÄMND	**-311 795**	**-332 606**	**-351 376**	**-332 606**	**-18 770**
60-POLITIK & ADM	-24 586	-36 000	-27 301	-36 000	8 699
62-FÖRSKOLEVERKSAMHET	-66 500	-70 200	-72 696	-70 200	-2 496
63-Anpassad verksamhet	-6 598	-5 800	-8 407	-5 800	-2 607
64-GRUNDSKOLEVERKSAMHET	-139 978	-148 306	-158 029	-148 306	-9 723
65-GYMNASIESKOLA	-64 118	-63 400	-75 159	-63 400	-11 759
66-VUXENUTBILDNING	-3 109	-1 600	-2 517	-1 600	-917
69-KULTURSKOLA	-6 906	-7 300	-7 265	-7 300	35

7.1 Viktiga händelser

Tre gånger per år genomförs SKA-samtal med respektive rektor. SKA-samtalet handlar om systematiskt kvalitetsarbete och fokus är verksamhetens mål och aktiviteter för att nå målen. Under våren genomförde Skolinspektionen en granskning av huvudmannens systematiska kvalitetsarbete både på huvudmannanivå och för det uppdrag som elevhälsan numera har enligt skollagen. Granskningen visade att huvudmannens arbete håller mycket hög standard.

Nämnden tar del av redovisning av delar av nämndmålen vid varje sammanträde.

Förarbete och framtagande av programhandling för ombyggnad av Kungsgårdsskolan har genomförts. Fullmäktige beslutade under hösten gå vidare med projektering av ombyggnation. Dialog om Fågelsångens användning har skett inom sektorn och kommunövergripande. Sektorns behov av funktionella lokaler är fortsatt stort. Kristineskolan flyttade delar av verksamheten till andra lokaler vid Klockarskolan då befintliga lokaler inte längre var lämpliga. På grund av detta så flyttade Elevhälsans administration till Öhlinska villan.

Centrala elevhälsans uppdrag att tillskapa Central Särskild Undervisningsgrupp (en resursskola) fortgår.

Under året har sektorn upphandlat ett nytt elevjournalsystem och kommer att byta ut PMO till förmån för Prorenata.

I oktober gick sektorchef i pension och biträdande sektorchef samt ekonom avslutade sina tjänster. I oktober började ny sektorchef och rekrytering av ekonom inleddes. Tjänsten som biträdande sektorchef kommer inte att tillsättas.

För närvarande genomför sju skolledare den statliga utbildningen Rektorsprogrammet. Utbildningarna genomförs vid olika lärosäten i Sverige.

Under 2025 kommer delar av de nationella proven att vara digitala. Sektorn har förberett sig genom att utbilda personal, säkerställa trådlöst nätverk, datorer, inköp av hörlurar och genomförande av testprov.

Dahlander kunskapscentrum har påbörjat nya utbildningar. Specialistundersköterska, en YH-utbildning i samverkan med regionen, jobbspår mot lokal och kost i samverkan med andra sektorer i kommunen samt privata företag.

	2024	2023	2022
Förskola	551	587	604
Pedagogisk omsorg	31	31	43

Tabell 1 - Antal barn placerade i barnomsorg, 20 maj. Källa: Schoolsoft

Födelseår	Centrum	St Skedvi	Gustafs	Totalt
2024	45	23	26	94
2023	53	18	35	106
2022	55	17	43	115
2021	60	21	32	115
2020	75	21	34	128

Tabell 2 - Antal födda fördelat på kommundel samt totalt

Antalet barn som föds i Säters kommun varierar något år från år och utvecklingen följs i kommunens olika delar. Under 2024 var födelsetalen betydligt lägre än tidigare år. Behovet av fler platser i barnomsorg har minskat. Bygglovet för Trollskogens lokaler går ut 2027 och innan dess behöver verksamheten flytta till andra lokaler.

	2024	2023	2022
Genomsnittligt meritvärde åk 9	205,2	202,2	210,3
Andel (%) behöriga till gymnasiet	77,0	81,3	84,2

Tabell 3 - Betygsresultat 2024 skolår 9, källa: Kolada, N15505, N15564

	2024	2023	2022
Matematik	85,5	88,2	88,5
Svenska	84,8	93,0	92,7

Tabell 4: Elever med lägst betyget E i respektive ämne åk 6. Källa: Kolada, N15485, 15488

	2024	2023	2022
Matematik	51,0	51,0	68,0
Svenska	65,0	72,0	75,0

Tabell 5 - Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesprovet. Källa: Kolada, N15454, 15452

Meritvärdet i åk 9 visar en svag förbättring jämfört med föregående år men fler elever är obehöriga till gymnasieskolans nationella program. Resultaten för åk 3 och 6 sjunker drastiskt vilket är mycket oroande. Analysarbete kommer att genomföras under 2025 för att visa vilka åtgärder som ska vidtas.

SÄTERS KOMMUN

7.2 Det ekonomiska resultatet

Resultatet för 2024 uppvisar ett underskott på -18,7 mkr vilket är 10,5 mkr sämre än senaste prognosen per november och 16,7 mkr sämre än delårsprognosen per augusti.

Flertalet poster uppvisar avvikelser mot budget. Intäkter uppvisar en positiv avvikelse mot budget med 1,9 mkr. Ett statsbidrag på 650tkr för läroböcker och lärarhandledningar har tillkommit under året, däremot har avgifterna för barnomsorg sjunkit och visar ett underskott mot budget med -0,3 mkr.

Personalkostnaderna visar ett underskott med -8,3 mkr, vilket blev ytterligare 1,3 mkr mer än det som var känt under hösten. Köp av plats där interkommunala ersättningar (IKE) ingår som den största posten uppvisar ett underskott med -9,4 mkr.

Inom övriga kostnader har höjningarna av busskorten from september har blivit 0,5 mkr dyrare än beräknat. Även skjutsarna för elever i anpassad grundskola har skjutit i höjden och blivit 0,6 mkr dyrare detta år jämfört med föregående år, totalt en ökad kostnad på 1,1mkr för skolskjutsar. Ökade IT-kostnader mellan åren uppgår till 1,3 mkr.

7.3 Investeringar

Investeringsbudgeten uppgick till 3 500 tkr. Av dessa har 1 538 tkr förbrukats.

7.4 Personalsituation

Rekryteringsläget av behöriga lärare till grundskola är gott. Däremot är det svårt att rekrytera behörig personal till fritidshemmet. Andelen förskollärare i förhållande till antalet barnskötare är fortfarande lägre än 2:1, vilket är det önskade läget.

Karriärtjänster och lärarlönelyft har förändrats så att personal numera har ett tidsbegränsat förordnande. Syftet är att öka kvaliteten på det arbete som läraren utför under sin tid som förstelärare/innehar lärarlönelyft. Både karriärtjänster och lärarlönelyft är finansierade av statliga bidrag.

7.5 Internkontrollplan

Internkontrollplan är upprättad, riskanalys genomförd och fastställd av nämnden. Planen har reviderats under 2024 och antalet kontrollmoment är 9 st. Vid sidan av Internkontrollplanen har sektorn ett årshjul med 12 kontrollpunkter som följs upp var månad och lyfts på kansliets APT:er.

Redovisning till nämnden görs månatligen av genomförda kontrollmoment. Vid behov har nämnden fattat beslut om åtgärder med anledning av resultatet av gjorda iakttagelser. Med utgångspunkt från risk- och konsekvensbedömningar har en årlig sammanfattande uppföljning genomförts. Uppföljningen ligger till grund för ny plan för 2025.

SÄTERS KOMMUN

7.6 Hur ser framtiden ut 2025-2027?

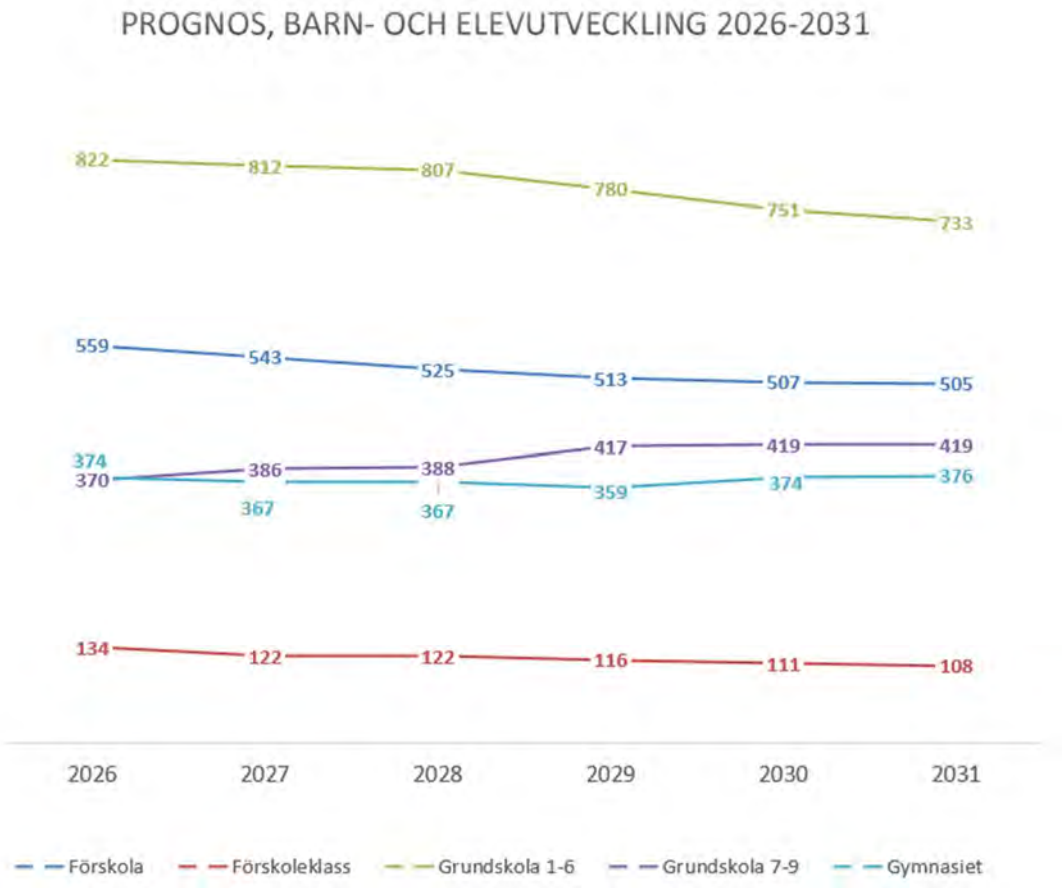

Figur 1. Prognos barn- och elevutveckling 2026-2031 - Källa: SKR Befolkningsprognos 31/12 2024

Nämnden har tidigare beslutat om en ny nämndplan. Denna nämndplan innehåller 8 mål som är kopplade till kommunens strategiska mål och inriktningar.

Barn- och utbildningssektorn har fortsatt stora behov av funktionella lokaler. Under 2025 projekteras ombyggnad av Kungsgårdsskolan och fortsatt planering av Fågelsångens lokaler. Utifrån de senaste två åren med lägre antal födda barn så behöver sektorn dimensionera lokaler i förskola samtidigt som Trollskogens tillfälliga lokaler inte kan användas efter 2027.

SKR´s prognos med drastiskt sjunkande födelsetal under lång tid framöver, kommer att påverka all skolverksamhet genom vikande barn- och elevunderlag. Verksamheten dimensioneras utifrån antalet inskrivna barn och elever och redan under 2025 behöver anpassningar göras.

Figur 1. Prognos barn- och utbildningsnämnden och elevutveckling perioden 2024-2031.

SÄTERS KOMMUN

8 Socialnämndens kommentarer

Verksamhetens nettokostnader *Belopp i tkr*	Bokslut 2023	Budget 2024	Utfall Jan - Dec 2024	Budget Jan - Dec 2024	Avvikelse Jan - Dec 2024
16-SOCIALNÄMNDEN	**-314 030**	**-320 626**	**-332 002**	**-320 626**	**-11 376**
70-GEMENSAM VERKSAMHET	-12 182	-8 803	-8 395	-8 803	408
71-SÄRSKILT BOENDE	-99 385	-108 569	-107 425	-108 569	1 144
72-HEMTJÄNST	-49 585	-45 211	-53 008	-45 211	-7 797
73-HÄLSO OCH SJUKVÅRD	-27 038	-30 449	-29 102	-30 449	1 347
74-BISTÅNDSENHETEN	-8 057	-5 868	-5 026	-5 868	842
75-INDIVID O FAMILJEOMSORG	-50 476	-48 885	-47 826	-48 885	1 059
78-FUNKTIONSNEDSÄTTNING	-67 505	-72 841	-81 491	-72 841	-8 650
79-INTEGRATIONSENHETEN	198		271		271

8.1 Viktiga händelser

Inom verksamheten för funktionsnedsättning har projektet Yrkesresan påbörjats hösten 2024. Denna utbildningsinsats kommer att fortgå fram till 2027. Målet med Yrkesresan är att stärka kompetens och yrkesstolthet för både medarbetare och chefer. Statliga medel är ansökt och beviljade för hela utbildningstiden. Utbildning i MHFA (Första hjälpen till psykisk hälsa) har hållits av instruktörer från verksamheten till andra sektorer i kommunen under året. Planen är att utbilda flertalet personal i Säters kommun.

Under hösten var den årliga fokusveckan för psykisk hälsa. Fokusveckan är ett regionalt samarbete där ett flertal av länets kommuner deltar. Arbetet i Säter genomförs av Socialpsykiatrin och Kulturenheten i samverkan med Mentalvårdsmuseet och studieförbund.

En brukarstyrd brukarrevision har genomförts. Målgruppen har varit personer som har boendestöd samt en kontakt inom psykiatrin. Syftet har varit att stärka brukarinflytande och inhämta synpunkter från berörd målgrupp samt förbättringsförslag från utförare och för att själva och i samverkan med psykiatrin ytterligare identifiera förbättringsområden sett till de respektive insatserna.

Under hösten har biståndsenheten tillfälligt ingått i individ och familjeomsorgens (IFO) organisation då tidigare verksamhetschef var tjänstledig. I november stod det klart att verksamhetschef inte kommer att återkomma och omorganisationen har permanentats.

Socialnämnden antog nya riktlinjer för bistånd enligt socialtjänstlagen inom äldreomsorgen och verksamheten för funktionsnedsättning. Detta innebär bland annat en striktare bedömning vid beslut av insats.

Under våren minskades bemanningen nattetid i hemtjänsten, från fyra till tre personal. Den minskade bemanningen nattetid har fallit väl ut. Insatserna under natten har varit ganska stabilt vilket underlättat arbetet.

SÄTERS KOMMUN

Läkemedelsautomat används i hemtjänsten. Det innebär att omsorgstagaren med hjälp av automaten får sin medicin. Verksamheten arbetar för att fler omsorgstagare ska kunna använda läkemedelsautomat då det innebär att tid frigörs och insatser kan planeras på andra tider. Behovet av delegerad personal minskar vilket underlättar bemanningen. Under hösten startade hemtjänsten med digitala inköp av dagligvaror till omsorgstagarna. Personalen tar med en Ipad hem till omsorgstagaren och tillsammans gör man beställningen. Att handla digitalt är ett val som omsorgstagaren i dag kan göra och vi jobbar för att fler omsorgstagare skall välja digitalt inköp.

Det nya särskilda boendet Prästgärdet har nu varit i drift drygt ett år. Alla lägenheter är uthyrda och korttidsplatserna är belagda i stort sett hela tiden. Samtliga lägenheter på Enbackagården och Skedvigården har också varit uthyrda, de står tomma endast ett kort tag mellan ut- och inflytt. Det kan dröja något längre utifall lägenheten behöver renoveras.

Väntetiden från ansökningsdatum till första erbjudande om särskilt boende var 62 dagar (medelvärde) 2024, att jämföra med 2023 års väntetid på 173 dagar (Kolada). Vid årsskiftet fanns 9 ej verkställda beslut på särskilt boende. Verksamheten har fått viten från Inspektionen för vård och omsorg (IVO) på grund av beslut som ej blivit verkställda inom 3 månader. Orsaken till detta är bland annat bristen på platser under 2023. IVO:s handläggningstid medför att dessa kostnader (cirka 700 tkr) belastar 2024.

Äldreomsorgen sökte och beviljades ett statsbidrag för att motverka ensamhet bland äldre. Bidraget användes till en projektanställning. Uppdraget är att arbeta med social samvaro, aktiviteter, samtalskontakt och uppsökande verksamhet inom särskilt boende och hemtjänst. Under året har 70 aktiviteter anordnats och antal deltagare har totalt varit cirka 2 000.

Antal personer som avlidit under 2024 och som den kommunala hälso- och sjukvården tagit hand om var 50 personer; 37 på särskilt boende, 4 som vistas på korttids, 1 person inom socialpsykiatrin och 8 personer i hemsjukvården. År 2023 var den siffran 56. Vi skall ta i beaktande att det var 16 fler särskilda boende platser under 2024 jämfört med 2023 vilket innebär en minskning av antal dödsfall.

Tillsammans med Region Dalarna och övriga dalakommuner har en kampanj pågått om att lämna tillbaka hjälpmedel som inte används. Hjälpmedel som inte används är inte kostnadseffektivt. Ökad återanvändning och färre nyinköp gör att kostnaden minskar både för kommuner och regionen.

1 april 2024 kom en ny lagstiftning som påverkar IFO:s verksamhet; Lagen om placering av barn i skyddat boende. Syftet med lagen är att säkra upp skyddet för barn som placeras i skydd med sin våldsutsatta förälder. Placeringsprocessen blir tydligare juridiskt och mer rättssäker.

Under våren 2024 gjorde KPMG en granskning av barn- och ungdomsgruppens arbete kring placerade barn. Många delar i granskningen var fungerade, men det blev tydligt att mycket av arbetet var personbundet och att det saknades nedskrivna rutiner. Utifrån detta så har barn- och ungdomsgruppen efter granskningen gjort ett omfattande arbete att upprätta rutiner för att säkerställa arbetet kring placerade barn.

Den tidigare satsningen som socialnämnden gjort i Samverkansteamet har under året gett effekt. Flera individer i långvarigt försörjningsstöd har avslutats och som det ser ut nu kommer flera att göra det kommande månader. Det har genererat i ett överskott i budgeten för försörjningsstöd 2024. Vuxengruppen har under året arbetat med att implementera barnperspektivet i ärenden som

uppbär försörjningsstöd. Detta för att se över barnens situation i ekonomiskt utsatta familjer. Det innebär bland annat att det görs en fördjupad utredning där bland annat barnets situation lyfts och bedöms. Detta görs när familjen varit aktuell i 10 månader.

I mars övergick sektorn till ett nytt verksamhetssystem vilket inneburit mycket arbete och förberedelse inför, under och efter införandet.

Arbetet med den civila beredskapen har pågått under 2024. Sektorn har haft en projektanställd beredskapssamordnare som lett detta arbete. Anställningen har finansierats av statliga medel. Verksamheterna har uppdaterat kontinuitetsplaner och tagit fram rutiner utifrån arbetet med civil beredskap.

8.2 Det ekonomiska resultatet

Socialnämnden redovisar ett underskott på motsvarande -11,4 miljoner kronor för helåret 2024.

Socialnämnden (politisk verksamhet): Överskottet på +90 tkr beror på lägre kostnader för sammanträdesarvoden.

Stab och gemensamma resurser*:* Överskottet beror främst på att sektorn erhållit statsbidrag för införandet av nya Socialtjänstlagen. Överskottet blev något lägre på grund av högre kostnader för telefoni och kundförluster/osäkra kundfordringar.

Individ- och familjeomsorg: Verksamheten redovisar ett överskott på 1 060 tkr. Kostnaden för placeringar av barn, unga och vuxna uppgick till 20,7 mnkr, det är en ökning med 900 tkr jämfört med 2023. Försörjningsstödet redovisar ett överskott på cirka 900 tkr jämfört med budget. Orsaken är bland annat att flera individer med långvarigt försörjningsstöd har avslutats.

Biståndsenheten: Resultatet på +842 tkr beror på att vakanta tjänster, föräldraledighet, tjänstledighet och sjukfrånvaro ej ersatts fullt ut under året. Dessutom lämnar budgetposten för bostadsanpassningsbidrag ett överskott på 220 tkr.

Särskilt boende: Verksamheten redovisar ett överskott på 1,1 mnkr. Detta beror främst på ökade intäkter och att kostnaden för externa vårdköp minskat. Kostnaden för övertid uppgick till cirka 0,5 mnkr. Det är en minskning jämfört med 2023, då var kostnaden cirka 1,3 mnkr. Verksamheten har fått viten från Inspektionen för vård och omsorg (IVO) på grund av beslut som ej blivit verkställda inom 3 månader. Orsaken till detta är bland annat bristen på platser under 2023. IVO:s handläggningstid medför att dessa kostnader belastar 2024. Det totala vitesbeloppet uppgår till cirka 700 tkr.

Hälso- och sjukvårdsteamet: Resultatet visar ett överskott på +1 347 tkr. Två statsbidrag på 1,6 mnkr respektive 0,6 mnkr bidrar till verksamhetens överskott. Bemanningssjuksköterskor har tagits in under året på grund av vakanta tjänster och sommarsemester vilket medfört ökade kostnader.

Funktionsnedsättning: Resultatet för året visar ett underskott på -8,7 mnkr. Orsaken till underskottet är ökade kostnader för externa vård- och boendeplatser, LSS-boende samt elevhemsboende. Även kostnaderna inom personlig assistans har ökat på grund av nya assistansärenden och utbetalning av retroaktiva externa sjuklöner till privata utförare.

Hemtjänst: Verksamheten redovisar ett underskott på cirka -7,9 mnkr. Underskottet beror bland annat på beslutade åtgärder (juni 2023) som ej har genomförts och därför inte gett ekonomisk effekt. Det är hemtjänsten i Skedvi som har ett underskott p.g.a. personalbehovet överstiger antal budgeterade årsarbetare. Orsaken är att omsorgsbehovet har varit större. Införande av nytt verksamhets- och planeringssystem har medfört extra kostnader. Två planerare har frikopplats tidvis under året för att arbeta med införandet. Ett nytt avtal med Samhall avseende brukartvätt har medfört en kraftig prisökning och gav ökade kostnader på cirka 150 tkr.

Integration: Överskottet på 271 tkr beror på att ersättningen från Migrationsverket för ensamkommande barn och unga var högre jämfört med verksamhetens kostnader.

Verksamheterna har under året tagit fram och vidtagit åtgärder för att minska kostnaderna. Åtgärderna innefattar bland annat vakanshållning av tjänster, minska antalet köp av externa vård- och boendeplatser samt generell återhållsamhet. Dessa åtgärder resulterade i minskade kostnader på cirka 4,9 mnkr.

8.3 Investeringar

Investeringarna under året uppgår till cirka 1,3 mnkr. Fortsatta inköp av inventarier och inredning har gjorts till Prästgärdet (särskilt boende) samt gruppbostaden på Bergstäktsvägen. För övrigt har investeringar gjorts till personal- och boendeutrymmen så att verksamheterna ska ha hela och funktionella inventarier.

8.4 Personalsituation

Bemanningssjuksköterskor har varit inne under året för att täcka upp vakanta tjänster, frånvaro och semester i hälso- och sjukvårdsteamet. Timvikarier har inte funnits att tillgå i den omfattning som behovet krävt. Från och med mitten av september finns ingen inhyrd personal i verksamheten.

När det gäller rekrytering av personal går det fortfarande relativt bra vid tillsvidareanställningar. Rekrytering av vikarier sker sedan våren 2023 av bemanningsenheten. Det har resulterat i att rekrytering av vikarier har kvalitetssäkrats. Verksamheterna och bemanningsenheten arbetar för att få till bästa möjliga samarbete.

Sommaren 2024 var första sommaren som medarbetare ute i verksamheterna hade en semesterperiod mellan 2024-06-02 och 2024-09-01. Förutsättningarna var att två tredjedelar av medarbetarna skulle finnas i tjänst under hela sommaren. Det blev lugnare i verksamheterna, men det finns förbättringar att göra inför sommaren 2025.

Under året har det processats en omorganisering av ledarskapet på IFO. Detta utmynnade i att 1:e socialsekreterare kommer att utgå som yrkestitel och rätt befattning är numer enhetschef. Detta trädde i kraft i januari 2025. Syftet är att tydliggöra ledarskapet och även ha samma titel som övriga delar av sociala sektorn.

Målet är att sjukfrånvaron i sociala sektorn ska vara max 5,0 % år 2027. Under 2024 uppgick sjukfrånvaron till 8,1 %, det är en minskning jämfört med 2023 då sjukfrånvaron var 9,3 %. Det är långtidsfrånvaron som minskat. Sociala sektorn kommer fortsätta att arbeta för att sänka sjukfrånvaron under 2025. Under vintern 2025 kommer sociala sektorn börja använda en sjuk- och

frisktjänst via företagshälsovården. Sektorns medarbetare kommer att göra anmälan online eller per telefon och då få möjlighet till sjukvårdsrådgivning.

8.5 Internkontrollplan

Enligt beslutad internkontrollplan har följande punkter/områden kontrollerats:

- avtalstrohet
- informationssäkerhet, rutin och utbildning
- välkomstsamtal
- genomförandeplaner

En utförligare uppföljning av internkontrollen 2024 redovisas till socialnämnden i mars 2025.

8.6 Hur ser framtiden ut 2025-2027?

Under året har ledningsgruppen deltagit i informationsmöten kring nya socialtjänstlagen – Hållbar socialtjänst. Arbetet kring att organisera arbetet kring lagen är pågående och olika lösningar för att möta upp lagkravet är i process. Hållbar socialtjänst handlar i korta drag om att förebygga, kvalitetssäkra, tillgängliggöra, upprätthålla barns delaktighet och digitalisera socialtjänsten. Den nya Socialtjänstlagen planeras träda i kraft i juli 2025. Hur utfallet av lagen kommer att påverka verksamheterna är i dagsläget inte helt klarlagt. Det kommer att krävas en omställning av sociala sektorns verksamheter i flera delar. Vissa områden som tidigare inte varit primärt socialtjänstens kommer att belysas som nya arbetsområden, så som ett tydligare uppdrag att arbeta alltmer förebyggande. Det kommer att kunna innebära en omfördelning av resurser för att sjösätta detta. Implementeringen av nya lagen kommer att ske i steg då det framför allt handlar om att ändra ett förhållningssätt till arbetet och det är en process som behöver få ta tid. IFO:s ledningsgrupp jobbar med att ta fram en handlingsplan för att tydliggöra arbetet inför den nya lagstiftningen.

Vi kommer behöva anpassa oss till att uppfylla de regler och krav som European Health Data Space, EHDS ställer. Den syftar till att skapa en gemensam plattform för hantering och delning av hälsodata över gränserna inom EU. Målet är att förbättra tillgången till och användningen av hälsodata för att stödja forskning, sjukvård och policyutveckling. Det innebär bland annat att patienter kan få tillgång till sina hälsouppgifter över hela EU och att data kan delas mellan länder för att underlätta gränsöverskridande vård. För att detta skall vara möjligt kommer det att ställas stora krav på systemleverantörerna.

Den demografiska utvecklingen gör att efterfrågan på välfärdstjänster ökar vilket innebär att kommunen måste leverera mer välfärd med relativt mindre resurser. Detta kräver att en omställning sker eftersom kraven på effektivitet och produktivitet ökar. Ökningen av antalet äldre äldre (85+) kommer troligtvis att påverka behovet av antal platser på särskilt boende och sektorn kommer att behöva undersöka möjligheten att utöka antalet platser inom särskilt boende för att kunna säkerställa behovet.

Att följa utvecklingen inom välfärdsteknologin är viktig då det kommer att ge nya möjligheter och lösningar för verksamheterna. Initialt finns ett investeringsbehov för tekniken, men all ny teknik

som till exempel kan underlätta för den enskilde att bo kvar i det egna hemmet bör prioriteras. Läkemedelsautomater, tillsyn via trygghetskamera och digitala inköp är en del av digitaliseringen som redan nyttjas.

2024 genomfördes en ny upphandling gällande trygghetslarm på särskilt boende. Upphandlingen genomfördes tillsammans med fem andra dalakommuner Borlänge, Falun, Ludvika, Gagnef och Hedemora. Smedjebacken är redan användare av systemet. Hos leverantören Sensio Care finns så väl traditionella trygghetslarm som sensorer att välja på för att göra det så bra som möjligt både för individen och personalen. Personal kommer att få stöd av sensorbaserad teknik. De ser till exempel direkt i mobilen om någon av de äldre är på väg upp ur sängen, riskerar att falla eller om de är kvar ovanligt länge i badrummet. Medarbetarna kan då agera på ett mer proaktivt sätt.

Det finns behov av att kartlägga boendeplatser för personer inom socialpsykiatrin. Kommunens egen fastighet Bergsgården har stort underhållsbehov. På Bergsgården bor personer som av olika anledningar har svårt att hitta egen lägenhet.

SÄTERS KOMMUN

9 Samhällsbyggnadsnämnden kommentar

Verksamhetens nettokostnader *Belopp i tkr*	Bokslut 2023	Budget 2024	Utfall Jan - Dec 2024	Budget Jan - Dec 2024	Avvikelse Jan - Dec 2024
12-SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMND	**-50 569**	**-45 826**	**-41 729**	**-45 826**	**4 097**
22-KOSTVERKSAMHET	-380	0	777	0	777
24-Lokalservice	77	0	-303	0	-303
34-Fastighetsenheten	-3 327	0	-1 284	0	-1 284
35-Gatukontor	-34 348	-33 590	-31 402	-33 590	2 188
84-SBN Stab	-12 590	-12 236	-9 516	-12 236	2 720

Verksamhetens nettokostnader *Belopp i tkr*	Bokslut 2023	Budget 2024	Utfall Jan-Dec 2024	Budget Jan - Dec 2024	Avvikelse Jan - Dec 2024
VA/Återvinning	**-718**	**0**	**5 618**	**0**	**5 618**
VA	543	0	4 017	0	4 017
Återvinning	-1 262	0	1 601	0	1 601

9.1 Viktiga händelser

Samhällsbyggnadsnämndens ansvar och verksamhet spänner över ett brett fält i samhällslivet. Från markinnehav och fysisk planering, vatten- och avlopp, gatu- och vägnät, byggnader och lokaler till kost, drift och underhåll. Vi bygger, driver och förvaltar Säters bebyggda miljö. Vi ansvarar för att mat kan serveras i våra verksamheter och att lokalerna hålls attraktiva och välvårdade. I vårt arbete ställer vi medborgare, företagare och övriga förvaltningar i fokus. Vi utgår från deras behov, vi guidar medborgare, företag och verksamheter genom regelverk och främjar utveckling i kommunen.

Under året har många ärenden/medborgarförslag/motioner och info hanterats och beretts på Samhällsbyggnadsnämnden. Exempelvis:* Medborgarförslag om en julgran vid nya busshållplatsen Lagmannen (besvarat)

- Medborgarförslag om tillgång till toaletter i centralorten (bifall)
- Remiss medborgarförslag om att tillåta förbeställning och köp av mat från Skedvigården
- Yttrande på medborgarförslag om en hockeyrink på Kungsgårdsskolan skolgård
- Yttrande på medborgarförslag om kost till äldre
- Yttrande medborgarförslag gång och cykelväg efter Kungsvägen
- Yttrande, granskning av efterlevnaden av offentlighetsprincipen (beslut KF)
- Yttrande över remiss rörande om medborgarförslag om en pendlarparkering i Fäggeby (beslut KS/KF)

- Medborgarförslag om gatubelysning och asfaltering av gång- och cykelväg Bispberg (besvarat respektive bifall)
- Medborgarförslag om en hundrastgård på fotbollsplanen på Åsen (avslag)
- Medborgarförslag - om att göra om lekplatsen på Gruvplan efter Kungsvägen (avslag)
- Revision avseende underhålls & lokalplanering

Årshjul: Samhällsbyggnadsnämnden har arbetat strukturerat och har löpande följt upp kontrollpunkter i, av nämnden beslutat, årshjul. Årshjul för 2025 kompletteras med kvartalsrapporter från respektive verksamhet. Exempel på punkter som följts upp under 2024 har varit:

- Antagande av delegationsordning & Internkontrollplan
- Fördelning av driftsbudget och investeringsbudget
- Rapportering av arbetsmiljö SAM till PU
- Redovisning av energiförbrukning
- Rapportering detaljplaner & större investeringsredovisning
- Redovisning aktuella medborgarförslag m.m

Samverkan & medborgardialog: Samverkan och medborgardialog är ett viktigt inslag i arbetet inom Samhällsbyggnad. Under året har organisationsanpassningen Samhällsbyggnads 2.0 varit en viktig fråga för sektorns samverkansarbete. Andra exempel på samverkan

- Samverkansmöte med LRF
- Arbete inom KPR, BRÅ med flera där sektorn ingår
- Företagsråd & företagsfrukostar & företagsbesök & möte med svenskt Näringsliv
- Medborgardialog kring nya vattenföreskrifter & detaljplaner
- Tillgänglighetsrådet
- Samverkan med fackliga parter i enlighet med samverkansavtal
- Samrådsgrupp: Den politiskt beslutade samrådsgruppen har under 2024 utvecklats till att bli ett viktigt informations & beredningsorgan kopplat till de strategiska målen. Samtliga sektorer/nämnder samt Säterbostäder är representerade i gruppen. Gruppen stödjer även det uppsiktsansvar som Kommunstyrelsen har enligt kommunallagen över övriga nämnder. Beslutade centrala processer bereds och bearbetas inom samrådsgruppen. Till 2025 planeras arbetet att utvecklas ytterligare.

Beredskap & säkerhet: Omvärldsläget och arbetet med vår risk och sårbarhetsanalys har lett till att vi under 2024, i samverkan med kommunens säkerhetsskyddschef, genomfört många olika åtgärder för att förbättra kommunens beredskap, redundans och skalskydd. Exempel på detta är:

- 2-faktorinloggning: införandet av tvåfaktorinloggning minskar vår digitala sårbarhet.
- Skalskydd: arbete med att säkerställa skalskydd och att endast behöriga har tillträde till våra anläggningar
- RSA: arbete med kommunens risk och sårbarhetsanalys.
- Reservel: förstudie avseende Enbacka skola

- Nödvatten: mycket återstår att göra men arbetet med att säkra en god nödvattenplanering har inletts.
- VMA: planering inför installation under 2025 på utvalda platser
- Beredskapsarbete – Som en del av kostenhetens beredskapsarbete har en fältvagn införskaffats. Fältvagnen har kapacitet för att ombesörja måltider till ca 300-500 portioner/tillfälle beroende av maträtt. Fältvagnen kan värmas med gas alternativt ved. Under 2024 har övning genomförts med fältvagnen vid tre tillfällen.

Stab & central planering: Under året har flera samhällsplaneringsprocesser fortskridit enligt plan, det är svårt att lista alla men ett axplock följer.

- Antagande av en planeringstrategi
- Arbete med detaljplan Bladguldet
- Arbete med detaljplan Kyrkberget
- Marköverlåtelseavtal Präst Källa
- Planbesked Kulinariet
- Planbesked Romme stugby
- Planansökan Kullsveden
- Antagande av planprioriteringslista
- Upphandling av nytt GIS-system
- Framtagande av ny Mark- och skogspolicy

Gatu- och fastighetsenheten: I augusti 2024 initierades fas 1 av organisationsanpassningen Samhällsbyggnad 2.0. Det innebar att en ny enhet bildades där gatuenheten och fastighetsenheten slogs samman. Exempel på åtgärder som utförts under 2024:

- Byggnation påbörjad av järnvägsbro/gång- och cykeltunnel Mora by
- Arbete med projekt Gruvplan och färdigställande av uppgång Salutorget & stationsområdet
- Upphandling av BATMAN (system för brounderhåll)
- Färdigställt infrastruktur och parkering kring SäBo
- Gång och cykelväg vid Hagavägen färdigställd (etapp 1) + bymiljöväg hagavägen färdigställd.
- Bussangöring lagmannen & busshållplats mora by färdigställda
- Förstärkt Beläggningsprogram genomfördes enligt budget.
- Fortsätter med utbytet till LED på resterande belysningsstolpar.
- Beslut om projektering på Ny KG skola
- Beslut om projektering ombyggnad Fågelsången
- Renovering klassrum på Klockarskolan +Solceller elevhälsan Klockarskolan
- Belysningsbyte idrottshallen Klockarskolan, Myrans Förskola, Enbacka skola, Skönvikshallen
- Ombyggnationen Säters IP färdigställt

SÄTERS KOMMUN

Kost & lokalservice: Kost och Lokalvård blir i september 2024 en enhet (i enlighet med planeringen för Samhällsbyggnad 2.0). Som kickoff för sammanslagningen hölls ett stormöte där medarbetarna tillsammans tolkade medarbetarpolicyn.

- Riktlinjer - Under året har ett arbete genomförts med sektorsspecifika riktlinjer kopplade till KF-beslutade kostpolicy 2023-11-30. De verksamhetsspecifika riktlinjerna som är antagna av BUN är: riktlinjer måltider förskola, riktlinjer måltider förskoleklass, skola och fritidsbarn
- Förändring av måltidsproduktionen - Under hösten 2024 flyttas ca 150 måltider per dag för utskick från Klockarskolans kök till Prästgärdets kök
- Stöd och hjälp till Borlänge kommun vid en evakuering
- Pilotprojekt Stora Skedvi - servera måltider till personer +65

VA & Återvinning: Under året som gått har Vatten & Återvinning levererat 878 500 m3 dricksvatten och renat 1 150 781 m3 avloppsvatten. Vi har samlat in 1295 ton restavfall och 597 ton matavfall hos fastigheter i kommunen. På vår ÅVC har vi tagit emot 670 ton brännbart och 71 ton deponirest.

- På Återvinningen har vi tagit över ansvaret för drift och skötsel av ÅVSerna. Vi hann få ut ca hälften av förpackningskärlen till flerfamiljshusen. Borlänge tömmer dem, och ersättning från NVV kommer in.
- Vi har lagt om VA- ledningar i Ljustern samt på Ekvägen.
- Vi har byggt ett nytt VV i Skaraborg/Ulvshyttan och påbörjat arbeten med överföringsledningar till St Skedvi samt ny pumpstation i Grängshammar
- Helrenovering av pumstation Kvarndammen
- Underhåll yttre betong/uppfräschning av anläggningen på Åsen
- Byte slamskrapor + ny drivning

9.2 Det ekonomiska resultatet

Samhällsbyggnadsnämndens skattefinansierade verksamhet redovisar ett överskott på 4,1 Mkr per sista december. Prognosen för helår var efter november månad ett överskott på 3,9 Mkr. Gata redovisar ett överskott på 2,2 per sista december till följd av högre ram för kapitalkostnader som ännu ej realiserats samt även något lägre kostnad än budget för snöröjning pga mild o snöfattig höst. Fastighet redovisar ett underskott på 1,3 Mkr baserat på ökade kostnader för underhåll, el och uppvärmning. Försämringen mot tidigare prognos beror på att dessa kostnader ökat ytterligare under senhösten. Staben redovisar ett överskott på 2,7 Mkr till följd av ännu ej nyttjade medel för Översiktsplanering och Utredningar. Delar av dessa har hållits inne för att parera övriga enheters underskott. Kostenheten redovisar ett överskott på 0,8 Mkr kopplat till ökade intäkter från merförsäljning samt effektivare hantering av utskicksmat. Lokalservice har ett underskott på 0,3 Mkr per sista december till följd av löneökningar utöver ram samt prisökning på fönsterputs.

- Årsbudget SBN 2024 45,8 Mkr

- Utfall tom december 41,7 Mkr

- Överskott tom december 4,1 Mkr

- Prognos avvikelse helår 2024 per november 3,9 Mkr

Samhällsbyggnadsnämndens taxefinansierade verksamhet redovisar ett ackumulerat utfall med ett överskott på 5,6 Mkr per sista december. Av dessa står VA-enheten för ett utfall med ett överskott mot budget på 4,0 Mkr och Återvinningsenheten redovisar ett utfall med ett överskott på 1,6 Mkr. Prognosen för VA-enheten för helåret var efter november ett överskott på 2,0 Mkr kopplat till målsättningen om ett överskott vid årsskiftet för att täcka tidigare års underskott. Generell återhållsamhet tillsammans med bromsning av utredningar och återbesättning av tjänster under året för att generera ett överskott för att täcka det gamla underskottet från tidigare år. Detta slutade i ett högre överskott än prognostiserat tack vare en mild höst med mycket få läckor och haverier. Även lägre elkostnader än budgeterat tack var energieffektiviseringsåtgärder i verken som börjar ge effekt. Återvinningsenheten utfall för helår är ett överskott på 1,6 Mkr. Överskott blev större än tidigare prognostiserat tack vare lägre kostnader för omhändertagande av hushållsavfall till följd av minskade avfallsmängder. Även kostnaderna för införandet av FNI blev lägre än budgeterat. Till detta kommer även generell återhållsamhet under året för att parera tidigare prognostiserat underskott.

- Årsbudget VA/Återvinning 0 Mkr
- Budget tom december 0 Mkr
- Utfall tom december 5,6 Mkr
- Överskott tom december 5,6 Mkr
- Prognos avvikelse helår 2024 per november 2,5 Mkr

9.3 Investeringar

Investeringsbudgeten för Samhällsbyggnadssektorn uppgår till 170,1 Mkr på helår 2024. Den prognostiserade upparbetandegraden för helår 2024 var efter november månad 71% och upparbetningsgraden för helår slutade på 69 %.

- Beslutad investeringsbudget 2024: 99,2 Mkr
- Överflyttade medel från 2023 70,9 Mkr
- Total investeringsbudget 2024 170,1 Mkr
- Förbrukat t o m december 2024 117,1 Mkr,
- Prognos förbrukning helår per nov 121,1 Mkr,

9.4 Personalsituation

Sektorn arbetar löpande med att kompetensförsörja. Många roller är svåra att rekrytera vilket också ofta innebär att konkurrensen är hög. Löneanspråk och andra praktiska aspekter blir viktiga för att möta upp i konkurrensen. Samtidigt behöver samverkan med övriga kommuner öka för att på så sätt hjälpas åt i kompetensförsörjningen. Säters kommun behöver vara en attraktiv arbetsgivare kopplat till även andra faktorer än lön (möjlighet till arbete på distans/på annan plats, stor frihet att planera och ta beslut inom sitt uppdrag, delaktighet och att kunna vara med och påverka. Känsla av sammanhang med mera)

Sjukfrånvaro Samhällsbyggnadssektorn:

- 2022: 7,89%
- 2023: 5,59%
- 2024: 6,43%

Under 2024 genomfördes en större organisationsanpassning (fas1 och 2). Nedan syns underlag från utredningen som rörde organisationsanpassningen som bar namnet Samhällsbyggnad 2.0. Arbetet med fas 3 och projekt utvecklad driftgrupp fortsätter under 2025.

9.5 Internkontrollplan

Internkontroll är en viktig del i arbetet med uppföljning av Samhällsbyggnadsnämndens verksamhet. Andra delar som möjliggör en effektiv uppföljning är tydliga rutiner samt system för hantering av avvikelser. Det vill säga att hela tiden arbeta för att lära av sina misstag och skapa en lärande organisation. Även en bra dialog mellan sektor, nämnd, revisorer och kommunstyrelse med flera är en viktig grund för en bra internkontroll.

Kommunstyrelsen kallar till sig 2 nämnden gånger per år i enlighet med uppsiktsansvaret. Även revisionen kallar till sig nämnden för uppsikt över hur arbetet inom ramen för uppdraget bedrivs. Som en del av internkontrollen har Samhällsbyggnadsnämnden upprättat en årsagenda/årshjul för att på så sätt ha fastställda avrapporteringstillfällen för olika områden.

Resultatet av internkontroll 2024 bedöms som övergripande bra. Dock har vi identifierat områden där vi behöver bli effektivare.

Till 2025 har årshjulet kompletterats med skriftliga kvartalsrapporter från respektive verksamhet.

9.6 Hur ser framtiden ut 2025-2027?

Det eftersatta underhållet är stort samtidigt som det är viktigt att hålla farten uppe i planeringsprocesser för att ha exempelvis detaljplaner klara för exploatering när lågkonjunkturen viker. Framtiden ser dock väldigt spännande ut inom Samhällsbyggnadsområde både avseende utmaningar och utveckling. Då många av utmaningarna är komplexa så behöver Samhällsbyggnadsnämnden och sektorn arbeta väldigt nära varandra i många frågor. Även samverkan med övriga nämnder/styrelser kommer bli extra viktigt kommande år. Nedan följer några områden som kan vara lite extra intressanta att bevaka.

Planeringstrategi på väg mot en uppdaterad Översiktsplan: Under 2024 antogs planeringstrategin för Säters kommun. Strategin belyser flera viktiga områden som vi behöver arbeta med för att ha en aktuell översiktsplan som visar hur kommunen tillgodoser ett visst allmänt intresse, exempelvis:

Klimatanpassning, beredskap och energieffektiva anläggningar: kommande år kommer sektorn att behöva arbeta för att bygga robustare anläggningar för framtiden. Det innebär både att göra dem säkrare ur ett beredskapsperspektiv såväl som att göra att de klarar ökade vattenflöden med mera.

Exempel på åtgärder som behöver arbetas med kommande år:

- Redundans avseende vattenförsörjning för minskad störningskänslighet. Arbeten med ny vattenledning för dubbelmatning mellan Uggelbo – Säter
- Förbättrat skalskydd och larm
- Hantering av dagvatten och översvämningshantering
- Överföringsledningar: Arbeten med överföringsledningar mellan Gustafs – Borlänge samt mellan Bispberg
- Utredning avseende resursverk
- Arbete med energieffektiviseringar kopplat till våra anläggningar

Programhandling KG och del av Klockar: Kommunfullmäktige har under 2024 godkänt båda programhandlingarna vilket innebär att vi börjar att under 2024 arbeta fram förfrågningsunderlag och en mer detaljerad budget.

Markförvaltning enligt markpolicyn: I början av 2025 antogs mark och skogspolicyn. Det innebär en grund för ett utvecklat arbetssätt inom mark- och skogsförvaltning. Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens skogsförvaltning vilket ger ett behov av nära samverkan mellan sektorn och styrelsen.

Övertagande av förpackningsinsamlingen ett steg mot hushållsnära insamling: Från och med 1 januari har kommunen ansvar för förpackningsinsamlingen. Under 2025 kommer utbyggnad av fastighetsnära insamling till flerfamiljshus att fortsätta. Hushållsnära insamling av förpackningar för villor kommer att planeras och byggas ut under 2025–26

- Under våren pågår arbeten med att införa ruttplaneringsprogram
- Märka upp och koppla alla befintliga kärl till systemet
- Arbeten med att köra ut förpackningskärl till alla enfamiljshus kommer att start efter semestrarna.
- Ett aviseringssystem för att skicka påminnelse om att sopbilen kommer ska införas.
- Till projektet har en logistiker anställts. Tillfälliga förstärkningar kommer även att tas in för att hjälpa till med kundtjänst, utkörning och märkning av kärl.

Riktlinjer för måltider inom de särskilda boendena: Tillsammans med sociala sektorn arbeta fram riktlinjer för mat och måltider inom de särskilda boendena med KF-beslutade kostpolicyn som underlag för arbetet. Riktlinjerna ska vara anpassade för äldreomsorg.

Utveckling av vårt gemensamma vardagsrum: Fortsatt arbete med utveckling av Staden-Dalen (Gruvplan, Salutorget, busshållplatser).

Utvecklad driftgrupp: Uppstart med att implementera den nya driftgruppen i enlighet med den rapport som togs fram och godkändes under 2024. Syftet är att skapa bättre resursutnyttjande, minskad sårbarhet och i slutändan en arbetsplats som både erbjuder kompetensutveckling och varierade arbetsuppgifter.

SÄTERS KOMMUN

10 Miljö- och byggnämndens kommentar

Verksamhetens nettokostnader Belopp i tkr	Bokslut 2023	Budget 2024	Utfall Jan - Dec 2024	Budget Jan - Dec 2024	Avvikelse Jan - Dec 2024
10-MILJÖ- OCH BYGGKONTOR	**-5 587**	**-4 890**	**-5 330**	**-4 890**	**-440**
80-MILJÖ- OCH BYGGNÄMND	-315	-350	-255	-350	95
81-MILJÖ - OCH BYGGKONTOR	-5 272	-4 540	-5 076	-4 540	-536

10.1 Viktiga händelser

Miljö & Byggnämnden ställer medborgare, företagare och övriga förvaltningar i fokus. Vi utgår från deras behov och guidar dem genom regelverk vilket främjar utveckling i kommunen.

Nämndens övergripande mål är att det ska vara lätt att göra rätt från början och att verka stödjande i både medborgarens, företagens och kommunens utveckling.

Bygglovs- och anmälningsärenden samt strandskyddsdispenser:

- 258 ärenden har inkommit under året. Typer av beslut ,1046, fördelade på:
- 141 föreläggande om komplettering,
- 138 beviljade,
- 4 avslag,
- 24 strandskyddsdispenser
- 212 startbesked,
- 157 slutbesked,
- 28 avskrivna/avvisade,
- 15 avslutade utan åtgärd,
- 25 reducerad avgift p.g.a. för lång handläggningstid,
- 2 nedsatt avgift p.g.a. annan orsak än för lång handläggningstid.

Tillsyn inom byggområdet

41 ärenden har öppnats om misstanke om olovligt byggande eller åtgärd eller ovårdad tomt/byggnad.

Beslut 3, fördelade på:

- 1 byggsanktionsavgifter,
- 2 avskrivna

Tillsyn och kontroll inom miljö- och hälsoskyddsområdet och livsmedel: Begränsad tillsyn inom miljö- och hälsoskyddsområdet har genomförts då det har varit tvunget att prioriteras ner för att hinna med inkommande ärenden och stödjande verksamhet. Viss tillsyn har utförts digitalt. Livsmedelskontroller har genomförts enligt plan med hänsyn taget till den kontrollskuld som uppstått sedan tidigare år.

Den totala kontrollskulden är bortarbetad under 2024, varpå det ej längre finns någon kontrollskuld kvar för livsmedelskontroller.

All livsmedelskontroll efterhand-debiteras.

Miljö- och hälsoskyddsärenden: totalt 311 ärenden har inkommit under året.

- Remisser: 71 remisser har inkommit under året, varav 25 från byggenheten och 2 planärende.
- Livsmedelsärenden: 14 ärenden gällande registrering av livsmedelsanläggning har inkommit.
- 1 händelse i RASFF (Rapid Alert System för Food and Feed) från Livsmedelsverket som krävde åtgärd inträffade under året.
- Värmepumpar: 41 beslut har tagits under året.
- Enskilda avlopp: 35 ansökningar om inrättande av enskilda avloppsanläggningar.
- Klagomål: 45 klagomål har inkommit under året.

10.2 Det ekonomiska resultatet

Miljö och Byggnämndens verksamhet redovisar ett underskott på 0,4 mkr per december månad. Underskottet beror på minskade intäkter samt kostnader för konsult för Livsmedelstillsyn på Miljösidan på grund av vakant tjänst.

Prognosen för helår var ett underskott på 0,5 Mkr baserat på lägre intäkter i inom Miljö. En viss ökning har skett av intäkterna på Miljösidan vilket gör att det slutliga utfallet för året är 0,1 mkr bättre än prognostiserat. Förslag på flertal åtgärder för en budget i balans har presenterats under året men endast en åtgärd beslutades, vilket är att tillfälligt inte återbesätta vakant tjänst inom Avlopp på Miljösidan. Kontinuerligt arbete har pågått för att identifiera ytterligare åtgärder.

- Årsbudget MBN 2024 4,9 Mkr
- Utfall tom december 5,3 Mkr
- Avvikelse december -0,4 Mkr

10.3 Investeringar

Inga investeringar under året.

10.4 Personalsituation

Enheten har sedan våren 2024 haft brist på personal. Inom miljö har sedan halvårsskiftet ytterligare vakans (miljöinspektör) uppstått. Den uppkomna situationen med reducerad personell resurs har medfört att ärendehanteringen utgjort en hög arbetsbelastning för enhetens personal under stor del av 2024. Sett till framtagen behovsanalys så har inte befintliga resurser räckt till för att för att genomföra all planerad verksamhet. Tiden gick åt till att ta hand om inkomna ärenden och mer tid än tidigare har behövt läggas på kommunövergripande planer, samverkan, Lots och service. Kravet på rapportering till myndighet har ökat, speciellt inom miljö och livsmedel. Antalet enkäter som måste besvaras, enligt lag, ökar. Då lagar, förordningar och regler ständigt ändras och utvecklas krävs att enheten ständigt har en omvärldsbevakning samt fortlöpande uppdaterar rutiner och arbetssätt. Enheten har under 2024 försökt att rekrytera livsmedelsinspektör men ej lyckats tillsätta vakansen.

- Sjukskrivningar 2022: 4,38%
- Sjukskrivningar 2023: 1,89%
- Sjukskrivningar 2024: 3.15%

10.5 Internkontrollplan

Internkontroll är en viktig del i arbetet med uppföljning av miljö och byggnämndens verksamhet. Andra delar som möjliggör en effektiv uppföljning är tydliga rutiner samt system för hantering av avvikelser. Det vill säga att hela tiden arbeta för att skapa en lärande organisation. Även en bra dialog mellan förvaltning, nämnd, revisorer och kommunstyrelse med flera är en viktig grund för en bra internkontroll.

Resultatet av internkontroll 2024 är övergripande bra. Dock finns det ett glapp mellan tillgängliga resurser och upprättad verksamhetsplan vilket skapar en tillsynsskuld. Internkontrollen är uppdelad i följande huvudprocesser:

- Ledningsprocess
- Personalprocess
- Verksamhetsprocess
- Ekonomiprocess

Arbetet för att få internkontrollen att bli en naturlig del av verksamheten fortsätter. Vi har även identifierat områden där vi behöver öka effektiviteten:

- Att enheten börjat komma i bättre fas med handläggning av ärenden (10 veckor & 4 veckor)
- Påbörjat arbete med digitaliseringar och översyn av rutiner/processer (nytt verksamhetssystem upphandlat under 2024)
- Enhetens samarbete med Näringslivskontoret (företagsbesök, dialoger m.m.) fortgår. Att kommunens resultat fortsätter att förbättras i svenskt näringslivs ranking samt att vi fortsatt mäter hur vi upplevs genom insikt är ett av fler prioriterade områden.
- Arbetet med ökad tillgänglighet fortskrider.
- Tidigare reglerade telefontider har avskaffats.

10.6 Hur ser framtiden ut 2025-2027?

Kompetensförsörjning: Fortsätta arbeta för att vara en attraktiv arbetsgivare och därmed trygga kompetensförsörjningen.

Samverkan: Genom att i högre grad utveckla samverkan med andra parter skapas möjligheter till flera synergieffekter. En utökad samverkan skulle långsiktigt kunna öka b.la. redundans i verksamheten vid olika händelser som exempelvis tillfälligt ökad mängd ärenden, hastigt uppkomna vakanser etc. En utvecklad samverkan över kommungräns skulle därmed kunna minska organisationens störningskänslighet då fler personer har kunskap inom fler områden. Här ska vi se över möjligheterna till samverkan med andra kommuner. Ett arbete med ny organisation för enheten pågår.

Digitalisering: Ett nytt ärendehanteringssystem är upphandlat och ett implementeringsarbete kommer att pågå under större delen av 2025.

SÄTERS KOMMUN

11 Kulturnämndens kommentar

	Bokslut 2023	Budget 2024	Utfall Jan - Dec 2024	Budget Jan - Dec 2024	Avvikelse Jan - Dec 2024
11-KULTURNÄMND	**-16 633**	**-18 585**	**-17 568**	**-18 585**	**1 017**
46-KULTURVERKSAMHET	-11 368	-13 038	-12 712	-13 038	326
47-KULTUREVENEMANG	-2 407	-2 989	-2 201	-2 989	788
48-AFFÄRSOMRÅDEN OCH LOKALER	-2 656	-2 341	-2 478	-2 341	-137
49-POLITIK	-201	-217	-176	-217	41

11.1 Viktiga händelser

Kulturenheten har under året äntligen kunnat slå upp portarna till Meröppet på filialen i Stora Skedvi. Än så länge har det varken påverkat lånestatistik eller besökarantal, men det är en uppskattad service hos de låntagare som varit "försökskaniner". Det är först under hösten vi känt oss trygga med att teknik och rutiner fungerar.

Statistik biblioteken i Säter, Gustafs och Stora Skedvi

Besöksstatistik 2024
Säters bibliotek: 69 390 (år 2023: 62 654)
Gustafs bibliotek: 13 416 (år 2023: 5 232)
Stora Skedvi bibliotek: 7 345 (år 2023: 4 937)
Totalt: 90 151 besök

Besöken på Säters bibliotek har ökat under 2024 jämfört med 2023. Vi ser att vi har välbesökta och välanvända bibliotek.

Gustafs och Stora Skedvi har under året använt sig av Kungliga bibliotekets guide för stickprov och beräkning av besök, vilket gör att antalet registrerade besök kan variera mellan åren.

Utlån fysiska medier 2024 (ej e-böcker och strömmande film)

Utlån: 58 081 (år 2023: 56 191)

Omlån: 18 344 (år 2023: 20 269)

Totalt: 72 811 (år 2023: 76 460)

Utlånen har ökat under 2024. De ökade även mellan 2022 och 2023. Så vi ser en ökande trend på utlån här i Säters kommun.

Omlånen kan göras både i lånedisk och via dalabiblioteken.se, de som görs via dalabiblioteken.se registreras inte på Säter utan gemensamt. Det är positivt att låntagare själva kan låna om i större grad, men det gör det svårt att få fram exakt hur många omlån Säters låntagare gjort.

Så även i år är det de initiala utlånen som vi ser en ökande trend på.

E-medier

E-böcker och e-ljudböcker: 3259 utlån enligt Säters fördelningsnyckel år 2024. (år 2023: 3037)

Strömmande film: 298 utlån enligt Säters fördelningsnyckel år 2024. (år 2023: 243)

E-medier lånas gemensamt inom Dalabiblioteken.se och antalet lån fördelas enligt fördelningsnyckel per kommun.

Dalabibliotekens låntagare har under 2024 även fått tillgång till UR Access, med en mycket större mängd program från UR än vad som finns utan inloggning.

11.2 Det ekonomiska resultatet

Kulturenheten visar ett överskott på 1 mkr. Överskottet finns dels på ej budgeterade intäkter men också kostnader som inte hunnit upparbetats enligt plan.

De flesta redovisningsenheter inom kulturenheten gör ett plusresultat förutom Biblioteket i Gustafs (-71 tkr), biblioteket i Stora Skedvi (-96 tkr), kulturförvaltning (-129 tkr) samt Folkets hus (-137 tkr).

Underskottet hos biblioteket i Gustafs och Stora Skedvi förklaras av att bidraget för läsfrämjande för barn och ungdom redovisats på Bibliotek Säter, medan kostnader som avser projektet hamnar på respektive bibliotek. I Stora Skedvi har vi därutöver haft kostnader för anpassning av lås och larm till meröppet. Vi delar också personal, inköp av media och annat material mellan våra tre bibliotek varför detaljredovisningen på de olika enheterna är svåra att kvalitetssäkra för att vara helt korrekta. Underskottet hos Folkets hus beror på att föreningen fått ett större bidrag än budgeterat för perioden jan-mars.

Störst överskott för perioden finns hos bibliotek Säter (+637 tkr) samt kulturmiljövård (+426 tkr). Hos biblioteket i Säter beror det på att bidraget för stärkta bibliotek samt läsfrämjande för barn och ungdom är högre än budgeterat. När det gäller kostnader för kulturmiljövård har det trots goda intentioner inte hunnits upparbetas i samma grad som budgeterat. Delvis beroende på vakanser i olika omfattning och av olika anledningar.

11.3 Investeringar

Diverse lös konst till kommunens konstarkiv samt kompletterande inköp till nya SÄBO har köpts in enligt plan. Konsten i konstarkivet köps in efter önskemål från kommunernas verksamheter och är placerade på till exempel skolor, äldreboende, kontor och personalutrymmen. Budgeterade markiser för solskydd i biblioteket i Stora Skedvi har inte hunnits med. Behovet kvarstår.

SÄTERS KOMMUN

12 Kommunrevisionen

12.1 Viktiga händelser

Revisorerna gör en årlig, grundläggande granskning av kommunstyrelsens uppföljningsansvar samt av deras och nämndernas verksamhetsansvar. De kommunala bolagen granskas enligt fullmäktiges ägardirektiv och stiftelserna enligt sina stiftelseurkunder.

Årets viktigaste händelse är avlämnandet av revisionsberättelsen för Säters kommun och granskningsrapporterna för kommunens bolag. För att kunna avlämna revisionsberättelsen och granskningsrapporterna har följande fördjupade granskningar genomförts:

- Bokslut och årsredovisning för år 2024
- Översiktlig granskning av delårsrapport per 2024-08-31

Utöver dessa granskningsinsatser följer revisorerna verksamheten genom att läsa protokoll, andra handlingar och informationsträffar med fullmäktiges presidium, tjänstemän och förtroendevalda i kommunen. Löpande under året har information lämnats om de kommunala bolagen som en följd av den samordning som finns mellan kommunens revisorer och lekmannarevisorerna i de kommunala bolagen. Revisorerna kommunicerar sina granskningar med medborgarna genom att lägga ut rapporterna på kommunens webbplats.

12.2 Det ekonomiska resultatet

Årets utfall uppgår till kostnader på 794 tkr med en budget på 1 140 tkr., vilket är en avvikelse på 346 tkr lägre kostnader. Kostnader på 240 tkr har bokat på kommunstyrelsen och en faktura på 60 tkr har bokats på år 2025. Revisionens kostnader skulle ha uppgått till 1 094 tkr, dvs 46 tkr lägre än budget.

12.3 Personalsituation

De förtroendevalda revisorerna har ingen egen personal utan köper konsulttjänster avseende sakkunnigt biträde från KPMG. Nuvarande avtal gäller till 2023-12-31 med rätt till förlängning till och med 2025-12-31. Avtalet har förlängts till 2024-12-31. Avtalet omfattar revisionstjänster i form av:
- Sakkunnigt biträde till kommunens förtroendevalda revisorer
- Sakkunnigt biträde till lekmannarevisorerna i kommunens aktiebolag
- Finansiell revision i kommunens aktiebolag och stiftelser

12.4 Internkontroll

Intern kontroll genomförs inom ramen för uppdraget.

12.5 Hur ser framtiden ut 2025-2027?

En revisionsplan har gjorts för 2024 där även förslag finns på granskningar 2025. Revisionsplanen bygger på en riskanalys som revisorerna gjort gemensamt.

SÄTERS KOMMUN

13 E-arkiv

13.1 Viktiga händelser

Införandeprojekt och systemförvaltning

Projektet för införande av upphandlat e-arkivsystem har slutförts under 2024. E-arkiv Mitt har fått en produkt enligt kravställning och är nöjda med både e-arkivprodukten och e-arkivleverantören. I samband med det har även driftmiljön uppgraderats.

Fler samverkanskommuner har valt att sätta upp medborgaråtkomster och med det tillkom ytterligare en server.

För att kunna hantera det större informationsflödet, i en större samverkan, har E-arkiv Mitt implementerat ett supportsystem.

Kick-off och leveransprojekt

Samrådsgruppen har under våren haft uppstart av earkivarbetet vid en kick-off i Falun, i april månad. Teman under dagen rörde hållbarhet inom earkivering, bevarandestrategier mm.

E-arkiv Mitt har varit fullbokade med leveransprojekt; e-arkivet lagrar nu 2,173 TB data.

13.2 Det ekonomiska resultatet

Resultatet för 2024 uppvisar ett överskott på 845 tkr. Hela beloppet föreslås återbetalas till respektive kommun enligt fördelningsnyckel för 2024.

Fördelning		**Kronor**
Avesta	5,17%	43 696
Bollnäs	6,00%	50 727
Borlänge	11,76%	99 355
Falun	13,63%	115 200
Gagnef	2,37%	20 030
Hedemora	3,49%	29 469
Hudiksvall	8,56%	72 296
Leksand	3,65%	30 810
Ljusdal	4,21%	35 601
Ludvika	6,00%	50 704
Malung-Sälen	2,33%	19 704
Mora	4,67%	39 438
Nora	2,42%	20 409
Nordanstig	2,13%	17 995
Orsa	1,57%	13 267
Ovanåker	2,62%	22 133
Rättvik	2,51%	21 206
Sandviken	8,78%	74 183
Smedjebacken	2,48%	20 958
Säter	2,56%	21 592
Vansbro	1,53%	12 921
Älvdalen	1,57%	13 307
100,00%		**845 000**

Överskottet för år 2024 beror på att kostnaden för driftsmiljön blev fastställd först efter införandeprojektets avslut, och resulterade i ca 400tkr lägre kostnad än beräknat. Driftskostnaden ökar dock något under år 2025 eftersom fler webbservrar har satts upp under slutet av året. Även kostnaden för support och underhåll blev lägre 2024 då avtalad tjänst initierades först efter avslutat införandeprojekt. Supportkostnaderna löper nu på och kommer att betalas enligt budget under år 2025. Överskottet från år 2023 har, i enlighet med bokslutet för år 2023, nyttjats för betalning av införandeprojekt och resterande medel har återbetalats till samverkanskommunerna.

13.3 Personalsituation

E-arkiv Mitt har en bemanning med fyra tjänster.

Anställda vid E-arkiv Mitt		
Titel	**Arbetsuppgifter**	
Enhetschef	Budget- och personalansvar, sammankallade till samrådsgruppsmöten, rådgivande i arkivfrågor	100%
Systemförvaltare	Förvaltning av system, projektledning, tar fram dokumentation och utbildar	100%
IT-tekniker, med programmerings-kunskaper	Genomför inleveranser, visst skriptarbete, arkivvård, supportarbete	100%
IT-tekniker, med programmerings-kunskaper	Genomför inleveranser, visst skriptarbete, arkivvård, supportarbete	100%

Tabell över anställda vid E-arkiv Mitt uppdelat på titel, arbetsuppgifter och anställningsgrad.

13.4 Uppföljning av verksamhet

Terminssamtal med samverkanskommunerna

Enligt Förvaltningsplan 2024–2025 sker uppföljning av verksamheten genom uppföljningssamtal med varje enskild samverkanskommun; samtalen genomfördes i november-december 2024 med de 21 (av 22) kommuner som anmälde sig. Alla uppgav att E-arkiv Mitt:s stöd har infriat de förväntningar som finns. I samtalen framkom även att flera fortfarande har en sårbar intern organisation i sin kommun:

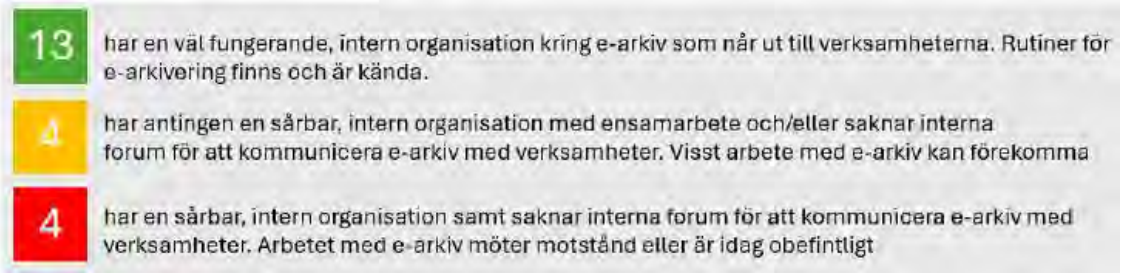

Avtalsuppföljning Ida infront

E-arkiv Mitt har löpande under året inbokade förvaltningsmöten med Ida infront; avtalad SLA följs.

Ida infront har den 16 januari 2025, i enlighet med leverantörsavtal samt pub-avtal, meddelat att de har genomfört en egenkontroll av sitt ledningssystem för informationssäkerhet, samt särskilt följt upp informationssäkerhetskraven i bilaga 5 till personuppgiftsbiträdesavtalen. De har även under året haft en extern granskning av att ledningssystemet uppfyller kraven i ISO 27001:2023.

Avtalsuppföljning Borlänge

En översyn av driftsavtal för år 2025 har genomförts tillsammans med Borlänge kommun, för justering av omfattning och priser. En uppföljning av att åtgärdstider följer avtalat SLA har genomförts.

Självskattning

E-arkiv Mitt upplever i sin självskattning att verksamheten lever upp till att vara en effektiv och serviceinriktad verksamhet, med rätt arbetsverktyg och metoder för att genomföra leveransprojekt. Bristen på tid att omvärldsbevaka riskerar dock att leda till en mindre kompetent verksamhet men åtgärdas genom den planerade rekryteringen av en projektledare.

13.5 Hur ser framtiden ut 2025-2027?

E-arkiv Mitt har tidigare kommunicerat behovet samt har i beslutad budget 2025 utrymme för att utöka sin bemanning med ytterligare en tjänst. Behovet finns fortsatt; verksamheten har prioriterat leveransprojekt framför övriga uppgifter, och leveransplanen är fortsatt fullbokad utan att maximal leveransförmåga i samverkanskommunerna har nåtts. En projektledare kommer därför att rekryteras under 2025.

Frågan om ett eventuellt inköp av modulen Mitt Arkiv, som ger medborgare direktåtkomst till egna handlingar via bankID, har uppkommit igen. Frågan var aktuell innan utökning av samverkan men bortprioriterades i och med arbete med ny samverkan och upphandling. Sammanställning av intresse pågår och frågan tas upp för diskussion om ett eventuellt inköp på styrgruppens första möte under 2025.

SÄTERS KOMMUN

14 Kommunens kvalitet i korthet (KKIK)

Uppgifter från Kolada / Fokus: Säter

Barn och unga

Nyckeltal	2020	2021	2022	2023	2024
Inskrivna barn per årsarbetare i förskolan, lägeskommun, antal	5.8	5.3	5.1	5.0	
Kostnad förskola, kr/inskrivet barn	144 826	152 773	154 310	165 695	
Elever i åk 3 som klarat alla delar av nationella proven för ämnesproven i svenska och svenska som andraspråk, kommunala skolor, andel (%)	-	-	75	72	65
Elever i åk 6 med lägst betyget E i matematik, kommunala skolor, andel (%)	85.0	85.3	88.5	88.2	85.5
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)	89.7	83.9	83.3	79.6	77.2
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)	90.1	83.7	86.5	80.2	77.5
Elever i åk 8: Hur nöjd är du med din skola? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%)			..	..	..
Elever i åk 9 med lägst betyget E i idrott och hälsa, kommunala skolor, andel (%)	98.2	89.8	91.9	88.9	87.3
Kostnad grundskola F-9, hemkommun, kr/elev	117 324	114 222	116 648	119 373	
Gymnasieelever med examen inom 4 år, kommunala skolor, andel (%)	..	..	..	..	..
Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel (%)	72.0	74.3	80.7	78.9	81.7
Gymnasieelever med indraget studiestöd pga. ogiltig frånvaro, avser läsår, hemkommun, andel (%)	2.8	4.2	4.4	6.4	5.8
Kostnad gymnasieskola hemkommun, kr/elev	165 461	166 429	144 617	185 041	
Aktivitetstillfällen för barn och unga i kommunala bibliotek, antal/1000 inv 0-18 år	151.7	201.9	231.0	152.6	
Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7-20 år	26.0	21.3	22.0	29.0	
Elever i musik- eller kulturskola, 6-15 år, andel (%)	16.3	..	-	15.7	

Stöd och omsorg

Nyckeltal	2020	2021	2022	2023	2024
Brukarbedömning individ- och familjeomsorg totalt - förbättrad situation, andel (%)	81	75	67	..	77
Ej återaktualiserade vuxna personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd, andel (%)	71	65	69	74	91
Väntetid i antal dagar från ansökan vid nybesök till beslut inom försörjningsstöd, medelvärde	14	18	19	25	18
Kostnad individ- och familjeomsorg, kr/inv	4 839	5 318	4 752	4 838	
Brukarbedömning boende LSS totalt - Brukaren trivs alltid hemma, lägeskommun, andel (%)	97	94	86	94	60
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, lägeskommun, andel (%)	86	97	94	64	-
Kostnad funktionsnedsättning totalt (SoL, LSS, SFB), minus ersättning från FK enl SFB, kr/inv	7 537	7 399	7 685	7 650	
Väntetid i antal dagar från ansökningsdatum till första erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende, medelvärde	76	54	86	173	62
Personalkontinuitet, antal personal som en hemtjänsttagare med minst 2 besök dagligen möter under 14 dagar, medelvärde	16	18	17	18	18
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	94		73	76	80
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	95		98	92	90
Enhetsundersökningen, äldreomsorg - Sjuksköterskor/plats i särskilt boende, äldreomsorg, vardagar, antal (-2023)			-	-	
Enhetsundersökningen, äldreomsorg - Platser i särskilt boende/sjuksköterska, äldreomsorg, vardagar, antal			-	-	20.4
Kostnad äldreomsorg, kr/inv 80+	258 654	245 939	246 485	269 167	

SÄTERS KOMMUN

Samhälle och miljö

Nyckeltal	2020	2021	2022	2023	2024
Medborgarundersökningen - Bra bemötande vid kontakt med tjänsteperson i kommunen, andel (%)		76.3	82.2	-	79.3
Medborgarundersökningen - Att få svar på frågor till kommunen fungerar bra, andel (%)		66.9	67.0	-	63.8
Delaktighetsindex, andel (%) av maxpoäng	60	60	64	57	
Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som börjat arbeta eller studera, andel (%)	48	-	-	-	-
Elever på SFI som klarat minst två kurser, av nybörjare två år tidigare, andel (%)	..	26	..	25	
Företagsklimat Insikt - Totalt, Index	-	.	73	60	
Handläggningstid (median) från när ansökan betraktas som fullständig till beslut för bygglov för nybyggnad av en- och tvåbostadshus, antal dagar					
Insamlat kommunalt avfall totalt, kg/invånare (justerat)	627	-	531	537	
Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen, andel (%)	15.1	34.7	39.5	44.2	
Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel (%)	34	33	27		
Nöjdhet med skötseln av kommunens utomhusmiljöer, andel (%)		68.0	68.7	-	67.3

Guide till tabeller och diagram

Färgerna rött, gult och grönt för att visa hur ett resultat ligger till jämfört med andra. För varje nyckeltal rangordnas alla kommuner/regioner efter sina resultat, och de bästa resultaten får grön färg, de sämsta får röd färg och de i mitten får gul färg. Saknas data på något nyckeltal visas det med grå färg. Tänk på att färgsättningen visar om resultatet är bra eller dåligt i jämförelse med andra.

Trend
Jämförelse
Enhetsjämförelse
Komponentdata

\- *Bortfall*
Ej tillämplig
Sekretess

25%
50%
25%
Ingen data

SÄTERS KOMMUN

15 Agenda 2030 - Globala målen för hållbar utveckling

Uppgifter från Kolada / Jämföraren / Fokus: Säter

År 2015 antog FN:s medlemsländer Agenda 2030 som inrymmer de 17 Globala målen för hållbar utveckling. RKA visar här ett urval av nyckeltal som stöd för kommuners och regioners genomförande av agenda 2030.

Mål 1 Ingen fattigdom

Fattigdom omfattar fler dimensioner än den ekonomiska. Fattigdom innebär bl.a. även brist på frihet, makt, inflytande, hälsa, utbildning och fysisk säkerhet.

Nyckeltal	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Invånare, 0-19 år, med låg ekonomisk standard, andel (%)	11	13	13	13	15	14	
Invånare, 20-64 år, med låg ekonomisk standard, andel (%)	9	10	10	10	10	11	
Invånare, 65+ år, med låg ekonomisk standard, andel (%)	16	17	13	17	14	11	
Verkställda vräkningar/avhysningar som berör barn, antal barn/100 000 inv	0.0	18.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Vuxna biståndsmottagare (18+ år) med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) av befolkningen	0.46	0.54	0.70	0.67	0.71	0.86	

Mål 2 Ingen hunger

Avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning och förbättrad nutrition samt främja ett hållbart jordbruk

Nyckeltal	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Invånare med övervikt eller fetma, andel (%)	-	-	-	64.5	62.5		64.8
BMI lägre än 22 i särskilt boende, andel (%) (-2022)	-	-	-	-	-		

Mål 3 Hälsa och välbefinnande

Säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar.

Nyckeltal	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%)				70.0	69.5		61.4
Invånare 16-84 år med gott psykiskt välbefinnande, andel (%)				87.0	86.2		83.9
Medellivslängd kvinnor, år	83.6	83.1	83.5	83.6	84.5	85.2	
Medellivslängd män, år	80.7	80.8	81.0	81.0	81.0	82.4	
Invånare 16-84 år som är fysiskt aktiva minst 150 min/vecka, andel (%)				67.0	67.7		60.7
Invånare 16-84 år som är stillasittande mer än 7 timmar per dag, andel (%)				41.0	40.2		40.3
Elever i åk 8: Hur lätt eller svårt är det att få hjälp av elevhälsan till exempel skolsköterskan? Andel som svarat "Mycket lätt" eller "Ganska lätt", (%)						42.2	42.2
Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7-20 år	27.1	29.3	26.0	21.3	22.0	29.0	
Sjukpenningtalet, 16–64 år, dagar/registrerad försäkrad	13.1	12.6	11.4	10.9	11.9	12.9	13.0
Antibiotikaförsäljning, recept/1000 inv	257.3	263.3	225.6	209.2	215.9	243.3	
Fallskador bland personer 65+, 3-årsm, antal slutenvårdstillfällen /100 000 inv	2 303	2 411	2 392	2 749	2 792	3 353	

SÄTERS KOMMUN

Mål 4 God utbildning för alla

Säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla.

Nyckeltal	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Barn 1-5 år inskrivna i förskola, andel (%)	81.9	85.7	82.3	82.6	84.1	82.8	
Elever i åk 3 som klarat alla delar av nationella proven för ämnesprovet i svenska och svenska som andraspråk, hemkommun, andel (%)	71	82	-	-	74	73	66
Elever i åk 8: Känner du dig trygg i skolan? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%)						85.5	85.5
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)	89.5	87.2	90.1	83.7	86.5	80.2	77.5
Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel (%)	70.6	70.8	72.0	74.3	80.7	78.9	81.7
Personer i kommunens aktivitetsansvar, andel (%) av inv 16-19 år		7.4	5.0	6.7	6.4	4.9	7.1
Invånare 25-64 år med eftergymnasial utbildning, andel (%)	30.8	31.9	32.0	33.0	34.0	34.5	
Kursdeltagare i komvux som har avslutat med godkända betyg, i huvudmannens skolenheter, andel av de som avslutat eller avbrutit kurs under året (%)			82.8	82.0	74.9	79.1	

Mål 5 Jämställdhet

Uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt.

Nyckeltal	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Heltidsarbetande månadsavlönade, kommun, andel (%)			74	76	77	79	
Föräldrapenningdagar som tas ut av män, andel av antal dagar (%)	30.0	34.0	30.6	29.3	30.9	31.4	28.0
Tillfälliga föräldrapenningdagar (VAB) som tas ut av män, andel av antal dagar (%)	39.8	37.7	38.5	41.4	39.0	37.2	36.0
Kvinnors mediannettoinkomst som andel av mäns mediannettoinkomst, andel (%)	79.6	80.5	82.5	82.9	83.7	84.7	
Kvinnors mediannettoinkomst som andel av mäns mediannettoinkomst, 65+ år, andel (%)	83.9	83.1	83.6	82.5	85.2	87.7	
Anmälda misshandelsbrott mot kvinna, inomhus, bekant med offret, antal/ 100 000 inv	107.9	81.1	179.2	222.4	106.5	249.0	
Kvinnor på ordförandeposter i kommunen, andel (%)	11.1	11.1	11.1	11.1	22.2	22.2	22.2

Mål 6 Rent vatten och sanitet

Säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla.

Nyckeltal	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Vattentäkter med vattenskyddsområde, andel (%) (-2022)	46.2	61.5	41.7	33.3	-		
Sjöar med god ekologisk status, andel (%)	37.8	37.8	37.8	37.8	37.8		
Vattendrag med god ekologisk status, andel (%)	18.9	18.9	18.9	18.9	18.4		
Grundvattenförekomster med god kemisk och kvantitativ status, andel (%)	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0		

SÄTERS KOMMUN

Mål 7 Hållbar energi för alla

Säkerställa tillgång till ekonomiskt överkomlig, tillförlitlig, hållbar och modern energi för alla.

Nyckeltal	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Nettoproduktion av el inom det geografiska området, MWh/inv	..	39.9	39.3	45.2	26.2		
Slutanvändning av energi totalt inom det geografiska området, MWh/inv	23	23	22	24	21		
Slutanvändning av energi totalt inom det geografiska området, MWh	256 457	253 800	244 192	265 017	241 611		
Fjärrvärmeproduktion av förnybara energikällor inom det geografiska området, andel (%)	98.3	97.8	97.9	98.3	98.2		
Elavbrott, genomsnittlig avbrottstid per kund (SAIDI), minuter/kund	108	87	155	67	64	56	

Mål 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Verka för varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla.

Nyckeltal	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Bruttoregionprodukt, kommun (BRP), 1000 kr/invånare	203.7	211.2	209.6	234.8	309.4		
Sysselsatta invånare 20-65 år, andel (%)			84.0	85.3	85.9	86.3	
Förvärvsarbetande invånare 20-64 år, andel (%) (-2021)	84.6	85.6	84.0	85.1			
Invånare 16-24 år som varken arbetar eller studerar, andel (%)	6.8	6.7	7.3	5.2	5.2		
Långtidsarbetslösa i befolkningen, 25-65 år, andel (%)	1.2	1.4	1.6	2.1	2.0	1.8	1.7
Arbetsolyckor, antal/1000 sysselsatta	2	3	3	4	7		

Mål 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur

Bygga motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering samt främja innovation.

Nyckeltal	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Tillgång till fast bredband om minst 100 Mbit/s, andel (%)	57.3	65.4	65.7	73.0	75.6	78.1	
Företagsklimat Insikt - Totalt, Index	-	-	-		73	60	
Befolkning i kollektivtrafiknära läge, andel (%)	72.9	71.7	71.9	45.3	64.8		
Elbilsladdpunkter, totalt antal							

Mål 10 Minskad ojämlikhet

Minska ojämlikheten inom och mellan länder

Nyckeltal	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Förvärvsarbetande eller studerande skyddsbehövande och anhöriga (flyktingar) 20-64 år, andel (%) (-2021)	51.2	59.8	50.5	64.5			
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, lägeskommun, andel (%)	84	81	86	97	94	64	-
Valdeltagande i det valdistrikt som hade lägst andel röstande i senaste kommunvalet, andel (%)	83.6	83.6	83.6	83.6	80.7	80.7	
Utrikes födda bland förtroendevalda kommunpolitiker, andel (%)	6.0	6.0	6.0	6.0	3.8	3.8	3.8

SÄTERS KOMMUN

Mål 11 Hållbara städer och samhällen

Göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.

Nyckeltal	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Befolkningsförändring i antal invånare under senaste femårsperioden, procent	2.3	1.9	1.4	1.4	1.0	1.1	1.2
Demografisk försörjningskvot	0.90	0.93	0.93	0.96	0.98	0.99	1.00
Nytillkomna bostäder i kollektivtrafiknära läge, andel (%)	66.7	16.7	92.0	37.5	60.0		
Cykelväg i kommunen, total, meter/inv	1.7	1.7	1.8	2.2	2.1	2.3	2.4
Utsläpp till luft av kväveoxider (NOx), totalt, kg	173 601	157 543	144 805	141 552	135 303		
Utsläpp till luft av PM2.5 (partiklar <2.5 mikrom), kg	32 798	32 069	30 623	30 662	29 407		
Invånare 16-84 år som avstår från att gå ut ensam, andel (%)	-		-	23	23		20
Trångboddhet i flerbostadshus, enligt norm 2, andel (%)	14.8	14.8	13.5	13.9	14.1	12.1	

Mål 12 Hållbar konsumtion och produktion

Säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster.

Nyckeltal	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Insamlat kommunalt avfall totalt, kg/invånare (justerat)	615	600	627	-	531	537	
Kommunalt avfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling, andel (%)	20	20	29	-	32	38	
Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel (%)	-	-	34	33	27		
Måltidssvinn, grundskola, gram/ätande							

Mål 13 Bekämpa klimatförändringarna

Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser.

Nyckeltal	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Utsläpp till luft av växthusgaser totalt, ton CO2-ekv/inv	5.37	5.27	4.97	4.96	4.63		
Utsläpp till luft av växthusgaser totalt, ton CO2-ekv	59 778	58 446	55 521	55 710	52 139		
Fossiloberoende personbilar, andel av totalt antal bilar i det geografiska området (%)			8.7	12.6	14.8	16.1	
Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen, andel (%)			15.1	34.7	39.5	44.2	
Genomsnittlig körsträcka med personbil, mil/inv	847.8	833.6	778.7	782.5	776.8	776.9	

Mål 14 Hav och marina resurser

Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt för en hållbar utveckling.

Nyckeltal	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Skyddad natur hav, andel (%)							
Havsstrandlinje påverkad av bebyggelse, andel (%)	.	.	.	.	.		

SÄTERS KOMMUN

Mål 15 Ekosystem och biologisk mångfald

Skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstöringen samt hejda förlusten av biologisk mångfald.

Nyckeltal	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Skyddad natur land, andel (%)	1.4	1.4	1.4	1.4	1.3	1.3	
Skyddad natur inlandsvatten, andel (%)	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	
Ekologiskt brukad åkermark, andel (%)	31.1	32.1	32.9	32.9	31.5	31.1	
Betesmark, andel (%)	0.32	0.33	0.32	0.32	0.32	0.35	0.34
Slåtteräng, andel (%)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

Mål 16 Fredliga och inkluderande samhällen

Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, tillhandahålla tillgång till rättvisa för alla samt bygga upp effektiva, och inkluderande institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer.

Nyckeltal	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Valdeltagande i senaste kommunalvalet, andel (%)	87.0	87.0	87.0	87.0	86.0	86.0	86.0
Anmälda våldsbrott, antal/100 000 inv	665	505	663	890	843	809	
Invånare 16-84 år med avsaknad av tillit till andra, andel (%)	..		..	24.0	25.2		27.3

Mål 17 Genomförande och globalt partnerskap

Stärka genomförandemedlen och återvitalisera det globala partnerskapet för hållbar utveckling.

Nyckeltal för mål 17 saknas i urvalet

Guide till tabeller och diagram

Färgerna rött, gult och grönt visar hur ett resultat ligger till jämfört med andra. För varje nyckeltal rangordnas alla kommuner/regioner efter sina resultat, och de kommuner/regioner med mest fördelaktiga resultat får grön färg, de kommuner/regioner med minst fördelaktiga resultat får röd färg och de i mitten får gul färg. Saknas data på något nyckeltal visas det med grå färg.

Trend
Jämförelse
Enhetsjämförelse
Komponentdata

- *Bortfall*
. *Ej tillämplig*
.. *Sekretess*

25%
50%
25%
Ingen data

Årsredovisning 2024
Säters kommun

2025-03-05

SÄTERS
KOMMUN

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Kommunalrådet har ordet 3

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Översikt över verksamhetens utveckling 4
Den kommunala koncernen 5
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning 6
Händelser av väsentlig betydelse 8
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten 8
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning 9
Balanskravsresultat 29
Väsentliga personalförhållanden 30
Förväntad utveckling 33

RÄKENSKAPER

Resultaträkning 34
Finansieringsanalys 34
Balansräkning 35
Nothänvisningar 36
Ord och uttryck 42
Driftsredovisning 43
Investeringsredovisning 46
Nyckeltal 47
Va-verksamhet: Resultaträkning och Balansräkning 48
Va-verksamhet: Nothänvisningar 49

REVISIONSBERÄTTELSE 51

MILJÖBOKSLUT 2024 52

KOMMUNALRÅDET HAR ORDET

2024 är slut och vi kan se tillbaka på ett år då Säters kommun formligen har exploderat i utveckling och nybyggen. Detta trots att vi tillsammans har kämpat mot en krisande ekonomi och höjda kostnader. Vi har inte ställt in utan ställt om kommunens verksamhet för att klara vårt uppdrag.

I Säters kommun är den öppna arbetslösheten en av de lägsta i landet men framtida behov och krav gör att vi aldrig kan vila, vi måste fortsätta utveckla och anpassa oss.

Några glimtar över vad Säters kommun har gjort under 2024:

- Vi har tagit ett modigt beslut att nu är det dags för Kungsgårdsskolan att renoveras, rivas och bygga nytt för att få en skola som är modern och i tiden.
- Beslut om biblioteksplan och beslut om kulturmiljöprogram.
- Beslut om kretsloppsplan 2023 – 2030 miljön är viktig att satsa på. Vi har fossilfria bilar och alkolås i våra kommunala fordon.
- Höjt friskvårdsbidraget och fritt bad för våra anställda i Skönvikshallen.
- Gång- och cykeltunnel under järnvägen och riksväg 70 äntligen klar.
- Arbete med stationsområdet samt gång-och cykelstråket mot Gruvplan är klart.
- Arbete för att möjliggöra hållplatser för stråktrafik på Riksväg 70 fortsätter. Det innebär att vi kommer att få säkrare trafik för tåg, bil, gång och cykel framöver.
- Ung livsstil – en satsning som ska uppmuntra Klockarskolans elever att avstå tobak, alkohol och andra droger under högstadietiden, aktiviteter som lovverksamhet, bio och annat.
- Seniorkul har ordnats kostnadsfritt för olika grupper av äldre medborgare.
- Inomhusboule planeras tillsammans med pensionärsföreningarna i kommunen.
- Skateparken i Säter är färdig och invigdes i somras – fullt redo för spontanlek!
- Alla ungdomar mellan 15–17 år som sökt har fått sommarjobb i kommunen.
- Flera företag står redo att bygga bostäder i Säter, Skedvi och Gustafs.
- Flera satsningar på Säterdalen och Gruvplan är på gång, cykelvägar och parkering bland annat.

Kommunens arbete är för alla i kommunen, oavsett i vilken kommundel du bor.

En hel del av det en kommun gör tar lite tid att genomföra, men när det väl är klart, då blir det bra!

I allt vi gör ser vi framåt. Långsiktigheten är vår styrka. Det är så vi skapar ”Hållbara Säters kommun”.

Jag hoppas att du som invånare känner framtidstro och att du lever i en kommun som alla kan vara stolta över och tillsammans kan göra ännu bättre.

Mats Nilsson
kommunstyrelsens ordförande

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

ÖVERSIKT ÖVER VERKSAMHETENS UTVECKLING

Kommunerna är enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning (2018:597) skyldiga att upprätta en årsredovisning. Årsredovisningen ska bestå av resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, noter, driftsredovisning, investeringsredovisning och förvaltningsberättelse för både koncern och kommun. Rådet för kommunal redovisning (RKR) har i sin rekommendation 16 presenterat ytterligare anvisningar hur den sammanställda redovisningen skall utformas och i rekommendation 15 om den gemensamma förvaltningsberättelsens innehåll och utformning.

Koncernens resultat

Koncernens resultat för 2024 blev -17,5 mkr (2023 +15,2 mkr). Bolagskoncernen redovisar ett resultat på +2,1 mkr (2023 +6,1 mkr) och kommunen ett resultat på -19,6 mkr (2023 +9,1 mkr).

Koncernens nyckeltal

Koncernens soliditet uppgick 2024-12-31 till 33,3 % (2023 35,1 %).

Likviditeten inklusive pensionsmedelsförvaltingen uppgick till 13,9 % (2023 16,6 %). Med likviditet menas här likvida medel och pensionsmedelsförvaltningen i förhållande till externa kostnader. Kommunen och dess helägda dotterbolag samordnar likviditetshanteringen genom ett koncerngemensamt konto. Koncernkontot ger parterna möjlighet att låna pengar av varandra, vilket gör att den totala likviditetsreserven kan hållas nere. F. n. utnyttjas inte koncernkrediten som uppgår till totalt 55 mkr för hela kommunkoncernen.

Översikt över verksamhetens utveckling				**Koncern**		
	2024	**2023**	**2022**	**2021**	**2020**	**2019**
Verksamhetens intäkter	1 094 065	1 057 366	981 896	949 664	910 446	868 031
Verksamhetens kostnader	- 1 111 592	- 1 042 161	- 965 839	- 922 581	- 877 244	- 855 964
Årets resultat (inkl skatt)	- 17 527	15 205	16 056	27 083	33 202	12 067
Soliditet	33,3%	35,1%	38,8%	42,3%	40,8%	42,2%
Soliditet inklusive ansvarsförbindelse pension	21,0%	22,8%	25,0%	26,3%	24,2%	23,8%
Skuldsättningsgrad exkl ansvarsförbindelsen	66,7%	64,9%	61,2%	57,7%	59,2%	57,8%
Skuldsättningsgrad inkl ansvarsförbindelsen	79,0%	77,2%	75,0%	73,7%	75,8%	76,2%
Investeringar	124 529	191 770	190 241	124 792	120 394	177 992
Långfristiga skulder	933 162	887 397	703 935	589 132	586 799	537 607

				Kommun		
	2024	**2023**	**2022**	**2021**	**2020**	**2019**
Folkmängd	11 223	11 243	11 271	11 242	11 161	11 093
Kommunal skattesats	22,32	22,32	22,32	22,32	22,32	22,32
Verksamhetens intäkter	1 011 274	975 701	915 392	879 910	841 486	806 678
Verksamhetens kostnader	- 1 030 924	- 966 641	- 903 071	- 862 891	- 826 886	- 795 516
Årets resultat	- 19 649	9 060	12 321	17 019	14 600	11 162
Soliditet	38,6%	42,4%	47,6%	54,3%	52,4%	55,4%
Soliditet inklusive ansvarsförbindelse pension	21,8%	25,0%	28,0%	30,4%	28,1%	28,1%
Skuldsättningsgrad exkl ansvarsförbindelsen	61,4%	57,6%	52,4%	45,7%	47,6%	44,6%
Skuldsättningsgrad inkl ansvarsförbindelsen	78,2%	75,0%	72,0%	69,6%	71,9%	71,9%
Investeringar	121 563	140 587	155 675	84 380	90 505	57 288
Långfristiga skulder	556 452	494 434	362 231	250 726	262 218	208 969

DEN KOMMUNALA KONCERNEN

Kommunkoncernens omfattning

Koncernen Säters kommun omfattas vid utgången av 2024 av kommunens förvaltning och en helägd bolagskoncern; Säterbostäder AB och dess dotterbolag Säters kommuns Fastighets AB.

Säterbostäder AB, org. nr 556515-8713, har till föremål för sin verksamhet att inom Säters kommun förvärva, avyttra, äga och förvalta fastigheter och tomträtter, samt bygga bostäder, lokaler, kollektiva anordningar, samt därmed förenlig verksamhet. Kommunen äger hela aktiekapitalet om 19 mkr i Säterbostäder AB. Kommunen har borgensåtagande för bolagets lån med 358,7 mkr.

Säters Kommuns Fastighets AB, org. nr 556401-4933, är ett av Säterbostäder AB helägt dotterbolag som till föremål för sin verksamhet har att inom Säters kommun uppföra, sälja, och förvalta lokaler för vård, undervisning, kontor och småindustri och därmed förenlig verksamhet. Kommunen har ett borgensåtagande för detta bolags lån med 2,4 mkr.

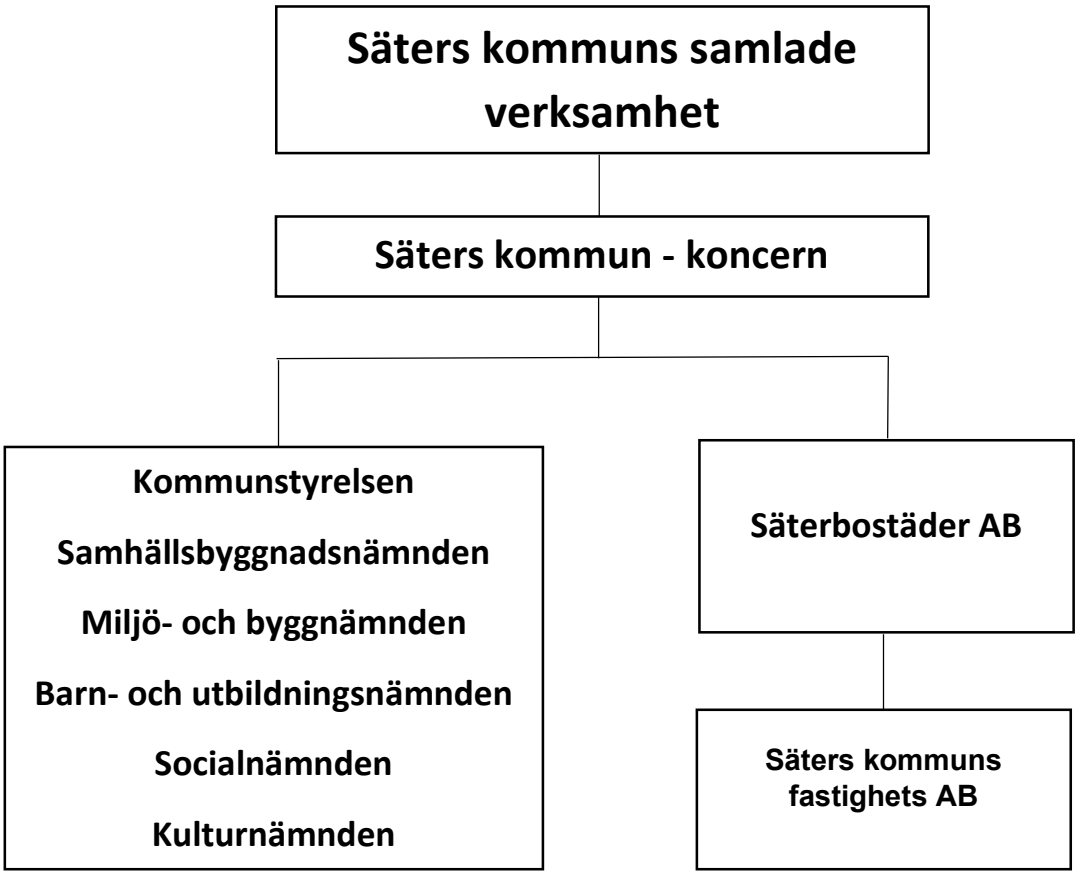

VIKTIGA FÖRHÅLLANDEN FÖR RESULTAT OCH EKONOMISK STÄLLNING

Befolkningsutveckling

Befolkningsutvecklingen i Säters kommun har varit positiv från 2015 till 2017 och har därefter stagnerat under 2018 och 2019 då tillgången på lediga bostäder varit begränsad. Befolkningsutvecklingen tog sedan fart och ökade under 2020 med 68 personer och fortsatte öka under åren 2021 till 2022 med 81 personer år 2021 och 29 personer år 2022. Säters befolkning minskade däremot under 2023 med 28 personer till 11 243 invånare. Under 2024 minskade befolkningen med 20 personer till 11 223 invånare per den 31 december 2024.

Upplysningar om finansiella risker och riskhantering

Den av fullmäktige beslutade finansieringspolicyn innehåller riktlinjer för riskmandat och kapitalbindningstider för finansieringsverksamheten inom kommunen. I riktlinjer och placeringsreglementet för Säters kommuns pensionsfond anges vilka placeringsmöjligheter som är möjliga och hur besluten samt uppföljning ska utföras.

Kommunen och den kommunala koncernen är exponerad för framför allt följande finansiella risker: ränterisk och finansieringsrisk samt kredit- och likviditetsrisk/marknadsvärdesrisk i finansiella placeringar.

Ränte- och finansieringsrisk
Per den 31 december 2024 uppgick den kommunala koncernens räntebärande skulder till 902 (852) mkr, medan de räntebärande finansiella tillgångarna ämnade för att finansiera del av pensionsförpliktelsen uppgick till 116 (128) mkr. Den kommunala koncernens nettoskuld exkl pensionsförpliktelsen uppgick per balansdagen till 786 (724) mkr. Nettoskulden har ökat jämfört med föregående år främst med anledning av ökad upplåning under året.

Kommunens räntebärande skulder uppgick till 540 (475) mkr per den 31 december 2024, medan kommunens räntebärande finansiella tillgångar ämnade för att finansiera del av pensionsförpliktelsen vid samma tidpunkt uppgick till 116 (128) mkr. För kommunen uppgick nettoskulden per 31 december 2024 exklusive pensionsförpliktelsen till 424 (347) mkr.

Upplåningen inom den kommunala koncernen löper med både fast och rörlig ränta.

Kommunens finansieringspolicy anger att räntebindningstiden ska spridas så att maximalt 70 % av belåningen får ha rörliga räntor och maximalt 60 % av belåningen får ha bundna räntor. Kapitalbindningstiden sprids så att maximalt 40 % av belåningarnas bindningstid ligger på årsintervaller upp till 5 år. Därefter maximalt 40 % på intervallet 6–10 år.

Säterbostäder AB hanterar finansiell risk genom efterlevnad av egen finanspolicy och belåningsgrad. Nuvarande lån har merparten fast ränta och bindningstid på 3–8 år. Affärsrisk hanteras genom bedömning av vakansgradens utveckling och den materiella risken hanteras genom stabil planering av fastighetsunderhåll.

Kredit- och likviditetsrisk/Marknadsvärdesrisk i finansiella placeringar
Kommunen har 81 mkr placerat i räntebärande papper utgivna av svenska staten. Placeringarna följer kommunens riktlinjer och placeringsreglemente.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Identifierad risk	Beskrivning	Organisatorisk enhet	Hantering av risk
Omvärldsrisk			
Befolkning	Risk för ej uppnådda mål för befolkningsökning kommande år. Minskade intäkter från skatter och statsbidrag.	Kommunala koncernen	Översyn av bostadsutveckling. Samordning inom koncernen.
Verksamhetsrisk			
Personal	Oförmåga att upprätthålla planerad bemanning. Kompetensbrist. Negativa effekter på kvalitet och personal.	Kommunala koncernen	Kompetensförsörjningsplan
Finansiell risk			
Ränterisk	Hög skuldsättning ger betydande kostnadseffekter vid ökad räntenivå.	Kommunala koncernen	Finansieringspolicy som anger andel rörliga respektive bunda räntor samt kapitalbindningstider.
Hög belåning	Stora investeringsbehov i egen regi ger en hög belåning som bergränsas av lånetak.	Kommunala koncernen	Fastighets- och investerings-utredning

Pensionsförpliktelse kommun		**2024**	**2023**
	Total förpliktelse i balansräkningen		
a)	Avsättning inklusive särskild löneskatt	14 214	13 085
b)	Ansvarsförbindelse inklusive särskild löneskatt	208 290	204 374
	Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring	57 427	46 025
	Summa pensionsförpliktelse (inkl försäkring)	279 931	263 484
Förvaltade pensionsmedel-Marknadsvärde			
	Totalt pensionsförsäkringskapital	75 397	58 478
a)	Varav överskottsmedel	1 337	625
	Finansiella placeringar (egna förvaltade pensionsmedel)	115 834	127 869
	Summa förvaltade pensionsmedel	191 231	186 347
Finansiering			
	Återlånade medel	88 700	77 137
	Konsolideringsgrad	68%	71%

Upplysning avseende egna förvaltade pensionsmedel

Under året har inga av de ingående placeringarna i statliga obligationer förfallit. Per 31 december 2024 är 81 mkr placerade i statliga obligationer och 34 mkr finns på ett likvidkonto där belopp har varit placerat på ett fastränteko under delar av året. Årlig avkastning på pensionsmedel uppgår till +3,2 mkr. Marknadsvärde på kvarvarande placeringar har under 2024 haft en negativ värdeförändring på -1,2 mkr. Årlig avkastning inklusive värdeförändring på pensionsmedel uppgår till +2,0 mkr. Avkastning och förfallna placeringar går till ett bankkonto kopplat till detta. Från detta konto planeras uttag av ett årligt beslutat belopp ut som ska täcka kring hälften av kostnaden för pensioner intjänade före 1998. Beslut om uttag tas i samband med årsbokslut. Uttag budgeterades med 9,4 mkr för året och ett uttag av pensionsmedel föreslås med 15,2 mkr.

Upplysning avseende vilka förpliktelser som har tryggats genom pensionsförsäkring

Efterlevandeskydd för alla samt förmånsbestämd pension för löner över 7,5 basbelopp, har tryggats via pensionsförsäkring.

HÄNDELSER AV VÄSENTLIG BETYDELSE

År 2024 har präglats av fortsatt stor osäkerhet med anledning av omvärldsfaktorer med kraftiga kostnadsökningar, höga pensionskostnader, löneökningar, ränteutvecklingen mm som medfört utmaningar för kommunens ekonomi. Kommunen har också stora investeringsbehov med ökad upplåning. Kommunen budgeterade ett underskott för året på -18,8 mkr där disponering av RUR samt uttag av pensionsmedel planerades för att uppnå ett nollresultat.

Under 2023 och 2024 har stort fokus varit på en ekonomi i balans. Totala åtgärder under föregående år uppgick till drygt 23 mkr. Vid första budgetuppföljningen i mars 2024 befarandes kommunen göra ett underskott i driften på ca 13 mkr för året. Nämnder/styrelser med prognostiserade underskott för helår 2024 ålades att ta fram åtgärdsplaner för budget i balans 2024. Totala åtgärder under året uppgick till drygt 6 mkr.

Samtliga verksamheter inom kommunen påverkades av pandemin där verksamheterna tvingades till många anpassningar. Pandemin resulterade i att också utveckla verksamheterna då krav ställts på både verksamhet och medarbetare att snabbt kunna ställa om utifrån rådande förutsättningar. Den omställning som gjordes till digitala möten har i viss mån fortsatt där vissa typer av möten fortsatt sker digitalt. Arbete med digitalisering pågår för att fortsätta effektivisera och automatisera olika processer.

STYRNING OCH UPPFÖLJNING AV DEN KOMMUNALA VERKSAMHETEN

Målarbetet i kommunen innebär att kommunfullmäktige fastställer vision och strategiska mål för en mandatperiod. Kommunstyrelse och övriga nämnder anpassar de strategiska målen till sin egen verksamhet och målen bryts ner till verksamhetsmål och aktivitetsplaner.

Målen följs upp och rapporteras upp till kommunstyrelse och kommunfullmäktige till delårsbokslut och årsbokslut.

Budgetprocessen startar hösten två år innan verksamhetsåret med att förutsättningar och preliminära ramar tas fram i ett budgetdirektiv som sedan fastställs i kommunfullmäktige i november två år innan verksamhetsåret tillsammans med förutsättningar för investeringsbudget. Våren året innan verksamhetsåret tas nya skatteprognoser fram och nämnderna arbetar fram sina behovskalkyler tillsammans med investeringsbehov för kommande 3 år som sedan bearbetas i en budgetberedning som lämnar ett budgetförslag. Budgetförslaget går sedan till beslut av kommunfullmäktige i juni.

Under hösten omarbetas budgeten utifrån nya kända förutsättningar som resulterar i en reviderad budget som beslutas i kommunfullmäktige i november året innan verksamhetsåret. Nämnderna beslutar sedan om fördelning av sin ramanslagna budget till sina verksamheter.

Uppföljning av budgeten med en årsprognos sker mars, april, maj, augusti, september, oktober och november. Delårsbokslut tas fram per augusti och helårsbokslut per december.

Ett ägardirektiv finns mellan Säters kommun och Säterbostäder AB som anger ägaridén, verksamhetens inriktning, ekonomiska mål, klimat- och miljömål, sociala mål, samordningsfrågor, informationsskyldighet och att Säterbostäder AB ska ingå i kommunens krisorganisation.

Kommunens verksamheter

Kommunen ansvarar för en stor del av samhällsservicen. Det är till exempel barnomsorg, förskola/skola, äldreomsorg, och socialtjänst. Kommunen ansvarar även för trafik, renhållning, vatten och avlopp. Säters kommun har både lagstyrd verksamhet och verksamhet som är frivillig.

Kommunens verksamhet är indelad i olika områden. Varje område har en nämnd som ansvarar för den löpande verksamheten.

Kommunfullmäktige beslutar hur resurserna ska fördelas och hur arbetsuppgifterna ska hanteras. Kommunallagen, förvaltningslagen och lagarna om offentlighet och sekretess styr arbetet med ärenden, beslut och övrig administration. Kommunen har verksamheter som enligt lagen måste erbjudas till kommuninvånarna. Det är till exempel:

- förskola och utbildning
- socialtjänst, inklusive individ- och familjeomsorg
- omsorg om äldre och funktionshindrade
- stadsplanering och byggfrågor
- hälso- och miljöskydd
- renhållning och avfallshantering
- vatten och avlopp
- bibliotek
- krisberedskap

Kommunen har också många verksamheter som inte är lagstadgade men som ger service till invånarna och bidrar till att skapa en attraktiv kommun där det är bra att bo, exempelvis:

- stöd till fritids-, förenings- och friluftsverksamhet
- utveckling av näringslivet
- kultur och evenemang

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING OCH EKONOMISK STÄLLNING

Enligt kommunallagen (2017:725) ska kommunen ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. I samband med fastställande av strategisk plan med ekonomiska ramar beslutar kommunfullmäktige om finansiella och verksamhetsmässiga mål som ska leda mot en god ekonomisk hushållning i verksamheten. De mål som fastställs i den strategiska planen följs upp i delårsrapport och årsredovisning. God ekonomisk hushållning råder när de verksamhetsinriktade målen uppnås samtidigt som de finansiella målen är uppfyllda.

Bedömning av god ekonomisk hushållning

Den sammantagna bedömningen är att Säters kommun uppnår en god ekonomisk hushållning för 2024 även om det har varit ett tufft år för kommunen med stora utmaningar. De långsiktiga finansiella målen uppnås inte för det enskilda året vilket var planerat med anledning av det ekonomiska läget med kraftigt ökande kostnader. Budget för året för de finansiella målen uppnås.

De nya strategiska målen för 2024-2027 med dess inriktningar beskriver Säters kommuns mål för de kommande fyra åren. Måluppföljning för de nya målen och inriktningarna har precis påbörjats och bedömningen är att kommunen följer planen och är på väg åt rätt håll. Bedömning av måluppfyllelse för de strategiska målen är således positiv.

Den sammantagna bedömningen för kommunkoncernen är att god ekonomisk hushållning för 2024 uppnås. Bolagskoncernen uppnår målen för året.

RUR (Resultatutjämningsreserv)
Säters kommun har en resultatjämningsreserv vars syfte är att utjämna normala svängningar i skatteunderlaget över konjunkturcykeln för att skapa större stabilitet för verksamheterna. Medel har kunnat avsättas till resultatutjämningsreserven vid goda resultat och reserven kan också användas när kommunen i en balanskravsutredning uppvisar ett negativt resultat som beror på en svag utveckling av skatteunderlaget. Villkor för resultatutjämningsreserven finns som har beslutats av kommunfullmäktige. Under 2023 beslutade riksdagen att resultatutjämningsreserven, RUR, ska avvecklas och ersättas med resultatreserven, RER. Ingen avsättning till RUR får ske från och med 1 januari 2024 men disponering från RUR får göras fram till utgången av 2033.

Negativt balanskravsresultat
Kommuner som vill ta hänsyn till andra bedömningar som man anser vara förenliga med god ekonomisk hushållning får hantera dessa inom ramen för kommunallagens regler för synnerliga skäl (prop. 1996/97:52 s. 38 och 94). Sådana eventuella justeringar får emellertid hanteras på raderna efter balanskravsresultatet. Det handlar då om fall där ett frångående är mycket väl motiverat och där det grundläggande kravet i 11 kap. 1 § kommunallagen om god ekonomisk hushållning har beaktats.

Uppföljning av finansiella mål

Finansiella mål för kommunen

Säters kommun har i beslut om budget för 2024 i Kommunfullmäktige 2023-06-15 fastställt Kommunens finansiella mål för resultat, investeringsnivåer/självfinansieringsgrad och skuldsättning samt mål för pensionsförvaltningen för hur mycket av kommunens pensionsmedel som skall tillskjutas 2024. De finansiella målen reviderades i Kommunfullmäktiges beslut om reviderad budget 2023-11-30.

Resultatmål
Resultatmålet är lagt på det justerade resultatet, där hänsyn tagits till såväl avkastning som tillskott från kommunens pensionsmedelsförvaltning. Målet över tid har varit att resultatet skall överstiga 2 % av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. En översyn av resultatmålet har genomförts och kommunen kommer att behöva öka resultatmålet till minst 3% i genomsnitt av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning för att kommunen skall kunna hantera ökade behov av investeringar de kommande åren och det ökade lånebehovet. Med fokus på långsiktighet så kommer beräkning och analys att göras för kommande tioårsperiod.

Plusresultatet är inte en vinst utan ett överskottsmål, som bl. a skall täcka:
- Inflationssäkring av eget kapital. Vid ett nollresultat minskar det egna kapitalet i reala värden med kostnaden för inflationen
- Finansiellt sparande för framtida behov som investeringar, och pensionsåtaganden
- Marginaler för osäkerheter i intäkter och kostnader

I samband med budget och framtagning av budgetdirektiv tas årliga resultatmål fram, vilka kan variera med anledning av omvärldsfaktorer och kommunens satsningar/fokusområden.

Inför budgetarbete för 2024 påverkades kommunen starkt av omvärldsfaktorer med kostnadsökningar, höga pensionskostnader, löneökningar, kraftigt ökade räntekostnader genom ökad upplåning med ökade räntenivåer mm. Kommunens förväntade intäkter beräknades bli lägre än kommunens totala kostnader för 2024 varvid ett underskott budgeterades på -18,8 mkr för årets resultat. På grund av det ansträngda ekonomiska läget har arbetet med effektiviseringar och besparingsåtgärder som påbörjades under 2023 fortsatt under 2024.

För budget 2024 bedömdes att resultatmålet på minst 3% inte skulle kunna uppnås och budgeterat justerat resultat sattes till 0 mkr viket innebär 0 % av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning, där disponering av resultatutjämningsreserv (RUR) beräknades göras med 10,4 mkr samt uttag av pensionsmedel med 9,4 mkr. Slutligt beslut vad gäller RUR och pensionsmedel tas i samband med beslut om årsredovisning för 2024. Totalt belopp att disponera från RUR uppgår till 10,4 mkr.

Årets resultat:
Utfall för årets resultat 2024 för kommunen uppgick till -19,6 mkr (2023 +9,1 mkr), vilket är 0,9 mkr sämre än det budgeterade resultatet på -18,8 mkr. Resultatet uppvisar en minskning av det egna kapitalet med -19,6 mkr.

Resultatmål - Justerat resultat:
Årets resultat justeras för avkastning och tillskott från pensionsförvaltningen samt VA-enhetens resultat av- och tillräknas. Justerat resultat uppgår till nollresultat, dvs 0,0 mkr (2023 17,7 mkr) och utgör således 0 % av skatteintäkter och generella bidrag vilket är i enlighet med budget på 0 mkr (0%). Justering görs med -2,0 mkr för den positiva avkastningen på pensionsförvaltningen och med -4,0 mkr för VA-enhetens positiva resultat. I budget för 2024 planerades disponering av RUR med 10,4 mkr samt uttag av pensionsmedel med 9,4 mkr för att kunna uppnå ett nollresultat. Disponering av RUR kan göras för 2024 genom att kommunen redovisar ett negativt resultat. Utöver förslag av disponering av RUR föreslås uttag från pensionsförvaltningen med 15,2 mkr för 2024 för att kunna uppnå ett justerat resultat i enlighet med budget.

Måluppfyllelse: Resultatmålet för året uppfylldes.

Tabell kommunens resultatmål – justerat resultat

Justerat resultat	**Utfall 2023**	**Budget 2024**	**Utfall 2024**
Årets resultat	9 060	-18 795	-19 649
VA-enhetens resultat	-543	0	-4 017
Avdrag/tillägg avkastning pensionsförvaltning	-4 831	-1 050	-1 965
Tillskott från pensionsförvaltning	14 000	9 409	15 195
Justerat resultat	**17 686**	**-10 436**	**-10 436**
Resultatmål i %	2,2%	-1,3%	-1,3%
Avsättning till/disponering av RUR	0	10 436	10 436
Justerat resultat inklusive avsättning till RUR	**17 686**	**0**	**0**
Resultatmål i %	2,2%	0,0%	0,0%
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning	804 388	824 357	827 146

Investeringar och självfinansieringsgrad

Investeringsbehovet är fortsatt stort. Standarden på flera av kommunens fastigheter behöver generellt höjas. Anläggningar för vatten och avlopp behöver byggas om och förbättras. Användningen av IT inom skola och administration kräver löpande investeringar. Utöver detta finns även beslutade åtgärder som sker i samarbete med Trafikverket.

För att inte kostnaderna för investeringar ska ta alltför stort utrymme av den kommunala kakan behöver investeringsnivåerna anpassas i storlek och tid. Över en fyraårsperiod, tre föregående år plus beräkningsår, ska minst 60 % av investeringarna vara självfinansierade. Med självfinansiering menas det likvida utrymme som skapas av kommunens resultat och nivån för avskrivningar. Undantag från självfinansieringsgraden kan beslutas av kommunfullmäktige för enskilda objekt.

Investeringsramar:
Det är svårt att nå 100% upparbetningsgrad genom att kommunen inte kan påverka samtliga faktorer kopplat till upparbetningsgrad. En rimlig upparbetningsgrad baserad på historiska fakta ligger kring ca 70%-80%. Många projekt sträcker sig även över flera år vilket gör att det ibland är svårt att bedöma exakt hur mycket av projektet som belastar respektive år. From 2023 har tillägg till investeringsbudget gjorts med en beräknad upparbetningsgrad. För 2024 är beräknad upparbetningsgrad 60%.

Årets beslutade investeringsbudget ligger på 110,4 mkr per KF 2023-11-30. Till detta tillkommer beslut av överförda investeringsmedel från 2023 med 71,8 mkr. Total budget 2024 inklusive överförda medel uppgår till 182,2 mkr med en beräknad upparbetningsgrad på 60 % som innebär investeringar på 109,3 mkr.

Utfallet av totala investeringar för året uppgår till 121,4 mkr med en upparbetningsgrad på 67% av årsbudget, vilket är 60,8 mkr lägre än budget.

Självfinansieringsgrad:
Målet för självfinansieringsgraden är att minst 60 % av investeringarna skall vara självfinansierade med beräkning per år och över en 4 års period. I budget för 2024 gjordes bedömningen att det långsiktiga målet för självfinansieringsgrad på 60% över en 4-årsperiod inte skulle kunna uppnås år 2024. Målet för självfinansieringsgrad för 2024 beräknades uppgå till 40% över en 4 års period. Beräkning av målet är baserat på en upparbetningsgrad på 60% av totala investeringar för 2024.

Självfinansieringsgraden över en fyraårs-period uppgår till 40 %.

Måluppfyllelse: Kommunens mål för investeringsnivåer och självfinansieringsgrad uppnåddes.

Skuldsättning

Säters kommun har en jämförelsevis låg skuldsättningsnivå. Det har även kommunens bostadsbolag Säterbostäder AB. Både kommunen och bostadsbolaget står dock inför stora investeringar som kräver ökad upplåning och skuldsättningen behöver styras. I riktlinjer för god ekonomisk hushållning har därför ett skuldsättningstak införts för kommunkoncernen.

Nytt mål för skuldsättning har beslutats från år 2023 som utgörs av att ett lånetak införs, vilket innebär att beräkning görs av den faktiska skuldsättningen inom kommunkoncernen i förhållande till kommunens invånare. Beräkningen görs på kommunkoncernens totala låneskulder per invånare i stället för på nettoskuldsättningen såsom tidigare.

Långsiktigt mål för kommunkoncernens totala lånetak är 90 000 kronor per invånare.

Under året har nyupplåning gjorts med 65 mkr och kommunens långfristiga lån uppgår till 540 mkr per 2024-12-31. Säterbostäder AB har under 2024 minskat upplåningen med 15,7 mkr och långfristiga lån för bolagskoncernen uppgår till 361,1 mkr vid årets slut. Koncernens totala upplåning uppgår till 902,1 mkr, vilket är en ökning med 50,3 mkr för koncernen jämfört föregående år.

Total fastställd låneram av Kommunfullmäktige för Säters kommun och för kommunens bolag uppgår till 975,5 mkr för 2024 och innebär ett lånetak på 86 000 kr per invånare.

Utfall 2024 för kommunkoncernen uppgår till 80 381 kr per invånare.

Måluppfyllelse: Målet för kommunkoncernens skuldsättning uppfylldes.

Pensionsförvaltning

Vid försäljningen av Säters energiverk avsattes 70 mkr till kapitalförvaltning för framtida pensionskostnader. 1998 placerades dessa medel i aktiv kapitalförvaltning hos två förvaltare. I det reglemente som reglerar hur förvaltarna får placera kapitalet har angetts att huvuddelen skall vara placerat i räntebärande värdepapper. Aktiemarknadens svängningar har påverkat kapitalets utveckling. När kursutvecklingen har varit god har avkastningen bidragit till att förbättra kommunens kapital. Vid nedgången i börsen sjunker värdet. För att motverka svängningar i kapitalets värde, är kapitalet placerat i Statliga realränteobligationer samt övriga räntebärande värdepapper. Detta ger en långsammare, men mer stabil värdeökning.

Kommunen skall för varje år ta ett beslut om hur mycket av kommunens pensionsmedel som skall utnyttjas för pensionsutbetalningar. Fonderingen av pensionsmedel, och utnyttjandet av de fonderade medlen kan utgöra grund för att frångå kravet på balans i budget och bokslut. Budgeten kan underbalanseras med det belopp som används ur fonden. Om resultatmålet uppfylls kan också val göras att inte uttag av medel görs för året.

I beslut om budget för 2024 är uttag från pensionsmedelsförvaltningen 9,4 mkr. För 2024 föreslås uttag av pensionsmedel med 15,2 mkr. Slutligt uttag för året beslutas i samband med årsbokslut.

Ekonomiska mål Säterbostäder AB enligt ägardirektiv

Säterbostäder AB redovisar 2024 ett positivt resultat på 2,7 mkr (6,0 mkr). Bolagets direktavkastning uppgår till 6,5 % (5,2 %), där målet är lägst 3,5 %. Soliditeten uppgår till 21,0 % (19,8 %), där målet är minst 20 %. Säters kommuns Fastighets AB redovisar ett negativt resultat på -0,5 mkr (0,1 mkr) med en soliditet på 68,6 % (71,6 %). Bolagskoncernen redovisar sammantaget ett positivt resultat på 2,1 mkr (6,1 mkr) med en soliditet på totalt 21,9 % (20,8 %).

Måluppföljning: Bolagskoncernen redovisar ett positivt resultat för året som överstiger budget för året. Utfall för soliditeten för bolagskoncernen är bättre än målet på 20% och målet uppnås för året. Målet för direktavkastning uppnås, där utfallet är högre än målet på 3,5% samt också högre än föregående år.

Uppföljning av verksamhetsmål

Vision och strategiska mål

Säters kommuns vision beskriver ett framtida önskat tillstånd: Så här är det i Säters kommun. Visionen är vägledande i all verksamhet. Visionen inspirerar och motiverar till att bygga och utveckla det Säter vi vill ha. Den ger utrymme för kreativitet och mod.

Vision - Säter är en välkomnande kommun:

- Vi bygger framtiden genom engagemang och samarbete
- Vi skapar framtidstro och livskvalitet
- Vi strävar mot ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart samhälle

Strategiska mål:

- Rikare liv
- Hållbar framtid
- Omsorgsfull boendeutveckling
- Serviceorienterad organisation

De strategiska målen med dess inriktningar beskriver Säters kommuns mål för de kommande fyra åren (mandatperioden). De uttrycker kommunfullmäktiges väg för att Säters kommuns verksamhet under mandatperioden ska gå mot att nå innebörden av visionen.

De strategiska målen utgörs av en rubrik, och ett antal inriktningar. Inriktningarna styr nämndernas och kommunens bolags arbete. Nämnderna konkretiserar de strategiska målens inriktningar i sina nämndmål. Nämndmålen sammanställs i nämndplaner. Bolaget konkretiserar de strategiska målen i sin plan.

Uppföljning sker i enlighet med Kommunfullmäktiges dokument ”Ekonomi- och målstyrning”.

Bild över målkedjan inom kommunen:

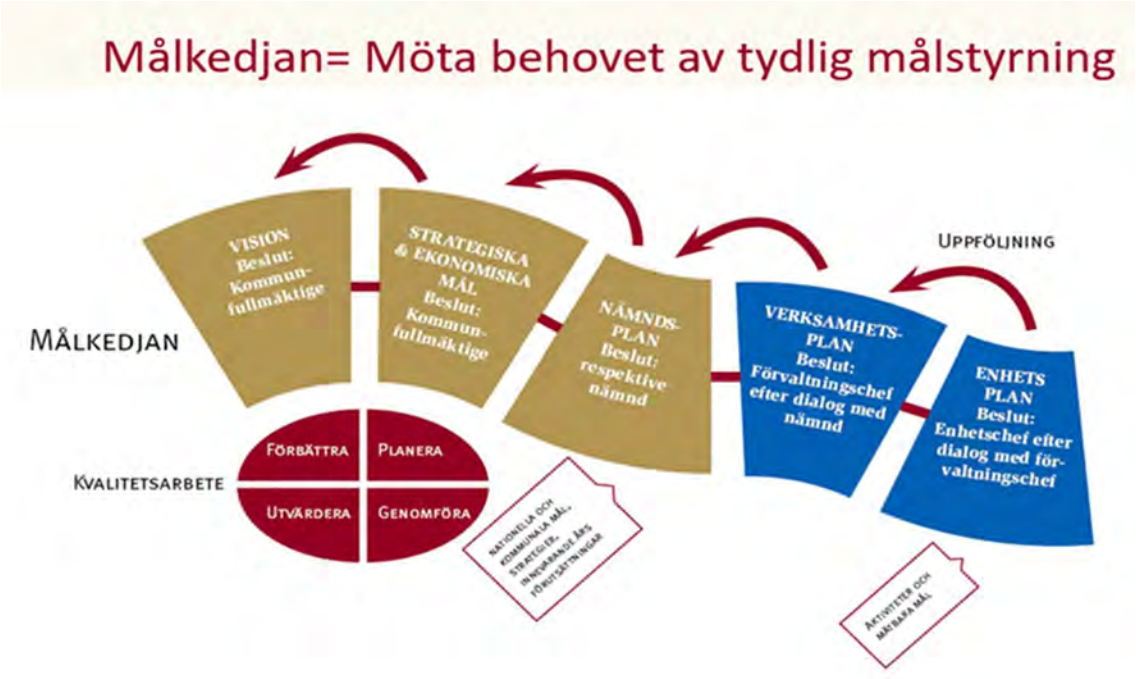

Strategiska mål 2024-2027 med inriktningar

Rikare liv

Inriktning 1. Alla invånare i Säters kommun ska ha förutsättningar för att göra val inför framtiden baserat på förmågor och intressen.

Inriktning 2. De unga årens upplevelser och lärande ska öka barn och ungas förmåga och motivation att delta i samhällslivet och den demokratiska processen.

Inriktning 3. Alla invånare i Säters kommun ska ha en egen försörjning, ett liv med god hälsa och framtidstro.

Inriktning 4. Alla invånare i Säters kommun ska ha tillgång till en rik fritid med rekreation och social gemenskap.

Inriktning 5. Fler ska kunna ta del av organiserade och spontana aktiviteter och fritidssysselsättningar

Hållbar framtid

Inriktning 1. De globala, nationella och regionala hållbarhetsmålen ska ligga till grund för Säters kommuns ansvarsfulla och strategiska hållbarhetsarbete.

Inriktning 2. Säters kommun ska öka kunskap, förmåga och motivation till ett socialt, ekonomiskt och miljömedvetet förhållningssätt.

Inriktning 3. Det ska vara enkelt och möjligt att åka kollektivt till och från skolor, arbeten, vård och fritidsaktiviteter.

Omsorgsfull boendeutveckling

Inriktning 1. I Säters kommun ska det vara möjligt att bo i attraktiva miljöer som är hälsofrämjande och som passar den egna levnadssituationen.

Inriktning 2. I planering och byggnation ska hållbarhet vara prioriterad.

Inriktning 3. Det ska vara tryggt att bo och leva i Säters kommun. Människor ska kunna skapa och upprätthålla goda sociala relationer och kunna leva rika liv.

Serviceorienterad organisation

Inriktning 1. Säters kommun ska vara anpassad till vad som krävs för att nå globala, nationella, regionala och kommunala strategiska mål.

Inriktning 2. Verksamheten ska vara av hög kvalitet, professionell samt ha god förmåga att möta företag och medborgare och skapa förtroende för verksamheten.

Inriktning 3. I Säters kommun ska det vara möjligt att etablera, bedriva och utveckla många sorters företagande.

Inriktning 4. Säters kommun ska arbeta gemensamt med näringslivet för goda kommunikationer, kompetens och andra förutsättningar för ett framgångsrikt företagande.

Avstämning av strategiska mål

Vid avstämning av de strategiska målen för året görs en bedömning av måluppfyllelse där fem olika nivåer kan väljas och visas som små cirklar med olika färger.

- Grön - Helt uppfyllt (helt ifylld)
- Grön - I hög grad uppfyllt (delvis ifylld)
- Gul - Delvis uppfyllt
- Röd - Ej Uppnått
- Utan färg - Ej utvärderad

Bedömning görs också av trend med val av ökad, oförändrad eller minskad trend.

En lägesbild av Säter

Befolkningen i Säter var 11 223 per sista december 2024. Det är 20 personer mindre än december 2023. Det är både negativt födelsenetto och negativt flyttnetto.

Andelen barn och unga ligger fortsatt på ca 22%, medan andelen 65+ ligger på ca 28%. I Säter sjunker andelen i arbetsför ålder, 20–64 år. (Se grafen nedan) mycket snabbare än i riket. Brytpunkten skedde för ungefär femton år sedan.

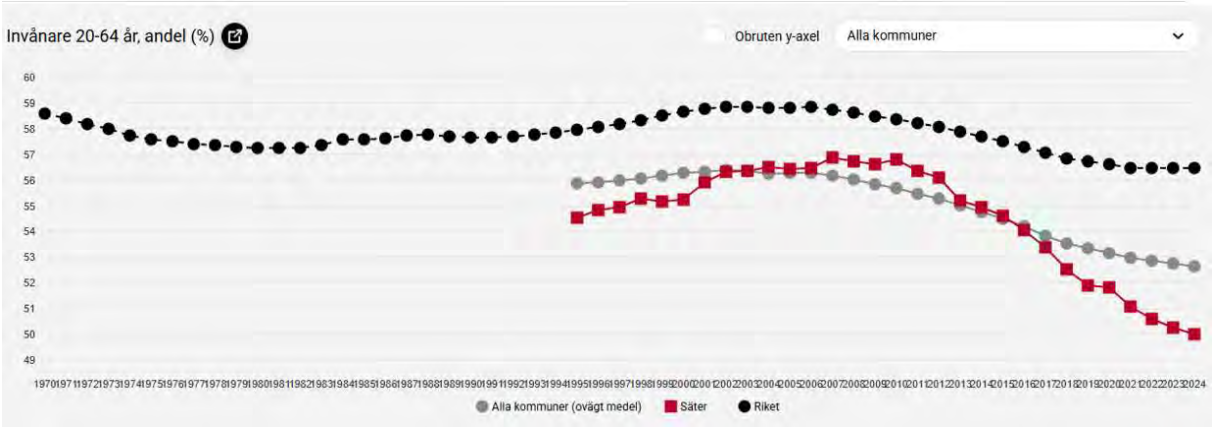

Försörjningskvoten i Säter var 0.99 under 2023 och ökade till 1,00 under 2024. Det betyder att alla som arbetar försörjer två personer med sitt arbete. Försörjningskvoten höjs i takt med att det blir färre i arbetsför ålder i befolkningen.

Visionen och BRP +

Säters vision är följande:

- Vi bygger framtiden genom engagemang och samarbete
- Vi skapar framtidstro och livskvalitet
- Vi strävar mot ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart samhälle

BRP+ är ett sätt att stämma av i vilken riktning utvecklingen går. Det är ett breddat mått på hållbar utveckling och livskvalitet i svenska regioner som Tillväxtverket och Reglab har utvecklat.

Värdet av de ekonomiska aktiviteterna i samhället mäts traditionellt med hjälp av BNP och den regionala varianten av detta mått - BRP (bruttoregionprodukten). BNP/BRP säger dock inget om värdet av produktionen har lett till ökad livskvalitet för medborgarna.

BNP/BRP säger heller inget om produktionen skett på ett sådant sätt att vi inte äventyrar kommande generationers möjlighet till välfärd. Därför har Tillväxtverket och Reglab tagit fram BRP+, ett system som på ett sammanhållet sätt mäter regional utveckling ekonomiskt, miljömässigt och socialt.

BRP+ omfattar totalt 15 mätområden, så kallade teman, varav 12 teman är kopplade till livskvalitet och tre indikerar ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet.

Säter har beslutat använda BRP+ som det presenteras i Kolada (Kommun- och landstingsdatabasen), framför allt i två format: Spindeldiagrammet och delaktighetsindex. (Kommunstyrelsens nämndplan, s. 5-6, KS2023/0361).

Jämförelse med andra kommuner:
Nedan finns spindeldiagrammen som visar Säter, Gagnef, Hedemora, Borlänge och Falun.

Säter BRP+

Gagnef BRP+

Hedemora BRP+

Borlänge BRP+

Falun BRP+

Säter och Gagnef liknar varandra till stor del. I Säter har medborgare en lite svagare känsla av trygghet och säkerhet och bättre hälsa än i Gagnef. Säter hamnar i mitten av svenska kommuner när det gäller medborgarengagemang och demokratisk delaktighet, tillsammans med Gagnef.

Falun framstår som kommunen med högst livskvalitet av de jämförda ovan. Borlänge och Hedemora skiljer sig från övriga. Jämfört med dessa kommuner så framstår Säter som en välmående kommun, om än med brister i kollektivtrafiken.

Sammantaget ser det ut som att Säter är eller är på väg mot goda nivåer på engagemang, samarbete, framtidstro och livskvalitet, medan mer kan göras när det gäller framför allt den ekologiska hållbarheten.

Uppföljning av de strategiska målen för 2024

Under 2024 gäller de reviderade strategiska målen och det är första året som måluppföljning följs upp efter dem med tillhörande inriktningar. Kommunens arbete har bidragit till en påbörjad positiv förflyttning mot måluppfyllelse.

Budgetarbetet har utgått från en ny modell, prislappsmodellen. Den modellen har bidragit till en bättre dialog om fördelningen av budgetmedel genom fördjupat analysarbete för att nå en budget i balans.

Säters kommun ger förutsättningar för rik fritid och sociala aktiviteter för alla åldrar barn och unga och äldre.

Kommunen är en attraktiv arbetsgivare som samverkar med olika kommuner och sammanhang bland annat polisen. Detta bidrar till att ge Säterborna en trygg och bra boendemiljö.

Till måluppfyllelse ingår miljöbokslut samt Agenda 2030 Kolada-statistik.

1.Rikare liv

Bedömning	Trend
	↗

Indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024–12
(N15424) Elever i åk. 9 som är behöriga till ett yrkesprogram, lägeskommun, andel (%)	83,9%	83,3%	79,6%	77,2%

Försiktig uppgång vad gäller meritvärde i årskurs 9. Särskilda insatser och ökad samordning för att främja elevers närvaro i grundskolan. Godkända resultat i svenska och matematik i de nationella proven åk 3.

LUPP-enkäten är genomförd för åk 7–9 på Klockarskolan under hösten. Sammanställningen görs under. 2025 Resultatet kommer att redovisas för ungdomarna, förtroendevalda och berörda tjänstemän.

Samtliga behöriga som sökt feriearbete har erbjudits det., 136 ungdomar kom ut i arbete 2024. Feriearbetarna har fått en värdskapsutbildning och mer gemensam information om arbeten i kommunen än tidigare.

Flera aktiviteter som varit läsfrämjande har gjorts och besökarantalet och utlån har ökat på biblioteken. Alla familjeaktiviteter på biblioteket har varit gratis för att göra dem tillgängliga för alla.

Kulturevenemang har varit välbesökta och uppskattade. Flertalet skolverksamheter har implementerat rörelseaktiviteter i verksamheten i samarbete med idrottsrörelsens studieförbund (SISU). Miniröris (ett material från Friskis och Svettis) används i förskolan, som också regelbundet har aktiviteter utomhus på förskolans gård och i skogen. Kulturskolan erbjuder i den frivilliga verksamheten ämnena musik, instrumentundervisning, dans, teater, bild, körsång, solosång, orkester, digitalt skapande, teater för anpassad grundskola.

Särskilt boende har ett bra samarbete med förskolan, de äldre får besök av barnen regelbundet och olika aktiviteter genomförs. Ett avtal finns med Ung omsorg där högstadieelever arbetar ett par timmar på helgerna med aktiviteter för de äldre.

Arbete med att följa upp insatserna strukturerat pågår inom individ- och familjeomsorg.

Individ- och familjeomsorgen har ett mycket väl fungerande arbete för att öka graden av självförsörjning. Ett flertal individer har under senaste året blivit självförsörjande.

Det pågår ett arbete för att identifiera hur kommunen kan utveckla och tillgängliggöra informationen på till exempel kommunens hemsida. Samverkan med MVC och BVC utifrån modellen "Barnsäkert". Utvecklingsarbete pågår utifrån den nya socialtjänstlagen som förväntas träda i kraft 1 juli 2025.

Nytt rekryteringssystem har upphandlats för att underlätta att kompetensbaserad rekrytering.

Utökning av ängsmiljöer och träd är på gång inom stationsområdet, del av gruvplansområdet samt miljön runt skateparken.

Sociala krav ställs i de upphandlingar där det är möjligt.

78% av Säters hushåll har tillgång till fast bredband om 100Mbit/sekund, samt att 99,7% av hushållen i tätbebyggda områden har tillgång eller möjlighet att ansluta sig bredband. Motsvarande för hushållen i glesbyggt område 80,3%.

Arbete med att tillgängliggöra Silvbergs gruva har gjorts för besökare.

Trenden är ökande antal meter cykelväg per invånare.

Samverkan har skett med skateförening för att tillskapa ny skatepark med "kring-infrastruktur".

Till- och ombyggnad av Säters IP och Mora By IP har sett under året.

Kulturmiljöprogrammet har tagits fram som blir ett bra stöd till Säters samhällsplaneringar.

I Stora Skedvi genomförs ett pilotprojekt att servera måltider till pensionärer på Skedvi skola 2024-12-02 till och med 2025-06-30. En utvärdering ska göras efter provperiodens slut för att se om det ska fortsätt och ske på liknande vis i andra kommundelar.

Inom hemtjänsten och särskilda boendet har den upplevda känslan av ensamhet minskat under 2024 jämfört med 2023.

Inriktning	Bedömning	Trend	Kommentar
Alla invånare i Säters kommun ska ha förutsättningar för att göra val inför framtiden baserat på förmågor och intressen.		→	Försiktig uppgång vad gäller meritvärde i årskurs 9. Omorganisation kring särskilda undervisningsgrupper, hög andel behöriga lärare bidrar positivt. Särskilda insatser och ökad samordning för att främja elevers närvaro i grundskolan. Oroväckande nedgång i andelen elever som når godkända betyg i svenska och matematik åk 6 samt godkända resultat i svenska och matematik i de nationella proven åk 3. Samtliga behöriga som sökt feriearbete har erbjudits detta. 136 ungdomar kom ut i arbete 2024. Feriearbetarna har år fått en värdskapsutbildning och mer gemensam information om arbeten i kommunen än tidigare för att komma närmare målet om kvalitativa feriearbeten. Kulturenheten har genomfört flera aktiviteter kopplat till höjning av läsfrämjande och bildning. Besökarantalet och utlån har ökat på biblioteken. Våra kulturevenemang har varit välbesökta och uppskattade.
De unga årens upplevelser och lärande ska öka barn och ungas förmåga och motivation att delta i samhällslivet och den demokratiska processen.		→	Genom utbildning av skolornas elevråd har delaktigheten ökat. Nämndens intresse för elevrådens protokoll har medfört ökat fokus på elevrådets arbete på de olika skolorna. Genom att bidra med kommunikationskompetens vid medborgardialoger har informationen till medborgare utvecklats. bland annat är barn och unga en prioriterad målgrupp i kommande dialog kring tunnlarna under riksväg/järnväg. LUPP-enkäten är genomförd för åk 7–9 på Klockarskolan under hösten. Sammanställningen görs under 2025 Sommarjobbarna har genomfört en enkät med övriga sommarjobbsungdomar som tagit reda på hur ungdomar idag får kännedom om kommunal verksamhet, samt hur de önskar ta del av den. Underlag kommer att analyseras Kommunikation om kommunens verksamhet är anpassad till barn och ungas behov, ett område där planering pågår för att ytterligare förbättra kommunikationen. En viktig del för att uppnå målet är personalens kompetens och engagemang. Vi har fått medel från Statens kulturråd för att till viss del tillgodose detta. Några av våra medarbetare har besökt bokmässan med dess kompetensseminarier. Det pågår ett arbete för att identifiera hur vi kan utveckla och tillgängliggöra informationen på till exempel kommunens hemsida. Samverkan med MVC och BVC utifrån modellen "Barnsäkert". Utvecklingsarbete pågår utifrån den nya socialtjänstlagen som förväntas träda i i kraft 1 juli 2025. Särskilt boende har ett bra samarbete med förskolan, de äldre får besök av barnen regelbundet och olika aktiviteter genomförs. Ett avtal finns med Ung omsorg där högstadieelever arbetar ett par timmar på helgerna med aktiviteter för de äldre.
Alla invånare i Säters kommun ska ha en egen försörjning, ett liv med god hälsa och framtidstro.		↗	Alla verksamheter har implementerat rörelseaktiviteter i verksamheten. Samarbete med SISU (Idrottsrörelsens studieförbund) för rastaktiviteter i årskurs F-. Alla skolor anordnar en eller flera idrottsdagar varje läsår. Elever i grundskolan möter dans och rörelse på musiklektioner. Danspedagog träffar högstadiets elever vid idrottslektioner. Grundmotoriska rörelser som främjar inlärning på schemat i anpassad grundskola med stöd av programvaran Skolplus. Miniröris (ett material från Friskis och Svettis) används i förskolan, som också regelbundet har aktiviteter utomhus på förskolans gård och i skogen. Ibland har förskolorna även möjlighet att besöka kommunens idrottshallar och idrottsplatser. En reviderad övergripande kompetensförsörjningsplan har beslutats och dialoger har förts med chefer i olika sammanhang kring vikten av olika metoder för kompetensförsörjning. Nytt rekryteringssystem har upphandlats för att underlätta att kompetensbaserad rekrytering genomförs. Insatserna bedöms skapa förutsättningar till ökad måluppfyllelse Ett av kommunstyrelsen mål är att sociala krav ställs i de upphandlingar där det är möjligt, detta har gjorts Bredbands tillgången i Säter är att 78% av Säters hushåll har tillgång till fast bredband om 100Mbit/sekund, samt att 99,7% av hushållen i tätbebyggda områden har tillgång eller möjlighet att ansluta sig. Motsvarande för hushållen i glesbyggt område 80,3% Alla familjeaktiviteter på biblioteket har varit gratis för att göra dem tillgängliga för alla. Arbete med att följa upp insatserna strukturerat pågår inom individ- och familjeomsorg. Individ- och familjeomsorgen har ett mycket väl fungerande arbete för att öka graden av självförsörjning. Ett flertal individer har under senaste året blivit självförsörjande. Handläggningstider för normalfallet finns inom SoL och funktionshinderområdet. Inom IFO (barn och unga) passerar många utredningar tidsgränsen 4 månader, orsaken är resursbrist.

Alla invånare i Säters kommun ska ha tillgång till en rik fritid med rekreation och social gemenskap.		→	Kulturskolan erbjuder i den frivilliga verksamheten ämnena musik, instrumentundervisning, dans, teater, bild, körsång, solosång, orkester, digitalt skapande, teater för anpassad grundskola. Andelen inskrivna barn är 12% av barn i ålder 7–16 år. Endast ett fåtal ungdomar i åldern 17–20 år är inskrivna i Kulturskolan. 95 personer står i kö för att börja i Kulturskolan. För att öka andelen inskrivna barn/elever behövs mer personella resurser. Utifrån att Säters kommun betalar ut LOK till föreningar som har aktiviteter för barn och unga stöd kan man se vilka idrottsföreningar som erbjuder aktiviteter för barn och unga samt om de erbjuder aktiviteter för personer med funktionsvariationer. Kommunens publika föreställningar är uppskattade och drar oftast stor publik. Genom ett bättre samarbete med Dalateatern har kommunen lyckats erbjuda fler dansföreställningar (dans som scenkonst) än tidigare. Inom hemtjänsten har den upplevda känslan av ensamhet minskat under 2024 jämfört med 2023 och ligger på en låg nivå. Inom särskilt boende har känslan av ensamhet minskat under 2024 jämfört med 2023, men ligger på en högre nivå jämfört med hemtjänsten samt övriga kommuner i Sverige. Bifall av medborgarförslag avseende gång- och cykelväg längs Kungsvägen Samverkan med skateförening för att tillskapa ny skatepark med "kring-infrastruktur" Mark och skogspolicy är färdigställd Utökning av ängsmiljöer och träd sker. Arbete sker med att tillgängliggöra Silvbergs gruva för besökare. Till- och ombyggnad av Säters IP & Mora By IP har genomförts under året. Kulturmiljöprogrammet är ett stöd till kommande samhällsplaneringar. Ny ismaskin och avfuktare till ishallen. I Stora Skedvi genomförs ett pilotprojekt att servera måltider till pensionärer på Skedvi skola 2024-12-02 till och med 2025-06-30. En utvärdering ska göras efter provperiodens slut för att se om det ska fortsätt och ske på liknande vis i andra kommundelar.
Fler ska kunna ta del av organiserade och spontana aktiviteter och fritidssysselsättningar		↗	Fördelningsprincipen för fördelning av tider i hallarna sker att alla ska få samma möjligheter. Kommunens egna aktiviteter som Summercamp, Summerfun, RUN osv marknadsförs på kommunens hemsida för att nå ut. Arbete för att hitta sätt att kommunicera behov och utbud med barn och unga pågår. Aktiviteter planeras utifrån att de ska passa olika intressen, åldrar och behov. Ambitionen är också att sprida aktiviteter till olika platser. Arbete med handlingsplan för gång- och cykelväg samt uppstart Trafikpolicy (en del av ÖP-arbetet) Utbyggnad av gång och cykelvägar Belysa GC-Hagavägen för att främja tillgängligheten till Säters IP och multiarenan samt motionscentralen. Även belysning GC-stråk mot Skönvikshallen/Skönvik kommer att utvecklas/reinvesteras. Staden-Dalen: Tillgängligheten från centrum till skatepark, tennisplaner och Säterdalen har börjat byggas ut under 2024. Arbetet fortsätter under 2025. I Mora By planeras det att under 2025 förbättra fyrvägskorsningen Soldatvägen/Morbyvägen för tillgänglighet till Enbacka skolområde, Morbyvallen, uterink och padelhall. Bymiljöväg är införd på Hagavägen. Syftet är att skapa ett utrymme för oskyddade trafikanter (lik Morbyvägen) Upplåtelse av mark samt byggnation av discgolfbana i Mora By

Kopplad till Agenda 2030

2. Hållbar framtid

De planer som styr mot miljömässig hållbarhet är identifierade och åtgärderna är sammanställda i utkast till ny miljö- och klimatplan.

Matsvinn mäts både vid förskolor och skolor. Resultat visar att både förskolorna och skolornas matsvinn minskat vid mätningen under vecka 47–48 jämfört med mätningen som gjordes vecka 11–12.

Under året har köket serverat tre olika rätter i skolornas matsal, något som inte lett till högre svinn, samtidigt som elever varit nöjda med den mat som serverats. Mat som finns kvar i kantinerna sedan elever i skolan ätit klart säljs till personal - klimatlåda - som är ytterligare ett sätt att minska matsvinnet.

Ett antal aktiviteter har genomförts inom kommunen för att minska miljöpåverkan genom återbruk. TAGE-skåp som finns på alla förskolor. Ett enkelt och miljövänligt koncept som ett led i att öka kunskap, förmåga och motivation till ett socialt, ekonomiskt och miljömedvetet förhållningssätt.

Sopsamlarmonster - Ett sätt att inspirera barn i förskolan att intressera sig för frågor om miljö och återvinning vilket skapar en medvetenhet om återvinning hos barnen.

Flera förskolor är grön flagg-certifierade och arbetar kontinuerligt med olika teman.

Miljö- och naturboken har delats ut till mellanstadiet.

Fortsatt utbyte av alla gatubelesyningsarmaturer till Led för att minska energiförbrukning

Ny Kretsloppsplan har antagits av kommunfullmäktige.

Bedömning	Trend
	↗

Indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024-12
Cykelväg i kommunen, kommunal, meter	18 463	18 465	21 065	21 117

Inriktning	Bedömning	Trend	Kommentar
De globala, nationella och regionala hållbarhetsmålen ska ligga till grund för Säters kommuns ansvarsfulla och strategiska hållbarhetsarbete		↗	Matsvinn mäts både vid förskolor och skolor. I förskolorna mäts endast kantinsvinn, den mat som finns i kantiner för servering, men som inte äts upp. I skolornas matsal mäts även tallrikssvinn, den mat som eleverna lagt på sin tallrik, men inte äter upp. Resultat visar att både förskolorna och skolornas matsvinn minskat vid mätningen under vecka 47–48 jämfört med mätningen som gjordes vecka 11–12. Kantinsvinnet är på de flesta enheter lägre än rikets snitt. Under året har köket serverat tre olika rätter i skolornas matsal, något som inte lett till högre svinn, samtidigt som elever varit nöjda med den mat som serverats. Mat som finns kvar i kantinerna sedan elever i skolan ätit klart säljs till personal - klimatlåda - som är ytterligare ett sätt att minska matsvinnet. Fortsatt arbete för att stärka dialog mellan förskola/skola och kök sker genom matråd. De planer som styr mot miljömässig hållbarhet är identifierade och åtgärderna är sammanställda i utkast till en miljö- och klimatplan. I upphandlingar beaktas alla tre hållbarhetsperspektiv. Fortsatt utbyte av alla gatubelesyningsarmaturer till Led för att minska energiförbrukning. Energisparåtgärder på kommunens fastigheter (följs upp 2 ggr/år) Återbruk av sopgrus och andra fyllnadsmassor sker. Förstudie avseende reservel/solcellanläggning Enbacka är färdigställd Förstudie avseende resursverk pågår. Minska rengöringsmedel vid skötsel av kommunens lokaler. Arbete med införandet av fastighetsnära insamling FNI. Säsongsanpassa livsmedelsinköp på köken. Projekt för att utöka antal solceller på kommunens fastigheter. Ny Kretsloppsplan antog under året. Arbete för att identifiera och motverka invasiva växter.
Säters kommun ska öka kunskap, förmåga och motivation till ett socialt, ekonomiskt och miljömedvetet förhållningssätt.		↗	TAGE-skåp som finns på alla förskolor. Ett enkelt och miljövänligt koncept som ett led i att öka kunskap, förmåga och motivation till ett socialt, ekonomiskt och miljömedvetet förhållningssätt. Varje förskola har ett TAGE-skåp där föräldrar kan lägga kläder och skor som barnen inte längre behöver. Föräldrar kan också ta kläder och skor man har användning för. Sopsamlarmonster - Ett sätt att inspirera barn i förskolan att intressera sig för frågor om miljö och återvinning. Arbetssättet ger barnen möjligheter att utveckla kunskaper olika val som människor gör kan bidra till en hållbar utveckling. Barnen får på ett lekfullt sätt lära sig om hur man sorterar sopor så att dom återvinns och blir något nytt samt hur vi förebygger avfall. Skapar en medvetenhet om återvinning hos barnen. Flera förskolor är grön flagg-certifierade och arbetar kontinuerligt med olika teman med hållbarhetsfokus tillsammans med barnen. Grundskolans styrdokument har ett starkt fokus på hållbar utveckling vilket gör att undervisning om hållbar framtid ingår kontinuerligt i den ordinarie undervisningen. Källsortering, kompostering och aktsamhet med material är gemensamt för alla verksamheter. Hållbarhetsarbetet börjar få en större del i det strategiska arbetet, kopplingen till upphandling är tydlig. Kunskap, förmåga och motivation till hållbart beteende bland medarbetare och medborgare har ökat. Flera aktiviteter kopplat till kännedom om våra kulturmiljöer har genomförts. Samrådsplanering för ökad delaktighet. Öka mängden mätt vatten via uppsättning av nya digitala vattenmätare: minska andelen kunder som debiteras för vattenförbrukning med schablon. Arbeta för att minska tillskottsvatten i systemet. Optimera körrutter vid slamtömning. Planering och genomförande av fastighetsnära insamling ökar förståelsen för återvinning.

Det ska vara enkelt och möjligt att åka kollektivt till och från skolor, arbeten, vård och fritidsaktiviteter.		↗	Elever som enligt skolskjutsreglementet har rätt till skolskjuts har också möjlighet att åka skolskjuts. Samverkan med Dalatrafik innebär utmaningar. Skolverket meddelar förändringar i timplan med kort varsel vilket riskerar att förlänga skoldagen för elever. Det medför ökad tillsynsplikt för skolan i del fall elever måste vänta på en senare buss. Ett annat exempel är lovskola, där skolorna inte kan erbjuda lovskola eftersom elever inte kan komma hem från skolan. Arbete med stationsområdet samt gång-och cykelstråk i Säters centralort till det ingår utökning av cykelställ. Arbete för att möjliggöra hållplatser för stråktrafik på Riksväg 70 (Hpl har tagits med på regionens prioriterade lista). Nytt hållplatsläge Mora By. Ny pendelparkering kopplat till hållplats Lagmannen.

Kopplad till Agenda 2030

3. Omsorgsfull boendeutveckling

Kommunen arbetar både med att tillgängliggöra kulturmiljöer och att gestaltad livsmiljö utifrån ett platsutvecklingsperspektiv. Till detta hör att säkerställa grön infrastruktur och biologisk mångfald.

Intensivt arbete pågår för planering av ombyggnation av Kungsgårdsskolan samt dialog kring nyttan av Fågelsångens framtida användning.

Flera byggprojekt är på samråd som Bladguldet, Kyrkberget, Båthamnen och Prästkälla. Allt detta kommer att bidra till fler bostäder i Säters kommun.

Stationsområdet i Säter är klart och tryggare utemiljö tillskapas i omvandlingen av gruvplan.

Satsning på gång- och cykelvägar både avseende beläggning och belysning sker.

Ny pendelparkering kopplat till hållplats lagmannen.

Arbete pågår för ett hållplatsläge efter riksväg 70 pågår.

Bedömning	Trend
	↗

Indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024-12
(N00410) Nöjd Inflytande-Index - Påverkan				46%
(U40400) Nöjd Region-Index - Arbetsmöjligheter				60%

Inriktning	Bedömning	Trend	Kommentar
I Säters kommun ska det vara möjligt att bo i attraktiva miljöer som är hälsofrämjande och som passar den egna levnadssituationen		↗	Kommunen arbetar med att tillgängliggöra kulturmiljöer och gestaltad livsmiljö utifrån ett platsutvecklingsperspektiv, även säkerställa planering kring grön infrastruktur och biologisk mångfald. Arbete för ett hållplatsläge efter riksväg 70 pågår. Stationsområdet i Säter är färdigställt. Arbete sker med förbättring av säkra skolvägar. Detaljplan Bladguldet på väg mot samråd. Detaljplan Kyrkberget på väg mot samråd. Detaljplan förskola Siggebo är på väg mot granskning. Detaljplan Båthamnen på väg mot granskning. Präst Källa har lämnat in bygglov för 40 lägenheter. Byte av ledningar i Ljustern. Godkänd planering för Arkitekttävling Alga- och Ljusterns strand.
I planering och byggnation ska hållbarhet vara prioriterad.		↗	Intensivt arbete pågår för planering av ombyggnation av Kungsgårdsskolan samt dialog kring lokaler för förskola i centrala Säter och Fågelsångens framtida användning. Återvinning av schakt och jordmassor HVO i stället för Diesel till maskinpark samt utbyte till eldrivna maskiner. Sträva mot Miljöbyggnad Silver i nybyggnadsprojekt. Förbättrad dagvattenhantering vid exploatering och nybyggnation. Även arbete med att förbättra systemet nedströms. Vara närvarande på företagsråd, företagsfrukostar och företagsbesök för att kunna vara rådgivande och vägledande och delaktiga i dialoger kring kulturmiljöer.
Det ska vara tryggt att bo och leva i Säters kommun. Människor ska kunna skapa och upprätthålla goda sociala relationer och kunna leva rika liv.		↗	Tillskapande av trygg utemiljö i samband med byggnation av förskola 2. Tryggare utemiljö tillskapas i omvandlingen av gruvplan. Nytt ägardirektiv är antaget för Säterbostäder. Satsning på gång- och cykelvägar både avseende beläggning och belysning. Aktiviteter som nattvandring och initiativ av grannsamverkan finns på plats. Samverkan och dialog med näringslivet har inletts för ett gemensamt arbete med brottsförebyggande arbete. Besökarantalet har ökat på våra bibliotek under 2024. Byggnation påbörjad av järnvägsbro Mora by. Påbörjad och färdigställande av uppgång Salutorget i Säters centralort. Arbete i Brå med olika fokusområden. Bussangöring lagmannen och mora by är färdigställda. Bymiljöväg Hagavägen färdigställd. Gång och cykelväg vid Säbo färdigställd. Beredskapsarbete – Som en del av kostenhetens beredskapsarbete har en fältvagn införskaffats. Fältvagnen har kapacitet för att ombesörja måltider till ca 300–500 portioner/tillfälle beroende av maträtt.

(N07403) Anmälda våldsbrott i kommunen, antal/100 000 inv.	890	843	809	809

Kopplad till Agenda 2030

4. Serviceorienterad organisation

Arbeta med kommunens medarbetarpolicy för att öka förståelse för bemötande och helhetssyn.

Budgetuppföljning införs i befintligt beslutsstödsystem inom kommunens alla sektorer detta ska skapa förutsättningar att kunna följa ekonomin systematiskt och att det sker likvärdigt inom all verksamhet.

Under året har arbete fortsatt med måluppföljning enligt nya strategiska mål, nämndmål/planer, verksamhetsplaner mm med indikatorer och aktiviteter. Arbete med att införa prislappsmodellen med fördjupade analyser av de olika verksamheterna genomfördes.

Kommunen har tagit fram ett utbildningsmaterial kring kommunal kunskap för medarbetare och politiker. Materialet innehåller bland annat hantering av allmänna handlingar och offentlighetsprincipen.

HR har arbetat med olika typer av aktiviteter så som chefsstöd, utbildning, coaching för att ge förutsättning till bra ledarskap vilket är en del av att vara en attraktiv arbetsgivare.

Näringslivsenheten har startat upp gemensamma avstämningar med miljö och byggenheten för att kunna ge bättre stöd till företagare. Kommunikationsenheten har tagit ett samlat grepp med ny organisering av webbarbetet, där intern och externt webbarbete samordnas.

Kommunen har ett bra dialogklimat med det lokala näringslivet. Det finns etablerade forum/mötesplatser med det lokala näringslivet, det finns en etablerad samverkan med företagarföreningen Företagarna Säter.

Marknadsföring sker av nyföretagarrådgivning och nyföretagaraktiviteter som genomförs av Nyföretagarcentrum Mellersta Dalarna (NFC) på uppdrag av Säters kommun tillsammans med andra kommuner. För företag som vill utveckla sin verksamhet erbjuds LOTS-möten. Flera LOTS-möten har genomförts under året.

Fortsatt arbete sker att utveckla hållplatslägen i dialog med Trafikverket och regionen samt att få till fler pendelparkeringar som underlättar kollektivt resande.

Det finns en ny antagen biblioteksplan.

Bedömning	Trend
	↗

Indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024-12
(U40402) Företagsklimat enl. Svenskt Näringsliv, ranking	280	260	233	226
(N00003) Personalkostnader, kr/inv.	43 396	45 040	48 400	48 400
(N00068) Månadsavlönad personal, anställda inom övrig verksamhet				
(U07451) Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Totalt, NKI		73%	60%	60%
(U40401) Företagsklimat enl. Svenskt Näringslivs enkätdel, ranking	260	239	205	202

Inriktning	Bedömning	Trend	Kommentar
Säters kommun ska vara anpassad till vad som krävs för att nå globala, nationella, regionala och kommunala strategiska mål.		↗	Budgetuppföljning sker kontinuerligt för alla sektorer för att följa ekonomin systematiskt. Arbeta med kommunens medarbetarpolicy för att öka förståelse för bemötande och helhetssyn. Berörda tjänstepersoner ska delta på företagsråd, företagsfrukostar och företagsbesök för att kunna vara rådgivande och vägledande. Utveckla samverkan i företagarrådet Reviderad biblioteksplan är antagen. Utbildningar för personal för att bibehålla samt höja kompetens sker kontinuerligt. Delta i olika nätverk för att höja kompetensen. Öka förståelsen för processen från jord till bord för kommunens personal. Delta i samråd med LRF. Löpande samverkan med näringsliv kring Lots-funktion, bemötande och tillgänglighet. Upphandling av nytt verksamhetssystem på bygg, plan och GIS som stödjer kommande digitalisering.
Verksamheten ska vara av hög kvalitet, professionell samt ha god förmåga att möta företag och medborgare och skapa förtroende för verksamheten.		↗	Samverkansmöten har påbörjats med miljö- och byggenheten. Tillsammans ska det skapas ett systematiskt arbete med målet att myndighetsutövningen ska bli mer främjande. Indikator är Svenskt Näringslivs ranking och Insiktmätning. Kommunstyrelsen ansvarar för de olika stödfunktionerna som finns i kommunen. En del av stödet är utbildning tex har utbildningsmaterial har tagits fram kring kommunal kunskap för medarbetare och politiker. Materialet innehåller bland annat hantering av allmänna handlingar och offentlighetsprincipen. Näringslivsenheten har startat upp gemensamma avstämningar med miljö och byggenheten för att kunna ge bättre stöd till företagare. Kommunikationsenheten har tagit ett samlat grepp med ny organisering av webbarbetet, där intern och externt webbarbete samordnas. Under året har arbete fortsatt med måluppföljning enligt nya strategiska mål, nämndmål/planer, verksamhetsplaner mm med indikatorer och aktiviteter. Arbete med att införa prislappsmodellen med fördjupade analyser av de olika verksamheterna genomfördes HR har arbetat med olika typer av aktiviteter så som chefsstöd, utbildning, coaching för att ge förutsättning till bra ledarskap vilket är en del av att vara en attraktiv arbetsgivare. Revision avseende granskning av efterlevnaden av offentlighetsprincipen SMS-system på VA för aviseringar av bland annat vattenavbrott med mera.
I Säters kommun ska det vara möjligt att etablera, bedriva och utveckla många sorters företagande.		↗	Arbeta och utveckla Lotsfunktion. Inrättande av funktionen mark- och exploateringsansvarig. Alltid möte upp med möten när företag har frågor om Samhällsplanering eller utveckling. Marknadsföring sker av nyföretagarrådgivning och nyföretagaraktiviteter som genomförs av Nyföretagarcentrum Mellersta Dalarna (NFC) på uppdrag av Säters kommun tillsammans med andra kommuner. Samma antal personer har tagit del av rådgivning i år som förra året i Säters kommun. För företag som vill utveckla sin verksamhet erbjuds LOTS-möten. Flera LOTS-möten har genomförts under året. Miljö och bygg är med på Lotsmöten där företagsärenden/etableringar hanteras samlat Delta vid behov på LRF-möten, företagsråd, företagsfrukostar och företagsbesök. Arbete för att öka digitaliseringsgraden på Miljö och bygg med syftet att förenkla för sökande. Utveckla information och vägledning på hemsida.
Säters kommun ska arbeta gemensamt med näringslivet för goda kommunikationer, kompetens och andra förutsättningar för ett framgångsrikt företagande.		↗	Arbeta utveckla hållplatslägen i dialog med Trafikverket och regionen. Arbeta för att utveckla pendelparkeringar som underlättar kollektivt resande Öka andel gång och cykelbanor. Skapa en god planering för bostäder. Kommunen har ett bra dialogklimat med det lokala näringslivet. Det finns etablerade forum/mötesplatser med det lokala näringslivet, det finns också en etablerad samverkan med företagarföreningen Företagarna Säter. Ett antal tidiga dialoger har genomförts under året. 2024 och 2023 har det funnits få passande upphandlingar i upphandlingsplanen i år där det funnits lokala leverantörer, Näringslivsenheten har även lagt tid på möten med sakkunniga/beställare för att höja kompetensen hos dessa.

Kopplad till Agenda 2030

BALANSKRAVSRESULTAT

Balanskravet är kommunallagens krav på ekonomisk balans mellan intäkter och kostnader. Om kommunen redovisar ett negativt resultat för ett räkenskapsår ska det underskottet återställas och kompenseras med motsvarande överskott de närmaste tre åren. Balanskravet avser kommunens nämnds- och förvaltningsorganisation.

Huvudprincipen vid avstämning av balanskravet är att intäkterna ska överstiga kostnaderna och att realisationsvinster inte ska inräknas i intäkterna. Därför börjar balanskravsutredningen med årets resultat enligt resultaträkningen som justeras för samtliga realisationsvinster vid avyttring av anläggningstillgångar. Återföring ska också ske av orealiserade vinster och förluster i värdepapper.

Säters kommun har uppfyllt balanskravet tidigare år. Det finns därmed inget underskott att återställa från föregående år.

Med anledning av det ekonomiska läget där kommunens förväntade intäkter beräknades bli lägre än kommunens totala kostnader för 2024 budgeterades ett underskott på -18,8 mkr för årets resultat. Bedömning var att det inte skulle vara god ekonomisk hushållning för kommunen att vidta drastiska åtgärder för ett enskilt år. För 2024 balanseras budgeten med uttag av pensionsmedel med 9,4 mkr samt disponering av resultatutjämningsreserven med 10,4 mkr. Den största orsaken var att pensionskostnaderna ökade dramatiskt under 2023 och ytterligare för 2024 men förväntades minska kraftigt till år 2025 och därefter ligga kvar på en likande nivå. Budget för 2025 för årets resultat är +15,7 mkr. Kommunens framtida utveckling ser bättre ut även om det fortfarande finns stora utmaningar.

Årets resultat uppgår till -19,6 mkr och med återföring av orealiserade förluster med 1,2 mkr är årets resultat efter balanskravsjusteringar -18,5 mkr. Kommunens totala resultatutjämningsreserv på 10,4 mkr disponeras och årets balanskravsresultat blir negativt och uppgår till -8,0 mkr (7,4 mkr).

Det grundläggande kravet i 11 kap. 1 § kommunallagen om god ekonomisk hushållning har beaktats och i enlighet med kommunallagens regler för synnerliga skäl (prop. 1996/97:52 s. 38 och 94) görs bedömningen att god ekonomisk hushållning uppfylls för året genom ökat uttaget av pensionsmedel med 8,0 mkr för att uppnå ett balanskravsresultat efter synnerliga skäl på +/- 0 mkr, dvs inget balanskrav att återställa. Säters kommun har fortfarande en stark finansiell ställning med en soliditet på 38,6 %. Soliditet inklusive ansvarsförbindelsen är över 20 % och kommunen har ett positivt eget kapital även inklusive ansvarsförbindelse.

Justeringar görs sedan avseende VA-enhetens resultat, där en förlust skall läggas till resultatet och ett överskott skall återföras samt avkastning och tillskott från pensionsförvaltning läggs till. Uttag från pensionsförvaltningen är budgeterat med 9,4 mkr för 2024. Utöver uttag för synnerliga skäl föreslås ytterligare tillskott med 7,2 mkr och totalt uttag föreslås med 15,2 mkr. Efter dessa justeringar redovisas ett justerat resultat efter balanskravsjusteringar på +/- 0, vilket är i enlighet med budget.

BALANSKRAVSUTREDNING SÄTERS KOMMUN		2024	2023	2022	2021	2020	2019
	Årets resultat enligt resultaträkningen	**-19 649**	**9 060**	**12 321**	**17 019**	**14 600**	**11 162**
-	Samtliga realisationsvinster	0	0	0	0	0	-1 160
-/+	Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	1 196	-1 700	0	0	0	-3 183
=	**Årets resultat efter balanskravsjusteringar**	**-18 453**	**7 360**	**12 321**	**17 019**	**14 600**	**6 819**
-	Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0	0	-4 500	0	0	0
+	Användning av fria medel från resultatutjämningsreserv	10 436	0	0	0	0	0
=	**Årets balanskravsresultat**	**-8 017**	**7 360**	**7 821**	**17 019**	**14 600**	**6 819**
	Synnerliga skäl	8 017					
=	**Balanskravsresultat att återställa**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
-/+	VA-enhetens resultat	-4 017	-543	947	-1 282	2 049	-836
-/+	Avdrag avkastning från pensionsförvaltning	-3 161	-3 131	13 725	1 918	-2 061	-2 815
-/+	Tillskott från pensionsförvaltning	7 178	14 000	0	0	0	9 300
=	**Justerat resultat**	**0**	**17 686**	**22 493**	**17 655**	**14 588**	**12 468**

VÄSENTLIGA PERSONALFÖRHÅLLANDEN

Antal medarbetare

Säters kommun har under 2024 haft 1008 anställda, varav 913 tillsvidareanställda och 95 visstidsanställda med månadslön. Antalet medarbetare som hade en tillsvidareanställning ökade med 49 till 913. Tidsbegränsade anställningar med månadslön omräknat till heltidsanställningar är 89,48 årsarbeten under 2024. Skillnaden för visstidsanställda mellan 2024 och 2023 med månadslön är en minskning med 16,52 personer under året. Antalet medarbetare som fick timlön under året är 352 personer.

Säterbostäder AB har under 2024 haft 24 tillsvidareanställda.

Medelantal medarbetare	Säterbostäder		Säters kommun	
	2024	2023	2024	2023
Tillsvidare	24	25	913	864
Tidsbegränsat antal med månadslön	0	0	95	112
Totalt	**24**	**25**	**1 008**	**976**
Tidsbegränsat antal med månadslön, vikariat			37	54
Tidsbegränsat antal med månadslön AVA			1	2
Tidsbegränsat antal med månadslön SÄVA			41	48
Tidsbegränsat antal med månadslön övriga anställda			16	8
Timavlönade anställda			352	345

Medelåldern

Den totala medelåldern för personal i Säters kommun har mellan 2024 och 2023 ökat med 2 månader. Medelåldern för 2024 är 46,0 år och uppgick till 45,8 år för 2023.

För Säterbostäder AB är den totala medelåldern för bolagets anställda 54,3 år för 2024 och föregående år var den 54,1 år. Det är en ökning med 2 månader i genomsnitt.

Åldersfördelning

Åldersfördelningen för kommunens medarbetare, kvinnor och män är 10% för åldersgruppen 29 år och yngre. Kvinnor och män mellan 30–49 år är den största åldersgruppen och gruppen över 50 år utgör också en betydande andel. Detta innebär att kommunen kommer att ha ett fortsatt stort rekryteringsbehov i 10 till 15 år framåt.

Åldersfördelningen för Säterbostäders medarbetare är 38% för 30–49 år och 63% för 50 år och äldre.

Åldersfördelning Säters kommun 2024:

Åldersfördelning kvinnor

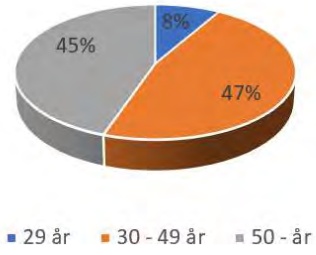

Åldersfördelning män

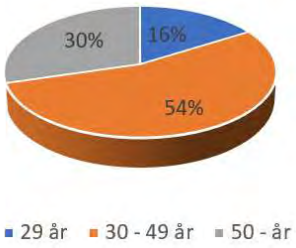

Åldersfördelning totalt

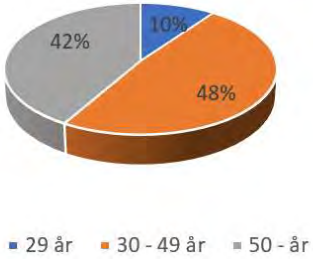

Åldersfördelning Säterbostäder 2024:

Åldersfördelning kvinnor

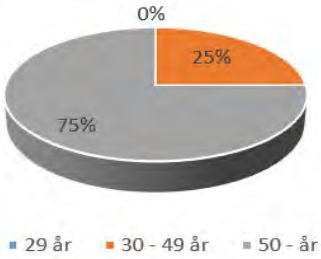

Åldersfördelning män

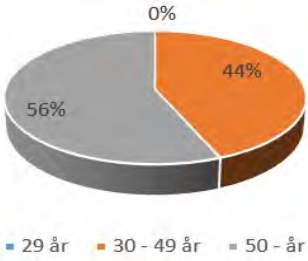

Åldersfördelning totalt

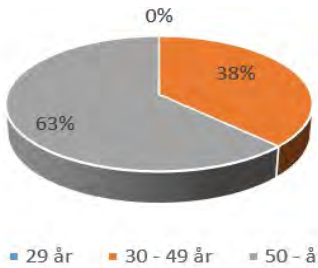

Könsfördelning

Könsfördelningen bland kommunens medarbetare med månadslön uppgick till 79,6 % kvinnor och 20,4% män under 2024. Andelen män ökade med 0,4 procentenheter medan andelen kvinnor minskade med 0,4 procentenheter jämfört med 2023. Inom vård, omsorg och skola finns en kraftig överrepresentation av kvinnor medan det motsatta gäller inom områden som Vatten/Renhållning, Gatuenhet och Fastighet.

För Säterbostäder AB bestod 33,3% av personalen av kvinnor och 66,7% män under 2023. Andelen kvinnor ökade medan andelen män minskade jämfört med föregående år.

Könsfördelning Säters kommun

Könsfördelning Säterbostäder

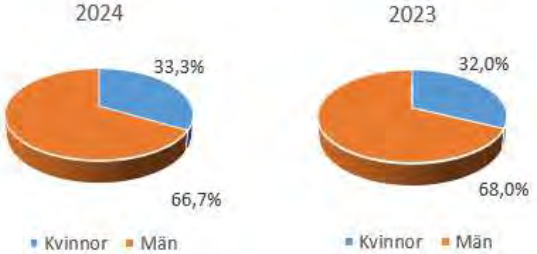

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro	Säterbostäder		Säters kommun	
	2023	2022	2024	2023
Total sjukfrånvaro i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid	4,8%	2,1%	7,4%	8,2%
Andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer	57,3%	0,0%	36,1%	42,4%
Sjukfrånvaron för kvinnor	3,2%	1,4 %	7,8%	9,1%
Sjukfrånvaron för män	5,2%	2,4%	6,0%	4,8%
Sjukfrånvaron i åldrarna 29 år eller yngre	0%	0%	7,8%	7,4%
Sjukfrånvaron i åldrarna 30 - 49 år	2,1%	1,5%	6,7%	7,2%
Sjukfrånvaron i åldrarna 50 år eller äldre	6,4%	2,4%	8,1%	9,4%

Sjukfrånvaron bland kommunens månadsanställda medarbetare uppgick 2024 till 7,4 %, vilket är en minskning med 0,8 procentenheter jämfört med 2023. Männens sjukfrånvaro har under 2024 ökat med 1,2 procentenheter jämfört med 2023 medan kvinnornas sjukfrånvaro under samma period har minskat med 1,3 procentenheter. Kvinnors sjukfrånvaro är 1,8 procentenheter högre än männens.

Den totala sjukfrånvaron för Säterbostäder under 2024 uppgick till 4,8 %, vilket är en ökning med 2,7 procentenheter i jämförelse med 2023 års sjukfrånvaro. Sjukfrånvaron för 2024 är fördelad i åldrarna 30–49 år med 2,1 % samt 50 år och äldre med 6,4%.

Rekryteringsbehov och kompetensförsörjning

Tillgången på kompetenser är begränsad och antal sökande på vissa tjänster är lågt och ibland noll. Kommunens rekryteringsutmaningar finns inom många områden men påverkas också mycket av vad som sker i närområdet. Den demografiska bilden bidrar till utmaningen att klara kompetensförsörjningen och de digitala lösningarna som börjar användas krävs för att klara bemanningssituationen.

Under året har personalenheten haft fokus att stödja chefer genom fortsatta informationsinsatser och utbildningar.

Säterbostäder AB kommer inom de närmsta åren behöva rekrytera nya medarbetare i kombination med pensionsavgångar med tyngdpunkt på driftpersonal.

Särskilt utmanande är att rekrytera kvinnor till driftteknikerrollen för att skapa jämn balans mellan män och kvinnor sett ur ett jämställdhetsperspektiv.

FÖRVÄNTAD UTVECKLING

Säters kommun går in i en intensiv investeringsperiod de kommande åren. Standarden på kommunens fastigheter behöver generellt höjas framför allt på ventilation och brandskydd. På gatusidan behövs ombyggnader, förbättrad gatubelysning och nya gång- och cykelvägar. Anläggningar för vatten och avlopp behöver byggas om och förbättras samt större investeringar inom skolor och verksamhetslokaler. Användningen av IT inom skola och administration kräver löpande investeringar. Prognosticerad demografi visar en åldrande befolkning med ökade behov inom äldreomsorgen.

Stora investeringsbehov ställer höga krav på planering och finansiering under de kommande åren.

Kommunen påverkas fortsatt av omvärldsfaktorer och inför 2025 ser förutsättningarna till viss del bättre ut med kraftigt minskade pensionskostnaderna och längre räntenivåer. Tidigare års kostnadsökningar och stora underskott inom de största sektorerna under 2024 innebär att det fortfarande finns stora utmaningar för kommunens ekonomi. Kommunen har också fortsatt stora investeringsbehov som innebär ökad upplåning. Fortsatt arbete med effektiviseringar av driftkostnaderna behöver göras under 2025 och framåt samt även omprioriteringar och framflyttning av investeringar kan komma att behöva göras.

Från budget 2025 har kommunen en förändrad budgetprocess med en ny resursfördelningsmodell som baseras på prislappar i stället för att fördela utifrån tidigare ramar med ”budget-på-budget”. Modellen tar hänsyn till förväntade intäkter och kommunens resultatnivå och ger en överblick hur intäkter, driftsbudget och investeringsbudget samt investeringsutrymme hänger ihop och ger ett nytt sätt att fördela resurserna med utgångspunkt i kommunens befolkning och den ambitionsnivå kommunen väljer.

RESULTATRÄKNING OCH KASSAFLÖDESANALYS

Resultaträkning

Tkr	Not	Kommunkoncern Bokslut 2024	Kommunkoncern Bokslut 2023	Kommun Bokslut 2024	Kommun Bokslut 2023	Kommun Budget 2024
Verksamhetens intäkter:	2	259 382	244 787	177 727	162 443	168 136
Verksamhetens kostnader	3	-1 021 931	-973 842	-971 748	-918 549	-951 720
Avskrivningar	4	-63 791	-48 565	-40 347	-34 840	-45 700
Verksamhetens nettokostnader		***-826 340***	***-777 620***	***-834 368***	***-790 946***	***-829 284***
Skatteintäkter	5	612 872	608 444	612 872	608 444	613 923
Generella statsbidrag	6	214 274	195 944	214 274	195 944	210 434
Verksamhetens resultat		***806***	***26 768***	***-7 222***	***13 442***	***-4 927***
Finansiella intäkter	7	4 009	3 360	4 436	4 038	3 132
Finansiella kostnader	8	-25 870	-18 984	-18 829	-13 251	-18 050
Pensionsförvaltning	9	1 965	4 831	1 965	4 831	1 050
Resultat efter finansiella poster		***-19 090***	***15 975***	***-19 649***	***9 060***	***-18 795***
Skattekostnad		1 563	-770			
Årets resultat	10	**-17 527**	**15 205**	**-19 649**	**9 060**	**-18 795**

Kassaflödesanalys Tkr	Not	Koncernen 2024	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Kommunen 2023
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		-17 527	15 205	-19 649	9 060
Justering för ej likviditetspåverkande poster	11	68 297	48 812	41 476	34 399
Övriga likviditetspåverkande poster					
Poster som redovisas i annan sektion					
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		**50 770**	**64 017**	**21 827**	**43 459**
Ökning (-)/ minskning (+) kortfr fordringar	19	4 149	-5 249	-1 801	2 472
Ökning (-)/ minskning (+) pensionsförvaltning	20	12 035	-4 871	12 035	-4 871
Ökning (-)/ minskning (+) förråd och varulager		152	-380		
Ökning (-)/ minskning (+) exploateringsfastigheter		-942	-3 134	-941	-3 134
Ökning (+)/ minskning (-) kortfristiga skulder		6 964	-2 284	20 880	5 488
Kassaflöde från den löpande verksamheten		**73 128**	**48 099**	**52 000**	**43 414**
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i immateriella anläggningstillgångar	15	-4 035		-4 035	
Försäljning av immateriella anl tillgångar					
Investering i materiella anläggningstillgångar	12	-119 841	-197 967	-114 477	-142 473
Försäljning av materiella anl tillgångar	13		774		774
Investering i kommunkoncernföretag					
Försäljning av kommunkoncernföretag					
Inköp av finansiella anlägningstillgångar	14	-1 109	-1 112	-1 109	-1 112
Försäljning av finansiella anl tillgångar	18				
Kassaflöde från investeringsverksameten		**-124 985**	**-198 305**	**-119 621**	**-142 811**
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Nyupptagna lån		50 315	175 500	65 000	125 000
Amortering av skuld					
Ökning av långfristiga skulder	24	-1 568	7 962		7 203
Minskning av långfristiga fordringar	18	-2 982		-2 982	
Amortering av skulder för finansiell leasing					
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		**45 765**	**183 462**	**62 018**	**132 203**
Årets Kassaflöde		**-6 092**	**33 256**	**-5 604**	**32 806**
Likvida medel vid årets början		44 877	11 621	44 336	11 530
Likvida medel vid årets slut		38 785	44 877	38 732	44 336
Förändring		**-6 092**	**33 256**	**-5 604**	**32 806**

Balansräkning

Balansräkning	Not	Kommunkoncern		Kommun	
Tkr		**2024**	**2023**	**2024**	**2023**
TILLGÅNGAR					
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR					
Immateriella anläggningstillgångar	15	4 090	92	4 090	82
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	16,17	1 369 321	1 315 396	883 161	805 611
Maskiner och inventarier	16,17	36 880	38 789	33 924	37 316
Finansiella anläggningstillgångar					
Värdepapper och aktier	18	12 772	11 663	38 472	37 363
Långfristiga fordringar	18	401	353		
Summa anläggningstillgångar		***1 423 464***	***1 366 293***	***959 647***	***880 372***
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR					
Förråd och lager		966	1 118		
Expl mark och fastighetsförsäljning		5 918	4 976	5 918	4 976
Fordringar	19	108 836	112 986	116 312	114 511
Pensionsförvaltning	20	115 834	127 869	115 834	127 869
Kassa och bank	21	38 785	44 877	38 732	44 336
Summa omsättningstillgångar		***270 338***	***291 825***	***276 796***	***291 692***
Summa tillgångar		***1 693 802***	***1 658 118***	***1 236 442***	***1 172 064***
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Eget kapital vid årets början		581 107	566 549	497 335	488 275
- Varav resultatreserv					
- Varav resultatutjämningsreserv				10 436	10 436
Årets resultat		-17 527	15 205	-19 649	9 060
Eget kapital vid årets slut		**563 580**	**581 754**	**477 686**	**497 335**
- Varav resultatreserv					
- Varav resultatutjämningsreserv					10 436
Avsättningar					
Avsättningar långfristiga	23	14 214	13 085	14 214	13 085
Skulder					
Långfristiga skulder	24	933 162	887 397	556 452	494 434
Kortfristiga skulder	25	182 846	175 882	188 090	167 210
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		***1 693 802***	***1 658 118***	***1 236 442***	***1 172 064***
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER					
Borgen och andra förpliktelser mot kommunens företag	26			354 900	365 400
Ställda säkerheter	27	15 684	29 398		
Övriga förpliktelser	28	8 468	8 988	8 468	8 988
Pensionsutfästelser inkl löneskatt	29	208 290	204 374	208 290	204 374

NOTHÄNVISNINGAR

Not 1 TILLÄMPADE REDOVISNINGSPRINCIPER

Årsredovisningen är upprättad efter den nya Redovisningslagen (LKBR) samt efter rekommendationerna från Rådet för kommunal redovisning (RKR). De områden som är berörda är framför allt värdering av kortfristiga placeringar, se mer nedan.

Kapitalkostnader
Kommunen: Kapitalkostnaderna belastar förvaltningarnas driftsanslag. De består av avskrivningar och intern ränta. Avskrivningen beräknas på tillgångens ursprungliga anskaffningsvärde och är linjär, d v s lika stort belopp varje år under nyttjandetiden. Intern ränta beräknas på tillgångens bokförda värde vid varje månads ingång. Räntesatsen för år 2024 är 2 %. Räntan baseras på den ränta kommunen betalar på sina externa lån.
Aktivering av anläggningstillgångar sker i huvudsakligen där anskaffningsvärdet överstiger ett prisbasbelopp (prisbasbeloppet 57,3 tkr år 2024) och en ekonomisk livslängd som överstiger tre år. Tillgångarnas livslängd utgår från investeringens nyttjandetid.
Bolagen: I bolagen är avskrivningstiden för markanläggningar 20 år, 25-33 år för byggnader och 5-20 år för inventarier.

Personalomkostnadspålägg
Personalkostnadspålägg kostnadsförs i samband med bokföring av löner (arbetsgivaravgifter, avtalsförsäkringar och intjänad pensionsrätt). Under år 2024 har procentsatsen för anställda enligt kommunala avtal varit 43,92% och för politiker och uppdragstagare mm 31,42%. Personalomkostnadstillägget betalas som en intern ersättning från förvaltningarna till finansförvaltningen som ansvarar för utbetalningarna.

Intäkter
Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på SKR's decemberprognos i enlighet med rekommendation RKR 2. Anslutningsavgifter tas upp som en förutbetald intäkt och redovisas bland långfristiga skulder och periodiseras över 20 år.

Interna transaktioner
Varor och tjänster som överförs från en verksamhet till en annan internfaktureras till självkostnadspris. Interna administrativa tjänster internfaktureras endast i speciella fall, tex vid va- och renhållning. Kommunens interna transaktioner uppgår vid årets slut till 121,6 mkr.
Kommunkoncernens interna poster är ca 19,2 mkr och består av hyror, tjänster och va-renhållning.

Pensionerna
Periodisering av den individuella delen av pensionerna och löneskatten har skett med underlag från Skandias prognos 2024-12. Samma prognos har använts för avsättningar och ansvarsförbindelse. Se även förvaltningsberättelsen.

Jämförelsestörande poster
Jämförelsestörande poster särredovisas när dessa förekommer, i not till respektive post i resultaträkningen och/eller kassaflödesanalysen. Som jämförelsestörande post räknas poster som är sällan förekommande och överstiger 500 kkr.

Redovisningsprinciper sammanställd redovisning
Koncernredovisningen upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Förvärvsmetoden innebär att det egna kapitalet som förvärvats vid anskaffningstillfället elimineras. Proportionell konsolidering innebär att endast ägda andelar av räkenskapsposterna tas med i koncernredovisningen. Bolagskoncernen ägs av kommunen till 100 procent. Interna transaktioner mellan kommunen och bolagskoncernen och inom den sistnämnda har eliminerats. Pensionsskulden har redovisats olika inom koncernen. Säterbostäder har premiereservsystem.

Leasingavgifter
Kommunens leasingavtal klassificeras som operationella förutom bilarna som klassificeras som finansiella.
Bolagens leasingavtal klassas som operationella.
Hyresavtalen klassificeras som operationella eftersom de ekonomiska fördelar och risker som förknippas med ägandet i allt väsentligt inte överförs till kommunen

Pensionsmedelsförvaltning
Pensionsmedlen värderas till marknadsvärdet.

Notförteckning	Kommunkoncern		Kommun	
Tkr	2024	2023	2024	2023
RESULTATRÄKNING				
Not 2 Verksamhetens intäkter				
Försäljningsintäkter	16 879	12 161	11 547	12 274
Taxor och avgifter	71 738	64 115	77 699	70 108
Hyror och arrenden	89 458	93 960	13 032	9 979
Bidrag och kostnadsersättningar från staten	63 400	58 045	63 400	58 045
Övriga bidrag	1 884	2 600	1 884	1 463
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	10 817	9 642	10 167	9 550
Realisationsvinster på materiella och imateriella tillgångar	5 205	4 263		1 024
Summa verksamhetens intäkter	**259 382**	**244 787**	**177 727**	**162 443**
Not 3 Verksamhetens kostnader				
Personalkostnader exklusive pensionskostnader	571 583	543 004	555 815	526 621
Pensionskostnader	67 389	58 747	66 302	57 776
Inköp av anläggnings och underhållsmaterial	5 662	5 418	5 406	5 218
Bränsle, energi och vatten	43 688	42 742	18 573	20 496
Köp av huvudverksamhet	146 769	149 556	137 177	129 510
Lokal- och markhyror	16 320	21 720	24 188	26 187
Övriga tjänster	39 797	38 305	42 270	40 053
Lämnade bidrag	23 472	22 146	23 535	22 151
Realisationsförluster och utrangeringar	0	542		1
Bolagsskatt	0	1 128		
Räkenskapsrevision	499	431	423	325
Övriga kostnader	106 754	90 103	98 482	90 211
Summa kommunens kostnader	**1 021 931**	**973 842**	**971 748**	**918 549**
Not nr 4 Av- och nedskrivningar				
Avskrivningar:				
Avskrivning immateriella tillgångar	76	505	27	466
Avskrivning mark, byggnader o tekniska anläggningar	57 417	41 801	34 230	28 172
Avskrivning maskiner och inventarier	6 297	6 259	6 089	6 202
Nedskrivning/återföring byggnader och anläggningar				
Summa av- och nedskrivningar	**63 791**	**48 565**	**40 347**	**34 840**
Not 5 Skatteintäkter och generella statsbidrag				
Preliminär kommunalskatt	613 638	596 656	613 638	596 656
Preliminär slutavräkning innevarande år	2 099	8 864	2 099	8 864
Slutavräkningsdifferens föregående år	-2 865	2 924	-2 865	2 924
Summa skatteintäkter	**612 872**	**608 444**	**612 872**	**608 444**
Not 6 Generella statsbidrag och utjämning				
Inkomstutjämningsbidrag	147 386	137 904	147 386	137 904
Kommunal fastighetsavgift	40 752	37 677	40 752	37 677
Kostnadsutjämningsavgift	-3 714	-10 241	-3 714	-10 241
Avgift för LSS-utjämningen	-4 541	-983	-4 541	-983
Bidrag för LSS-utjämningen	0	0		
Regleringsbidrag	34 391	26 308	34 391	26 308
Övriga generella bidrag från staten	0	5 280		5 280
Summa generella statsbidrag och utjämning	**214 274**	**195 944**	**214 274**	**195 944**
Not 7 Finansiella intäkter				
Ränteintäkter	1 522	1 147	1 048	931
Borgensavgift kommunens bolag			901	895
Aktieutdelning	1 119	666	1 119	666
Ersättn från kommunkontosystemet äldrebostäder	1 299	1 497	1 299	1 497
Övriga finansiella intäkter	69	50	69	50
Summa finansiella intäkter	**4 009**	**3 360**	**4 436**	**4 038**
Not 8 Finansiella kostnader				
Räntor på lån	24 566	18 080	17 658	12 347
Övrigt	1 304	904	1 170	904
Summa finansiella kostnader	**25 870**	**18 984**	**18 829**	**13 251**

Notförteckning	Kommunkoncern		Kommun	
Tkr	2024	2023	2024	2023
RESULTATRÄKNING				
Not 9 Kommunens pensionsförvaltning				
Pensionsförvaltningen avser framtida pensions-	**1 965**	**4 831**	**1 965**	**4 831**
utbetalningar. *Se även ekonomisk översikt.*				
Not 10 Årets resultat				
Årets resultat enligt resultaträkningen	**-17 527**	**15 205**	**-19 649**	**9 060**
- därav resultat kapitalförvaltning pensioner	*-1 965*	*-4 831*	*-1 965*	*-4 831*
- därav resultat va-enheten	*-4 017*	*-543*	*-4 017*	*-543*
Avstämning mot balanskrav	-17 527	15 205	-19 649	9 060
- Realisationsvinst				
- Utnyttjande av pensionsmedel				
- Avgår resultat VA-enheten	-4 017	-543	-4 017	-543
- Kapitalförvaltning pensioner	-1 965	-4 831	-1 965	-4 831
Justerat resultat	**-23 509**	**3 686**	**-25 631**	**3 686**
KASSAFLÖDESANALYS				
Not 11 Justering för ej likviditetspåverkande poster				
Avsättning för pensioner, se balansräkning not 23	1 129	-441	1 129	-441
Avskrivningar	63 791	48 565	40 347	34 840
Nedskrivningar	4 071	1 288		
Realisiationsvinst/förlust	3 378			
Justering eget kapital pga ny redovisningslag se not 1 och 22				
Balansjusteringar - eget kapital		-600		
Summa	**72 368**	**48 812**	**41 476**	**34 399**
Not 12 Investering i materiella anläggningstillgångar				
Fasta anläggningstillgångar	115 454	184 218	111 780	129 203
Inventarier, inköp	4 387	13 749	2 697	13 270
Summa	**119 841**	**197 967**	**114 477**	**142 473**
Not nr 13 Försäljning av materiella anläggningstillgångar				
Utrangeringar				
Såld markreserv				
Såld maskin/inventarie		774		774
Summa	**0**	**774**		**774**
Not 14 Inköp av finansiella tillgångar				
Andelskapital Kommuninvest	1 109	1 112	1 109	1 112
Summa	**1 109**	**1 112**	**1 109**	**1 112**
BALANSRÄKNING				
Not 15 Immateriella anläggningstillgångar				
Förvärvade IT-licenser				
Ingående anskaffningsvärde	2 350	2 350	2 136	2 136
Ackumulerade avskrivningar	-2 295	-2 258	-2 081	-2 054
Bokfört värde	**55**	**92**	**55**	**82**
Genomsnittlig nyttjandeperiod	**3 år**	**3 år**	3 år	3 år
Redovisat värde vid årets början	92	515	82	466
Årets investeringar	4 035	82	4 035	82
Årets avskrivningar	-37	-505	-27	-466
Redovisat vid årets slut	**4 090**	**92**	**4 090**	**82**
Not 16 Materiella anläggningstillgångar				
Mark, byggnader, tekniska anläggningar				
Ingående anskaffningsvärde	1 930 796	1 815 343	1 205 254	1 093 474
Ackumulerade avskrivningar	-561 475	-499 947	-322 094	-287 863
Bokfört värde	**1 369 321**	**1 315 396**	**883 161**	**805 611**
Genomsnittlig nyttjandeperiod				
Linjär avskrivning tillämpas. Mark avskrives ej				
Maskiner och inventarier				
Anskaffningsvärde	118 832	114 445	112 058	109 360
Ackumulerade avskrivningar	-81 953	-75 656	-78 133	-72 044
Bokfört värde vid årets slut	**36 880**	**38 789**	**33 925**	**37 316**
Genomsnittlig nyttjandeperiod			20,9 år	20,9 år
Linjär avskrivning tillämpas. Konst avskrives ej				

Notförteckning	Kommunkoncern		Kommun	
Tkr	2024	2023	2024	2023
BALANSRÄKNING				
Not 17 Materiella anläggningstillgångar, årets händelser				
Mark, byggnader, tekniska anläggningar				
Redovisat värde vid årets början	1 315 397	1 174 185	805 611	704 580
Årets investeringar	115 454	184 218	111 780	129 203
Avyttring/Utrangering	-4 071	-1 220		
Årets avskrivningar	-57 457	-41 787	-34 230	-28 172
Pågående investeringar				
Övrigt				
Redovisat värde vid årets slut	**1 369 321**	**1 315 397**	**883 161**	**805 611**
Maskiner och inventarier				
Redovisat värde vid årets början	38 789	31 381	37 316	30 222
Årets investeringar	4 387	13 749	2 697	13 270
Avyttring/Utrangering		-69		
Årets avskrivningar	-6 297	-6 272	-6 089	-6 176
Bokfört värde vid årets slut	**36 880**	**38 789**	**33 924**	**37 316**
Därav finansiell leasing			**8 777**	**10 887**
Not 18 Finansiella anläggningstillgångar				
Värdepapper, aktier och bostadsrätter				
Aktier Säterbostäder AB			19 000	19 000
Aktieägartillskott Säterbostäder			6 700	6 700
Falun Borlänge-regionen AB	38	38	38	38
Andelskapital Kommuninvest	12 421	11 312	12 421	11 312
Utveckling i Dalarna Holding AB	220	220	220	220
Inera AB	43	43	43	43
Övriga aktier och andelar	51	51	51	51
Summa	**12 772**	**11 663**	**38 472**	**37 363**
Långfristiga fordringar				
Andelar i Kommuninvest ekonomisk förening			0	0
Husbyggnads varor HBV	42	42		
Övriga långfristiga fordringar	359	311		
Summa	**401**	**353**	**0**	**0**
Not 19 Kortfristiga fordringar				
Kundfordringar	6 798	7 710	17 491	13 768
Skattefordringar	55 401	42 039	55 401	42 039
Förutbetalda kostnader/upplupna intäkter	21 764	16 149	21 764	16 149
Övriga kortfristiga fordringar	23 427	46 779	21 656	42 555
Interimsfordringar	1 445	309		
	108 836	**112 986**	**116 312**	**114 511**
Not 20 Pensionsförvaltning				
Bankmedel avsedda för fondering till framtida pensionsutbetalningar				
Upplupna ränteintäkter	937	938	937	938
Obligationer, förlagsbevis mm	80 000	80 000	80 000	80 000
Värdereglering verkligt värde obligationer	847	2 043	847	2 043
Nedskrivning av kortfristiga placeringar				
Kassa kapitalförvaltning	34 050	44 888	34 050	44 888
Summa	**115 834**	**127 869**	**115 834**	**127 869**
Not 21 Kassa och bank				
Kassa, bank	1 059	2 964	1 006	2 423
Koncernkonto	37 725	41 913	37 725	41 913
Summa	**38 785**	**44 877**	**38 732**	**44 336**
Koncernkonto:				
Limit ej utnyttjad	*-55 000*	*-55 000*	*-55 000*	*-55 000*
Behållning koncernkonto	37 725	*41 913*	37 725	41 913
varav		*0*		
Säters kommun	24 691	*33 308*	24 691	33 308
Säterbostäder AB	14 059	*8 117*	14 059	8 117
Säters Kommuns Fastighets AB	-1 025	*488*	-1 025	488
	37 725	**41 913**	**37 725**	**41 913**

Notförteckning	Kommunkoncern		Kommun	
Tkr	2024	2023	2024	2023
BALANSRÄKNING				
Not 22 Eget kapital				
Ingående eget kapital	581 754	567 214	497 335	488 275
- Utdelning 2023	-647	-665		
- Varav Resultatutjämningsreserv				10 436
- Varav Social investeringsfond			*583*	583
- Varav Säterdalen			*500*	500
- Varav Integration			*763*	763
- Utnyttjande av eget kapital under året				
Justering eget kapital föregående år				
Uppskrivningsfond				
Årets resultat	-17 527	15 205	-19 649	9 060
- varav byte av redovisningsprincip för värdering av kortfristiga placeringar				
Summa eget kapital	**563 580**	**581 754**	**477 686**	**497 335**
Eget kapital består av:				
Pensionsmedel för framtida pensionsutbetalningar	115 834	127 869	115 834	127 869
Vatten- och avlopp	1 976	-2 041	1 976	-2 041
Övrigt eget kapital	445 771	455 926	359 876	371 507
Summa eget kapital	**563 580**	**581 754**	**477 686**	**497 335**
Anläggningskapital	476 088	465 811	388 980	372 853
Rörelsekapital	87 492	115 943	88 706	124 482
Summa eget kapital	**563 580**	**581 754**	**477 686**	**497 335**
Not 23 Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser				
Ingående avsättning	8 172	7 749	8 172	7 749
Årets förändring	0	0		
Varav	0	0		
Ränte- och basbeloppsuppräkningar	1 036	960	*1 036*	960
Övrigt	326	-93	*326*	-93
Pensionsutbetalningar	-433	-556	-433	-556
Intjänad Förmånsbestämd ålderspension	-20	0	-20	0
Intjänad Särskild avtalspension	0	26	0	26
Förändring av löneskatt	0	86	0	86
Summa avsatt till pensioner	**9 081**	**8 172**	**9 081**	**8 172**
Avsättning för förtroendevalda	4 132	3 955	4 132	3 955
Löneskatt	1 002	959	1 002	959
	5 134	**4 914**	**5 134**	**4 914**
Summa visstids- och garantipensioner	**5 134**	**4 914**	**5 134**	**4 914**
Antal personer				
Summa avsättning till pensioner	**14 214**	**14 214**	**14 214**	**13 085**
Förpliktelsen minskad genom försäkring				
Aktualiseringsgrad			99%	96%
Not 24 Långfristiga skulder				
Lån i banker/kreditinstitut	902 115	851 800	540 000	475 000
Genomsnittlig räntebindningstid			1,77 år	1,97 år
Genomsnittlig ränta			3,61%	2,48%
Anslutningsavgifter långfristig del	10 987	11 272	10 986	11 272
Övriga långfristiga skulder	5 466	8 162	5 466	8 162
- Återstående antal år (vägt medel)	14 år	14 år	14 år	14 år
Uppskjuten skatteskuld	14 593	16 163		
Summa	**933 162**	**887 397**	**556 452**	**494 436**
Not 25 Kortfristiga skulder				
Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder	18 259	13 213	18 259	13 213
Leverantörsskulder	68 683	51 421	61 692	44 573
Personalens skatter, avgifter och löneavdrag	8 344	8 361	8 344	8 361
Övriga kortfristiga skulder	709	803	709	803
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	86 851	102 084	99 085	100 260
Summa Kortfristiga skulder	**182 846**	**175 882**	**188 090**	**167 210**

Notförteckning	Kommunkoncern		Kommun	
Tkr	2024	2023	2024	2023
Not 26 Borgens- och andra förpliktelser mot kommunens företag				
Kommunen:				
Säterbostäder AB			352 500	363 000
Säters Kommuns Fastighets AB			2 400	2 400
Summa			**354 900**	**365 400**
Not 27 Ställda säkerheter				
Säterbostäder, ställda säkerheter	**15 684**	**29 398**		
Not 28 Övriga förpliktelser				
Kommunen:				
Kommunalt borgens- o förlustansvar egnahem	0	0	0	0
Kommunen för Säters Golfklubb	6 222	6 272	6 222	6 272
Kommunen för Säters IF Fotboll	984	1 154	984	1 154
Kommunen för Gustafs GOIF	1 263	1 563	1 263	1 563
Kommunen för Östra Gustafs Fibernätverk Ek.för.	0	0	0	0
Kommunen för Säterbostäder	0	0	0	0
	8 468	**8 988**	**8 468**	**8 988**
Not 29 Pensionsutfästelser enligt avtal				
Pensionsutfästelser netto enl Skandia	167 624	164 473	167 624	164 473
Löneskatt 24,26 %	40 666	39 901	40 666	39 901
	208 290	**204 374**	**208 290**	**204 374**
Ansvarsförbindelsen, specifikation:				
Ingående avsättning	164 374	162 374	164 374	162 374
Gamla utbetalningar	-12 143	-11 350	-12 143	-11 350
Ränte- och basbeloppsuppräkningar	13 970	13 647	13 970	13 647
Övrigt (post som kan bero på bl a ändrad samordning, dödsfall under året och på att personer aktualiserats.)	1 423	-198	1 423	-198
Utgående avsättning	**167 624**	**164 473**	**167 624**	**164 473**
Ingående löneskatt	39 901	39 392	39 901	39 392
Förändring av löneskatt	764	509	764	509
	40 666	**39 901**	**40 666**	**39 901**
	208 290	**204 374**	**208 290**	**204 374**
varav				
Ansvarsförbindelse för förtroendevalda	1 753	2 032	1 753	2 032
Löneskatt	425	493	425	493
Summa	**2 178**	**2 525**	**2 178**	**2 525**
Summa ansvarsförbindelse inkl löneskatt	**208 290**	**204 374**	**208 290**	**204 374**
Not 30 Leasingavgifter				
Operationella leasingavtal				
Minimileasingavgifter förfaller enligt följande				
Inom ett år	2 264	2 190	2 264	2 190
Senare än ett år men inom fem år	3 981	3 791	3 981	3 791
Senare än fem år				
Summa	**6 245**	**5 981**	**6 245**	**5 981**
Not 31 Leasingavgifter				
Finansiella leasingavtal				
Minimileasingavgifter förfaller enligt följande				
Inom ett år	3 311	2 724	3 311	2 724
Senare än ett år men inom fem år	5 466	8 162	5 466	8 162
Senare än fem år	0	0	0	0
Summa	**8 777**	**10 887**	**8 777**	**10 887**
Not 32 Upplysning om räkenskapsrevision				
Kostnad för räkenskapsrevision				
Sakkunnigt biträde	519	451	345	250
Förtroendevalda	78	78	78	75
Total kostnad för räkenskapsrevision	**597**	**529**	**423**	**325**
Kostnad för övrig revision				
Sakkunnigt biträde	359	359	359	433
Förtroende valda	544	544	544	326
Total kostnad för övrig revision	**903**	**903**	**903**	**759**
Total kostnad för revision	**1 500**	**1 432**	**1 327**	**1 084**

ORD OCH UTTRYCK

Resultaträkningen
visar årets finansiella resultat och hur det uppkommit. Den visar även förändringen av eget kapital, något som också kan utläsas genom att jämföra balansräkningen för de två senaste åren.

Kassaflödesanalysen
visar hur årets löpande verksamhet och investeringar har finansierats och hur verksamhetens likvida ställning har påverkats. Kostnadsanalysen är utformad som en betalningsflödesrapport.

Balansräkningen
visar vilka tillgångar och skulder kommunen har på bokslutsdagen. Man kan också säga att den visar hur kapitalet har använts (tillgångar) och hur det har skaffats fram (skulder och eget kapital). Genom att jämföra två balansräkningar kan vi se hur likvida medel, lån och anläggningars värde har förändrats under året.

Tillgångar
är dels omsättningstillgångar till exempel kontanter, pengar på banken, statsbidragsfordringar, förråd, dels anläggningstillgångar till exempel fastigheter, inventarier, aktier, långfristiga fordringar.

Eget kapital
visar skillnaden mellan tillgångar och skulder och består av två delar. Dels rörelsekapitalet som är skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder, dels anläggningskapitalet som är skillnaden mellan anläggningstillgångar och långfristiga skulder.

Avsättningar
är ekonomiska förpliktelser vilkas storlek eller betalningstidpunkt inte är helt bestämd. En del av pensionsskulden finns bland avsättningar.

Skulder
är dels kortfristiga (skall betalas inom ett år) och dels långfristiga.

Tkr = kilokronor, tusentals kronor
Mkr = megakronor, miljontals kronor

DRIFTREDOVISNING 2024

Driftsredovisning: Utfall jämfört med budget

Säters kommun

+ = överskott
- = underskott

Driftsredovisning per nämnd	Intäkter		Kostnader			Budgetavvikelse 2024		
kkr	Utfall 2024	Budget 2024	Utfall 2024	Budget 2024	Netto 2024	Intäkter	Kostnader	Netto
Kulturnämnden (KN)	1 248	1 159	18 816	19 744	17 568	89	928	1 018
Revisionen (Rev)			794	1 140	794	0	346	346
Barn-och utbildningsnämnd (BUN)	46 940	45 000	398 316	377 606	351 376	1 940	-20 710	-18 770
Socialnämnden (SOC)	53 179	40 594	385 181	361 220	332 001	12 585	-23 961	-11 375
Samhällsbyggnadsnämnd (SBN)	120 271	119 117	162 000	164 943	41 728	1 155	2 945	4 100
Miljö- och byggnämnden (MBN)	3 672	3 741	9 002	8 631	5 330	-69	-371	-441
VA- renhållning (VA)	59 016	57 746	53 397	57 746	-5 618	1 270	4 348	5 618
Överförmyndare (ÖFM)			902	1 071	902	0	169	169
Räddningtjänst (RDM)			14 478	14 700	14 478	0	222	222
Upphandlingscenter (UHC)			1 213	1 243	1 213	0	30	30
Kommunstyrelsen (KS)	10 774	8 562	76 146	74 630	65 372	2 213	-1 517	697
Pensioner	380		22 420	34 979	22 041	380	12 559	12 936
Reserv oförutsedda kostnader			258	50	258	0	-208	-208
E-arkiv	3 742	4 587	3 742	4 587	0	-845	845	-1
Summa verksamheternas nettokostnader	**299 223**	**280 506**	**1 146 666**	**1 122 290**	**847 443**	**18 716**	**-24 376**	**-5 661**
Justeras: Poster som ej är hänförbara till Verksamhetens intäkter och kostnader	-121 496	-112 370	-174 919	-170 570	-53 423			
Verksamhetens intäkter och kostnader enligt resultaträkningen	**177 727**	**168 136**	**971 748**	**951 720**	**794 020**			
Verksamhetens intäkter och Verksamheten kostnader enligt resultaträkningen:								
Avskrivningar			-40 347	-45 700				
Interna poster	-121 601	-121 061	-121 601	-121 061				
Finansiella kostnader, internränta			-16 022	-15 627				
Finans, upplupna kostnader	105	8 691	3 051	11 818				
Summa	**-121 496**	**-112 370**	**-174 919**	**-170 570**				

Verksamheternas nettokostnader: Under året har kommunens intäkter varit 18,7 mkr högre än budget och kostnaderna har varit totalt 24,4 mkr högre än budget, dvs en nettoavvikelse på -5,7 mkr. Driftredovisningen inkluderar de interna posterna medan resultaträkningen exkluderar dem. De interna posterna för år 2024 uppgår till 122 mkr. Kostnaderna enligt resultaträkningen innehåller centrala justeringsposter som inte kan fördelas ut till de olika sektorerna. Bokningar inom finans, dvs poster som ej är hänförbara till verksamhetens intäkter & kostnader, tas inte med i verksamheternas nettokostnader.

Tabell: Utfall kostnader 2024, brutto- och nettoredovisat per nämnd/styrelse

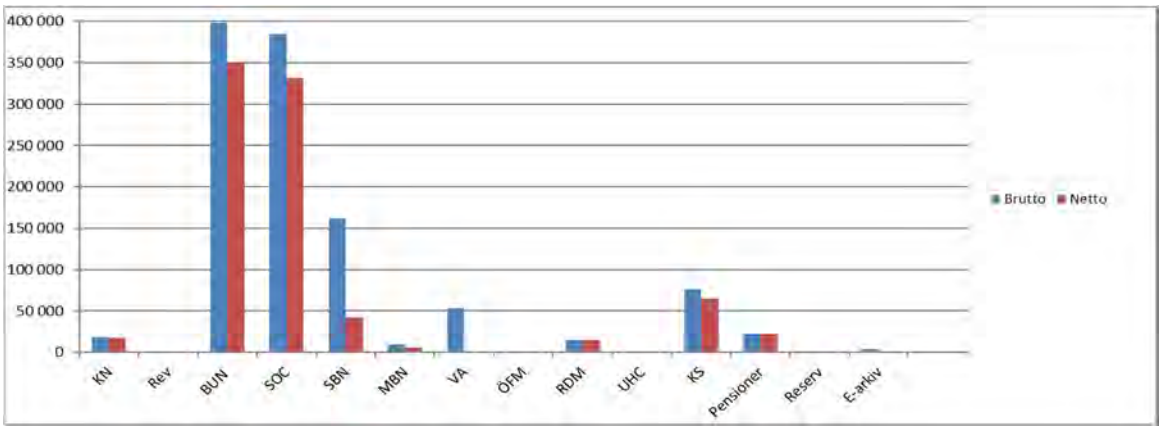

Kommentarer
Verksamhetens nettokostnader för helår 2024 är 5,7 mkr högre än budget, dvs ett underskott på totalt -5,7 mkr.

Underskott redovisas för Barn- och utbildningsnämnden på -18,8 mkr, för Socialnämnden på -11,4 mkr och för Miljö- & Byggnämnden på -0,4 mkr. Samhällsbyggnadsnämnden redovisar ett överskott på +9,7 mkr, varav +4,1 mkr för SBN Skattefinansierat och för VA/återvinning +5,6 mkr, där överskottet för VA-enheten är +4,0 mkr och för Återvinning +1,6 mkr. Kulturnämnden redovisar ett överskott på +1,0 mkr och kommunstyrelsesektorn ett överskott på +0,7 mkr.

Utfall för pensioner är ett överskott på 12,9 mkr. Under 2024 har justeringar av pensionskostnader gjorts mot pensioner i stället för mot finans. Tidigare år har således justeringar av pensionskostnaderna redovisats mot finans och inte inom driftsredovisningen. Omföringen av pensionskostnaderna gjordes vid delårsbokslutet per sista augusti.

Reserv för oförutsedda kostnader för året är ett underskott på -208 tkr, där underskottet beror på att medel för lönesatsning 2024 betalats ut till socialnämnden i maj enligt beslut i personalutskottet.

Prognosen för övriga verksamheter har under året varit i linje med budget. Totalt för år 2024 redovisar övriga verksamheter mindre överskott med 222 tkr för Räddningstjänsten Dalamitt, +169 tkr för Överförmyndare i samverkan, +30 tkr för Upphandlingscenter samt +346 tkr för Kommunrevisionen.

Åtgärder för budget i balans under 2024:
Nämnder/styrelser med prognostiserade underskott för helår 2024 har ålagts att ta fram åtgärdsplaner för budget i balans 2024. Totala åtgärder under året uppgick till drygt 6 mkr.

Kommunstyrelsesektorns prognos per mars var ett underskott på -1 mkr där orsak var att serverkostnaderna från Borlänge kommun hade blivit dyrare än budgeterat. Under april togs åtgärder fram för att nå budget i balans. Åtgärderna innebar att konsultstödet hos näringsliv inte skulle utnyttjas, att hålla på vakanta tjänster samt en allmän återhållsamhet för till resor och konferenser mm. Utfallet för 2024 är ett överskott på +0,7 mkr.

Barn- och utbildningsnämndens redovisar ett underskott på -18,8 mkr för 2024. Vid delårsbokslutet per augusti var underskottet 2 mkr men ökade sedan markant under andra halvåret. Under året har arbete pågått för att minska befarat underskott genom återhållsamhet vid nyanställningar/ återanställningar, återhållsamhet vid inköp, minska sjuktalen mm. Mycket arbete har lagts på genomgångar inom sektorn och det finns nu tydlighet och en öppen dialog med alla rektorer och de fackliga för att skapa förståelse för det tuffa läget som sektorn står inför under 2025.

Socialnämndens redovisar ett underskott på -11,4 mkr för 2024. Underskott finns inom hemtjänst och funktionsnedsättning. Verksamheterna har tagit fram och vidtagit åtgärder som under 2024 resulterade i minskade kostnader på 4,9 mkr. Åtgärderna innefattar bl.a. vakanshållande av tjänster och att avsluta köp av externa vård- och boendeplatser samt återhållsamhet av utbildning mm.

Miljö- och Byggnämnden redovisar ett underskott på -0,4 mkr för 2024. Underskottet baseras på lägre intäkter samt kostnader för konsult inom Miljö pga vakant tjänst. Beslutad åtgärd för budget i balans är att ej återbesätta vakant tjänst inom Avlopp på miljösidan. Kontinuerligt arbete har gjorts för att identifiera ytterligare åtgärder. Viss ökning av intäkter har skett i slutet på året.

Driftsredovisning: Utfall jämfört med föregående år

Säters kommun

Driftsredovisning per nämnd	Intäkter		Kostnader			
kkr	Utfall 2024	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2023	Netto 2024	Netto 2023
Kulturnämnden (KN)	1 248	1 471	18 816	18 104	17 568	16 633
Revisionen (Rev)			794	1 093	794	1 093
Barn-och utbildningsnämnd (BUN)	46 940	44 784	398 316	356 579	351 376	311 795
Socialnämnden (SOC)	53 179	44 779	385 181	358 808	332 001	314 029
Samhällsbyggnadsnämnd (SBN)	120 271	101 934	162 000	152 502	41 728	50 569
Miljö- och byggnämnden (MBN)	3 672	4 294	9 002	9 881	5 330	5 587
VA- renhållning (VA)	59 016	50 831	53 397	51 550	-5 618	718
Överförmyndare (ÖFM)			902	691	902	691
Räddningtjänst (RDM)			14 478	13 501	14 478	13 501
Upphandlingscenter (UHC)			1 213	1 142	1 213	1 142
Kommunstyrelsen (KS)	10 774	11 298	76 146	70 831	65 372	59 533
Pensioner	380		22 420	30 066	22 041	30 066
Reserv oförutsedda kostnader			258	400	258	400
E-arkiv	3 742	3 621	3 742	3 621	0	0
Summa verksamheternas nettokostnader	**299 223**	**263 012**	**1 146 666**	**1 068 770**	**847 443**	**805 758**
Justeras: Poster som ej är hänförbara till Verksamhetens intäkter och kostnader	-121 496	-100 569	-174 919	-150 221	-53 423	**-49 651**
Verksamhetens intäkter och kostnader enligt resultaträkningen	**177 727**	**162 443**	**971 748**	**918 549**	**794 020**	**756 106**

Verksamhetens intäkter och Verksamheten kostnader enligt resultaträkningen:				
Avskrivningar			-40 347	-34 840
Interna poster	-121 601	-100 659	-121 601	-100 659
Finansiella kostnader, internränta			-16 022	-10 781
Finans, upplupna kostnader	105	90	3 051	-3 941
Summa	**-121 496**	**-100 569**	**-174 919**	**-150 221**

Kommentarer

Verksamheternas nettokostnader: Under året har kommunens intäkter varit 36,2 mkr högre än föregående år och kostnaderna är 77,9 mkr högre än föregående år, dvs en ökning av verksamheternas nettokostnader med 41,7 mkr jämfört med föregående år.

INVESTERINGSREDOVISNING 2024

Säters kommun

Investeringsredovisning per projekt	Sedan projektets start			Varav årets investeringar		
FÄRDIGSTÄLLDA PROJEKT	**Total budget**	**Ack. Utfall**	***Avvikelse***	**Budget**	**Utfall**	***Avvikelse***
Kulturnämnd	**1 087**	**727**	***360***	**367**	**96**	***271***
- Varav: konst nya SÄBO	*1 087*	*727*	*360*	*87*	*14*	*73*
Samhällsbyggnadsnämnd	**71 687**	**68 609**	***3 078***	**50 486**	**47 535**	***2 951***
- Varav: Ombyggnad omklädningsrum Säters IP	21 000	22 821	*-1 821*	8 185	10 007	*-1 822*
- Varav: Infrastuktur genomfart järnväg Stationsomr	8 723	12 626	*-3 903*	1 049	4 952	*-3 903*
- Varav: Morbyvägen	1 000	1 368	*-368*	1 000	1 329	*-329*
- Varav: Infrastruktur genomfart och järnväg Säter- uppgång Salutorget	3 000	2 682	*318*	2 288	1 970	*318*
Barn- och utbildningsnämnd	**3 500**	**1 538**	***1 962***	**3 500**	**1 538**	***1 962***
- Varav: Inventarier BUN	2 000	1 538	*462*	2 000	1 538	*462*
Socialnämnden	**4 500**	**4 334**	***166***	**1 344**	**1 350**	***-6***
- Varav: Inventarier nytt särskilt boende	4 000	3 654	*346*	844	667	*177*
Kommunstyelsen	**6 900**	**1 278**	***5 622***	**6 900**	**1 278**	***5 622***
- Varav: IT-utrustining	200	96	*104*	200	96	*104*
- Varav: Digitala verktyg	300	82	*218*	300	82	*218*
VA-enheten	**52 841**	**50 699**	***2 142***	**31 702**	**29 297**	***2 405***
- Varav: BFUS kundsystem	1 900	2 532	*-632*	1 900	2 301	*-401*
- Varav: Forts. utveckling Ulvsjön	10 000	9 882	*118*	8 819	8 661	*158*
- Varav: Utveckling Grängshammar - Ulvsjön: Nya ledningar	29 000	27 153	*1 847*	9 042	7 203	*1 839*
Summa färdigställda projekt:	**140 515**	**127 185**	***13 330***	**94 299**	**81 094**	***13 205***
PÅGÅENDE PROJEKT	**Total budget**	**Ack. Utfall**	***Avvikelse***	**Budget**	**Utfall**	***Avvikelse***
Samhällsbyggnadsnämnd	**39 400**	**32 401**	***6 999***	**34 927**	**15 668**	***19 259***
- Varav: Gruvplan etapp 1	24 000	11 273	*12 727*	22 179	10 360	*11 819*
- Varav: Programhandling för skola i centrala Säter	4 500	3 747	*753*	4 213	3 460	*753*
VA-enheten	**62 712**	**34 585**	***28 127***	**52 981**	**24 801**	***28 180***
- Varav: Ledningsrenovering Ljustern	*9 362*	*8 814*	*548*	*9 362*	*8 814*	*548*
- Varav: Borlängeledningen	*19 000*	*5 589*	*13 411*	*16 757*	*3 346*	*13 411*
- Varav: Uggelbo 2	*12 000*	*5 614*	*6 386*	*8 883*	*2 461*	*6 422*
- Varav: Sammankoppling Bispbergshyttan - Kyrkbyn	*16 000*	*7 757*	*8 243*	*15 408*	*7 165*	*8 243*
- Varav: Hemsorterat	*350*	*794*	*-444*	*350*	*794*	*-444*
Summa pågående projekt:	**102 112**	**66 986**	***35 126***	**87 908**	**40 470**	***47 438***
Summa verksamheternas investeringar	**242 627**	**194 171**	***48 456***	**182 207**	**121 563**	***60 643***
- Exploatering mark					-941	
- Finansiell leasing					-2 110	
+ Finansiella anläggningstillgångar					1 109	
Summa investeringar anläggningstillgångar					**119 622**	

Kommentar

Årets investeringar för Säters kommun uppgår till 121,6 mkr.

NYCKELTAL

	2024	2023	2022	2021	2020	2019
Antal invånare 31 dec	**11 223**	**11 243**	**11 271**	**11 242**	**11 161**	**11 093**
Kommunen						
Likvida medel/ externa kostnader inkl pensionsförvaltning	15,0%	17,8%	15,1%	16,6%	25,0%	24,9%
Likvida medel/ externa kostnader exkl pensionsförvaltning	3,8%	4,6%	1,3%	0,7%	8,2%	7,7%
Soliditet exkl ansvarsförbindelse pension	38,6%	42,4%	47,6%	54,3%	52,4%	55,4%
Soliditet inkl ansvarsförbindelsen	21,8%	25,0%	28,0%	30,4%	28,1%	28,1%
Skuldsättningsgrad exkl ansvarsförbindelsen	61,4%	57,6%	52,4%	45,7%	47,6%	44,6%
Skuldsättningsgrad inkl ansvarsförbindelsen	78,2%	75,0%	72,0%	69,6%	71,9%	71,9%
Skulder och avsättn/ invånare, kr	67 607	60 013	47 609	35 662	37 296	32 319
Långfristig skuld/ invånare	49 581	43 977	32 138	22 303	23 494	18 838
Eget kapital/invånare, kr	42 563	44 235	43 321	42 337	41 121	40 163
Tillgångar/invånare, kr	110 170	104 248	90 930	77 999	78 417	72 482

	2024	2023	2022	2021	2020	2019
Kommunkoncernen						
Likvida medel/ externa kostnader inkl pensionsförvaltning	13,9%	16,6%	14,2%	15,7%	23,6%	23,2%
Likvida medel/ externa kostnader exkl pensionsförvaltning	3,5%	4,3%	1,2%	0,8%	7,8%	7,2%
Soliditet exkl ansvarsförbindelse pension	33,3%	35,1%	38,8%	42,3%	40,8%	42,2%
Soliditet inkl ansvarsförbindelsen	21,0%	22,8%	25,0%	26,3%	24,2%	23,8%
Skuldsättningsgrad exkl ansvarsförbindelsen	66,7%	64,9%	61,2%	57,7%	59,2%	57,8%
Skuldsättningsgrad inkl ansvarsförbindelsen	79,0%	77,2%	75,0%	73,7%	75,8%	76,2%
Skulder och avsättn/ invånare, kr	100 706	95 736	79 385	66 851	68 011	62 202
Långfristig skuld/ invånare	83 147	78 929	62 455	52 405	52 576	48 462
Eget kapital/invånare, kr	50 217	51 744	50 325	49 027	46 969	45 458
Tillgångar/invånare, kr	150 922	147 480	129 710	115 877	114 980	107 661

Skattesats:						
Säterbygden 2010 fr o m (Säter föregående år)	35,50	35,50	35,50	35,50	35,50	35,50
varav:						
Landstinget	11,63	11,63	11,63	11,63	11,63	11,63
Kommunen	22,32	22,32	22,32	22,32	22,32	22,32
Säterbygden fr o m 2010 (Säters församling föregående år)*	1,55	1,55	1,55	1,55	1,55	1,55

** begravningsavgift ingår med 0,28%*

VA-VERKSAMHET: RESULTATRÄKNING OCH BALANSRÄKNING

RESULTATRÄKNING VA-ENHETEN (kkr)	Not	2024	2023	2022
Verksamhetens intäkter	1	38 586	33 644	29 963
Jämförelsestörande intäkt				
Verksamhetens kostnader	2	-27 813	-27 670	-26 038
Avskrivningar	3	-5 358	-4 852	-4 662
Nedskrivningar				
Sidoordnad verksamhet	4	1 075	1 075	1 075
Verksamhetens nettokostnader		**6 491**	**2 197**	**339**
Finansiella kostnader	5	-2 473	-1 654	-1 284
Resultat för e o poster		**4 017**	**543**	**-945**
Årets resultat		**4 017**	**543**	**-945**

BALANSRAKNING (kkr)

TILLGÅNGAR	Not	2024	2023	2022
Anläggningstillgångar				
Materiella anläggningstillgångar				
mark, byggnader och tekniska anläggningar	6	174 212	127 388	112 324
maskiner och inventarier	7			
Summa anläggningstillgångar		**174 212**	**127 388**	**112 324**
Omsättningstillgångar:	8			
Förutbetalda kostnader och uppluppna intäkter		2 662	105	213
Kundfordringar		1 401	1 942	1 282
Summa omsättningstillgångar		**4 063**	**2 047**	**1 495**
SUMMA TILLGÅNGAR		**178 275**	**129 435**	**113 819**
SKULDER OCH EGET KAPITAL				
Eget kapital	9			
Ingående eget kapital		-2 041	-2 584	-1 639
Resultat		4 017	543	-945
Summa eget kapital		**1 976**	**-2 041**	**-2 584**
Skulder				
Långfristiga skulder				
Lån av kommunen	10	162 727	115 572	104 852
Investeringsfond				
Förutbetalda intäkter från anläggningsavgifter	11	10 986	11 272	8 627
Kortfristiga skulder				
Uppluppna kostnader och förutbetalda intäkter	8	266	1 961	599
Förutbetalda intäkter från anläggningsavgifter	12	889	869	693
Leverantörskulder	13	1 431	1 802	1 632
Summa skulder		**176 299**	**131 476**	**116 403**
SUMMA AVSÄTTNINGAR, SKULDER OCH EGET KAPITAL		**178 275**	**129 435**	**113 819**

VA-VERKSAMHET: NOTHÄNVISNINGAR

NOTHÄNVISNINGAR VA-ENHETEN

RESULTATRÄKNING	2024	2023	2022
Not 1: Verksamhetens intäkter			
Försäljningsintäkter	5	3	189
Taxor och avgifter	38 432	32 587	29 773
Bidrag	0	1 047	0
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	149	7	
Summa verksamhetens intäkter	**38 586**	**33 644**	**29 962**
Not 2: Verksamhetens kostnader			
Löner och sociala avgifter	-7 503	-6 809	-6 479
Pensionskostnader	-831	-648	-483
Inköp av anläggnings och underhållsmaterial	-2 894	-3 153	-3 487
Bränsle, energi och vatten	-3 202	-4 534	-2 754
Köp av huvudverksamhet	-362	-252	-328
Lokal- och markhyror	-294	-287	-280
Övriga tjänster	-1 955	-2 307	-2 676
Lämnade bidrag	0	0	0
Övriga kostnader	-10 772	-9 680	-9 551
Summa verksamhetens kostnader	**-27 813**	**-27 670**	**-26 038**
Not 3: Av- och nedskrivningar			
Avskrivning mark, byggnader och tekniska anläggningar	-5358	-4852	-4 662
Avskrivning maskiner och inventarier		0	0
Summa av- och nedskrivningar	**-5 358**	**-4 852**	**-4 662**
Not 4: Sidoordnad verksamhet			
Intäkter enskilda avlopp	2 481	2 571	2 063
Driftskostnad	-1 406	-1 496	-988
Summa Sidoordnad verksamhet	**1 075**	**1 075**	**1 075**
Not 5 Finansiella kostnader			
Räntor Externa	-3	-2	-2
Kommuninterna räntor	-2499	-1652	-1284
Summa finansiella kosntader	**-2502**	**-1654**	**-1284**

BALANSRÄKNING	2024	2023	2022
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Not 6: Mark, byggnader, tekniska anläggningar			
Ingående bokfört värde	127 388	112 324	87 991
Årets avskrivningar	-5 396	-4 852	-4 662
Investeringar	52 220	19 916	29 345
Utrangerat			-350
Summa bokfört värde	**174 212**	**127 388**	**112 324**
Not 7: Maskiner och inventarier			
Ingående bokfört värde	0	0	0
Årets avskrivningar	0	0	0
Investeringar	0	0	0
Summa bokfört värde	**0**	**0**	**0**
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
Not 8: Kortfristiga fordringar			
Förutbetalda kostnader o upplupna intäkter	2662	105	213
Kundfordringar	1 401	1 942	1 282
Summa kortfristiga fordringar	**4 063**	**2 047**	**1 495**

VA-VERKSAMHET: NOTHÄNVISNINGAR

Not 9: Eget kapital

Första gången Säters kommun särskild balansräkningsenhet för VA-verksamheten 2006-01-01 redovisades det egna kapitalet till 0 kr.

	2024	2023	2022
Tidigare års resultat 2006-2013	-1 098	-1 098	-1 098
Resultat 2014	-219	-219	-219
Resultat 2015	490	490	490
Resultat 2016	590	590	590
Resultat 2017	512	512	512
Resultat 2018	-1 982	-1 982	-1 982
Resultat 2019	835	835	835
Resultat 2020	-2 049	-2 049	-2 049
Resultat 2021	1 282	1 282	1 282
Resultat 2022	-945	-945	-945
Resultat 2023	543	543	
Årets resultat	4 017		
	1 976	**-2 041**	**-2 584**

Från och med årsredovisning 2010 tillämpas RKR:s rekomendation nr 18. I årsredovisningen för 2019 redovisas ett överskott på 835 tkr som läggs till Eget kapital. Det ackumulerade egna kapitalet visar ett underskott på - 872 tkr. År 2012 infördes en ny taxa med förändrad konstruktion och 2019 genomfördes en höjning av taxan.

Not 10: Långfristiga skulder	2024	2023	2022
Lån av kommunen	115 865	100 508	80 519
Amortering	-5 358	-4 852	-4 662
Nya lån	52 220	19 916	28 995
Summa lån av kommunen	**162 727**	**115 572**	**104 852**

Not 11: Anläggningsavgifter

Anläggningsavgifter Resultatbokförs med 5% över 20år	**Anläggnings avgifter**	**Överf. till kto 2421 kortfristig skuld**	**Saldo kto 2391**	**Saldo kto 2391**
2006	893	45	581	-1518
2007	355	18	249	-622
2008	280	14	210	-504
2009	180	9	144	-333
2010	697	35	592	-1324
2011	237	12	81	-330
2012	501	25	294	-820
2013	276	14	77	-367
2014	543	27	290	-860
2015	1785	89	1607	-3481
2016	1174	59	1116	-2349
2017	1050	53	652	-1755
2018	3254	163	2692	-6109
2019	996	50	385	-1431
2020	562	28	-78	-512
2021	195	10	-453	248
2022	882	44	188	-1114
2023	3514	176	2645	-6335
2024	603	20	-286	-337
	17 977	**889**	**10 986**	**-29 852**

Not 12: Kortfristiga skulder	2024	2023	2022
Förutbetalda intäkter från anläggningsavgifter	869	693	649
Intäktsbokfört under året	-869	-693	-649
Överf. från lånfristig skuld	889	869	693
Summa:	**889**	**869**	**693**

Not 13: Leverantörskulder	2024	2023	2022
Leverantörskulder	1 431	1 802	1 632

REVISIONSBERÄTTELSE

Miljöbokslut 2024

SÄTERS KOMMUN

SÄTERS KOMMUN

Innehåll

1 Inledning 4

2 Länsstyrelsen i Dalarnas sammanfattning 5

3 Säter kommuns arbetssätt 8

4 Miljömålen 8

4.1 Generationsmålet 8
4.2 Begränsad klimatpåverkan 9
4.3 Frisk luft 16
4.4 Bara naturlig försurning 17
4.5 Giftfri miljö 17
4.6 Skyddade ozonskikt 18
4.7 Säker strålmiljö 18
4.8 Ingen övergödning 19
4.9 Levande sjöar och vattendrag 21
4.10 Grundvatten av god kvalitet 22
4.11 Myllrande våtmarker 23
4.12 Levande skogar 23
4.13 Ett rikt odlingslandskap 24
4.14 Storslagen fjällmiljö 26
4.15 God bebyggd miljö 26
4.16 Ett rikt växt- och djurliv 27

5 Områden för framtida insatser 28

SÄTERS KOMMUN

1 Inledning

Miljöbokslutet är ett komplement till kommunens årsredovisning där nuvarande status för måluppfyllnad till Sveriges miljömål följs upp. Arbetet med miljöfrågor i Säters kommun bygger på Säters strategiska mål och interna styrdokument, t.ex. Fordonspolicy, Kretsloppsplan, VA-plan, Dagvattenstrategi, Strategi för hållbart byggande, Kostpolicy och Plan för giftfria förskolor. Som grund för miljöarbetet finns FN:s internationella hållbarhetsmål Agenda 2030. De mål som i första hand rör miljöfrågorna i Agenda 2030 är dessa:

Sveriges miljömål utgår från målen i Agenda 2030 och beskriver vilka utmaningar som finns på den nationella nivån när det gäller miljöfrågorna. Sveriges 16 miljömål är dessa:

Generationsmålet

Begränsad klimatpåverkan

Frisk luft

Bara naturlig försurning

Giftfri miljö

Skyddande ozonskikt

Säker strålmiljö

Ingen övergödning

Levande sjöar och vattendrag

Grundvatten av god kvalitet

Myllrande våtmarker

Levande skogar

Ett rikt odlingslandskap

Storslagen fjällmiljö

God bebyggd miljö

Ett rikt växt- och djurliv

Säters kommuns strategiska mål som berör miljöfrågorna är framför allt ”Hållbar framtid” och ”Omsorgsfull boendeutveckling”.

Varje år gör alla länsstyrelser en miljömålsuppföljning som visar länens status mot de 16 miljömålen. Uppföljningen i detta miljöbokslut utgår från Länsstyrelsen i Dalarnas regionala miljömålsuppföljning[1]. I de fall där Säters egna förutsättningar är kända är de beskrivna. Ett urval av relevanta indikatorer från bl.a. Kolada har använts till berörda mål. Kolada är en databas med statistik som görs av Rådet för främjande av kommunala analyser, RKA, i samarbete med staten och Sveriges kommuner och regioner, SKR.

2 Länsstyrelsen i Dalarnas sammanfattning

Nedan är delar av sammanfattningen för Dalarna i den regionala årliga uppföljningen av miljömålen 2024:

> Tolv miljökvalitetsmål bedöms på regional nivå i Dalarnas län och inget av dessa kommer nås till år 2030 med befintliga styrmedel och resurser
>
> För Grundvatten av god kvalitet har bedömningen ändrats från föregående år, från att målet var nära att nås till att det inte går att nå samt från neutral utveckling till oklar.
>
> För fyra av de fem miljömål med en negativ utvecklingstrend finns en tydlig koppling till markanvändning och dess negativa påverkan på ekosystem och biologisk mångfald.
>
> Trots betydande insatser för Generationsmålet behöver takten på samhällsomställningen öka.
>
> Flera försurade vatten återhämtar sig och kalkningen har kunnat minskas i delar av länet. Luftkvaliteten i Dalarna förbättras. Dalarnas grundvatten håller en god kvalitet. Arbetet behöver fortsätta med att skydda limniska miljöer och dricksvatten. Återhämtningstiden för övergödda vatten är lång och trots betydande åtgärder inom

[1] Regional årlig uppföljning (RÅU) 2024 Dalarnas län. https://www.rus.se/wp-content/uploads/RAU-2024-Dalarna.pdf

vattenförvaltningen märks ännu inga tydliga förbättringar i miljön. Länets vatten är även starkt påverkade av fysiska ingrepp. Flertalet vattendragsrestaureringar pågår men åtgärdsbehovet är stort.

Även om halterna av förbjudna ämnen i miljön sjunker så släpps tillåtna miljöfarliga ämnen ut i miljön. Trots att utsläppsminskande åtgärder sker inom prövning, tillsyn och tillsynsvägledning så behövs ytterligare insatser för att nå målet om en giftfri miljö.

Våtmarksrestaureringar och återvätning av skogsmark har senaste åren ökat men kunskapen om vad som finns kvar av kulturhistoriska lämningar kopplade till våtmarker behöver kompletteras. 2 Trots positiva insatser minskar hävden av ängs- och betesmarker. Ekonomiskt stöd för att bevara natur- och kulturmiljövärden och ett livskraftigt jordbruk behövs.

Medvetenhet om hållbar samhällsplanering ökar och goda insatser görs där kontinuerlig samverkan mellan regional och lokal nivå fortsätter att utvecklas.

Åtgärdsarbetet i Dalarna sker genom samverkan mellan myndigheter, kommuner och olika nyckelaktörer i länet.

Målbedömningen för Dalarna visar en samstämmig bild av att mer måste göras inom samtliga miljökvalitetsmål och för Generationsmålet. Samtidigt genomförs en mängd viktiga åtgärder som bedöms ha god effekt på sikt och vars finansiering behöver vara långsiktig och utökas.

Inom flera miljömål har minskade resurser lett till att åtgärdsarbetet avtagit eller upphört vilket bedöms försvåra måluppfyllnaden.

SÄTERS KOMMUN

Tabellen nedan visar Länsstyrelsen i Dalarnas bedömning av respektive miljömål.
Bedömning mot år 2030 med befintliga styrmedel och resurser.

Miljömål	**Målbedömning Dalarna**	**Trend Dalarna**
1. Generationsmålet	Ingen regional bedömning	Ingen regional bedömning
2. Begränsad klimatpåverkan	Ingen regional bedömning	Ingen regional bedömning
3. Frisk luft	Uppnås ej	Positiv
4. Bara naturlig försurning	Uppnås ej	Oförändrad
5. Giftfri miljö	Uppnås ej	Negativ
6. Skyddande ozonskikt	Ingen regional bedömning	Ingen regional bedömning
7. Säker strålmiljö	Ingen regional bedömning	Ingen regional bedömning
8. Ingen övergödning	Uppnås ej	Oförändrad
9. Levande sjöar och vattendrag	Uppnås ej	Oförändrad
10. Grundvatten av god kvalitet	Uppnås ej	Oklar
11. Myllrande våtmarker	Uppnås ej	Oförändrad
12. Levande skogar	Uppnås ej	Negativ
13. Ett rikt odlingslandskap	Uppnås ej	Negativ
14. Storslagen fjällmiljö	Uppnås ej	Negativ
15. God bebyggd miljö	Uppnås ej	Positiv
16. Ett rikt växt- och djurliv	Uppnås ej	Negativ

SÄTERS KOMMUN

3 Säter kommuns arbetssätt

Säter kommuns arbete mot att uppfylla miljömålen sker i varje enhet, men även i flera olika samarbeten och nätverk med andra kommuner, myndigheter och organisationer. T.ex. Kostnätverket, Dala VA, Dala Avfall, Miljöstrategigrupp med UHC, Miljöstrategiskt nätverk med Länsstyrelsen, Mitt Miljösamverkan, Allmännyttans klimatinitiativ och Energiintelligent Dalarna. Internt i Säters kommun pågår samverkansarbete i en arbetsgrupp för hållbarhet där syftet är att skapa bra möjligheter för alla enheter i ett gemensamt arbete mot hållbarhet. Arbete pågår med att planera för hur åtgärder mot miljömålen och uppföljning av dessa ska utföras för att skapa så stort genomslag som möjligt.

4 Miljömålen

4.1 Generationsmålet

Generationsmålet är ett övergripande mål för den svenska miljöpolitiken. Det är vägledande för miljöarbetet på alla nivåer i samhället.

Dalarna

Ur Dalarnas Regionala årliga uppföljning av miljömålen 2024:

Trots att viktiga insatser för generationsmålet gjorts inom många områden behöver takten på samhällsomställningen i Dalarnas län öka. Fokus behöver även fortsättningsvis ligga på ändrade konsumtionsmönster och ökad hänsyn till naturvärden, både vad gäller ekosystemtjänster och biologisk mångfald. Framtagandet av färdplaner för att stärka olika sektorers arbete med att minska klimatpåverkande utsläpp, främja en biobaserad cirkulär ekonomi och bidra till en hållbar utveckling i Dalarna behöver ske i samverkan mellan länets aktörer. Agenda 2030 belyser vikten av miljömålsarbetet och hur vår miljö och vårt klimat både sätter gränser och skapar förutsättningar för vårt samhälle. De globala målens odelbarhet, att inget mål får nås på bekostnad av ett annat, stärker arbetet med att lyfta målkonflikter inom generationsmålet.

4.2 Begränsad klimatpåverkan

Dalarna

Ur Dalarnas Regionala årliga uppföljning av miljömålen 2024:

Att begränsa klimatpåverkan är en global utmaning. Sverige har målet att vara klimatneutrala 2045, vilket är en utmaning för hela samhället. Det positiva är att det finns många synergier i arbetet med att begränsa klimatpåverkan såsom renare luft, bättre miljö och trygg energiförsörjning. Dalarna måste snabbt sänka utsläppen från transporter och industri. Det är viktigt att hushålla med energi, minska konsumtionen och utveckla teknik.

Säters geografiska område

Fortsätter utsläppen i Säters geografiska område på samma sätt som de senaste åren bidrar inte Säter i tillräcklig grad till att nå målet i Parisavtalet eller Sveriges klimatmål. Säters koldioxidbudget[2] visar att utsläppen av koldioxid behöver minska med 17 % per år för att inte överskrida Säters proportionerliga del av Parisavtalet. Förra året var samma värde 13 %. Om mer koldioxid släpps ut än vad koldioxidbudgeten medger behöver det kompenseras med ännu högre minskningstakt kommande år. I februari 2025 återstår 160 000 ton av den mängd koldioxid som Säter maximalt kan släppa ut och samtidigt ta vårt proportionerliga ansvar för att hålla temperaturökningen under 1,5 °C. Förra året återstod 250 000 ton. Vårt sätt att leva idag innebär att vi förbrukar en femtedel av den kvarvarande mängden varje år. Om fem år är Säters andel av världens kvarvarande koldioxidutsläpp förbrukad, om vi fortsätter att leva på samma vis som idag. För ett år sedan visade samma beräkning att sju år återstod.

Bild 1 är ett urklipp från Koldioxidbudgeten[3] och visar hur många ton koldioxid som har släppts ut från Säter. Den ljusa delen till vänster visar hur mycket som har släppts ut mellan år 2000 och 2025. Den mörka delen till höger visar den mängd koldioxid som Säter har kvar att släppa ut i kvarvarande budget. År 2045 ska Sverige vara koldioxidneutrala och därför måste kurvan vända mot noll år 2045, med en minskningstakt på 17 % per år.

Utsläppen i bild 1 och bild 2 ska inte tolkas som utsläpp på grund av konsumtion, eftersom tillverkning och transporter kan ske utanför Säters kommun och de utsläppen hamnar då i ett annat geografiskt område. Den största delen av varor som konsumeras i Säters kommun tillverkas och transporteras i andra geografiska områden och syns därför inte i Säters koldioxidbudget. Schablonvärden är tillagda för utrikes flygtrafik och utrikes sjöfart, utöver det har vi idag inget bra sätt att mäta konsumtionens bidrag till koldioxidutsläppen. Koldioxidbudgeten finns tillgänglig på Säters kommuns hemsida.

---

[2] Heggestad, A., Persson, E. Wallin, E. (Januari / 2024). Koldioxidbudget *Säters kommun januari 2024*. Rapport. Klimatsekretariatet.

[3] Klimatsekretariatets Koldioxidbudget i ClimateVisualizer. https://www.climatevisualizer.com/sater

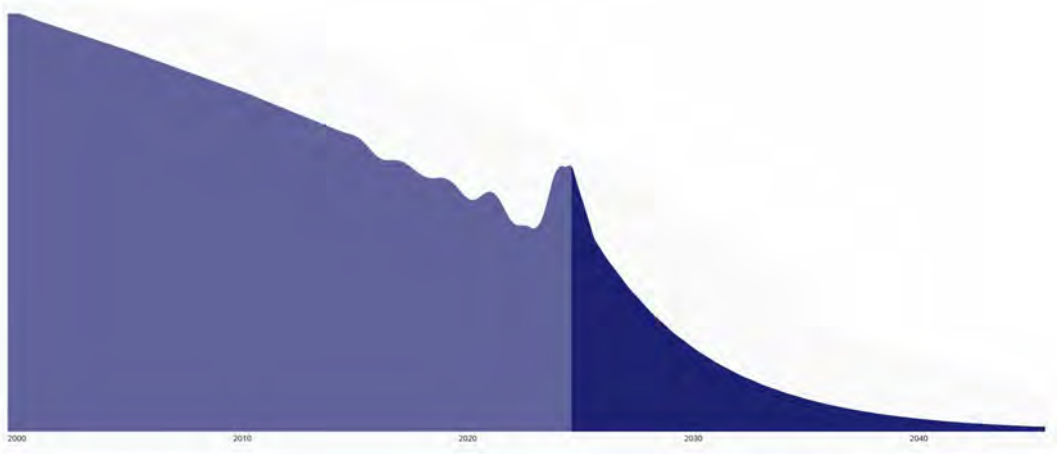

Bild 1.
Historiska och framtida utsläpp av koldioxid mellan år 2000 och 2045 i Säters kommuns geografiska område. Högra mörka sidan visar minskningen som krävs för att klara Parisavtalet.
Uppgift från Koldioxidbudget Säter kommun, februari 2025.

Bild 2 nedan visar att inrikes transporter står för den största källan till koldioxid från Säters kommuns geografiska område. Den källan har ökat markant de senaste två åren. Arbetsmaskiner står för den näst största källan och har även den ökat, dock inte lika mycket. Avfallet som skapas i Säters kommun behandlas i andra kommuner och därför syns inte koldioxidutsläppen från dessa behandlingar i Säters koldioxidbudget.

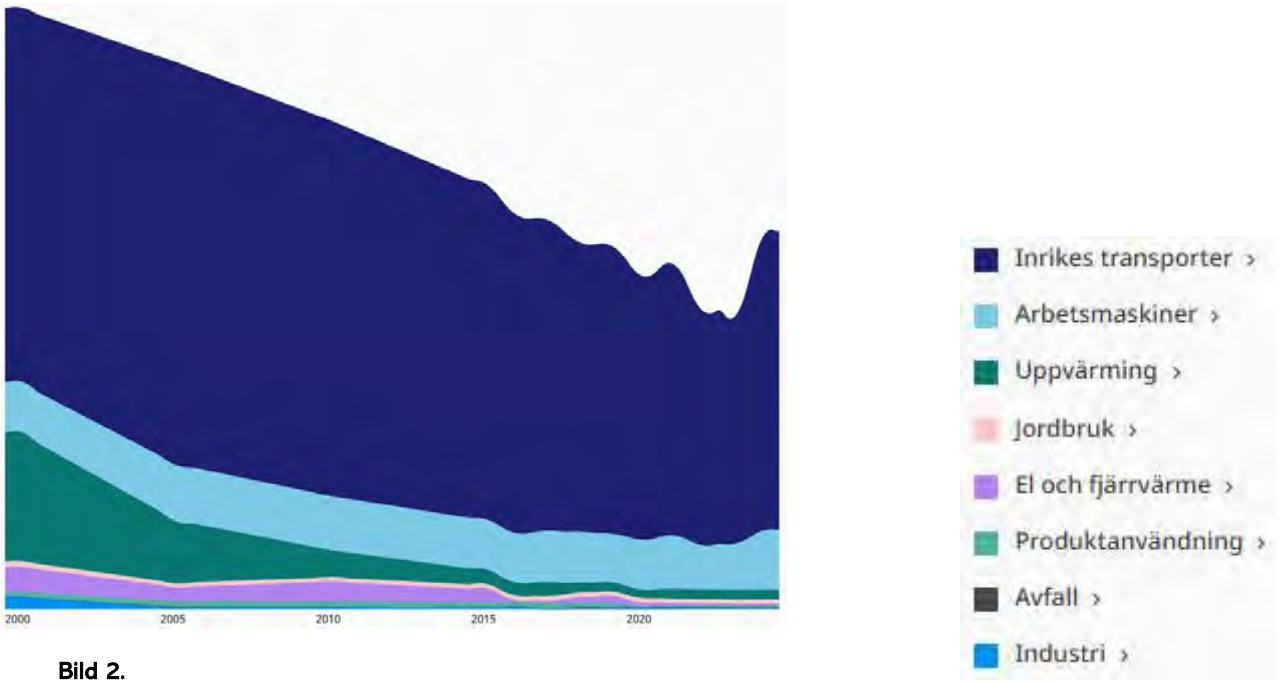

Bild 2.
Fördelning av utsläpp av koldioxid mellan olika utsläppskällor år 2025.
Uppgift från Koldioxidbudget Säter 2025.

Bilar som är registrerade i Säters geografiska område körs mycket i jämförelse med andra kommuner i landet. Säter är jämfört med övriga kommuner bland de 25% med längst körsträcka.

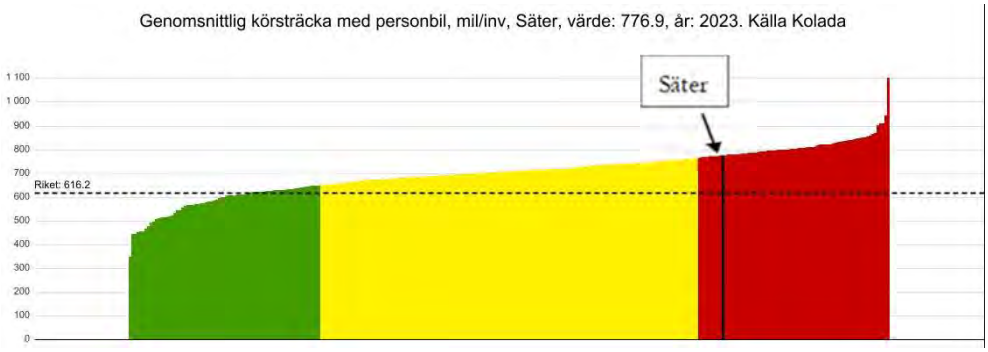

Bild 3.
Genomsnittlig körsträcka med personbil, mil/inv. Jämförelse med övriga kommuner.
Uppgift från Kolada.

Under pandemin förändrades våra resvanor och i diagrammet i bild 4 syns att de nya resvanorna till viss del består även efter pandemin. En förklaring kan vara möjligheten att arbeta och hålla möten digitalt på distans.

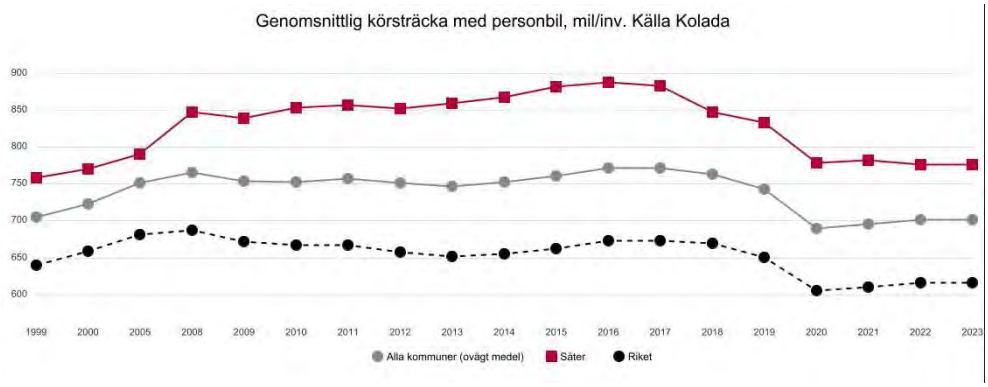

Bild 4.
Genomsnittlig körsträcka för personbilar registrerade i geografiska området. Registrerade av såväl fysiska som juridiska personer. Säger inget om i vilket geografiska område bilen har kört.
Uppgift från Kolada.
Alla kommuner (ovägt medel) = Medelvärde av Sveriges kommuner.
Riket = Värdet för en genomsnittlig invånare i Sverige. Hänsyn tas till att kommuner har olika många invånare.

Oavsett bränsletyp så är relativt många bilar registrerade i Säters kommun i förhållande till antalet människor som bor i kommunen, bild 5. Trenden är ganska oförändrad sedan år 2013.

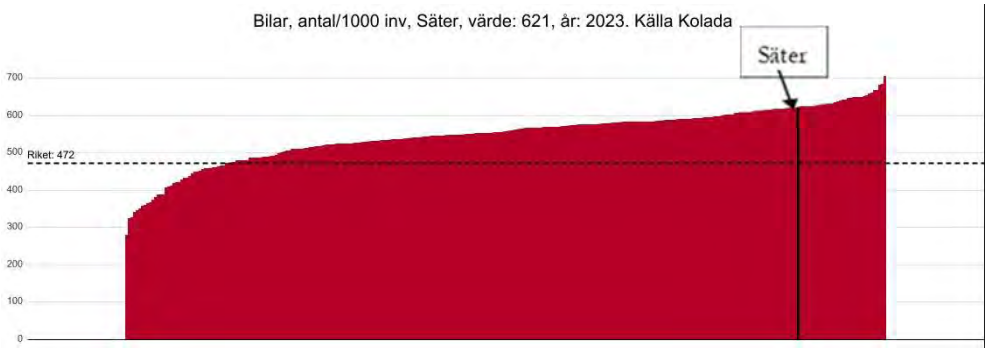

Bild 5.
Antal personbilar, oavsett bränsletyp, per 1000 invånare i trafik. Jämförelse med övriga kommuner. Uppgift från Kolada.

Konsumtion och avfall är också en betydande del av klimatavtrycket och är viktigt att minska trots att det inte syns i koldioxidbudgeten. De produkter som köps behöver återanvändas och återvinnas så långt det är möjligt. Grafen i bild 6 visar andelen avfall som har samlats in för materialåtervinning inkl. matavfall för biologisk behandling. Senaste tidens åtgärder för ökad materialåtervinning har gett positivt resultat, dock återstår ca 62 % avfall som går till förbränning. En stor del av avfallet som eldas upp skulle i stället kunna materialåtervinnas, mycket är dessutom förpackningar som ska sorteras ut och omhändertas av producenterna.

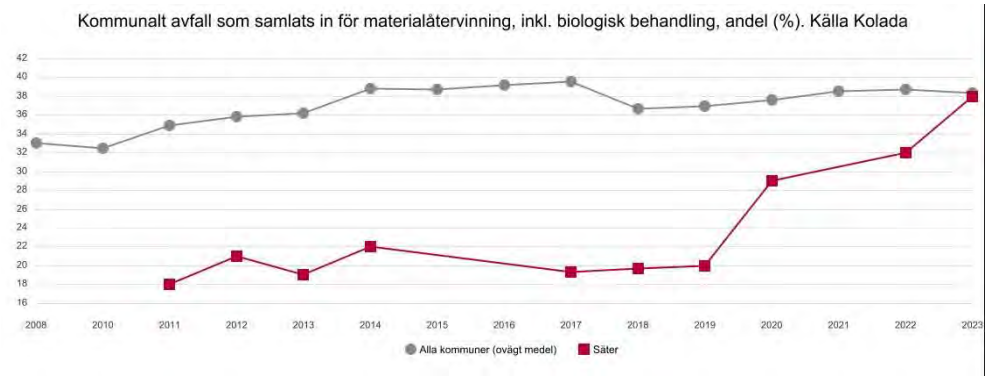

Bild 6.
Andel avfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. matavfall för biologisk behandling.
Uppgift från Kolada.
Alla kommuner (ovägt medel) = Medelvärde av Sveriges kommuner.
Riket = Värdet för en genomsnittlig invånare i Sverige. Hänsyn tas till att kommuner har olika många invånare.

Säters kommunorganisation

Fordon

Säters kommunorganisation har en stigande trend mot att uppnå en fordonsflotta som inte är beroende av fossila bränslen. Det stämmer överens med Fordonspolicyn som säger att endast fordon som kan drivas med fossila bränslen ska köpas in till kommunkoncernen. I dagens läge

finns elbilar inom de flesta segment och vi har dessutom en biogasmack i Säter som gör att vi kan införskaffa fordon som går på gas. Det öppnar ytterligare en möjlighet för ex. gasdrivna tunga fordon och räckviddskänsliga fordon.

Fordonspolicyn säger också att utvecklingen av teknik och drivmedel ska följas så att användning av fossila bränslen kan upphöra så snart som möjligt. Exempel på detta är vätgas och nya tekniker för biodiesel. Detta följs av ett antal bilar i koncernen som tankas med HVO100 i stället för med diesel. HVO100 är ett bränsle som är tillverkat av minst 98% förnybara råvaror och kan ersätta fossil diesel. I flera upphandlingar som innebär transporter har krav ställts på fossilfri drift av fordon.

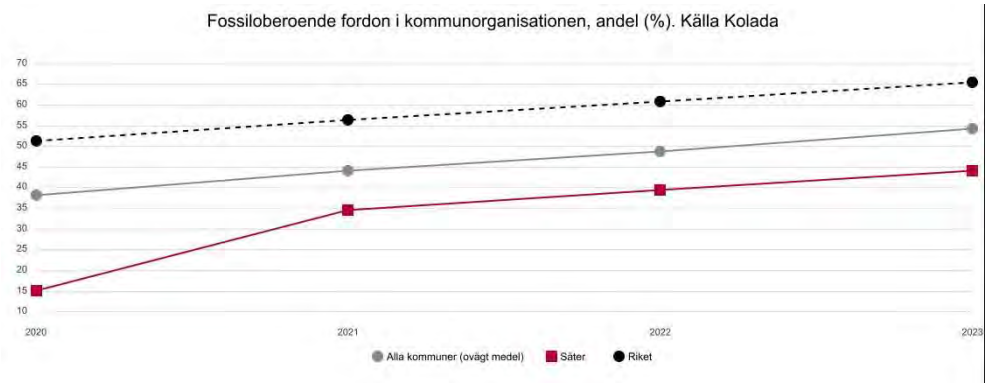

Bild 7.
Andel personbilar och lätta lastbilar i Säters kommunorganisation som har möjlighet att köra med bränsle från förnybara källor som el, gas, E85, vätgas och laddhybrid som kan laddas med sladd. Uppgift från Kolada.
Alla kommuner (ovägt medel) = Medelvärde av Sveriges kommuner.
Riket = Värdet för en genomsnittlig invånare i Sverige. Hänsyn tas till att kommuner har olika många invånare.

Konsumtion

Ett sätt att minska klimatbelastning på grund av konsumtion är med hjälp av de krav som ställs vid kommunens upphandlingar. Upphandlingscenter som genomför de flesta upphandlingar för Säter ger en samlad bild av deras upphandlingar i deras årsredovisning. Bild 8–10 visar exempel på fördelningen av olika miljökriterier i UHC:s upphandlingar för Säters kommun och Säterbostäder. Kriterierna[4] är framtagna av Upphandlingsmyndigheten i en kvalitetssäkrad process och består av tre olika nivåer. I många av upphandlingarna är krav ställda som avser ”avancerad nivå” vilket innebär att krav har ställts som hjälper oss framåt i arbetet mot att begränsa kommunens miljöpåverkan.

[4] Upphandlingsmyndighetens hållbarhetskriterier. https://www.upphandlingsmyndigheten.se/kriterier/

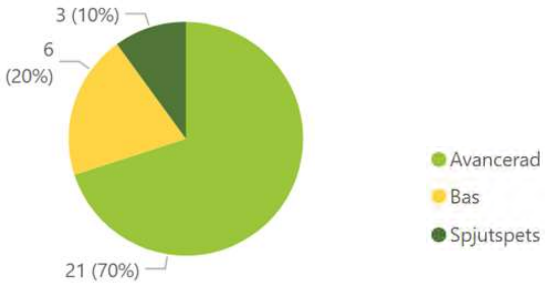

Bild 8.
Säter kommun och Säterbostäders annonserade upphandlingars miljökrav under 2024, angående området ”miljö allmän”.
Uppgift från UHC.

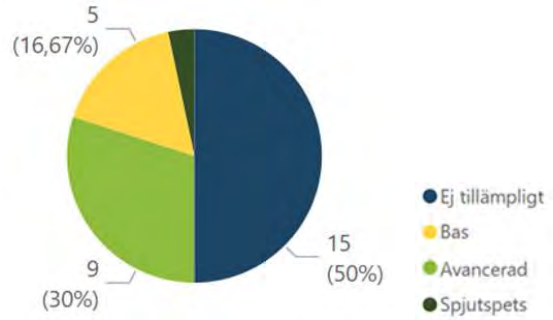

Bild 9.
Säter kommuns och Säterbostäders annonserade upphandlingars miljökrav under 2024, angående området ”Miljö återbruk”.

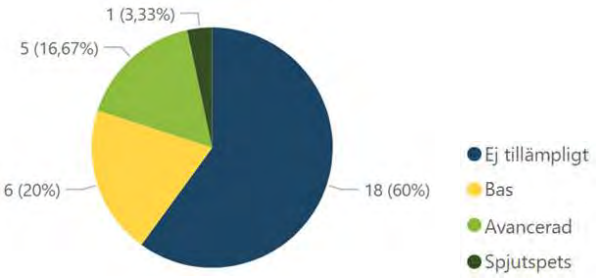

Bild 10.
Säter kommuns och Säterbostäders annonserade upphandlingars miljökrav under 2024, angående området ”Fossilfritt övrigt” exkl. fordon.

Åtgärder i Säters kommunorganisation

Exempel på åtgärder i Säters kommunorganisation som bidrar till måluppfyllelse av miljömålet Begränsad klimatpåverkan:

- Övergång till fossilfria bilar i kommunens verksamheter.
- Fler digitala möten och utbildningar bidrar till mindre resande.
- Medicinautomater i hemtjänstens verksamhet, vilka sparar in många bilresor för personalen.

- Arbete har påbörjats med en översyn hur hållbarhetskrav vid investeringar hanteras i dagsläget.
- Arbete pågår för ökad avtalstrohet mot upphandlade leverantörer.
- Arbete pågår för ökad avtalsuppföljning.
- Samhällsplanering där stor vikt läggs på hållbarhet, till exempel kollektivtrafik, gång och cykeltrafik och ladd-infrastruktur.
- Fortsatt arbete med utpekade åtgärder i planeringsstrategin, bland annat uppstart av arbetet med ställningstagande till Länsstyrelsens vindbruksunderlag samt framtagande av energipolicy.
- Utbyggnad av gång- och cykelväg.
- Belysa gång- och cykelstråk för att främja tillgängligheten.
- Trygga fyrvägskorsning i Mora By, Soldatvägen/Morbyvägen.
- Förbättrat bussangörningar.
- Återbruk av sopgrus och andra fyllningsmassor, försök med sortering av sopgrus.
- Möbler som inte kommer att användas i verksamheten längre säljs på nätauktion, så att de kan nyttjas av andra användare.
- Samverkan kring hållbarhet mellan Säters kommun och företagare i Säter.
- Tillsammans med rektorer för skola och förskola har Kostenheten tagit fram riktlinjer för måltider, kopplat till övergripande kostpolicy.
- Arbete för minskad mängd matsvinn, kostenheten i samarbete med särskilt boende och skol- och förskolepersonal.
- Kostenheten säsongsanpassar inköp av grönsaker och frukt.
- Kostenheten utbildar personal i ”grön mat”.
- Kostenheten tar emot frukt från trädgårdar i ordnade former.
- De närmaste yrkesgrupperna kring skolan har möjlighet att köpa kvarlämnad mat, så kallad Klimatlåda.
- Flera temagrupper har skapats i samverkansforumet Dala Avfall, som arbetar med genomförandet av åtgärder i Kretsloppsplanen, tidigare kallad Avfallsplan.
- Planering och förberedelser för införande av fastighetsnära insamling av förpackningar.
- Utsortering av plast vid återvinningscentralen.
- Vid energitillsyn uppmuntras och säkerställs att företag kartlägger och effektiviserar sin energiförbrukning samt fasar ut fossil olja där det är möjligt.

Måluppfyllelse

Länsstyrelsen gör ingen bedömning av om målet Begränsad klimatpåverkan nås till 2030, bedömningen görs enbart på nationell nivå. I Säter kan man dock konstatera att liksom många andra kommuner är det mycket arbete som kvarstår för att sänka utsläppen tillräckligt snabbt. Den minskande trenden av koldioxidutsläpp har brutits och i stället ser vi en ökande trend.

4.3 Frisk luft

Dalarna

Ur Länsstyrelsen i Dalarnas regionala miljömålsuppföljning:

Luftkvaliteten är god i stora delar av Dalarna men försämrad i tätorter på grund av utsläpp från trafik, industrin, uppvärmning av bostäder och småskalig vedeldning. Lokalt kan det periodvis finnas problem med föroreningar kopplat till veteranbilar och skotertrafik.

Åtgärdsarbetet sker främst genom trafik- och infrastrukturplanering. För att uppfylla Frisk luft behövs snabbare och kraftfullare åtgärder, vilket Världshälsoorganisationen (WHO) belyst med att sänka riktlinjerna för luftföroreningar under hösten 2021.

Säter

Luftkvaliteten är förhållandevis god i Säter. Mängden kväveoxider och partiklar i luften minskar. Jämfört med övriga kommuner i landet är Säter bland de 50 % i mitten.

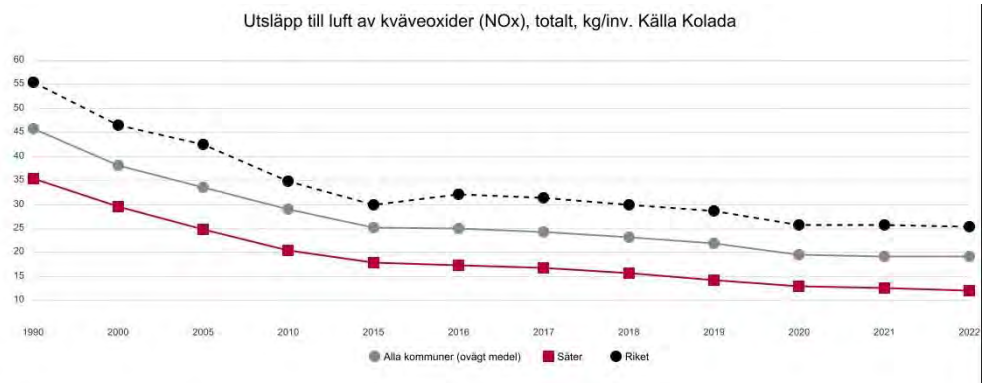

Bild 11.
Utsläpp till luft av kväveoxider (NOx), totalt, kg per invånare.
Uppgift från Kolada.
Alla kommuner (ovägt medel) = Medelvärde av Sveriges kommuner.
Riket = Värdet för en genomsnittlig invånare i Sverige. Hänsyn tas till att kommuner har olika många invånare.

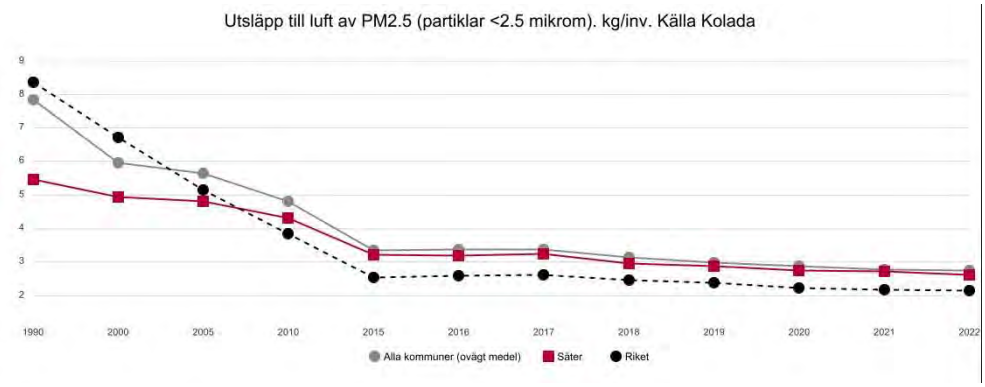

Bild 12.
Utsläpp till luft av partiklar som är mindre än 2.5 mikrometer. kg/invånare.

Uppgift från Kolada.
Alla kommuner (ovägt medel) = Medelvärde av Sveriges kommuner.
Riket = Värdet för en genomsnittlig invånare i Sverige. Hänsyn tas till att kommuner har olika många invånare.

Åtgärder i Säters kommunorganisation

Exempel på åtgärder i Säters kommunorganisation som bidrar till måluppfyllelse av miljömålet Frisk luft:

- Samhällsplanering där stor vikt läggs på hållbarhet, till exempel kollektivtrafik, gång och cykeltrafik och ladd-infrastruktur.
- Fler digitala möten och utbildningar bidrar till nytt arbetssätt och minskat resande.
- Övergång till fossilfria bilar

4.4 Bara naturlig försurning

Dalarna

Ur Länsstyrelsen i Dalarnas regionala miljömålsuppföljning:

Det atmosfäriska nedfallet har avtagit och flera vatten som tidigare varit försurade har återhämtat sig. Kalkningen har kunnat minskas i delar av Dalarnas län. Prognosen är dock att kalkningen kommer att behövas under överskådlig tid då den positiva utvecklingen med återhämtning från försurning har avtagit och framtida påverkan från transporter och skogsbruk är osäker.

Säter

Inga sjöar kalkas i Säter och har inte gjorts de senaste decennierna. Länsstyrelsen bevakar försurningen och har bedömt att försurade sjöar inte behöver åtgärdas i Säter.

4.5 Giftfri miljö

Dalarna

Ur Länsstyrelsen i Dalarnas regionala miljömålsuppföljning:

Hundratals ämnen påträffas i Dalarnas ytvatten vilket återspeglar den stora kemikalieanvändningen i samhället och industrin. Halter av förbjudna ämnen i miljön sjunker, samtidigt släpps tillåtna miljöfarliga ämnen och nya ämnen med okända effekter ut i miljön. Utsläppsminskande åtgärder sker inom prövning, tillsyn och tillsynsvägledning men ytterligare insatser krävs för att nå en giftfri miljö eftersom endast ett fåtal miljöfarliga ämnen har utsläppsvillkor och få förorenade områden har sanerats.

Säter

Otillåten dumpning av gifter i naturen kan skapa problem. Förorenade områden och gamla deponier kan innehålla olika gifter som kan börja läcka ut. Konsumtion av varor påverkar spridningen och import av olika kemikalier.

Åtgärder i Säters kommunorganisation

Exempel på åtgärder i Säters kommunorganisation som bidrar till måluppfyllelse av miljömålet Giftfri miljö:

- Tillsyn och rådgivning ang. förorenade områden.
- Ogräs bekämpas med hetvatten i stället för med kemikalier.
- Förorenad mark tas med som en aspekt i samhällsplaneringen i högre grad än tidigare.
- Utredningar och noggrann provtagning av markföroreningar i samband med detaljplan för förskola i Seggebo.
- Krav på kemikalier ställs vid upphandlingar av produkter enligt Upphandlingsmyndighetens kriterier.
- Förskolor arbetar återkommande med att följa fastställda riktlinjer för en ”giftfri förskola”.
- Deltagit i nationellt tillsynsprojekt kring fordonstvättar.
- Tillsyn av företags reningsutrustning och utsläpp till avloppsvatten.

4.6 Skyddade ozonskikt

Dalarna

Ur Länsstyrelsen i Dalarnas regionala miljömålsuppföljning:

Internationellt arbete har minskat utsläppen av ozonnedbrytande ämnen. Ozonuttunningen verkar ha avstannat, i stället verkar ozonskiktet vara på väg att öka i tjocklek54. Kommunerna och länsstyrelsen arbetar med kontroll av köldmedia. Regionalt sker rådgivningsarbete för att minska utsläppen av lustgasutsläpp från jordbruk och kommunalt för att minska läckage av CFC vid hantering av rivningsmaterial. Region Dalarna har sedan några år lustgasdestruktion installerad. För att minska utsläpp bland annat via omvandling av kväveföreningar till lustgas behöver kunskaperna öka om vilka processer det gäller samt att arbetet samordnas.

Åtgärder i Säters kommunorganisation

Exempel på åtgärder i Säters kommunorganisation som bidrar till måluppfyllelse av miljömålet Skyddande ozonskikt:

- Säker och kontrollerad hantering av kylskåp och andra produkter med köldmedia vid återvinningscentralen.

4.7 Säker strålmiljö

Dalarna

Ur Länsstyrelsen i Dalarnas regionala miljömålsuppföljning:

Den långsiktiga trenden med ett ökat antal årliga fall av hudcancer bedöms fortsätta. Minskad exponering för UV-strålning är avgörande för att minska antalet hudcancerfall. Informationsinsatser om riskerna med solning och solsäkra uteplatser för barn är exempel på åtgärder som kan främja miljökvalitetsmålet. Länet har låg naturlig bakgrundsstrålning men lokalt

orsakar markradon höga radonhalter i inomhusluften. Hus byggda med blåbetong orsakar även radon inomhus. Kommunerna informerar om radon och radonmätningar. Det statliga radonbidraget avvecklades 2022.

Åtgärder i Säters kommunorganisation

Exempel på åtgärder i Säters kommunorganisation som bidrar till måluppfyllelse av miljömålet Säker strålmiljö:

- Sol- och skuggförhållanden beaktas i förskolors och skolors utemiljö.
- Skönvikshallen har inte längre något solarium som erbjuds till besökare.
- Rådgivning kring radon inomhus till invånare som kontaktar kommunen.
- Mätning av bakgrundsstrålning av radioaktiva ämnen görs var sjunde månad sedan 1991.

Syftet är att få jämförelsevärden att använda om en kärnteknisk olycka inträffar.

4.8 Ingen övergödning

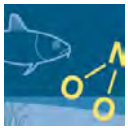

Dalarna

Ur Länsstyrelsen i Dalarnas regionala miljömålsuppföljning:

Övergödningsproblemen är störst i jordbruksområden i de sydöstra delarna av länet. Åtgärdsarbetet har ökat på senare år men det är ännu inte tillräckligt för att målet ska kunna nås. Det tar också tid innan minskade utsläpp ger effekt i de vatten som är övergödda, bland annat eftersom den naturliga återhämtningen är långsam. Ännu märks inga tydliga förbättringar i miljön det behövs fortsatt arbete inom vattenförvaltningen, utökade medel till åtgärder samt satsningar på åtgärdssamordnare för att ge resultat på sikt.

Säter

Jordbruk i Säters kommun bidrar till övergödning. De sjöar som är övergödda är de som ligger området med mest jordbruksmark. En del av näringstillförseln sker i form av ammoniak som sprids i luften. Jordbruket svarar för den största delen av ammoniakutsläpp till luften, därför har Säter ett relativt stort utsläpp av ammoniak i jämförelse med övriga kommuner i Sverige. Jämfört med övriga kommuner i landet är Säter bland de 25 % med högst utsläpp av ammoniak. Mängden är ganska oförändrad sedan 2019.

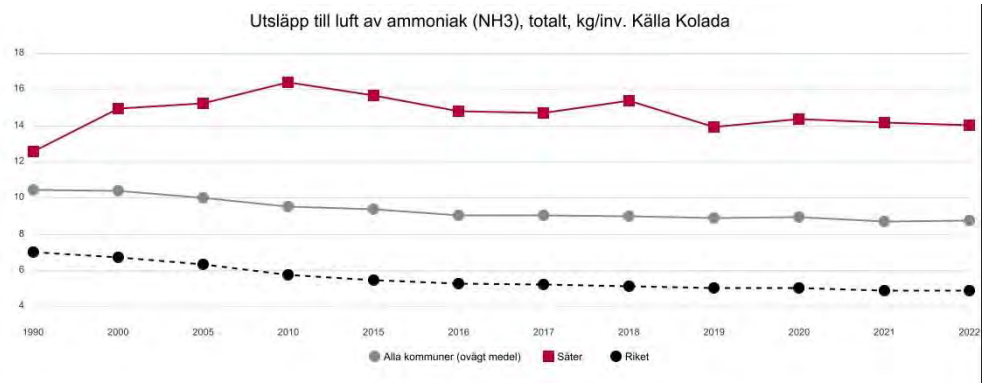

Bild 13.
Utsläpp till luft av ammoniak, kg/inv.
Uppgift från Kolada.
Alla kommuner (ovägt medel) = Medelvärde av Sveriges kommuner.
Riket = Värdet för en genomsnittlig invånare i Sverige. Hänsyn tas till att kommuner har olika många invånare.

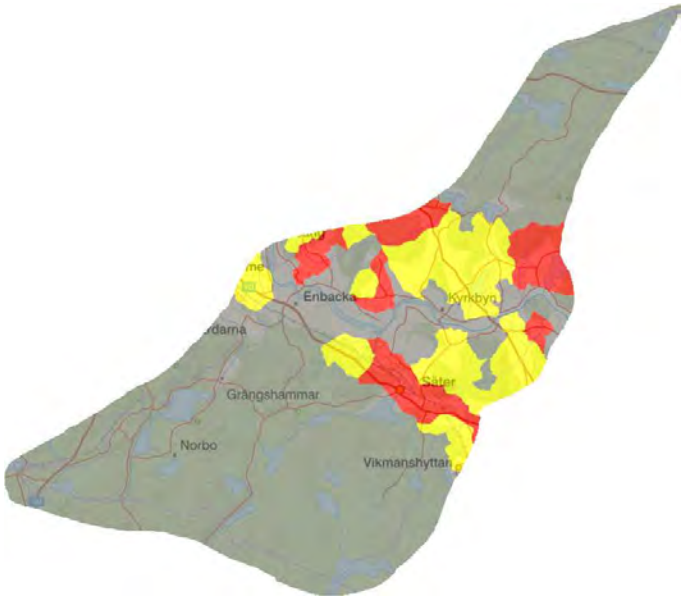

Bild 14.
Riskbedömning för övergödning i sjöar och vattendrag.
Röda områden bedöms vara övergödda med stor säkerhet.
Gula områden misstänks övergödda men mer data behövs för att kunna bekräfta status.
Bilden är ett urklipp ur Vattenkartan i VISS (Vatteninformationssystem i Sverige)[5].

Åtgärder i Säters kommunorganisation

Exempel på åtgärder i Säters kommunorganisation som bidrar till måluppfyllelse av miljömålet Ingen övergödning:

- Rådgivning och kravställande i lantbrukstillsyn angående gödselhantering.
- Aktiv läcksökning av avloppsnätet.
- Vägvalsstudie för Säters avloppsreningsverk är färdigställd.
- Utredning pågår av ett eventuellt nytt resursverk.

[5] VISS Vattenkartan, https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/standard/?appid=1589fd5a099a4e309035beb900d12399

4.9 Levande sjöar och vattendrag

Dalarna

Ur Länsstyrelsen i Dalarnas regionala miljömålsuppföljning:

Miljökvalitetsmålet är inte möjligt att nå till 2030. Vattendragen i länet är kraftigt påverkade av fysiska ingrepp som rätning och rensningar, samt av reglering. Kvicksilver i fisk är ett allvarligt problem. Kunskapsbristen för kulturmiljövärden är stor även om förbättringar skett under senare år. Fler sjöar och vattendrag behöver skyddas genom inrättande av områdesskydd.

Säter

I Säter hade 37,8 % av totala antalet sjöar en god ekologisk status år 2022. Andelen har varit oförändrad sedan 2018. Jämfört med övriga kommuner i landet är Säter bland de 50 % i mitten.

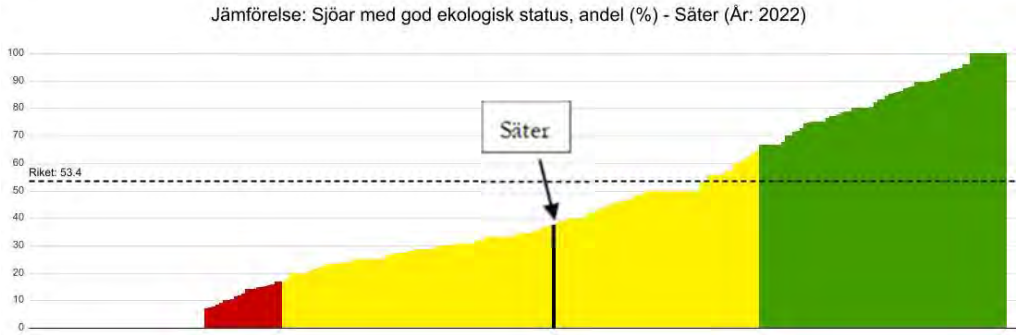

Bild 15.
Andel sjöar med god ekologisk status, %. Jämförelse med övriga kommuner i landet.
Uppgift från Kolada.

Andelen vattendrag med god ekologisk status var 18,4 % år 2022 enligt ett nyligen uppdaterat värde. Andelen har ökat sedan 2018. Jämfört med övriga kommuner i landet är Säter bland de 25 % med störst andel god ekologisk status.

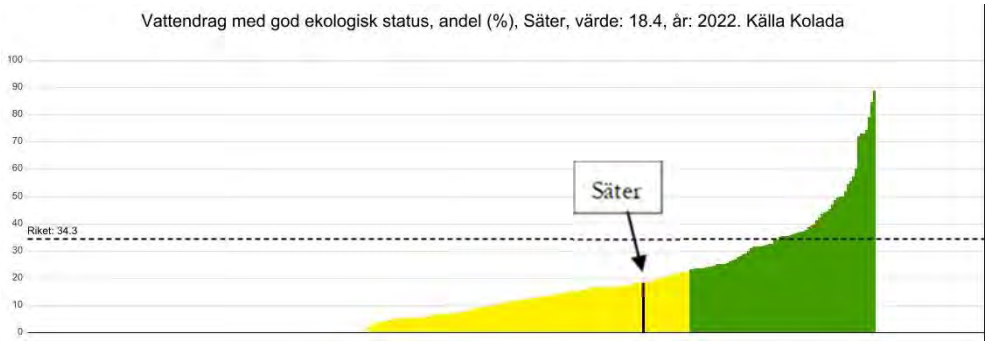

Bild 16.
Andel vattendrag med god ekologisk status, %. Jämförelse med övriga kommuner i landet.
Uppgift från Kolada.

Åtgärder i Säters kommunorganisation

Exempel på åtgärder i Säters kommunorganisation som bidrar till måluppfyllelse av miljömålet Levande sjöar och vattendrag:

- Noggranna utredningar kopplat till dagvattenhantering i alla pågående detaljplaneprocesser.
- Utredning och projektering för en överföringsledning av avlopp från Gustafs till Borlänge.
- Utredning pågår av ett eventuellt nytt resursverk.
- Utredning av förutsättningar för borttagande av vandringshinder i Ljusterån vid Konsten.
- Naturhänsyn vid prövning av strandskyddsärenden.

4.10 Grundvatten av god kvalitet

Dalarna

Ur Länsstyrelsen i Dalarnas regionala miljömålsuppföljning:

Dalarna har god tillgång till grundvatten av god kvalitet ur ett regionalt perspektiv. Arbetet med statusklassificering 2018–2019 visar dock att ca 40 av dalarnas 277 grundvattenförekomster riskerar att inte nå god kemisk status till år 2027. Nya kriterier för klassificering av status och risk i innevarande vattenförvaltningscykel leder till att detta antal kommer att öka

Säter

Säter har goda förutsättningar för god tillgång på grundvatten med bra kvalitet tack vare Badelundaåsen. Alla grundvattenförekomster i Säter hade god kemisk och kvantitativ status år 2022. Andelen är oförändrat sedan 2028.

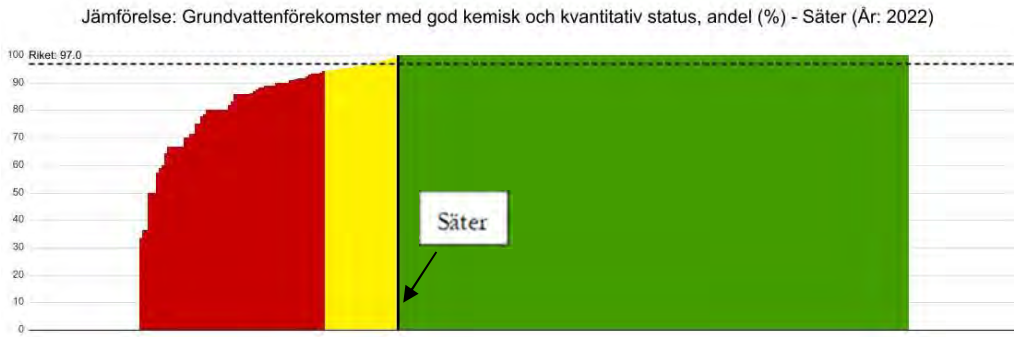

Bild 17.
Andel grundvattenförekomster med god kemisk och kvantitativ status, %. Jämförelse med övriga kommuner i landet.
Uppgift från Kolada.

Åtgärder i Säters kommunorganisation

Exempel på åtgärder i Säters kommunorganisation som bidrar till måluppfyllelse av miljömålet Grundvatten av god kvalitet:

- Arbetat med nytt vattenskyddsområde i Säter.

- Tar fram nya vattenskyddsområden vid områden med kommunal tillsyn.
- Tagit fram nya vattenskyddsföreskrifter som reglerar det befintliga vattenskyddsområdet.
- Säkerhetsskyddsklassning av dricksvattenförsörjning.
- Om- och utbyggnationer av reningsverken i Bispbergshyttan och Enbacka utreds och planeras.
- Förnyelseplanering av VA-nätet sker löpande.

4.11 Myllrande våtmarker

Dalarna

Ur Länsstyrelsen i Dalarnas regionala miljömålsuppföljning:

Restaurering av våtmark med stöd av den lokala naturvårdssatsningen (LONA) pågår inom 25 olika projekt varav 6 nya har beviljats medel i år. Skogsstyrelsen har kommit igång med återvätning. Länsstyrelsen genomför under 2024 fyra större våtmarksåtgärder och flera förberedande projekt. Dikning har nästan helt upphört i länet och större hänsyn till våtmarker tas vid skogsbruk. En negativ trend är att myrar växer igen, vilket är ett långsiktigt hot bland annat för naturvärden i rikkärr och strandängar.

Säter

De våtmarker som finns i Säter fyller en viktig funktion och det är värdefullt att bevara dessa, återskapa utdikade våtmarker eller skapa nya. Kommunen kan gynna våtmarker i områden som kommunen själv äger men har små möjligheter att påverka våtmarker som finns på privat mark.

Åtgärder i Säters kommunorganisation

Exempel på åtgärder i Säters kommunorganisation som bidrar till måluppfyllelse av miljömålet Myllrande våtmarker:

- En mark- och skogspolicy har arbetats fram.

4.12 Levande skogar

Dalarna

Ur Länsstyrelsen i Dalarnas regionala miljömålsuppföljning:

Många insatser görs för förbättrad miljöhänsyn och ökad kunskap om skogens olika värden i länet. Viktiga strukturer, som död ved, ökar i landskapet men saknas fortfarande på stora arealer. Bestånd med naturvärden och lång skoglig kontinuitet avverkas. Antalet hotade arter och skador på forn- och kulturlämningar är fortsatt på en hög nivå. För att nå miljömålen behöver sektorns ansvar förtydligas och insatser öka för inventering, skydd, naturvårdande skötsel och större variation i skogsbruket.

Åtgärder i Säters kommunorganisation

Exempel på åtgärder i Säters kommunorganisation som bidrar till måluppfyllelse av miljömålet Levande skogar:

- En mark- och skogspolicy har arbetats fram.

4.13 Ett rikt odlingslandskap

Dalarna

Ur Länsstyrelsen i Dalarnas regionala miljömålsuppföljning:

Många insatser görs i odlingslandskapet men utvecklingen i miljön är trots det huvudsakligen negativ. Skötseln av värdefulla ängs- och betesmarker med tillhörande kulturmiljöer är i alldeles för stor utsträckning beroende av eldsjälar och osäkra ekonomiska styrmedel för att kunna bedömas som att de utvecklas och bevaras på ett tillfredsställande sätt. Jordbrukspolitik, ekonomi, kunskap och andra markanvändningsanspråk som byggnation på jordbruksmark avgör vilket håll utvecklingen går.

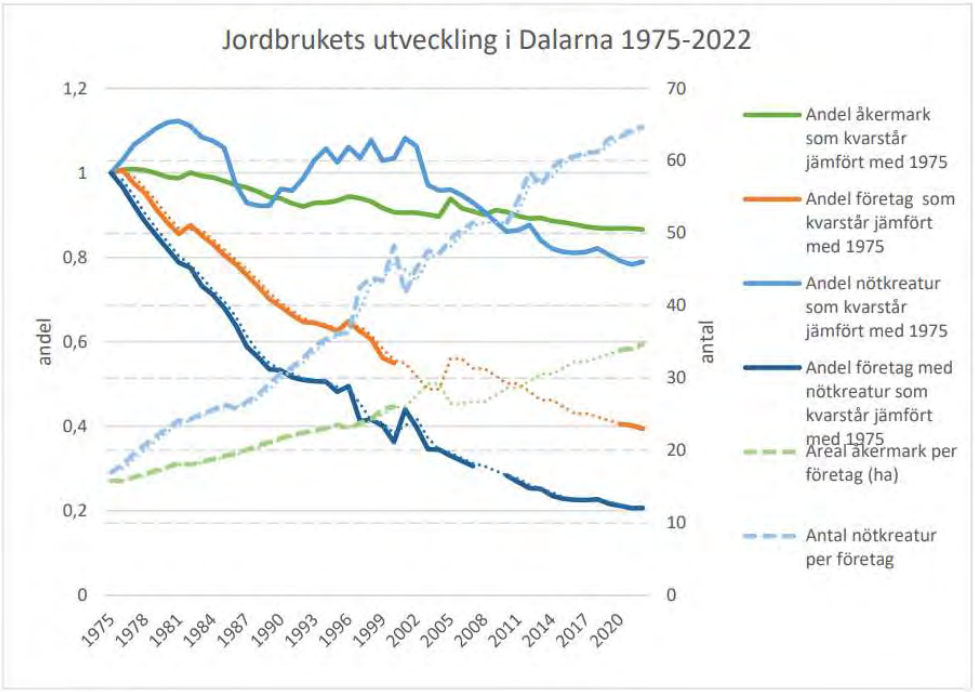

Bild 18.
Jordbrukets utveckling i Dalarna 1975-2022.
Heldragna linjer mäts mot vänstra y-axeln (andel) och streckade linjer mäts mot högra y-axeln (antal).
Uppgift från Länsstyrelsen i Dalarnas regionala miljömålsuppföljning.

Säter

I Säter är trenden liksom i övriga Dalarna att antalet nötkreatur minskar till antalet och antalet företag med nötkreatur minskar ännu mer[6]. Antalet jordbruk med grisar och höns har också

[6] Jordbruksverkets statistiddatabas.
https://statistik.sjv.se/PXWeb/pxweb/sv/Jordbruksverkets%20statistikdatabas/?rxid=5adf4929-f548-4f27-9bc9-78e127837625

minskat i antal, samtidigt har antalet djur inte minskat på samma sätt som nötdjuren. För grisar och höns är antalet företag i Säters kommun så få att förändringen inte kan jämföras med nötkreatur. Data från Jordbruksverket visar dock att det över lag blir fler djur per företag. Andelen ekologiskt odlad åkermark har ökat relativt mycket sedan år 2009. De senaste åren mellan 2021–2023 har dock skett en liten minskning. Säters kommun hade 31,1 % ekologiskt odlad åkermark år 2023. Jämfört med övriga kommuner i landet är Säter bland de 25 % med högst andel ekologisk odlad åkermark. Säters kommunorganisation har små möjligheter att påverka utvecklingen av jordbruk i området.

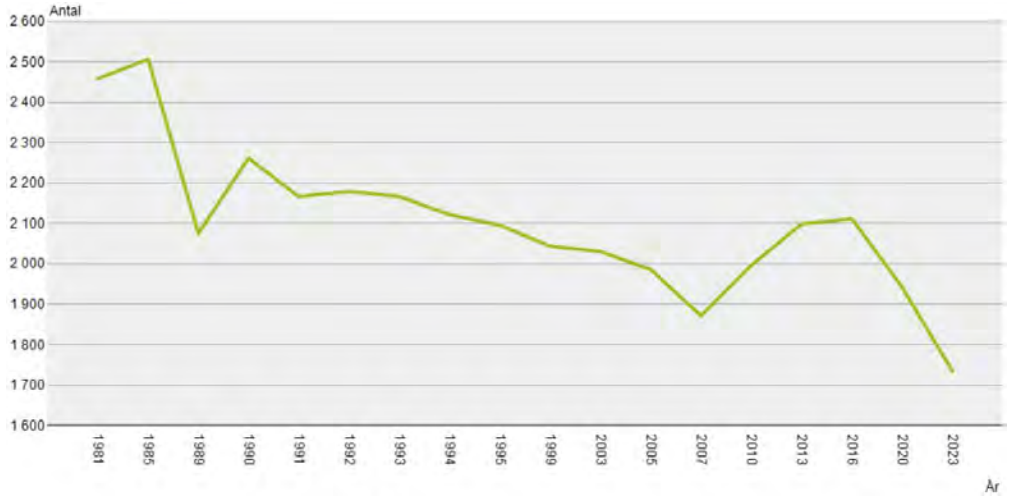

Bild 19.
Antal kor för mjölkproduktion i Säters kommun mellan år 1981 och 2023.
Uppgift från Jordbruksverket.

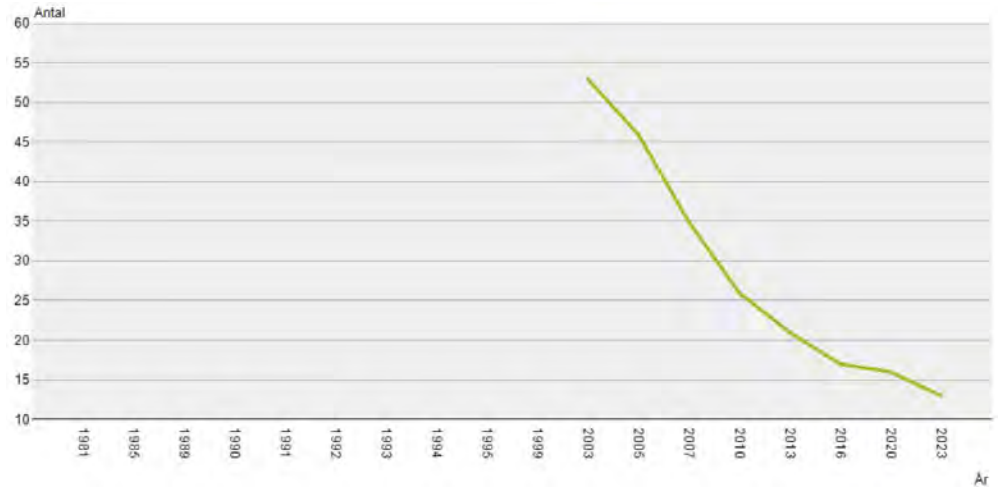

Bild 20.
Antal företag med kor för mjölkproduktion i Säters kommun mellan år 1981 och 2023.
Uppgift från Jordbruksverket.

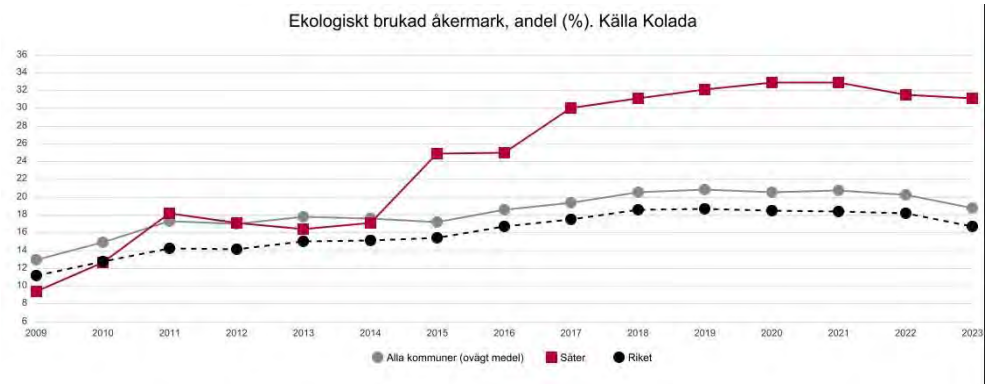

Bild 21.
Andel ekologisk odlad åkermark, %.
Uppgift från kolada.
Alla kommuner (ovägt medel) = Medelvärde av Sveriges kommuner.
Riket = Värdet för en genomsnittlig invånare i Sverige. Hänsyn tas till att kommuner har olika många invånare.

Åtgärder i Säters kommunorganisation

Exempel på åtgärd i Säters kommunorganisation som bidrar till måluppfyllelse av miljömålet Ett rikt jordbrukslandskap:

- Hänsyn till bevarande av jordbruksmark i samband med remisser om förhandsbesked, strandskydd etc.
- Skötsel av gräsmattor förändras för att på sikt skapa mer ängsmarker. Gynnar pollinatörer och biologisk mångfald.

4.14 Storslagen fjällmiljö

Dalarna

Ur Länsstyrelsen i Dalarnas regionala miljömålsuppföljning:

Klimatförändringar påverkar fjällen och dess ekosystemprocesser allt mer. Låglandsarter sprider sig in i fjällen och invasiva arter har planterats och spridit sig in i fjällområdet. Flera sjöar är försurade och kalkas för att gynna växt- och djurlivet. Inventering av fjällnära skogar har visat på höga biologiska värden, varför skydd av de fjällnära skogarna är av stor vikt. Fjällskogens kulturvärden är däremot dåligt undersökta. Exploateringsoch besökstrycket ökar med markslitage, nedskräpning och störning av ren som följd.

4.15 God bebyggd miljö

Dalarna

Ur Länsstyrelsen i Dalarnas regionala miljömålsuppföljning:

Miljökvalitetsmålet är inte möjligt att nå till 2030. Samhällsbyggandet utvecklas generellt mer hållbart men i för långsam takt. Medvetenheten om behovet av hållbar planering ökar och incitament nationellt, regionalt och lokalt medverkar till hållbara strategiska planeringsförutsättningar men många mindre insatser kan kumulativt motverka hållbar utveckling.

Det är också ett långsiktigt arbete där ekonomiska fördelar och lagstiftning kan motverka en god bebyggd miljö i vissa avseenden. Tillämpning och styrmedel går att förbättra. God och utvecklad samverkan mellan organisationer, myndigheter och näringsliv finns inom flera områden samt olika aktiviteter för att skapa långsiktig utveckling mot God bebyggd miljö i länet.

Åtgärder i Säters kommunorganisation

Exempel på åtgärder i Säters kommunorganisation som bidrar till måluppfyllelse av miljömålet God bebyggd miljö:

- Samhällsplanering där stor vikt läggs på hållbarhet, till exempel kollektivtrafik, gång och cykeltrafik och ladd-infrastruktur.
- Med stöd av kulturmiljöprogram avgörs om fördjupade kulturmiljöutredningar ska tas fram i samband med detaljplanearbetet.
- Samarbete med Visit Dalarna för hållbara besöksmål.
- Planerade gång- och cykelvägar har färdigställts.
- Arbetat med rutiner kring tillsyn av bygg- och rivningsavfall.

4.16 Ett rikt växt- och djurliv

Dalarna

Ur Länsstyrelsen i Dalarnas regionala miljömålsuppföljning:

I Dalarna bedrivs arbete för att behålla biologisk mångfald och restaurera livsmiljöer för olika arter. Ändå är 1367 arter rödlistade och vissa är nära att dö ut. Anledningen bedöms vara markanvändning. Ett varmare klimat utgör också ett hot som exempelvis kan förändra artsammansättningen. Arter som förts in av människan blir allt vanligare och konkurrerar ut inhemska arter på många platser, detta trots att bekämpningsförsök görs.

Säter

I Säters geografiska område finns 0 % slåtteräng, 0,35 % betesmark och 1,3 % skyddad natur. Alla de tre nyckeltalen är jämfört med övriga kommuner i landet bland de 25 % med lägst andel. Med skyddad natur menas områden som är skyddade i form av nationalpark, naturreservat, naturvårdsområde eller biotopskyddsområde.

Åtgärder i Säters kommunorganisation

Exempel på åtgärder i Säters kommunorganisation som bidrar till måluppfyllelse av miljömålet Ett rikt växt- och djurliv:

- I alla Gata- och Parkenhetens projekt som planeras finns tankar om att gynna samt förbättra biologiska mångfalden.
- I Gata- och Parkenhetens investeringsprojekt planeras utökning av bl.a. ängsmiljöer och träd.
- Faunadepåer skapas, dvs. större träd läggs i en hög för att skapa en naturlig nedbrytning. Gynnar bl.a. mossor, lavar, svampar och insekter.

- Skötsel av gräsmattor förändras för att skapa en process mot att på sikt skapa mer ängsmarker. Gynnar pollinatörer och biologisk mångfald.
- En mark- och skogspolicy har arbetats fram.
- Gemensamt arbete för naturvårdshänsyn vid framtagande av detaljplaner.

5 Områden för framtida insatser

Mycket arbete kvarstår för att uppfylla miljömålen till 2030. Säters kommun kan bidra med viktiga insatser till en stor del av arbetet som behöver göras.

Några områden där kommunens arbete kan ha stor effekt är:

- Konsumtion, t.ex.:
  - Inköp
  - Upphandlingar
  - Kontroll
  - Uppföljning
  - Minska avfallsmängden

- Resor och transporter, t.ex.:
  - Inköp/leasing av fordon
  - Upphandlingar
  - Planering av rutter
  - Cykel- och gångvägar
  - Buss-, tåg- och kollektiva resor

- Samverkan, t.ex.:
  - Påverka, bidra och skapa förutsättningar
  - Samverka med företag, organisationer, andra myndigheter och nätverk.
  - Hitta möjligheter för miljö och ekonomi

Kf § 14 Kommunfullmäktiges ansvarsprövning

KS2025/0069

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar bevilja kommunstyrelsen och nämnderna samt enskilda ledamöter i dess organ ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2023.

Protokollsanteckning

Samtliga fullmäktigeledamöter som är redovisningsskyldiga till kommunen eller sådan redovisningsskyldigs närstående anmäler jäv och deltar ej i handläggning och beslut avseende frågan om ansvarsfrihet för den nämnd/styrelse som berör vederbörande.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige ska årligen fatta beslut om ansvarsfrihet för kommunstyrelsen, nämnderna och de enskilda förtroendevalda i dessa organ. Revisorerna har i sin revisionsberättelse föreslagit att ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2023 beviljas.

Kf § 15 Verksamhetsberättelse och bokslut 2024 för Överförmyndare i samverkan Falun-Borlängeregionen

KS2025/0095

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att godkänna verksamhetsberättelse och bokslut 2024 för Överförmyndare i samverkan Falun-Borlängeregionen.

Ärendebeskrivning

Verksamhetsberättelse och bokslut 2024 för Överförmyndare i samverkan Falun-Borlängeregionen.

I verksamhetsberättelsen redogörs för Överförmyndare i samverkan Falun-Borlängeregionen. Utfallet för verksamheten uppgick till ett överskott på +312 tkr, vilket kommer att regleras mellan de 6 kommuner som ingår i enlighet med samverkansavtalet.

Utfall för totala kostnader uppgick till 10 364 tkr vilket var 312 tkr lägre än de budgeterade kostnaderna på 10 676 tkr. Differensen på +312 tkr berodde huvudsakligen på lägre personalkostnader, vilket dels var ett resultat av vakanta tjänster i början av året och sjukskrivningar där vikarier inte kunde tillsättas. Hyrorna var högre än budgeterat under året, och nyanställningar under senare delen av året ledde till ökade utbildningskostnader, vilket minskade det totala överskottet.

Säters del av total budget för 2024 uppgick till 705 tkr och utfallet blev 684 tkr, vilket innebär en reglering på 21 tkr.

Kommunfullmäktige behandlade ärendet den 10 april 2025 och beslutade att bordlägga ärendet och återupptas den 12 juni 2025.

Beslutsunderlag

Verksamhetsberättelse 2024 och bokslut 2024 för Överförmyndare i samverkan Falun-Borlängeregionen.

SÄTERS KOMMUN

Tjänsteutlåtande

Handläggare
Catherine Hellgren
Ekonomichef

Datum
2025-03-03

Diarienummer
KS2025/0095

Verksamhetsberättelse och bokslut 2024 för Överförmyndare i samverkan Falun-Borlängeregionen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta att godkänna verksamhetsberättelse och bokslut 2024 för Överförmyndare i samverkan Falun-Borlängeregionen.

Ärendebeskrivning

Verksamhetsberättelse och bokslut 2024 för Överförmyndare i samverkan Falun-Borlängeregionen.

I verksamhetsberättelsen redogörs för Överförmyndare i samverkan Falun-Borlängeregionen. Utfallet för verksamheten uppgick till ett överskott på +312 tkr, vilket kommer att regleras mellan de 6 kommuner som ingår i enlighet med samverkansavtalet.

Utfall för totala kostnader uppgick till 10 364 tkr vilket var 312 tkr lägre än de budgeterade kostnaderna på 10 676 tkr. Differensen på +312 tkr berodde huvudsakligen på lägre personalkostnader, vilket dels var ett resultat av vakanta tjänster i början av året och sjukskrivningar där vikarier inte kunde tillsättas. Hyrorna var högre än budgeterat under året, och nyanställningar under senare delen av året ledde till ökade utbildningskostnader, vilket minskade det totala överskottet.

Säters del av total budget för 2024 uppgick till 705 tkr och utfallet blev 684 tkr, vilket innebär en reglering på 21 tkr.

Beslutsunderlag

Verksamhetsberättelse 2024 och bokslut 2024 för Överförmyndare i samverkan Falun-Borlängeregionen.

Catherine Hellgren
Ekonomichef

Marita Skog
Kommundirektör

§ 12 Överförmyndare i Samverkan Falun- Borlänge bokslut 2024 / 2024/80

Beslut

Det ekonomiska resultatet för bokslutet 2024 för Överförmyndare i samverkan Falun-Borlängregionen godkänns.

Sammanfattning av ärendet

Nämndens ekonomiska resultat 2024 slutade på + 312 tkr och kommer att regleras mellan de sex kommuner som ingår enligt samverkansavtal.

Under 2024 budgeterades totala kostnader till 10 676 tkr, medan de faktiska utfallet uppgick till 10 364 tkr. Differensen på +312 tkr berodde huvudsakligen på lägre personalkostnader, vilket dels var ett resultat av vakanta tjänster i början av året och sjukskrivningar där vikarier inte kunde tillsättas. Hyrorna var högre än budgeterat under året, och nyanställningar under senare delen av året ledde till ökade utbildningskostnader, vilket minskade det totala överskottet.

Beslutsunderlag

- Verksamhetsstöds tjänsteskrivelse daterad 2025-01-23
- Bilaga 1_Bokslut 2024
- Muntligt föredragande Sandra Henriksson, förvaltningscontroller

Beslutet skickas till

Förvaltningschef
Verksamhetschef
Enhetschef Överförmyndare i Samverkan
Controller
Samverkanskommunerna

Signature reference: 437acf5d-f98a-4c5e-95df-681a4f8e0596

§ 13 Verksamhetsberättelse 2024

Beslut

Verksamhetsberättelsen för 2024 godkänns.

Sammanfattning av ärendet

Verksamheten har under året arbetat för att möta den ökade ärendetillströmningen som verksamheten har haft under de två senaste åren. Flera av verksamhetens ärendetyper har ökat. Det är främst anmälningarna och ansökningarna som ökar men även antalet förmynderskapsärenden ökar. Fyra handläggartjänster samt verksamhetschef och förvaltningschef har blivit tillsatta under året. Under hösten har stort fokus lagts på förändringsarbete för en effektivare och mindre sårbar verksamhet detta efter uppföljning av KPMGs tidigare granskning av nämnden.

Beslutsunderlag

- Verksamhetsstöds tjänsteskrivelse daterad 2025-01-30
- Verksamhetsberättelse med årsbokslut 2025 Gemensamma överförmyndarnämnden
- Muntligt föredragande Evelina Hillerström, enhetschef överförmyndaren

Beslutet skickas till

Samverkanskommunerna
Verksamhetschef
Enhetschef

Signature reference: 437acf5d-f98a-4c5e-95df-681a4f8e0596

Överförmyndare i samverkan

Falun- Borlängeregionen

Bokslut 2024

(kr)

Ekonomisk sammanställning	Budget	Utfall	Avvikelse
Konto	**jan-dec 2024**	**jan-dec 2024**	**jan-dec 2024**
35 Bidrag	10 676 000	10 738 535	62 535
36 Försäljn verks. o konsulttj	0	28 500	28 500
50 Löner arbetad tid	-4 966 000	-4 375 410	590 590
51 Löner ej arbetad tid	-684 000	-894 701	-210 701
55 Kostnadsersättningar	0	-5 701	-5 701
58 Övr personalsociala kostnader	0	-11 774	-11 774
59 Övr lönejusteringar	-2 509 000	-2 360 642	148 358
60 Lokal o markhyror	-870 000	-1 007 520	-137 520
61 Fastighetskostnader o entr	-82 000	-85 552	-3 552
63 Hyra/leasing av anläggningst	-71 000	-62 669	8 331
64 Förbrukningsinventar/-material	-101 000	-173 703	-72 703
65 Kontorsmaterial o trycksaker	-54 000	-52 169	1 831
66 Rep o underhå maskin/inventar	-2 000	0	2 000
68 Tele-/IT-kommunik, postbefor	-127 000	-168 192	-41 192
69 Kostnader för transportmedel	0	0	0
70 Transporter o resor	-23 000	-38 524	-15 524
71 Representation	0	-15 559	-15 559
72 Annonser, reklam, information	-15 000	-43 865	-28 865
73 Försäkringspremier o riskkostn	-8 000	-13 973	-5 973
74 Övriga främmande tjänster	-1 056 000	-961 478	94 522
76 Diverse kostnader	-108 000	-183 408	-75 408
Resultat:	**0**	**312 196**	**312 196**

Invånarantal per 2022-12-31 SCB 230302		%	Återbetalning 2024 (summa dras av på fakturan 2025)
Borlänge	52 178	30,5%	-95 239
Falun	59 818	35,0%	-109 184
Gagnef	10 499	6,1%	-19 164
Ludvika	26 353	15,4%	-48 101
Smedjebacken	10 922	6,4%	-19 936
Säter	11 271	6,6%	-20 573
Totalt:	**171 041**	**100%**	**-312 196**

Borlänge kommun

Överförmyndare i samverkan Falun-Borlängeregionen
Sandra Henriksson
sandra.henriksson@borlange.se

2025-01-23

2024/80

Överförmyndare i samverkan Falun-Borlängeregionen

Överförmyndare i Samverkan Falun- Borlänge bokslut 2024

Förslag till beslut

Det ekonomiska resultatet för bokslutet 2024 för Överförmyndare i samverkan Falun-Borlängregionen godkänns.

Sammanfattning av ärendet

Nämndens ekonomiska resultat 2024 slutade på + 312 tkr och kommer att regleras mellan de sex kommuner som ingår enligt samverkansavtal.

Under 2024 budgeterades totala kostnader till 10 676 tkr, medan de faktiska utfallet uppgick till 10 364 tkr. Differensen på +312 tkr berodde huvudsakligen på lägre personalkostnader, vilket dels var ett resultat av vakanta tjänster i början av året och sjukskrivningar där vikarier inte kunde tillsättas. Hyrorna var högre än budgeterat under året, och nyanställningar under senare delen av året ledde till ökade utbildningskostnader, vilket minskade det totala överskottet.

Beslutsunderlag

- Ekonomisk rapport för utfallet 2024.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Nämndens budget 2024 ligger totalt på 10 676 tkr, vilket är en ökning med 15,6 % (1 439 tkr) mot budget 2023, som var 9 238 tkr.
Budget utöver 1,5% ökning beror på:

- ökade löner och PO-pålägg 400 tkr
- ökade kostnader verksamhetssystemet Provisum 200 tkr
- utökning 1,0 åa för att klara ökade komplexa ställföreträdarskap 700 tkr

Budgeten avser bara tjänstemannaorganisationen som i huvudsak utövar tillsyn över kommunens förmyndare, gode män och förvaltare.
Respektive kommun som ingår i den gemensamma överförmyndarnämnden budgeterar själva för arvoden till ställföreträdare.

BORLÄNGE

Ekonomiska konsekvenser

Budgeten på 10 676 tkr och överskottet på 312 tkr fördelas på respektive kommun enligt fördelningsmodellen och ger då nedanstående belopp per kommun:

Invånarantal per 2022-12-31 SCB 230302		%	Återbetalning 2024 (summa dras av på fakturan 2025)	Fakturerat enligt budget per kommun	Slutlig kostnad 2024 per kommun
Borlänge	52 178	30,5%	-95 239	3 256 000	3 160 761
Falun	59 818	35,0%	-109 184	3 737 000	3 627 816
Gagnef	10 499	6,1%	-19 164	651 000	631 836
Ludvika	26 353	15,4%	-48 101	1 644 000	1 595 899
Smedjebacken	10 922	6,4%	-19 936	683 000	663 064
Säter	11 271	6,6%	-20 573	705 000	684 427
Totalt:	**171 041**	**100%**	**-312 196**	**10 676 000**	**10 363 804**

Johanna Reichel Springfeldt
Verksamhetschef

Eva Bjurling
Förvaltningschef

Bilagor

1	Bokslut 2024

Beslutet skickas till

Förvaltningschef
Verksamhetschef
Enhetschef Överförmyndare i Samverkan
Controller
Samverkanskommunerna

Postadress
SE-781 81 Borlänge
Besöksadress
Röda vägen 50

Telefon
0243-740 00 (vxl)
Fax
0243-745 50

E-post
kommun@borlange.se

www.borlange.se

Verksamhetsberättelse 2024 – Gemensamma överförmyndarnämnden

Nämndens uppdrag

Överförmyndare i samverkan Falun-Borlängeregionen är en gemensam överförmyndarnämnd där kommunerna Borlänge, Falun, Ludvika, Smedjebacken, Säter och Gagnef ingår. Borlänge kommun är värdkommun för den gemensamma tjänstemannaorganisationen. Överförmyndarverksamhet är en obligatorisk kommunal tillsynsmyndighet vars uppgift är att utöva tillsyn över ställföreträdares förvaltning och efter ansökan eller anmälan utreda behovet av nämnda insatser. Detta sker genom att utöva tillsyn över och ge råd och stöd till kommunens ställföreträdare, för att inte rättsförluster skall uppstå för dem som av olika anledningar inte kan förvalta sin egendom, föra sin talan och tillvarata sina rättigheter. Det ingår även i överförmyndarens uppdrag att rekrytera och utbilda ställföreträdare.

Verksamhet

Verksamheten har under året arbetat för att möta den ökade ärendetillströmningen som verksamheten har haft under de två senaste åren. Det är främst anmälningarna och ansökningarna som ökar men även antalet förmynderskapsärenden.
Flera av verksamhetens ärendetyper har ökat under de senaste åren.

Antal ärenden	2022	2023	2024
Anmälningar	176	213	277
Ansökningar	258	238	306
Uttagsökningar	460	476	573
Bevaka rätt i dödsbo	104	148	157
Utbetalningar försäkringsmedel barn	87	124	119

Antal huvudmän	2022	2023	2024
God man 11:4	1116	1077	1065
God man 11:1-3	38	37	40
Förvaltare 11:7	162	158	160
God man ensamkommande barn	19	11	6
Särskilt förordnad vårdnadshavare/förmyndare	102	105	117
Förmyndarskap	601	658	725

Granskningsarbetet årsräkningar

ÖVERFÖRMYNDARE I SAMVERKAN
Falun-Borlängeregionen

Verksamheten har som mål att granska klart inkomna årsräkningar före 1 mars innan sommarsemestrarna.
Granskningsarbetet av årsräkningar för 2023 har pågått under hela 2024 , på grund av underbemanning under våren granskades merparten av samtliga årsräkningar på hösten.
Totalt anmodade verksamheten om 1341 årsräkningar, 1067 inkom i tid före första mars.
240630 var 475 årsräkningar granskade och 241231 var 1271 årsräkningarna granskade.
36 av årsräkningarna är granskade med anmärkning.

Rekrytering ställföreträdare
Under hösten har ett verksamhetssystem Recruto köpts in för att förändra och delvis digitalisera rekryteringsprocessen och bygga bort onödiga administrativa steg i processen som inte har något mervärde. På grund av föräldraledighet har implementeringen av verksamhetssystemet skjutit fram till 2025. Verksamheten har under flera år haft en handläggare som arbetat koncentrerat med rekryteringen av ställföreträdare. Då det är en viktig del i verksamheten är det sårbart att endast en handläggare har nyckelrollen och med Recruto kommer flera handläggare arbeta med rekrytering. Erfarenhetsutbyte sker med flera överförmyndarkontor i arbetet med Recruto.
Då behovet av nya ställföreträdare är fortsatt stort har verksamheten ständigt behov av rekryteringskampanjer av olika slag. Tidigare år har verksamheten nått ut till invånarna i medlemskommunerna bland annat genom kampanjer i sociala medier och i samarbete med Södra Dalarnas frivilliga samhällsarbetare. Under 2024 satsade verksamheten på annonsering i annonsbladet i samtliga samverkanskommuner och verksamheten bjöd in till information på plats i Falun Borlänge och Ludvika. Dessvärre gav inte kampanjen det genomslag som verksamheten hoppades på.
Då alla kommuner i hela Sverige står inför samma utmaningar med att nå ut med det stora behovet av ställföreträdare har Föreningen Sveriges Överförmyndare startat upp ett projekt som skall leda till en nationell kampanj som gynnar alla kommuner. Verksamheten deltar i det samarbetet.
Verksamheten är inte bara i behov av nya ställföreträdare. Genom att satsa på befintliga ställföreträdare och finnas tillgängliga och stötta dem i sina uppdrag kan de vara villiga att åta sig flera uppdrag och på så sätt minska rekryteringsbehovet. Verksamheten har satsat på det fysiska mötet med befintliga ställföreträdare i form utbildningar samt glögg och sommarmingel. Samtliga ställföreträdare har blivit inbjudna på tilltugg och möjlighet att träffa tjänstemän och knyta kontakt. Det mänskliga mötet är viktigt och ett uppskattat inslag.
Mycket av verksamhetens myndighetsutövning sker genom skriftlig korrespondens och genom telefonsamtal. De frivilliga samhällsarbetarna som åtar sig uppdrag som gode män och förvaltare är verksamhetens viktigaste resurs. Med ökad service stöd och utbildningsinsatser under pågående uppdrag bidrar till att ställföreträdarna blir lyckosamma i sina uppdrag och ökar sannolikheten att de blir villiga blir att kunna åta sig flera uppdrag.

Utveckling
Verksamheten skickar ut en stor mängd fysisk post varje dag. Under hösten har verksamheten deltagit i Borlänge kommuns projekt för att införa en ny hantering av utgående post, som automatiserar hela processen från utskrift till leverans. Nu kan verksamheten skicka post direkt till digitala brevlådor. Detta sparar tid och pengar, är mer miljövänligt och ökar säkerheten.

Ekonomi

Årsbokslutet för Gemensamma överförmyndarnämnden 2024 slutade på + 312 tkr och kommer att regleras mellan de sex kommuner som ingår i samverkan enligt samverkansavtal.

Under 2024 budgeterades totala kostnader till 10 676 tkr, medan de faktiska utfallet uppgick till 10 364 tkr. Differensen på +312 tkr berodde huvudsakligen på lägre personalkostnader, vilket dels var ett resultat av vakanta tjänster i början av året och sjukskrivningar där vikarier inte kunde tillsättas. Hyrorna var högre än budgeterat under året, och nyanställningar under senare delen av året ledde till ökade utbildningskostnader, vilket minskade det totala överskottet.

Medarbetare

Inom verksamheten arbetar idag 11 medarbetare tillsammans med enhetschef.
Under första halvan av året var inte alla tjänster tillsatta. Under året har fyra tillsvidaretjänster tillsatts. En administrativ handläggare tillträdde i februari samt tre handläggare som tillträde i mars, juni, augusti. Under hösten har ett tidsbegränsat vikariat på heltid tillsatts samt tre deltidsvikariat för att täcka upp för föräldraledigheter och hos ordinarie personal.

Verksamheten ingår i verksamheten kontoret för stöd och service inom verksamhetsstöd i Borlänge kommun. Under hösten tillsattes den vakanta verksamhetschefstjänsten efter Fredrik Holm. Johanna Reichel Springfeldt är ny verksamhetschef.
Ny förvaltningschef för förvaltningen verksamhetsstöd är Eva Bjurling som tillträdde under våren.

Kompetensutveckling

Tjänstemännen och förtroendevalda i nämnden är medlemmar i FSÖ. Genom FSÖ, Föreningen Sveriges Överförmyndare är ett läns ombud i varje län utsedda. Föreningens ändamål är att genom intressebevakning, kompetenshöjning och erfarenhetsutbyte främja överförmyndarverksamheten. Länsträffar med alla överförmyndarverksamheterna samt förtroendevalda hålls två gånger årligen. Under 2024 har det skett ett byte av Länsombud. Evelina Hillerström har varit Länsombud i Dalarna i fyra år. Nytt Länsombud i Dalarna är Sara Stille och ersättare är Birgitta Stenberg Andersson.

Den 28-30 augusti hölls de årliga FSÖ dagar i Kalmar med ca 600 deltagare från hela landet. Dessa dagar innehåll en mängd seminarier och föreläsningar. Bland annat lyfts en ökad problematik kring gängkriminalitet bland huvudmän i de större städerna i Sverige och hur kommunerna då bör agera. Förbundsjuristen på SKR Kalle Larsson lyfte upp samhällstrender inom verksamhetens område och viktiga domar. Särskilt lyftes ett av den Gemensamma Överförmyndarnämndens överklagade beslut som prövats av hovrätten gällande en underårigs uttag på ett spärrat konto där uttaget avsåg i princip hela av behållningen och uttaget utgjordes av en lång önskelista av saker. Detta beslut blir nu vägledande i dessa ärenden.

ÖVERFÖRMYNDARE
I SAMVERKAN
Falun-Borlängeregionen

Övrig kompetensutveckling under året har skett genom att samtliga nya handläggare gått SKRs grundläggande utbildning. SKR håller under året flera digitala utbildningar och webbsändningar. Verksamheten försöker sprida handläggarna på flera olika utbildningar för att få en så bred kunskapsbas som möjligt. Utbildningar som verksamheten har deltagit i är grundläggande kurs granskning och arvodering arvsrätt och bevaka rätt i dödsbo.

Länsstyrelsens tillsyn

Länsstyrelsen utövar årlig tillsyn i verksamheten.
Under 2024 gjordes ingen tillsyn över verksamheten. Länsstyrelsen i Dalarna har meddelat att de bedömt att det inte var nödvändigt p g a era fina resultat föregående år. Under 2024 har förändring skett hos Länsstyrelsen och Länsstyrelsen Örebro har övertagit tillsynsansvaret över överförmyndarverksamheterna i Dalarna från Länsstyrelsen Dalarna.

KPMG

KPMG har av Borlänge kommuns revisorer fått i uppdrag att följa upp revisionsgranskningar från år 2022. Revisorerna följer årligen upp tidigare genomförda revisionsgranskningar som ett led i att granska om genomförda granskningsinsatser bidragit till att verksamheterna utvecklas. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2024.

I den tidigare granskningen konstaterades att överförmyndarnämnden hade ett flertal utvecklingsområden inom nämndens verksamhet. Flera av rekommendationerna avsåg bland annat revidering och uppdatering av befintliga styrdokument och rutinbeskrivningar. Revisorerna skriver att situationen är otillfredsställande och kräver aktivitet även från kommunstyrelsen genom sin uppsiktplikt.

Mot bakgrund av genomförd uppföljning har revisionen lämnat 18 rekommendationer som nämnden lämnat svar på i yttrandet.

Under hösten 2024 har verksamheten arbetat med samtliga 18 rekommendationer och ett stort förändringsarbete har pågått. För verksamheten har det bland annat inneburit att man ändrat arbetssätt och frångått tidigare datumindelningen till att tre team har inrättats för en mer effektiv och resurs anpassat arbetssätt efter ärendetyper i verksamheten. De tre teamen är Team utredning, Team tillsyn och Team samtycke. En ledningsgrupp har inrättats i verksamheten.

ÖVERFÖRMYNDARE I SAMVERKAN
Falun-Borlängeregionen

Framtid

- Fortsatt digitaliseringsarbete, arbeta fullt ut i verksamhetssystemet Provisum samt öka användandet av den integrerade e-tjänsten för ställföreträdarna. Öka nyttjandegraden av digital myndighetspost ut.

- Följa samhällsutvecklingen kring professionella ställföreträdare

- Ställföreträdarutredningen Gode män och förvaltare – en översyn (SOU 2021:36) innehåller viktiga förslag på lagförändringar kring överförmyndarområdet. Viktigt att ha en modern lagstiftning som fungerar i dagens samhälle. Ett nationellt ställföreträdarregister är en viktig förändring som skulle medföra stora förbättringar.

Borlänge kommun

Gemensamma Överförmyndarnämnden
Evelina Hillerström
Evelina.hillerstrom@borlange.se

2025-01-30

2024/80

Gemensamma
Överförmyndarnämnden

Verksamhetsberättelse 2024

Förslag till beslut

Verksamhetsberättelsen för 2024 godkänns

Sammanfattning av ärendet

Verksamheten har under året arbetat för att möta den ökade ärendetillströmningen som verksamheten har haft under de två senaste åren. Flera av verksamhetens ärendetyper har ökat. Det är främst anmälningarna och ansökningarna som ökar men även antalet förmynderskapsärenden ökar. Fyra handläggartjänster samt verksamhetschef och förvaltningschef har blivit tillsatta under året. Under hösten har stort fokus lagts på förändringsarbete för en effektivare och mindre sårbar verksamhet detta efter uppföljning av KPMGs tidigare granskning av nämnden.

Beslutsunderlag

Verksamhetsberättelse 2024 gemensam överförmyndarnämnd.

Konsekvenser för kommunens ekonomi

Inga konsekvenser för kommunens ekonomi

Johanna Reichel Springfeldt
Verksamhetschef

Eva Bjurling
Förvaltningschef

Bilagor

	Verksamhetsberättelse 2024 gemensam överförmyndarnämnd

Beslutet skickas till

Samverkanskommunerna
Verksamhetschef
Enhetschef

Kf § 16 Bokslut och verksamhetsberättelse 2024 för gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel (ATL)

KS2025/0079

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att godkänna verksamhetsberättelse och bokslut 2024 för den gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel.

Ärendebeskrivning

Verksamhetsberättelse 2024 för gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel.

I verksamhetsberättelsen redogörs för gemensamma nämndens uppdrag och verksamhet för 2024. Utfallet för kostnaderna blev i linje med budget, intäkterna från taxor blev 0,35 mkr högre än budgeterat. Underskottet på helår blev 0,7 mkr som täcks av kommunerna. En återbetalning på 0,5 mkr från 2023 innebär att årets kostnad för kommunerna blev 0,2 mkr som läggs på fakturan för 2025.

Varje kommun som ingår i gemensamma nämnden har att fatta beslut om ansvarsfrihet för gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel.

Kommunfullmäktige behandlade ärendet den 10 april 2025 och beslutade att bordlägga ärendet och återupptas den 12 juni 2025.

Beslutsunderlag

Verksamhetsberättelse 2024 för gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel.

Delges

Gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel (ATL)

SÄTERS KOMMUN

Tjänsteutlåtande

Handläggare
Catherine Hellgren
Ekonomichef

Datum
2025-03-03

Diarienummer
KS2025/0079

Bokslut och verksamhetsberättelse 2024 för gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel (GNATL)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta att godkänna verksamhetsberättelse och bokslut 2024 för den gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel och ge ansvarsfrihet.

Ärendebeskrivning

Verksamhetsberättelse 2024 för gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel.

I verksamhetsberättelsen redogörs för gemensamma nämndens uppdrag och verksamhet för 2024. Utfallet för kostnaderna blev i linje med budget, intäkterna från taxor blev 0,35 mkr högre än budgeterat. Underskottet på helår blev 0,7 mkr som täcks av kommunerna. En återbetalning på 0,5 mkr från 2023 innebär att årets kostnad för kommunerna blev 0,2 mkr som läggs på fakturan för 2025.

Varje kommun som ingår i gemensamma nämnden har att fatta beslut om ansvarsfrihet för gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel.

Beslutsunderlag

Verksamhetsberättelse 2024 för gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel.

Catherine Hellgren
Ekonomichef

Marita Skog
Kommundirektör

Gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2025-02-04

Plats och tid	Egnellska huset, Boman (plan 4) kl. 09:00-11:00
Plats och tid för justering	
Protokollet omfattar	§14
Utses att justera	Nagla Negm el Din (M)

Underskrifter

Sekreterare ……
Simone Eriksson

Ordförande ……
Kajsa Henriksson (S)

Justerande ……
Nagla Negm el Din (M)

Anslag/bevis	Protokollet är justerat och anslaget på kommunens digitala anslagstavla.
Datum för publicering	2025-02-11
Datum för avpublicering	2025-03-05
Förvaringsplats för protokollet	Miljö och samhällsbyggnadsförvaltningen

Beslutande ledamöter

Kajsa Henriksson (S) (ordförande)
Kalle Johansson (S) (Smedjebacken)
Nagla Negm el Din (M) (Gagnef)
Joakim Svedlund (KL) (Hedemora) ersätter Kajsa-Lena Fagerström (S)
Birgitta Andersson (C) (Säter)

Övriga närvarande

Simone Eriksson (Nämndsekreterare)
Fredrik Gavell (Nämndsekreterare)
Marcus Tell (Avdelningschef)

§ 14 Verksamhetsberättelse och årsredovisning 2024 (ATL0051/24)

Beslut

Gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel godkänner verksamhetsberättelsen för 2024.
Varje kommun som ingår i gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel får i uppdrag att fatta beslut om ansvarsfrihet för nämnden.

Sammanfattning

I verksamhetsberättelsen redogörs för gemensamma nämndens uppdrag och verksamhet under 2024.

Beslutet är enligt förvaltningens förslag.

Beslutsunderlag

- Verksamhetsberättelse 2024 Gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel
- Verksamhetsberättelse och årsredovisning 2024, Gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel

Skickas till

Samtliga ingående kommuner i den gemensamma nämnden
Kommunrevisionen Falu kommun
Ekonomikontoret Falu kommun

Tjänsteställe
Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen

Datum
2025-01-17

Dnr
ATL0051/24

Handläggare
Marcus Tell
Tel: 023-830 00
E-post: marcus.tell@falun.se

Verksamhetsberättelse och årsredovisning 2024

Förslag till beslut
Gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel godkänner verksamhetsberättelsen för 2024.

Varje kommun som ingår i gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel får i uppdrag att fatta beslut om ansvarsfrihet för nämnden.

Sammanfattning
I verksamhetsberättelsen redogörs för gemensamma nämndens uppdrag och verksamhet under 2024.

Ekonomiska konsekvenser
Utfallet för kostnaderna blev i linje med budget, intäkterna från taxor blev 0,35 mnkr högre än budgeterat. Underskottet på helår blev 0,7 mnkr som täcks av kommunerna. En återbetalning på 0,5 mnkr från 2023 innebär att årets kostnad för kommunerna blev 0,2 mnkr som läggs på fakturan för 2025.

Bilagor
Verksamhetsberättelse och årsredovisning 2024, Gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel

Beslutet ska skickas till
Samtliga ingående kommuner i den gemensamma nämnden
Kommunrevisionen Falu kommun
Ekonomikontoret Falu kommun

Slutligt beslutsorgan
Gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel

Marcus Tell
Chef ATL-kontoret

falun.se/atl

ATL Alkohol | Tobak | Läkemedel

Verksamhetsberättelse och årsredovisning 2024

Gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel

Rapportering till kommunfullmäktige

Innehåll

Organisation 1
Uppdrag och ansvar 2
Händelser av väsentlig betydelse 3
Verksamhetsuppföljning 4
Nämndens verksamhetsmål 4
Statistik 6
Väsentliga personalförhållanden 9
Förväntad utveckling 10
Driftredovisning 11

Organisation

Gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel är ett samarbete mellan sju kommuner i Dalarna. Borlänge, Falun, Gagnef, Hedemora, Ludvika, Säter och Smedjebacken har kommit överens om att samarbeta i en gemensam nämnd enligt kommunallagen (2017:725) 9 kap §§ 19–35.

Falu kommun är värdkommun och nämnden ingår därmed i Falu kommuns organisation och tjänstepersonerna är placerade på ATL-kontoret som i sin tur ingår i miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen. Förvaltningen är uppdelad i nio avdelningar och styrs av tre nämnder samt kommunstyrelsen.

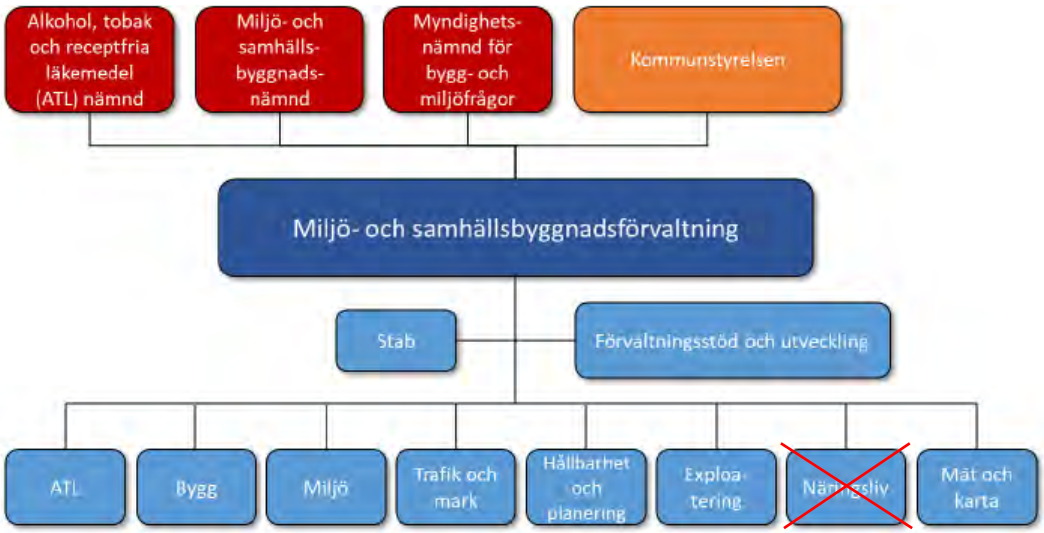

Kommentar
Från och med 2024-01-01 har Näringsliv förflyttats till Kommunstyrelseförvaltningen, och tillhör inte längre miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen.

Uppdrag och ansvar

Gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel är ett samarbete mellan sju kommuner i Dalarna. Borlänge, Falun, Gagnef, Hedemora, Ludvika, Smedjebacken och Säter har kommit överens om att samarbeta i en gemensam nämnd enligt kommunallagen (2017:725) 9 kap §§ 19–35.

Nämnden ansvarar för kommunernas lagliga skyldigheter enligt:

- Alkohollag (2010:1622)
- Lag om tobak och liknande produkter (2018:2088) exklusive rökfria miljöer (7 kap. 3 § p 4)
- Lag om tobaksfria nikotinprodukter (2022:1257)
- Lag om handel med vissa receptfria läkemedel (2009:730)

Händelser av väsentlig betydelse

Den 1 april trädde besluten om nya taxor och avgifter för samtliga kommuner i kraft, vilket innebär att det sedan dess är samma avgifter i samtliga kommuner. De två största förändringarna gäller tillsynsavgiften för serveringstillstånd och kostnadsfördelningen mellan kommunerna. Tillsynsavgiften är numera riskbaserad vilket gör att det finns ett tydligt samband mellan avgiften och antalet tillsynsbesök, man kan även få en lägre riskklass om man har god efterlevnad utifrån principen att det ska löna sig att göra rätt. Kostnadsfördelningen mellan kommunerna sker numera på nettokostnaden för kommunerna, till skillnad från tidigare då fördelningen gjordes direkt på budgeten. Förändringen innebär en enklare hantering, mindre administration och förväntas ge mer träffsäkra prognoser för kommunernas kostnad.

Den 1 april började de nya riktlinjerna för serveringstillstånd att gälla. De nya riktlinjerna är omskrivna med fler rubriker för att förtydliga och för att det ska vara lättare att hitta information. Riktlinjerna innebär även vissa förändringar för serveringstillstånden där den största förändringen är att det numera är möjligt att få serveringstid till klockan 03 under som längst ett år i taget om man har stadigvarande serveringstillstånd, och möjlighet att få serveringstid till klockan 04 vid enstaka tillfällen.

ATL-kontoret har köpt in en funktion för digital fakturering till verksamhetssystemet för serveringstillstånd. Det innebär en enklare och snabbare hantering av fakturering vilket minskar det administrativa arbetet avsevärt.

I och med den nya informationshanteringsplanen har nämnden övergått från pappersarkivering till digital arkivering från och med i år. Den digitala arkiveringen innebär en betydande minskning av det administrativa arbetet av varje ärende då det avslutas.

ATL-kontoret har bjudit in kommunernas näringslivskontor, centrumföreningar, samt representanter från Svenskt näringsliv och Visita till samarbetsmöten. Syftet med mötena var att diskutera hur vi kan samarbeta gällande det förebyggande arbetet, bland annat med informationsdelning vid inbjudningar till krögarträffar och Ansvarsfull alkoholservering eller om det finns frågor eller behov av lokala krögarträffar i respektive kommun.

Under hösten anordnades ett jubileumsfirande för att uppmärksamma att den gemensamma nämnden funnits i 10 år. Under jubiléet gavs information om vad som hänt sedan nämnden bildades, och vad som är planerat att hända under 2025. En av dessa planer är att 2025 kommer vara ett provår då tillsynsavgiften kommer att debiteras efter utförd tillsyn. Under jubiléet presenterade ATL-kontoret även fem nycklar som syftar till att det ska vara lätt att göra rätt för de med serveringstillstånd, de fem nycklarna är viktiga delar för att verksamheten sköts lagenligt och undvika allvarliga brister.

En första ägardialog har ägt rum där kommunstyrelsens ordförande, kommundirektören samt ledamoten i gemensamma nämnden från respektive kommun bjöds in. Då det var den första ägardialogen handlade den om uppdraget med myndighetsutövning och vad som styr verksamheten.

Under året har den gemensamma nämnden beslutat om en plan för kommunikation mellan nämnden och de samverkande kommunerna.

Verksamhetsuppföljning

Nämndens verksamhetsmål

Under perioden för verksamhetsplanen ska verksamheten utvecklas genom ett fördjupat samarbete mellan kommunerna och andra myndigheter. Verksamheten ska även utvecklas i det förebyggande arbetet genom att bidra till att *det ska vara lätt att göra rätt*, bland annat genom förbättrad information och kommunikation med näringsidkarna.

Nämndens verksamhetsmål ska vara kopplade till grunduppdraget. Målen ska vara påverkningsbara och mätbara och det ska anges vilka indikatorer som kan följa upp målen. De mål som bedöms adekvata är att handläggningstiderna ska hållas samt att tillsynerna ska utföras enligt tillsynsplanerna. Inför 2023 infördes ett nytt mål, nämligen att NKI-värdet ska öka (NKI = Nöjd Kund Index), värdet mäts genom Insikt som är framtaget av SKR.

I oktober 2024 beslutade den gemensamma nämnden om ett förtydligande av måluppfyllelsen för att lättare kunna följa upp resultatet av de två första målen.

Nämndens mål	Indikator	Utgångsläge	Målvärde för indikatorn Datum
Handläggningstiden för serveringstillstånd och försäljningstillstånd ska hållas	Handläggningstid i avslutade ärenden	Följs upp årligen	Ansökningar ska handläggas inom fyra månader
Måluppfyllelse: 99-100 %: bra resultat 97-98 %: godtagbart resultat 0-96 %: ej godtagbart resultat			
Tillsyn ska utföras enligt tillsynsplanerna	Tillsynsplan för serveringsställen och försäljningsställen	Följs upp årligen	Tillsynen ska utföras enligt plan
Måluppfyllelse: *Förbyggande tillsyn:* krögarträffar respektive Ansvarsfull alkoholservering anordnats 2 gånger under året: godtagbart resultat	*Inre tillsyn:* rutinmässig inre tillsyn genom remiss till Polismyndigheten för att kontrollera laglydigheten hos PBI:er i serveringstillstånd 50-100 %: bra resultat 20-49 %: godtagbart resultat 0-19 %: ej godtagbart resultat	*Yttre tillsyn:* Totalt antal tillsynsbesök: 97-100 %: bra resultat 90-96 %: godtagbart resultat 0-89 %: ej godtagbart resultat Antalet obesökta serveringsställen: 0-1 %: bra resultat 2-5 %: godtagbart resultat 6-100 %: ej godtagbart resultat	
Nämndens NKI-värde ska öka	NKI-värde genom Insikt	71 i NKI för 2023	+2 enheter/år

Handläggningstid:
Alla ärenden med beslut under 2024 har handlagts inom föreskriven tid, med undantag av ett ärende där beslutet fattades tre dagar efter föreskriven tid. Under året har 190 ansökningsärenden avslutats, vilket innebär att över 99 % har handlagts inom föreskriven tid vilket är ett bra resultat.

Tillsyn:
Förebyggande tillsyn: Gällande den förebyggande tillsynen har utbildningen Ansvarsfull alkoholservering anordnats i april och november, och krögarträff har hållits i mars. Krögarträffen under hösten anordnades i stället som jubileumsfirande där även handlare bjöds in.

Inre tillsyn: Under året har 28 personer prövats vilket motsvarar 7 % av alla PBI:er i serveringstillstånd vilket motsvarar ett ej godtagbart resultat. Att resultatet är så lågt beror på att verksamheten under året har genomfört en uppstart den rutinmässiga inre tillsynen och har planerat för att målet ska uppfyllas under 2025. Förtydligandet av måluppfyllelsen beslutades i oktober 2024 och där anges att justeringen gäller från 2024.

Yttre tillsyn: Under året har 391 tillsynsbesök utförts på serveringsställen, prognosen var 423 tillsynsbesök vilket innebär att 92 % har uppfyllt vilket är ett godtagbart resultat. Under året har 9 serveringsställen inte fått tillsynsbesök, detta motsvarar 4 % vilket är ett godtagbart resultat. 3 av dessa ställen beviljades serveringstillstånd under året, och gällande de övriga har de flesta öppet vid enbart vid vissa tillfällen.

På försäljningsställen har 160 tillsynsbesök utförts vilket var prognosen, därmed har 100 % av tillsynerna utförts vilket är ett bra resultat. Ett försäljningsställe har inte fått tillsynsbesök vilket motsvarar ett bra resultat då det är mindre än 1 %.

NKI:
Resultatet från Insikt för 2023 var NKI på 71 vilket kan jämföras med 2022 då NKI var 66, målet är därför uppfyllt.

Statistik

Antal stadigvarande serveringstillstånd
2024-12-31 (2023-12-31)

Borlänge	54 (60)
Falun	70 (71)
Gagnef	10 (9)
Hedemora	17 (20)
Ludvika	23 (20)
Smedjebacken	13 (12)
Säter	13 (12)
Totalt	**200 (204)**

Antal yttre tillsyner på serveringsställen
1 januari – 31 december 2024 (1 januari – 31 december 2023)

Borlänge	111 (99)
Falun	147 (122)
Gagnef	14 (19)
Hedemora	27 (25)
Ludvika	47 (33)
Smedjebacken	22 (19)
Säter	23 (15)
Totalt	**391 (332)**

Antal beviljade serveringstillstånd
1 januari – 31 december 2024 (1 januari – 31 december 2023)

Kommun	**Stadigvarande**	**Tillfälligt till allmänheten**	**Tillfälligt till slutet sällskap**
Borlänge	4 (4)	11 (7)	0 (1)
Falun	6 (11)	21 (22)	9 (20)
Gagnef	2 (1)	5 (4)	2 (0)
Hedemora	3 (1)	3 (3)	2 (7)
Ludvika	3 (4)	2 (7)	18 (13)
Smedjebacken	2 (2)	13 (7)	2 (6)
Säter	2 (1)	3 (2)	8 (9)
Totalt	**22 (24)**	**58 (52)**	**41 (56)**

Antal öppnade ärenden gällande ansökan om serveringstillstånd
1 januari – 31 december 2024 (1 januari – 31 december 2023)

Kommun	Stadigvarande	Tillfälligt till allmänheten	Tillfälligt till slutet sällskap
Borlänge	6 (11)	12 (10)	1 (1)
Falun	6 (13)	21 (28)	12 (18)
Gagnef	2 (2)	6 (3)	2 (0)
Hedemora	9 (1)	4 (7)	3 (7)
Ludvika	1 (8)	4 (10)	20 (12)
Smedjebacken	2 (2)	15 (8)	2 (5)
Säter	4 (2)	3 (8)	9 (5)
Totalt	**30 (39)**	**74 (74)**	**49 (48)**

Antal öppnade övriga utredningsärenden för serveringstillstånd
1 januari – 31 december 2024 (1 januari – 31 december 2023)

Kommun	Ändring i tillståndet	Ändring i styrelse/ägande	Inre tillsyn
Borlänge	12 (12)	9 (10)	7 (10)
Falun	19 (12)	11 (8)	5 (11)
Gagnef	1 (4)	0 (3)	0 (2)
Hedemora	1 (3)	1 (2)	3 (3)
Ludvika	1 (10)	1 (2)	2 (3)
Smedjebacken	2 (2)	0 (0)	0 (1)
Säter	5 (2)	1 (1)	0 (1)
Totalt	**41 (45)**	**23 (26)**	**17 (31)**

Antal öppnade övriga ärenden för serveringstillstånd
1 januari – 31 december 2024 (1 januari – 31 december 2023)

Kommun	Överklagnings-ärenden	Anmälan serverings-ansvariga (e-tjänst)	Remiss spelinspektionen	Övrigt
Borlänge	1 (1)	84 (75)	3 (5)	16 (17)
Falun	1 (2)	74 (65)	1 (1)	20 (18)
Gagnef	0 (1)	3 (6)	0 (0)	5 (6)
Hedemora	3 (0)	15 (14)	1 (0)	7 (6)
Ludvika	0 (0)	41 (18)	0 (1)	8 (4)
Smedjebacken	0 (1)	3 (1)	0 (0)	2 (5)
Säter	0 (0)	5 (11)	1 (0)	2 (3)
Totalt	**5 (5)**	**225 (190)**	**6 (7)**	**60 (59)**

Försäljningsställen

Antal försäljningsställen per kommun varav försäljning av de olika varukategorierna
2024-12-31 (2023-12-31)

Kommun	Ställen	Försäljnings-tillstånd	E-cigaretter	Nikotin-produkter	Folköl	Receptfria läkemedel
Borlänge	43 (44)	31 (34)	19 (17)	34 (33)	25 (26)	23 (23)
Falun	42 (40)	34 (33)	17 (12)	34 (29)	30 (32)	27 (28)
Gagnef	9 (8)	7 (7)	2 (1)	8 (7)	8 (8)	7 (6)
Hedemora	19 (19)	14 (14)	6 (5)	11 (10)	13 (14)	8 (10)
Ludvika	30 (29)	20 (21)	14 (7)	23 (21)	23 (22)	15 (16)
Smedjebacken	8 (9)	7 (7)	3 (2)	6 (6)	8 (9)	6 (6)
Säter	9 (10)	8 (8)	3 (2)	6 (6)	6 (7)	7 (7)
Totalt	**160 (159)**	**121 (124)**	**64 (46)**	**122 (112)**	**113 (118)**	**93 (96)**

Antal öppnade ärenden
1 januari – 31 december 2024 (1 januari – 31 december 2023)

Kommun	**Ansökan om försäljnings-tillstånd**	**Ändring i styrelse/ägande**	**Överklagnings-ärenden**	**Anmälning om försäljning**
Borlänge	5 (7)	4 (4)	1 (0)	10 (20)
Falun	4 (1)	9 (5)	0 (0)	11 (12)
Gagnef	1 (0)	0 (2)	0 (0)	2 (1)
Hedemora	1 (0)	4 (2)	0 (0)	3 (3)
Ludvika	3 (2)	3 (2)	0 (1)	9 (12)
Smedjebacken	0 (0)	0 (0)	0 (0)	3 (3)
Säter	0 (0)	1 (0)	0 (0)	2 (1)
Totalt	**14 (10)**	**21 (15)**	**1 (1)**	**40 (52)**

Antal tillsyner av försäljningsställen med försäljningstillstånd, e-cigaretter, tobaksfria nikotinprodukter, folköl eller receptfria läkemedel
1 januari – 31 december 2024 (1 januari – 31 december 2023)

Kommun	**Yttre tillsyner**	**Inre tillsyner**
Borlänge	40 (47)	3 (1)
Falun	43 (37)	5 (0)
Gagnef	9 (8)	1 (1)
Hedemora	23 (21)	4 (0)
Ludvika	29 (25)	2 (1)
Smedjebacken	7 (6)	0 (0)
Säter	9 (11)	1 (1)
Totalt	**160 (155)**	**16 (4)**

Väsentliga personalförhållanden

Personalen på ATL-kontoret är anställda av miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen, och lånas ut till den gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel. Under 2024 har två alkoholhandläggare sagt upp sig, och två nya har rekryterats. Under den första vakansen har två pensionerade alkoholhandläggare arbetat deltid för att avlasta den ordinarie personalen, den andra vakansen började precis före jul.

Förväntad utveckling

Det finns ett pågående arbete på regeringsnivå om att tillåta gårdsförsäljning av alkoholdrycker, och det förväntas bli verklighet den 1 juni 2025. Under våren kommer ett förberedande arbete göras för att kunna ta emot och hantera eventuella ansökningar om tillstånd för gårdsförsäljning.

Under 2025 planeras en förändring genom att samverkansmöten och krögarträffar genomförs lokalt i respektive kommun. Syftet är att öka deltagandet samt att kunna diskutera mer konkreta frågor utifrån de olika kommunernas förutsättningar.

I början av 2025 planeras införande av en ny funktion i verksamhetssystemet som heter Digital post och som innebär att dokument med känsliga uppgifter (exempelvis personnummer) kan skickas krypterat till sökande/tillståndshavare via Kivra och Min myndighetspost. Syftet är att effektivisera handläggningen genom att minska väntetider, samt att minska klimatpåverkan genom att skicka mindre post.

Under året ska en utvärdering av de nya taxorna och avgifterna göras. Utvärderingen ska presenteras för nämnden under hösten, och den kommer att tas upp och diskuteras under 2025 års ägardialog.

2025 kommer vara ett provår då tillsynsavgiften kommer att debiteras efter att tillsynen har utförts.

Under 2024 har ett arbete gjorts för att utveckla de yttre tillsynerna på serveringsställen, det nya arbetssättet kommer att inledas den 1 januari 2025. Utvecklingen består av en tydligare rutin vid tillsynerna, nya tydligare kontrollpunkter samt en lathund för att öka kunskapen kring det som ska tillsynas. Syftet är att öka kvalitén samt att det ska bli en större likabehandling.

Driftredovisning

I tabellen nedan ses utfallet för 2024 och 2023, årets budget och avvikelse.

Budget och utfall (tkr)

	Utfall 2024	Budget 2024	Avvikelse	Utfall 2023
Kostnader	5107	5100	+7	5446
Intäkter	4432	4080	+352	4343
Kommunkostnad	675	1020	-345	1103

Kostnaderna under året var i linje med budgeten. Intäkterna var högre än budgeterat vilket beror på att prisbasbeloppet ökat mer än väntat för 2024. Att intäkterna var högre medför att kommunernas kostnader minskade.

Kostnadsfördelning mellan kommunerna för 2024 (tkr)

Kommun	Procent	Utfall 2024	Budget 2024	Avvikelse	Utfall 2023
Borlänge	27,7%	187	290	-103	245
Falun	31,9%	215	320	-105	244
Gagnef	4,7%	32	50	-18	111
Hedemora	8,7%	59	100	-41	148
Ludvika	15,4%	104	140	-36	215
Smedjebacken	5,9%	40	70	-30	32
Säter	5,7%	38	50	-12	108
Summa	100,0%	675	1020	-328	1103

Utifrån att återbetalningen av kommunernas kostnader från 2023 var högre än prognosen för kommunernas kostnad under 2024 vid periodrapporten i april har kommunerna inte fakturerats under året. Nedan visas en tabell per kommun med utfallet för 2024, återbetalningen från 2023 samt den resterande kostnaden som kommer att faktureras i samband med faktureringen för 2025.

Kostnad per kommun 2024 (tkr)

Kommun	Utfall 2024	Återbetalning 2023	Rest /faktureras 2024
Borlänge	187	133	54
Falun	215	149	66
Gagnef	32	22	10
Hedemora	59	51	8
Ludvika	104	69	35
Smedjebacken	40	29	11
Säter	38	32	6
Summa	675	486	189

Kf § 17 Bokslut och verksamhetsberättelse 2024, hjälpmedelsnämnden

Ks2025/0121

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att godkänna verksamhetsberättelse och bokslut 2024 för hjälpmedelsnämnden.

Ärendebeskrivning

Verksamhetsberättelse och bokslut 2024 för Hjälpmedelsnämnden.

I verksamhetsberättelsen redogörs för Hjälpmedelsnämnden verksamhet år 2024. Utfallet för verksamheten uppgick till ett överskott på 14,2 mkr, vilket är ca 3,5 mkr bättre än budgeterat. Överskottet kommer att återbetalas enligt avtal, vilket innebär 8,3 mkr åter till kommunerna och 5,8 mkr till regionen samt 0,1 mkr återstår inom nämnden. Säters del utgör 3,92% och innebär en återbäring på 325,6 tkr.

Förvaltningen har uppnått de flesta av 2024 års uppsatta mål och merparten av aktiviteterna i 2024 års handlingsplan är slutförda och de som ej är slutförda kommer att fortgå under 2025.

Efterfrågan på hjälpmedel och tjänster har varit något lägre 2024 jämfört med föregående år, bl. a. på grund av resursbrist på förskrivande enheter (anställningsstopp inom regionen) samt en ökad kostnadsmedvetenhet vid val av hjälpmedel och beställning av tjänster p.g.a. det ekonomiska läget i regionen och kommunerna. Bedömningen är att den minskade efterfrågan är en tillfällig nedgång då den demografiska utvecklingen i regionen med en ökande åldrande befolkning talar för att efterfrågan på hjälpmedel och tjänster kommer att öka över tid.

Den största utmaningen för förvaltningen är att verksamheten inte har ändamålsenliga lokaler, vilket har en negativ påverkan på verksamhetens effektivitet, arbetsmiljö samt patientsäkerhet. Varje kommun som ingår i gemensamma nämnden har att fatta beslut om ansvarsfrihet för hjälpmedelsnämnden.

Kommunfullmäktige behandlade ärendet den 10 april 2025 och beslutade att bordlägga ärendet och återupptas den 12 juni 2025.

Beslutsunderlag

Verksamhetsberättelse och bokslut 2024 för hjälpmedelsnämnden

Handläggare
Catherine Hellgren
Ekonomichef

Diarienummer
KS2025/

Verksamhetsberättelse och bokslut 2024 för Hjälpmedelsnämnden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta att godkänna verksamhetsberättelse och bokslut 2024 för Hjälpmedelsnämnden.

Ärendebeskrivning

Verksamhetsberättelse och bokslut 2024 för Hjälpmedelsnämnden.

I verksamhetsberättelsen redogörs för Hjälpmedelsnämnden verksamhet år 2024. Utfallet för verksamheten uppgick till ett överskott på 14,2 mkr, vilket är ca 3,5 mkr bättre än budgeterat. Överskottet kommer att återbetalas enligt avtal, vilket innebär 8,3 mkr åter till kommunerna och 5,8 mkr till regionen samt 0,1 mkr återstår inom nämnden. Säters del utgör 3,92% och innebär en återbäring på 325,6 tkr.

Förvaltningen har uppnått de flesta av 2024 års uppsatta mål och merparten av aktiviteterna i 2024 års handlingsplan är slutförda och de som ej är slutförda kommer att fortgå under 2025.

Efterfrågan på hjälpmedel och tjänster har varit något lägre 2024 jämfört med föregående år, bl. a. på grund av resursbrist på förskrivande enheter (anställningsstopp inom regionen) samt en ökad kostnadsmedvetenhet vid val av hjälpmedel och beställning av tjänster p.g.a. det ekonomiska läget i regionen och kommunerna. Bedömningen är att den minskade efterfrågan är en tillfällig nedgång då den demografiska utvecklingen i regionen med en ökande åldrande befolkning talar för att efterfrågan på hjälpmedel och tjänster kommer att öka över tid.

Den största utmaningen för förvaltningen är att verksamheten inte har ändamålsenliga lokaler, vilket har en negativ påverkan på verksamhetens effektivitet, arbetsmiljö samt patientsäkerhet.

Varje kommun som ingår i gemensamma nämnden har att fatta beslut om ansvarsfrihet för hjälpmedelsnämnden.

Beslutsunderlag

Verksamhetsberättelse och bokslut 2024 för hjälpmedelsnämnden

Catherine Hellgren
Ekonomichef

Marita Skog
Kommundirektör

§8 Hjälpmedelsnämnden Dalarnas bokslut och verksamhetsberättelse 2024

Diarienummer HJN2025/14

Hjälpmedelsnämndens beslut

1. Informationen antecknas till protokollet.

Sammanfattning av ärendet

Förvaltningen har uppnått de flesta av 2024 års uppsatta mål och merparten av aktiviteterna i 2024 års handlingsplan är slutförda och de som ej är slutförda kommer att fortgå under 2025.

Efterfrågan på hjälpmedel och tjänster har varit något lägre 2024 jämfört med föregående år.

Den största utmaningen för förvaltningen är att verksamheten inte har ändamålsenliga lokaler. Att inte ha ändamålsenliga lokaler har negativ påverkan på verksamhetens effektivitet, arbetsmiljö samt patientsäkerhet.

Det ekonomiska resultat för 2024 är +14,2 mnkr vilket är ca 3,5 mnkr bättre än budgeterat. I resultatet finns det budgeterade överskottet på 10,7 mnkr utifrån handlingsplanen för en hållbar framtid inkluderat. Överskottet betalas tillbaka till region (5,8 mnkr) och kommuner (8,3 mnkr) vid årsbokslutet.

I ärendet redovisas följande dokument:

1. Beslut hjälpmedelsnämndens arbetsutskott 2025-02-06 § 8
2. Tjänsteutlåtande 2025-01-10
3. Verksamhetsberättelse 2024 Hjälpmedel Dalarna
4. Bokslut 2024 Hjälpmedel Dalarna FV86

Skickas till

Förvaltningschef

Regionstyrelsen

Bokslut Ekonomi 2024

Hjälpmedelsnämnden 20250227

Resultat 2024

Bokslut 2024 (tkr)	Utfall	Budget	Avv	Utfall 2023
Verksamhetsintäkter	189 627	196 791	-7 164	189 991
- Patientintäkter	*32*	*10*	*22*	*32*
- Sålda tjänster	*141 424*	*146 844*	*-5 420*	*140 235*
-Sålda varor	*48 171*	*49 937*	*-1 766*	*49 724*
Ekonomisk ram	5 148	5 148		6 400
Bidrag	637	55	582	232
Övriga intäkter	229	270	-41	270
Intäkter kontoklass 8	642	349	293	1 314
C Intäkter Summa	**196 283**	**202 613**	**-6 330**	**198 207**
D Kostnader				
Lönekostnader	-62 923	-70 995	8 071	-66 304
Övriga personalkostnader	-883	-1 222	339	-2 022
Övrig köpt verksamhet	-56 699	-57 601	902	-57 710
- Hjälpmedel	*-56 236*	*-57 153*	*917*	*-57 173*
Övriga verksamhetskostnader	-75 674	-72 796	-2 878	-72 115
- Kapitalkostnader	*-38 373*	*-40 570*	*2 197*	*-38 600*
Kostnader kontoklass 8	25		25	-1
D Kostnader Summa	**-196 154**	**-202 613**	**6 460**	**-198 152**
Totalsumma	**129**		**129**	**55**

Resultat efter återbetalning – Förvaltningen har återbetalat 14.1 milj varav 8,3 till kommunerna och 5,8 till regionen

Övriga kostnader

De sju högsta "övriga" kostnaderna (tkr)	Utfall	Budget	Avv	Utfall 2023
6010 Lokalhyror	**-8 196**	-8 050	-146	-7 646
6640 Bilhyra / -leasing	**-2 671**	-2 365	-306	-2 922
7230 Grundavgift LD-net	**-2 134**	-2 000	-134	-2 031
7540 Databehandling - drift	**-1 481**	-1 350	-131	-1 165
7528 Gemensamma OH-tjänster	**-1 060**	-1 054	-6	-786
6063 Fastighetsservice städ	**-994**	-1 174	180	-973
6799 Övriga transporter	**-907**	-827	-80	-856

7 största avvikelserna från budget

Tkr	Utfall	Budget	Avv	Utfall 2023
3593 Konsulttjänster	20 134	23 296	**-3 162**	21 720
3530 Hyresintäkter hjälpmedel	118 493	120 661	**-2 168**	115 566
3720 Försäljning av hjälpmedel	48 170	49 937	**-1 767**	49 724
Summa avvikelser intäkter	**186 797**	**193 894**	**-7 097**	**137 286**
7599 Övriga främmande tjänster	-14 101	-10 733	**-3 368**	-11 800
7932 Avskrivning Medicinteknisk app	-38 183	-39 000	**817**	-38 379
4000 Grundlön	-44 786	-45 530	**745**	-47 838
5700 Hjälpmedel	-49 861	-50 575	**714**	-50 405
Summa avvikelser kostnader	**-146 930**	**-145 838**	**-1 092**	**-148 422**

7599 - avvikelsen beror på att återbetalningen blev större än budgeterat

Eget kapital

Eget Kapital i Tkr	
2014	-555,8
2015	766,7
2016	293,9
2017	-40,1
2018	-240,4
2019	3 370,1
2020	0,00
2021	68,6
2022	3,0
2023	54,9
2024	128,8
Summa	**3 849,7**

Återbetalning 14,1 miljoner varav 8,3 till kommunerna och 5,8 regionen

Kommun	Antal invånare	Procent	Återbäring
Avesta	22 485	7,86%	653 826
Borlänge	51 339	17,95%	1 492 852
Falun	59 751	20,89%	1 737 458
Gagnef	10 393	3,63%	302 211
Hedemora	15 280	5,34%	444 317
Leksand	16 075	5,62%	467 434
Ludvika	26 454	9,25%	769 238
Malung-Sälen	10 151	3,55%	295 174
Mora	20 516	7,17%	596 571
Orsa	6 887	2,41%	200 262
Rättvik	11 053	3,86%	321 403
Smedjebacken	10 837	3,79%	315 122
Säter	11 199	3,92%	325 648
Vansbro	6 742	2,36%	196 046
Älvdalen	6 879	2,40%	200 030
Hela länet:	**286 041**	**100%**	8 317 590

Hjälpmedel Dalarna
Ledning Hjälpmedel Dalarna

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum
2025-01-10

Diarienummer
HJN 2025/14

Hjälpmedelsnämnden Dalarnas bokslut och verksamhetsberättelse 2024

Förslag till beslut

1. Verksamhetsberättelse och bokslut 2024 inklusive bilagor för Hjälpmedel Dalarna fastställs.

Sammanfattning

Förvaltningen har uppnått de flesta av 2024 års uppsatta mål och merparten av aktiviteterna i 2024 års handlingsplan är slutförda och de som ej är slutförda kommer att fortgå under 2025.

Efterfrågan på hjälpmedel och tjänster har varit något lägre 2024 jämfört med föregående år.

Den största utmaningen för förvaltningen är att verksamheten inte har ändamålsenliga lokaler. Att inte ha ändamålsenliga lokaler har negativ påverkan på verksamhetens effektivitet, arbetsmiljö samt patientsäkerhet.

Det ekonomiska resultat för 2024 är +14,2 mnkr vilket är ca 3,5 mnkr bättre än budgeterat. I resultatet finns det budgeterade överskottet på 10,7 mnkr utifrån handlingsplanen för En hållbar framtid inkluderat. Överskottet betalas tillbaka till region (5,8 mnkr) och kommuner (8,3 mnkr) vid årsbokslutet.

I ärendet redovisas följande dokument:

1. Tjänsteutlåtande 2025-01-10
2. Verksamhetsberättelse 2024 Hjälpmedel Dalarna
3. Bokslut 2024 Hjälpmedel Dalarna FV86

Beskrivning av ärendet och skälen för förslaget

Förvaltningen har uppnått de flesta av 2024 års uppsatta mål och merparten av aktiviteterna i 2024 års handlingsplan är slutförda och de som ej är slutförda kommer att fortgå under 2025. Vilket redovisas i bilaga 2.

Efterfrågan på hjälpmedel och tjänster har varit något lägre 2024 jämfört med föregående år. Orsaker till den minskade efterfrågan är bl. a. resursbrist på förskrivande enheter (anställningsstopp inom regionen) samt en ökad kostnadsmedvetenhet vid val av hjälpmedel och beställning av tjänster p.g.a. det ekonomiska läget i regionen och kommunerna. Bedömningen är att den minskade efterfrågan är en tillfällig nedgång då den demografiska utvecklingen i regionen med en ökande åldrande befolkning talar för att efterfrågan på hjälpmedel och tjänster kommer att öka över tid.

Den största utmaningen för förvaltningen är att verksamheten inte har ändamålsenliga lokaler. Att inte ha ändamålsenliga lokaler har negativ påverkan på verksamhetens effektivitet, arbetsmiljö samt patientsäkerhet.

Postadress
Region Dalarna
Box 712
791 29 Falun

Besöksadress
Region Dalarna
Vasagatan 27
Falun

Kontakt
023-49 00 00
www.regiondalarna.se
232100-0180

Handläggare
Lena Hedström
Sekreterare
Teleanknytning saknas
+46702629533
lena.hedstrom@regiondalarna.se

Det ekonomiska resultat för 2024 är +14,2 mnkr vilket är ca 3,5 mnkr bättre än budgeterat. I resultatet finns det budgeterade överskottet på 10,7 mnkr utifrån handlingsplanen för En hållbar framtid inkluderat. Överskottet betalas tillbaka till region (5,8 mnkr) och kommuner (8,3 mnkr) vid årsbokslutet.

Antalet medarbetare i förvaltningen har minskat med 10 personer sedan föregående år vilket innebär en minskning med -9,2 %. Verksamheten har varit restriktiv med återrekryteringar och vakanshållit tjänster p.g.a. det ekonomiska läget och regionens anställningsstopp. Under de kommande tre åren kommer 13 av verksamhetens medarbetare att uppnå pensionsålder. För att förvaltningen ska klara sitt uppdrag är rekrytering avgörande. Flera av verksamhetens yrkeskategorier är svårrekryterade och det råder konkurrens på arbetsmarknaden. Vid nyanställningar krävs omfattande intern kompetensöverföring av erfarna medarbetare för att kunna utföra uppdraget.

Sjukfrånvaron (6,3%) relativt oförändrad jämfört med 2023 (+0,1%), målsättningen på 4 % uppnås dock inte. Korttidsfrånvaron ligger kvar under 4% (3,3%).

Finansiering och ekonomiska konsekvenser

Hjälpmedel Dalarnas verksamhet är till största delen intäktsfinansierad vilket innebär att förskrivande enheter betalar självkostnadspris för förvaltningens hjälpmedel och tjänster. I ”Avtal för Hjälpmedelsnämnden Dalarna” § 6 Ekonomi fastställs att om resultatet överstiger 1 % av budgetomslutningen, positivt eller negativt, ska resultatet fördelas mellan Region och kommuner med fakturerat belopp som fördelningsnyckel. Förvaltningens resultat på 14,1 mnkr, återbetalades kommunerna totalt 8,3 mnkr. Fördelningen för respektive kommun finns i bilaga 3. Region Dalarnas andel av resultatet blev 5,8 mnkr.

Hjälpmedelsnämndens eget kapital för 2024 blir således 0,1 miljoner kronor.

Samverkan med fackliga organisationer

Verksamhetsberättelsen och bokslutet informeras på Förvaltningssamverkan 2023-03-13.

Återrapportering

Ärendet behöver inte återrapporteras

Skickas till

Förvaltningschef

Regionstyrelsen

Verksamhetsberättelse

2024

Hjälpmedel Dalarna

Inledning

Hjälpmedel Dalarna arbetar på uppdrag av Hjälpmedelsnämnden där det finns representanter från regionen och Dalarnas 15 kommuner.

Förvaltningens uppdrag är att erbjuda personer som omfattas av kommunernas och regionens ansvar - hjälpmedel, tillbehör, förbrukningsmaterial och därtill kopplade tjänster inom följande områden:

- Behandling och träning
- Förflyttning
- Kommunikation, larm, omgivningskontroll och kognition
- Kontinens
- Personlig vård
- Personlig medicinsk behandling

Rätt hjälpmedel i rätt tid ökar förutsättningarna för att uppnå jämlik vård, god hälsa, ökad självständighet, delaktighet och tillgänglighet i samhället för personer med funktionsnedsättning, vilket ligger i linje med arbetet för en *God och Nära Vård*.

Hjälpmedel Dalarnas verksamhet är till största delen intäktsfinansierad vilket innebär att förskrivande enheter betalar självkostnadspris för förvaltningens hjälpmedel och tjänster. Vid ett positivt ekonomiskt utfall fördelas överskottet mellan regionens enheter och kommunerna i proportion till nyttjandet av Hjälpmedel Dalarnas hjälpmedel och tjänster.

Förvaltningen har uppnått de flesta av 2024 års uppsatta mål och merparten av aktiviteterna i 2024 års handlingsplan är slutförda och de som ej är slutförda kommer att fortgå under 2025.

Efterfrågan på hjälpmedel och tjänster har varit något lägre 2024 jämfört med föregående år. Orsaker till den minskade efterfrågan är bl. a. resursbrist på förskrivande enheter (anställningsstopp inom regionen) samt en ökad kostnadsmedvetenhet vid val av hjälpmedel och beställning av tjänster p.g.a. det ekonomiska läget i regionen och kommunerna. Bedömningen är att den minskade efterfrågan är en tillfällig nedgång då den demografiska utvecklingen i regionen med en ökande åldrande befolkning talar för att efterfrågan på hjälpmedel och tjänster kommer att öka över tid.

Den största utmaningen för förvaltningen är att verksamheten inte har ändamålsenliga lokaler. Att inte ha ändamålsenliga lokaler har negativ påverkan på verksamhetens effektivitet, arbetsmiljö samt patientsäkerhet.

Det ekonomiska resultat för 2024 är +14,2 mnkr vilket är ca 3,5 mnkr bättre än budgeterat. I resultatet finns det budgeterade överskottet på 10,7 mnkr utifrån handlingsplanen för *En hållbar framtid* inkluderat. Överskottet betalas tillbaka till region (5,8 mnkr) och kommuner (8,3 mnkr) vid årsbokslutet.

Antalet medarbetare i förvaltningen har minskat med 10 personer sedan föregående år vilket innebär en minskning med -9,2 %. Verksamheten har varit restriktiv med återrekryteringar och vakanshållit tjänster p.g.a. det ekonomiska läget och regionens anställningsstopp. Under de kommande tre åren kommer 13 av verksamhetens medarbetare att uppnå pensionsålder. För att förvaltningen ska klara sitt uppdrag är rekrytering avgörande. Flera av verksamhetens yrkeskategorier är svårrekryterade och det råder konkurrens på arbetsmarknaden. Vid nyanställningar krävs omfattande intern kompetensöverföring av erfarna medarbetare för att kunna utföra uppdraget.

Verksamhet och mål

Förvaltningens mål inom regionplanens målområden	Mål uppfyllt ●	Mål delvis uppfyllt ▲	Mål ej uppfyllt ■
Till nytta för Dalarnas invånare	5	1	
Ett gott medarbetarskap och ledarskap	1	1	1
Hållbar utveckling	4		
Summa	**10**	**2**	**1**

Måluppfyllnad

De flesta av 2024 års mål är uppnådda och merparten av aktiviteterna i handlingsplanen är slutförda och de som ej är slutförda kommer att fortgå under 2025.

▲ Delvis uppfyllda mål:

Till nytta för Dalarnas invånare - Hjälpmedel Dalarnas verksamhet ska vara patientsäker

- Det finns brister i patientsäkerheten då förvaltningen inte har ändamålsenliga lokaler
- Planerad utbildning i patientsäkerhet för personal som inte har vårdutbildning har flyttats till 2025 p.g.a. omprioriteringar i verksamheten

Ett gott medarbetarskap och ledarskap - Medarbetare trivs, är delaktiga, stannar kvar och utvecklas inom Hjälpmedel Dalarna

- Förvaltningen har inte ändamålsenliga lokaler för att utföra sitt uppdrag vilket ger en negativ påverkan på arbetsmiljön

■ Ej uppfyllda mål:

Ett gott medarbetarskap och ledarskap - Medarbetare har möjlighet att forska och utbilda sig

- Upprättande av kompetensförsörjningsplan har flyttats till 2025 års handlingsplan p.g.a. omprioriteringar i verksamheten
- P.g.a. det ekonomiska läget har det inte funnits utrymme för kompetensutveckling av medarbetare

God Nära Vård

Hjälpmedel Dalarna bildar tillsammans med Hörsel- & Syn förvaltningen *Dalarnas Hjälpmedelscenter.* Förvaltningarnas strävan mot en god och nära vård är ett arbete som involverar alla avdelningar inom verksamheterna. Arbetet bygger också på nära dialog med övriga verksamheter inom regionen och Dalarnas kommuner.

Mer avancerad medicinteknisk utrustning och digitala hjälpmedel i hemmen genererar krav på ökad samverkan mellan regionen och kommunerna. Förvaltningarna har en tydlig roll i arbetet med omställningen till en *God och Nära Vård* genom kompetensöverföring mot förskrivare och i rollen som distributör av hjälpmedel kopplat till ett *Hållbart region Dalarna.*

Exempel på aktiviteter inom arbetet med *God och nära vård* som genomförts under 2024:

- Implementering av *DigiGuiden* - ett stöd för invånarna i Dalarna vid användning av digitala tjänster för att undvika digitalt utanförskap
- Anordnat mässan *Smartare hem* i samarbete med Falu kommun, Rättviks kommun, Högskolan Dalarna samt Kopparstaden AB
- Studiebesök med information om förebyggande insatser och visning av smarta vardagshjälpmedel
- Framtagande av e-utbildning inom hörsel och synområdet som stöd för omvårdnadspersonal
- Framtagande av e-utbildning specialanpassning av hjälpmedel som stöd för förskrivare

Utveckling och kvalitetsarbete

Lageröversynsprocess - Det har under året pågått ett arbete med översyn och effektivisering av förvaltningens lagerhantering och där till kopplade arbetsflöden. Alla medarbetare har varit delaktiga i arbetet och engagemanget har varit stort. En handlingsplan för åtgärder har tagits fram och de flesta aktiviteter är påbörjade.

Hjälpmedelskostnader - Dalarnas Hjälpmedelscenter har fått i uppdrag att leda ett arbete för att få ned kostnaderna för hjälpmedel i Hälso- och sjukvården och Dalarnas kommuner kopplat till arbetet med en *Hållbar framtid*. Utgångspunkten har varit att rätt hjälpmedel ska förskrivas på rätt grunder till rätt person samt att inga kostnader ska förskjutas från en huvudman till en annan. En informationskampanj för återlämning av hjälpmedel som inte används har lanserats under året.

Egenmonitorering - Tillsammans med primär- och slutenvården i Västerbergslagen deltar förvaltningen i ett pilotprojekt för egenmonitorering i hemmet. Det handlar om att utveckla möjligheten för vårdgivare att på distans få tillgång till mätvärden och provtagning. I framtiden kommer flera av de hjälpmedel som tillhandahålls av Hjälpmedel Dalarna att kunna avläsas på distans. Utrustning som tidigare krävt handhavande av vårdpersonal kommer i framtiden att kunna hanteras av patienten själv och värden skickas via molntjänster till vården.

Ny beställarportal - Förberedelser har under hösten pågått inför implementering av en uppdaterad beställarportal för hjälpmedelsförskrivare inom regionen och kommunerna. Målet är att ärendehanteringen ska bli enklare och gå fortare i det nya systemet. Beställarportalen kommer att driftsättas under februari 2025.

Samverkan Habiliteringen - Samarbete har pågått tillsammans med Habiliteringen för att få effektivare arbetsflöden genom att ta fram rutiner och checklistor inför hjälpmedelsutprovningar. Målet har varit att stärka förskrivarnas roll i en ansträngd resurssituation.

Digiguiden - Förvaltningen har bidragit till att all personal inom regionen och Dalarnas kommuner numera har tillgång till *Digiguiden.* DigiGuiden är enkla och tydliga broschyrer som ska guida ovana teknikanvändare i användandet av digital teknik som t. ex. att ladda ned BankID eller koppla hörlurar till mobiltelefonen.

Utmaningar

Lokaler - Hjälpmedel Dalarna har i dagsläget inte ändamålsenliga lokaler. Förvaltningens nybyggnadsprojekt lades på is hösten 2023 p.g.a. det ekonomiska läget och idag finns ingen färdig plan för hur verksamhetens lokalförsörjning ska se ut i framtiden. Förvaltningen finns idag i tre olika lokaler efter evakuering från fuktskadade lokaler 2020. Att inte ha ändamålsenliga lokaler har stor negativ påverkan på verksamhetens effektivitet och arbetsmiljö. Patientsäkerheten i de tillfälliga lokalerna är även den bristfällig, både p.g.a. lokalernas placering och utformning. De tillfälliga lokalerna finns på industriområden med dålig tillgänglighet och tung trafik.

Demografin - Demografiutvecklingen i Dalarna ökar efterfrågan på hjälpmedel och tjänster samtidigt som samma eller färre mängd medarbetare ska hantera det högre flödet. Det innebär att verksamheten behöver fortsätta arbeta med att utveckla arbetssätt och användning av digital teknik för att klara sitt uppdrag.

Stöd IT-utveckling - För att verksamheten ska komma vidare i utveckling och effektivisering av arbetsprocesser med hjälp av digitalisering och AI finns ett stort behov av stöd från MiT.

Kompetensförsörjning - Det är stor konkurrens på arbetsmarknaden om vissa av förvaltningens yrkeskategorier. För att kunna arbeta självständigt, som t.ex. hjälpmedelstekniker eller hjälpmedelskonsulent, krävs en omfattande introduktion och kompetensöverföring från erfarna medarbetare inom verksamheten.

Molntjänster – Andelen hjälpmedel med molntjänster ökar stadigt och att upphandla dessa hjälpmedel är en stor utmaning. Frågor rörande hantering av data och IT-säkerhet är svåra och tidsödande att hantera samt att det idag inte finns någon samsyn inom 7-klöversamverkan där de flesta hjälpmedelsupphandlingar sker.

Händelser av väsentlig betydelse

Organisationsförändring - Under året har förvaltningen gjort en organisationsförändring. Syftet var att få effektivare arbetsflöden och en jämnare arbetsfördelning för verksamhetens chefer. Förändringen har även inneburit en minskning av en tjänst som avdelningschef.

Hjälpmedelsbutikerna - Butikerna som funnits i förvaltningens regi är nedlagda sedan 30/4 2024 som en besparingsåtgärd i arbetet med en *Hållbar framtid*. Dialoger har förts med berörda verksamheter inom både region och kommuner för att lösa fortsatt tillgång till viktiga hjälpmedel för invånarna och verksamheterna. Inom förvaltningen pågår utveckling av det förebyggande arbetet för att även fortsättningsvis kunna stötta och vägleda länets invånare vid köp av egenansvarsprodukter. En visningsmiljö för hjälpmedel har byggts upp vid Dalarnas hjälpmedelscenter i Borlänge, informationsmaterial för invånare och profession har tagits fram och utveckling av koncept för studiebesök och externa besök pågår.

Egenmonitorering - Tillsammans med primär- och slutenvården i Västerbergslagen deltar Hjälpmedel Dalarna i ett pilotprojekt för egenmonitorering i hemmet. Förvaltningen ansvarar för upphandling samt hantering av system och sensorer. I januari 2025 påbörjar de första patienterna egenmonitorering i hemmet. Pilotprojektet kommer förhoppningsvis att leda till ett breddinförande och det kommer i så fall innebära ett ökat uppdrag för förvaltningen.

Digitala hjälpmedel och välfärdsteknik - Förvaltningen har deltagit i arbetet med att upprätta ett uppdragsdirektiv för hantering av digitala hjälpmedel och välfärdsteknik inom regionen och Dalarnas kommuner. Uppdragsdirektivet har utgått från rapporten *”Digitala hjälpmedel i samverkan – Dalarna”* som beskriver hur Region Dalarna och länets kommuner kan samverka kring digitala hjälpmedel och välfärdsteknik. Målsättningen har varit att öka tillgängligheten av digitala hjälpmedel och välfärdsteknik för invånarna i Dalarna. Under hösten 2024 togs beslut i Länschefsnätverket att inte införa den samverkan då alla parter inte var överens om att prioritera det arbetet nu.

Förväntad utveckling

Molntjänster - Tillgången till hjälpmedel med digitala komponenter och molntjänster fortsätter att öka. Det innebär att vissa arbetsflöden inom förvaltningen blir effektivare. Det innebär också större tillgänglighet för de hjälpmedelsanvändare som klarar av att använda tekniken.

Egenmonitorering - Pilotprojekt för egenmonitorering i hemmet pågår och kommer förmodligen att leda till ett breddinförande i Dalarna. Det skulle i så fall innebära att förvaltningens uppdrag utökas.

Automatisering av administrativa flöden – Arbete kommer att påbörjas med att automatisera administrativa flöden i förvaltningens verksamhetssystem.

AI, välfärdsteknik och Internet of Things, IoT – Den digitala utvecklingen går fort framåt och det är av stor vikt att förvaltningen kan följa med i utvecklingen. För att det ska vara möjligt behöver verksamhetens medarbetare kompetensutveckling inom området samtidigt som förvaltningen får stöd i arbetet från MiT.

Demografiutvecklingen - Efterfrågan på hjälpmedel och tjänster kommer att öka samtidigt som samma eller färre mängd medarbetare ska hantera det högre flödet. Det innebär att verksamheten behöver fortsätta arbeta med att utveckla arbetssätt och användning av digital teknik för att klara sitt uppdrag samtidigt som rekrytering kommer att bli en nyckelfråga.

Stöd till förskrivande enheter - Resursbrist hos förskrivande enheter leder även det till ökad efterfrågan på hjälpmedel och tjänster. Det finns behov av fler digitala utbildningar och guider så att förskrivare själva kan hitta information och kunskap inom hjälpmedelsområdet.

Nyckeltal

Definition av nyckeltal

Återanvända hjälpmedel - Andel återlämnade hjälpmedel som rekonditioneras och återanvänds

Avhjälpande underhåll - Andel avhjälpande underhåll av hjälpmedel som utförs inom 5 arbetsdagar

Nyttjandegrad - Andel av hjälpmedels livslängd som det varit hos kund eller brukare

Uthyrningsgrad - Andel av hyressortiment hjälpmedel som finns hos kund eller brukare

Utleverans från lager - Andel hjälpmedel som utlevereras från verksamhetens lager inom utsatt tid

Telefontillgänglighet - Telefontillgänglighet till förvaltningens Kundservicefunktion

Nyckeltal	Utfall	Målvärde	Måluppfyllnad
Återanvända hjälpmedel	73,1 %	70 %	●
Avhjälpande underhåll som avslutas inom 5 dagar	68,4 %	70 %	▲[1]
Nyttjandegrad	89,8 %	90 %	●
Uthyrningsgrad	90,8 %	90 %	●
Utleverans hjälpmedel från lager	97,2 %	96 %	●
Telefontillgänglighet	91 %	90 %	●

[1] ▲ Resursbrist under hösten

Ekonomi

Resultaträkning 2024 (mnkr)	Ack utfall	Utfall fg. år	Förändring mot fg. år	Budget	Avv ack budget
Intäkter	196,3	198,2	-1,0%	202,6	-6,3
-varav Regionbidrag	5,1	6,4	-19,6%	5,1	0,0
Kostnader	-196,2	-198,2	-1,0%	-202,6	6,5
-varav löner exkl soc avgifter	-42,1	-44,5	-5,3%	-47,5	5,4
-varav inhyrd personalkostnad					
Resultat	0,1	0,1	134,6%	0,0	0,1

Förvaltningens resultat för 2024 är +14,2 mnkr vilket är ca 3,5 mnkr bättre än budget. I resultatet är det budgeterade överskottet på 10,7 mnkr utifrån handlingsplanen för *En hållbar framtid* inkluderat. Överskottet betalas tillbaka till region (5,8 mnkr) och kommuner (8,3 mnkr) vid årsbokslutet.

Det som avviker från budget är lönekostnader, verksamhetsintäkter, kapitalkostnader och hjälpmedelskostnader. Lönekostnaderna är 8,0 mnkr lägre än budget, vilket till största delen beror på vakanser samt neddragning av 1 tjänst. Efterfrågan på förvaltningens hjälpmedel och tjänster har under året varit lägre än beräknat. Detta har lett till att intäkterna för sålda tjänster ligger 5,5 mnkr lägre än budgeterat, minskade hjälpmedelskostnader med ca 0,9 mnkr samt minskade kapitalkostnaderna med 2,2 mnkr. Orsakerna är resursbrist hos förskrivande enheter, större kostnadsmedvetenhet hos förskrivare i regionen och kommunerna p.g.a. det ekonomiska läget och att antalet hjälpmedel som rekonditionerats och återanvänts är högre än föregående år.

Investering

Investering 2024 (mnkr)	Ack utfall	Utfall fg. år	Förändring mot fg. år	Budget	Avv ack budget
Årets investering	-32,8	-40,4	-18,8%	-43,0	10,2

Årets investeringar blev lägre än beräknat. Det beror på faktorer som resursbrist på förskrivande enheter, ökad kostnadsmedvetenhet p.g.a. det ekonomiska läget i regionen och kommunerna samt att fler hjälpmedel har rekonditionerats vilket inneburit färre nyinköp.

Analys kostnadsutveckling

Kostnadsutveckling**	Ack utfall	Budget	Prognos delår (Juli)
Bruttokostnadsutveckling (%)	-1,0	1,5	-1,0
Nettokostnadsutveckling (%)	-25,9	-47,7	-47,7

*** Kostnadsutveckling ack; jämför ackumulerat utfall i år jmf ack utfall fg år. Prognos jämför med utfall helår fg år. Budgeterad brutto- och kostnadsutveckling på helår.*

Bruttokostnadsutvecklingen ligger lägre än beräknat, det beror på att förvaltningens lönekostnader varit lägre p.g.a. vakanser och att färre hjälpmedel köpts in p.g.a. lägre efterfrågan och ökad rekonditionering.

Nettokostnadskalkylen är inte relevant då förvaltningen återbetalar vinst vid årsbokslut därför stämmer inte siffrorna.

En hållbar framtid för Region Dalarna

Totalt antal aktiviteter	Målvärde (tkr)	Agg. målvärde (tkr)	Utfall (tkr)	Avvikelse (tkr)
10	4 468	4 048	4 651	183

Sammanställning över samtliga aktiviteter för Hjälpmedel Dalarna. Agg. målvärde anger summerat målvärde från underliggande aktiviteter (en nivå ned). Avvikelse anger skillnad mellan målvärde och utfall.

Aktivitet	Status	Slutdatum	Målvärde (tkr)	Utfall (tkr)	Avvikelse (tkr)
Använda IT/molntjänster vid service/reparation av elrullstolar	Slutförd	2024-12-31	177	177	0
Minska inköp från leverantörer som verksamheten inte har avtal med	Avbruten	2024-12-31	210		−210
Minska kostnaden för inköp av reservdelar	Slutförd	2024-12-31	500	500	0
Minska kostnaden för lager	Pågår	2024-12-31	420	0	−420
Restriktivitet vid återrekrytering	Slutförd	2024-12-31	504	2 500	1 996
Självincheckning i samtliga receptioner - förutsätter systemstöd i nya VIS	Avbruten	2024-12-31	210		−210
Stänga hjälpmedelsbutikerna	Slutförd	2024-06-30	420	420	0
Uppdatera och tydliggöra processen för utprovning och förskrivning av hjälpmedel	Slutförd	2024-12-31	420	420	0
Öka intäkter	Slutförd	2024-12-31	1 473	500	−973
Ökad restriktivitet inköp	Slutförd	2024-12-31	134	134	0

Utvalda aktiviteter för Hjälpmedel Dalarna (samtliga aktiviteter återfinns i bilaga). För övergripande aktiviteter anger utfall summa av underliggande aktiviteters utfall. Avvikelse anger skillnad mellan målvärde och utfall.

Förvaltningen har slutfört de flesta av sina uppdragsaktiviteter och har uppnått besparingskraven för 2024.

Ej slutförda aktiviteter

- Införandet av regionens nya vårdinformationssystem har skjutits fram vilket inneburit att systemstöd för att införa självincheckning för patienter inte funnits
- Aktiviteten att ta fram mallar för direktupphandling för att minska inköp från leverantörer förvaltningen inte har avtal med har avbrutits. Arbetet förutsätter stöd från Upphandlingsenheten och de har aviserat de inte haft resurser för detta under 2024.
- Arbetet med att minska förvaltningens lagerkostnader har pågått under hela året med gott resultat och arbetet kommer att fortsätta under första halvåret 2025.

Personal

Bemanning

Årsarbetare och anställda	2024	2023	Förändring mot föregående år
Årsarbete	90,6	97,3	-6,9 %
Antal anställda	99	109	-9,2 %

Antal faktiska årsarbetare och anställda mäts periodens sista dag.

Hjälpmedel Dalarna har minskat antalet medarbetare med 10 personer sedan föregående år vilket är en minskning med -9,2 %. Förvaltningen har varit restriktiv med återrekryteringar och vakans hållit tjänster p.g.a. det ekonomiska läget och regionens anställningsstopp.

För att klara uppdraget har verksamheten sett över den interna organisationen och resursfördelningen, t ex. genom att slå ihop avdelningar och flytta resurser eller arbetsuppgifter inom verksamheten. Konsekvenser av minskat antal medarbetare är att utvecklingsarbete har fått stå tillbaka och att arbetsbelastningen för vissa yrkeskategorier ökat betydligt.

Arbetad tid	Ack 2024	Ack 2023	Förändring mot föregående år
Arbetad tid timmar, anställda	158 420	172 071	-7,9 %
-varav timanställda	1 157	2 544	-54,5 %
-varav mertid/övertid samtlig personal	66	192	-65,4 %
-varav arbete under jour och beredskap	0	0	

Den lägre bemanningen har inneburit att arbetad tid inom förvaltningen minskat jämfört med föregående år.

Pensionsavgångar

Under 2024 har förvaltningen haft 4 pensionsavgångar. Under de kommande tre åren kommer ytterligare 13 medarbetare att uppnå pensionsålder. Rekrytering är avgörande för att verksamheten ska klara sitt uppdrag i framtiden. För flera av förvaltningens yrkeskategorier krävs intern kompetensöverföring av erfarna medarbetare då kompetensen inte finns att rekrytera, som exempel kan nämnas *hjälpmedelstekniker och hjälpmedelskonsulent.* Detta kräver att förvaltningen får rekrytera i god tid innan erfarna medarbetare slutar så att det finns möjlighet till intern kompetensöverföring.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro	Ack 2024	Ack 2023	Förändring mot föregående år
Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	6,3 %	6,2 %	0,1 %
Korttidssjukfrånvaro (dag1-14) i % av ordinarie arbetstid	3,3 %	3,5 %	-0,2 %

Sjukfrånvaron är i stort sett oförändrad jämfört med föregående år. Förvaltningen har en målsättning på 4 % sjukfrånvaro och den har inte uppnåtts. Ett fåtal längre rehab ärenden finns i verksamheten och rehabiliteringsinsatser pågår. I handlingsplanen för 2025 finns aktivitet för att arbeta med hälsofrämjande arbetsplatser.

Frisknärvaro	Ack 2024	Ack 2023	Förändring mot föregående år
Andel personer som har max fem sjukdagar under ett år uttryckt i %	41,8 %	47,6 %	-5,8 %

Förvaltningens målsättning för frisknärvaro är 50 % och har inte uppnåtts 2024. Under 2025 kommer verksamheten att arbeta med hälsofrämjande arbetsplatser vilket förhoppningsvis kan leda till bättre måluppfyllnad.

Arbetsmiljö

Arbetsmiljö är på dagordningen vid de flesta av förvaltningens möten och är ett fokusområde för verksamheten. Förvaltningen följer regionens arbetsmiljöpolicy vilket innebär att riskanalyser och arbetsmiljöronder genomförs enligt plan.

Lönerevision

Årets lönerevision försenades och avslutades inte förrän i september. Alla medarbetare i förvaltningen fick sin nya lön utbetald retroaktivt på oktoberlönen.

Kompetensutveckling

Antal fortbildningsdagar per anställd under 2024 är 0,76 dagar vilket är en rekordlåg siffra och en minskning med -39,2 % jämfört med föregående år då det var 1,25 dagar. Orsaken är det tuffa ekonomiska läget i regionen som gjort att utbildning och kompetensutveckling har fått stå tillbaka. Det finns en stor risk att medarbetarna inte får den kompetens de behöver för att driva utvecklingen inom verksamheten, främst inom områdena digitalisering och AI. Det finns också en risk att vi förlorar kompetenta medarbetare om de inte får möjlighet till kompetensutveckling.

Intern styrning och kontroll

Nr	Granskad process/kontrollmoment	Utfall helår
1	Arbetsmiljö – lokaler: Dialog vid medarbetarsamtal, APT samt medarbetarenkät	● [1]
2	Minska risken för oegentligheter/korruption genom dialog vid medarbetarsamtal, APT	●
3	Kontroll av att informationssäkerhetsronder utförts på alla avdelningar	●
4	Kartläggning av utbredning för 4/5G nätet i Dalarna	●
5	Andel av registrerade hjälpmedelsavgifter, som uppnått högkostnadsskydd	● [2]
6	Följsamhet till upprättad ekonomisk handlingsplan	●
7	Reviderad och känd beredskapsplan, införskaffad kommunikationsutrustning (Rakel)	● [3]
8	Inköp av hjälpmedel - att hjälpmedel återanvänds för att undvika nyinköp	●

● Inga eller godtagbara avvikelser finns
▲ Avvikelser/brister observerade - åtgärd bör övervägas
■ Betydande avvikelser/brister observerade - åtgärd krävs

[1] ● Arbetsmiljöronder är utförda, ROKA (Risk och konsekvensanalys) är uppdaterad och handlingsplan upprättad

[2] ● Svårt att få ut statistiken då förvaltningen inte kan göra egna statistikuttag ur systemet. Enligt leverantören har 437 personer uppnått frikortsnivå för hjälpmedel under 2024.

[3] ● Beredskapsplan reviderad, reservtelefoner inkl. rutin implementerade efter dialog med säkerhetsavdelning och telefonistöd

Fördjupning

Verksamhetsstatistik

Verksamhetsstatistik	Ack utfall 2024	Ack utfall 2023	Förändring %
Avhjälpande underhåll (st)	5 690	5 889	-3,4%
Hjälpmedelsutprovningar (st)	1 143	1 212	-5,7%
Rekonditionerade hjälpmedel (st)	14 293	13 334	7,2%
Returnerade hyreshjälpmedel (st)	11 448	11 279	1,5%
Telefonsamtal (st)	15 383	16 250	-5,6 %
Uthyrda hjälpmedel (st)	392 870	394 892	-0,5%
Utlevererade hyreshjälpmedel (st)	12 907	13 340	-3,2%

Antalet avhjälpande underhåll har minskat med -3,4 % vilket dels beror på något lägre efterfrågan och dels på resursbrist i verksamheten under hösten.

Den genomsnittliga väntetiden för utprovning av hjälpmedel är 31 dagar. Verksamheten har ingen vårdgaranti men målsättningen är att erbjuda en tid inom 60 dagar vilket uppnås med god marginal.

Efterfrågan på förvaltningens hjälpmedel och tjänster har varit något lägre 2024 jämfört med föregående år. Det återspeglar sig bl. a. i statistiken för antal utlevererade hyreshjälpmedel och antal hjälpmedelsutprovningar. Orsaker till den minskade efterfrågan är bl. a. resursbrist på förskrivande enheter (anställningsstopp inom regionen) och en ökad kostnadsmedvetenhet vid val av hjälpmedel och beställning av tjänster p.g.a. det ekonomiska läget i regionen och kommunerna. Bedömningen är att den minskade efterfrågan under året är en tillfällig nedgång då den demografiska utvecklingen i regionen med en ökande åldrande befolkning talar för att efterfrågan på förvaltningens hjälpmedel och tjänster kommer att öka över tid.

Antalet inkomna telefonsamtal till förvaltningens Kundservice har minskat med -5,6 % under året samtidigt som det är en ökning på inkomna digitala ärenden med 6,5 %.

Både andelen returnerade hyreshjälpmedel och rekonditionerade hjälpmedel har ökat under året vilket är en bidragande orsak till att nyinköpen av hjälpmedel är lägre än budgeterat.

Linus Nielsen

Hjälpmedel Dalarna

Hjälpmedelsnämnden

2025-02-02

Bilaga

Måluppföljning

Målområde	Mål	Utfall helår
Till nytta för Dalarnas invånare	Fler användarvänliga tjänster ska erbjudas patienter, kunder och närstående, t ex. 1177 direkt	●
Till nytta för Dalarnas invånare	Hjälpmedel Dalarnas verksamhet ska hålla hög kvalitet	●
Till nytta för Dalarnas invånare	Hjälpmedel Dalarnas verksamhet ska vara patientsäker	▲[1]
Till nytta för Dalarnas invånare	Invånaren och kunden ska ha upplevelsen av att hjälpmedelsverksamheten är tillgänglig	●
Till nytta för Dalarnas invånare	Invånaren och kunden ska känna trygghet, delaktighet och tillit	●
Till nytta för Dalarnas invånare	Invånaren ska erbjudas möjlighet till en jämlik hälsa	●
Ett gott medarbetarskap och ledarskap	Hjälpmedel Dalarna bedriver ett gott ledarskap	●
Ett gott medarbetarskap och ledarskap	Medarbetare har möjlighet att forska och utbilda sig	■[2]
Ett gott medarbetarskap och ledarskap	Medarbetare trivs, är delaktiga, stannar kvar och utvecklas inom Hjälpmedel Dalarna	▲[3]
Hållbar utveckling	Förbereda och genomföra införandet av det nya vårdinformationsstödet	●
Hållbar utveckling	Hjälpmedel Dalarna ska genom robust beredskap upprätthålla prioriterade hjälpmedelsleveranser vid kris- och samhällsstörningar	●
Hållbar utveckling	Hjälpmedel Dalarna ska ställa om till en god och nära vård med social och ekonomisk hållbarhet	●
Hållbar utveckling	Hjälpmedel Dalarnas miljö- och klimatpåverkan ska minska	●

● mål uppfyllt ▲ mål delvis uppfyllt ■ mål ej uppfyllt

[1] ▲ Det finns brister i patientsäkerheten då förvaltningen inte har ändamålsenliga lokaler

Planerad utbildning i patientsäkerhet för personal som inte har vårdutbildning har flyttats till 2025 års handlingsplan p.g.a. omprioriteringar i verksamheten

[2] ■ Antal dagar för kompetensutveckling per medarbetare är rekordlåg p.g.a. det ekonomiska läget vilket gör att målet inte kan anses vara uppfyllt

Upprättande av kompetensförsörjningsplan har flyttats till 2025 års handlingsplan p.g.a. omprioriteringar i verksamheten

[3] ▲ Förvaltningen har inte ändamålsenliga lokaler för att utföra sitt uppdrag vilket ger en negativ påverkan på arbetsmiljön

Uppdragsaktiviteter

En hållbar framtid för Region Dalarna

Totalt antal aktiviteter	Målvärde (tkr)	Agg. målvärde (tkr)	Utfall (tkr)	Avvikelse (tkr)
10	4 468	4 048	4 651	183

Sammanställning över samtliga aktiviteter för Hjälpmedel Dalarna. Agg. målvärde anger summerat målvärde från underliggande aktiviteter (en nivå ned). Avvikelse anger skillnad mellan målvärde och utfall.

Aktivitet	Status	Slutdatum	Målvärde (tkr)	Utfall (tkr)	Avvikelse (tkr)
Använda IT/molntjänster vid service/reparation av elrullstolar	Slutförd	2024-12-31	177	177	0
Minska inköp från leverantörer som verksamheten inte har avtal med	Avbruten	2024-12-31	210		−210
Minska kostnaden för inköp av reservdelar	Slutförd	2024-12-31	500	500	0
Minska kostnaden för lager	Pågår	2024-12-31	420	0	−420
Restriktivitet vid återrekrytering	Slutförd	2024-12-31	504	2 500	1 996
Självincheckning i samtliga receptioner - förutsätter systemstöd i nya VIS	Avbruten	2024-12-31	210		−210
Stänga hjälpmedelsbutikerna	Slutförd	2024-06-30	420	420	0
Uppdatera och tydliggöra processen för utprovning och förskrivning av hjälpmedel	Slutförd	2024-12-31	420	420	0
Öka intäkter	Slutförd	2024-12-31	1 473	500	−973
Ökad restriktivitet inköp	Slutförd	2024-12-31	134	134	0

Samtliga aktiviteter för Hjälpmedel Dalarna. För övergripande aktiviteter anger utfall summa av underliggande aktiviteters utfall. Avvikelse anger skillnad mellan målvärde och utfall.

Förvaltningen har slutfört de flesta av sina uppdragsaktiviteter och har uppnått besparingskraven för 2024.

Ej slutförda aktiviteter

- Införandet av regionens nya vårdinformationssystem har skjutits fram vilket inneburit att systemstöd för att införa självincheckning för patienter inte funnits
- Aktiviteten att ta fram mallar för direktupphandling för att minska inköp från leverantörer förvaltningen inte har avtal med har avbrutits. Arbetet förutsätter stöd från Upphandlingsenheten och de har aviserat de inte haft resurser för detta under 2024.
- Arbetet med att minska förvaltningens lagerkostnader har pågått under hela året med gott resultat och arbetet kommer att fortsätta under första halvåret 2025.

Protokoll från Hjälpmedelsnämndens sammanträde

Datum: 2025-02-27

Tid: Kl. 09:00 – 11:40

Plats: LD hjälpmedel Skomakargatan 20, Borlänge

Beslutande

Elisabeth Mörk-Amnelius (DSP) ordförande Region Dalarna

Åsa Bergkvist (S) 1:a vice ordförande Ludvika kommun

Karin Mikkonen (C) 2:a vice ordförande Leksand kommun

Katarina Andersson (M) Region Dalarna

Annette Nilsson Almroth (S) Säter kommun

Joakim Svedlund (KL) Hedemora kommun ersätter Kaja-Lena Fagerström (S)

Eva-Lotta Törnblom Nises (S) Gagnef kommun

Patrik Sundin (S) Avesta kommun

Marianne Henriksson (M) Borlänge kommun

Vanja Ottevall (M) Falu kommun

Jessica Junell (C) Rättvik kommun

Hans-Göran Olsson (S) Orsa kommun

Maria Eriksson (C) Älvdalen kommun ersätter Anette Eriksson (S)

Johan Reyier (S) Smedjebacken kommun

Ersättare

Agneta Ängsås (C) Falu kommun

Britt-Marie Essell (S) Rättvik kommun

Tjänstepersoner

Anna Rinstad, förvaltningschef

Linus Nielsen, verksamhetschef

Michael Leek, förvaltningscontroller

Postadress
Region Dalarna
Box 712
791 29 Falun

Besöksadress
Region Dalarna
Vasagatan 27
Falun

Kontakt
023-49 00 00
www.regiondalarna.se
232100-0180

Sekreterare
Lena Hedström
Telefon
lena.hedstrom@regiondalarna.se

Signature reference: 8e382fc1-0aad-47a0-85b4-a25e7ff3c1c8

Lena Hedström, nämndcontroller

Jenny Lerström, avdelningschef § 7

Protokollsjustering

Utses att justera: Patrik Sundin (S)

Protokollet justeras och anslås digitalt på Region Dalarnas officiella anslagstavla. Protokollet förvaras på Regionkontoret, Vasagatan 27, Falun. Finns även tillgängligt på regionens webbsida.

Signature reference: 8e382fc1-0aad-47a0-85b4-a25e7ff3c1c8

Innehållsförteckning

Inledning

1	§ 1	Upprop 2025	HJN 2025/5	4
2	§ 2	Protokollsjustering 2025	HJN 2025/6	5
3	§ 3	Information om lokalfrågor	HJN 2025/4	6
4	§ 4	Handlingsplan ekonomi i balans 2025	HJN 2025/2	7
5	§ 5	Information om avtal med Samhall	HJN 2025/10	8
6	§ 6	Presentation av MFDs rapport	HJN 2025/12	9
7	§ 7	Verksamhetsinformation	HJN 2025/13	10

Hjälpmedelsnämndens beslutsärenden

8	§ 8	Hjälpmedelsnämnden Dalarnas bokslut och verksamhetsberättelse 2024	HJN 2025/14	11
9	§ 9	Internkontrollplan för Hjälpmedelsnämnden Dalarna 2024	HJN 2025/15	12
10	§ 10	Riktlinje mobila trygghetslarm	HJN 2025/24	13

Avslutning

11	§ 11	Delegeringsbeslut	HJN 2025/1	14

Signature reference: 8e382fc1-0aad-47a0-85b4-a25e7ff3c1c8

§1 Upprop 2025

Diarienummer HJN2025/5

Hjälpmedelsnämndens beslut

1. Upprop genomförs och närvaron redovisas på protokollets första sida.

Sammanfattning av ärendet

Upprop av ledamöter och ersättare i hjälpmedelsnämnden genomförs.

I ärendet redovisas följande dokument:

1. Tjänsteutlåtande daterat 2025-02-10

Signature reference: 8e382fc1-0aad-47a0-85b4-a25e7ff3c1c8

§2 Protokollsjustering 2025

Diarienummer HJN2025/6

Hjälpmedelsnämndens beslut

1. Patrik Sundin (S) väljs till protokollsjusterare för hjälpmedelsnämndens sammanträde den 27 februari 2025.

Sammanfattning av ärendet

Förslag till justerare för hjälpmedelsnämnden är Patrik Sundin (S). Om Patrik Sundin (S) har förhinder väljs nästa ledamot på tur.

I ärendet redovisas följande dokument:

1. Tjänsteutlåtande daterat 2025-02-10

Signature reference: 8e382fc1-0aad-47a0-85b4-a25e7ff3c1c8

§3 Information om lokalfrågor

Diarienummer HJN2025/4

Hjälpmedelsnämndens beslut

1. Informationen antecknas till protokollet.

Sammanfattning av ärendet

Arbetet med verksamhetens behovsanalys för lokaler för Dalarnas Hjälpmedelscenters lokaler i Falun och Borlänge är färdigställt och behovsanalys för lokalerna på Mora lasarett är formulerade tillsammans med Hörsel och Syn.

Presentation i styrgrupp för regionlager den 31 januari rörande samlokalisering av lager, tvätt och rekonditionering med regionens nya centrallager.

Förvaltningen får den 30 januari en rapport rörande inomhusmiljön på Skomakargatan 22.

I ärendet redovisas följande dokument:

1. Beslut hjälpmedelsnämndens arbetsutskott 2025-02-06 § 3
2. Tjänsteutlåtande daterat 2025-01-10

Signature reference: 8e382fc1-0aad-47a0-85b4-a25e7ff3c1c8

§4 Handlingsplan ekonomi i balans 2025

Diarienummer HJN2025/2

Hjälpmedelsnämndens beslut

1. Informationen antecknas till protokollet.

Sammanfattning av ärendet

Uppföljning av handlingsplanen innefattar fokus på transparens och delaktighet samt att det finns ansvariga för alla aktiviteter och att uppföljning sker månadsvis. En huvudaktivitet för handlingsplanen 2025 är att minska kostnaden i lager med 420tkr, viket innebär att minska säkerhetsnivåer och att minska antal produkter totalt sätt.

I ärendet redovisas följande dokument:

1. Beslut hjälpmedelsnämndens arbetsutskott 2025-02-06 § 4
2. Tjänsteutlåtande daterat 2025-01-10

Signature reference: 8e382fc1-0aad-47a0-85b4-a25e7ff3c1c8

§5 Information om avtal med Samhall

Diarienummer HJN2025/10

Hjälpmedelsnämndens beslut

1. Informationen antecknas till protokollet.

Sammanfattning av ärendet

Förvaltningen har kommit överens med Samhall om ett ettårigt avtal. Under kvarvarande tid har verksamheten möjlighet att se över hur tvätt och rekonditionering av de hjälpmedel som berörs ska hanteras fram till dess att lokalbehovet är löst.

I ärendet redovisas följande dokument:

1. Beslut hjälpmedelsnämndens arbetsutskott 2025-02-06 § 5
2. Tjänsteutlåtande daterat 2025-01-10

Signature reference: 8e382fc1-0aad-47a0-85b4-a25e7ff3c1c8

§6 Presentation av MFDs rapport

Diarienummer HJN2025/12

Hjälpmedelsnämndens beslut

1. Informationen antecknas till protokollet.

Sammanfattning av ärendet

Rapportens syfte är att undersöka om personer med funktionsnedsättning får tillgång till hjälpmedel som bidrar till att säkerställa oberoende, självbestämmande och självständighet. Sammanfattning av myndigheten för delaktighets rapport samt koppling till Dalarnas hjälpmedelscenters arbete med de frågeställningar som tas upp i rapporten.

I ärendet redovisas följande dokument:

1. Beslut hjälpmedelsnämndens arbetsutskott 2025-02-06 § 6
2. Tjänsteutlåtande 2025-01-10

Signature reference: 8e382fc1-0aad-47a0-85b4-a25e7ff3c1c8

§7 Verksamhetsinformation

Diarienummer HJN2025/13

Hjälpmedelsnämndens beslut

1. Informationen antecknas till protokollet.

Sammanfattning av ärendet

Jenny Lerström avdelningschef för kommunikation, larm, omgivningskontroll och kognition (KLOK) informerar om förskrivningsprocessens syfte och funktion. Samt hur vi arbetar utifrån den i Dalarna och vilka ansvar som följer med den.

I ärendet redovisas följande dokument:

1. Beslut hjälpmedelsnämndens arbetsutskott 2025-02-06 § 7
2. Tjänsteutlåtande 2025-01-10

Signature reference: 8e382fc1-0aad-47a0-85b4-a25e7ff3c1c8

§8 Hjälpmedelsnämnden Dalarnas bokslut och verksamhetsberättelse 2024

Diarienummer HJN2025/14

Hjälpmedelsnämndens beslut

1. Informationen antecknas till protokollet.

Sammanfattning av ärendet

Förvaltningen har uppnått de flesta av 2024 års uppsatta mål och merparten av aktiviteterna i 2024 års handlingsplan är slutförda och de som ej är slutförda kommer att fortgå under 2025.

Efterfrågan på hjälpmedel och tjänster har varit något lägre 2024 jämfört med föregående år.

Den största utmaningen för förvaltningen är att verksamheten inte har ändamålsenliga lokaler. Att inte ha ändamålsenliga lokaler har negativ påverkan på verksamhetens effektivitet, arbetsmiljö samt patientsäkerhet.

Det ekonomiska resultat för 2024 är +14,2 mnkr vilket är ca 3,5 mnkr bättre än budgeterat. I resultatet finns det budgeterade överskottet på 10,7 mnkr utifrån handlingsplanen för en hållbar framtid inkluderat. Överskottet betalas tillbaka till region (5,8 mnkr) och kommuner (8,3 mnkr) vid årsbokslutet.

I ärendet redovisas följande dokument:

1. Beslut hjälpmedelsnämndens arbetsutskott 2025-02-06 § 8
2. Tjänsteutlåtande 2025-01-10
3. Verksamhetsberättelse 2024 Hjälpmedel Dalarna
4. Bokslut 2024 Hjälpmedel Dalarna FV86

Skickas till

Förvaltningschef

Regionstyrelsen

Signature reference: 8e382fc1-0aad-47a0-85b4-a25e7ff3c1c8

§9 Internkontrollplan för Hjälpmedelsnämnden Dalarna 2024

Diarienummer HJN2025/15

Hjälpmedelsnämndens beslut

1. Uppföljning av internkontrollplan för hjälpmedelsnämnden Dalarna 2024 fastställs.

Sammanfattning av ärendet

I enlighet med hjälpmedelsnämnden Dalarnas beslut har 8 processer varit föremål för kontroll under 2024. Utfall och åtgärdsförslag redovisas i sin helhet i bilaga 2 och 3.

Samtliga punkter är genomförda och bedöms ha inga eller godtagbara avvikelser.

I ärendet redovisas följande dokument:

1. Beslut hjälpmedelsnämndens arbetsutskott 2025-02-06 § 9
2. Tjänsteutlåtande 2025-01-10
3. Internkontrollplan Hjälpmedel Dalarna FV 86 2024
4. 86 Intern styrning och kontroll

Skickas till

Förvaltningschef

Signature reference: 8e382fc1-0aad-47a0-85b4-a25e7ff3c1c8

§10 Riktlinje mobila trygghetslarm

Diarienummer HJN2025/24

Hjälpmedelsnämndens beslut

Informationen antecknas till protokollet.

Sammanfattning av ärendet

Reviderad riktlinje godkänd i beredningsgruppen den 30 januari.

Förskrivaren kan i och med uppdateringen fullfölja sitt ansvar genom hela förskrivningen. Förskrivaren har insyn och tillgång till systemet och kan administrera tillgängligheten och inställningar samt rensa information i samband med återlämning av hjälpmedlet.

Tillagt är möjligheten att koppla larmet till en larmcentral.

I ärendet redovisas följande dokument:

1. Beslut hjälpmedelsnämndens arbetsutskott 2025-02-06 § 10
2. Tjänsteutlåtande daterat 2025-01-23
3. Riktlinje mobila trygghetslarm

Skickas till

Förvaltningschef

Ordförande LAG arbetsterapi

Signature reference: 8e382fc1-0aad-47a0-85b4-a25e7ff3c1c8

§11 Delegeringsbeslut

Diarienummer HJN2025/1

Hjälpmedelsnämndens beslut

1. Delegeringsbeslutet redovisas till nämnden.

Sammanfattning av ärendet

Anmälda delegeringsbeslut för bisysslor till hjälpmedelsnämndens sammanträde 2025-02-27.

I ärendet redovisas följande dokument:

1. Tjänsteutlåtande daterat 2025-02-14
2. Delegeringsbeslut godkännande av eller förbud mot bisyssla under perioden 2024-11-01 till 2025-01-31.
3. Statistik bisyssla HJN 1 november till 31 januari 2025

Signature reference: 8e382fc1-0aad-47a0-85b4-a25e7ff3c1c8

NETPUBLICATOR® VERIFIED

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Signed by: PATRIK SUNDIN
Date: 2025-03-04 10:50:14
BankID refno: 0195608f-d85b-7e32-baa7-00fece04dd33

ledamot: Patrik Sundin

Signed by: AGNETA ELISABET MÖRK AMNELIUS
Date: 2025-03-04 11:56:06
BankID refno: 019560cc-3506-7958-b985-793ad9fdd254

Ordförande: Elisabet Mörk Amnelius

Signed by: LENA HEDSTRÖM
Date: 2025-03-04 11:15:00
BankID refno: 019560a6-a473-7017-99cb-7e24158febd7

Lena Hedström

Signature reference: 8e382fc1-0aad-47a0-85b4-a25e7ff3c1c8

Kopia/bekräftelse på e-signerat dokument.

Kf § 18 Verksamhetsberättelse och bokslut 2024, Språktolknämnden

KS2025/0244

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att godkänna verksamhetsberättelse med bokslut 2024 för Språktolknämnden.

Ärendebeskrivning

Verksamhetsberättelse med bokslut 2024 för Språktolknämnden.

I verksamhetsberättelsen redogörs för Språktolknämnden 2024. Årsbokslutet för 2024 visar ett nollresultat. Verksamheten bedrivs enligt självkostnadsprincipen och eventuella överskott/underskott regleras till medlemmarna alternativt balanseras till kommande år.

Den ekonomiska omslutningen uppgick 2024 till 32,3 miljoner kronor vilket är en minskning jämfört med 2023. Den budgeterade omslutningen låg på 34,5 miljoner för 2024. Minskningen utifrån budget är bland annat en följd av minskning av antal uppdrag samt lägre lönekostnader.

Språktolknämnden i Dalarnas beslut är enligt förslag från tolkförmedlingen, där förslaget för år 2024 är att Tolkförmedlingen återbetalar verksamhetens överskott.

Varje kommun som ingår i gemensamma nämnden har att fatta beslut om ansvarsfrihet för Språktolknämnden.

Beslutsunderlag

Bilaga: Verksamhetsberättelse med bokslut 2024 för Språktolknämnden

SÄTERS KOMMUN

Tjänsteutlåtande

Handläggare
Catherine Hellgren
Ekonomichef

Datum
2025-05-07

Diarienummer
KS2025/0244

Verksamhetsberättelse med bokslut 2024 för Språktolknämnden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta att godkänna verksamhetsberättelse med bokslut 2024 för Språktolknämnden.

Ärendebeskrivning

Verksamhetsberättelse med bokslut 2024 för Språktolknämnden.

I verksamhetsberättelsen redogörs för Språktolknämnden 2024. Årsbokslutet för 2024 visar ett nollresultat. Verksamheten bedrivs enligt självkostnadsprincipen och eventuella överskott/underskott regleras till medlemmarna alternativt balanseras till kommande år.

Den ekonomiska omslutningen uppgick 2024 till 32,3 miljoner kronor vilket är en minskning jämfört med 2023. Den budgeterade omslutningen låg på 34,5 miljoner för 2024. Minskningen utifrån budget är bland annat en följd av minskning av antal uppdrag samt lägre lönekostnader.

Språktolknämnden i Dalarnas beslut är enligt förslag från tolkförmedlingen, där förslaget för år 2024 är att Tolkförmedlingen återbetalar verksamhetens överskott.

Varje kommun som ingår i gemensamma nämnden har att fatta beslut om ansvarsfrihet för Språktolknämnden.

Beslutsunderlag

Bilaga: Verksamhetsberättelse med bokslut 2024 för Språktolknämnden

Catherine Hellgren
Ekonomichef

Marita Skog
Kommundirektör

§ 1 Verksamhetsberättelse med årsbokslut 2024 / 2025/7

Beslut

1. Verksamhetsberättelse med årsbokslut 2024 godkänns.
2. Tolkförmedlingen återbetalar verksamhetens överskott.

Ärendet

Årsbokslutet för 2024 visar ett nollresultat, verksamheten bedrivs enligt självkostnadsprincipen. Den ekonomiska omslutningen uppgick 2024 till 32,3 miljoner kronor vilket är en minskning jämfört med 2023. Den budgeterade omslutningen låg på 34,5 mnkr för 2024. Minskningen utifrån budget är bland annat en följd av minskning av antal uppdrag samt lägre lönekostnader personal.

Språktolknämndens beslut är enligt förslag från tolkförmedlingen.

Beslutsunderlag

- Muntligt föredragande från enhetschef Carina Johansson och enhetschef Elin Hammarstedt
- Protokoll 2025-02-13 samordningsgruppen
- Tjänsteskrivelse daterad 2025-02- 18

Skickas till:

Förvaltningschef social- och arbetsmarknadsförvaltningen Tommy Berglund
Verksamhetschef vuxenutbildning och kompetensutveckling Theres Stenberg-Wallin
Enhetschef tolkförmedlingen Carina Johansson

Verksamhetsberättelse med årsbokslut 2024 – Språktolknämnden i Dalarna

Nämndens uppdrag

Språktolknämnden i Dalarna är en gemensam nämnd för Region Dalarna, Avesta kommun, Borlänge kommun, Falu kommun, Gagnefs kommun, Hedemora kommun, Leksands kommun, Ludvika kommun, Smedjebackens kommun, Säters kommun, Orsa kommun, Rättviks kommun och Mora kommun med ansvar för språktolkförmedlingsverksamhet. Verksamheten regleras genom nämndens reglemente samt ett samverkansavtal. Borlänge kommun är värdkommun och verksamheten har sitt arbetsställe och säte i värdkommunen och ingår i dess organisation.

Syftet med nämndens verksamhet är att säkerställa att parterna gemensamt och inom ramen för den kommunala kompetensen, och självkostnadsprincipen, bereds möjlighet att nyttja resurser som tillgodoser parternas behov av språktolkförmedlingstjänster avseende kompetenta kontakttolkar, telefontolkar och videowebbtolkar.

Verksamhet

- Tjänsten tolk-online avslutades 31 december 2024 eftersom tjänsten inte använts i den utsträckning som krävdes för att täcka tillhörande kostnader.

- Föreläsningar ”Att tala genom tolk” har genomförts under året för att våra kunder ska få tips och råd hur man på bästa sett använder sig av tolk.

Antal tolkuppdrag	2022	2023	2024
	46 063	42 937	39 075

Ekonomi

Årsbokslutet för Språktolknämnden i Dalarna visar ett nollresultat. Verksamheten bedrivs enligt självkostnadsprincipen och eventuella över-/underskott regleras till medlemmarna alternativt balanseras till kommande år. Den ekonomiska omslutningen uppgick 2024 till 32,3 mnkr vilket är en minskning gentemot föregående års utfall och årets budget. Förklaringen ligger i ett minskat behov av tolktjänster jämfört med tidigare år, vilket till viss del kunnat förutspås i budget. Samtidigt minskade kostnaden för tolkarvoden under året av samma orsak. Även övriga kostnader minskade, vilket i huvudsak beror på att man i större utsträckning kunnat använda egna tolkar istället för inhyrda samt att kostnader för verksamhetssystem blivit lägre än budgeterat.

Språktolknämnden i Dalarna värden i mnkr	**Utfall 2024**	**Budget 2024**	**Utfall 2023**
Kommunbidrag	0,0	0,0	0,0
Interna intäkter	4,1	3,7	3,8
Externa intäkter	28,2	30,9	31,7
Intäkter totalt	**32,3**	**34,6**	**35,5**
Personalkostnader	29,9	31,0	32,1
Lokalkostnader	0,6	0,6	0,6
Kapitalkostnader	0,0	0,0	0,0
Övriga kostnader	1,8	3,0	2,8
Kostnader totalt	**32,3**	**34,6**	**35,5**
Resultat	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Självfinansieringsgrad*	**100%**	**100%**	**100%**

**Självfinansieringsgrad visar hur stor del som finansieras med interna eller externa intäkter i förhållande till nämndens totala intäkter*

Medarbetare

Inom verksamheten arbetar idag 5 handläggare tillsammans med enhetschef.
Verksamheten har ca 450 registrerade tolkar som behärskar över 85 olika språk.
De största behoven av tolkning finns inom följande språk: arabiska, somaliska och tigrinja.

Framtid

Fortsatt utveckling av det nya verksamhetssystemet för att effektivisera tolkförmedlingen ytterligare samt att göra det mer användarvänligt för personal, kunder och tolkar.

Borlänge kommun

Språktolknämnden i Dalarna
Carina Johansson
carina.johansson@borlange.se

2025-02-18

2025/7

Språktolknämnden i Dalarna

Verksamhetsberättelse med årsbokslut 2024

Förslag till beslut

1. Verksamhetsberättelse med årsbokslut 2024 godkänns.
2. Tolkförmedlingen återbetalar verksamhetens överskott.

Sammanfattning av ärendet

Årsbokslutet för 2024 visar ett nollresultat, verksamheten bedrivs enligt självkostnadsprincipen. Den ekonomiska omslutningen uppgick 2024 till 32,3 miljoner kronor vilket är en minskning jämfört med 2023. Den budgeterade omslutningen låg på 34,5 mnkr för 2024. Minskningen utifrån budget är bland annat en följd av minskning av antal uppdrag samt lägre lönekostnader personal.

Konsekvenser för kommunens ekonomi

Beslutet har ingen inverkan på kommunens ekonomi.

Theres Stenberg-Wallin
Verksamhetschef

Tommy Berglund
Förvaltningschef

Bilagor

1	Verksamhetsberättelse med årsbokslut 2024

Beslutet skickas till

Förvaltningschef social- och arbetsmarknadsförvaltningen Tommy Berglund
Verksamhetschef vuxenutbildning och kompetensutveckling Theres Stenberg-Wallin
Enhetschef tolkförmedlingen Carina Johansson

Kf § 19 Årsredovisning och bokslut för Södra Dalarnas samordningsförbund

KS2025/0167

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att godkänna årsredovisning och bokslut 2024 för Södra Dalarnas Samordningsförbund.

Ärendebeskrivning

Årsredovisning och bokslut 2024 för Södra Dalarnas Samordningsförbund.

I årsredovisningen redogörs för Södra Dalarnas Samordningsförbund 2024. Utfallet för verksamheten år 2024 uppgick till ett underskott på -736 tkr (2023 +161 tkr), vilket dock är 656 tkr bättre än budget som var -1 392 tkr. Det egna kapitalet minskar för 2024 med 736 tkr till 921 tkr (2023 1 657 tkr).

Beslutsunderlag

Årsredovisning och bokslut 2024 för Södra Dalarnas Samordningsförbund

Delges

Södra Dalarnas samordningsförbund

SÄTERS KOMMUN

Tjänsteutlåtande

Handläggare
Catherine Hellgren
Ekonomichef

Datum
2025-03-24

Diarienummer
KS2025/0167

Årsredovisning och bokslut 2024 för Södra Dalarnas Samordningsförbund

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta att godkänna årsredovisning och bokslut 2024 för Södra Dalarnas Samordningsförbund.

Ärendebeskrivning

Årsredovisning och bokslut 2024 för Södra Dalarnas Samordningsförbund.

I årsredovisningen redogörs för Södra Dalarnas Samordningsförbund 2024.
Utfallet för verksamheten år 2024 uppgick till ett underskott på -736 tkr (2023 +161 tkr), vilket dock är 656 tkr bättre än budget som var -1 392 tkr. Det egna kapitalet minskar för 2024 med 736 tkr till 921 tkr (2023 1 657 tkr).

Beslutsunderlag

Årsredovisning och bokslut 2024 för Södra Dalarnas Samordningsförbund

Catherine Hellgren
Ekonomichef

Marita Skog
Kommundirektör

Postadress
Box 300, 783 27 Säter
Telefon: 0225-55 000 (vxl)

Besöksadress
Rådhuset, Åsgränd 2, Säter

E-post
kommun@sater.se

Webbplats
sater.se

Från: "Maria Hellgren" <maria.hellgren@avesta.se>
Skickat: den 21 mars 2025 13:33:50
Till: "Arbetsförmedlingen" <regionmittvoarbetssokande@arbetsformedlingen.se>; "Ewa Samuelsson Region Dalarna" <ewa.A.samuelsson@regiondalarna.se>; "Hedemora kommun (kommunstyrelsen@hedemora.se)" <kommunstyrelsen@hedemora.se>; "huvudkontoret@forsakringskassan.se" <huvudkontoret@forsakringskassan.se>; "Kommunkansliet Avesta" <Kommunkansliet@avesta.se>; "Lisbeth Henningsson, Af" <lisbeth.henningsson@arbetsformedlingen.se>; "Region Dalarna" <region.dalarna@regiondalarna.se>; "Säters Kommun - Kommun" <kommun@sater.se>
Kopia: "Jonas Wells" <jonas.wells@avesta.se>
Ämne: Årsredovisning 2024 - Södra Dalarnas Samordningsförbund
Bilagor: skannat_marhel0522_2025-03-21-13-22-59.pdf, SDSF årsredovisning 2024.pdf

Samordningsförbundets årsredovisning bifogas, samt tillhörande protokollsutdrag.

OBS! Att anslagstid är 24 mars – 15 april 2025. (Då jag vet ni brukar vara angelägna att få årsredovisningen skickar jag er den redan nu. Skulle något beslut överklagas återkommer vi med information om detta.)

Översänder revisionsberättelsen till er så snart den kommit mig tillhanda.

Mvh
Maria Hellgren

KOMMUNKANSLIET / Administration

Maria Hellgren
Förvaltningsassistent
Post: Avesta kommun, Kommunkansliet, 774 81 Avesta
Besöks-/leveransadress: Corneliusgatan 16, 774 30 Avesta
Telefon: 0226-64 50 44
E-post: maria.hellgren@avesta.se
Hemsida: www.avesta.se

SÖDRA DALARNAS
SAMORDNINGSFÖRBUND

Sammanträdesprotokoll
Södra Dalarnas Samordningsförbund

2025-03-05

Plats och tid	Arbetsmarknadsenheten, Avesta kommun, onsdag 5 mars 2025 klockan 08:30-12:00
Beslutande	Gunilla Berglund, ordförande (Avesta kommun) Per-Inge Nyberg, ledamot (Region Dalarna) Kajsa-Lena Fagerström, ledamot (Hedemora kommun) Lena Kruse, ledamot (Försäkringskassan) § 1-2 Carina Gustavsson, ledamot (Arbetsförmedlingen) Annika Karlsson, ledamot (Säters kommun)
Övriga deltagande	Anna Hallberg, tjänstgörande ersättare § 4-13 (Försäkringskassan) Anette Grangärde, ersättare (Hedemora kommun) Göran Söderqvist, ersättare (Säters kommun) Patrik Sundin,1e vice ordförande kommunstyrelsen, Avesta kommun Eva Kvarnström, redovisningsansvarig Avesta kommun (§ 1-2) Sonja Tiger, verksamhetsledare Samverkansteam Avesta (§ 4-5) Helén Johansson, verksamhetsledare Samverkansteam Säter (§ 4-5) Elin Arljung, coach Samverkansteam Kraften Hedemora (§ 4-5) Jonas Wells, förbundschef
Utses att justera	Per-Inge Nyberg

Underskrifter

Paragrafer § 1-13

Sekreterare Jonas Wells

Ordförande Gunilla Berglund

Justerande Per-Inge Nyberg

ANSLAG

Sammanträde	Södra Dalarnas Samordningsförbund
Datum	2025-03-05
Anslag sätts upp	2025-03-24
Anslag tas ner	2025-04-15
Protokollets förvaring	Kommunkansliet, Avesta

Maria Hellgren
Maria Hellgren

§ 2 Årsredovisning – bokslut och verksamhetsberättelse 2024

Dnr SDSF 2025 000004 790

Redovisningsansvarig Eva Kvarnström från Avesta kommun föredrar bokslutet för 2024. Resultaträkningen visar att förbundet gar med ett underskott, minus 736 tkr men att det är en avvikelse mot budget på 656 tkr. Den största avvikelsen är hos samverkansteamen där alla teamen tillsammans lämnar 428 tkr outnyttjade av det som var tillgängligt för 2024. Även administrationen lämnar en del medel outnyttjade vilket beror på lägre pensionskostnader och högre intäkter från socialfondsprojektet. Balansräkningen visar att det egna kapitalet per den sista december 2024 minskar med årets resultat till 921 tkr.
Eva Kvarnström visar även bilder på de prognosticerade pensionskostnaderna för förbundet fram till 2029. Dessa har nu passerat sin högsta punkt under de två föregående år och är ganska beskedliga från i år och framåt.
Verksamhetsmässigt visar förbundet, enligt indikatorer och nyckeltal, framsteg jämfört med året innan. Förbundschef Jonas Wells visar utfall för indikatorer där förbundet placerar sig över rikssnittet i elva av femton indikatorer.
Nyckeltalmässigt ökar genomströmningstiden för deltagare i insatser med finansiering av samordningsförbundet med fyra månader till 23,4 månader. Antalet deltagare under året var 166 st. Andel av deltagarna som har nått uppsatt mål mot arbetsmarknaden är 48 % en liten minskning från förra årets men ändå ett väldigt gott resultat. Bidragstid i snitt för dessa avslut innan start i insatserna har ökat till 5,7 år. Skillnaderna mellan könen minskar och i många av variablerna är skillnaden försumbar.

Beslut:

- Årsredovisningen godkänns och läggs till handlingarna

SÖDRA DALARNAS
SAMORDNINGSFÖRBUND

Södra Dalarnas Samordningsförbund
c/o Avesta kommun
774 81 Avesta
Telefon: 0706-38 06 17
E-post: jonas.wells@avesta.se
Organisationsnummer: 222000-1727

www.finsamdalarna.se/sodra-dalarna/

ÅRSREDOVISNING

Januari – December 2024

Innehållsförteckning **Sid.**

Årets sammanfattning 2
Södra Dalarnas Samordningsförbunds uppdrag 3
Styrelsens arbete 2024 4
Verksamhetsuppföljning och resultat 2024 7
Målområde 1: Att utveckla samverkanskultur och helhetstänkande 7
Målområde 2: Att utveckla struktur för samordning och innovation 8
Målområde 3: Att stödja myndigheters arbete med nya arbetssätt och metoder 8
Målområde 4: Att stödja myndigheters arbete med gemensam resultatredovisning 9
Individinriktade insatser: Samverkansteamens resultat 9
Indikatorer för finansiell samordning: Södra Dalarna fortsatt starka på insats- och deltagarnivå 11
Personalinriktade insatser 13
Publikationer 14
Analys av det ekonomiska resultatet och finansiella mål för 2025 14
Finansiell spaning och långsiktiga mål för 2025-2028 15
Resultaträkning 17
Balansräkning 18
Kassaflödesanalys 19
Redovisnings- och värderingsprinciper 20
Noter 21
Driftsredovisning 23
Undertecknat 24

Årets sammanfattning

Södra Dalarnas Samordningsförbund redovisar årsutfall för perioden mellan den 1 januari till den 31 december 2024. Denna årsredovisning innehåller en översiktlig redogörelse över utvecklingen av samordningsförbundets verksamhet.

Det gångna året har varit **framgångsrikt**. Den sammanfattas i följande **fyra** punkter:

- **De tre samverkansteamens resultat, förbundets huvudsakliga finansiering på insatsnivå, är något sämre än förra året även om resultaten fortfarande är på en förhållandevis hög nivå.** Den visar att andelen vid avslut som når arbete, studier eller annan arbetslivsinriktad rehabilitering är **48 %** för 2024, en minskning med 11 procentenheter jämfört med för ett år sedan. **Antalet deltagare i teamens insatser var 166 st** under 2024. Genomströmningstidens snitt har ökat med fyra månader till **23,4 månader**. Tid med arbetslöshet/ohälsa i snitt för dessa avslut innan start i insatserna ökar kraftigt till **5,7 år.** Skillnaden mellan könen är väldigt liten.
- **Indikatorer för finansiell samordning visar att samverkan med stöd av förbundet i Södra Dalarna är, jämfört med riket, fortsatt mycket stark särskilt på insats- och deltagarnivå.** Hos 11 av 15 indikatorer positionerar sig förbundet högre än rikssnittet. Det är fem fler än året innan. Endast en indikator är under rikssnittet. Jämfört med förbundets resultat året innan är de egna resultaten högre eller lika mycket i 12 av 15 indikatorer.
- **Förbundets eget kapital har minskat med 736 tkr, och är vid ingången av 2025, 921 tkr.** En stor del av medlen har använts till individinriktade insatser. Året redovisar fortsatt ett högt ackumulerat utfall kostnadsmässigt på 7 531 tkr som är nästan en miljon kr mer än de totala kostnaderna året innan.
- **Av verksamhetsplanens 10 mål redovisas 3 mål som uppfyllda helt och hållet och 7 mål som uppfyllda till stor del.** Sammantaget är detta lika med resultatet sedan ett år tillbaka.

Det ekonomiska resultatet för 2024 är -736 tkr. Tillsammans med årets resultat minskar förbundets eget kapital till 921 tkr vid ingången av 2025.

Södra Dalarnas Samordningsförbunds uppdrag

Södra Dalarnas Samordningsförbund är ett offentligt organ för stöd och finansiering av samordnade rehabiliteringsinsatser. Enligt förbundsordningen, som utgår från lagen om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser (2003:1210), ska den finansiella samordningen underlätta eller förbättra möjligheterna för individer som är i behov av samordnade rehabiliteringsinsatser så att dessa ska kunna förbättra sin förmåga att utföra ett förvärvsarbete och därigenom stärka sin möjlighet till egen försörjning. Förbundets stöd och finansiering kan märkas i ett strukturövergripande arbete och i medlemsdrivna individinriktade insatser.

I det strukturövergripande arbetet betonar lagen samordningsförbundens verksamhet som en motvikt till samhällets sektorisering. Samordningsförbundet har en viktig roll att vara med att, på en strukturell nivå, identifiera och stödja medlemsmyndigheternas arbete att utveckla effektivare organiseringar för individer med ett samordnat stöd i förbundets geografiska område. Däri ligger det också i förbundets uppdrag att svara för uppföljning och utvärdering av de insatser den finansiella samordningen stödjer.

För många med samordnade rehabiliteringsbehov, och för de som finns runt dem, kan välfärden verka osammanhängande och oorganiserat. Det finns många grupper där det samordnade rehabiliteringsbehovet är mer vanligt än i andra. I Avesta, Hedemora och Säter gäller det till exempel individer med neuropsykiatriska funktionsvariationer, unga vuxna med psykosocial problematik, utlandsfödda med ohälsoproblematik och individer som har uppburit offentlig försörjning för ohälsa eller arbetslöshet under en längre tid. Det finns skillnader mellan kvinnor och män, mellan yngre och äldre, mellan inhemskfödda och utlandsfödda. Gemensamt för alla är att de har, eller skulle få, en mer effektiv återhämtning och en väg till arbete med bättre relationer med relevanta aktörer. Det är inte ovanligt att ledtider kan bli ovanligt långa eller att rehabiliteringsprocessen kan te sig rörig och ineffektiv. Många kan uppleva att de "hamnar mellan stolarna".

Förutom finansiering av individriktade insatser där myndigheterna organiserar sig gemensamt, är personalinriktade insatser också en viktig möjlighet för att förbättra samverkan så att individer kan ha en snabbare väg till arbetslivet. Att utveckla relationer mellan professionella och ledare samt att gemensamt stödja bättre samtal och möten är till stor hjälp i det förebyggande arbetet, det sociala arbetet men också i det kontinuerliga arbetet för att utveckla samarbetet mellan medlemsmyndigheterna.

Förbundets vision fångas i detta enkla: **Södra Dalarna - en plats för alla**.

Styrelsens arbete 2024

Styrelsen är samordningsförbundets högsta beslutande och förvaltande organ som har ansvar för förbundets utveckling och ekonomi. Styrelsens arbete regleras i förbundsordningen och i styrelsens eget reglemente. Styrelsen består av sex ordinarie ledamöter och sex ersättare utsedda av medlemmarna. Ett presidium bestående av ordförande och vice ordförande tillsammans med förbundschef träffas i anslutning till styrelsemöten för att förbereda det kommande mötet. Nedan följer styrelsens sammansättning den 31 december 2024.

Tabell 1: Styrelsens sammansättning den 31 december 2024

Ordinarie	Ersättare	Utsedd av
Gunilla Berglund, ordförande	Tina Holmberg	Avesta kommun
Per-Inge Nyberg, vice ordf.	Ulf Berg	Region Dalarna
Carina Gustavsson	Elisabeth Fyhr	Arbetsförmedlingen
Lena Kruse	Anna Hallberg	Försäkringskassan
Kajsa-Lena Fagerström	Anette Granegärd	Hedemora kommun
Annika Karlsson	Göran Söderqvist	Säters kommun

Verksamhetsplanen för 2024 anger en verksamhetsinriktning för den finansiella samordningen i Södra Dalarna utifrån tre övergripande strategier för förbundets arbete: Integrerad samverkan, jämställdhetsintegrering och lösningsfokuserad utveckling.

Integrerad samverkan visar att förbundet vill finansiera långsiktiga och integrerade insatser som myndighetsgemensamma organiseringar för att möta individers livssituationer, och som bygger på ett gemensamt lärande mellan personal och individ. Efter tio år med detta metodiska arbete ser förbundet att strategin bidrar tydligt till ett mycket effektivt resursutnyttjande med stadigvarande och, faktiskt över förväntan, bra resultat.

Jämställdhetsintegrering utgår från regeringens jämställdhetspolitiska mål: *Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma makt att forma samhället och sina liv*. Inriktningen märks i förbundets arbete internt men också som en normativ utgångspunkt i förbundets arbete med medlemmarna. Att synliggöra och motverka diskriminering är en skyldighet för förbundet att utveckla.

Den tredje verksamhetsinriktningen, lösningsfokuserad utveckling, är ett försök till svar på *hur* integrerad samverkan och jämställdhet kan uppnås på ett effektivt sätt. Medlemsmyndigheterna efterfrågar ett gemensamt arbets- och förhållningssätt i det breda samarbetet mellan personal och individ men också inom och mellan organisationerna. I detta har särskilt det lösningsfokuserade arbets- och förhållningssättet varit till nytta. Förbundet har systematiskt erbjudit utbildningsmöjligheter på en rad olika sätt i detta sedan 2014, och sedan 2023 även i andra delar av Dalarna, i Värmland och i Gävleborgs län.

Styrelsemöten har skett vid fyra gånger under året. Under årets första möte 2024-03-14 redovisades indikatorernas enkätsvar med jämförelser och könsuppdelat statistik mellan teamens resultat och det nationella snittet. Styrelsen behandlade de tre samverkansteamens halvårsrapporter och godkände föregående års årsredovisning. Under mötet hade styrelsen också en dialog med vice kommunalråd från Avesta kommun. Medel för utbildningsinsats via Studieförbundet Vuxenskolan beviljades.

Vid årets andra möte 2024-05-29 behandlades bland annat revisionsberättelsen, och granskningspunkter för internkontrollen antogs. Styrelsen hade besök av projektkoordinatorer från Värmlands projektparaply som presenterade och hade dialog om vårt gemensamma projekt med samordningsförbunden i Värmland, Dalarna och Gävleborg. En uppgift under året är att ta fram en förändringsteori om vad och hur det egna förbundet vill möta projektets mål. Även möjligheten att bidra till regeringens översyn av lagen om finansiell samordning diskuterades och så småningom skickades förbundets synpunkter till Försäkringskassan centralt.

Vid årets tredje möte 2024-09-18 behandlades delårsrapporten om förbundets ekonomi och verksamhet hittills under året. Stort fokus under dagen lades på de tre helårsrapporterna från de individinriktade insatserna Samverkansteam Säter, Samverkansteam Kraften Hedemora och Samverkansteam Avesta. Vid årets sista styrelsemöte 2024-11-29 beslutades förbundets verksamhetsplan och budget för 2025. Granskningen av internkontrollen redovisades och diskuterades.

Nätverksarbete: Styrelsen bjudit in till två lokala medlemssamråd och ett länsägarsamråd. Vid det andra lokala medlemssamrådet bjöds samhällsanalytiker från Region Dalarna in för att belysa resultat på individnivå efter insats. Ordförande har varit aktiv i ordförandenätverket Dalarna.

Jämställdhetsintegrering under året har bland annat märks genom att styrelsen arbetat aktivt med uppföljning av samverkanteamens hel- och halvårsrapporter samt följt upp deltagar- och personalenkäterna ur ett jämställdhetsperspektiv. Samtliga nyckeltal och resultatvariabler redovisas könsuppdelat. Slutligen fortsätter styrelsen att aktivt reflektera och analysera både sina beslut och styrelsemötet i stort ur ett jämställdhetsperspektiv i anslutning till varje styrelsemöte.

Nedan tabell redovisar utfall och kostnader för styrelsens arbete under året. Att styrelsen förbrukar över budget beror på att den nya styrelsen utnyttjar möjligheten att ta ut arvode samt att året hade ytterligare ett styrelsemöte jämfört med tidigare.

Tabell 2: Driftsredovisning för styrelse 2022-2024

År	ID	Ur driftsredovisningen (tkr)	Ack utfall	Årsbudget	Återstår	Förbrukad % av årsbudget
2024	10 000	Styrelse	211	220	9	96 %
2023	10 000	Styrelse	191	160	-31	120 %
2022	10 000	Styrelse	101	160	59	63 %

Administrationen för styrelsen sköts via ett kansli med en heltidsanställd förbundschef som är föredragande i styrelsen, verkställer styrelsens beslut och ansvarar för uppföljning och utvärdering. Förbundschefen är också förbundets utbildningsledare, primärt i lösningsfokuserat arbets- och förhållningssätt, och i detta utbildar eller handleder i olika utbildningsinsatser riktad mot personal hos förbundsmedlemmarna. En särskild yrkesrollsbeskrivning anger förbundschefens arbetsuppgifter och roll.

Förbundschefen är från september 2023, på 60 % av en heltid varav hälften är externt utanför Södra Dalarna, metodutvecklare för ESF projektet "Lärande och Utveckling FINansiell SAMordning". Detta externa uppdrag sträcker sig till augusti 2026. Det geografiska området för projektet är Värmland, Dalarna och Gävleborg. Projektet administreras och leds av Värmlands Projektparaply, en underorganisation till Karlstads kommun. Ingen sjukfrånvaro har rapporterats för året.

Kansliet inkluderar även administrativa tjänster, enligt avtal med Avesta kommun, såsom diarieföring, bokföring, arkivarie och förvaltningsekonomi samt IT tjänster. Dessa tjänster finns till styrelsen och kansliets förfogande i enlighet med styrelsens delegationsordning. Båda delar omfattas av ID 20 000.

Tabell 3: Driftsredovisning för administration 2022-2024

År	ID	Ur driftsredovisningen (tkr)	Ack utfall	Årsbudget	Återstår	Förbrukad % av årsbudget
2024	20 000	Administration	1 327	1 515	188	88 %
2023	20 000	Administration	1 222	1 198	-24	102 %
2022	20 000	Administration	755	905	150	83 %

Avvikelsen mot budget 2024 är främst en följd av lägre pensionskostnader och högre finansiella intäkter än budgeterat.

Verksamhetsuppföljning och resultat 2024

Verksamhetsplanen för 2024 anger huvudinriktningen för samordningsförbundets verksamhet inom fyra målområden. Dessa fyra målområden förtydligar samordningsförbundets arbete och mål gentemot och med medlemmarna. De fyra målområden är långsiktiga och strategiska till sin karaktär. De innehåller, nedbrutet inom var och en, specifika mål och aktiviteter för årets gångna arbete. För två år sedan introducerades en bedömning efter en femgradig skala på hur målen har uppfyllts. Den femgradiga skalan bygger på en bedömning och en motivering huruvida mål och aktiviteten är uppfyllt enligt tabell och färgskala nedan:

Inte alls	Till liten del	Delvis	Till stor del	Helt och hållet

Av sammanlagt 10 stipulerade mål och aktiviteter för 2024 redovisas tre som uppfyllt "helt och hållet" och resterande sju som uppfyllt "till stor del". Jämfört med året innan bedöms detta som helhet har ökat. Resultatet är identiskt med resultatet från året innan.

Målområde 1: Att utveckla samverkanskultur och helhetstänkande

En viktig förutsättning för effektiv samverkan och arbete mellan sektorerna är en utvecklad samverkanskultur och ett helhetstänkande. En samverkanskultur betonar partnerskap, nätverk, jämlika relationer och, inte minst, tillit och förtroende mellan parterna. I en utvecklad och jämställdhetsintegrerad samverkanskultur har kvinnor och män, flickor och pojkar, samma rätt och möjligheter att forma samhället och sina egna liv. Ett av målen och aktiviteterna för 2024 bedöms som uppfyllt "helt och hållet", de två andra "till stor del".

Tabell 4: Måluppfyllelse för verksamhetsplanens målområde 1 för 2024

Mål och aktiviteter enligt 2024-års verksamhetsplan för målområde 1	Bedömning grad av måluppfyllelse	Motivering till bedömning av måluppfyllelse
Att arrangera och utbilda gemensamma metod- och kompetensutvecklingsinsatser	Helt och hållet	Under året har två sexdagars grundutbildningar avslutats i det samverkansfrämjande och lösningsfokuserade arbets- och förhållningssättet, en på våren och en på hösten. En tvådagars vidareutbildning i arbetssättet runt svåra samtal i suicidsituationer genomfördes på i januari. Kursutvärderingarna visar mycket hög grad av användbarhet, relevans och nöjdhet.
Att skapa och stärka rum för gemensamt lärande och utveckling mellan myndigheter, professionella och användare av välfärdstjänster	Till stor del	Under året samlade samordningsförbundet medlemmarna till en lokal medlemsdialog med fördjupade teman samt ett länssamråd. Seminarium med styrelsen erbjöds i anslutning till teamens årsrapportering.
Att ge och sprida information till myndigheterna om hur deras gemensamma ansträngningar har lett till resultat och lärande	Till stor del	Förbundet har presenterat på hemsidan och i av förbundet arrangerad lokalt medlemsdialog och en länsmedlemsdialog där resultat och lärande från insatserna delades. Förbundets styrelse arbetar aktivt med en kommunikationsplan för att möta nyckelpersoner hos medlemmarna.

Målområde 2: Att utveckla struktur för samordning och innovation

Samordning utvecklas genom strukturer som kan förvalta och utveckla goda idéer. Formellt utgör samordningsförbundets styrelse en sådan struktur. Informellt, då det ligger utanför samordningsförbundets linjeorganisation, är lokala samverkansgrupperna (LSG) i Avesta/Hedemora respektive Säter också en sådan resurs på verksamhetschefsnivå för att stödja utvecklingen av insatser. För båda är det viktigt att utveckla kapacitet som kan svara på nya utmaningar och möjligheter. Ett av målen och aktiviteterna för 2024 bedöms som uppfyllda "helt och hållet", de andra två "till stor del".

Tabell 5: Måluppfyllelse för verksamhetsplanens målområde 2 för 2024

Mål och aktiviteter enligt 2024-års verksamhetsplan för målområde 2	Bedömning grad av måluppfyllelse	Motivering till bedömning av måluppfyllelse
Att stödja styrelse med fördjupning och stöd i samordningsförbundets uppdrag och utveckling	**Till stor del**	Förbundet har lämnat remissvar kring översyn av lagen om finansiell samordning till Försäkringskassan. Dessutom har tid avsatts för att gemensamt reflektera och diskutera förbundets verksamhetsplan, dess utveckling och framtid.
Att fortsatt utveckla förbundets kansli med kompetens och lärande generellt och i särskilda sakområden för att bättre kunna stödja och utveckla samordning och samverkan mellan förbundets medlemmar	**Till stor del**	Förbundschefen har under året genomfört grundutbildningar i det lösningsfokuserade arbets- och förhållningssättet både på hemmaplan och för andra förbund inom ramen för ESF-projektet, vilket har lett till en ökad kompetens i att leda och utbilda andra. Förbundschefen har rollen som metodutvecklare i arbetssättet i det projektet. Förbundschefen har även gått kurser i att möta olikheter, paradoxer och svåra utmaningar i en utvecklad form av systemteori. Dessutom är han aktiv i flera nätverk inom lösningsfokus världen.
Att arbeta aktivt med omvärldsbevakning och nätverk med andra samordningsförbund för att utveckla samverkan främst regionalt, genom och med stöd av närliggande samordningsförbund	**Helt och hållet**	Förbundet är aktivt i olika nätverk, lokalt i länet, regionalt i Norra Mellansverige och nationellt både via NNS och med andra förbund. Året har präglats av mycket (sam)arbete inom ramen för kompetensutvecklingsprojektet "Lärande och Utveckling FINansiell SAMordning" riktat till förbunden och dess medlemmar i Värmland, Dalarna och Gävleborg.

Målområde 3: Att stödja myndigheters arbete med nya arbetssätt och metoder

Målområde 3 handlar om att stödja gemensam ledning av insatser, nya arbetssätt och metoder i samverkan samt samlokalisering. En kontinuerlig utveckling av teamarbete i Avesta, Hedemora och Säter är prioriterat. Ett gemensamt intresse som utvecklas under senare år är att stödja utvecklingen för en mer inkluderande arbetsmarknad för personer med funktionsnedsättningar, särskilt för unga vuxna men också utrikesfödda. Ett annat är det generella arbetet med samordnade individuella planer (SIP) och lösningsfokuserat arbetssätt. Samtliga (2 st) av mål och aktiviteterna bedöms som uppfyllda "till stor del".

Tabell 6: Måluppfyllelse för verksamhetsplanens målområde 3 för 2024

Mål och aktiviteter enligt 2024-års verksamhetsplan för målområde 3	Bedömning grad av måluppfyllelse	Motivering till bedömning av måluppfyllelse
Att fortsättningsvis stödja styrgruppernas utveckling i de av samordningsförbundet finansierade insatserna	**Till stor del**	Förbundet är aktivt som adjungerad i de tre styrgrupperna för insatser finansierade av samordningsförbundet, Samverkansteam Avesta, Samverkansteam Kraften Hedemora och Samverkansteam Säter. Styrgrupperna har en delaktighet och kontinuitet från medlemmarnas organisationer främst kommun, vårdcentral och vuxenpsykiatri.
Att stödja och analysera samverkansutvecklingen genom LSG	**Till stor del**	De två LSG:na har träffats regelbundet under året digitalt. Försäkringskassan har föreslagit att de båda LSG ska bli en beredningsgrupp som stöd till förbundschefen och den processen har fortlöpt under året.

Målområde 4: Att stödja myndigheternas arbete med gemensam resultatredovisning
Partsgemensamt lärande och utvärdering är grundläggande för att utveckla samverkan långsiktigt. Gemensamma mål och överenskomna uppfattningar om vad ett gott resultat är, är viktigt för samordningsförbundet att stödja och utveckla. All resultatredovisning ska präglas av ett jämställdhetsperspektiv. Av två mål och aktiviteter för 2024 bedöms ett som uppfyllt "helt och hållet" och ett som uppfyllt "till stor del".

Tabell 7: Måluppfyllelse för verksamhetsplanens målområde 4 för 2024

Mål och aktiviteter enligt 2024-års verksamhetsplan för målområde 4	Bedömning grad av måluppfyllelse	Motivering till bedömning av måluppfyllelse
Att fortsatt bevaka, sprida och analysera gemensamma mått som försörjningsmåttet och helårsekvivalenter	Till stor del	Helårsekvivalenter har diskuterats under ett lokalt medlemssamråd. Hemsidan har utvecklats med detta och har kompletterats med andra arbetsmarknadsmått.
Att årligen redovisa indikatorer för samverkansutvecklingen med stöd av förbundets arbete	Helt och hållet	Indikatorarbetet har redovisats för styrelsen, både styrelsens eget resultat vid nästkommande styrelsemöte och via en särskild rapport och analys som gjordes inför styrelsemötet i mars. Resultaten har under våren analyserats tillsammans med samverkansteamens personal.

Individriktade insatser: Samverkansteamens resultat

Samordningsförbundet har under 2024 fortsatt, utifrån strategin integrerad samverkan och konkret via finansiella bidrag samt dialog i styrgrupper och med insatspersonalen, att stödja de tre insatserna Samverkansteam Avesta, Samverkansteam Kraften Hedemora och Samverkansteam Säter. De tre teamen har liknande utgångspunkter, jobbar med en liknande målgrupp och arbetar på ett likartat sätt. Det finns dock utrymme för lokala anpassningar beroende på lokala prioriteringar och samspelet mellan samhälle, personal och deltagare. Teamen ägs och drivs av myndigheterna i respektive kommun, Region Dalarna, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan gemensamt.

Det ekonomiska resultatet från teamen visar hur bidraget till de tre teamen har nyttjats. Samverkansteam Avesta och Samverkansteam Kraften Hedemora har nyttjat medlen till 95 % respektive 94 %. Samverkansteam Säter har sämre utnyttjande till följd av sämre personalbemanning under året. Tillsammans med de andra teamen är 427 tkr outnyttjade. Det ackumulerade utfallet är dock väsentligt högre totalt än året innan. Nästan 5,4 miljoner kr har gått som bidrag till de individinriktade insatserna under 2024, det vill säga 900 tkr mer.

Tabell 8: Driftsredovisning för individriktade insatser 2022-2024

ID	Individriktad insats	2022	2023	2024
35 000	Samverkansteam Avesta			
	Ackumulerat utfall	2 152	2 106	2 139
	Årsbudget	2 300	2 090	2 250
	Återstår	148	-16	111
	Förbrukad av årsbudget	94 %	101%	95 %
36 000	Samverkansteam Kraften Hedemora			
	Ackumulerat utfall	1 779	994	1 778
	Årsbudget	1 980	1 780	1 900
	Återstår	201	786	122
	Förbrukad av årsbudget	90 %	56 %	94 %
37 000	Samverkansteam Säter			
	Ackumulerat utfall	1 285	1 378	1 460
	Årsbudget	1 820	1 630	1 655
	Återstår	535	252	195
	Förbrukad av årsbudget	71 %	85 %	88 %

Tabellen nedan visar hur insatserna nådde resultat med sina deltagare. Under 2024 har samverkansteamen arbetat med totalt 166 deltagare vilket är en minskning med 2 personer jämfört med för ett år sedan. Avsluten totalt är 50 st, fyra fler än året innan. Antalet deltagare är relativt lika jämfört med förra året för alla tre samverkansteam. Flest antal avslut står teamet i Avesta för. Samverkansteam Säter har ökat antal avslut jämfört med året innan.

Tabell 9: Helårsresultat 2024 för deltagare i Samverkansteamen (fetstil), totalt och jämfört med 2023 (enkel stil) och 2022 (grå stil)

Individriktad insats	Antal aktiva deltagare under året	Varav kvinnor/ män (%)	Antal avslut totalt[1]	Antal avslut mot mål[2] (%)	Varav kvinnor/ män (%)	Genom-strömningstid i snitt[3] (kvinnor/män)	Tid med arbetslöshet/ ohälsa före start i snitt[4] (kvinnor/män)
Samverkansteam Avesta	**76**	**43/33 (57%/43%)**	**24**	**11 (46%)**	**6/5 (55%/45%)**	**23,5 mån (28,0/18,2 mån)**	**6,9 år (7,7/6,0 år)**
	76	43/33 (57%/43%)	21	14 (67%)	7/7 (50%/50%)	18,4 mån (25,4/11,3 mån)	3,4 år (3,0/3,8 år)
	75	40/35 (53%/47%)	21	9 (43%)	4/5 (44%/56%)	10,5 mån (9,5/11,4 mån)	4,8 år (3,75/5,6 år)
Samverkansteam Kraften Hedemora	**54**	**39/15 (72%/28%)**	**13**	**7 (54%)**	**5/2 (71%/29%)**	**17 mån (19,9/9,9 mån)**	**4,2 år (3,0/7,0 år)**
	57	40/17 (70%/30%)	21	11 (52%)	9/2 (82%/18%)	19,3 mån (19,4/18,5 mån)	5,1 år (4,9/6,0 år)
	54	36/18 (67%/33%)	17	11 (65%)	6/5 (55%/45%)	14,2 mån (17,5/10,2 mån)	3,7 år (5,6/1,5 år)
Samverkansteam Säter	**36**	**18/18 (50%/50%)**	**13**	**6 (46%)**	**2/4 (33%/66%)**	**30,6 mån (17,5/37,2 mån)**	**5,1 år (6,0/4,75 år)**
	35	18/17 (51%/49%)	4	2 (50%)	1/1 (50%/50%)	26,5 mån (39,0/14,0 mån)	5,5 år (9,0/2,0 år)
	30	18/12 (60%/40%)	9	4 (44%)	2/2 (50%/50%)	35,25 mån (29,0/41,5 mån)	8,25 år (8,5/8,0 år)
Totalt 2024	**166**	**100/66 (60%/40%)**	**50**	**24 (48%)**	**13/11 (54%/46%)**	**23,4 mån (23,2/23,6 mån)**	**5,7 år (5,6/5,7 år)**
Totalt 2023	168	101/67 (60%/40%)	46	27 (59%)	17/10 (63%/37%)	19,4 mån (23,0/13,0 mån)	4,2 år (4,4/4,0 år)
Totalt 2022	159	94/65 (59%/41%)	47	24 (51%)	12/12 (50%/50%)	16,3 mån (16,7/15,9 mån	4,9 år (5,5/4,3 år)

Av avsluten totalt går 48 % mot arbete, studier eller annan arbetslivsinriktad rehabilitering vilken är en minskning sedan samma mätning för ett år sedan. Samverkansteam Avesta försämrar sitt resultat med 21 procentenheter medan teamen i Hedemora och Säter är relativt lika med resultatet för ett år sedan.

Genomströmningstiden i snitt ökar med cirka fyra månader totalt sett från 19,4 månader till ett snitt för 2024 på 23,4 månader, vilket visar en ökande trend sedan två år tillbaka. Det är bara Samverkansteam Kraften Hedemora som sänker sitt snitt för genomströmningstiden.

Tid med arbetslöshet/ohälsa före start i insatserna ökar med ett och ett halvt år jämfört med året innan och landar på 5,7 år för 2024 (jämfört med 4,2 år året innan). Det är det högsta uppmätta resultatet för variabeln. Samverkansteam Avesta mer än fördubblar sitt snitt till 6,9 år, det högsta någonsin medan Kraften Hedemora minskar sitt snitt med nästan ett år till 4,2 år. För Samverkansteam Säters del minskar snittet men är fortsatt högt på 5,1 år i snitt.

[1] Antal avslut är minus dropouts, d.v.s. de som lämnade insatsen inom två månader från inskrivning.
[2] Mål = Arbete, studier eller annan arbetslivsinriktad rehabilitering (ex FK/AF förstärkt samarbete eller ordinarie AF)
[3] Gäller de som avslutade mot mål
[4] Gäller de som avslutade mot mål

Resultaten sammantaget visar ett resultat som är kvalitativt något sämre jämfört med året innan. Det finns en del oroande moment vad gäller genomströmningstid och hur länge deltagare är i ohälsa och arbetslöshet innan start i insatsen. Den totala volymen deltagare är på samma nivå, men antalet avslut ökar vilket är glädjande.

Jämställdhetsanalysen visar att fördelningen, i samverkansteamens verksamhet totalt, av deltagande kvinnor och män är 60/40. Detta följer väl fördelningen könsmässigt i ohälsotalet i stort och ligger därmed inom det önskade fältet. Resultat vid avslut är 54/46 mellan könen vilket ligger också i linje med ohälsotalets fördelning i samhället i stort – och är en förbättring jämfört med förra året. Det är intressant att notera att männen nu i stort har samma långa genomströmningstid samt tid i arbetslöshet och ohälsa före start i snitt som kvinnorna.

Indikatorer för finansiell samordning: Södra Dalarna fortsatt starka på insats- och deltagarnivå

Södra Dalarnas Samordningsförbund har årligen sedan 2017 samlat in data inom ramen för det nationella verktyget "indikatorer för finansiell samordning". Indikatorerna är svar på frågan "Hur vet vi att det blir bättre?" och följer utveckling både inom och runt insatserna förbundet finansierar samt följer delar av den strukturella utvecklingen i samverkan mellan myndigheterna. Indikatorerna är totalt 16 st och för 15 indikatorer finns det enhetliga, kvalitetssäkrade och nationellt framtagna mått. För dessa 15 indikatorer består måtten av enkäter ställda till sex respondentgrupper: deltagare (pågående), deltagare (avslut), personal i insatserna, remittenter till insatserna, parternas chefsgrupper (LSG) och styrelseledamöter i olika omfattning. Under 2024 har 140 enkäter samlats in från samtliga respondentgrupper, en ökning med 2 enkäter jämfört med året innan.

Nedan följer en redovisning av varje indikator och hur förbundets samlade resultat står sig jämfört med rikssnittet under 2024, och - med pilen - med förbundets resultat året innan 2023. Då enkäterna ställda till deltagare har bakgrundsvariabeln kön redovisas indikator 1-7 och 9 även könsuppdelat.

Tabell 10: Indikatorredovisning Södra Dalarnas Samordningsförbund jämfört med rikssnittet 2024/eget resultat 2023, totalt och könsuppdelat.

Nr	Indikator	Resultat totalt jämfört med rikssnittet 2024 /SDS 2023 (pil)	Resultat kvinnor jämfört med rikssnittet 2024 /SDS 2023 (pil)	Resultat män jämfört med rikssnittet 2024 /SDS 2023 (pil)
1	Deltagare känner att de insatser som erbjuds är organiserade runt deras behov (personcentrerade)	Högre ↑	Högre →	Högre ↑
2	Deltagarna upplever inflytande över rehabiliteringsprocessen	Högre →	Högre →	Högre ↓
3	En möjlighet att låta rehabiliteringsprocessen få ta den tid som behövs utifrån varje deltagares förutsättningar	Högre ↑	Högre ↑	Högre ↓
4	Deltagare upplever att det finns någon som håller samman och stödjer den enskildes samordnade rehabiliteringsprocess	Högre →	Högre →	Högre ↓
5	Deltagaren upplever att den kan hantera egna symtom och funktionsnedsättning samt att de har fått stöd från myndigheterna i att leva med detta	Högre ↓	Högre ↓	Varken lägre eller högre ↑

Nr	Indikator	Resultat totalt jämfört med rikssnittet 2024 /SDS 2023 (pil)	Resultat kvinnor jämfört med rikssnittet 2024 /SDS 2023 (pil)	Resultat män jämfört med rikssnittet 2024 /SDS 2023 (pil)
6	När insatser avslutas i en samordnad rehabiliteringstjänst upplever deltagaren att det finns en planering/tjänster som tar vid, och att de levereras utan onödiga dröjsmål	Högre ↑	Högre →	Högre ↑
7	Deltagarna upplever att det har skett en stegförflyttning närmare arbetsmarknaden/egen försörjning.	Varken lägre eller högre ↓	Varken lägre eller högre ↓	Högre ↑
8	Personalen upplever att andra medarbetare/professionella i andra myndigheter respekterar deras kunskap, roller och arbetssätt	Högre →		
9	Att det systematiskt tillvaratas erfarenheter, kunskaper och synpunkter såväl från enskilda deltagare/brukare som från brukarorganisationer eller grupper av deltagare	Högre ↑	Varken lägre eller högre ↓	Högre →
10	Samordnade insatser inkluderar även andra aktörer i samhället, företag, ideella krafter och föreningsliv i det löpande arbetet på ett strukturerat sätt	Varken lägre eller högre →		
11	Effekter för deltagare som kommer ur de samordnade insatserna är hållbara och säkra över tid			
12	En struktur har skapats vars huvuduppgifter är att strategiskt initiera, upprätthålla och underhålla relationer	Lägre ↓		
13	Samordnad verksamhet har ett sektorsövergripande arbetssätt och synsätt	Högre ↑		
14	Det finns en klar och tydlig strategi för uppföljning och utvärdering av myndighetsgemensamma insatser	Varken lägre eller högre ↑		
15	Insikter från samverkan leder till att nya typer av förebyggande insatser utvecklas så att behov av samordnad rehabilitering inte behöver bli aktuellt om individer fångas upp mycket tidigare och på ett annorlunda sätt	Högre ↑		
16	En värdegrund utifrån mänskliga rättigheter såsom jämställdhet, mångfald och jämlikhet genomsyrar den lokala samverkanskulturen	Högre ↑		

Hos 11 av 15 indikatorer totalt positionerar sig förbundet högre än rikssnittet och i tre är det insamlade resultatet varken högre eller lägre än rikssnittet. Endast en indikator är lägre än rikssnittet (indikator 12). Jämfört med riket är resultatet en förbättring jämfört med förra årets resultat då förbundet var högre än riket i 6 av 15.

Förbundets resultat jämfört med dess eget resultat året innan visar att indikatorresultaten ökar i 8 av indikatorerna och minskar i 3 av indikatorerna. Hos 4 av indikatorerna bedöms resultatet lika med fjolåret. Sammantaget är denna riktning en förbättring där antalet indikatorer som visar en förbättring är fler än förra årets mätning. Jämfört med förbundets resultat året innan är de egna resultaten högre eller lika mycket i 12 av 15 indikatorer.

Jämställdhetsmässigt är gruppen kvinnors resultat jämfört med rikssnittet högre i sex av åtta indikatorer, en färre än året innan. För männen visar 7 av 8 indikatorer som högre än rikssnittet, tre fler än året innan. Jämfört med förbundets resultat 2023 ökar gruppen kvinnors sina resultat i en av indikatorerna, för gruppen män ökar det i 4 av 8 indikatorer. Sammantaget visar även jämställdhetsanalysen att förbättringar noteras för både män och kvinnor samt att utvecklingen står sig mycket väl i jämförelsen med rikssnittet totalt sett.

Volym av data är kontrollerat och bedömt av tillräcklig omfattning. Data rymmer data från samtliga tre insatser finansierade av samordningsförbundet.

Personalinriktade insatser

Under 2024 har 5 utbildningsinsatser finansierats för personal samtidigt som förbundet har deltagit i det ESF-finansierade projektet "Lärande och utveckling FINansiell SAMordning". Inom ramen för projektet har många utbildningsmöjligheter erbjudits t.ex. föreläsningar, workshops, utbildningar i olika metodiker, och fördjupning i samverkan.

Tabell 11: Utbildningsinsatser med antal deltagare/insats samt totalt antal deltagare 2024

Utbildningsinsatser	Deltagare
Grundutbildning i lösningsfokuserat arbetssätt för professionella 17	8
Grundutbildning i lösningsfokuserat arbetssätt för professionella 18	8
Vidareutbildning LF "Det svåraste samtalet" – samtal runt och med suicidsituationer, omgång 3	14
Del av temavecka om psykisk ohälsa	180
Feedback Informed Treatment och Deliberate Practice utbildning	11
Totalt	**221**

Antalet utbildningsinsatser speglar vidare en fortsatt efterfrågan från myndigheterna av mötesplatser och forum för dialog och lärande med samverkansfärdigheter i centrum. Spåret med lösningsfokuserad utveckling har poängterats och fördjupats vidare 2024. Utbildningssatsningen är effektiv kostnadsmässigt genom att förbundet levererar utbildning med egen arbetskraft och kompetens. Grundutbildningar och andra utbildningsinsatser är samfinansierade inom ramen för socialfondsprojektet Lärande och Utveckling FINansiell SAMordning. Kvalitén på utbildningsupplevelsen är fortsatt mycket hög enligt de löpande kursutvärderingar som förbundet samlar in.

Tabell 12: Driftsredovisning för personalinriktade insatser 2022-2024

År	ID	Ur driftsredovisningen (tkr)	Ack utfall	Årsbudget	Återstår	Förbrukad % av årsbudget
2024	21 000	Personalriktade insatser	122	150	28	81 %
2023	21 000	Personalriktade insatser	249	30	-219	830 %
2022	21 000	Personalriktade insatser	16	30	14	53 %

Publikationer

Under 2018 publicerade samordningsförbundet boken "Ni inspirerar mig! Lösningsfokuserade förantaganden för bättre samtal och möten". Förbundet har därmed en roll som förlag samt egen producent av utbildningsmaterial och facklitteratur till stöd för en effektivare samverkan. Materialet, som även inkluderar frågekort, dialogkort och frågestickor, används i de utbildningar förbundet levererar både internt och externt, men är också till försäljning via förbundets hemsida.

Tabell 13: Driftsredovisning för publikationer 2022-2024

År	ID	Ur driftsredovisningen (tkr)	Ack utfall	Årsbudget	Återstår	Förbrukad % av årsbudget
2024	29 000	Publikationer	6	10	4	63 %
2023	29 000	Publikationer	7	20	13	35 %
2022	29 000	Publikationer	-1	0	1	

Analys av det ekonomiska resultatet och finansiella mål för 2025

Södra Dalarnas Samordningsförbund redovisar årsutfall för perioden mellan den 1 januari till den 31 december 2024. Årsrapporten innehåller en översiktlig redogörelse över utvecklingen av samordningsförbundets verksamhet. De tilldelade medlen för året från medlemmarna var 6 308 tkr. Dessa ingår i verksamhetens intäkter tillsammans med finansiella intäkter och övriga intäkter (se sid 21, not 2). Resultatet per den 31 december 2024 är -736 tkr.

Tabell 13: Översikt över verksamhetens utveckling 2020-2024

	2020	2021	2022	2023	2024
Verksamhetens intäkter	6 751	6 770	6 907	6 811	6 904
Verksamhetens kostnader	-6 901	-6 834	-6 673	-6 650	-7 640
Årets resultat	-150	-64	234	161	-736
Soliditet	39,7%	40,6%	40,0%	39,5 %	22,9 %
Antal anställda	1	1	1	1	1

Samordningsförbundets eget kapital har under 2024 minskat med 736 tkr till 921 tkr men minskningen är mindre än vad styrelsen hade budgeterat för 2024. År 2024 skulle vara ett år då det egna kapitalet ämnades komma ned till cirka 400 tkr. Förklaringen till utfallet ligger i att de individinriktade insatserna inte har förbrukat det bidrag de har fått fullt ut och tillsammans är drygt 400 tkr outnyttjade av förbundets beslut om bidrag för året. Administrationen hade också lägre kostnader än budgeterat under 2024, mestadels en följd av lägre pensionskostnader.

Styrelsen har valt en liknande strategi inför 2025 som tidigare men då det egna kapitalet är lägre än året innan minskar möjligheten att finansiellt stödja de individinriktade insatserna på samma sätt som året innan. Ett finansiellt mål för 2024, utöver god ekonomisk hushållning och budgetdisciplin, är att det egna kapitalet sänks till minsta möjliga, till den av styrelsens rekommenderade nivå på 400 tkr. Med den beslutade budgeten, och med eventuellt nya beslut som nyttjar medel under innevarande år, är prognosen för 2025 att det egna kapitalet kommer ned till denna nivå.

Sammanfattningsvis har förbundet uppnått målet om god ekonomisk hushållning. Detta mot bakgrund av mycket goda resultat för vad medlen ger för resultat och effekter på individ- och strukturell nivå. Men också mot bakgrund av en gynnsam utveckling av det egna kapitalet, ett gott stöd administrativt från Avesta kommun samt en god kontroll på budgeten från kansli och styrelse löpande under året.

För 2025 tilldelas förbundet 6 184 tkr och det egna kapitalet motsvarar därmed 14,9, %. Detta är väl under gränsen för den nationella rekommendationen på 20 %. Målet är att det egna kapitalet fortsättningsvis ligger under denna rekommenderade nivå vid årets slut, förhoppningsvis ännu lägre. Som lägst kan det egna kapitalet motsvara 6,5 % av medelstilldelningen.

Finansiell spaning och långsiktiga mål för 2025-2028

Beslut om tilldelade medel från förbundsmedlemmarna för 2025 är 6 184 tkr. Detta är 124 tkr lägre än året innan och är i linje med en minskad eller avstannad tilldelning sedan 2017. Detta trots en mycket hög tilltro lokalt för den finansiella samordningen och vad den åstadkommer. Förbundsmedlemmarna har dock visat sig vara beredda att stödja förbundets äskande varje år på över 7 000 tkr sedan 2017, samt ett äskande på 7 500 tkr varje år från 2020.

Det är ändå med en ökad oro som förbundsstyrelsen ser på framtiden, särskilt från 2026. Det egna kapitalet minskar och bidragen till de individinriktade insatserna är det som mest gör skillnad för individer med samordnade rehabiliteringsbehov. Årsbudgeten för 2025 är lägre än året innan. Det finns en oro inför 2026 och framåt om inte medelstilldelningen ökar i takt med kostnadsökningar generellt i samhället, men också i takt med de ökande behoven av ett effektivt, av myndigheterna organiserat, och av förbundet finansierat, samordnat stöd hos befolkningen. Med ett förmodat minskat eget kapital under 2025 finns helt enkelt inte medlen att finansiera bidrag till samverkansteamen som tidigare.

Medel har dock tillkommit genom projektmedel från europeiska socialfonden riktade till förbunden i Norra Mellansverige. Medlen från detta ökar både kompetensutvecklings-insatserna men ger också intäkter för förbundet i form av ersättning för nedlagd arbetstid utanför förbundets geografiska gränser för metodutvecklingsinsatser.

Det är frustrerande att de lokala medlemmarna under flera år har visat en hög ambition för den finansiella samordningen men att detta inte möts med en motsvarande ambition i regeringens anslag för finansiell samordning generellt eller i Försäkringskassans beslut om medelstilldelning för förbundet specifikt. Regeringen har beslutat om samma totalsumma i tio år i rad och i takt med att nya förbund har tillkommit, samt att det egna kapitalet sjunker i många förbund, befinner sig Södra Dalarnas Samordningsförbund i ett sådant läge att styrelsen blir tvungen att vara försiktig och att fortsatt se över nivån på bidrag och verksamhet inför år 2026.

Tabell 14: Budget för Södra Dalarnas Samordningsförbund 2024-2025

ID	Beskrivning	Årsbudget 2024 (tkr)	Årsbudget 2025 (tkr)
10 000	Styrelse	220	230
20 000	Administration	1 515	1 350
21 000	Personalinriktade insatser	150	50
29 000	Publikationer	10	5
35 000	Samverkansteam Avesta	2 250	1 840
36 000	Samverkansteam Hedemora	1 900	1 615
37 000	Samverkansteam Säter	1 655	1 410
	Kostnader totalt	**7 700**	**6 500**

För år 2025 är budgeten lägre än året innan och i linje med medelstilldelningen och övriga intäkter förbundet har. Ungefär hälften av det egna kapitalet utgör ett utrymme för nya eller förstärkta satsningar under innevarande år. Framåt ökar dock administrationskostnaderna mer än normalt när ESF projektet avslutas i augusti 2026. Detta, tillsammans med det fortsatta

och ökande behovet av aktiva individinriktade insatser i de tre huvudorterna i Södra Dalarna, det relativt höga ohälsotal och försörjningsmått som är i Södra Dalarna, gör att förbundet kommer att äska samma som förra året. Förbundet har således ett finansiellt mål om en utökad finansiell ram på 7 500 tkr årligen för perioden 2026-2028.

Vis av erfarenheterna från tidigare år, behöver förbundsstyrelsen och medlemsmyndigheterna ha en beredskap för att medelstilldelningen realistiskt sett motsvarar nivån inför 2025 eller kanske till och med något lägre. Beslut om detta kommer först under november, med en första indikation utifrån regeringens budgetproposition i september. Nedan är den historiska utvecklingen från 2021-2024, årstilldelning och budget för 2025 samt en prognos för eget kapital 2025-2028.

Däremot kan förbundet med ett engagemang, politiskt och tjänstepersonmässigt, påvisa att finansiell samordning är en exceptionell god investering för välfärden, för befolkningen och för samhället i stort. Det är därför fortsatt viktigt med rapporter med god data, åtskilliga dialoger med beslutsfattare och fortsatt stöd till myndigheternas ansträngningar att utveckla samordnad rehabilitering på ett allt enklare och effektivare sätt.

Tabell 15: Medelstilldelning, budget och eget kapital 2021-2028

(tkr)	Medelstilldelning	Budget	Eget kapital 31/12
2021	6 322	6 660	1 262
2022	6 322	7 195	1 496
2023	6 308	6 908	1 657
2024	6 308	7 700	921
2025	6 184	6 500	600**
2026	6 184** (7 500***)	6 300**	400**
2027	6 184** (7 500***)	6 200**	400**
2028	6 184** (7 500***)	6 200**	400**

* = efter beslut om budget
** = prognos
*** = äskande från styrelsen

Resultaträkning

Belopp i tkr	Not	Utfall 2024	Utfall 2023
Medelstilldelning från förbundsmedlemmarna	1	6 308	6 308
Övriga intäkter	2	418	362
Verksamhetens kostnader	3	-7 531	-6 565
Resultat före finansiella poster		**-803**	**105**
Finansiella intäkter		177	141
Finansiella kostnader		-110	-85
Årets resultat		**-736**	**161**

Balansräkning

Tkr	Not	2024-12-31	2023-12-31
Tillgångar			
Omsättningstillgångar			
Fordringar	4	53	220
Kassa och bank	5	3 974	3 976
Summa omsättningstillgångar		**4 027**	**4 196**
Summa tillgångar		**4 027**	**4 196**
Eget kapital och skulder			
Eget kapital			
Ingående eget kapital		1 657	1 496
Årets resultat		-736	161
Summa eget kapital		**921**	**1 657**
Avsättningar			
Pensioner	6	1 638	1 072
Summa avsättningar		**1 638**	**1 072**
Skulder			
Kortfristiga skulder	7	1 467	1 467
Summa skulder		**1 467**	**1 467**
Summa eget kapital och skulder		**4 027**	**4 196**

Kassaflödesanalys

(tkr)	Not	2024	2023
Den löpande verksamheten			
Rörelseresultat före finansiella poster		-803	105
Justering för pensionsavsättning		566	400
Erhållen ränta		177	141
Erlagd ränta		-110	-85
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		*-170*	*561*
+/- Minskning/ökning övriga kortfristiga fordringar		168	61
+/- Ökning/Minskning övriga kortfristiga skulder		0	-105
Kassaflöde från den löpande verksamheten		**-2**	**517**
Årets kassaflöde		**-2**	**517**
Likvida medel vid årets början		**3 976**	**3 459**
Likvida medel vid årets slut		**3 974**	**3 976**

Redovisning- och värderingsprinciper

Resultaträkningen
Sammanfattar kostnader och intäkter samt visar årets förändring av det egna kapitalet.

Balansräkningen
Visar samordningsförbundets ekonomiska ställning på bokslutsdagen.

Redovisnings- och värderingsprinciper
Förbundets årsredovisning har upprättats enligt god kommunal redovisningssed i överensstämmelse med Lag om kommunal redovisning (2018:597), gällande rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning samt Sveriges kommuner och landstings rekommendationer.

Fordringar
Fordringar med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen redovisas som anläggningstillgångar, övriga som omsättningstillgångar. Fordringar upptas till det belopp som efter individuell bedömning beräknas bli betalt.

Pensionsförpliktelser
Pensionsförpliktelser intjänade under året har bokförts som en avsättning för pensioner i balansräkningen. Förändringen av skulden har bokförts bland verksamhetens kostnader i resultaträkningen.

Noter

Noter (tkr)		
(tkr)	**2024**	**2023**
Not 1 Medelstilldelning från förbundsmedlemmarna		
Bidrag från Försäkringskassan (inkl Arbetsförmedlingen)	3 154	3 154
Bidrag från Region Dalarna	1 577	1 577
Bidrag från Avesta kommun	694	694
Bidrag från Hedemora kommun	505	505
Bidrag från Säters kommun	378	378
	6 308	**6 308**
Not 2 Övriga intäkter		
Bidrag från ESF-projekt	406	137
Externa uppdrag	3	157
NNS uppdrag om indikatorer	0	64
Kursintäkter	7	0
Försålda publikationer	2	3
	418	**362**
Summa externa intäkter (medelstilldelning och övriga intäkter)	**6 727**	**6 670**
Not 3 Verksamhetens kostnader		
Löner och sociala avgifter	-1 155	-1 125
Pensionskostnader inkl löneskatt	-524	-356
Lämnade bidrag	-5 378	-4 478
Övriga tjänster	-229	-258
Materialkostnader	-31	-20
Övriga kostnader	-214	-327
Summa externa kostnader	**-7 531**	**-6 565**
Not 4 Fordringar		
Kundfordringar	0	84
Fordran moms	6	8
Div korta fordringar	46	128
	53	**220**
Not 5 Kassa och bank		
Kassa och bank	3 974	3 976
	3 974	**3 976**

Noter, fortsättning

Noter (tkr)		
(tkr)	2024-12-31	2023-12-31
Not 6 Avsättning pension		
Avsättning pensioner	-1 318	-863
Avsättning löneskatt	-320	-209
	-1 638	**-1 072**
Not 7 Kortfristiga skulder		
Leverantörsskuld	-1 317	-1 333
Redovisning mervärdesskatt	1	7
Källskatt personal	-24	-23
Upplupna arbetsgivaravgifter	-24	-22
Semesterlöneskuld	-29	-28
Upplupen särskild löneskatt	-17	-15
Upplupen pension individuell del	-34	-31
Interimsskulder	-23	-23
	-1 467	**-1 467**

Driftsredovisning

(tkr)						
ID	**Beskrivning**	**Ack utfall 2023**	**Ack utfall 2024**	**Årsbudget 2024**	**Återstår i tkr 2024**	**Förbrukad av årsbudget**
10 000	Styrelse	-191	-211	-220	9	96 %
20 000	Administration	-1 222	-1 327	-1 515	188	88 %
21 000	Personalinriktade insatser	-249	-122	-150	28	81 %
29 000	Publikationer	-7	-6	-10	4	63 %
35 000	Samverkansteam Avesta	-2 106	-2 139	-2 250	111	95 %
36 000	Samverkansteam Hedemora	-994	-1 778	-1 900	122	94 %
37 000	Samverkansteam Säter	-1 378	-1 460	-1 655	195	88 %
50 000	Intäkter	6 308	6 308	6 308	0	100 %
	Totalt	**161**	**-736**	**-1 392**	**656**	

Undertecknat

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt kostnader, intäkter och förbundets ekonomiska ställning,

Avesta den 5 mars 2025

Gunilla Berglund
Ordförande

Per-Inge Nyberg
Vice ordförande

Annika Karlsson
Ordinarie ledamot

Kajsa-Lena Fagerström
Ordinarie ledamot

Lena Kruse
Ordinarie ledamot

Carina Gustavsson
Ordinarie ledamot

Vår revisionsberättelse har avgivits den 20 mars 2025

Lilian Palm
Revisor för Avesta kommun, Hedemora kommun och Säters kommun samt Region Dalarna

Jenny Barksjö-Forslund
Auktoriserad revisor genom KPMG för Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen

Från: "Maria Hellgren" <maria.hellgren@avesta.se>
Skickat: den 24 mars 2025 10:34:03
Till: "Arbetsförmedlingen Region Mitt" <regionmitt-stab@arbetsformedlingen.se>; "Arbetsförmelingen Dalarna" <dalarna@arbetsformedlingen.se>; "Ewa Samuelsson Region Dalarna" <ewa.A.samuelsson@regiondalarna.se>; "Hedemora kommun (kommunstyrelsen@hedemora.se)" <kommunstyrelsen@hedemora.se>; "huvudkontoret@forsakringskassan.se" <huvudkontoret@forsakringskassan.se>; "Kommunkansliet Avesta" <Kommunkansliet@avesta.se>; "Region Dalarna" <region.dalarna@regiondalarna.se>; "Säters Kommun - Kommun" <kommun@sater.se>
Kopia: "Jonas Wells" <jonas.wells@avesta.se>
Ämne: Södra Dalarnas Samordningsförbund - komplettering av meddelande till er 250321
Bilagor: Sa Dalarna Granskningsrapport 2024.pdf, Rev_ber_Sa_Dalarna_Auktoriserad_2024.pdf, Rev_ber_Sa_Dalarna_Förtroendevald_2024.pdf, VB: Årsredovisning 2024 - Södra Dalarnas Samordningsförbund

Dessa handlingar kompletterar de som sändes till er i fredags, 21 mars (kopia bifogas).

Mvh
Maria Hellgren

KOMMUNKANSLIET / Administration

Maria Hellgren
Förvaltningsassistent
Post: Avesta kommun, Kommunkansliet, 774 81 Avesta
Besöks-/leveransadress: Corneliusgatan 16, 774 30 Avesta
Telefon: 0226-64 50 44
E-post: maria.hellgren@avesta.se
Hemsida: www.avesta.se

Från: Jonas Wells <jonas.wells@avesta.se>
Skickat: den 24 mars 2025 07:38
Till: Maria Hellgren <maria.hellgren@avesta.se>
Ämne: Fw: Vänligen underteckna Uttalande ledningen Södra Dalarna

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2024-12-31

Granskningsrapport

Södra Dalarnas Samordningsförbund

KPMG AB

2025-03-20

© 2025 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative (“KPMG International”), a Swiss entity. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

Södra Dalarnas Samordningsförbund
Granskning av bokslut och årsredovisning per 2024-12-31

2025-03-20

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	2
1.1	Syfte och revisionsfråga	2
1.2	Revisionskriterier	2
1.3	Metod och avgränsningar	2
2	Resultat av granskningen	4
2.1	Förvaltningsberättelsen	4
2.2	God ekonomisk hushållning	4
2.3	Resultaträkning	4
2.4	Balansräkning	5
2.5	Intern kontroll och styrning	5
2.6	Övrigt	6
2.7	Driftsredovisning	6
2.8	Rekommendationer	6
2.9	Sammanfattning och slutsatser	6

1 Bakgrund

Härmed avlämnas rapport avseende granskningen av Södra Dalarnas Samordningsförbund för räkenskapsåret 2024. Granskningen har bedrivits i enlighet med god revisionssed för kommunal verksamhet. Syftet med rapporten är att lämna underlag för revisorernas bedömningar och uttalanden i revisionsberättelsen.

Förbundets revisorer ska enligt 12 kap Kommunallagen (KL) bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som styrelsen beslutat. Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

Vidare lämnas i rapporten information till styrelsen om viktigare iakttagelser och eventuella rekommendationer till följd av dessa som identifierats i samband med årets revision.

1.1 Syfte och revisionsfråga

Syftet med granskningen är att den ska utgöra underlag för revisorernas prövning av;

- att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt,
- om räkenskaperna är rättvisande och
- om den interna kontrollen är tillräcklig.

1.2 Revisionskriterier

Bedömningsgrund för vårt uttalande avseende huruvida verksamheten bedrivits på ett ändamålsenligt sätt samt att årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad i enlighet med gällande lagar och regler bygger på följande revisionskriterier:

- Lag om finansiell samordning SFS 2003:1210, Kommunallag och lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- God redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning, RKR
- Förbundsordning, Interna regelverk och instruktioner

1.3 Metod och avgränsningar

Vår granskning sker i den omfattning som följer av God revisionssed i kommunal verksamhet, främst såsom denna definieras av SKR[1] och Skyrev[2]. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att i allt väsentligt men inte absolut säkerhet försäkra oss att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

[1] Sveriges Kommuner och Regioner
[2] Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer

Granskningen har omfattat bokslutet och årsredovisningen för 2024. Vi har granskat sådan information som är av finansiell natur och eller som har direkt koppling till den finansiella redovisningen i årsredovisningen. Vi har även stämt av balanskravsutredning mot underlag. Övriga delar har endast granskats utifrån om informationen är förenlig med de finansiella delarna.

Vi har även granskat att förbundet följer förbundsordningen

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudier av relevanta dokument (verksamhetsplan med budget, protokoll och förbundsordning) inklusive årsredovisningen
- Analys av om resultatet är förenligt med de beslutade målen
- Avstämning av väsentliga poster i resultat- och balansräkning mot erforderliga underlag. Översiktlig analys av övriga poster.
- Stickprovsgranskning av attest och utanordning
- Diskussion med förbundschef
- Sedvanlig bokslutsgranskning

1.3.1 Risk- och väsentlighetsanalys

1.3.1.1 Redovisningen

- Verksamhetens intäkter
  - Består i huvudsak av medlemmarnas årsavgifter vilka substansgranskas mot beslut, fakturering och inbetalning.
- Verksamhetens kostnader
  - Kartläggning av posternas innehåll samt stickprov inklusive attest och utanordning samt avklipp.
- Kassa och bank
  - Substansgranskas mot externa underlag.
- Kortfristiga skulder
  - Kartläggning av posternas innehåll samt stickprov inklusive attest och utanordning.
- Redovisningsprinciper

1.3.1.2 Intern kontroll

- ”Ordning och reda”
- Bokslutsprocessen och relationen mellan förbundet och redovisningsbyrån.
- Granskning av att skatter och avgifter redovisats och betalas i rätt tid och med rätt belopp.

2 Resultat av granskningen

Granskning av redovisning och intern kontroll har skett enligt uppgjord planering i enlighet med risk- och väsentlighetsanalysen ovan.

2.1 Förvaltningsberättelsen

I LKBR, föreskrivs att förvaltningsberättelsen ska följa en bestämd struktur med fasta rubriker.

Årsredovisningen för 2024 har inte upprättats enligt den mall som tagits fram för Samordningsförbunden och som är anpassad utifrån kraven i LKBR. Trots detta är vår bedömning att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamheten.

2.2 God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagens bestämmelser ska samordningsförbundet ha en god ekonomi i sin verksamhet. Styrelsen ska fatta beslut om riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

2.2.1 Ekonomiska mål

Årets resultat uppgår till -736 tkr vilket är 656 tkr högre än det budgeterade resultatet på -1 392 tkr. Avvikelsen förklaras av att de individinriktade insatserna inte har förbrukat det bidrag de har fått fullt ut.

2.2.2 Verksamhetsmål

Södra Dalarnas Samordningsförbund fastställde i november 2023 en verksamhetsplan med budget för 2024 och i denna plan anges mål och vision samt strategier för verksamheten. Målen konkretiseras så att det går att följa upp måluppfyllelsen.

I årsredovisningen lämnas en redogörelse för årets verksamhet och vilka insatser som har gjorts och uppföljning av måluppfyllelsen görs.

En förbättring jämfört med tidigare att förbundet nu på ett tydligt sätt kopplar sina mål och mätpunkter till begreppet god ekonomisk hushållning.

Vi noterar att budget finns presenterad på detaljnivå för år 1 men endast budget för årstilldelningen för år 2 och 3.

2.3 Resultaträkning

2.3.1 Verksamhetens intäkter

Verksamhetens intäkter består i allt väsentligt av medlemmarnas årsavgifter vilka har substansgranskats mot beslut, fakturering och inbetalning.

2.3.2 Verksamhetens kostnader

Verksamhetens kostnader har granskats stickprovsvis utan anmärkning.

2.4 Balansräkning

2.4.1 Kassa och bank

Balansräkningens dominerande tillgångspost är Kassa och bank till följd av förbundets överskott under ett antal tidigare år. Beloppet är avstämt mot engagemangsbesked från Swedbank.

2.4.2 Avsättningar

Förbundet har avsättningar till pensioner uppgående till 1 638 tkr inklusive löneskatt. Vi har stämt av posten mot underlag från Skandia.

2.4.3 Kortfristiga skulder

De kortfristiga skulderna består till helt dominerande del av skulder för samverkansinsatser från medlemskommunerna. Vi har granskat posten utan anmärkning.

2.5 Intern kontroll och styrning

Vi har läst förbundsordning och styrelseprotokoll för att bedöma om styrelsen utöver tillräcklig kontroll och en god styrning av verksamheten samt att förbundsordningens krav efterlevs.

2.5.1 Styrdokument

Vi noterar att samtliga styrdokument är uppdaterade i vederbörlig ordning.

Vi noterar även att styrelsen i november 2023 har fastställt verksamhetsplan samt budget för 2024.

2.5.2 Intern kontroll

Vi har läst förbundsordning och styrelseprotokoll för att bedöma om styrelsen utöver tillräcklig kontroll och en god styrning av verksamheten samt att förbundsordningens krav efterlevs.

2.5.3 Delårsrapport

Förbundet upprättar under löpande år ekonomiska uppföljningar vilka behandlas på styrelsens möten. Förbundet upprättar även delårsrapport i vederbörlig ordning. I delårsrapporten för perioden januari-augusti presenterades ett prognostiserat helårsresultat på -1 288 tkr vilket kan jämföras med utfall -736 tkr och det visar att det finns förbättringspotential för träffsäkerhet i prognosarbetet.

2.6 Driftsredovisning

I LKBR, föreskrivs att årsredovisningen ska innehålla en driftsredovisning som en egen del.

Förbundet har upprättat en driftsredovisning i årsredovisningen för 2024.

2.7 Övrigt

Det nationella rådet har upprättat riktlinjer för hur stort eget kapital som ett Finsamförbund bör ha. Storleken på eget kapital i Södra Dalarnas Samordningsförbund uppgår till 921 tkr och bör enligt denna norm inte uppgå till mer än 1 261 tkr. Förbundets eget kapital är därmed inom Finsamförbundens riktlinjer.

Vi vill betona vikten av att följa utvecklingen av översynen av Finsam-lagen. Samt att beakta de tydliggöranden som Försäkringskassan gjort kring projektägande av ESF-projekt, ansvarsområde för insatser samt vilken målgrupp som strukturövergripande insatser riktar sig mot.

2.8 Sammanfattning och slutsatser

Vi har inte identifierat några väsentliga felaktigheter i årsbokslutet och i granskningen har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att årsredovisningen inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning.

Dag som ovan
KPMG AB

Jenny Barksjö Forslund

Auktoriserad revisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.

Revisionsberättelse

För Södra Dalarnas Samordningsförbund, org. nr 222000-1727

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision och granskning av årsredovisningen för Södra Dalarnas Samordningsförbund för år 2024 enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision[1]. Förvaltningsberättelsen har granskats enligt särskild instruktion.

Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, driftredovisning samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av förbundets finansiella ställning per den 31 december 2024 och av dess finansiella resultat för året. Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar är förenliga med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Uppdraget är utfört utifrån opartiskhet och självständighet i förhållande till förbundet.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning.

Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, driftredovisning samt noter inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i ovan nämnda delar av årsredovisningen.

Som del av en revision enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, driftredovisning samt noter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av förbundets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, driftredovisning samt noter, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- måste vi informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Revisorns granskning av förvaltningsberättelsen

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna och att dessa upprättas i enlighet med LKBR. Vår granskning har skett enligt ”Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse” i *Standard för kommunal räkenskapsrevision*.

Detta innebär att vår granskning av förvaltningsberättelsen har en annan inriktning och mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

En förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

[1] *Med anpassning till de specifika förutsättningar som föreligger i ett finansiellt samordningsförbund. Främst att rapporten inte avges av ”sakkunnigt biträde” eller ställts till ”de förtroendevalda revisorerna”.*

Penneo dokumentnyckel: WTL6U-XTDO6-U71K3-LP6AV-RS9OG-JBQRQ

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar samt förbundsordning

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Södra Dalarnas Samordningsförbund för år 2024.

Vi tillstyrker att styrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Vi bedömer även sammantaget att styrelsen i Södra Dalarnas Samordningsförbund har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt och att insatserna som finansierats är i enlighet med lag om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser. Vi har i vår granskning i enlighet med Standard för kommunal räkenskapsrevision, inte noterat några väsentliga brister i förbundets interna kontroll.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed för kommunal verksamhet i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till förbundet enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot förbundet.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot förbundet.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för förbundets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

I vår granskning skaffar vi oss en förståelse av den del av förbundets interna kontroll som har betydelse för vår revision av årsredovisningen för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.

Avesta den 20 mars 2025

KPMG AB

Jenny Barksjö Forslund

Auktoriserad revisor

Penneo dokumentnyckel: WTL6U-XTDO6-U71K3-LP6AV-RS9OG-JBQRQ

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

JENNY BARKSJÖ FORSLUND
Auktoriserad revisor
Serienummer: cdd64082a71aa3[…]e99aa93f99635
IP: 195.84.xxx.xxx
2025-03-20 12:55:56 UTC

Penneo dokumentnyckel: WTL6U-XTDO6-U71K3-LP6AV-RS9OG-JBQRQ

Detta dokument är undertecknat digitalt via **Penneo.com**. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill som innehåller ett certifikat och en tidsstämpel från en kvalificerad tillhandahållare av betrodda tjänster.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:
När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, **https://penneo.com/validator**, eller andra valideringsverktyg för digitala signaturer.

Den förtroendevalda revisorn i Södra Dalarnas Samordningsförbund

Till: Styrelsen i Södra Dalarnas Samordningsförbund
Fullmäktige i respektive medlemskommun och -region
Försäkringskassan
Arbetsförmedlingen

Revisionsberättelse för år 2024

Jag har granskat räkenskaperna, årsredovisningen och förbundsstyrelsens förvaltning i Södra Dalarnas Samordningsförbund (organisationsnummer 222000-1727) för verksamhetsåret 2024.

Mitt uppdrag är att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Förbundsstyrelsen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Styrelsen upprättar en årsredovisning som ger en rättvisande bild samt svarar för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamhet och räkenskaper.

Jag har utfört vår granskning utifrån lagen om finansiell samordning, kommunallagen, förbundsordningen och god revisionssed i kommunal verksamhet.

I uppdraget samverkar jag med av staten utsedd auktoriserad revisor. I granskningen av förbundets räkenskaper och årsredovisning har jag förlitat mig på den statliga revisorns granskning och bedömning.

Mina övriga granskningsinsatser har utförts av sakkunnigt biträde till revisorerna. Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i bilagan Granskningsrapport 2024 Södra Dalarnas Samordningsförbund.

Penneo dokumentnyckel: L29GA-D47UR-FUS3F-82MBP-ZSZV7-CZOHP

Jag bedömer sammantaget att styrelsen i Södra Dalarnas Samordningsförbund har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

Jag bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och att årsredovisningen har upprättats enlighet med tillämpliga delar av lagen om kommunal bokföring och redovisning och god redovisningssed.

Jag bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som är uppställda.

Jag tillstyrker att styrelsen och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet.

Jag åberopar bifogade redogörelse och rapporter.

- Granskningsrapport 2024 Södra Dalarnas Samordningsförbund

Avesta den 20 mars 2025

……

Lilian Palm

Penneo dokumentnyckel: L29GA-D47UR-FUS3F-82MBP-ZSZV7-CZOHP

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

LILIAN CHRISTINA PALM
Förtroendevald revisor
Serienummer: 771ae0b77c6eaa[…]8dbc51c019a16
IP: 95.193.xxx.xxx
2025-03-20 15:45:53 UTC

Penneo dokumentnyckel: L29GA-D47UR-FUS3F-82MBP-ZSZV7-CZOHP

Detta dokument är undertecknat digitalt via **Penneo.com**. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill som innehåller ett certifikat och en tidsstämpel från en kvalificerad tillhandahållare av betrodda tjänster.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:
När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, **https://penneo.com/validator**, eller andra valideringsverktyg för digitala signaturer.

Från: "Maria Hellgren" <maria.hellgren@avesta.se>
Skickat: den 21 mars 2025 15:47:45
Till: "dalarna@arbetsformedlingen.se" <dalarna@arbetsformedlingen.se>
Kopia: "regionmitt-stab@arbetsformedlingen.se" <regionmitt-stab@arbetsformedlingen.se>
Ämne: VB: Årsredovisning 2024 - Södra Dalarnas Samordningsförbund
Bilagor: skannat_marhel0522_2025-03-21-13-22-59.pdf, SDSF årsredovisning 2024.pdf

Se vidare nedan

Mvh
Maria Hellgren

KOMMUNKANSLIET / Administration

Maria Hellgren
Förvaltningsassistent
Post: Avesta kommun, Kommunkansliet, 774 81 Avesta
Besöks-/leveransadress: Corneliusgatan 16, 774 30 Avesta
Telefon: 0226-64 50 44
E-post: maria.hellgren@avesta.se
Hemsida: www.avesta.se

Från: Maria Hellgren
Skickat: den 21 mars 2025 13:34
Till: Arbetsförmedlingen <regionmittvoarbetssokande@arbetsformedlingen.se>; Ewa Samuelsson Region Dalarna <ewa.A.samuelsson@regiondalarna.se>; Hedemora kommun (kommunstyrelsen@hedemora.se) <kommunstyrelsen@hedemora.se>; huvudkontoret@forsakringskassan.se; Kommunkansliet Avesta <Kommunkansliet@avesta.se>; Lisbeth Henningsson, Af <lisbeth.henningsson@arbetsformedlingen.se>; Region Dalarna <region.dalarna@regiondalarna.se>; Säters kommun <kommun@sater.se>
Kopia: Jonas Wells <jonas.wells@avesta.se>
Ämne: Årsredovisning 2024 - Södra Dalarnas Samordningsförbund

Samordningsförbundets årsredovisning bifogas, samt tillhörande protokollsutdrag.

OBS! Att anslagstid är 24 mars – 15 april 2025. (Då jag vet ni brukar vara angelägna att få årsredovisningen skickar jag er den redan nu. Skulle något beslut överklagas återkommer vi med information om detta.)

Översänder revisionsberättelsen till er så snart den kommit mig tillhanda.

Mvh
Maria Hellgren

KOMMUNKANSLIET / Administration

Maria Hellgren
Förvaltningsassistent
Post: Avesta kommun, Kommunkansliet, 774 81 Avesta
Besöks-/leveransadress: Corneliusgatan 16, 774 30 Avesta
Telefon: 0226-64 50 44
E-post: maria.hellgren@avesta.se
Hemsida: www.avesta.se

Kf § 20 Bokslut och verksamhetsberättelse för gemensam nämnd för upphandlingssamverkan (GNU)

KS2025/0158

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta godkänna bokslut och verksamhetsberättelse 2024 för den gemensamma nämnden för upphandlingssamverkan.

Bakgrund och ärendebeskrivning

Verksamhetsberättelse 2024 för gemensam nämnd för upphandlingssamverkan (GNU).

Utfallet för verksamheten uppgick till ett mindre överskott på +0,5 mkr (2023 +0,6 mkr) som återbetalats till medlemskommunerna enligt samarbetsavtalet. För Säters del som utgör ca 5,7 % innebär det en återbetalning på ca 30 tkr.

Varje kommun som ingår i gemensamma nämnden har att fatta beslut om ansvarsfrihet för gemensamma nämnden för upphandlingssamverkan.

Beslutsunderlag

Bokslut och Verksamhetsberättelse 2024 för gemensam nämnd för upphandlingssamverkan (GNU)

SÄTERS KOMMUN

Tjänsteutlåtande

Handläggare
Catherine Hellgren
Ekonomichef

Datum
2024-03-12

Diarienummer
KS2024/0122

Bokslut och verksamhetsberättelse 2023, gemensam nämnd för upphandlingssamverkan (GNU)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta att godkänna bokslut och verksamhetsberättelse 2023 för den gemensamma nämnden för upphandlingssamverkan.

Ärendebeskrivning

Verksamhetsberättelse 2023 för gemensam nämnd för upphandlingssamverkan (GNU).

Utfallet för verksamheten uppgick till ett mindre överskott på +0,6 mkr som återbetalats till medlemskommunerna enligt samarbetsavtalet. För Säters del som utgör ca 5,7 % innebär det en återbetalning på ca 35 tkr.

Varje kommun som ingår i gemensamma nämnden har att fatta beslut om ansvarsfrihet för gemensamma nämnden för upphandlingssamverkan.

Beslutsunderlag

Bokslut och Verksamhetsberättelse 2023 för gemensam nämnd för upphandlingssamverkan (GNU)

Catherine Hellgren
Ekonomichef

Marita Skog
Kommundirektör

Postadress
Box 300, 783 27 Säter
Telefon: 0225-55 000 (vxl)

Besöksadress
Rådhuset, Åsgränd 2, Säter

E-post
kommun@sater.se

Webbplats
sater.se

§ 3 Dnr 2024/15

Bokslut och verksamhetsberättelse 2023

Beslut

Upphandlingscenters verksamhetsberättelse 2023 daterad 9 februari 2024 och bokslut 2023, godkänns, med den redaktionella ändringen enligt nedan, och överlämnas till respektive samverkande kommuns kommunfullmäktige.

Beskrivning av ärendet

Upphandlingscenter har tagit fram verksamhetsberättelse och bokslut för 2023.

Ekonomi

Ekonomi i balans. Det blev ett mindre nettoöverskott i 2023 års verksamhet med 0,6 mnkr, som återbetalats till medlemskommunerna enligt samarbets-avtalet.

Lägre lönekostnader med 1,5 mnkr redovisas på grund av vakanta tjänster, långtidssjukskrivning och föräldraledigheter. Externt konsultstöd har därför köpts in som medfört högre övriga kostnader med 0,9 mnkr.

Verksamhet – väsentliga händelser och nyckeltal

UhC firade 2023 sitt tionde verksamhetsår och affärsvärdet har sedan 2013 vuxit med en miljard kronor. Som etablerad aktör och en av Sveriges största upphandlande organisationer genomför UhC årligen 250-300 upphandlingar med ett samlat affärsvärde på mellan tre till fyra miljarder kronor och förvaltar tillsammans med kommunerna 1 300 avtal fördelade på 160 varugrupper/ avtalsområden inom 12 olika kategorier.

Hög prioritet avseende kommunernas samhällskritiska avtal och särskilt avtal med betydande försörjningsrisk har prioriterats. Inom upphandlingsvärlden har vi sett konsekvenser med anledning av kriget i Ukraina. Marknaden har stabiliserats och antalet begäran om prisjustering har avtagit. Kontroll av avtals-leverantörer och uppdatering av mallar har skett i syfte att efterleva EU:s sanktioner mot Ryssland och Belarus, vilket innebär förbud mot att tilldela och fullgöra kontrakt med företag med koppling till dessa länder.

Under 2023 har UhC genomfört drygt 302 (2022, 380) upphandlingar/projekt inkl. dynamiskt inköpssystem (DIS) och direktupphandlingar till ett årligt upphandlat värde på 3-4 miljarder kronor. Spännvidden är stor, vi upphandlar allt från kontorsmaterial, utbildningar, konsulter och livsmedel till snöröjning,

fordon och fastighetstjänster. Utöver upphandlingsplanen märks en ökad efterfrågan på tjänster i form av 22 (2022, 21) nya beställningar av upphandlingsprojekt och 48 (2022, 42) beställda direktupphandlingar. Annonsering av undantag (byggentreprenad) uppgår till 18 (2022, 23) varav kommunerna Avesta och Hedemora står för de flesta av projekten. Annonserade avrop från DIS (dynamiska inköpssystem) uppgår till 120 (2022, 195). Största antalet avrop från DIS har under året varit Fordon och Sjuksköterskor.

Upphandling används som ett strategiskt verktyg för att nå våra samverkande kommuners mål

GNU har fastställt Nämndplan för perioden 2024-2026. En offensiv upphandlingspolicy med tillhörande tillämpningsanvisningar för goda affärer, regional tillväxt och hållbar utveckling har beslutats och implementerats för samverkande kommuner.

Vi är bäst på regional tillväxt - Anbud och tidig dialog

Antal öppnade anbud i annonserade upphandlingar var under året totalt 1159 st. I annonserade upphandlingar har totalt 1810 frågor besvarats av UhC från olika anbudsgivare. I snitt hanterades 9,4 ställda frågor och svar per upphandling av UhC (2022, 9,2).

Ökad andel anbudsgivare. Under 2023 inkom i snitt 5,1 anbud per annonserad upphandling (2022 4,2). Andel företag som lämnat anbud med regional verksamhet uppgick till 2,3 anbud per annonserad upphandling (2022 2,3).

Andel leverantörer som tilldelats avtal med verksamhet i någon av de sju samverkande kommunerna uppgick till 43% (2022, 63%). Målnivå > 65%.

För att stödja regional tillväxt har, utöver ordinarie leverantörsträffar, tidig dialog och informationsaktiviteter med företagare inför upphandling genomförts vid 168 tillfällen (2022, 182).

UhC anordnade en kost- och lokalmässa på Galaxen i Borlänge. Utställare var befintliga leverantörer av bland annat livsmedel, städmaterial, sjuk- och förbandsmaterial, m.m. Syftet var att marknadsföra befintliga produkter på avtal. Vidare har UhC närvarat vid flertalet andra aktiviteter i syfte att föra dialog med marknad: Livsmedelsmässa i Rättvik och Smedjebacken, företagarträffar och frukostar, anbudsskola för anbudsgivare, m.m.

Vi arbetar genomgående med hög kvalitet

Kvalitativ upphandling. Arbete med 2-årig upphandlingsplan 2023-2024 för samverkande kommuner omfattande 282 upphandlingar/projekt. 73 % avslutade enligt upphandlingsplan (2022, 70%). Målnivå > 90%.

Samordningsgrad för upphandlingar, att flera samverkande kommuner deltagit. 58 % samordnade upphandlingar (2022, 57 %). Målnivå > 80 %. Orsak till detta varierar. I de flesta fall har bedömningen varit att en samordnad upphandling

inte varit aktuellt att genomföra pga. av upphandlingsföremålets art och karaktär. UhC arbetar för att samordna vid nästa upphandlingsomgång genom anpassade avtalstider så att avtalstider löper ut samtidigt.

Vi sparar pengar åt våra kommuner

Avtalsuppföljning med leverantörer ökar. Under året har 240 uppföljnings-möten genomförts med avtalsleverantörer (2022, 212). Målnivå > 250. Inom ram för avtalsförvaltning har ett controllernätverk etablerats med representanter från ekonomienheterna i kommunerna och UhC. Controllernätverket arbetar med att skapa enhetliga rutiner, strukturer och arbetssätt för att säkerställa att kommunerna och UhC uppfyller sina delar av samarbetsavtalet, avseende avtalsförvaltning inklusive avtalsuppföljning.

Social hållbarhet är för oss självklart och där ligger vi i framkant

Ökad andel upphandlingar med social och hållbarhet. UhC har ställt sysselsättningskrav i 96 olika offentliga upphandlingar samt genomfört 2 reserverade upphandlingar. Sysselsättningskraven har bidragit till 13 praktikplatser och 2 anställningar för människor som stått utan jobb en längre tid.

Miljömässig hållbarhet är för oss självklart och där är vi drivande inom resurshushållning

Miljömässigt ansvarsfull upphandling. I 94% av genomförda upphandlingar har miljökrav ställts (2022, 87%, målet är 98%).

- I 22% av upphandlingarna har UhC avancerade/spjutspets krav på avfallsförebyggande/återbruk (2022, 38%, målet är 20%).
- I 24% av upphandlingarna har UhC avancerade/spjutspets krav på klimat-fossilfritt (2022, 19%, målet var 5% på fossilfria transporter och 5% på övrig fossilfrihet, men mätningar gjordes sammanslaget).
- I 40% av upphandlingarna har UhC avancerade/spjut-spets krav på kemikalier (2022, 39%, målet är 20%).
- I 100% av livsmedelsupphandlingarna har UhC krav på ekologiska livsmedel. (2022, 88%, målet är 50%).
- I 100% av livsmedelsupphandlingarna har UhC krav på lokalproducerade livsmedel. (2022, 100%, målet är 50%).

Vi arbetar ständigt för nya och bättre lösningar för våra samverkande kommuner

Innovationsvänlig upphandling eller upphandling med väsentligt annorlunda lösning har genomförts i minst 9 upphandlingar. Målnivå > 3 upphandlingar. I dessa nya lösningar ingår bland annat förhandling, utvärderingsmodell med

mystery shopper, avropsmodell med ”närmast till hands” i syfte att öka andel lokala aktörer.

Utveckling/Framtid

För att uppnå en effektiv och rättssäker offentlig upphandling som tar tillvara konkurrensen på marknaden framåt i vår region är Nämnden och UhC en viktig aktör för utvecklingen kring regional tillväxt, dialog i upphandling och hållbar upphandling.

Beslutsunderlag

1. Bokslut 2023
2. Verksamhetsberättelse 2023 daterad 9 februari 2024.

Behandling

Chef Upphandlingscenter informerar om ett redaktionellt fel i utskickad Verksamhetsberättelse daterad 2024-02-02. Under rubriken **Miljömässig hållbarhet är för oss självklart och där är vi drivande inom resurshushållning,** har nyckeltal/indikatorer för år 2022 reviderats.

Beslut skickas till

Falu kommun
Borlänge kommun
Avesta kommun
Gagnef kommun
Hedemora kommun
Säters kommun
Akten

Upphandlingscenter
Anders Karlin, 0240-866 09
anders.karlin@ludvika.se

Gemensam nämnd för upphandlingssamverkan
Kommunfullmäktige respektive kommun

Bokslut och verksamhetsberättelse 2023

Förslag till beslut

Upphandlingscenters verksamhetsberättelse och bokslut godkänns och överlämnas till respektive kommunfullmäktige.

Beskrivning av ärendet

Upphandlingscenter har tagit fram verksamhetsberättelse och bokslut för 2023.

Ekonomi

Ekonomi i balans. Det blev ett mindre nettoöverskott i 2023 års verksamhet med 0,6 mnkr, som återbetalats till medlemskommunerna enligt samarbetsavtalet.

Lägre lönekostnader med 1,5 mnkr redovisas på grund av vakanta tjänster, långtidssjukskrivning och föräldraledigheter. Externt konsultstöd har därför köpts in som medfört högre övriga kostnader med 0,9 mnkr.

Verksamhet – väsentliga händelser och nyckeltal

UhC firade 2023 sitt tionde verksamhetsår och affärsvärdet har sedan 2013 vuxit med en miljard kronor. Som etablerad aktör och en av Sveriges största upphandlande organisationer genomför UhC årligen 250-300 upphandlingar med ett samlat affärsvärde på mellan tre till fyra miljarder kronor och förvaltar tillsammans med kommunerna 1 300 avtal fördelade på 160 varugrupper/avtalsområden inom 12 olika kategorier.

Hög prioritet avseende kommunernas samhällskritiska avtal och särskilt avtal med betydande försörjningsrisk har prioriterats. Inom upphandlingsvärlden har vi sett konsekvenser med anledning av kriget i Ukraina. Marknaden har stabiliserats och antalet begäran om prisjustering har avtagit. Kontroll av avtalsleverantörer och uppdatering av mallar har skett i syfte att efterleva EU:s sanktioner mot Ryssland och Belarus, vilket innebär förbud mot att tilldela och fullgöra kontrakt med företag med koppling till dessa länder.

Under 2023 har UhC genomfört drygt 302 (2022, 380) upphandlingar/projekt inkl. dynamiskt inköpssystem (DIS) och direktupphandlingar till ett årligt upphandlat värde på 3-4 miljarder kronor. Spännvidden är stor, vi upphandlar allt från kontorsmaterial, utbildningar, konsulter och livsmedel till snöröjning, fordon och fastighetstjänster. Utöver upphandlingsplanen märks en ökad efterfrågan på tjänster i form av 22 (2022, 21) nya beställningar av

upphandlingsprojekt och 48 (2022, 42) beställda direktupphandlingar. Annonsering av undantag (byggentreprenad) uppgår till 18 (2022, 23) varav kommunerna Avesta och Hedemora står för de flesta av projekten. Annonserade avrop från DIS (dynamiska inköpssystem) uppgår till 120 (2022, 195). Största antalet avrop från DIS har under året varit Fordon och Sjuksköterskor.

Upphandling används som ett strategiskt verktyg för att nå våra samverkande kommuners mål

GNU har fastställt Nämndplan för perioden 2024-2026. En offensiv upphandlingspolicy med tillhörande tillämpningsanvisningar för goda affärer, regional tillväxt och hållbar utveckling har beslutats och implementerats för samverkande kommuner.

Vi är bäst på regional tillväxt - Anbud och tidig dialog

Antal öppnade anbud i annonserade upphandlingar var under året totalt 1159 st. I annonserade upphandlingar har totalt 1810 frågor besvarats av UhC från olika anbudsgivare. I snitt hanterades 9,4 ställda frågor och svar per upphandling av UhC (2022, 9,2).

Ökad andel anbudsgivare. Under 2023 inkom i snitt 5,1 anbud per annonserad upphandling (2022 4,2). Andel företag som lämnat anbud med regional verksamhet uppgick till 2,3 anbud per annonserad upphandling (2022 2,3).

Andel leverantörer som tilldelats avtal med verksamhet i någon av de sju samverkande kommunerna uppgick till 43% (2022, 63%). Målnivå > 65%.

För att stödja regional tillväxt har, utöver ordinarie leverantörsträffar, tidig dialog och informationsaktiviteter med företagare inför upphandling genomförts vid 168 tillfällen (2022, 182).

UhC anordnade en kost- och lokalmässa på Galaxen i Borlänge. Utställare var befintliga leverantörer av bland annat livsmedel, städmaterial, sjuk- och förbandsmaterial, m.m. Syftet var att marknadsföra befintliga produkter på avtal. Vidare har UhC närvarat vid flertalet andra aktiviteter i syfte att föra dialog med marknad: Livsmedelsmässa i Rättvik och Smedjebacken, företagarträffar och frukostar, anbudsskola för anbudsgivare, m.m.

Vi arbetar genomgående med hög kvalitet

Kvalitativ upphandling. Arbete med 2-årig upphandlingsplan 2023-2024 för samverkande kommuner omfattande 282 upphandlingar/projekt. 73 % avslutade enligt upphandlingsplan (2022, 70%). Målnivå > 90%.

Samordningsgrad för upphandlingar, att flera samverkande kommuner deltagit. 58 % samordnade upphandlingar (2022, 57 %). Målnivå > 80 %. Orsak till detta varierar. I de flesta fall har bedömningen varit att en samordnad upphandling inte varit aktuellt att genomföra pga. av upphandlingsföremålets art och karaktär. UhC arbetar för att samordna vid nästa upphandlingsomgång genom anpassade avtalstider så att avtalstider löper ut samtidigt.

Vi sparar pengar åt våra kommuner

Avtalsuppföljning med leverantörer ökar. Under året har 240 uppföljnings-möten genomförts med avtalsleverantörer (2022, 212). Målnivå > 250. Inom ram för avtalsförvaltning har ett controllernätverk etablerats med representanter från ekonomienheterna i kommunerna och UhC. Controllernätverket arbetar med att skapa enhetliga rutiner, strukturer och arbetssätt för att säkerställa att kommunerna och UhC uppfyller sina delar av samarbetsavtalet, avseende avtalsförvaltning inklusive avtalsuppföljning.

Social hållbarhet är för oss självklart och där ligger vi i framkant

Ökad andel upphandlingar med social och hållbarhet. UhC har ställt sysselsättningskrav i 96 olika offentliga upphandlingar samt genomfört 2 reserverade upphandlingar. Sysselsättnings-kraven har bidragit till 13 praktikplatser och 2 anställningar för människor som stått utan jobb en längre tid.

Miljömässig hållbarhet är för oss självklart och där är vi drivande inom resurshushållning

Ökad andel upphandling med miljökrav, totalt 94% av årets genomförda upphandlingar (2022 87%, målet är 98%).

Vi arbetar ständigt för nya och bättre lösningar för våra samverkande kommuner

Innovationsvänlig upphandling eller upphandling med väsentligt annorlunda lösning har genomförts i minst 9 upphandlingar. Målnivå > 3 upphandlingar. I dessa nya lösningar ingår bland annat förhandling, utvärderingsmodell med mystery shopper, avropsmodell med ”närmast till hands” i syfte att öka andel lokala aktörer.

Utveckling/Framtid

För att uppnå en effektiv och rättssäker offentlig upphandling som tar tillvara konkurrensen på marknaden framåt i vår region är Nämnden och UhC en viktig aktör för utvecklingen kring regional tillväxt, dialog i upphandling och hållbar upphandling.

Ekonomiska konsekvenser

Upphandlingscenters förslag till beslut medför inte några kostnader.

Anders Karlin
Chef Upphandlingscenter

Bilagor

1. Bokslut 2023

2. Verksamhetsberättelse 2023

Beslut skickas till
Falu kommun
Borlänge kommun
Avesta kommun
Gagnef kommun
Hedemora kommun
Säters kommun
Akten

Verksamhetsberättelse år 2023 för gemensam nämnd för upphandlingssamverkan (GNU)

1. Nämndens uppdrag

Den gemensamma nämnden (GNU) består av Falun, Borlänge, Avesta, Gagnef, Hedemora, Ludvika och Säters kommuner. Verksamheten leds politiskt av en gemensam nämnd för upphandlingssamverkan (GNU), som består av en ledamot från varje samverkande kommun.

GNU:s uppgift är att på grundval av samarbetsavtal, reglemente och gemensam upphandlingspolicy och med stöd av Upphandlingscenter (UhC), svara för alla upphandlingar med undantag för direktupphandlingar och vad som i Lag om offentlig upphandling definieras som byggentreprenader samt konkurrensutsättningar enligt Lag (2008:962) om valfrihetssystem.

I grunden är skapandet av UhC ett sätt att förstärka de medverkande kommunernas samlade upphandlingskompetens och skapa en större affärsnytta.

2. Verksamhet – väsentliga händelser under perioden och nyckeltal

- UhC firade under 2023 sitt tionde verksamhetsår och affärsvärdet har sedan 2013 vuxit med en miljard kronor. Som etablerad aktör och en av Sveriges största upphandlande organisationer genomför UhC årligen 250-300 upphandlingar med ett samlat affärsvärde på mellan tre till fyra miljarder kronor och förvaltar tillsammans med kommunerna 1 300 avtal fördelade på 160 varugrupper/avtalsområden inom 12 olika kategorier.

Upphandling används som ett strategiskt verktyg för att nå våra samverkande kommuners mål

- Hög prioritet avseende kommunernas samhällskritiska avtal och särskilt avtal med betydande försörjningsrisk har prioriterats.
- Inom upphandlingsvärlden har vi sett konsekvenser med anledning av kriget i Ukraina. Kontroll av avtalsleverantörer har skett i syfte att efterleva EU:s sanktioner mot Ryssland och Belarus, vilket innebär förbud mot att tilldela och fullgöra kontrakt med företag med koppling till dessa länder.
- GNU har fastställt Nämndplan för perioden 2024-2026. med sju inriktningsmål. Nämndplanen visar på mål och inriktning samt de viktigaste prioriteringarna för nämnden.
- Vision har fastställts av GNU som lyder: ”Värdeskapande samverkan för goda affärer och en hållbar framtid”. En offensiv upphandlingspolicy med tillhörande tillämpningsanvisningar för goda affärer, regional tillväxt och hållbar utveckling har beslutats och implementerats för samverkande kommuner.

Vi arbetar genomgående med hög kvalitet

- Under 2023 har UhC genomfört drygt 302 (2022, 380) upphandlingar/projekt inkl. dynamiskt inköpssystem (DIS) och direktupphandlingar till ett årligt upphandlat värde på 3-4 miljarder kronor. Spännvidden är stor, vi upphandlar allt från kontorsmaterial, utbildningar, konsulter och livsmedel till snöröjning, fordon och fastighetstjänster.
- Ökad efterfrågan. Utöver upphandlingsplanen märks en ökad efterfrågan på tjänster i form av 22 (2022, 21) nya beställningar av upphandlingsprojekt och 48 (2022, 42) beställda direktupphandlingar. Annonsering av undantag (byggentreprenad) uppgår till 18 (2022, 23) varav kommunerna Avesta och Hedemora står för de flesta av projekten.
- Annonserade avrop från DIS (dynamiska inköpssystem) uppgår till 120 (2022, 195). Största antalet avrop från DIS har under året varit Fordon och Sjuksköterskor.

Vi är bäst på regional tillväxt - Anbud och tidig dialog

- Andel leverantörer som tilldelats avtal med verksamhet i någon av de sju samverkande kommunerna uppgick till 43% (2022, 63%). Målnivå > 65%.
- För att stödja regional tillväxt har, utöver ordinarie leverantörsträffar, tidig dialog och informationsaktiviteter med företagare inför upphandling genomförts vid 168 tillfällen (2022, 182).
- UhC anordnade en kost- och lokalmässa på Galaxen i Borlänge. Utställare var befintliga leverantörer av bland annat livsmedel, städmaterial, sjuk- och förbandsmaterial, m.m. Syftet var att marknadsföra befintliga produkter på avtal. Vidare har UhC närvarat vid flertalet andra aktiviteter i syfte att föra dialog med marknad: Livsmedelsmässa i Rättvik och Smedjebacken, företagarträffar och frukostar, anbudsskola för anbudsgivare, m.m.

En rättssäker offentlig upphandling

Under 2023 inkom 3 överprövningar till UhC. Samtliga tre avslogs av Förvaltningsrätten. I en av upphandlingarna överprövade två anbudsgivare samma upphandling, dessa ansökte sedermera om prövningstillstånd i Kammarrätten men fick avslag, Kammarrätten fastställde därmed Förvaltningsrättens dom. Målnivå uppfylls avseende andel överprövningar relativt riksmått +/- 3 %. Sammanfattningsvis konstateras att samtliga överprövningar vunnits av UhC.

Social hållbarhet är för oss självklart och där ligger vi i framkant

- Ökad andel upphandlingar med social och hållbarhet. UhC har ställt sysselsättningskrav i 96 olika offentliga upphandlingar samt genomfört 2 reserverade upphandlingar. Sysselsättningskraven har bidragit till 13 praktikplatser och 2 anställningar för människor som stått utan jobb en längre tid.

Miljömässig hållbarhet är för oss självklart och där är vi drivande inom resurshushållning

- En miljöspendanalys har genomförts som visat på vilka inköpskategorier och typer av avtal där det är extra viktigt att ställa klimatkrav.
- Ökad andel upphandling med miljökrav, totalt 94% av årets genomförda upphandlingar (2022, 87%, målet är 98%).

Vi arbetar ständigt för nya och bättre lösningar för våra samverkande kommuner

- Innovationsvänlig upphandling eller upphandling med väsentligt annorlunda lösning har genomförts i minst 9 upphandlingar. Målnivå > 3 upphandlingar. I dessa nya lösningar ingår bland annat förhandling, utvärderingsmodell med mystery shopper, avropsmodell med ”närmast till hands” i syfte att öka andel lokala aktörer.

3. Ekonomi

Totalt för nämnden mnkr	Utfall 2023	Budget 2023	Utfall 2022
Intäkter			
Kommunbidrag	20,2	20,8	19,2
Övriga interna intäkter	0,0	0,0	0,0
Externa intäkter	2,5	2,5	2,1
Summa intäkter	**22,7**	**23,3**	**21,3**
Kostnader			
Löner och PO	-18,8	-20,3	-16,8
Övriga personalkostnader			0,0
Hyra	-0,4	-0,4	-0,3
Kapitalkostnader	0,0	0,0	-0,1
Övriga kostnader	-3,5	-2,6	-4,1
Summa kostnader	**-22,7**	**-23,3**	**-21,3**
Resultat	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Självfinansieringsgrad	100%	100%	100%

Ekonomisk analys

Ekonomi i balans. Det blev ett mindre nettoöverskott i 2023 års verksamhet med 0,6 mnkr, som återbetalats till medlemskommunerna enligt samarbetsavtalet. Målnivå resultat i nivå enligt budget eller över.

Lägre lönekostnader med 1,5 mnkr redovisas på grund av vakanta tjänster, långtidssjukskrivning och föräldraledigheter. Externt konsultstöd har därför köpts in som medfört högre övriga kostnader med 0,9 mnkr.

4. Medarbetare

Verksamheten är organiserad i tre enheter med ansvar för olika kategoriområden under ledning av en enhetschef. UhC har totalt 27 medarbetare/tjänster fördelade på roller som strategisk upphandlare, operativ upphandlare, avtalsförvaltare, upphandlingsjurist och upphandlingsstrateg samt klimat- och miljöstrateg.

Antal anställda: 27 medarbetare varav 20 strategiska/operativa upphandlare, 2 strateger, 1 verksamhetsstöd, 3 enhetschefer samt 1 verksamhetschef.

Att möjliggöra ett flexibelt arbetsliv där distansarbete fungerar är en del i UhC:s ambition om att vara en attraktiv arbetsgivare. Överenskommelser om distansarbete för medarbetare har genomförts och pågår.

Introduktion har genomförts med 6 nya medarbetare

Personalnyckeltal	2023	2022
Antal anställda*	27	24
Arbetade timmar**	40 228	37 595
Varav timmar utförda av timanställd personal (%)	636	0
Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid	7,65	8,53
*Månadsavlönade enligt AB		
**Månadslön, timlön, fyllnadstid, övertid		

I varje kommun finns en kommunansvarig upphandlare placerad med utökad tillgänglighet, för att vara UhC:s kontakt i kommunen. Under 2023 har 3 nya kommunansvariga upphandlare introducerats för Falu kommun, Gagnefs kommun och Avesta kommun.

Åldersstruktur 2023-12-31

-29	30-39	40-49	50-59	60-
0	12	6	7	2

UhC tar varje år fram en arbetsmiljörapport. I den presenteras särskilda insatser för personal under året. Årliga personalaktiviteter genomfört enligt plan: lönesamtal, medarbetarsamtal 1 och 2, APT, måndagsmöten, Enhetsmöten, psykosocialundersökning, utbildningsplaner per individ och för hela arbetsgruppen m.m. Ny aktivitet är temperaturmätning via Mentimeter med tre påståenden (jag trivs på jobbet, jag känner mig motiverad i mitt arbete, jag upplever en hälsosam arbetsbelastning). Vidare har UhC tillsammans gjort en översyn av UhC:s lönekriterier för arbetsplatsen.

5. Nyckeltal/verksamhetsmått

GNU har identifierat inriktningsmål för 2023. För respektive mål finns nyckeltal/indikatorer som syftar till att mäta och följa upp. Nedan redovisas utfall för 2023.

Upphandling används som ett strategiskt verktyg för att nå våra mål

Ägarna ska känna förtroende för UhC. Nöjd kundundersökning 2023 är pågående. Målnivå nöjdhetsvärde för andelen nöjda kunder >90% (2022, 88.9%).

Hög prioritet avseende kommunernas samhällskritiska avtal och särskilt avtal med betydande försörjningsrisk har prioriterats.

Inom upphandlingsvärlden har vi sett konsekvenser med anledning av kriget i Ukraina. Tidigare år inkom flertalet begäran om prisjustering utöver avtal. Marknaden har stabiliserats och antalet begäran om ytterligare prisjustering har avtagit. Med anledning av detta har UhC uppdaterat prisjusteringsklausul i avtal i syfte att förenkla hantering av fluktuerande priser på marknaden.

Kontroll av avtalsleverantörer och uppdatering av mallar har skett i syfte att efterleva EU:s sanktioner mot Ryssland och Belarus, vilket innebär förbud mot att tilldela och fullgöra kontrakt med företag med koppling till dessa länder.

GNU har fastställt nämndplan 2024-2026 med sju inriktningsmål. Nämndplanen visar på mål och inriktning samt de viktigaste prioriteringarna för nämnden. Vision har fastställts av GNU som lyder:
”Värdeskapande samverkan för goda affärer och en hållbar framtid”.

GNU har identifierat behovet av att stärka upp UhC:s uppdrag inom beredskap. UhC har etablerat ett samarbete med säkerhetschefer för att stärka upp UhC:s förmåga inom beredskap. Medarbetare i det särskilda uppdraget har arbetat fram en strategi för hur UhC kan jobba med frågan i upphandlingsprojekten och framställt konkreta avtalstexter för att användas i upphandlingar som är viktiga ur ett beredskapssyfte. Förslag till rutin ska nu bearbetas internt och tillsammans med kommunernas säkerhetschefer.

GNU har haft 5 sammanträden under året. Årlig strategisk ägardialog har genomförts med samverkande kommuner. Samrådsgrupp för UhC har haft 5 möten under året och Lokala upphandlingsgrupper (LUG) har samlats ett antal gånger per samverkande kommun.

Vi arbetar genomgående med hög kvalitet

Kvalitativ upphandling. Arbete med 2-årig upphandlingsplan 2023-2024 för samverkande kommuner omfattande 282 upphandlingar/projekt. 73 % avslutade enligt upphandlingsplan (2022, 70%). Målnivå > 90%. Utöver upphandlingsplanen märks en ökad efterfrågan på tjänster i form av 22 nya beställningar av upphandlingsprojekt från kommunerna.

Under 2023 har UhC genomfört 133 olika upphandlingar/uppdrag (2022, 143). Totalt har 302 upphandlingar/uppdrag genomförts inklusive direktupphandlingar och specifika upphandlingar (DIS).

Samordningsgrad för upphandlingar, att flera samverkande kommuner deltagit. 58 % samordnade upphandlingar (2022, 57 %). Målnivå > 80 %. Orsak till detta varierar. I de flesta fall har bedömningen varit att en samordnad upphandling inte varit aktuellt att genomföra pga. av upphandlingsföremålets art och karaktär. UhC arbetar för att samordna vid nästa upphandlingsomgång genom anpassade avtalstider så att avtalstider löper ut samtidigt.

Vi sparar pengar åt våra kommuner

Avtalsuppföljning med leverantörer ökar. Under året har 240 uppföljningsmöten genomförts med avtalsleverantörer (2022, 212). Målnivå > 250.

Inom ram för avtalsförvaltning har ett controllernätverk etablerats med representanter från ekonomienheterna i kommunerna och UhC. Controllernätverket arbetar med att skapa enhetliga rutiner, strukturer och arbetssätt för att säkerställa att kommunerna och UhC uppfyller sina delar av samarbetsavtalet, avseende avtalsförvaltning inklusive avtalsuppföljning.

En rättssäker offentlig upphandling

Under 2023 inkom 3 överprövningar till UhC. Samtliga tre avslogs av Förvaltningsrätten. I en av upphandlingarna överprövade två anbudsgivare samma upphandling, dessa ansökte sedermera om prövningstillstånd i Kammarrätten men fick avslag, Kammarrätten fastställde därmed Förvaltningsrättens dom. Målnivå uppfylls avseende andel överprövningar relativt riksmått +/- 3 %. Sammanfattningsvis konstateras att samtliga överprövningar vunnits av UhC.

Antalet avtalsrättsliga frågor har ökat. Orsaken till detta bedöms vara det ekonomiska omvärldsläget och en minskad köpkraft hos samverkande kommuner, vilket genererat ökad kontroll och efterfrågan av upphandlingar och avtal från leverantörsmarknaden.

Dialog kring efterlevnad av avtal. UhC har, tillsammans med Beställare, varit nödgad att gå vidare i hantering av avtal med en rad vitesförelägganden. I ett avtal var hävning nära förestående, dock behövde UhC inte agera med hävning då Leverantören vid möte överlämnade den information som efterfrågats under flera års tid. Vi har också sett en trend i en ökad efterfrågan av allmän handling, i de flesta fall anbudshandlingar. Utöver detta har begäran om prisjustering i befintliga avtal varit en fråga.

Nyheter i LOU. Den 1 januari 2024 fick Konkurrensverket utökade befogenheter som tillsynsmyndighet över den offentliga upphandlingen. Det innebär bland annat att Konkurrensverket som första instans får fatta beslut om upphandlingsskadeavgift för upphandlingar påbörjade efter årsskiftet, att tidsfristen för att besluta om upphandlingsskadeavgift nu är två år och att taket på avgiften har höjts till 20 miljoner kronor.

UhC har via Upphandlingschef deltagit i referensgruppen för Leverantörskontrollutredningen som i augusti 2023 överlämnade sitt betänkande till regeringen. Denna benämns: En samordnad registerkontroll för upphandlande myndigheter och enheter.

Utredningens huvudsakliga uppdrag har varit att föreslå ett effektivt och tillförlitligt system för leverantörskontroll i samband med offentlig upphandling och vid ansökan om att delta i ett valfrihetssystem. Utredningen föreslår att den nya förordningen om samordnad registerkontroll i samband med upphandling samt föreslagna författningsändringar ska träda i kraft den 1 oktober 2025. Bolagsverket och övriga berörda registermyndigheter bör i början av 2024 ges i uppdrag utveckla och etablera den tekniska lösningen för den samordnade registerkontrollen.

Social hållbarhet är för oss självklart och där ligger vi i framkant

Hög andel upphandlingar med socialt ansvarsfull upphandling. 97 % med social hållbarhet avseende sysselsättningskrav/praktikplatser (2022, 94%). Målnivå >50 %.

2 reserverade upphandlingar för sociala arbetsintegrerade företag har genomförts under året. Målnivå minst 3 st.

Upphandlingsstrateg är sammankallande för AME nätverket som träffas löpande och följer upp arbetet med sysselsättningsfrämjande dialog-krav. Upphandlingsstrateg är även sammankallande i Dalanätverket (UDD Enter) kring socialt ansvarsfull upphandling. Där har kunskapshöjande insatser genomförts inom t.ex. arbetsrättsliga villkor och sysselsättningskrav vid upphandling.

Ökad andel socialt ansvarsfull upphandling. UhC har ställt sysselsättningskrav i 98 olika offentliga upphandlingar, varav 96 på avancerad nivå samt genomfört 2 reserverade upphandlingar för sociala företag (2022, 96). Målnivå > 55.

UhC noterar fortsatt positivt att AME enheterna i kommunerna har kommit igång med arbetet att ”matcha kandidater”. Borlänge och Ludvika sticker ut. Totalt har kraven bidragit till 13 praktikplatser varav två lett till anställning och gällande 32 praktikplatser har möten genomförts med inriktning om framtida plats (2022, 7 praktikplatser).

Under året har modell tillämpats för att i 23 olika upphandlingar kunna ställa arbetsrättsliga villkor om lön, semester och arbetstid i nivå med kollektivavtal. Dessa är främst inom områdena städ- och bygg-tjänster (2022, 26).

Miljömässig hållbarhet är för oss självklart och där är vi drivande inom resurshushållning

UhC har sedan april en klimat- och miljöstrateg som till stor del jobbat med metodstöd, krav-ställning och översyn av interna arbetssätt och mallar kopplat till miljö. Denne är även sammankallande i medlemskommunernas miljö och hållbarhetsstrategnätverk som träffas minst en gång i månaden.

Andel upphandlingar med miljömässigt ansvarsfull upphandling uppfyller målen kring flera indikatorer. Kopplat till avancerade eller spjutspetskrav på återbruk, klimat-fossilfrihet, kemikalier, samt ekologiska och närodlade livsmedel.

UhC har deltagit i arbetet med översyn av kretsloppsplan 2030 i gruppen som berör upphandling.

Fortsatt erbjuds en utbildning inom hållbar upphandling. Mest prioriterade att gå denna är beställare, strateger, politiker, controllers, upphandlare eller andra anställda som på annat sätt kommer in kontakt med upphandling och inköp.

Arbete med miljöspendanalys har genomförts under året som visat vilka inköpskategorier och typer av avtal där det är extra viktigt att ställa klimatkrav.

Miljömässigt ansvarsfull upphandling. I 94% av genomförda upphandlingar har miljökrav ställts (2022, 87%, målet är 98%).

I 38% av upphandlingarna har UhC avancerade/spjutspets krav på avfallsförebyggande/återbruk (2022, 38%, målet är 20%).

I 19% av upphandlingarna har UhC avancerade/spjutspets krav på klimat-fossilfritt (2022, 19%, målet var 5% på fossilfria transporter och 5% på övrig fossilfrihet, men mätningar gjordes sammanslaget).

I 39% av upphandlingarna har UhC avancerade/spjutspets krav på kemikalier (2022, 39%, målet är 20%).

I 88% av livsmedelsupphandlingarna har UhC krav på ekologiska livsmedel. (2022, 88%, målet är 20%).

I 100% av livsmedelsupphandlingarna har UhC krav på lokalproducerade livsmedel. (2022, 100%, målet är 50%).

Vi är bäst på regional tillväxt - Anbud och tidig dialog

Antal öppnade anbud i annonserade upphandlingar var under året totalt 1159 st. I annonserade upphandlingar har totalt 1810 frågor besvarats av UhC från olika anbudsgivare. I snitt hanterades 9,4 ställda frågor och svar per upphandling av UhC (2022, 9,2).

Ökad andel anbudsgivare. Under 2023 inkom i snitt 5,1 anbud per annonserad upphandling (2022, 4,2). Andel företag som lämnat anbud med regional verksamhet uppgick till 2,3 anbud per annonserad upphandling (2022, 2,3).

Andel leverantörer som tilldelats avtal med verksamhet i någon av de sju samverkande kommunerna uppgick till 43% (2022, 63%). Målnivå > 65%.

Dialogen i upphandling har stärkts. Under 2023 har tidig dialog och informationsträffar genomförts vid 168 tillfällen med företag/leverantörer inför upphandling (2022, 182).

UhC syns på LinkedIn. Vi har marknadsfört stöd för leverantörer, våra DIS samt extra viktiga upphandlingar för det regionala näringslivet. Vi har även passat på att marknadsföra årlig upphandlingsplan och våra insatser inom social- och miljömässig hållbarhet.

UhC anordnade en kost- och lokalmässa på Galaxen i Borlänge. Utställare var befintliga leverantörer av bland annat livsmedel, städmaterial, sjuk- och förbandsmaterial, m.m. Syftet var att marknadsföra befintliga produkter på avtal. Vidare har UhC närvarat vid flertalet andra aktiviteter i syfte att föra dialog med marknad: Livsmedelsmässa i Rättvik och Smedjebacken, före-tagarträffar och frukostar, anbudsskola för anbudsgivare, m.m.

Nöjd leverantörsindex. I slutet av året skickade UhC ut en enkät till anbudsgivare som vi har haft under året. Totalt 78 anbudsgivare i 18 olika upphandlingar. Urvalet vid val av upphandlingar var de med hög regional tillväxt. Resultatet från undersökningen bearbetas i början av 2024.

Vi arbetar ständigt för nya och bättre lösningar för våra samverkande kommuner

Innovationsvänlig upphandling eller upphandling med väsentligt annorlunda lösning har genomförts i minst 9 upphandlingar. Målnivå > 3 upphandlingar.

I dessa nya lösningar ingår bland annat förhandling, utvärderingsmodell med mystery shopper, avropsmodell med ”närmast till hands” i syfte att öka andel lokala aktörer.

För att få till verksamhetsutveckling genom köp av nya varor och tjänster behövs omvärldsanalys och marknadsdialog. Dels för att ta reda på hur andra gör och dels för att se vad som är möjligt att göra.

UhC har genomfört utbildningsinsatser i kommunerna inom direktupphandling, rollen som sakkunnig och avtalstrohet. Under året har dialogen med marknaden stärkts och arbetet fortsätter 2024. Vårt aktiva arbete med social och miljömässig hållbarhet innebär också att vi ständigt arbetar för att få fram bättre och hållbara lösningar.

Upphandlingsplan 2024-2025 har remitterats två gånger till samverkande kommuner och fastställts av GNU. UhC har tillsammans med systemleverantören Antirio (e-Avrop), arbetat med att ta fram en digital upphandlingsplan för att ersätta den tidigare manuella hanteringen av upphandlingsplan som gjordes i Excel. Målsättning med den digitala upphandlingsplanen är att processen ska bli smidigare, mer långsiktigt robust och att arbetet framöver ska underlättas/effektiviseras för såväl samverkande kommuner som hos UhC.

UhC har drivit ett Vinnovaprojekt kring avfallsförebyggande upphandling. Projektet har syftat till att kartlägga inom vilka upphandlingsområden som det förekommer stora mängder avfall för att sedan kunna tillsammans med konsulter och marknad ta fram förslag på krav inför kommande upphandlingar som innebär potential till minskade avfall, bättre miljöalternativ och ökad cirkularitet. Projektet går in under uppdraget grönt avtryck som handlar om att titta på upphandling och avfall ur ett miljö-spendperspektiv.

UhC inledde i början av året ett stort arbete med att uppdatera vårt verksamhetssystem för upphandling och avtalsförvaltning omfattande handbok med tillhörande mallar och rutiner. Arbetet delades in i tre steg. Steg 1 handbok, steg 2 tillhörande mallar och rutiner till handbok, steg 3 upphandlingsdokument. Steg 1-3 är genomfört. Under höst/vinter genomfördes utbildning/informationsinsatser gällande steg 1-2.

UhC deltar aktivt i Upphandlingsdialog Dalarna (numera UDD Enter) som utifrån regionala behov förmedlar kunskap och ger metodstöd vid upphandling.

6. Utveckling/Framtid

Ökat behov av upphandlingsstöd till kommunerna avseende byggentreprenader. UhC upplever också att kommunernas behov av upphandlingsstöd ökar inom kategori tekniska konsulter.

Försörjningsberedskap och att stärka förmåga att bidra till kommunernas uppdrag att minska sårbarheten i viktiga samhällsfunktioner genom att kunna

säkra en god försörjning av kritiska varor/tjänster. UhC har inlett ett samarbete med kommunernas Säkerhetschefer.

Arbete med inköpsanalys för att fortsätta utveckla en strategisk inköpsstyrning tillsammans med controllernätverket som leds av Samrådsgrupp för UhC.

För att uppnå en effektiv och rättssäker upphandling som tar tillvara konkurrensen på marknaden i vår region är GNU en viktig aktör för utvecklingen kring regional tillväxt och hållbar upphandling.

LUDVIKA KOMMUN

2024-01-30

Förvaltning/avd/enhet
Arléne Eneroth, 0240-863 43
arlene.eneroth@ludvika.se

Årsbokslut

Gemensamma nämnden för upphandling (GNU)

Enhet	Nettokostnad Budget 2023	Intäkt 2023	Kostnad 2023	Nettokostnad Bokslut 2023	Avvikelse mot budget
Upphandlingscenter	0	22 679	22 679	0	0
	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0
Drift	**0**	**22 679**	**22 679**	**0**	**0**
Drift					**0**

Kostnads- och intäktsslag

	Total Löne-kostnad	*Därav löne-kostn. Ej till tillsvid. Ans*	Kapital-kostnad	Lokal-Hyra	Övriga kostnader	Intäkter	**Summa**
Budget 2023	20 282	0	4	408	2 582	23 276	**0**
Bokslut 2023	18 731		4	416	3 528	22 679	**0**
Avvikelse 2021	**1 551**		**0**	**-8**	**-946**	**597**	**0**

Tillsvidare anställda och Lönekostnad 31/12

	Budget 2023		Bokslut 2023		Avvikelse	
Enhet	Antal Årsarbetare och Lönekostnad	Löne-kostnad	Antal Årsarbetare och Lönekostnad	Löne-kostnad	Antal Årsarbetare och Lönekostnad	Löne-kostnad
GNU	27,00	20 282	26,70	18 731	-0,30	-1 551
Personal	**27,00**	**20 282**	**26,70**	**18 731**	**-0,30**	**-1 551**

Kf § 21 Årsredovisning för Räddningstjänst Dala Mitt (RDM) 2024

KS2025/0155

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att godkänna 2024 års årsredovisning för Räddningstjänsten Dala Mitt.

Ärendebeskrivning

Årsredovisning 2024 för Räddningstjänsten Dala Mitt.

För räkenskapsåret 2024 redovisar förbundet ett positivt resultat på 1,7 mkr.

Beslutsunderlag

Årsredovisning 2024 Räddningstjänsten Dala Mitt.

SÄTERS KOMMUN

Tjänsteutlåtande

Handläggare
Catherine Hellgren
Ekonomichef

Datum
2025-03-18

Diarienummer
KS2025/0155

Årsredovisning 2024 Räddningstjänsten Dala Mitt

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta att godkänna 2024 års årsredovisning för Räddningstjänsten Dala Mitt.

Ärendebeskrivning

Årsredovisning 2024 för Räddningstjänsten Dala Mitt.

För räkenskapsåret 2024 redovisar förbundet ett positivt resultat på 1,7 mkr.

Beslutsunderlag

Årsredovisning 2024 Räddningstjänsten Dala Mitt.

Catherine Hellgren
Ekonomichef

Marita Skog
Kommundirektör

Postadress
Box 300, 783 27 Säter
Telefon: 0225-55 000 (vxl)

Besöksadress
Rådhuset, Åsgränd 2, Säter

E-post
kommun@sater.se

Webbplats
sater.se

Dnr: 2025-000778

§ 2 Årsredovisning

Beslut
Förbundsdirektionen beslutar

- godkänna uppföljningen av den interna kontrollen för verksamhetsåret 2024, som redovisas som en del i årsredovisningen.
- godkänna årsredovisningen för verksamhetsåret 2024.

Ärendebeskrivning
Varje år sammanställs en årsredovisning som visar utfallet av verksamheten, både vad det gäller ekonomisk uppföljning, uppföljning av verksamhetens mål samt intern kontroll. I samband med årsbokslutet och sammanställningen av årsredovisningen utförs även revision. Revisionen för verksamhetsåret 2024 utförs den 18 februari 2025, varvid årsredovisningen vid arbetsutskottets möte är preliminär.

Bakgrund
Förbundet ska enligt 11 kap. 19§ Kommunallag (2017:725) upprätta en årsredovisning. Årsredovisningen ska lämnas över till fullmäktige och revisorerna snarast möjligt och senast den 15 april året efter det år som redovisningen avser. Årsredovisningen ska godkännas av fullmäktige. Det ska ske innan fullmäktige beslutar om ansvarsfrihet enligt 5 kap. 24§.

Bilagor
Årsredovisning 2024

Beslut skickas till
Kommunfullmäktige i medlemskommunerna

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum för direktionsmöte
2025-03-12

Diarienummer
2025-000778

Årsredovisning 2024

Förslag till beslut
Räddningstjänsten Dala Mitt föreslår Förbundsdirektionens arbetsutskott att föreslå Förbundsdirektionen besluta

- att godkänna uppföljningen av den interna kontrollen för verksamhetsåret 2024, som redovisas som en del i årsredovisningen.
- att godkänna årsredovisningen för verksamhetsåret 2024.

Ärendebeskrivning
Varje år sammanställs en årsredovisning som visar utfallet av verksamheten, både vad det gäller ekonomisk uppföljning, uppföljning av verksamhetens mål samt intern kontroll. I samband med årsbokslutet och sammanställningen av årsredovisningen utförs även revision. Revisionen för verksamhetsåret 2024 utförs den 18 februari 2025, varvid årsredovisningen vid arbetsutskottets möte är preliminär.

Bakgrund
Förbundet ska enligt 11 kap. 19§ Kommunallag (2017:725) upprätta en årsredovisning. Årsredovisningen ska lämnas över till fullmäktige och revisorerna snarast möjligt och senast den 15 april året efter det år som redovisningen avser. Årsredovisningen ska godkännas av fullmäktige. Det ska ske innan fullmäktige beslutar om ansvarsfrihet enligt 5 kap. 24§.

Bilagor
Årsredovisning 2024

Beslut skickas till
Kommunfullmäktige i medlemskommunerna

Lena Celin
Ekonomichef

2024

ÅRSREDOVISNING

RÄDDNINGSTJÄNSTEN DALA MITT

Räddningstjänsten Dala Mitt

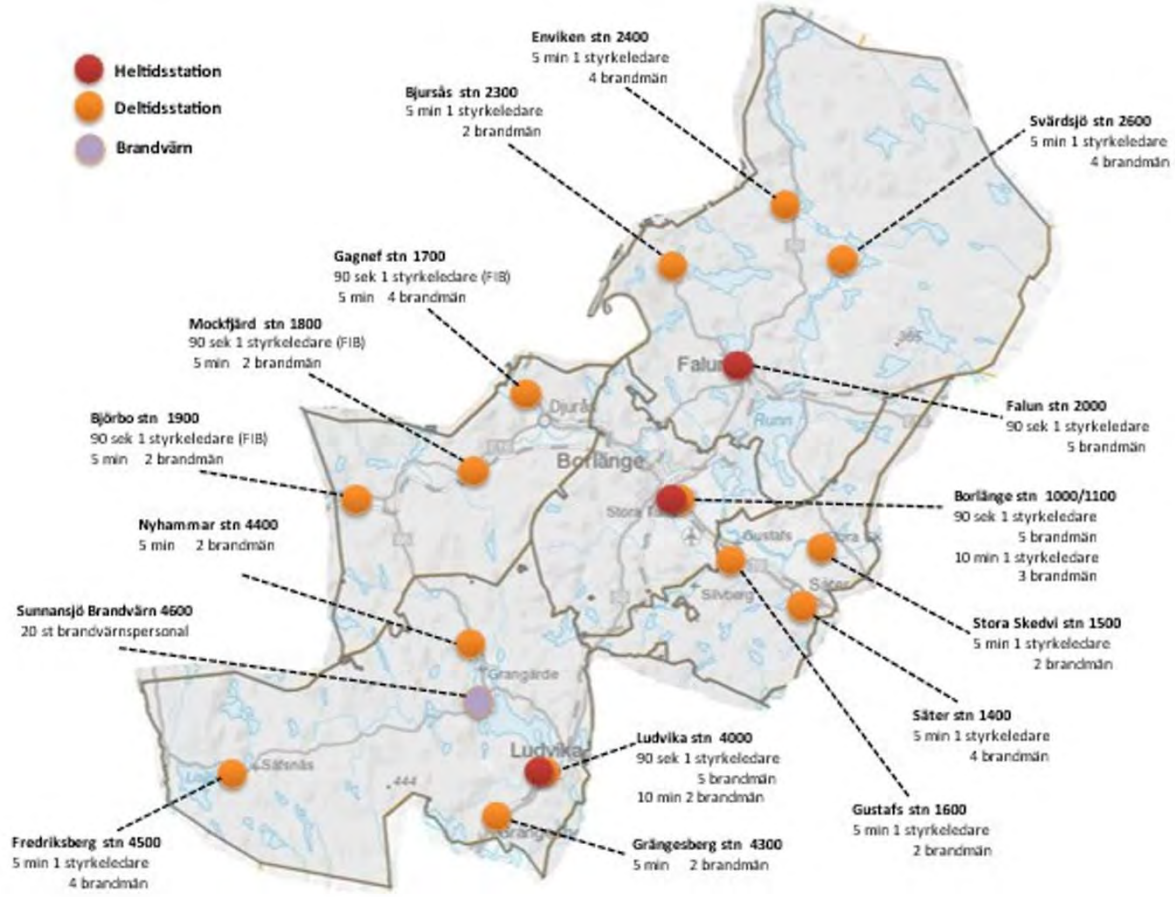

Medlemskommuner

Räddningstjänsten Dala Mitt, RDM, omfattar medlemskommuner Falun, Borlänge, Säter, Gagnef och Ludvika. I området bor över 160 000 människor på en total yta av ca 6 000 km2.

Kommun	Antal invånare	Total yta (km2)
Falu	59 986	2 275
Borlänge	51 735	635
Säter	11 243	624
Gagnef	10 430	812
Ludvika	26 402	1 648

Innehållsförteckning

Kära kollegor och samarbetspartners 4

Statistik över räddningsinsatser 5

Förvaltningsberättelse 6

- Händelser av väsentlig betydelse 6
- Översikt över verksamhetens utveckling 7
- Kommunalförbundet Räddningstjänsten Dala Mitt 8
- Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning 9
- Styrning och uppföljning 12
- God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning 13
- Verksamhetsmål 2024 14
- Förväntad utveckling 18
- Intern kontroll 19
- Balanskravsresultat 21
- Väsentliga personalförhållanden 22
- Medarbetarstatistik 23

Resultaträkning 24

Balansräkning 25

Kassaflödesanalys 26

Noter 27

Driftredovisning 32

Investeringsredovisning 33

Drift- och investeringsredovisning 34

Politisk ledning 2024 35

Revisionsberättelse 36

Kära kollegor och samarbetspartners

När vi blickar tillbaka på 2024 så ser vi ett år fyllt av utmaningar, framsteg och, även en och annan oväntad händelse som fått oss att höja på ögonbrynen.

Insatser & händelser

Vi har genomfört över 2300 insatser − allt från bränder (både i tätbebyggda Elsborg i Falun och Hotell Saga Borlänge) och trafikolyckor till livräddning av både människor och djur (häst i brunn). Vi har förstärkt vår övnings- och utbildningsfunktion och har redan under året tagit kliv framåt med till exempel övning av brand i hyreshus/förskola med både brandmän, befäl och övergripande ledning. Lärande av insats är prioriterat.

Förebyggande arbete

Vårt förbyggande arbete har nått nya toppnoteringar med brandskyddskontroller, allt fler är utbildade i brandsäkerhet (både barn och vuxna) och CIP (Civil Insats Person) har startats i Dalarnas län. CIP är frivilliga personer som utbildas och övas för att vara snabbt på plats vid en olycka. Särskilt värdefullt i vår glesbygd. Bra med extra ögon på skadeplats och fler människor med grundkunskap inom HLR och brand.

Ekonomi

Trots ökade kostnader har vi hållit vår budget genom att prioritera hårt. Kvar att jobba med är investeringar kopplade till höjd beredskap och säkerhet, där många planer nu är lagda men få påbörjade. 2025 är året då vi går från ord till handling!

2025 ser lovande ut med fortsatt satsning på teknik, samverkan och kompetensutveckling. Stort tack till alla kollegor för ert fantastiska engagemang− ni är riktiga hjältar både med- och utan mantel! Det syns bland annat i medborgar-undersökningen som gjorts i tre av våra kommuner där Räddningstjänsten toppar statistiken. Det känns tryggt!

Katarina Mowitz
Förbundsdirektör

Statistik över räddningsinsatser

Antal larm per typ av räddningsinsats

Typ av räddningsinsats	2024	2023
Brand i byggnad	233	211
Brand i fordon	61	67
Brand i skog och mark	82	101
Brand i avfall	21	12
Annan brand utomhus	43	43
Automatlarm	672	696
Drunkning-/tillbud	8	5
Sjukvårdsuppdrag	525	578
Trafikolyckor	302	374
Övrigt	414	515
Totalt	2361	2 602

Förvaltningsberättelse

Händelser av väsentlig betydelse

Nya arbetstider då regelverk dygnsvila skärptes.

I mars 2024 fick RDM äntligen beslut om dispens. Nytt kollektivavtal hade då börjat gälla sedan 6 veckor (bilaga R) och nära 6 månader (AB). RDM lämnade in dispensansökan i början av december 2023.
Dispensen ger oss möjlighet till dygnstjänstgöring för semestermånader och tid kopplade till övning/utbildning till oktober 2025. Detta innebar att vi klarade av den vikarietunga sommaren på ett bra sätt. Dock är både fack och arbetsgivare helt eniga att hanteringen av ansökningarna genom dispens-nämnden har varit allt annat än bra.

Världen allt oroligare.

Även om vi i RDM varit relativt förskonade så råder ett försämrat säkerhetsläge i världen.
Flera kommuner i vår närhet har utsatts för cyberattacker, Sverige har varit utpekat mål för terror, skjutningar och sprängningar är allt vanligare. Med pågående krig inte ens 200 mil från vår gräns så känner många sig otrygga. Detta påverkar även Räddningstjänsten. Behöver vi bära skyddsvästar vid utryckning? Hur ska vi tänka gällande våra stationer– behöver vi skydda vår verksamhet genom att faktiskt låsa om oss? Hur klarar vi ett cyberangrepp i vårt digitala hjärta Daedalos? Stora och väldigt komplicerade frågor som vi måste jobba vidare med.

Civilplikt

Civilplikt är beslutad för kommunal räddningstjänst sedan januari 2024. Under året har RDM fått (som varandes länets största räddningstjänst) extra resurser från MSB i form av 1,5 tjänst - en samordnare och en instruktör. Samordnaren ska stötta Dalarnas Räddningstjänster/kommuner i hur de kan organisera sig för höjd beredskap. Instruktören ska utbilda Räddningstjänsterna i de tillkommande uppgifter vi får i händelse av krig (t e x OXA − röjning av oexploderad ammunition).

De första inkallade civilpliktiga har påbörjat sin utbildning under hösten 2024 och ska därefter placeras ute i länets Räddningstjänster. 120 personer ska utbildas och förstärka Räddningstjänsten i Dalarna till och med 2027.

Räddningstjänstinsatser

Under året har vi gjort några större insatser, bland annat en källarbrand i Borlänge. Denna användes som cykellager och var särskilt svårbemästrad och krävde därmed många resurser under lång tid. Ingen skadades glädjande nog.

Vi har sedan 3 år varit del av RIS (Räddning i Samverkan) ett ledningssystem som sträcker sig över 55 brandstationer fördelat på 18 kommuner. Ledningssystem är en framgångssaga, och vi har under året fördjupat samarbetet med vår granne, ledningssystem RRB. Vi har provat att dela resurser både fysiskt på plats och fjärrledes med ett gott resultat. God redundans är en framgångsfaktor.

Vi har under året förstärkt vår organisation med övningssamordnare och kompetens för befälsutbildning. Allt i andan att systematiskt följa upp våra insatser, lära av dem och bli ännu bättre. Denna förstärkning är vi mycket glada för.

Översikt över verksamhetens utveckling

Utvärdering av förbundets ekonomiska ställning

Belopp i mnkr	2024	2023	2022	2021	2020
Soliditet i %	4,7%	4,4%	4,5%	0,8%	1,9%
Balanslikviditet i %	130%	111%	105%	101%	107%
Årets resultat innan extra anslag	1,7	1,3	1,3	-5,8	-18,8
Extra anslag	-	-	5,0	-	-
Årets resultat	1,7	1,3	6,3	-1,6	-1,5
Pensionskostnader inklusive löneskatt	29,2	22,9	14,6	16,3	21,4
Medlemsbidrag innan extra anslag	205,4	192,5	172,3	165,2	153,9
Extra anslag för att täcka underskott i enlighet med förbundsordning	-	-	-	4,1	17,3
Totala medlemsbidrag för året	205,4	192,5	172,3	169,3	171,2

2020 påverkades mycket av den då pågående coronapandemin. Det innebar bland annat lägre intäkter på grund av inställda utbildningar. De statliga bidrag som utgick till kommunerna på grund av pandemin var inget förbundet kunde ta del av. Något lägre personalkostnader kunde tillgodoräknas på grund av nedsättningen av de sociala avgifterna.

Från och med 2021 har förbundet inte längre avtal att genomföra GRiB utbildningen. Ett nytt inriktningsbeslut togs vilket innebar att RDM ska verka för att brandskyddskontroll i samtliga medlemskommuner ska ske i egen regi. Ett nytt samarbete kring operativ ledning, Räddning i Samverkan - RiS, börjar förverkligas och i slutet av året flyttar Gästrike Räddningstjänst sina inre befäl till SOS-centralen på stationen i Falun.

Ett stort fokus har under de senaste åren legat på att få en ekonomi i balans. Vid utgången av 2022, 2023 och 2024 presenterar förbundet ett positivt resultat.

Under 2023 har den höga inflationen orsakat kraftigt ökade pensionskostnader och övriga kostnadsökningar.

Under 2024 har det varit fortsatt ökade pensionskostnader och höga räntenivåer vilket bidragit till ökade ränteintäkter.

Vidare kommentarer kring årets resultat återfinns under rubriken Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.

Kommunalförbundet Räddningstjänsten Dala Mitt

Räddningstjänsten Dala Mitt, RDM, är ett kommunalförbund för kommunerna Falun, Borlänge, Säter, Gagnef och Ludvika. Våra huvuduppgifter är räddningstjänst och brandförebyggande arbete.

Förbundet styrs av en politiskt tillsatt direktion bestående av tolv ledamöter och tolv ersättare från de fem medlemskommunerna. Antalet politiker från varje kommun fördelas enligt kommunstorleken. Knutet till direktionen finns ett arbetsutskott bestående av direktionens ordförande och fyra vice ordföranden, en från varje medlemskommun.

RDM:s verksamhet leds av en förbundsdirektör. Underställd förbundsdirektören återfinns räddningschefsfunktionen. Räddningschefen ansvarar enligt 3 kap. 16 § Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) för att räddningstjänsten är ändamålsenligt ordnad. Medlemskommunernas uppdrag till förbundet redovisas i en förbundsordning. I den beskrivs räddningstjänstens ansvarsområden och kommunernas ansvarsområden enligt lagen om skydd mot olyckor, LSO. Enligt denna ska RDM fullfölja de skyldigheter som medlemskommunerna ansvarar för enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) och Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE).

Förbundets medlemskommuner har enligt förbundsordningen gett RDM i uppdrag att ansvara för räddningstjänst samt förebyggande åtgärder mot brand enligt LSO.

Därutöver ska RDM, i skälig omfattning, stödja medlemmarna i deras övriga arbete för skydd mot oönskade händelser.

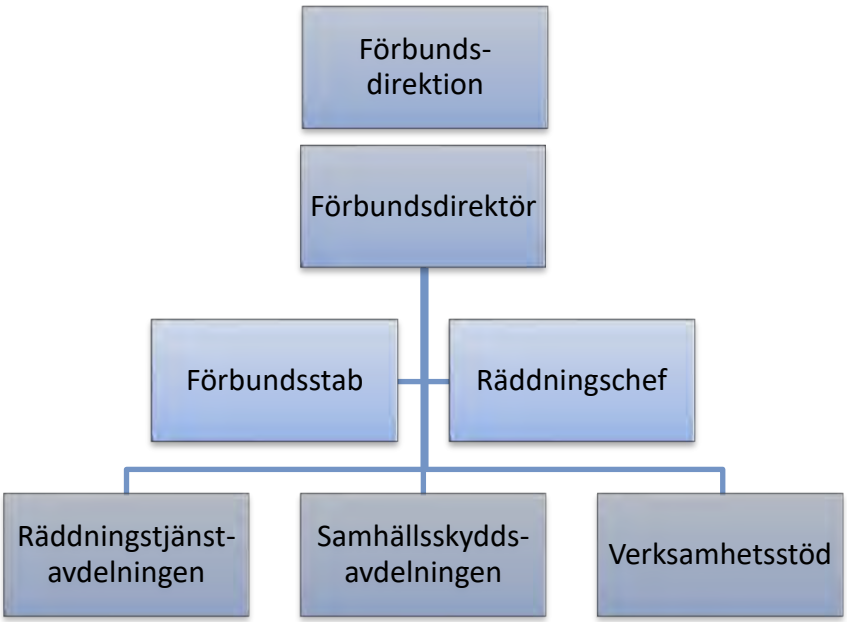

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Periodens resultat 2024-01-01-2024-12-31

Genom överenskommelser som träffas med medlemskommunerna, säkerställer RDM att förbundet har en ekonomi i balans. Överenskommelserna reglerar uppdraget och den ersättning som är förenad med uppdraget. Förbundsdirektionen beslutar om de förändringar som eventuellt behöver göras utifrån rådande ekonomisk situation.

RDM har en finanspolicy som är godkänd av förbundsdirektionen.

För räkenskapsåret 2024 redovisar förbundet ett resultat på 1,7 mnkr vilket är 0,4 mnkr högre än 2023. Det budgeterade anslaget har ökat med 12,9 mnkr jämfört med föregående år.

Resultatet på 1,7 mnkr innebär en positiv avvikelse mot budget med 1,7 mnkr.

Trots att förbundet har haft stora kostnadsökningar för pension, lokalkostnader och löner lyckas resultatet bli 1,7 mnkr bättre än budget. Det förklaras av att förbundets medarbetare löpande under året följt upp resultat mot budget och hanterat tilldelade medel på bästa sätt för förbundets ekonomi. Högre intäkter och lägre avskrivningar har också haft en positiv påverkan på resultatet.

Ränteintäkter som inkommit under slutet av året på likvida medel samt högre intäkter för bla obefogade automatlarm summerar ihop till en positiv påverkan på resultatet med 1,1 mnkr jämfört med prognos.

Verksamhetens intäkter

Förbundets externa intäkter består till största del av intäkter från avtal med kommuner och regioner. I förbundets intäkter ingår från och med 2022 även debiteringar avseende RiS. Ökad bemanning i RiS har gett högre intäkter och kostnader än budgeterat.

Utfallet för externa intäkter är 8,1 mnkr högre än budget och 5,5 mnkr högre än föregående år. Skillnaden i utfall mot budget beror på flera poster, bla brandskyddskontroller, obefogade automatlarm, RiS samt debitering för räddningstjänst, i form av stora händelser inom våra medlemskommuner. Den stora skillnaden mot föregående år är brandskyddskontroller, RiS samt obefogade automatlarm.

Under året har inventarier sålts vilket inbringat 0,2 mnkr i intäkter. Förbundet har fått 0,6 mnkr i bidrag från MSB gällande Räddningstjänst under höjd beredskap.

Verksamhetens kostnader

En stor del av förbundets kostnader avser personalkostnader. Personalkostnader inklusive pensionskostnader utgör 83% av förbundets verksamhetskostnader (beräknat på verksamhetens nettokostnader).

Personalkostnader

Personalkostnader uppgår till 170,3 mnkr jämfört med budget på 165,9 mkr, en skillnad på 4,4 mnkr. Utfallet för samma period förra året var 157,8 mnkr vilket ger att utfallet i år är 12,5 mnkr högre än föregående år.

Högre pensionskostnader och löneökningar har täckts av det ökade anslaget.

Budgeterad pensionskostnad baseras på KPA:s prognoser. Förbundet ansvarar för intjänade pensioner från och med 1998-04-01, dessförinnan respektive medlemskommun. För de kommuner som anslutit sig efter förbundets bildande 1998-04-01, svarar förbundet för intjänande pensioner från inträdesdatum, dessförinnan respektive medlemskommun.

Pensionsavtalen KAP-KL och AKAP-KL gäller från och med 2006-01-01 respektive 2014-01-01. Avtalen innebär att brandmän inom räddningstjänsten, som uppfyller kravet på 30 års anställning med minst 25 år i utryckning, har rätt att avgå med särskild

avtalspension vid 58 års ålder. Detta pensionsavtal kallas SAP-R.

SAP-R är från och med 2023 stängt för nytillträde och kommer därmed på sikt fasas ut. En ny pensionslösning är framtagen där personer som tidigare hade fallit in under SAP-R nu har rätt till en extra pensionsinbetalning på 2 066 kr/månad alternativt få samma summa utbetald som kontant lön. De som är berättigade till SAP-R har haft möjlighet att välja att ligga kvar eller välja 2 066kr/månad i pensionsinbetalning eller lön. 60% har valt att ligga kvar i SAP-R.

AKAP-KL ersattes under 2023 av ett nytt avtal, AKAP-KR och personer som omfattats av KAP-KL har haft valmöjlighet att gå över till det nya avtalet.

Pensionsskulden redovisas som en avsättning i balansräkningen. Total pensionsförpliktelse inklusive särskild löneskatt uppgår till 116,7 mnkr.

Förbundet har inga pensionsförpliktelser som redovisas som ansvarsförbindelse. Förbundet har inte några pensionsmedel.

Övriga driftkostnader

Övriga driftkostnader uppgår till 33,7 mkr jämfört med 32,0 mnkr 2023. Utfallet är 4,0 mnkr högre än budget. Den största enskilda posten som överstigit budgeten är inhyrd personal för brandskyddskontroller vilket även har motsvarande post som intäkt. Kostnader för RiS har varit högre än budget men har även det en motsvarande post som intäkt. Kostnader för förbrukningsmaterial såsom räddningsmaterial har också gjort att budgeten har överskridits. Som kompensation har drivmedelskostnaden varit lägre.

Lokalkostnader

Lokalkostnaderna uppgår till 19,1 mnkr vilket är 0,9 mnkr högre än budget samt 1,5 mnkr högre än föregående år. Ökningen mot föregående år beror på hyreshöjning samt ökade kostnader för service och reparation.

Finansiella intäkter

De finansiella intäkterna består av ränteintäkter på förbundets likvida medel och uppgår till 2,4 mnkr för 2024. Av dessa ränteintäkter är 0,3 mnkr budgeterade vilket ger en positiv avvikelse på 2,1 mnkr jämfört med budget.

Finansiella kostnader

Kostnaden för ränteuppräkning av förbundets pensioner redovisas som en finansiell kostnad och uppgår till 7,3 mnkr för 2024. Det är 0,2 mnkr högre än budget och en ökning med 1,2 mnkr jämfört med föregående år.

Investeringar

Under 2024 har förbundet investerat sammanlagt 16,9 mnkr. De största investeringarna är fordon, varav fyra är färdigställda och sex är under byggnation. Avskrivningarna för året är 10,5 mnkr vilket är 1,1 mnkr lägre än budget. Detta är på grund av längre leveranstider är vad som var beräknat med.

För ytterligare information om förbundets investeringsverksamhet, se avsnittet Investeringsredovisning på sid 33.

Försäkringsskyddet

Företagsförsäkringen är placerad i Dalarnas försäkringsbolag där även förbundets fordon är försäkrade. Försäkringsskyddet är tillfredsställande.

Känslighetsanalys

En förändring med 1% påverkar resultatet med	
Huvudintäkten, kommunbidrag	2,1 mnkr
Räntekostnader	0,01 mnkr
Största kostnadsposten, personalkostnader	1,7 mnkr

Kommunbidrag

Kommunbidrag även benämnt anslag erhålls från medlemskommunerna enligt fördelning i förbundsordningen.

Kommunbidrag 2024
(belopp i tkr)

Kommun	Kommunbidrag
Falun	74 617
Borlänge	65 104
Säter	14 069
Gagnef	13 101
Ludvika	38 509
Totalt	205 400

Styrning och uppföljning

Syfte och uppdrag

Enligt Lagen om skydd mot olyckor, LSO, 3 kap. 1 § ska en kommun för att skydda människors liv och hälsa samt egendom och miljö se till att åtgärder vidtas för att förebygga bränder och skador till följd av bränder samt, utan att andras ansvar inskränks, verka för att åstadkomma skydd mot andra olyckor än bränder. Enligt LSO har kommunerna även följande skyldigheter:

- Genom rådgivning, information och på annat sätt underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt lagen om skydd mot olyckor.
- Utöva tillsyn över enskildas efterlevnad av lagen om skydd mot olyckor.
- Ansvara för att sotning och brandskyddskontroll sker av fasta förbränningsanläggningar.
- Ansvara för räddningstjänstinsatser inom kommunen med undantag för de olyckstyper som faller under statliga myndigheters ansvar.
- Efter avslutad räddningsinsats, om möjligt, informera den skadedrabbade om behovet av vidare åtgärder.
- I skälig omfattning utreda olyckan efter avslutad räddningstjänstinsats.

Förutom räddningstjänst ska kommunerna bedriva förebyggande verksamhet och genomföra efterföljande åtgärder efter räddningsinsats. Kommunernas uppgift är då att utreda orsakerna till olyckan, olycksförloppet och hur insatsen genomförts.

Förbundets medlemskommuner har enligt förbundsordningen gett RDM i

uppdrag att ansvara för räddningstjänst samt förebyggande åtgärder mot brand enligt LSO.

Därutöver ska RDM, i skälig omfattning, stödja medlemmarna i deras övriga arbete för skydd mot oönskade händelser.

Enligt LSO är alla kommuner skyldiga att anta handlingsprogram för olyckor som kan leda till räddningsinsatser. I handlingsprogrammet beskrivs vilka risker som finns inom RDM:s område och vilken förmåga RDM har för att hantera dessa risker.

Handlingsprogrammet innehåller de inriktningsmål som finns för vår verksamhet. Inriktningsmålen liknar mer en vision om vår utveckling i sin utformning och visar vilken position på kartan vi vill ta oss till.

Utöver kraven enligt LSO har RDM enligt förbundsordningen även uppdrag inom andra lagstiftningar, så som Lagen om brandfarliga och explosiva varor samt Lag om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, även benämnd Seveso. Förbundet har dessutom i uppdrag att stödja andra myndigheter som remissinstans.

Verksamhetsplan

I verksamhetsplanen bryts inriktningsmålen ner till verksamhetsmål som formulerats enligt SMART-modellen. Verksamhetsmålen visar vår väg till vår nya position på kartan som inriktningsmålen givit oss.

För att ett mål ska efterleva SMART-kriterierna ska det vara Specifikt, Mätbart, Accepterat, Realistiskt och Tidsatt.

I verksamhetsplanen finns förutom verksamhetsmålen även budget för nästkommande år samt en plan för den interna kontrollen. Det är direktionen som beslutar verksamhetsplanen

Aktivitetsplan

Varje avdelning tar fram aktiviteter som ska genomföras under året. Aktiviteterna är vad varje avdelning ser att de kan bidra med för att vi ska nå våra verksamhetsmål.

Ledningsgruppen prioriterar aktiviteterna och sätter en slutlig aktivitetsplan för verksamhetsåret.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

God hushållning handlar om att styra ekonomi och verksamhet både i ett kortare och i ett längre tidsperspektiv. Enligt kommunallagen ska både mål för verksamheten och finansiella mål sättas som sedan ska följas upp i årsbokslut och delårsrapport. RDM väljer att benämna alla mål som verksamhetsmål, även de av finansiell karaktär.

De verksamhetsmål som bidrar till god ekonomisk hushållning är:

- Vi har en ekonomi i balans
- Vi arbetar som ett lag och får nöjdare medarbetare

Det är en grundförutsättning att vi har en ekonomi i balans för att uppfylla lagens syfte att kommande generationer inte ska betala för en överkonsumtion idag. För att nå en ekonomi i balans behöver vi ständigt följa upp och analysera vår verksamhet varvid även det målet är en del i att nå en god hushållning.

För att en ekonomi i balans ska bli möjlig att uppnå krävs det att vi jobbar som ett lag. Engagerade medarbetare och en god arbetsmiljö skapar förutsättningarna för detta vilket gör att även målet att vi arbetar som ett lag och får nöjdare medarbetare bidrar till en god ekonomisk hushållning.

Av kommunallagen 11 kap. 6 § framgår det att de finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning ska anges för budgetåret. För att göra en mer lättförståelig struktur internt har alla mål i verksamhetsplanen benämnts verksamhetsmål. Enligt lagens mening är nedanstående det finansiella målet för budgetåret 2024.

- Vi har en ekonomi i balans

Förbundet har även tre verksamhetsmål som inte kopplas till god ekonomisk hushållning. Dessa följs upp på samma sätt som ovanstående mål och finns med som en del i efterföljande rapportering om måluppfyllnad. Målen som avses är:

- Vi speglar samhället.
- Vi har en god förmåga att hantera kriser och störningar
- Medborgarna och samarbetspartners ska känna förtroende för RDM i arbetet vi utför.

Sammantagen bedömning

Förbundet gör en sammantagen bedömning att god ekonomisk hushållning uppnås för verksamhetsåret.

Vid årets utgång uppnås det finansiella målet kopplat till god ekonomisk hushållning.

Verksamhetsmål 2024

Inriktningsmål	Mitt RDM		
●	Verksamhetsmål Vi arbetar som ett lag och får allt mer nöjda medarbetare.	Måltal eNPS +5	Utfall eNPS +12
▲	Verksamhetsmål Vi speglar samhället	Måltal Öka andelen kvinnliga sökanden till operativa tjänster med 30%	Utfall Brandman/vikarier heltid: Ökning ca 190% Brandman deltid: Minskning ca 29% Befälstjänster: Ökning 0%

Symbolförklaring ● Uppfylls ▲ Uppfylls delvis ■ Uppfylls ej - Utfall saknas

Vi arbetar som ett lag och får allt mer nöjda medarbetare

Att vi arbetar tillsammans och att vi har nöjda arbetare som vill rekommendera RDM som arbetsgivare ser vi som ett steg till att nå vårt mål om ”Mitt RDM”. Målet följs upp via medarbetarenkät där eNPS-värdet är en del.

eNPS står för Employee Net Promoter Score och ett resultat som är över noll är godkänt. Värdet räknas ut genom att ta andelen (%) ambassadörer minus andelen (%) kritiker.

eNPS ger att RDM rör sig åt rätt håll 2024, och många enheter/avdelningar har ett resultat att vara mycket stolt över. Dessvärre når vi fortfarande inte vår noll vision gällande mobbing och trakasserier, och detta blir fokus för 2025.

Året har präglats av rekrytering både av brandmän och chefer. Då vi saknat många nyckelroller (t e x HR) har vi därför prioriterat det som hållit verksamheten flytande. Efter sommarperioden har vi fyllt de luckor vi haft och ser nu fram emot att göra verkstad av de planer vi satt för året. Att ha en närmaste chef som ser vad jag gör och kan är en grundförutsättning för att trivas på jobbet.

Efter sommaren har vi hållit workshop på temat medarbetarenkät både i mindre grupper och på heltidsstationerna. Samtliga har jobbat fram egna handlingsplaner. Vi har också tagit hjälp av ett stödteam från Sobona/Kommunal för att skapa förutsättningar för ett bättre samverkansarbete tillsammans med chefer, fack och skyddskommittée. Vi tror att detta ger oss bästa möjliga avstamp i fortsatt arbete för RDM’s bästa. Andra konkreta aktiviteter är veckobrev från ledning, information som rör många läggs ut på intranätet (mindre mail), brandmannaråd (forum för våra brandmän att ställa frågor direkt till Räddningschef var 5:e vecka), och ökad närvaro på alla stationer. Allt för att tillse att det finns platser där vi kan prata med varandra och inte om varandra.

Vi speglar samhället

RDM ska ta vara på olika erfarenheter och kompetenser och inkludera egenskaper i rekryteringsförfarandet. Alla ska vara en del av en inkluderande arbetsmiljö oavsett kön, etnicitet, sexuell läggning och andra ”ovidkommande egenskaper”.

Målet mäts genom att vi tar andelen kvinnliga sökande i andel av totalt antal

sökande och jämför det mot tidigare rekryteringar.

Under året har vi rekryterat på flertalet operativa tjänster. Vi har haft förmånen att välkomna nya hel- och deltidsbrandmän, brandmansvikarier, insatsledare och larm- och ledningsbefäl till RDM.

På befälssidan har vi tyvärr inte haft någon kvinnlig sökande, trots ett annars stort söktryck. Kravprofilen för dessa tjänster kräver dock en befälsutbildning, vilket få kvinnor (av de redan få kvinnor inom räddningstjänsten) har.

På vår brandmannarekrytering till våra heltidsstationer, både för fast och vikarietjänst, ser vi dock att fler kvinnor har sökt jämfört med tidigare år. Antalet kvinnliga sökanden till våra RIB-stationer har dock minskat.

RDM har ett fortsatt arbete att göra för att kunna spegla samhället och få fler kvinnor i operativ tjänst.

Inriktningsmål	Dynamisk och stabil organisation		
●	Verksamhetsmål Vi har en ekonomi i balans	Måltal Nettokostnader mindre eller lika med 175,5 mnkr	Utfall Per 20241231 169,5 mnkr
●	Verksamhetsmål Vi har en god förmåga att hantera kriser och störningar	Måltal Fastställa dimensionerade scenarier för höjd beredskap tillsammans med våra medlemskommuner	Utfall Dimensionerande scenarier har tagits fram under Kv4.

Symbolförklaring ● Uppfylls ▲ Uppfylls delvis ■ Uppfylls ej - Utfall saknas

Vi har en ekonomi i balans

Att ha en ekonomi i balans är ett krav enligt kommunallagen, vilket innebär att inkomsterna är större än utgifterna. Förbundet ska vårda tilldelade medel, vid behov omprioritera hur tilldelade medel används och vara proaktiva för att kunna hantera de kraftigt ökade kostnader. Målsättningen är att förbundets nettokostnader innan pensionskostnader och kostnader för extraordinära händelser ska vara i nivå med budget eller bättre, vilket vi har uppnått.

Under 2024 har målsättningen varit att få en fortsatt balans i förbundets ekonomi genom uppföljningar samt kontroll att vi har kostnadstäckning för våra tilläggstjänster.

Resultatet för helår visar att förbundet har ett utfall som är bättre än budget på sista raden. Högre ränteintäkter än budgeterat på likvida medel bidrar till ett positivt resultat för förbundet. Ökade hyreskostnader utöver budgeterad nivå täcks av de vakanser förbundet har haft. Avskrivningskostnaderna är också lägre än budget på grund av långa leveranstider.

Vi har en god förmåga att hantera kriser och störningar

Vår förmåga att positivt kunna påverka utfallet av en negativ händelse. Kriser och störningar kan innebära påverkan på interna processer men även händelser i samhället.

Dimensionerande scenarion för höjd beredskap utifrån regional och lokal risk- och hotbild har fastställts.

MSB:s koncept med länsresurser (plac. vid RDM) för stöd, samordning samt utbildning inför höjd beredskap har fungerat bra, bl.a. i plan för civilpliktiga.

Förutom etablerat nätverk i länet för kommuner för samverkan och stöd i planering för kriser och höjd beredskap har ett forum initierats för RTJ förbund.

Kontinuitetsplanering för att vid störda förhållanden säkerställa verksamheter fortgår. I arbetet beaktas ansvars-fördelning mellan RDM samt kommuner.

Utifrån förändrad hotbild i samhället har arbete med att höja fysiska säkerheten vid Falu stationen inletts. Plan är att fortsätta med övriga heltidsstationer.

Inriktningsmål	Förtroende och kvalitet		
●	Verksamhetsmål Medborgarna och samarbetspartners ska känna förtroende för RDM i arbetet vi utför.	Måltal Högre jämförelsetal än rikssnittet i samtliga medlemskommuner	Utfall Riket 95,6% Falu kommun 99% Borlänge kommun 97,2% Säters kommun 97,9 Ludvika kommun – Gagnef kommun –

Symbolförklaring ● Uppfylls ▲ Uppfylls delvis ■ Uppfylls ej - Utfall saknas

Medborgarna och samarbetspartners ska känna förtroende för RDM i arbetet vi utför
RDM behöver medborgarnas förtroende i hela kedjan, både före, under och efter räddningsinsats, för att fullfölja sitt uppdrag. RDM behöver också goda relationer och professionella samarbeten för att säkerställa att vi når vårt inriktningsmål.

Detta bidrar vi till genom ökad transparens – vi berättar vad det är vi gör.
Det är för medborgarnas säkerhet och trygghet vi arbetar.

RDM är en av de mest välbesökta räddningstjänsterna i sociala medier (främst Facebook). Under 2024 visades RDMs innehåll (inlägg, händelser eller annonser) upp hela 4 700 000 gånger på Facebook, vilket resulterade i cirka 110 000 interaktioner i form av gilla-markeringar, kommentarer eller delningar. Arbetet på sociala medier innebar också att 4 100st nya konton (totalt 34 000 följare) valde att börja följa RDM under 2024. Detta är ett sätt att nå ut till medborgarna och fortsätta vara aktiva med syfte att jobba förebyggande, visa vad räddningstjänsten gör och vad vi står för. Följ oss gärna på sociala medier du med.

Måltal för året var att erhålla högre jämförelsetal i SCBs medborgarundersökning på frågan ”Hur tycker du att räddningstjänsten fungerar i kommunen?”. Jämförelsetalet som nyttjas är ”Andel höga betyg” och målet var ett högre tal än rikssnittet i samtliga medlemskommuner.

Resultat av SCBs medborgarundersökning visar på att måltalet uppfylldes i Falun kommun (99%), Borlänge kommun (97,2%) samt i Säters kommun (97,9%) då rikssnittet för 2024 var 95,6%.
Ludvika och Gagnefs kommun genomförde inte den planerade medborgarundersökning 2024 varvid jämförelsevärden inte erhållits.

Exempel på aktiviteter som genomförts under 2024 för att stärka förtroendet för RDM är bland annat, Människan bakom uniformen, Öppet Hus i Falun samt ytterligare fyra deltidsstationer, Blåsljusdagar i Gagnef och Falun, Mottagande av praoelever samt arbete tillsammans med flera av våra medlemskommuner vad gäller särskilt riskutsatta äldre och genomförande av trygghetsvandringar. Vi fortsätter också att arbeta med hembesök för att sprida kunskap om brandskydd i hem. Allt detta syftar till att skapa kunskap och trygghet i våra kommuner och självklart kanske locka en framtida kollega till oss.

Förväntad utveckling

Osäkert ekonomiska läget

För 2025 blir pensionskostnaderna lägre. Sänkt styrränta ska bidra till att konjunkturen ska vända. Avtalsår samt förnyelse av dispens kommer påverka förbundet under 2025.

Återaktivering av civilplikt

För att öka Sveriges möjlighet att planera och förstärka personalförsörjningen inom totalförsvaret har civilplikten aktiverats inom räddningstjänsten. Detta sker genom regeringsbeslut om totalförsvarsplikt genom ändring i förordningen (1995:238). MSB gavs från den 19 januari 2024 rollen som bemanningsansvarig myndighet genom en ändring i samma förordning.

MSB har ansvar för att utreda personers möjligheter att skrivas in för civilplikt inom räddningstjänst. De personer som kan skrivas in för civilplikt ska genomföra repetitionsutbildning och därefter kommer Plikt- och prövningsverket krigsplacera dem som civilpliktig i räddningstjänst, antingen som räddningsperson eller som räddningsbefäl.

Förbundet står inför stora utmaningar i samband med återuppbyggnaden av det civila försvaret. Som den största räddningstjänstorganisationen i Dalarnas län är det Räddningstjänsten Dala Mitt som står värdorganisation för tillkommande civilpliktiga i länet.

MSB har gett ekonomiskt bidrag till planeringsarbetet (1,5 tjänst) i länet. Övning och utbildning av alla medarbetare i Räddningstjänst och civilpliktiga ska, vad vi vet idag, lösas inom befintlig organisation och liggande ekonomisk ram. Utmanande arbete kvarstår.

Var kan vi öva på sikt?

Det som också står klart är behovet att säkra kvalitativa platser för vår övningsverksamhet. Detta är en gemensam utmaning för alla räddningstjänster i vårt län. Denna fråga hamnar än mer i fokus i takt med vårt arbete mot höjd beredskap, då nya arbetsuppgifter ligger på räddningstjänsten att klara. Detta arbete ligger framför oss.

Lokaler

Ombyggnationen av hygienflödet på våra heltidsstationer för att kunna tvätta larmställ och material är färdigt. Dessa investeringar kommer att medföra en hyresökning för Räddningstjänsten Dala Mitt.

Damernas omklädningsrum på Ludvika heltidsstation har byggts ut för att få plats för alla, detta medför också en hyresökning.

Intern kontroll

Den interna kontrollen är en del av styrning och uppföljning av förbundets verksamhet. Syftet med den interna kontrollen är att den ska bidra till att

- verksamheten når sina mål med effektivitet, säkerhet och stabilitet.
- informationen och rapporteringen om verksamheten och ekonomin är tillförlitlig och rättvisande.
- verksamheten efterlever lagar, regler, avtal med mera.

Arbetet med den interna kontrollen kan beskrivas som en sammantagen process innehållande en robust organisation, riskanalyser som riktar arbetet, planerade åtgärder och kontroller samt slutligen uppföljning.

Resultatet efter kontrollerna som genomförts i anslutning till tertialrapportering och årsbokslut visar att förbundets arbete med att säkra upp processerna för de risk- och målområden som kontrollerats har gett resultat och det har blivit en mer naturlig del av förbundets arbete.

I de interna kontrollerna på dokumenthanteringsplanen har behov av justeringar noterats och arbetet med uppdatering fortsätter. Även arbetet med GDPR fortsätter som en del av det dagliga arbetet.

Vid den sista kontrollen av registerdata för uppföljning saknades uppgifter från en leverantör varför denna punkt uppfylls delvis.

Kontrollerna av prissättningen för våra tilläggstjänster visar att vi har kostnadstäckning men att prissättningen är enligt självkostnadsprincipen och behöver ses över.

Medarbetare i förbundet har genom utbildningar fått större kunskap i inköp och upphandling vilket medfört en större förståelse. Vi tar även hjälp med upphandling av externa parter såsom Upphandlingscenter i Ludvika samt Adda.

Intern kontrollplan 2024

Risk- eller Målområde	Risker	Kontrollmoment	Status
Efterlevnad av externa och interna regelverk	Dataskyddsförordningen efterlevs inte	Kontrollera minst två personuppgiftsbehandlingar per tertial att dessa finns upptagna i registerförteckningen	●
Efterlevnad av externa och interna regelverk	Att sotning och brandskyddskontroll inte genomförs enligt författningar	Kontrollera att vi efterfrågat och erhållit registerdata för uppföljning av leverantör per tertial	▲
Efterlevnad av externa och interna regelverk	Regelverket kring arkivering och gallring efterlevs inte	Kontrollera minst tre handlingstyper per tertial enligt dokumenthanteringsplanen att hantering följer angiven beskrivning	●
Vi har en ekonomi i balans	Att vi inte har kostnadstäckning för våra tilläggstjänster	Kontrollera att vi har kostnadstäckning för våra tilläggstjänster	●
Vi har en ekonomi i balans	Lagen om offentlig upphandling (LOU) efterlevs inte vid upphandlingar och inköp	Stickprov på leverantörsfakturor vilka stäms av mot avtal/upphandling	▲

Symbolförklaring ● Uppfylls ▲ Uppfylls delvis ■ Uppfylls ej - Utfall saknas

Balanskravsresultat

Balanskravsutredning

	2024	2023
Årets resultat enligt resultaträkningen	1,7 mnkr	1,3 mnkr
Reducering av samtliga realisationsvinster	-0,2 mnkr	-0,3 mnkr
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	1,5 mnkr	1,0 mnkr
Årets balanskravsresultat	1,5 mnkr	1,0 mnkr

Årets balanskravsresultat är positivt, det finns inget ingående ackumulerat ej återställt negativt balanskravsresultat. Positiva balanskravsresultat kan enbart användas till att återställa negativa balanskravsresultat från tidigare år och kan därmed inte flyttas med till kommande räkenskapsår.

Väsentliga personalförhållanden

Våra medarbetare i RDM

Medarbetarutvecklingen inom RDM ska tillgodose verksamhetens behov av kompetenta medarbetare för att kunna möta nuvarande och framtida behov. Förbundet ska vara en attraktiv arbetsgivare med en inkluderande kultur. RDM ska vara en arbetsplats där jämställdhetens och mångfaldens möjligheter tas tillvara för ett kreativt och utvecklande arbetsklimat.

Arbetsmiljöarbete

Ett årshjul är infört för systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) för att säkerställa att förbundets arbetsmiljöarbete sker på ett strukturerat sätt. Vi har under året gjort skyddsronder på alla stationer med handlingsplan för prioriterade punkter. Detta år knutet fysisk arbetsmiljö (ljus, kem) samt hygienflöden på våra heltidsstationer. Arbetet är påbörjat men inte avslutat. Till detta kommer medarbetarenkät, resultat & utvecklingssamtal samt APT för att lyfta frågor kopplade till OSA.

Olycksfall, tillbud, färdolyckor och arbetssjukdomar

All inrapportering och utredning av tillbud, arbetsolyckor, arbetssjukdom och färdolyckor rapporteras i det digitala rapporteringsverktyget RIA. Syftet med denna rapportering är att minska risken för arbetsskador genom att förebyggande förbättra arbetsmiljön.

Hälsofrämjande åtgärder

All operativ personal inom förbundet genomför lagstadgad och regelbunden hälsoundersökning en gång per år via företagshälsovården.

Utbildningar

Kompetensutveckling sker bland annat genom att medarbetare utbildas via MSB. Under 2024 har 14 nyanställda medarbetare genomfört preparandutbildning för RiB. 10 medarbetare har genomfört GRIB 1, 10 medarbetare GRIB Räddningsinsats (tidigare GRIB 2).

Kursen Styrkeledare har genomförts av 3 medarbetare, 1st har gått kurserna Insatsledare och 1st har gått Tillsyn A under året. Ingen medarbetare har gått kursen Gruppledare.

Ingen har gått ledningskursen vakthavande befäl för RiS under 2024.

Personalomsättning

Tjänsten som planeringsresurs för Räddningstjänst under höjd beredskap har rekryterats med bidrag från MSB.

Under året har flertalet rekryteringar gjorts, alltifrån brandskyddskontrollanter till chef Räddningstjänstavdelningen.

Vi är en räddningstjänst för alla

Genom att delta i Pride visar förbundet för medborgare, medarbetare och blivande medarbetare att RDM är en organisation som står upp för mänskliga rättigheter.

Medarbetarstatistik

Antal anställda
Jämförelse 2024 med 2023

Fördelning

	2024*	2023*
Heltid dagtid	47	40
Heltid operativ	109	105
RIB	254	259
Värn	21	21
TOTALT	431	425

**Vid årsskifte till angivet år*

Sjukfrånvaro

	2024	2023
Total sjukfrånvaro i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid	1,92%	1,88%
Andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer	26,68%	9,56%
Sjukfrånvaron för kvinnor	3,40%	1,66%
Sjukfrånvaron för män	1,74%	1,90%
Sjukfrånvaron i åldrarna 29 år eller yngre	0,77%	0,69%
Sjukfrånvaron i åldrarna 30 − 49 år	2,19%	1,58%
Sjukfrånvaron i åldrarna 50 år eller äldre	1,75%	2,72%

Resultaträkning

Belopp i tkr

	Not	Årsbokslut 2024	Årsbokslut 2023
Verksamhetens intäkter	2	34 878	29 378
Verksamhetens kostnader	3,8,9	-223 147	-207 352
Avskrivningar	4	-10 470	-8 787
Verksamhetens nettokostnader		-198 739	-186 761
Kommunbidrag	5	205 400	192 501
Verksamhetens resultat		6 661	5 740
Finansiella intäkter	6	2 441	1 695
Finansiella kostnader	7	-7 371	-6 125
Årets resultat		1 731	1 310

Balansräkning

Belopp i tkr

	Not	2024-12-31	2023-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Mark och byggnader	10	12 969	13 472
Maskiner och inventarier	11,19	84 415	77 345
Summa materiella anläggningstillgångar		97 384	90 817
Finansiella anläggningstillgångar			
Finansiella anläggningstillgångar	12	1 812	1 933
Summa finansiella anläggningstillgångar		1 812	1 933
Summa anläggningstillgångar		99 196	92 750
Omsättningstillgångar			
Fordringar	13	47 104	38 889
Kassa och bank	14	77 369	68 058
Summa omsättningstillgångar		124 473	106 947
Summa tillgångar		223 669	199 697
Eget kapital, Avsättningar och Skulder			
Eget kapital	15	8 850	7 540
Periodens resultat		1 731	1 310
Summa eget kapital		10 581	8 850
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner (inkl. löneskatt)	16	116 699	93 593
Summa avsättningar		116 699	93 593
Skulder			
Långfristiga skulder	17,19	1 012	813
Kortfristig del av långfristiga skulder		195	142
Kortfristiga skulder	18	95 182	96 299
Summa skulder		96 389	97 254
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		223 669	199 697
Ställda säkerheter och ansvarsförbindelser		Inga	Inga

Kassaflödesanalys

Belopp i tkr

	2024	2023
Den löpande verksamheten		
Årets resultat	1 731	1 310
Justering av poster som inte ingår i kassaflödet		
Förändring av pensionsskuld	23 106	16 176
Förändring av skuld för leasade personbilar	252	955
Justeringar för avskrivningar	10 470	8 787
Realisationsresultat vid försäljning av anläggningstillgångar	-242	-300
Justering i finansiella fordringar	120	55
Kassaflöde före ändring av rörelsekapital	35 437	26 983
Förändring rörelsekapital		
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar	-8 215	20 680
Ökning/minskning av kortfristiga skulder	-1 117	12 610
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-9 332	33 290
Investeringsverksamheten		
Nettoinvesteringar i materiella anläggningstillgångar	-17 036	-20 514
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	242	300
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-16 794	-20 214
Årets kassaflöde	9 311	40 059
Likvida medel vid periodens början	68 058	27 999
Likvida medel vid periodens slut	77 369	68 058

Noter

Not 1 - Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning (2018:597, LKBR) och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR).

Grundläggande redovisningsprinciper

Intäkter som är inkomna efter periodens slut, men som avser redovisningsåret, har bokförts som tillgång och tillgodoförts resultatet. Leverantörsfakturor som inkommit efter periodens slut, men avser redovisningsåret har skuldförts och belastat resultatet.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar har upptagits till anskaffningsvärdet minskat med årliga avskrivningar i balansräkningen. Med anläggningstillgångar avses objekt med en ekonomisk livslängd om minst tre år och med en total utgift över ett halvt prisbasbelopp exklusive moms. Materiella anläggningstillgångar skrivs av planenligt efter tillgångarnas nyttjandeperiod. Avskrivningarna påbörjas när anläggningarna tas i bruk.

Komponentavskrivning har tillämpats sedan 2017 för avancerade anläggningar som till exempel mark och byggnader samt komplicerade fordon som bland annat höjdfordon, släckbilar och tankbilar.

Omsättningstillgångar

Kundfordringar och övriga kortfristiga fordringar är upptagna till det belopp varmed de beräknas inflyta.

Pensionsskuld

Pensionsskuldens förändring, dvs avsättning för förmånsbestämd ålderspension har redovisats bland verksamhetens kostnader liksom löneskatten för denna del. Pensionsutbetalningar har minskat pensionsskulden.

Den avgiftsbestämda ålderspensionen har avsatts maximalt och redovisats i verksamhetens kostnader, liksom löneskatten. Den del som inte är inbetald till KPA vid årsskiftet redovisas som kortfristig skuld.

Leasing

Under året har ett nytt leasingavtal tecknats för fordon vilket är att betrakta som finansiell leasing. Leasingperioden är avtalad till fem år och förbundet har möjlighet att köpa fordonet för 140tkr, vid leasingperiodens slut. Avtalen har rörlig ränta och ränteförändringar bokförs som variabla avgifter, även serviceavgift debiteras som variabel avgift.

De leasingavtal som funnits sedan tidigare är fortsatt att betrakta som operationell leasing.

Förbundets hyresavtal ska utredas om de är att betraktas som finansiell leasing, varför den aktuella redovisningen av dessa kan ses som avsteg från lag om kommunal bokföring och redovisning. Arbetet med utredningen är påbörjad under året.

Skulder

Upplupna löner, kompskuld och outtagen semester inklusive sociala avgifter skuldbokförs. Sociala avgifter på dessa löneskulder bokförs i form av PO-påslag enligt SKR för nästkommande år.

Leverantörsskulder och övriga kortfristiga skulder är upptagna till det belopp de avses betalas.

Periodisering av pensionskostnader löpande under året

Med stöd i LKBR 4 kap 4§ redovisas pensionskostnaderna från och med räkenskapsåret 2021 jämnt fördelade med en tolftedel varje månad löpande under året. Detta för att ge en mer rättvisande bild av förbundets ekonomi. Kostnaderna baseras på senast kända prognos från KPA, vilken uppdateras varje tertial. Utbetalda pensionspremier redovisas som tidigare månatligen.

Belopp i tkr

Not 2 Verksamhetens intäkter	2024	2023
Taxor och avgifter	8 325	3 920
Automatlarm	6 293	5 767
Restvärdesräddning och vägsanering	563	633
Bidrag och ersättning	1 139	764
Räddningstjänst	1 998	2 840
RiS	8 675	6 714
Övriga intäkter	7 885	8 740
Summa	34 878	29 378

Not 3 Verksamhetens kostnader	2024	2023
Arvoden och löner till personal	104 058	99 680
Personalomkostnader	37 031	35 226
Pensionskostnader	29 226	22 856
RiS	6 605	5 998
Lokaler	19 127	17 608
Förbrukningsmateriel	8 014	7 266
Främmande tjänster	9 783	7 875
Övriga kostnader	9 303	10 843
Summa	223 147	207 352

Not 4 Avskrivningar	2024	2023
Byggnader	945	968
Maskiner och inventarier	9 525	7 819
Summa	10 470	8 787

Not 5 Anslag från medlemskommunerna	2024	2023
Borlänge	65 104	60 843
Falun	74 617	69 678
Säter	14 069	13 092
Gagnef	13 101	12 234
Ludvika	38 509	36 654
Summa	205 400	192 501
Därav uppgår fordran på medlemskommunerna för årets resultat till	-	-

Not 6 Finansiella intäkter	2024	2023
Övriga intäktsräntor	2 441	1 695
Summa finansiella intäkter	2 441	1 695

Not 7 Finansiella kostnader	2024	2023
Räntekostnader på pensionsskuld	7 281	6 076
Övriga räntekostnader	67	28
Bankkostnader	23	21
Summa finansiella kostnader	7 371	6 125

Not 8 Revisionskostnader	2024	2023
Kostnader för räkenskapsrevision		
Sakkunnigt biträde	270	203
Förtroendevalda revisorer	12	10
Summa räkenskapsrevision	282	213
Kostnad för övrig revision		
Sakkunnigt biträde	85	85
Förtroendevalda revisorer	-	-
Summa övrig revision	85	85
Summa totalt revision	367	298

Not 9 Operationella leasingavtal	2024	2023
Varav förfaller		
inom ett år	15 074	14 806
senare än ett år men inom fem år	38 884	22 649
senare än fem år	21 927	26 213

Samtliga leasingavtal för hyror har betraktats som operationell leasing. Översyn av hyresavtalen pågår för att göra en bedömning av eventuell finansiell leasing.

Not 10 Mark och byggnader	2024-12-31	2023-12-31
Anskaffningsvärde		
Ingående anskaffningsvärde	20 788	20 788
Årets anskaffningar	442	-
Varav pågående nyanläggningar	-	-
Omklassificering	-	-
Summa anskaffningsvärde	21 230	20 788
Avskrivningar på byggnader		
Ingående avskrivningar	-7 316	-6 348
Årets avskrivningar	-945	-968
Summa ackumulerade avskrivningar	-8 261	-7 316
Planenligt restvärde	12 969	13 472
Genomsnittlig nyttjandeperiod	22 år	21 år

Not 11 Maskiner och inventarier	2024-12-31	2023-12-31
Anskaffningsvärde		
Ingående anskaffningsvärde	156 755	136 269
Årets anskaffningar	16 596	20 513
Varav pågående nyanläggningar	*9 973*	*13 496*
Utrangerade anläggningar	-	-27
Omklassificering	-	-
Summa anskaffningsvärde	173 351	156 755
Därav finansiell leasing	*1 458*	*1 032*
Avskrivningar på maskiner och inventarier		
Ingående avskrivningar	-79 410	-71 618
Årets avskrivningar	-9 526	-7 819
Ack avskrivningar på utrangerade anläggningar		27
Summa ackumulerade avskrivningar	-88 936	-79 410
Planenligt restvärde	84 415	77 345
Därav finansiell leasing	*1 149*	*957*
Genomsnittlig nyttjandeperiod	11 år	12 år

Not 12 Finansiella anläggningstillgångar	2024-12-31	2023-12-31
Långsiktig finansiell fordran	1 812	1 933
Summa finansiella anläggningstillgångar	1 812	1 933

Not 13 Fordringar	2024-12-31	2023-12-31
Kundfordringar	37 171	26 601
Moms och skatt	5 092	6 101
Interimsfordringar	4 821	6 151
Övriga fordringar	20	36
Summa fordringar	47 104	38 889

Not 14 Kassa och bank	2024-12-31	2023-12-31
Banktillgodohavande	77 369	68 058
Summa kassa och bank	77 369	68 058

Not 15 Eget kapital	2024-12-31	2023-12-31
Ingående eget kapital	8 850	7 540
Periodens resultat	1 731	1 310
Summa eget kapital	10 581	8 850

Not 16 Avsättning för pensioner	2024-12-31	2023-12-31
Ingående avsättning till pensioner inkl löneskatt	93 593	77 417
Nyintjänad förmånsbestämd ålderspension	6 843	4 688
Nyintjänad särskild avtalspension	7 014	5 233
Ändrat livslängdsantagande		
Årets pensionsutbetalningar	-2 446	-2 933
Ränte- och basbeloppsuppräkningar	7 281	6 076
Övrig post	-97	-46
Förändring av särskild löneskatt	4 511	3 158
Utgående avsättning	116 699	93 593

Upplysningar om redovisningsprinciper avseende pensionsavsättning
Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda är beräknade av KPA enligt RIPS07. Likviditetsöverskottet förvaltas i egen regi och används till investeringar i fastigheter, maskiner och inventarier. Visstidsförordnanden som ger rätt till särskild avtalspension redovisas som avsättning när det är troligt att de kommer att leda till utbetalningar. Avtal som inte lösts ut redovisas som ansvarsförbindelse, inga sådana finns för närvarande. Inga pensioner intjänade före 1998 finns att redovisa som ansvarsförbindelser.

Not 17 Långfristiga skulder	2024-12-31	2023-12-31
Skuld för leasade personbilar	1 207	955
Varav kortfristig del	*195*	*142*
Summa långfristiga skulder	1 207	955

Not 18 Kortfristiga skulder	2024-12-31	2023-12-31
Individuell del av pensionsskulden (upplupen kostnad)	4 996	4 312
Leverantörsskulder	11 926	15 350
Mervärdesskatt	1 314	1 730
Källskatt	2 561	2 550
Särskild löneskatt	3 718	3 483
Sociala avgifter på utbetald lön	2 738	2 601
Upplupen lön, övertid med mera	2 579	2 551
Upplupen kompskuld	816	702
Upplupna semesterlöner	4 570	4 089
Sociala avgifter för upplupna löner	3 205	3 464
Förutbetalda intäkter	53 724	53 593
Övriga interimsskulder	3 035	1 874
Summa kortfristiga skulder	95 182	96 299

Not 19 Leasing	2024	2023
Externa finansiella leasingavtal		
Maskiner och inventarier		
Totala minimileaseavgifter	1 517	1 217
Nuvärde minimileaseavgifter	1 271	1 037
Därav förfaller inom ett år	*266*	*189*
Därav förfaller inom ett - fem år	*1 241*	*1 028*
Därav förfaller senare än fem år	*-*	*-*

Driftredovisning

Belopp i tkr

Avdelning	Utfall 2024-12-31	Utfall 2023-12-31	Budget 2024	Avvikande utfall mot budget
Räddningstjänstavdelningen				
Kostnader	-130 676	-128 887	-129 537	-1 139
Externa intäkter	20 013	19 437	14 054	5 959
Nettokostnad	-110 662	-109 450	-115 482	4 820
SSA/Utbildning				
Kostnader	-17 161	-11 374	-15 622	-1 539
Externa intäkter	10 620	6 334	7 935	2 685
Avskrivningar	-235	-74	-	-235
Nettokostnad	-6 775	- 5 114	-7 687	911
Verksamhetsstöd				
Kostnader	-36 813	-35 162	-36 405	-409
Externa intäkter	959	872	616	343
Nettokostnad	-35 854	-34 290	-35 789	-66
Förbundsstab				
Kostnader*	-38 498	-31 929	-32 240	-6 258
Externa intäkter	3 286	2 735	4 187	-901
Avskrivningar	-10 235	-8 713	-11 561	1 326
Nettokostnad	-45 447	-37 907	-39 614	-5 833
Summa verksamhetens nettokostnad	-198 739	-186 761	-198 572	-167

*inkluderar pensionskostnader för hela förbundet.

Räddningstjänstavdelningen
Högre kostnader i utfall än budget avser till största delen räddningsmaterial. Intäkter har ökat för vårt ledningssystem RiS samt för insatser och obefogade automatlarm som också varit högre än budgeterat. Bidrag från MSB för planerings- och utbildningsresurs har inte varit budgeterat, vilket påverkar både intäkts och kostnadssidan.

SSA/Utbildning
Högre kostnader och intäkter jämfört med budget härrör till brandskyddskontrollerna.

Verksamhetsstöd
Högre lokalkostnader har balanserats av lägre personalkostnader och högre intäkter än budgeterat.

Förbundsstab
Högre kostnader än budgeterat beror på ökade pensionskostnader samt ökade löneskulder inklusive sociala avgifter. Avskrivningarna har varit lägre pga långa leveranstider som försenar aktiveringarna vilket även påverkar intäkter för kvalitetshöjande investeringar.

Investeringsredovisning

Total investeringsbudget för 2024 är 26,0 mnkr vilket inkluderar årets kvalitetshöjande investeringar i Ludvika.

De kvalitetshöjande investeringar som görs i Ludvika bekostar Ludvika kommun genom att stå för avskrivningarna för dessa investeringar.

Totalt medflyttade medel från investeringsbudget tidigare än 2024 summeras till 29,2 mnkr. Total investeringsbudget för 2024 är därmed 55,2 mnkr.

Prognosen för 2024 var att 43,0 mnkr skulle bli färdigställda under året men resultatet blev 25,2 mnkr, resterande beräknas bli färdigställda under 2025.

Flera av de pågående projekten beräknas bli färdigställda i början av 2025. Inköp av höjdfordon är en av de större investeringarna som är påbörjat med upphandling.

Nedan presenteras förbundets investeringar.

Belopp i tkr	Utgifter sedan projektens start			Varav årets investeringar		
Färdigställda projekt	Beslutad totalutgift	Ack. utfall	Avvikelse	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse
Räddningsutrustning	2 105	2 073	32	1 965	2 073	-108
Fordon	11 653	11 652	1	482	3 433	-2 952
varav Släckbil	*5 109*	*5 109*	*0*	*0*	*49*	*-49*
varav Släckbil	*5 007*	*5 007*	*0*	*307*	*2 746*	*-2 439*
Kvalitetshöjande investeringar Ludvika	10 441	10 441	0	1 619	192	1 427
varav tankbil	*5 302*	*5 302*	*0*	*809*	*0*	*809*
varav lastväxlare	*5 139*	*5 139*	*0*	*810*	*192*	*618*
Övrigt inkl fastighet	1 022	995	27	328	947	-618
Summa färdigställda projekt	25 222	25 161	61	4 394	6 645	-2 251
Pågående projekt	Beslutad totalutgift	Ack. utfall	Avvikelse	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse
Räddningsutrustning	753	116	637	586	116	470
Fordon	20 283	9 719	10 564	15 867	9 586	6 281
Kvalitetshöjande investeringar Ludvika	5 881	165	5 716	2 181	100	2 081
Övrigt inkl fastighet	3 061	191	2 870	2 972	164	2 807
Summa pågående projekt	29 978	10 191	19 787	21 606	9 966	11 639
Summa Investeringsprojekt	55 200	35 352	19 848	26 000	16 611	9 389

Drift- och investeringsredovisning

Upplysningar om drift- och investeringsredovisningens uppbyggnad

Direktionen för RDM fastställer årligen i juni månad ekonomisk plan för de tre närmast kommande åren. Medlemmarna enas om den ekonomiska ram som gäller för nästkommande budgetår senast i juni månad året före nästkommande budgetår. Förbundet upprättar därefter en internbudget på avdelningsnivå som fastställs vid sista direktionsmöte som infaller innan budgetårets start.

Medlemskommunerna tilldelar förbundet ett medlemsbidrag som täcker de kostnader som återstår när intäkter i form av taxor, avgifter och övriga intäkter är avräknade. Omdisponering av medlemsbidragen mellan förbundets avdelningar får ske under året så länge det ej påverkar det totala medlemsbidrag som är tilldelat förbundet.

Underskott i verksamheten som är av sådan omfattning att det inte behöver täckas balanseras till nästkommande år, maximalt 1% av anslagets storlek. Underskott överstigande 1% av anslagets storlek täcks upp innevarande år genom extra bidrag från medlemskommunerna.

Överskott över 1% av anslagets storlek. som uppkommer under ett verksamhetsår delas ut till medlemskommunerna under förutsättning att inga balanserade underskott finns från tidigare år.

I samband med att medlemskommunerna enas om den ekonomiska ramen tilldelar de även ramanslag för investeringar. Ramarna för investeringar fördelar förbundet i sin internbudget efter behov. Investeringsbudgen fastställs vid sista direktionsmötet som infaller innan budgetårets start.

Upplysningar om tillämpande internredovisningsprinciper

Driftredovisningens intäkter och kostnader speglar de ekonomiska relationerna mellan förbundets avdelningar. Kommunbidragen och finansnettot redovisas inte på någon avdelning utan är specificerad i uppställningen i driftredovisningen efter verksamhetens nettokostnader.

Personalomkostnader i form av arbetsgivaravgifter är fördelade med faktisk kostnad per avdelning. Pensionskostnaden inklusive löneskatt belastar i sin helhet avdelning Förbundsstab.

Inga gemensamma kostnader fördelas ut med schabloner. Största delen av de gemensamma kostnader som finns i förbundet som avser lokaler och IT tas hela utfallet för i avdelning Verksamhetsstöd. Varje avdelning har sedan ett flertal kostnadsställen kopplade till sig där ytterligare fördelning görs för att underlätta uppföljningen.

Drift- och investeringsredovisningens samband med årsredovisningens övriga delar

Driftredovisningens intäkter och kostnader summerar ihop till raderna för verksamhetens intäkter respektive kostnader i resultaträkningen. Avskrivningarna kopplar till kassaflödesanalysens post för de samma och årets resultat kopplas till Eget kapital i balansräkningen. Totala investeringar för året som anges i investeringsredovisningen kopplar ihop med upptaget belopp i Balansräkningens not 10 och 11. Investeringar i materiella anläggningstillgångar enligt kassaflödesanalysen kopplas ihop med investeringsbudgeten som kompletteras med finansiella leasingavtal i not 19.

Politisk ledning 2024

Arbetsutskott

Fredrik Jarl (C), ordförande	Gagnef
HåGe Persson (M), vice ordförande	Ludvika
Liza Lundberg (S)	Falun
Ulrik Bergman (M)	Borlänge
Mats Nilsson (S)	Säter

Direktion – ordinarie ledamöter

Fredrik Jarl (C), ordförande	Gagnef
Eva-Lotta Törnblom (S)	Gagnef
HåGe Persson (M) vice ordförande	Ludvika
Ida Friberg (V)	Ludvika
Liza Lundberg (S)	Falun
Anders Lindh (M)	Falun
Susanne Martinsson (C)	Falun
Ulrik Bergman (M)	Borlänge
Jan Svälas (SD)	Borlänge
Lars Jansson (S)	Borlänge
Mats Nilsson (S),	Säter
Göran Söderqvist (M)	Säter

Direktion – ersättare

Jan Wiklund (M)	Gagnef
Anders Bengtsson (KD)	Gagnef
Leif Pettersson (S)	Ludvika
Anders Sjödin (C)	Ludvika
Tony Björk (S)	Falun
Sven-Olov Ytterholm (M)	Falun
Erik Eriksson (MP)	Falun
Jussi Nieminen Jusola (S)	Borlänge
Lars Karlsson (M)	Borlänge
Ulf Rydén (C)	Borlänge
Fredrik Vådegård (KD)	Säter
Caroline Willfox(M)	Säter

Förbundsrevision

Fredrick Federley (C)	Gagnef
Owe Asmola (M)	Ludvika
Lars Lundh (S)	Falun
Katrin Rehnström (KD)	Borlänge
Anders Johansson (C)	Säter

Revisionsberättelse

Räddningstjänsten Dala Mitt
Lugnetleden 3, 791 38 Falun
023-48 88 00
www.dalamitt.se
info@dalamitt.se

Kommunalförbundet Räddningstjänsten Dala Mitt 2024-03-03
Revisionen

För kännedom
Kommunfullmäktige i medlemskommunerna
Förbundsdirektionen i Räddningstjänsten Dala Mitt

Granskning av bokslut och årsredovisning 2024
Kommunalförbundets revisorer ska enligt kommunallagen 12 kap bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande. Granskningsresultatet framgår av bifogad granskningsrapport som utarbetats av KPMG.

Vi har i granskningen inte funnit några väsentliga felaktigheter. Årsredovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och god redovisningssed. Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av förbundets resultat och ställning. Utöver att förbundet i nuläget inte redovisar några hyresavtal enligt RKRs rekommendation om finansiell leasing.

Vi delar direktionens bedömning att finansiella mål och verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning i allt väsentligt är uppfyllda.

Baserat på vår granskning av bokslut och årsredovisning lämnar vi följande rekommendationer till direktionen:

- Säkerställa att pågående utredning om hyresavtal ska redovisas som finansiell leasing slutförs.
- Om målet ”medborgarna och samarbetspartners ska känna förtroende för RDM i arbetet vi utför” kvarstår kommande år anser vi att mätning för att bedöma måluppfyllelsen ska omfatta samtliga medlemskommuner.
- Tydliggöra vad som utgör bedömning över om mål bedöms vara uppfyllt/delvis uppfyllt/ej uppfyllt.
- Säkerställa att behörighet vid utbetalningar sker enligt principen två i förening.

Revisionen begär yttrande över vilka åtgärder som kommer att vidtas med anledning av ovanstående rekommendationer, senast 2025-05-20.

För de förtroendevalda revisorerna i Räddningstjänsten Dala Mitt

Lars Lundh
Sammankallande för revisionen

Penneo document key: EAD3C-ETPOT-UDUEE-KI3QH-8NH2K-5ZTFJ

Granskning av bokslut och årsredovisning 2024

Räddningstjänsten Dala Mitt

—

KPMG AB

2025-03-03

Granskningsresultat

Nedan redogörs för resultatet av den översiktliga granskningen och de noteringar som gjorts i samband med denna.

Årsredovisningens räkenskaper

Enligt 4 kap. 1 § LKBR ska en årsredovisning innehålla en förvaltningsberättelse, resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, noter, driftredovisning, investeringsredovisning.

Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar är förenliga med årsredovisningens övriga delar. Vår bedömning är att kommunalförbundet i huvudsak efterlever RKRs rekommendationer.

Vår bedömning är att kassaflödesanalysen redovisar kommunalförbundets finansieringar och investeringar och att kassaflödesanalysen har upprättats i enlighet med gällande rekommendation.

Vår bedömning är att kommunalförbundet i huvudsak efterlever RKRs rekommendationer men att eventuell redovisning av hyresavtal som finansiell leasing bör utredas. Arbetet med utredningen är påbörjat under året.

Vår bedömning är att informationen kring driftredovisningen i årsredovisningen uppfyller kraven i enlighet med lagstiftningen.

Vår bedömning är att informationen för investeringsverksamheten i årsredovisningen uppfyller kraven på en samlad investeringsredovisning i enlighet med lagstiftningen.

Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av förbundets finansiella ställning per den 31 december 2024 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året. Utöver att man inte redovisar några hyresavtal enligt RKRs rekommendation om finansiell leasing.

KPMG

© 2023 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

Document Classification: KPMG Public

Driftredovisning

Avdelning	Utfall 2024-12-31	Utfall 2023-12-31	Budget 2024	Avvikande utfall mot budget
Räddningstjänstavdelningen				
Kostnader	-130 676	-128 887	-129 537	-1 139
Externa intäkter	20 013	19 437	14 054	5 959
Nettokostnad	**-110 662**	**-109 450**	**-115 482**	**4 820**
SSA/Utbildning				
Kostnader	-17 161	-11 374	-15 622	-1 539
Externa intäkter	10 620	6 334	7 935	2 685
Avskrivningar	-235	-74	-	-235
Nettokostnad	**-6 775**	**- 5 114**	**-7 687**	**911**
Verksamhetsstöd				
Kostnader	-36 813	-35 162	-36 405	-409
Externa intäkter	959	872	616	343
Nettokostnad	**-35 854**	**-34 290**	**-35 789**	**-66**
Förbundsstab				
Kostnader*	-38 498	-31 929	-32 240	-6 258
Externa intäkter	3 286	2 735	4 187	-901
Avskrivningar	-10 235	-8 713	-11 561	1 326
Nettokostnad	**-45 447**	**-37 907**	**-39 614**	**-5 833**
Summa verksamhetens nettokostnad	**-198 739**	**-186 761**	**-198 572**	**-167**

*inkluderar pensionskostnader för hela förbundet.

Räddningstjänstavdelningen

Högre kostnader i utfall än budget avser till största delen räddningsmaterial. Intäkter har ökat kopplat till förbundets ledningssystem RiS samt bidrag från MSB för planerings- och utbildningsresurs var ej med i budget, detta har både påverkat intäkter och kostnader.

SSA/Utbildning

Avvikelser mot budget är kopplat till brandskyddskontroller som varit fler.

Verksamhetsstöd

Har ökade lokalkostnader mot budget, men samtidigt lägre personalkostnader vilket gett en mindre avvikelse mot budget.

Förbundstab

Högre kostnader än budgeterat beror på ökade pensionskostnader samt ökade löneskulder inklusive sociala avgifter. Avskrivningarna har varit lägre pga långa leveranstider som försenar aktiveringarna.

KPMG

© 2023 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

Document Classification: KPMG Public

Investeringsredovisning

Belopp i tkr	Utgifter sedan projektens start			Varav årets investeringar		
Färdigställda projekt	Beslutad totalutgift	Ack. utfall	Avvikelse	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse
Räddningsutrustning	2 105	2 073	32	1 965	2 073	-108
Fordon	11 653	11 652	1	482	3 433	-2 952
varav Släckbil	*5 109*	*5 109*	*0*	*0*	*49*	*-49*
varav Släckbil	*5 007*	*5 007*	*0*	*307*	*2 746*	*-2 439*
Kvalitetshöjande investeringar Ludvika	10 441	10 441	0	1 619	192	1 427
varav tankbil	*5 302*	*5 302*	*0*	*809*	*0*	*809*
varav lastväxlare	*5 139*	*5 139*	*0*	*810*	*192*	*618*
Övrigt inkl fastighet	1 022	995	27	328	947	-618
Summa färdigställda projekt	**25 222**	**25 161**	**61**	**4 394**	**6 645**	**-2 251**
Pågående projekt	Beslutad totalutgift	Ack. utfall	Avvikelse	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse
Räddningsutrustning	753	116	637	586	116	470
Fordon	20 283	9 719	10 564	15 867	9 586	6 281
Kvalitetshöjande investeringar Ludvika	5 881	165	5 716	2 181	100	2 081
Övrigt inkl fastighet	3 061	191	2 870	2 972	164	2 807
Summa pågående projekt	**29 978**	**10 191**	**19 787**	**21 606**	**9 966**	**11 639**
Summa Investeringsprojekt	**55 200**	**35 352**	**19 848**	**26 000**	**16 611**	**9 389**

Investeringsbudget för år 2024 uppnås nästan. Totalt medflyttade medel från investeringsbudget tidigare än 2024 summeras till 29,0 mnkr. Total investeringsbudget för 2024 är därmed 55,2 mnkr.

Prognosen för 2024 var att investeringar för 43 mnkr skulle bli färdigställda under året men resultatet blev 25,2 mnkr, resterande beräknas bli färdigställda under 2024.

Några av de pågående projekten är påbörjade med upphandling men långa leveranstider gör att det är svårt att beräkna när de blir färdigställda.

Störst avvikelse avser fordon där förbundet påbörjat med upphandling.

KPMG

© 2023 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

Balanskravsresultat

Räddningstjänsten redovisar en bedömning av balanskravsresultatet i förvaltningsberättelsen. Av årsredovisningen framgår det att förbundets balanskravsresultat uppgår till 1,5 mnkr. Resultatet består av årets resultat på 1,7 mnkr, reducering av realisationsvinster med -0,2 mnkr.

Det finns inget negativt balanskravsresultat att återställa från tidigare år.

Beräkningen som ligger till grund för kommunens balanskravsresultat innehåller enligt vår bedömning inga väsentliga felaktigheter.

Vi bedömer, utifrån redovisningen av balanskravsresultatet i årsredovisningen, att det lagstadgade balanskravet uppfylls.

KPMG

© 2023 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

Resultaträkning

Belopp i Mkr	2024-12-31	Budget 2024	2023-12-31	Prognos 2023
Verksamhetens nettokostnader	-198,7	-198,6	-186,8	-199,3
Förändring i %, jmf med fg år	6,4%	6,3%	-1,1%	0,4%
Medlemsbidrag	205,4	205,4	192,5	205,4
Förändring i %, jmf med fg år	6,7%	6,7%	-1,1%	1,8%
Finansnetto	-5	-6,8	-4,4	-5,6
Årets resultat	1,7	0,0	1,3	0,5
Nettokostnader i relation till medlemsbidrag %	-97%	-97%	-97%	-97%

Förbundets resultat för året uppgår till 1,7 mkr, vilket är 0,4 mkr bättre än samma period förra året.

Det ökade resultatet beror främst på ökade verksamhetens intäkter där brandskyddskontroller står för den största ökningen då förbundet nu gör alla kontroller själva och tidigare sköttes det av en extern part. Samt ökade intäkter från RIS, där förbundet får ersättning för 12 personer med heltidstjänster. Verksamhetens intäkter har totalt ökat med ca 5,5 mkr jämfört med 2023.

Verksamhetens kostnader har ökat mer än medlemsbidragen ökat med. Där pensionskostnader ökat med 6,4 mkr jämfört med förra året och personalkostnader med 6,1 mkr. Pensionskostnader stod 2024 för ca 13% av verksamhetens kostnader jämfört ca 11% 2023.

Utfallet för nettokostnader är i linje med prognos och budget.

KPMG

© 2023 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

Document Classification: KPMG Public

Balansräkning

Belopp i mnkr	Kommunalförbundet	
	2024-12-31	2023-12-31
Balansomslutning	223,70	199,70
Redovisat eget kapital	10,60	8,90
Redovisad soliditet	5%	1%
Omsättningstillgångar	124,50	106,90
Kortfristiga skulder	95,20	96,30
Balanslikviditet	131%	101%

I balansräkningen ökar materiella anläggningstillgångar genom att årets investeringar överstiger årets avskrivningar. Fordringar ökar på grund av att kundfordringar mot en av kommunerna ej blivit betald under räkenskapsåret men på det nya året. Likvida medel är högre än vid förra årsbokslutet på grund av högre kassaflöde detta år. Avsättningar för pensioner har ökat jämfört med förra årsbokslutet och påverkas av att intjänad pension överstiger utbetalda pensioner. Kortfristiga skulder är i nivå med föregående år.

KPMG

© 2023 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

Document Classification: KPMG Public

God ekonomisk hushållning – Bedömning och rekommendation

Verksamhetsmål	Måltal	Utfall enligt årsredovisningen	Bedömning
Vi har en ekonomi i balans	Nettokostnader mindre eller lika med 175,5 mkr	Utfallet uppgår till 169,5 mkr innan pensionskostnader och kostnader för extraordinära händelser	Uppfyllt
Vi har en god förmåga att hantera kriser och störningar	Fastställa dimensionerade scenarier för höjd beredskap tillsammans med våra medlemskommuner	Dimensionerande scenarier har tagits fram under kv4	Uppfyllt
Vi arbetar som ett lag och får nöjda medarbetare	eNPS +5	Utfallet uppgår till eNPS +12	Uppfyllt
Vi speglar samhället	Öka andelen kvinnliga sökanden till operativa tjänster med 30%	Ökat andel för brandmän: 190% Brandmän deltid: 29% Befältjänster: 0%	Delvis uppfyllt
Medborgarna och samarbetspartners ska känna förtroende för RDM i arbetet vi utför.	Högre jämförelsetal än rikssnittet i samtliga medlemskommuner	Högre utfall än genomsnittet.	Uppfyllt

Direktionens gör en sammanfattande bedömning att kommunalförbundet uppfyller god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv och bedömer att 4 av 5 mål uppnås varav målet vi speglar samhället delvis uppfylls. Anledningen till att det delvis uppnås är att förbundet inte haft några kvinnliga sökanden till befälstjänster och 29% till deltidstjänster.

Vi kan inte göra någon annan bedömning än direktionen har gjort angående måluppfyllelsen. Vi anser däremot för målet ”medborgarna och samarbetspartners ska känna förtroende för RDM i arbetet vi utför” att mätning ska ske för samtliga medlemskommuner, för 2024 skedde det inte i Gagnef och Ludvika. Samt att bedömning när ett mål anses som uppfyllt/delvis uppfyllt/ej uppfyllt bör tydliggöras.

KPMG

© 2023 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

Övriga noteringar

- Anställda på ekonomiavdelningen har behörighet att göra egna utbetalningar utan godkännande från en andra part. Vi rekommenderar att alla utbetalningar sker via 2 i förening

© 2023 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

kpmg.se

The information contained herein is of a general nature and is not intended to address the circumstances of any particular individual or entity. Although we endeavor to provide accurate and timely information, there can be no guarantee that such information is accurate as of the date it is received or that it will continue to be accurate in the future. No one should act on such information without appropriate professional advice after a thorough examination of the particular situation.

© 2024 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

The KPMG name and logo are trademarks used under license by the independent member firms of the KPMG global organization.

Document Classification: KPMG Public

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

LARS LUNDH
Undertecknare
Serienummer: a78f661cc03b12[…]a72e56ad947b8
IP: 212.181.xxx.xxx
2025-03-03 20:00:38 UTC

Penneo dokumentnyckel: EAD3C-ETPOT-UDUEE-KI3QH-8NH2K-5ZTFJ

Detta dokument är undertecknat digitalt via **Penneo.com**. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill som innehåller ett certifikat och en tidsstämpel från en kvalificerad tillhandahållare av betrodda tjänster.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:
När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, **https://penneo.com/validator**, eller andra valideringsverktyg för digitala signaturer.

Revisorerna i Räddningstjänsten Dala Mitt

Till
Fullmäktige i respektive
medlemskommun

Revisionsberättelse för år 2024

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i kommunalförbundet Räddningstjänsten Dala Mitt (organisationsnummer 222000 - 1099) av dess direktion. Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder revisorerna.

Direktionen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper och pröva om verksamheten bedrivits enligt de uppdrag, mål, lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet, förbundsordningen och revisionsreglementet. Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i bilagan ”Revisorernas redogörelse”.

Vi bedömer sammantaget att direktionen i Räddningstjänsten Dala Mitt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att direktionens interna kontroll i allt väsentligt har varit tillräcklig.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som direktionen uppställt.

Vi tillstyrker att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma.

Borlänge 2025-03-03

Lars Lundh
Falu Kommun

Anders Johansson
Säters kommun

Katrin Rehnström
Borlänge kommun

Fredrick Federley
Gagnefs kommun

Owe Asmola
Ludvika kommun

Penneo document key: J3NU5-YGEHX-ESXOT-51KGT-0U0GS-EGC6I

Bilagor

Bilaga 1 *Revisorernas redogörelse 2024*

Bilaga 2 *Förteckning över de sakkunnigas skriftliga rapporter för år 2024*

Penneo document key: J3NU5-YGEHX-ESXOT-51KGT-0U0GS-EGC6I

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

LARS LUNDH
Undertecknare
Serienummer: a78f661cc03b12[…]a72e56ad947b8
IP: 212.181.xxx.xxx
2025-03-03 20:02:11 UTC

Bror Anders Johansson
Undertecknare
Serienummer: 2f92ab32129115[…]f584899eb315c
IP: 90.226.xxx.xxx
2025-03-04 19:46:11 UTC

KATRIN REHNSTRÖM
Undertecknare
Serienummer: f51bb720aeb323[…]eb1b16b8aa846
IP: 98.128.xxx.xxx
2025-03-05 09:57:49 UTC

Ove Asmola
Undertecknare
Serienummer: f4af0887409509[…]c64b0d9c10dc8
IP: 90.227.xxx.xxx
2025-03-06 10:25:26 UTC

FREDRICK FEDERLEY
Undertecknare
På uppdrag av: Gagnef kommun
Serienummer: 815cde733c4e61[…]91d74ab0c6c70
IP: 83.187.xxx.xxx
2025-03-11 19:07:34 UTC

Penneo dokumentnyckel: J3NU5-YGEHX-ESXOT-51KGT-0U0GS-EGC6I

Detta dokument är undertecknat digitalt via **Penneo.com**. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill som innehåller ett certifikat och en tidsstämpel från en kvalificerad tillhandahållare av betrodda tjänster.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:
När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, **https://penneo.com/validator**, eller andra valideringsverktyg för digitala signaturer.

Det sakkunniga biträdets yttrande

Till revisorerna i Räddningsjtänsten Dala Mitt org.nr 222000-1099

Vi har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Räddningstjänsten Dala Mitt utfört revision och granskning av årsredovisningen enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* för år 2024-01-01–2024-12-31.

Våra uttalanden i detta yttrande är förenliga med innehållet i den revisionsrapport som har överlämnats till kommunens förtroendevalda revisorer 2025-03-03

Yttrande om årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter

Uttalanden med reservation

Vi har utfört en revision av årsredovisningen enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* för Räddningstjänsten Dala Mitt för år 2024-01-01–2024-12-31. Förvaltningsberättelsen har granskats enligt särskilda instruktioner.

Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter, förutom de möjliga effekterna av det förhållande som beskrivs i avsnittet Grund för uttalanden, upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2024 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året.

Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar är förenliga med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Som en konsekvens av att kommunen inte har presenterat någon utredning eller kartläggning som styrker att samtliga leasingkontrakt kan redovisas som operationell leasing i årsredovisningen har vi inte kunnat inhämta tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende ställningstagandet som presenteras som en upplysning i årsredovisningen. Till följd av detta har vi inte kunnat avgöra om det hade varit nödvändigt med ändringar gällande redovisningen av leasingkontrakt i balansräkning, resultaträkning samt noter.

Vi har utfört uppdraget enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision*. Vårt ansvar enligt denna standard beskrivs närmare i avsnittet Det sakkunniga biträdets ansvar. Uppdraget är utfört utifrån opartiskhet och självständighet i förhållande till kommunen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information

Årsredovisningen innehåller också annan information än balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter och denna andra information återfinns på sidorna 4–23. Det är styrelsen som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna andra information och i vårt uppdrag ingår inte att genomföra en revision av denna information, men det är vårt ansvar att läsa den och överväga om den i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen och bedömer om den andra informationen verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldig att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt LKBR. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Det sakkunniga biträdets ansvar

Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna ett yttrande som en del av en revisionsrapport till de förtroendevalda revisorerna. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i ovan nämnda delar.

Som del av en revision enligt *Standard för kommunal räkenskaps-revision* använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av kommunens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

Penneo dokumentnyckel: VFUUL-OGM4X-CEB4A-X8CNK-E7SXS-EQN0E

- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera de förtroendevalda revisorerna om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Det sakkunniga biträdets granskning av förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna och att dessa upprättas i enlighet med LKBR. Vår granskning har skett enligt ”Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse” och ”Instruktion för granskning av sammanställda räkenskaper” i *Standard för kommunal räkenskapsrevision*. Detta innebär att vår granskning av förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna har en annan inriktning och mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

En förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Sammanställda räkenskaper har konsoliderats i enlighet med LKBR.

Borlänge 2025-03-03

KPMG AB

Adam Eriksson Levd

Auktoriserad revisor/sakkunnigt biträde

Penneo dokumentnyckel: VFUUL-OGM4X-CEB4A-X8CNK-E7SXS-EQN0E

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

ADAM ERIKSSON LEVD
Undertecknare
Serienummer: 541f88b6a254ee[…]0e795a9402361
IP: 90.230.xxx.xxx
2025-03-03 21:56:11 UTC

Penneo dokumentnyckel: VFUUL-OGM4X-CEB4A-X8CNK-E7SXS-EQN0E

Detta dokument är undertecknat digitalt via **Penneo.com**. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill som innehåller ett certifikat och en tidsstämpel från en kvalificerad tillhandahållare av betrodda tjänster.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:
När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, **https://penneo.com/validator**, eller andra valideringsverktyg för digitala signaturer.

Revisorerna i Räddningstjänsten Dala Mitt

Förteckning över utförd granskning under 2024

Förteckning över de sakkunnigas skriftliga rapporter för år 2024;

- Granskning av delårsrapport 2024-08-31
- Granskning av bokslut och årsredovisning för år 2024
- Granskning av förebyggande arbete mot korruption och oegentligheter

Yttrande avseende granskning av bokslut och årsredovisning 2024 - Räddningstjänsten Dala Mitt

Direktionen har tagit del av den rapport KPMG har sammanställt efter granskning av förbundets bokslut och årsredovisning avseende 2024.

Utifrån revisionens granskning av bokslut och årsredovisning, rekommenderas direktionen att:

- Säkerställa att pågående utredning om hyresavtal ska redovisas som finansiell leasing slutförs.
- Om målet ”medborgarna och samarbetspartners ska känna förtroende för RDM i arbetet vi utför” kvarstår kommande år anser vi att mätning för att bedöma måluppfyllelsen ska omfatta samtliga medlemskommuner.
- Tydliggöra vad som utgör bedömning över om mål bedöms vara uppfyllt/delvis uppfyllt/ej uppfyllt.
- Säkerställa att behörighet vid utbetalningar sker enligt principen två i förening.

Åtgärder

Som Räddningstjänsten Dala Mitt (RDM) angivit i årsredovisningen 2024, sidan 29 not 9 så har samtliga leasingavtal för hyror bedömts som operationell leasing. Det anges även att översyn nu sker av förbundets hyresavtal för att utreda om bedömningen ska ändras, och att därmed hyresavtalen ska klassas som finansiell leasing. Utredningen om hyresavtalen för förbundets heltidsstationer, Falun, Borlänge och Ludvika, är planerat att slutföras under 2025.

För att förbundet ska kunna göra en korrekt bedömning i frågan om det rör sig om finansiell eller operationell leasing, behöver de fastighetsbolag som hyr ut lokalerna vara behjälpliga med underlag. Det är en komplex fråga så det kan bli aktuellt att förbundet behöver ta konsulthjälp för att kunna slutföra denna översyn innan årets utgång.

Målet gällande medborgarnas och samarbetspartners förtroende kommer inte att kvarstå under 2025.

Bedömningarna gällande måluppfyllelsen kommer att redogöras i den löpande texten vid varje mål där det finns risk för otydlighet.

Gällande behörighet vid utbetalningar har banken kontaktats för att ändra så att det alltid sker enligt principen två i förening.

Granskning av bokslut och årsredovisning 2024

Räddningstjänsten Dala Mitt

—

KPMG AB

2025-03-03

Granskningsresultat

Nedan redogörs för resultatet av den översiktliga granskningen och de noteringar som gjorts i samband med denna.

Årsredovisningens räkenskaper

Enligt 4 kap. 1 § LKBR ska en årsredovisning innehålla en förvaltningsberättelse, resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, noter, driftredovisning, investeringsredovisning.

Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar är förenliga med årsredovisningens övriga delar. Vår bedömning är att kommunalförbundet i huvudsak efterlever RKRs rekommendationer.

Vår bedömning är att kassaflödesanalysen redovisar kommunalförbundets finansieringar och investeringar och att kassaflödesanalysen har upprättats i enlighet med gällande rekommendation.

Vår bedömning är att kommunalförbundet i huvudsak efterlever RKRs rekommendationer men att eventuell redovisning av hyresavtal som finansiell leasing bör utredas. Arbetet med utredningen är påbörjat under året.

Vår bedömning är att informationen kring driftredovisningen i årsredovisningen uppfyller kraven i enlighet med lagstiftningen.

Vår bedömning är att informationen för investeringsverksamheten i årsredovisningen uppfyller kraven på en samlad investeringsredovisning i enlighet med lagstiftningen.

Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av förbundets finansiella ställning per den 31 december 2024 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året. Utöver att man inte redovisar några hyresavtal enligt RKRs rekommendation om finansiell leasing.

KPMG

© 2023 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

Document Classification: KPMG Public

Driftredovisning

Avdelning	Utfall 2024-12-31	Utfall 2023-12-31	Budget 2024	Avvikande utfall mot budget
Räddningstjänstavdelningen				
Kostnader	-130 676	-128 887	-129 537	-1 139
Externa intäkter	20 013	19 437	14 054	5 959
Nettokostnad	**-110 662**	**-109 450**	**-115 482**	**4 820**
SSA/Utbildning				
Kostnader	-17 161	-11 374	-15 622	-1 539
Externa intäkter	10 620	6 334	7 935	2 685
Avskrivningar	-235	-74	-	-235
Nettokostnad	**-6 775**	**- 5 114**	**-7 687**	**911**
Verksamhetsstöd				
Kostnader	-36 813	-35 162	-36 405	-409
Externa intäkter	959	872	616	343
Nettokostnad	**-35 854**	**-34 290**	**-35 789**	**-66**
Förbundsstab				
Kostnader*	-38 498	-31 929	-32 240	-6 258
Externa intäkter	3 286	2 735	4 187	-901
Avskrivningar	-10 235	-8 713	-11 561	1 326
Nettokostnad	**-45 447**	**-37 907**	**-39 614**	**-5 833**
Summa verksamhetens nettokostnad	**-198 739**	**-186 761**	**-198 572**	**-167**

*inkluderar pensionskostnader för hela förbundet.

Räddningstjänstavdelningen

Högre kostnader i utfall än budget avser till största delen räddningsmaterial. Intäkter har ökat kopplat till förbundets ledningssystem RiS samt bidrag från MSB för planerings- och utbildningsresurs var ej med i budget, detta har både påverkat intäkter och kostnader.

SSA/Utbildning

Avvikelser mot budget är kopplat till brandskyddskontroller som varit fler.

Verksamhetsstöd

Har ökade lokalkostnader mot budget, men samtidigt lägre personalkostnader vilket gett en mindre avvikelse mot budget.

Förbundstab

Högre kostnader än budgeterat beror på ökade pensionskostnader samt ökade löneskulder inklusive sociala avgifter. Avskrivningarna har varit lägre pga långa leveranstider som försenar aktiveringarna.

KPMG

© 2023 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

Document Classification: KPMG Public

Investeringsredovisning

Belopp i tkr	Utgifter sedan projektens start			Varav årets investeringar		
Färdigställda projekt	Beslutad totalutgift	Ack. utfall	Avvikelse	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse
Räddningsutrustning	2 105	2 073	32	1 965	2 073	-108
Fordon	11 653	11 652	1	482	3 433	-2 952
varav Släckbil	*5 109*	*5 109*	*0*	*0*	*49*	*-49*
varav Släckbil	*5 007*	*5 007*	*0*	*307*	*2 746*	*-2 439*
Kvalitetshöjande investeringar Ludvika	10 441	10 441	0	1 619	192	1 427
varav tankbil	*5 302*	*5 302*	*0*	*809*	*0*	*809*
varav lastväxlare	*5 139*	*5 139*	*0*	*810*	*192*	*618*
Övrigt inkl fastighet	1 022	995	27	328	947	-618
Summa färdigställda projekt	**25 222**	**25 161**	**61**	**4 394**	**6 645**	**-2 251**
Pågående projekt	Beslutad totalutgift	Ack. utfall	Avvikelse	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse
Räddningsutrustning	753	116	637	586	116	470
Fordon	20 283	9 719	10 564	15 867	9 586	6 281
Kvalitetshöjande investeringar Ludvika	5 881	165	5 716	2 181	100	2 081
Övrigt inkl fastighet	3 061	191	2 870	2 972	164	2 807
Summa pågående projekt	**29 978**	**10 191**	**19 787**	**21 606**	**9 966**	**11 639**
Summa Investeringsprojekt	**55 200**	**35 352**	**19 848**	**26 000**	**16 611**	**9 389**

Investeringsbudget för år 2024 uppnås nästan. Totalt medflyttade medel från investeringsbudget tidigare än 2024 summeras till 29,0 mnkr. Total investeringsbudget för 2024 är därmed 55,2 mnkr.

Prognosen för 2024 var att investeringar för 43 mnkr skulle bli färdigställda under året men resultatet blev 25,2 mnkr, resterande beräknas bli färdigställda under 2024.

Några av de pågående projekten är påbörjade med upphandling men långa leveranstider gör att det är svårt att beräkna när de blir färdigställda.

Störst avvikelse avser fordon där förbundet påbörjat med upphandling.

KPMG

© 2023 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

Balanskravsresultat

Räddningstjänsten redovisar en bedömning av balanskravsresultatet i förvaltningsberättelsen. Av årsredovisningen framgår det att förbundets balanskravsresultat uppgår till 1,5 mnkr. Resultatet består av årets resultat på 1,7 mnkr, reducering av realisationsvinster med -0,2 mnkr.

Det finns inget negativt balanskravsresultat att återställa från tidigare år.

Beräkningen som ligger till grund för kommunens balanskravsresultat innehåller enligt vår bedömning inga väsentliga felaktigheter.

Vi bedömer, utifrån redovisningen av balanskravsresultatet i årsredovisningen, att det lagstadgade balanskravet uppfylls.

KPMG

© 2023 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

Resultaträkning

Belopp i Mkr	2024-12-31	Budget 2024	2023-12-31	Prognos 2023
Verksamhetens nettokostnader	-198,7	-198,6	-186,8	-199,3
Förändring i %, jmf med fg år	6,4%	6,3%	-1,1%	0,4%
Medlemsbidrag	205,4	205,4	192,5	205,4
Förändring i %, jmf med fg år	6,7%	6,7%	-1,1%	1,8%
Finansnetto	-5	-6,8	-4,4	-5,6
Årets resultat	1,7	0,0	1,3	0,5
Nettokostnader i relation till medlemsbidrag %	-97%	-97%	-97%	-97%

Förbundets resultat för året uppgår till 1,7 mkr, vilket är 0,4 mkr bättre än samma period förra året.

Det ökade resultatet beror främst på ökade verksamhetens intäkter där brandskyddskontroller står för den största ökningen då förbundet nu gör alla kontroller själva och tidigare sköttes det av en extern part. Samt ökade intäkter från RIS, där förbundet får ersättning för 12 personer med heltidstjänster. Verksamhetens intäkter har totalt ökat med ca 5,5 mkr jämfört med 2023.

Verksamhetens kostnader har ökat mer än medlemsbidragen ökat med. Där pensionskostnader ökat med 6,4 mkr jämfört med förra året och personalkostnader med 6,1 mkr. Pensionskostnader stod 2024 för ca 13% av verksamhetens kostnader jämfört ca 11% 2023.

Utfallet för nettokostnader är i linje med prognos och budget.

KPMG

© 2023 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

Document Classification: KPMG Public

Balansräkning

Belopp i mnkr	Kommunalförbundet	
	2024-12-31	2023-12-31
Balansomslutning	223,70	199,70
Redovisat eget kapital	10,60	8,90
Redovisad soliditet	5%	1%
Omsättningstillgångar	124,50	106,90
Kortfristiga skulder	95,20	96,30
Balanslikviditet	131%	101%

I balansräkningen ökar materiella anläggningstillgångar genom att årets investeringar överstiger årets avskrivningar. Fordringar ökar på grund av att kundfordringar mot en av kommunerna ej blivit betald under räkenskapsåret men på det nya året. Likvida medel är högre än vid förra årsbokslutet på grund av högre kassaflöde detta år. Avsättningar för pensioner har ökat jämfört med förra årsbokslutet och påverkas av att intjänad pension överstiger utbetalda pensioner. Kortfristiga skulder är i nivå med föregående år.

KPMG

© 2023 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

Document Classification: KPMG Public

God ekonomisk hushållning – Bedömning och rekommendation

Verksamhetsmål	Måltal	Utfall enligt årsredovisningen	Bedömning
Vi har en ekonomi i balans	Nettokostnader mindre eller lika med 175,5 mkr	Utfallet uppgår till 169,5 mkr innan pensionskostnader och kostnader för extraordinära händelser	Uppfyllt
Vi har en god förmåga att hantera kriser och störningar	Fastställa dimensionerade scenarier för höjd beredskap tillsammans med våra medlemskommuner	Dimensionerande scenarier har tagits fram under kv4	Uppfyllt
Vi arbetar som ett lag och får nöjda medarbetare	eNPS +5	Utfallet uppgår till eNPS +12	Uppfyllt
Vi speglar samhället	Öka andelen kvinnliga sökanden till operativa tjänster med 30%	Ökat andel för brandmän: 190% Brandmän deltid: 29% Befältjänster: 0%	Delvis uppfyllt
Medborgarna och samarbetspartners ska känna förtroende för RDM i arbetet vi utför.	Högre jämförelsetal än rikssnittet i samtliga medlemskommuner	Högre utfall än genomsnittet.	Uppfyllt

Direktionens gör en sammanfattande bedömning att kommunalförbundet uppfyller god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv och bedömer att 4 av 5 mål uppnås varav målet vi speglar samhället delvis uppfylls. Anledningen till att det delvis uppnås är att förbundet inte haft några kvinnliga sökanden till befälstjänster och 29% till deltidstjänster.

Vi kan inte göra någon annan bedömning än direktionen har gjort angående måluppfyllelsen. Vi anser däremot för målet ”medborgarna och samarbetspartners ska känna förtroende för RDM i arbetet vi utför” att mätning ska ske för samtliga medlemskommuner, för 2024 skedde det inte i Gagnef och Ludvika. Samt att bedömning när ett mål anses som uppfyllt/delvis uppfyllt/ej uppfyllt bör tydliggöras.

KPMG

© 2023 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

Övriga noteringar

- Anställda på ekonomiavdelningen har behörighet att göra egna utbetalningar utan godkännande från en andra part. Vi rekommenderar att alla utbetalningar sker via 2 i förening

© 2023 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

kpmg.se

The information contained herein is of a general nature and is not intended to address the circumstances of any particular individual or entity. Although we endeavor to provide accurate and timely information, there can be no guarantee that such information is accurate as of the date it is received or that it will continue to be accurate in the future. No one should act on such information without appropriate professional advice after a thorough examination of the particular situation.

© 2024 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

The KPMG name and logo are trademarks used under license by the independent member firms of the KPMG global organization.

Document Classification: KPMG Public

Kommunalförbundet Räddningstjänsten Dala Mitt 2024-03-03
Revisionen

För kännedom
Kommunfullmäktige i medlemskommunerna
Förbundsdirektionen i Räddningstjänsten Dala Mitt

Granskning av bokslut och årsredovisning 2024
Kommunalförbundets revisorer ska enligt kommunallagen 12 kap bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande. Granskningsresultatet framgår av bifogad granskningsrapport som utarbetats av KPMG.

Vi har i granskningen inte funnit några väsentliga felaktigheter. Årsredovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och god redovisningssed. Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av förbundets resultat och ställning. Utöver att förbundet i nuläget inte redovisar några hyresavtal enligt RKRs rekommendation om finansiell leasing.

Vi delar direktionens bedömning att finansiella mål och verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning i allt väsentligt är uppfyllda.

Baserat på vår granskning av bokslut och årsredovisning lämnar vi följande rekommendationer till direktionen:

- Säkerställa att pågående utredning om hyresavtal ska redovisas som finansiell leasing slutförs.
- Om målet ”medborgarna och samarbetspartners ska känna förtroende för RDM i arbetet vi utför” kvarstår kommande år anser vi att mätning för att bedöma måluppfyllelsen ska omfatta samtliga medlemskommuner.
- Tydliggöra vad som utgör bedömning över om mål bedöms vara uppfyllt/delvis uppfyllt/ej uppfyllt.
- Säkerställa att behörighet vid utbetalningar sker enligt principen två i förening.

Revisionen begär yttrande över vilka åtgärder som kommer att vidtas med anledning av ovanstående rekommendationer, senast 2025-05-20.

För de förtroendevalda revisorerna i Räddningstjänsten Dala Mitt

Lars Lundh
Sammankallande för revisionen

Penneo document key: EAD3C-ETPOT-UDUEE-KI3QH-8NH2K-5ZTFJ

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

LARS LUNDH
Undertecknare
Serienummer: a78f661cc03b12[…]a72e56ad947b8
IP: 212.181.xxx.xxx
2025-03-03 20:00:38 UTC

Penneo dokumentnyckel: EAD3C-ETPOT-UDUEE-KI3QH-8NH2K-5ZTFJ

Detta dokument är undertecknat digitalt via **Penneo.com**. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill som innehåller ett certifikat och en tidsstämpel från en kvalificerad tillhandahållare av betrodda tjänster.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:
När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, **https://penneo.com/validator**, eller andra valideringsverktyg för digitala signaturer.

Kf § 22 Budget 2026 och plan för 2027 - 2029

KS2025/0208

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att fastställa förslag till budget 2026 och plan för 2027–2029 enligt:

1. Fastställa driftsbudgetram för 2026, 883 562 000 kr per nämnd enligt bilaga 1
2. Fastställa investeringsbudgetram för 2026, 262 650 000 kr per nämnd enligt bilaga 1
3. Fastställa totala driftsbudgetramar för 2027 till 2029 för kommunen enligt följande
   Driftsbudgetramar: 2027: 902 567 000 kr
   2028: 919 390 000 kr
   2029: 941 866 000 kr
4. Fastställa investeringsbudgetramar för 2027 till 2029 för kommunen enligt följande:
   Investeringsramar: 2027: 335 150 000 kr
   2028: 563 850 000 kr
   2029: 349 950 000 kr
5. Fastställa finansiella mål 2026–2029, enligt bilaga 1
6. Bemyndiga kommunstyrelsen att ianspråktaga upp till 500 000 kr per ärende av medel som innebär förändring av det egna kapitalet.
7. Bemyndiga samhällsbyggnadsnämnden att för kommunens räkning förvärva eller överlåta fastigheter eller fastighetsdel till ett belopp om högst 500 000 kr per ärende.
8. Bemyndiga kommunstyrelsen att för kommunens räkning förvärva eller överlåta fastigheter eller fastighetsdel till ett belopp om högst 10 000 000 kr per ärende.
9. Bemyndiga kommunstyrelsen under år 2025 att omsätta och uppta nya lån upp till 800 000 000 kr, samt utnyttja krediten om 38 000 000 kr på kommunens koncernkonto.
10. Såsom egen skuld ingå borgen för Säterbostäder AB:s låneförpliktelser upp till totalt högsta lånebelopp om 435 000 000 kr, jämte därpå löpande ränta och kostnader. Det totala högsta lånebeloppet skall beräknas på skuldebrevens respektive ursprungliga belopp.
11. Såsom för egen skuld ingå borgen för Säters Kommuns Fastighets AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 2 400 000 kr, jämte därpå löpande ränta och kostnader. Det totala högsta lånebeloppet skall beräknas på skuldebrevens respektive ursprungliga lånebelopp.
12. Bemyndiga kommunstyrelsen att besluta om budgetförutsättningar för 2027–2029.

13. Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att höja ramen med 4,9 miljoner och lägger detta som en reserv på kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Förslag till budget 2026 och plan 2027–2029. Genomgång och presentation av respektive nämnds/sektors budgetförslag samt förslag till budget 2026 och plan för 2027–2029.

Budget för 2025 och framåt baseras på en förändrad budgetprocess med en ny resursfördelningsmodell som baseras på prislappar, även kallas prislappsmodellen. I stället för att som tidigare fördela utifrån tidigare ramar med ”budget-på-budget”, görs en preliminär fördelning utifrån vad verksamheterna bör kosta. Resursfördelning görs utifrån prislappar som ska spegla verksamhetens behov utifrån kommunens förutsättningar samt demografi. En prislapp är en styckkostnad för ett barn, en elev eller en brukare som används för att räkna ut en grundkostnad för verksamheten – det som kallas en ”teknisk ram”. Den tekniska ramen är volymbaserad, dvs den tar hänsyn till mängden invånare i en viss grupp (demografin) utifrån kommunens befolkningsprognos. Den tekniska ramen är en basnivå. Utifrån denna ram kan sedan kommunen lägga till eller dra bort medel utifrån beslut om ambitionsnivå, dvs olika prioriteringar kan göras, som i modellen kallas prioriteringsutrymme.

Det är inte alla verksamheter som har en prislapp och som omfattas av kostnadsutjämningssystemet, bara det som brukar kallas ”obligatorisk verksamhet”. Dit hör förskola, fritidshem, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, vuxenutbildning, ordinärt- och särskilt boende. LSS har en egen utjämning. Övriga verksamheter har ingen egen modell i utjämningen och den tekniska ramen beräknas genom att budgetera efter mest lika kommuner.

Modellen tar hänsyn till förväntade intäkter och kommunens resultatnivå och ger en överblick hur intäkter, driftsbudget och investeringsbudget samt investeringsutrymme hänger ihop och ger således ett nytt sätt att fördela resurserna med utgångspunkt i kommunens befolkning och den ambitionsnivå kommunen väljer.

Faktorer som har stor betydelse för intäktsutvecklingen är befolkningsutvecklingen, demografi samt skatteunderlagets utveckling, det kommunala utjämningssystemets utformning och statens anslag till detta.

Skatteunderlagsprognosen från SKR per 2025-02-25 ligger till grund för framtagning av tjänstemannaförslag för 2026–2029 och innebär en ökning av skatteintäkter och generella bidrag/utjämning för 2026 med 5,2 mkr till 904,1 mkr jämfört med budgetdirektiv 2026–2029 som baserades på skatteunderlagsprognosen per 2024-10-04. Förväntade intäkter per invånare uppgår till ca 80 tkr kronor per invånare år 2026.

Den senaste skatteunderlagsprognosen från SKR presenterades den 29 april och innebär en ökning av skatteintäkter och generella bidrag/utjämning för 2026 med 4,9 mkr till 908,9 mkr. I förslag till budget för år 2026 har hänsyn tagits till de ökande förväntade intäkterna. Plan för kommande år 2027–2029 baseras fortfarande på skatteunderlagsprognosen från februari.

En ny befolkningsprognos för kommunen har beställts från SCB där även hänsyn tas till planer för pågående och kommande bostadsbyggande i Säter. Prognosen beräknas vara klar i slutet på april 2025. Förutsättningar för budget 2026–2029 kan komma att förändras med den nya befolkningsprognosen samt med ny skatteunderlagsprognos.

I väntan på den nya befolkningsprognosen är beräkningsgrunden för förslag till budget 2026 och plan för 2027–2029 lagd på SCB:s framskrivning från juni 2024 och utgör 11 204 för budget 2026, 11 180 för budget 2027, 11 151 för budget 2028 samt 11 120 för budget 2029.

I budgetarbetet innebär en förändrad budgetprocess med ny resursfördelningsmodell att utökade analyser av kommunens kostnader görs inom de olika verksamheterna samt jämförelser med andra kommuner. Dessa jämförelser bidrar till en bredare beskrivning av nuläget och jämförelser över tid kan ge värdefull information om vart kommunen är på väg.

Förslag till driftsbudget för 2026 uppgår till 883,6 mkr. De tekniska ramarna uppgår till 822,4 mkr och prioriteringar utgör 61,3 mkr. De olika verksamheterna har budgetbehov på totalt 883,7 mkr. Effektiviseringar behöver göras och en generell besparing på 5,0 mkr föreslås och till reviderad budget behöver verksamheterna fram åtgärder med konsekvensbeskrivningar. Den senaste skatteunderlagsprognosen presenterades den 29 april och innebär en ökning av skatteintäkter och generella bidrag/utjämning för 2026 med 4,9 mkr. I förslag till budget för år 2026 har denna ökning lagts till i driftsbudgeten som en reserv för oförutsedda kostnader.

Förslag till driftsbudget för 2027 uppgår till 902,6 mkr, för 2028 till 919,4 mkr och för 2029 till 941,9 mkr. För att kunna uppnå ett resultat på 3 % per år krävs effektiviseringar varje år.

Inom kommunen har en ny justerad investeringsmodell arbetats fram, där det i budgetberedningen är fokus på vilken ram (pott) som behövs inom respektive område. Stora projekt identifieras och följs upp/särredovisas enligt definierad process för uppsikt och styrning. Kommunen har stora investeringsbehov som kraftigt ökar kommunens lånebehov. Detta påverkar verksamheternas kostnader genom ökade kapitalkostnader där också kapitalkostnaderna kommer att utgöra en större andel av de totala kostnaderna som kan innebära effektiviseringar och besparingar. Översyn och analys av konsekvenser behöver göras till reviderad budget samt att även se på utvecklingen på lång sikt.

Kommuner ska enligt kommunallagen ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet som uppnås när de verksamhetsinriktade målen uppnås samtidigt som de finansiella målen är uppfyllda. Kommunens fyra strategiska mål utgörs av rikare liv, hållbar framtid, omsorgsfull boendeutveckling och serviceorienterad organisation. De finansiella målen utgörs av resultatmål, mål för skuldsättning, självfinansieringsgrad samt mål för pensionsförvaltningen.

Beslutsunderlag

Bilaga 1: Förslag budget 2026 och plan 2027–2029, majoritetens förslag från Ks 2025-05-27
Bilaga 2: Moderaternas budgetförslag 2026

Förslag Budget 2026 & plan 2027-2029
Säters kommun

Beslut KS per 2025-05-27

SÄTERS
KOMMUN

SÄTERS KOMMUN

Innehåll

1 Inledning 3

2 Sammanfattning 3

3 Budgetprocess och resursfördelning 4

4 Samhällsekonomisk utveckling 5

5 Kommuners ekonomiska förutsättningar 8

6 Säters kommuns förutsättningar 9

6.1 Förväntade intäkter 9

6.2 Befolkning och demografi 12

6.3 Budgetförutsättningar kostnader 14

6.4 Nettokostnadsavvikelse 16

7 God ekonomisk hushållning 18

8 Säters kommuns vision och strategiska mål 19

8.1 Vision 19

8.2 Strategiska mål 2024-2027 20

9 Finansiella mål 21

9.1 Resultatmål 21

9.2 Investeringar med mål för självfinansieringsgrad 22

9.3 Skuldsättning 23

9.4 Pensionsförvaltning: 24

10 Driftbudgetramar per nämnd/sektor 25

11 Investeringsbudget per nämnd/sektor 27

12 Finansiella rapporter 28

12.1 Resultaträkning 28

12.2 Balansräkning 28

13 Tidplan budget 2026-2029 29

SÄTERS KOMMUN

1 Inledning

Budget 2025 och framåt baseras på en förändrad budgetprocess med en resursfördelningsmodell som baseras på prislappar. Budgetdokumentationen kommer att uppdateras löpande under budgetarbetet för 2026 med plan 2027-2029 och syftar till att skapa förståelse för de olika faktorer som påverkar det ekonomiska läge som råder i Sveriges kommuner och Säters kommun. Budgetförutsättningarna för år 2026-2029 beskrivs i underlaget utifrån de faktorer som påverkar världen, Sverige och Sveriges kommuners ekonomiska läge. Information till budgetdokument kommer från SKR, SCB, Kolada samt från Kommunfullmäktiges dokument ”Ekonomi- och målstyrning” (per 2024-11-28) samt dokument för kommunfullmäktiges beslut av vision och strategiska mål 2024-2027.

2 Sammanfattning

Säters kommun strävar efter ekonomisk stabilitet samtidigt som vi vill upprätthålla åtaganden och möjliggöra framtidssatsningar, fokusera på hållbar utveckling, medborgarservice samt uppfylla de strategiska målen för en inkluderande och trivsam kommun. Detta ska kommunen uppfylla samtidigt som kostnader inklusive räntor och pensioner har ökat betydligt de senaste åren. Utöver de finansiella målen och verksamhetsmålen har omvärldsfaktorer stor påverkan på kommunens ekonomi.

Kommuner ska enligt kommunallagen ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och det är kommunfullmäktige som beslutar om riktlinjer och resultatreserver. God ekonomisk hushållning råder när de verksamhetsinriktade målen och de finansiella målen uppnås.

Kommunens fyra strategiska mål utgörs av rikare liv, hållbar framtid, omsorgsfull boendeutveckling och serviceorienterad organisation. De finansiella målen utgörs av resultatmål, mål för skuldsättning och självfinansieringsgrad samt mål för pensionsförvaltningen. Reglerna för balanskravet beskriver hur balanskravsresultatet skall beräknas samt anger hur ekonomiska underskott skall beräknas och regleras.

Kommunen har också ett åtagande för pensioner som förväntas öka avsevärt när stora åldersgrupper födda under 1950-, och 1960-talet går i pension. Viss andel av utbetalningar för dessa pensionskostnader kan finansieras via de medel som avsatts i kapitalförvaltning, i samband med försäljningen av Säters energiverk.

Investeringsbehoven är höga, särskilt för lokaler, infrastruktur och digitalisering, vilket kräver anpassning och prioriteringar för att inte överbelasta den kommunala ekonomin. Låneskulden har ökat kraftigt och förväntas öka ytterligare, vilket påverkar räntekostnaderna. För detta har

kommunen och dess bostadsbolag infört ett tak för skuldsättning samt att kommunen har mål på självfinansieringsgrad för att hantera kommande investeringsbehov.

Säterbostäder AB, kommunens bostadsbolag, förväntas visa positiva resultat under perioden.

Förväntade intäkter för kommunen beror på befolkningsutveckling, skatteunderlag, utjämningssystemet och statliga anslag. Finansiella resultatmål innebär att behålla viss procentandel av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning för att täcka investeringar och ökade lånebehov. Kommunen behöver anpassa kostnaderna till de förväntade intäkterna.

3 Budgetprocess och resursfördelning

Budget för 2025 och framåt baseras på en förändrad budgetprocess med en resursfördelningsmodell som baseras på prislappar, även kallas prislappsmodellen. I stället för att som tidigare fördela utifrån tidigare ramar med ”budget-på-budget”, görs en preliminär fördelning utifrån vad verksamheterna bör kosta. Resursfördelning görs utifrån prislappar som ska spegla verksamhetens behov utifrån de demografiska förutsättningarna. En prislapp är en styckkostnad för ett barn, en elev eller en brukare som används för att räkna ut en grundkostnad för verksamheten - det som kallas en ”teknisk ram”.

Prislappen utgår ifrån standardkostnaden i kostnadsutjämningen. Kommunens standardkostnad är det som till exempel en grundskoleelev "borde" kosta utifrån de förutsättningar kommunen har. Standardkostnaden är den teoretiska kostnad som kommunen (enligt systemet) bör ha om verksamheten bedrivs med en genomsnittlig avgifts-, ambitions- och effektivitetsnivå. Rikets standardkostnad kommer från inrapporterade räkenskapssammandrag (RS) två år före. Kommunens samtliga verksamheter omfattas av prislappsmodellen.

Det är dock inte alla verksamheter som omfattas av kostnadsutjämningssystemet, bara det som brukar kallas ”obligatorisk verksamhet”. Dit hör förskola, fritidshem, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, vuxenutbildning, ordinärt- och särskilt boende. LSS har en egen utjämning.

Övriga verksamheter har ingen egen modell i utjämningen och för dessa kan man antingen välja att:
a) göra som tidigare
b) budgetera efter mest lika kommuners eller
c) lika stora kommuners kostnader

Den tekniska ramen är en basnivå. Utifrån den kan sedan kommunen lägga till eller dra bort medel utifrån beslut om ambitionsnivå, dvs göra prioriteringar som i modellen kallas prioriteringsutrymme. Modellen tar hänsyn till förväntade intäkter och kommunens resultatnivå och ger en överblick hur intäkter, driftsbudget och investeringsbudget samt investeringsutrymme hänger ihop.

Bild över SKR:s resursfördelningsmodell:

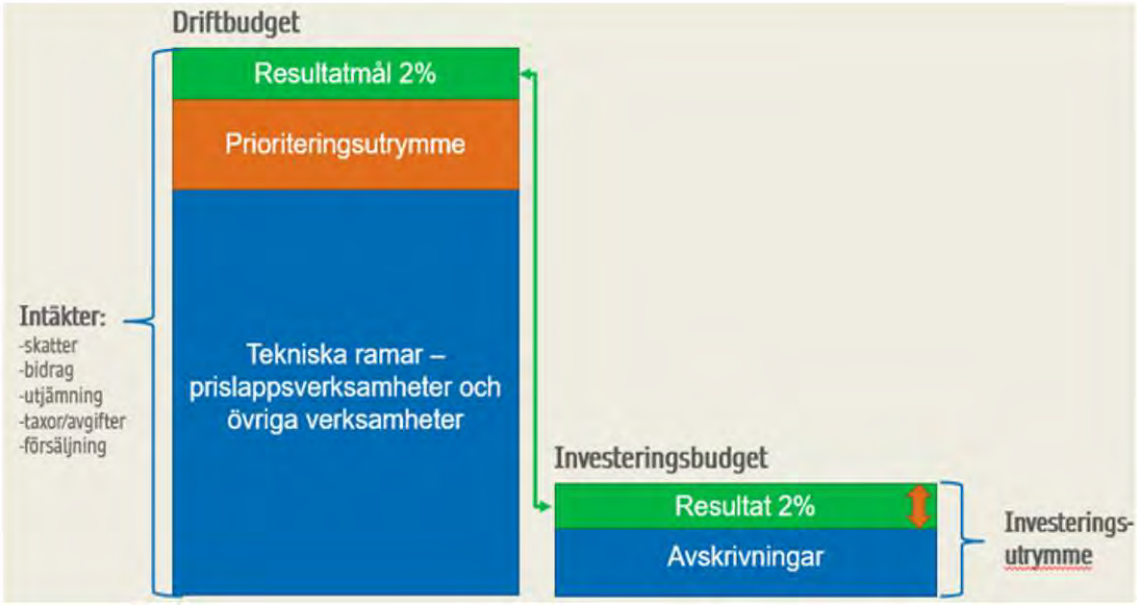

Kommunens intäkter förändras inte med prislappsmodellen. Den ger ett nytt sätt att fördela resurserna med utgångspunkt i kommunens befolkning och den ambitionsnivå kommunen väljer. Det som ändras är att politiken får ett kraftfullare verktyg för att bedöma vad som är grundkostnaden för verksamheterna och hur stort utrymme man har till sitt förfogande för att göra satsningar/prioriteringar.

4 Samhällsekonomisk utveckling

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) presenterade årets första skatteunderlagsprognos den 25 februari 2025. I cirkulär 25:16, Aktuell Ekonomi för regioner och kommuner, presenterar SKR budgetförutsättningar för regioner och kommuner för 2025-2028 som sammanfattas i detta avsnitt. Den senaste skatteunderlagsprognosen presenterades den 29 april, se avsnitt 6.1 Förväntade intäkter.

Jämfört med den prognos SKR presenterade i december i Aktuell Ekonomi 24:56 är prognosen per februari för skatteunderlaget svagt nedreviderat under prognosperioden fram till 2028, främst under de senare åren. Efter det svaga 2024 stärks konjunkturen och skatteunderlaget ökar i linje med det historiska genomsnittet därefter.

Sammanfattning av prognosen:

- Svensk konjunkturåterhämtning påbörjad och tar fart i år.
- Sysselsättningen ökar något i år innan det tar bättre fart nästa år.
- Skatteunderlaget växlar åter upp 2025–2026 till mer normal takt.

Förra årets räntesänkningar i stora delar av världen stöttar efterfrågan i år på flera håll. Federal Reserve i USA och ECB kommer fortsätta sänka styrräntorna under 2025 för att ge en skjuts till fortsatt ekonomisk tillväxt. Men inflationen har visat sig motståndskraftig och är ännu inte på ländernas inflationsmål. Jämfört med SKR:s tidigare prognoser är den nuvarande bedömningen att det blir något färre räntesänkningar. Även i Sverige visar den underliggande inflationen viss motståndskraft och SKR:s bedömning är därför att Riksbanken bara sänker ytterligare en gång innan styrräntan stabiliseras runt 2 procent.

SKR:s bedömning är att svensk ekonomi har påbörjat en återhämtning från lågkonjunkturen som kommer bli allt mer påtaglig i år och nästa år. Penningpolitiken bidrar, ihop med finanspolitiken, till detta. Arbetsmarknaden följer efter med viss tidsfördröjning och även om sysselsättningen ökar något under 2025 så är det framför allt under 2026 som arbetslösheten minskar. I årets avtalsrörelse antas arbetsmarknadens parter återigen ta stort ansvar för att bidra till återhämtningen. Ett lägre inflationstryck banar väg för att löneökningstakten kommande år avtar något jämfört med de senaste åren, men med stigande reallöner.

Sammantaget ger återhämtningen i ekonomin att skatteunderlaget ökar från en dämpad takt på 3,5 procent 2024 till 4,4 respektive 4,5 procent i år och nästa år. Skatteunderlaget beräknas öka med 4,4 procent i genomsnitt per år under perioden 2025–2028, vilket är ungefär i linje med den genomsnittliga ökningen under senaste tioårsperioden.

Tabell 1. Nyckeltal för den svenska ekonomin

Procentuell förändring om inte annat anges

Nyckeltal	2023	2024	2025	2026	2027	2028
BNP, kalenderkorrigerad	0,0	0,6	2,7	2,7	1,9	1,7
Arbetade timmar, kalenderkorrigerad	1,4	-0,3	0,6	1,3	0,9	0,6
Arbetslöshet, andel av arbetskraften	7,7	8,4	8,3	7,9	7,7	7,7
Befolkning, 15–74 år	0,5	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3
Lönesumma, Nationalräkenskaperna	5,3	3,6	4,5	5,1	4,7	4,4
Timlön, Nationalräkenskaperna	3,8	3,8	3,6	3,5	3,5	3,5
Timlön, Konjunkturlönestatistiken	3,8	4,0	3,5	3,5	3,5	3,5
Inflation, KPIF	6,0	1,9	2,2	1,9	2,0	2,0
Inflation, KPI	8,5	2,8	0,4	1,8	2,1	2,3
Inflation, KPI, juni	9,3	2,6	0,2	1,9	2,1	2,3
Prisbasbeloppet, tusental kronor	52,5	57,3	58,8	58,9	60,1	61,3
Inkomstbasbeloppet, tusental kronor	74,3	76,2	80,6	83,6	86,8	89,8
Styrränta, värde vid årets slut, procent	4,00	2,75	2,00	2,00	2,15	2,30

Källor: Macrobond, Medlingsinstitutet, Riksbanken, Skatteverket, SCB och SKR.

Stark ökning för skatteunderlaget i reala termer 2025

Skatteunderlaget för 2024 är fortfarande en prognos. Skatteverket kommer att publicera flera preliminära utfall för 2024 under året, det slutliga kommer i december 2025. Det finns en genomsnittlig systematik gällande historiska revideringar för publiceringarna från juni. Förra året publicerade Skatteverket preliminära utfall redan under våren i vilka det slutliga utfallet underskattades ordentligt. De preliminära utfallens egenskaper är i huvudsak ännu okända. Nu finns däremot statistik från Skatteverket för lönesumman för 2024, Pensionsmyndighetens prognoser för 2024 och vissa andra utfall när som SKR använder gör en egen prognos för 2024. Enligt Skatteverket utvecklades lönesummorna något svagare än vi trodde i prognos i december 2024. Å andra sidan motverkas det av andra faktorer, till exempel högre pensioner. Sammantaget är prognosen för skatteunderlaget för 2024 i princip oförändrad.

Som genomsnitt under perioden 2025–2028 beräknas skatteunderlaget öka med 4,4 procent per år, ungefär i linje med den genomsnittliga ökningen under tioårsperioden 2015–2024 (4,3 procent).

Antalet arbetade timmar ökar i år igen vilket bidrar till att även skatteunderlagets ökningstakt åter ökar. Därtill bidrar även ökade pensionsinkomster, tack vare det fastställda inkomstbasbeloppet för 2025 (ökning 5,7 procent).

Den fortsatta konjunkturuppgången stärker antalet arbetade timmar snabbast 2026, därefter minskar ökningen mot en mer normal takt.

En normal inflationsutveckling medför långsammare ökningar av prisbasbeloppet 2025. Detta tillsammans med det högre inkomstbasbeloppet leder till lägre pensionskostnader för kommunsektorn 2025.

SKR ser därmed en återhämtning av skatteunderlagstillväxten samt lägre pensionskostnader under främst 2025 som sammantaget bidrar till en stor real ökning. Men kommunsektorns köpkraft kommer öka prognosåren framöver. Åren 2023 och 2024 minskade skatteunderlaget i reala termer, detta följs av en exceptionell ökning 2025 (se tabell 2). I genomsnitt stiger det reala skatteunderlaget med 1,7 procent 2024–2028. Detta är ungefär i linje med ett historiskt genomsnitt. Men det är ändå under den historiska trenden, köpkraften har varaktigt försvagats.

SKR:s sammantagna bedömning är att Sverige är inne i en lågkonjunktur som bottnade 2024. Kommunsektorn drabbas genom en låg ökning av skatteunderlaget år 2024. Dessutom urholkas köpkraften varaktigt av den högre prisnivån. Den reala köpkraften faller 2023–2024.

Tabell 2. Skatteunderlag samt beräknad real utveckling
Procentuell förändring

Nyckeltal	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Faktiskt skatteunderlag	4,8	3,5	4,4	4,5	4,5	4,1
Regelförändringar*	0,2	-0,2	-0,3	0,1	0,0	0,0
Underliggande	4,7	3,7	4,7	4,5	4,5	4,1
Prisutveckling	6,6	4,5	-0,5	2,6	3,3	2,8
Realt skatteunderlag	-1,8	-0,8	5,2	1,8	1,2	1,3

**Bidrag till förändring av faktiskt skatteunderlag, procentenheter.*
Källa: Skatteverket och SKR

Lägre pensionskostnader i sikte
Efter två år med mycket höga pensionskostnader, 2023 och 2024, väntas mer normala förhållanden i sektorn. De sjunkande kostnaderna beror på lägre uppräkning av pensionerna i och med att inflationen pressats ner till målnivån. Inflationen förklarar de höga pensionskostnaderna 2023 och 2024. Därefter sker en återgång till lägre nivå på pensionskostnaderna från 2025.

5 Kommuners ekonomiska förutsättningar

I SKR:s kalkyler beräknas kommunernas verksamhetskostnader både i löpande och fasta priser. Förändringen i fasta priser kallas också verksamhetens volymförändring. Volymförändring är skillnaden mellan förändringen i löpande pris och prisförändringar på arbetskraft (löneförändringar och PO–pålägg) samt på övrig förbrukning. Syftet med uppgifterna är att göra det möjligt för kommuner att räkna om från löpande till fasta priser, till exempel i budgetarbetet, med samma förutsättningar som används i SKR:s kalkyler.

Jämfört med prognosen från december innebär denna beräkning en höjning av PKV för 2024 med två tiondelar. Det förklaras av ett högre löneantagande. Utfallet för lönerna kommer vid nästa uppdatering av PKV.

Tabell Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) exklusive PO-effekt (per 2025-02-25)
Årlig procentuell förändring

Prisindex	2024	2025	2026	2027	2028
Arbetskraftskostnader*	3,7	3,5	3,5	3,5	3,5
Övrig förbrukning	2,5	2,7	2,5	2,6	2,6
Prisförändring, %	**3,3**	**3,3**	**3,2**	**3,2**	**3,2**

**Exklusive förändringar i arbetsgivaravgifter*
Källa: SKR

Tabell Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) inklusive PO-effekt (per 2025-02-25)
Årlig procentuell förändring

Prisindex	2024	2025	2026	2027	2028
Arbetskraftskostnader*	5,8	-1,1	3,2	3,8	3,3
Övrig förbrukning	2,5	2,7	2,5	2,6	2,6
Prisförändring, %	**4,8**	**0,0**	**3,0**	**3,4**	**3,1**

**Inklusive förändringar i arbetsgivaravgifter*

Källa: SKR

6 Säters kommuns förutsättningar

Säters kommun skall ha en över tid stabil ekonomi. En stabil ekonomi är en grundläggande förutsättning för att kommunen skall klara de ålägganden som riksdagen har beslutat om och de satsningar som kommunen själv vill göra. Kommunen kan endast med en stabil ekonomisk grund fullfölja sina åtaganden gentemot kommunens invånare. Kommunens budget grundar sig på en anpassning av kostnaderna till de förväntade intäkterna och därigenom upprättas en budget i balans. Detta är ett grundläggande krav i kommunallagen som kommunen är skyldig att följa.

Kommunens bostadsbolag, Säterbostäder AB, skall uppvisa positiva resultat under planperioden. Det tidigare utgivna aktieägartillskottet på 9 mkr har under 2014 återbetalats till kommunen. Återbetalningen har använts för att finansiera en nyemission på 9 mkr i aktiekapital. Genom att öka aktiekapitalet möjliggörs en högre utdelning från bolaget. Beslut om utdelning tas på bolagets stämma efter avgiven årsredovisning.

Kommunen har ett åtagande för pensioner intjänade före 1998 som inte redovisas som skuld i kommunens balansräkning. Åtagandet kommer att infrias successivt i takt med att kommunalt anställd personal går i pension och kommunens kostnader för pensioner kommer att öka markant när de stora åldersgrupperna födda på slutet av 40-talet och början av 50-talet går i pension. Viss andel av utbetalningar för dessa pensionskostnader kan finansieras via de medel som avsatts i kapitalförvaltning, i samband med försäljningen av Säters Energiverk.

6.1 Förväntade intäkter

Faktorer som har stor betydelse för intäktsutvecklingen är befolkningsutvecklingen, demografin samt skatteunderlagets utveckling, det kommunala utjämningssystemets utformning och statens anslag till detta.

Skatteintäkter och generella bidrag

De egna skatteintäkterna och bidraget från inkomstutjämningen är beroende av hur skatteunderlaget, de totala taxerade inkomsterna, utvecklas. Det exakta utfallet är inte tillgängligt förrän vid definitiv taxering i november året efter inkomståret. Vid budgeteringstillfället bygger intäktsberäkningen på prognoser för det framtida utfallet.

Sveriges kommuner och regioner (SKR) gör beräkningar av kommunernas skatteintäkter och utfall i den kommunalekonomiska utjämningen. Prognoserna publiceras fem gånger om året: i februari, april, augusti, månadsskiftet september/oktober samt december. Kommunen använder sig av de prognoser som görs av SKR. För de egna skatteintäkterna görs en justering utifrån historiska utfall.

Skatteunderlagsprognosen från SKR per 2025-02-25 ligger till grund för framtagning av tjänstemannaförslag för 2026-2029 och innebär en ökning av skatteintäkter och generella bidrag/utjämning för 2026 med 5,2 mkr till 904,1 mkr jämfört med budgetdirektiv 2026-2029 som baserades på skatteunderlagsprognosen per 2024-10-04. Förväntade intäkter per invånare uppgår till ca 80 tkr kronor per invånare år 2026.

Den senaste skatteunderlagsprognosen från SKR presenterades den 29 april och innebär en ökning av skatteintäkter och generella bidrag/utjämning för 2026 med 4,9 mkr till 908,9 mkr. I förslag till budget för år 2026 har hänsyn tagits till de ökande förväntade intäkterna. Plan för kommande år 2027-2029 baseras fortfarande på skatteunderlagsprognosen från februari. Den nya befolkningsprognosen som är beställd och kommande skatteunderlagsprognoser kommer att påverka de förväntade intäkterna för kommunen som således kan ge förändrade förutsättningar för budget 2026-2029. Detta hanteras i reviderad budget under hösten 2025.

Nedan visas fördelningen över skatteintäkter och generella bidrag och utjämning enligt skatteunderlagsprognos per 29 april för år 2026 samt per 25 februari för åren 2027-2029:

Skatteunderlagsprognos

2025-04-29 *(Prognos 2025, 2026)*	**Budget**	**Prognos**	**Budget**	**Plan**	**Plan**	**Plan**
2025-02-25 *(2027-2029)*	**2025**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Inkomstutjämning	162,3	159,3	165,3	172,8	179,3	185,1
Kostnadsutjämning	5,9	5,8	15,6	17,8	18,1	18,5
Regleringspost	29,5	29,7	26,1	19,2	14,8	10,6
LSS-utjämning	-6,0	-5,8	3,7	-5,8	-5,8	-5,8
Fastighetsavgift	42,2	42,6	42,9	42,9	42,9	42,9
Summa	**233,9**	**231,6**	**253,6**	**246,9**	**249,4**	**251,3**
Skatteintäkter	630,6	630,9	655,3	684,2	709,0	733,5
Slutavräkning 2024	0,0	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Slutavräkning 2025	2,8	1,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa	**633,4**	**633,9**	**655,3**	**684,2**	**709,0**	**733,5**
Total	**867,3**	**865,5**	**908,9**	**931,0**	**958,4**	**984,8**

SÄTERS KOMMUN

Nedan visas fördelningen över skatteintäkter och generella bidrag och utjämning enligt skatteunderlagsprognosen per 2025-02-25 för åren 2025-2029:

Skatteunderlagsprognos

2025-02-25	**Budget 2025**	**Prognos 2025**	**Budget 2026**	**Plan 2027**	**Plan 2028**	**Plan 2029**
Inkomstutjämning	162,3	159,3	165,9	172,8	179,3	185,1
Kostnadsutjämning	5,9	5,8	17,4	17,8	18,1	18,5
Regleringspost	29,5	29,7	25,7	19,2	14,8	10,6
LSS-utjämning	-6,0	-5,8	-5,8	-5,8	-5,8	-5,8
Fastighetsavgift	42,2	42,6	42,9	42,9	42,9	42,9
Summa	**233,9**	**231,6**	**246,2**	**246,9**	**249,4**	**251,3**
Skatteintäkter	630,6	630,9	657,9	684,2	709,0	733,5
Slutavräkning 2024	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Slutavräkning 2025	2,8	1,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa	**633,4**	**632,2**	**657,9**	**684,2**	**709,0**	**733,5**
Total	**867,3**	**863,8**	**904,1**	**931,0**	**958,4**	**984,8**

Ny skatteunderlagsprognos per 29 april

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) presenterade den senaste skatteunderlagsprognosen den 29 april 2025. I cirkulär 25:21, Aktuell Ekonomi för regioner och kommuner presenteras budgetförutsättningar för regioner och kommuner för åren 2025–2028. Våren 2025 har börjat minst sagt turbulent ur ett ekonomiskt perspektiv. Några av de risker som tidigare har tagits upp har realiserats, inte minst i form av en eskalerande global handelskonflikt. Hela den internationella ekonomiska spelplanen är plötsligt i gungning. Detta dämpar den ekonomiska aktiviteten i Sverige och i vår omvärld i närtid. Den lågkonjunktur som Sverige befinner sig i just nu kommer därmed bestå ytterligare en tid.

Nedan visas fördelningen över skatteintäkter och generella bidrag och utjämning enligt skatteunderlagsprognosen per 2025-04-29 för åren 2025-2029:

Skatteunderlagsprognos

2025-04-29	**Budget 2025**	**Prognos 2025**	**Budget 2026**	**Plan 2027**	**Plan 2028**	**Plan 2029**
Inkomstutjämning	162,3	159,3	165,3	175,4	182,8	187,0
Kostnadsutjämning	5,9	5,8	15,6	15,9	16,2	16,6
Regleringspost	29,5	29,7	26,1	19,6	15,1	10,5
LSS-utjämning	-6,0	-5,8	3,7	3,7	3,7	3,7
Fastighetsavgift	42,2	42,6	42,9	42,9	42,9	42,9
Summa	**233,9**	**231,6**	**253,6**	**257,6**	**260,8**	**260,7**
Skatteintäkter	630,6	630,9	655,3	681,7	707,6	737,5
Slutavräkning 2024	0,0	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Slutavräkning 2025	2,8	1,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa	**633,4**	**633,9**	**655,3**	**681,7**	**707,6**	**737,5**
Total	**867,3**	**865,5**	**908,9**	**939,3**	**968,4**	**998,2**

SÄTERS KOMMUN

6.2 Befolkning och demografi

Befolkningsutvecklingen i Säters kommun har varit positiv från 2015 till 2017 och har därefter stagnerat under 2018 och 2019 då tillgången på lediga bostäder varit begränsad. Befolkningsutvecklingen tog sedan fart och ökade under 2020 med 68 personer och fortsatte öka under åren 2021 till 2022 med 81 personer år 2021 och 29 personer år 2022. Säters befolkning minskade däremot under 2023 med 28 personer till 11 243 invånare. Under 2024 minskade befolkningen med 20 personer till 11 223 invånare per den 31 december 2024.

Enligt den senaste statistiken från SCB hade Säter en befolkning per sista februari på 11 237. Enligt statistik från Skatteverket per 2025-04-22 var 11 194 personer folkbokförda i Säters kommun. Navet är Skatteverkets system för distribution av folkbokföringsuppgifter till samhället. Uppgifterna i Navet är aktuella eftersom ändringar i folkbokföringen slår igenom direkt.

Under april 2024 beställdes en befolkningsprognos för kommunen och i prognosen beräknades befolkningen uppgå till 11 258 invånare för budget 2025, 11 270 för budget 2026, 11 281 för budget 2027, 11 287 för budget 2028 samt 11 291 för budget 2029.

SCB publicerade den senaste framskrivningen av befolkningen per region och kommun i juni 2024. Utmärkande för den framtida befolkningen är att andelen barn och unga beräknas minska medan andelen äldre i befolkningen ökar. SCB framskrivning för Säter visade på en minskande befolkning jämfört med prognosen från april 2024.

En ny befolkningsprognos för kommunen har beställts från SCB där även hänsyn tas till planer för pågående och kommande bostadsbyggande i Säter. Prognosen beräknas vara klar i april/maj 2025.

I väntan på den nya befolkningsprognosen är beräkningsgrunden för förslag till budget 2026 och plan för 2027-2029 lagd på SCB:s framskrivning från juni 2024 och utgör 11 204 för budget 2026, 11 180 för budget 2027, 11 151 för budget 2028 samt 11 120 för budget 2029. En minskande befolkningsprognos resulterar i minskade förväntade intäkter per år från ca 80 tkr kronor per invånare år 2026 till ca 88 tkr år 2029.

Den nya befolkningsprognosen och kommande skatteunderlagsprognoser kommer att påverka de förväntade intäkterna för kommunen som således kan ge förändrade förutsättningar för budget 2026-2029. Detta hanteras i reviderad budget under hösten 2025.

Befolkning 2019-2029 med utfall, framskrivning från SCB och prognos för Säters kommun:

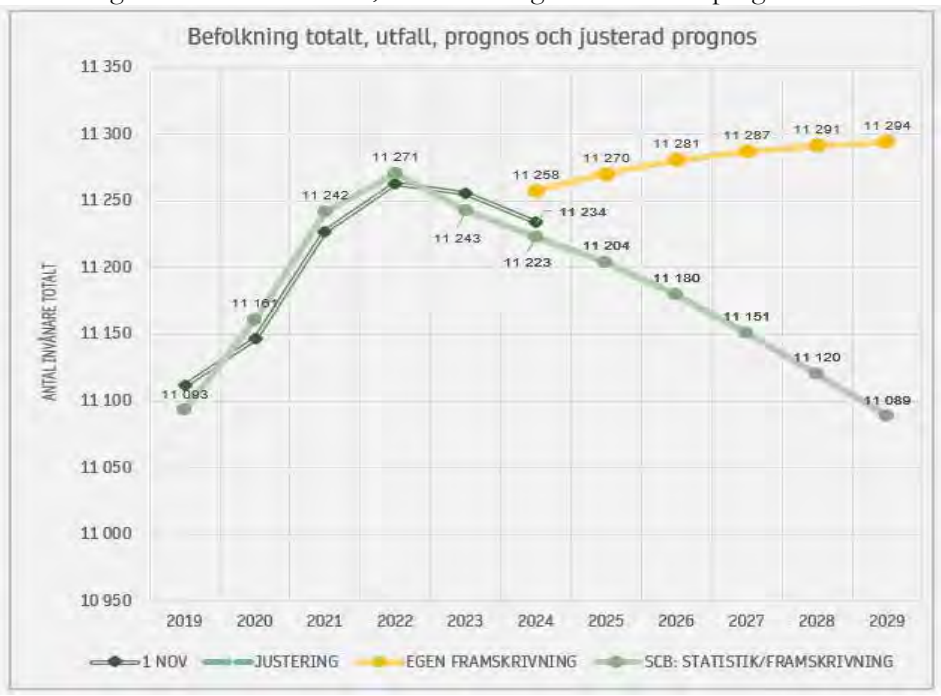

Antal invånare med utfall per 31 december och per 1 november, framskrivning från SCB per juni 2024 samt prognosen per april 2024.

Befolkningsutvecklingen för Säters kommun 2024-2029 per åldersgrupp:

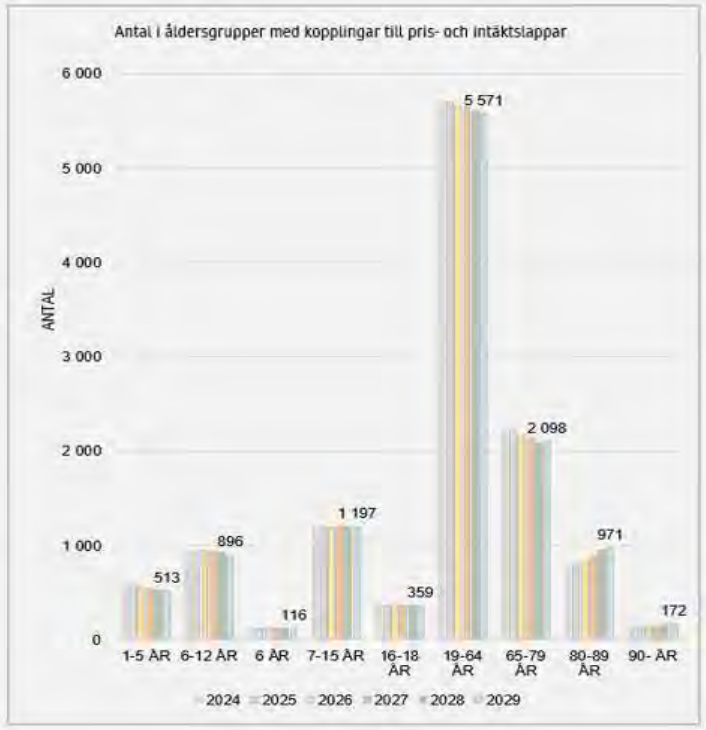

6.3 Budgetförutsättningar kostnader

Utöver de finansiella målen och verksamhetsmålen styr även andra faktorer det ekonomiska utrymmet för kommunens verksamheter. I dagsläget är det framför allt omvärldsfaktorer som har stor påverkan på kommunens ekonomi. Kommunfullmäktige fastställer budgetförutsättningar och beräkningsgrunder som skall användas i beräkningen av kommunens kostnader.

Personalomkostnader

SKR ger rekommendationer för personalomkostnadspålägg (PO) per år för budgetändamål. De lagstadgade arbetsgivaravgifterna beräknas vara oförändrade och uppgår fortsatt till 31,42 procent.

SKR PO-pålägg i procent	2026	2027	2028	2029
PO-pålägg enligt SKR	40,03	39,58	40,31	40,31

PO-påslaget är lägre för kommunen än den generella rekommendationen från SKR och sätts utifrån den beräkning av PO som erhålls från Skandia i samband med prognosen för pensionskostnader. Den senaste prognosen från Skandia är per 2024-12-31 och utgör beräkningsgrund för budget 2026 och plan för 2027-2029 inom kommunen.

Kommunens prognos PO-pålägg i procent	2026	2027	2028	2029
PO-pålägg för Säter (per 2024-12-31)	**39,22**	**39,42**	**39,62**	**39,62**
varav arbetsgivaravgifter	*31,42*	*31,42*	*31,42*	*31,42*
*varav pension/avtalsförsäkringar**	*7,8*	*8,0*	*8,2*	*8,2*

**) Avtalsförsäkringar ingår med 0,20% per år. Resterande del utgörs av kollektivavtalad pension.*

Pensionskostnader Säters kommun enligt prognos från Skandia är per 2024-12-31:

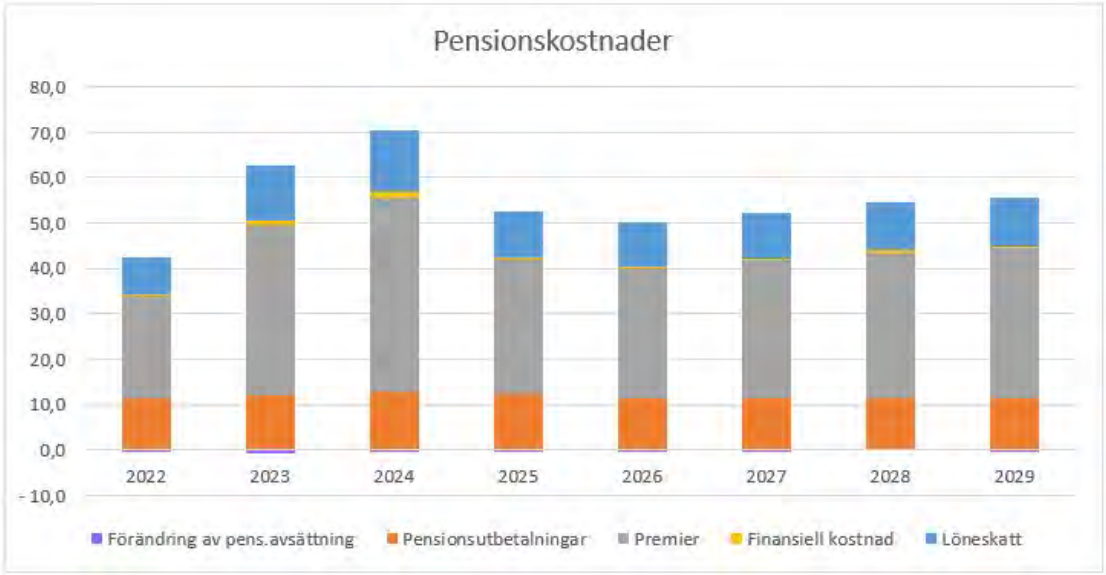

Kommunens kostnader för pensioner ökade dramatiskt under 2023 och främst under 2024. Enligt pensionsprognosen från Skandia ökade kostnader för pensioner och pensionsförsäkringar med ca 20 mkr för 2023, vilket motsvarar en ökning med ca 49%. För 2024 ökade kostnaderna med ca 8 mkr, vilket motsvarar en ökning med ca 13%. För 2025 beräknas pensionskostnaderna minska med ca 18 mkr (25%) samt minskar 2026 med 2,5 mkr (5%).

Prisindex för kommunal verksamhet (PKV)

Vid beräkning av budget 2026-2028 har SKR:s prognos per 2025-02-25 använts som beräkningsgrund. Beräknat exklusive förändringar av PO-pålägg beräknas arbetskraftskostnaderna öka med 3,5 % per år under perioden 2026-2028 och med antagande om 3,5 % även för 2029.

Övrig förbrukning beräknas öka med 2,5 % för 2026 och med 2,6% under perioden 2027-2028 med antagande om 2,6 % även för 2029.

Tabell Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) exklusive PO-effekt (per 2025-02-25)
Årlig procentuell förändring

Prisindex	2024	2025	2026	2027	2028
Arbetskraftskostnader*	3,7	3,5	3,5	3,5	3,5
Övrig förbrukning	2,5	2,7	2,5	2,6	2,6
Prisförändring, %	**3,3**	**3,3**	**3,2**	**3,2**	**3,2**

**Exklusive förändringar i arbetsgivaravgifter*
Källa: SKR

Räntekostnader

Räntekostnaderna har ökat kraftigt under 2022 och 2023 samt har fortsatt att öka under 2024 genom ökad upplåning. Extern räntesats är beräknad till 3,5 % för perioden 2026-2029 vilken är 0,5 procentenheter lägre än i budgetdirektiven med anledning av lägre räntenivåer.

Internränta

Intern räntesats för beräkning av kapitalkostnader ökar från 2 % år 2024 till 2,5% för 2025.
För perioden 2026-2029 beräknas den årliga interna räntesatsen uppgå till 2,5%.

Avsättning för underhåll fastigheter

Enligt regelverket för komponentavskrivningar skrivs t ex komponenterna i en fastighet av på olika tidslängder. När den är avskriven och ska ersättas behandlas den som en ersättningsinvestering som skrivs av på samma tidslängd. Detta innebär att behovet av avsättning för underhåll kommer att minska med tiden och ersättas av investeringsmedel. Det kommer dock att finnas kvar vissa åtgärder som bokförs som underhåll.

Avsättningen för underhåll har varit 80 kr/kvm de senaste åren. Avsättningen för underhåll föreslås öka till 120 kr/kvm för 2026 samt att nivån därefter behöver ses över årligen.

Avgifter
Utrymmet för avgiftshöjningar i de kommunala verksamheterna är begränsat. För VA och Renhållning har kommunen sedan flera år en full avgiftsfinansiering. För äldreomsorg och barnomsorg finns maxtaxor som begränsar kommunens möjlighet att avgiftsfinansiera verksamheten. På övriga områden har avgifterna relativt liten effekt på kommunens ekonomi.
De möjligheter som finns att öka avgiftsfinansieringsgraden måste dock övervägas och förslag på reviderade avgifter skall där detta är möjligt lämnas i samband med budgetförslagen från nämnder och sektorer. Förslag till avgiftshöjningar skall även redovisas separat som egna ärenden och särskilt beslut om dessa skall tas i Kommunfullmäktige.

6.4 Nettokostnadsavvikelse

Vad kostar verksamheterna i vår kommun? Vart är vi på väg? Hur ser det ut i förhållande till andra kommuner? För politiker, tjänstepersoner och allmänhet kan det vara intressant att analysera kostnaderna i den egna kommunen. Jämförelser med andra kommuner bidrar till en bredare beskrivning av nuläget och jämförelser över tiden kan ge värdefull information om vart kommunen är på väg.

I Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada) samlas olika nyckeltal för kommuners och regioners alla verksamheter. Kolada är en öppen och gratis databas för kommuner och regioner. Med drygt 6 000 nyckeltal tillgängliga i databasen har den ett brett utbud av mått som är lämpliga för jämförelser och analyser i kommunsektorn. Kolada är en tjänst som tillhandahålls av Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA). RKA är en ideell förening bildad av staten och Sveriges Kommuner och Regioner i samarbete, och förvaltar och utvecklar Kolada, främjar jämförelser mellan kommuner och regioner samt främjar analyser av kommuners och regioners verksamheter och förhållanden.

Begreppsdefinitioner:

- Nettokostnad: Verksamhetens nettokostnad är vad verksamheten faktiskt kostar med hänsyn till verksamhetens intäkter.
- Nettokostnadsavvikelse: Nettokostnadsavvikelse är differensen mellan referenskostnaden för en verksamhet och faktisk nettokostnad för en verksamhet i en viss kommun.
- Referenskostnad: Referenskostnaden bygger på kostnadsutjämningen och indikerar vad respektive verksamhet borde kosta enligt kostnadsutjämningssystemet, om kommunen bedriver den verksamheten med genomsnittlig ambitionsnivå och effektivitet samt med hänsyn taget till respektive kommuns strukturella förutsättningar. Referenskostnaden rör sig relativt andra kommuner då den beror på kostnadsutvecklingen i rikets alla kommuner.

Nettokostnadsavvikelsen för Säter jämför nettokostnaden med referenskostnaden, dvs statistiskt förväntad kostnad utifrån Säters kommuns demografi och förutsättningar. Resultat över 0 indikerar högt kostnadsläge på grund av hög ambitionsnivå exempelvis till följd av politiska satsningar och/eller låg effektivitet. Nettokostnadsavvikelsen presenteras i procent eller i miljoner kronor.

Nettokostnadsavvikelse, procent

Nettokostnadsavvikelsen jämför nettokostnaden med referenskostnaden ("strukturellt förväntad" kostnad). Resultat över 0 indikerar högt kostnadsläge, pga hög ambitionsnivå och/eller låg effektivitet.

Säter

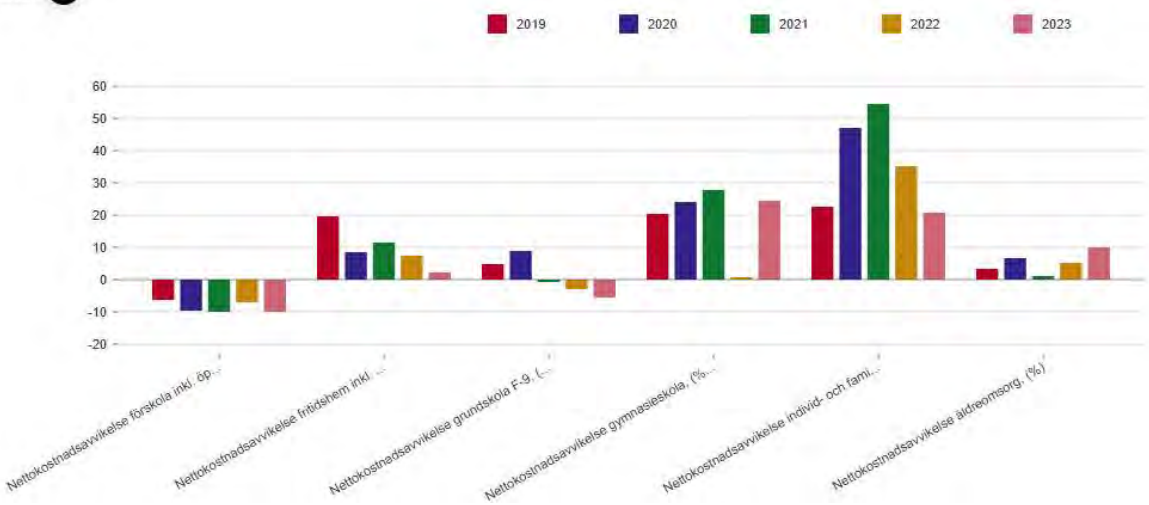

Nettokostnadsavvikelse, miljoner kronor

Nettokostnadsavvikelsen jämför nettokostnaden med referenskostnaden ("strukturellt förväntad" kostnad). Resultat över 0 indikerar högt kostnadsläge, pga hög ambitionsnivå och/eller låg effektivitet. Redovisas i miljoner kronor

Säter

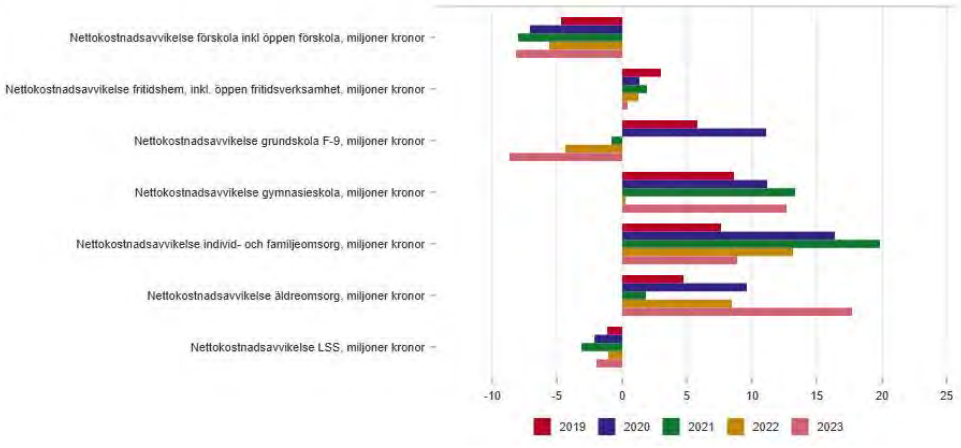

Viktigt att tänka på är att nettokostnadsavvikelse och budgetavvikelse inte är samma sak. Nettokostnaderna är de sammanlagda kostnaderna för verksamheten under åren. Budgetavvikelsen är som det låter, dvs avvikelse mot lagd budget. Detta betyder att politiska satsningar medför att verksamheter får kosta mer än vad som är beräknat utifrån Säters kommuns förutsättningar.

7 God ekonomisk hushållning

Kommuner ska enligt kommunallagen (2017:725) ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Fullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen. Om kommunen har en resultatreserv ska riktlinjerna även omfatta hanteringen av den. God ekonomisk hushållning råder när de verksamhetsinriktade målen uppnås samtidigt som de finansiella målen är uppfyllda.

Balanskrav

Enligt 11 kap. 5 § andra stycket kommunallagen ska kommuner upprätta budgeten så att intäkterna överstiger kostnaderna.

Balanskravsresultat

I förvaltningsberättelsen skall, enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning, en utvärdering göras om de mål och riktlinjer som avses i 11 kap 6 § kommunallagen uppnåtts och följts samt att den ekonomiska ställningen skall utvärderas. Dessutom är det obligatoriskt att sammanställa en balanskravsutredning som definierar "Årets resultat efter balanskravsjusteringar" och i förekommande fall redovisas förändringen av RUR/RER. Av denna balanskravsutredning skall balanskravsresultat framgå.

Negativt balanskravsresultat

Kommuner som vill ta hänsyn till andra bedömningar som man anser vara förenliga med god ekonomisk hushållning får hantera dessa inom ramen för kommunallagens regler för synnerliga skäl (prop. 1996/97:52 s. 38 och 94). Sådana eventuella justeringar får emellertid hanteras på raderna efter balanskravsresultatet. Det handlar då om fall där ett frångående är mycket väl motiverat och där det grundläggande kravet i 11 kap. 1 § kommunallagen om god ekonomisk hushållning har beaktats.

Resultatreserver

Under 2023 beslutade riksdagen att resultatutjämningsreserven, RUR, ska avvecklas och ersättas med resultatreserven, RER. Ingen avsättning till RUR får ske från och med 1 januari 2024 men disponering från RUR får göras fram till utgången av 2033, på samma sätt som tidigare med utgångspunkt i ”att utjämna intäkter över en konjunkturcykel”. Reservering av medel till RER kan tidigast göras i bokslut/årsredovisning för 2024.

Ett preliminärt beslut om reservering till och disponering ur resultatreserver RER/RUR tas i samband med beslut om budget. Slutligt beslut tas i samband med beslut om årsredovisning för det aktuella året.

Resultatreserv (RER)
I Kommunallagen, 11 kap 14 §, regleras kommunala resultatreserven, RER. I korthet innebär detta en möjlighet att på ett ansvarsfullt sätt reservera en del av överskottet i goda tider och sedan använda medlen för att uppnå god ekonomisk hushållning. Om medel från en resultatreserv har använts ska det i förvaltningsberättelsen framgå till vad och varför medlen har använts.

Reglerna för den nya reserven, RER, blir lite friare då reserven kan användas för att öka flexibiliteten i användningen av sparade medel. Den ska också kunna användas vid oförutsedda kostnadsökningar eller intäktsbortfall så länge det bidrar till god ekonomisk hushållning. Reserveringen är begränsad till 5 procent av skatter och statsbidrag.

RUR (Resultatutjämningsreserv)
Säters kommun har haft en resultatjämningsreserv vars syfte är att utjämna normala svängningar i skatteunderlaget över konjunkturcykeln för att skapa större stabilitet för verksamheterna. Resultatutjämningsreserven kan användas när kommunen i en balanskravsutredning uppvisar ett negativt resultat som beror på en svag utveckling av skatteunderlaget.

Medel får disponeras ur RUR när följande förutsättningar är uppfyllda:

- den årliga förändringen av rikets skatteunderlag understiger den underliggande genomsnittliga ökningstakten för riket de senaste tio åren
- ett negativt resultat skulle uppstå vid en balanskravsutredning om medel inte tillförs

Kommunens totala resultatutjämningsreserv har disponerats för år 2024.

8 Säters kommuns vision och strategiska mål

8.1 Vision

Säter är en välkomnande kommun.

- Vi bygger framtiden genom engagemang och samarbete.
- Vi skapar framtidstro och livskvalitet.
- Vi strävar mot ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart samhälle.

SÄTERS KOMMUN

8.2 Strategiska mål 2024-2027

Rikare liv

Inriktning 1. Alla invånare i Säters kommun ska ha förutsättningar för att göra val inför framtiden baserat på förmågor och intressen.

Inriktning 2. De unga årens upplevelser och lärande ska öka barn och ungas förmåga och motivation att delta i samhällslivet och den demokratiska processen.

Inriktning 3. Alla invånare i Säters kommun ska ha en egen försörjning, ett liv med god hälsa och framtidstro.

Inriktning 4. Alla invånare i Säters kommun ska ha tillgång till en rik fritid med rekreation och social gemenskap.

Inriktning 5. Fler ska kunna ta del av organiserade och spontana aktiviteter och fritidssysselsättningar

Hållbar framtid

Inriktning 1. De globala, nationella och regionala hållbarhetsmålen ska ligga till grund för Säters kommuns ansvarsfulla och strategiska hållbarhetsarbete.

Inriktning 2. Säters kommun ska öka kunskap, förmåga och motivation till ett socialt, ekonomiskt och miljömedvetet förhållningssätt.

Inriktning 3. Det ska vara enkelt och möjligt att åka kollektivt till och från skolor, arbeten, vård och fritidsaktiviteter.

Omsorgsfull boendeutveckling

Inriktning 1. I Säters kommun ska det vara möjligt att bo i attraktiva miljöer som är hälsofrämjande och som passar den egna levnadssituationen.

Inriktning 2. I planering och byggnation ska hållbarhet vara prioriterad.

Inriktning 3. Det ska vara tryggt att bo och leva i Säters kommun. Människor ska kunna skapa och upprätthålla goda sociala relationer och kunna leva rika liv.

Serviceorienterad organisation

Inriktning 1. Säters kommun ska vara anpassad till vad som krävs för att nå globala, nationella, regionala och kommunala strategiska mål.

Inriktning 2. Verksamheten ska vara av hög kvalitet, professionell samt ha god förmåga att möta företag och medborgare och skapa förtroende för verksamheten.

Inriktning 3. I Säters kommun ska det vara möjligt att etablera, bedriva och utveckla många sorters företagande.

Inriktning 4. Säters kommun ska arbeta gemensamt med näringslivet för goda kommunikationer, kompetens och andra förutsättningar för ett framgångsrikt företagande.

SÄTERS KOMMUN

9 Finansiella mål

9.1 Resultatmål

Målet över tid har varit att resultatet skall överstiga 2 % av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. En översyn av resultatmålet har genomförts och kommunen kommer att behöva öka resultatmålet till minst 3% i genomsnitt av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning för att kommunen skall kunna hantera ökade investeringsbehov de kommande åren och ökat lånebehov.

Plusresultatet är inte en vinst utan ett överskottsmål, som bl. a skall täcka:
- Inflationssäkring av eget kapital. Vid ett nollresultat minskar det egna kapitalet i reala värden med kostnaden för inflationen
- Finansiellt sparande för framtida behov som investeringar och pensionsåtaganden
- Marginaler för osäkerheter i intäkter och kostnader

Resultatmålet är lagt på det justerade resultatet, där hänsyn tagits till såväl avkastning som tillskott från kommunens pensionsmedelsförvaltning. Kommunens resultatmål anpassas så att en jämn utveckling av kommunens nettokostnad för verksamheten kan uppnås. Med fokus på långsiktighet så kommer beräkning och analys att göras för kommande tioårsperiod. I samband med budget och framtagning av budgetdirektiv kommer årliga resultatmål att föreslås vilka kan variera med anledning av omvärldsfaktorer och kommunens satsningar/fokusområden.

Resultatmål från 2026 och framåt:
Under perioden 2026-2029 beräknas det justerade resultatet uppgå till målet på 3 % per år.
För att kunna uppnå ett resultat på 3 % per år krävs effektiviseringar varje år. För budget 2026 föreslås effektiviseringar med 5 mkr, för 2027 med 7,5 mkr, för 2028 med 17,8 mkr och för 2029 med 22,2 mkr. Den nya befolkningsprognosen och kommande skatteunderlagsprognoser kan komma att ge förändrade förutsättningar som påverkar driftskostnader och resultatnivåer.

Inget uttag av pensionsmedel har föreslagits under perioden.

Förslag mål för justerat resultat för perioden 2026-2029:

År	Belopp	Procent	Effektiviseringar
2026	27,5 mkr	3,0%	5,0 mkr
2027	27,9 mkr	3,0%	7,5 mkr
2028	28,7 mkr	3,0%	17,8 mkr
2029	29,5 mkr	3,0 %	22,2 mkr

I resursfördelningsmodellen sätts resultatmålet utifrån årets resultat. Nivån på resultatmålet påverkar budgetram och investeringsutrymme.

9.2 Investeringar med mål för självfinansieringsgrad

Investeringar:
Investeringsbehovet är fortsatt stort. För att inte kostnaderna för investeringar ska ta alltför stort utrymme av den kommunala kakan behöver investeringsnivåerna anpassas i storlek och tid. Mål för självfinansieringsgrad är viktigt och med självfinansiering menas det likvida utrymme som skapas av kommunens resultat och nivån för avskrivningar.

Exempel på investeringsbehov:
• Lokalöversyn, verksamhetslokaler
• Underhåll på befintliga lokaler
• Anläggningar vatten och avlopp
• Infrastruktur
• Digitalisering

I arbetet med framtagning av långsiktsprognos för Säters kommun framgår det att det finns stora kommande investeringsbehov men kommunen kommer att behöva prioritera och omfördela bland investeringsprojekt. Första fokus bör vara på effektiviseringsinvesteringar och kärnverksamhet.

I resursfördelningsmodellen läggs samtliga planerade investeringar in med belopp och beräknad avskrivningstid samt koppling görs till respektive verksamhet och strategiskt mål. I modellen görs uppdelning av investeringar på skattefinansierat och taxefinansierat. Det finns också möjlighet att specificera vilka investeringar som avses att självfinansieras eller som behöver lånefinansieras genom klassificering av mindre/större investeringar som har kort respektive lång avskrivningstid.

Resursfördelningsmodellen har dock inte stöd för att hantera en antagen upparbetningsgrad vilket gör att förslag till investeringsbudget görs utan upparbetningsgrad from 2025 och baseras på en långsiktig investeringsplan för kommunen och kommunens bolag.

Kommunen har stora investeringsbehov som kraftigt ökar kommunens lånebehov. Detta påverkar verksamheternas kostnader genom ökade kapitalkostnader där också kapitalkostnaderna kommer att utgöra en större andel av de totala kostnaderna som kan innebära effektiviseringar och besparingar. Översyn och analys av konsekvenser behöver göras till reviderad budget samt att även se på utvecklingen på lång sikt.

<u>Ny investeringsmodell</u>
Inom kommunen har en ny justerad investeringsmodell arbetats fram, där det i budgetberedningen är fokus på vilken ram (pott) som behövs inom respektive område. Stora projekt identifieras och följs upp/särredovisas enligt definierad process för uppsikt och styrning.

Effekter av investeringsbudget med ”potter” utgör:

- Flexiblare investeringsbudget
- Säkrare budgetbelopp som sätts senare
- Ökad årlig upparbetningsgrad och minskat behov att flytta medel mellan åren
- KS får en tydligare roll som uppsiktspart över nämnderna

Självfinansieringsgrad

Målet för självfinansieringsgraden är att minst 60 % av investeringarna skall vara självfinansierade med beräkning per 4 år. Den nya resursfördelningsmodellen ger möjlighet att beräkna självfinansieringsgraden för de skattefinansierade investeringarna. Vid behov av större investeringar kommer självfinansieringsgraden att kunna variera och vara lägre eller högre vissa år, vilket tas fram i budgetarbetet.

Investeringar upp till 30 mkr med kortare avskrivningstid skall självfinansieras och investeringar med belopp över 30 mkr samt med en avskrivningstid på över 30 år utgör en större investering som inte behöver självfinansieras.

Taxefinansierat: VA-verksamheten står inför stora investeringsbehov de kommande åren och det finns flera större projekt som behöver lånefinansieras medan mindre projekt kan självfinansieras. Anpassningar av taxan behöver göras över tid för att hantera ökade kostnader relaterat till höga investeringsnivåer.

Med anledning av de höga investeringsnivåerna de närmaste åren kommer inte målet på en självfinansieringsgrad på minst 60 % av investeringarna att uppnås. Översyn och analys av utvecklingen på lång sikt behöver göras.

9.3 Skuldsättning

Säters kommun hade en låneskuld 2024-12-31 på 540 mkr. I budget för 2025 beräknas låneskulden öka upp till 590 mkr men ytterligare upplåning kan behöva göras med anledning av höga investeringsnivåer. Kommunens höga investeringsnivåer resulterar i kraftigt ökande lånebehov där upplåning behöver göras med 190 mkr år 2026 samt 1 010 mkr under perioden 2027-2029. Ökad upplåning resulterar i ökade räntekostnader som påverkas av ränteutvecklingen.

Säters kommun har haft en jämförelsevis låg skuldsättningsnivå. Det har även kommunens bostadsbolag, Säterbostäder AB. Både kommunen och bostadsbolaget står dock inför stora investeringar som kräver ökad upplåning, och skuldsättningen behöver styras. I riktlinjer för god ekonomisk hushållning har därför ett skuldsättningstak införts för kommunkoncernen. Översyn av mål för skuldsättning kommer att behöva göras med anledning av det ökade investeringsbehovet.

Mål för skuldsättning

Nytt mål för skuldsättning med ett lånetak har införts från 2023, vilket innebär att beräkning görs av den faktiska skuldsättningen inom kommunkoncernen i förhållande till kommunens invånare. Beräkningen görs på kommunkoncernens totala låneskulder per invånare.

Kommunfullmäktige fastställer låneram för Säters kommun och för kommunens bolag varje budgetår i samband med budgetbeslut i juni.

Långsiktigt mål för kommunkoncernens totala lånetak är maximalt 110 000 kr per invånare. För 2026 beräknas låneramar uppgå till 113 800 kr per invånare samt kommer att behöva ökas under perioden. En översyn behöver göras till reviderad budget med anledning av de höga investeringsnivåerna och det ökade lånebehovet.

9.4 Pensionsförvaltning:

Vid försäljningen av Säters energiverk avsattes 70 mkr till kapitalförvaltning för framtida pensionskostnader. 1998 placerades dessa medel i aktiv kapitalförvaltning hos två förvaltare. I det reglemente som reglerar hur förvaltarna får placera kapitalet har angetts att huvuddelen skall vara placerat i räntebärande värdepapper. Aktiemarknadens svängningar har påverkat kapitalets utveckling. När kursutvecklingen har varit god har avkastningen bidragit till att förbättra kommunens kapital. Vid nedgången i börsen sjunker värdet. För att motverka svängningar i kapitalets värde, har kapitalet varit placerat i Statliga realränteobligationer samt övriga räntebärandevärdepapper. Detta ger en långsammare, men mer stabil värdeökning.

Kommunfullmäktige beslutade i februari 2025 om ny policy och ny hantering av kommunens pensionsmedel med kapitalförvaltning. Arbete med övergången pågår tillsamman med utsedd kapitalförvaltare.

Kostnader för utbetalda pensioner finansieras upp till ca 7,5 mkr per år av skattemedel. För belopp över denna nivå kan medel från pensionsförvaltningen tillskjutas. Kommunen skall för varje år ta ett beslut om hur mycket av kommunens pensionsmedel som skall utnyttjas för pensionsutbetalningar för att förstärka kommunens likviditet och på så sätt bidra till lägre lånebehov.

Ingen avkastning kommer att budgeteras med anledning av att den årliga förändringen av pensionsmedel främst kommer att utgöras av värdeförändring av kommunens innehav.

Inga uttag av pensionsmedel föreslås under perioden med anledning av den nya hanteringen med kapitalförvaltning för att sträva efter att öka kommunens placerade tillgångar. Kommunen har pensionsåtaganden som uppgår till ca 208 mkr.

SÄTERS KOMMUN

10 Driftbudgetramar per nämnd/sektor

Den preliminära driftbudgetramen för 2026 i budgetdirektiven uppgick till 867 mkr.

Den preliminära resursfördelningen med de tekniska ramarna per nämnd inför 2026-2029 presenterades i början på mars 2025 i samband med att skatteunderlagsprognos publicerades i februari 2025. De tekniska ramarna för 2026 uppgår till 822,4 mkr och prioriteringar utgör 61,3 mkr samt att de olika verksamheterna har budgetbehov på totalt 883,7 mkr. Detta är 16,7 mkr högre än den preliminära driftbudgetramen i budgetdirektiven.

Effektiviseringar behöver göras och en generell besparing på 5,0 mkr föreslås för 2026. De olika verksamheterna behöver till reviderad budget ta fram åtgärder och konsekvensbeskrivningar.

Den senaste skatteunderlagsprognosen presenterades den 29 april och innebär en ökning av skatteintäkter och generella bidrag/utjämning för 2026 med 4,9 mkr. I förslag till budget för år 2026 har denna ökning lagts till i driftsbudgeten som en reserv för oförutsedda kostnader. Förslag till driftsbudget för 2026 uppgår till 883,6 mkr.

De höga investeringsnivåerna påverkar verksamheternas kostnader genom ökade kapitalkostnader som också kommer att utgöra en större andel av de totala kostnaderna. Driftsbudgetramarna kommer att påverkas av den nya befolkningsprognosen och kommande skatteunderlagsprognoser.

Förslag Driftsbudget 2026 per nämnd/styrelse: Beslut KS – Majoritetens förslag

NÄMNDER/STYRELSER	TEKNISK RAM 2026	PRIO	BEHOV BUDGET 2026	Besparingar	Justeringar	FÖRSLAG BUDGET 2026
Barn- och utbildningsnämnd	332 135	19 780	351 915	-2 080		349 835
Socialnämnd	334 674	8 463	343 137	-2 028		341 109
Kommunstyrelsen	68 956	3 256	72 212	-428		71 784
Övrigt reserv (inom KS)	2 060	-2 060	0		4 850	4 850
Samhällsbyggnadsnämnd	35 105	16 807	51 912	-307		51 605
Miljö & Byggnadsnämnd	7 922	-1 614	6 308	-37		6 271
Kulturnämnden	8 825	10 353	19 178	-113		19 065
Räddningstjänsten Dala Mitt	14 366	754	15 120			15 120
Gemensam nämnd för upphandling	1 291	-1	1 290			1 290
Överförmyndare i samverkan	874	246	1 120			1 120
Revision	893	327	1 220	-7		1 213
Interna poster utöver 2,5% ökning		5 000	5 000			5 000
VA & Återvinning	0	0	0			0
SUMMA NETTOKOSTNADER	**807 101**	**61 311**	**868 412**	**-5 000**	**4 850**	**868 262**
Pension	14 300		14 300			14 300
Pensionsförsäkringar	1 000		1 000			1 000
Summa pension	**15 300**	**0**	**15 300**	**0**	**0**	**15 300**
TOTAL	**822 401**	**61 311**	**883 712**	**-5 000**	**4 850**	**883 562**

SÄTERS KOMMUN

Förslag till driftsbudget för 2027 uppgår till 902,6 mkr, för 2028 till 919,4 mkr och för 2029 till 941,9 mkr. För att kunna uppnå ett resultat på 3 % per år krävs effektiviseringar varje år. För budget 2026 föreslås effektiviseringar med 5 mkr som behöver öka till 7,5 mkr för år 2027, till 17,8 mkr för 2028 och till 22,2 mkr för 2029.

Tekniska ramar och budgetbehov 2027-2029 per nämnd/styrelse, Förslag plan 2027-2029 med effektiviseringar:

Säters kommun	2027			2028			2029		
NÄMNDER/STYRELSER	TEKNISK RAM 2027	PRIO	BEHOV PLAN 2027	TEKNISK RAM 2028	PRIO	BEHOV PLAN 2028	TEKNISK RAM 2029	PRIO	BEHOV PLAN 2029
Barn- och utbildningsnämnd	340 093	21 799	361 892	347 489	24 650	372 139	355 025	27 628	382 653
Socialnämnd	354 322	-973	353 349	375 358	-11 494	363 864	396 979	-22 290	374 689
Kommunstyrelsen	70 038	3 821	73 859	72 785	3 286	76 071	77 537	813	78 350
Samhällsbyggnadsnämnd	37 387	17 839	55 226	38 661	18 356	57 017	39 580	19 709	59 289
Miljö & Byggnadsnämnd	8 767	-2 322	6 445	9 065	-2 479	6 586	9 456	-2 738	6 718
Kulturnämnden	9 178	10 496	19 674	9 431	10 837	20 268	9 697	11 183	20 880
Räddningstjänsten Dala Mitt	14 805	753	15 558	15 257	737	15 994	15 720	722	16 442
Gemensam nämnd för upphandling	1 329	-2	1 327	1 372	-8	1 364	1 417	-15	1 402
Överförmyndare i samverkan	900	252	1 152	927	257	1 184	955	262	1 217
Revision	920	335	1 255	948	342	1 290	977	349	1 326
Interna poster utöver 2,5% ökning		5 130	5 130		5 263	5 263		5 400	5 400
Övrigt pensioner, reserv mm	2 122	-2 122	0	2 190	-2 190	0	2 263	-2 263	0
VA & Återvinning	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SUMMA NETTOKOSTNADER	**839 863**	**55 004**	**894 867**	**873 484**	**47 556**	**921 040**	**909 607**	**38 759**	**948 366**
Pension	14 100		14 100	14 150		14 150	14 200		14 200
Pensionsförsäkringar	1 100		1 100	2 000		2 000	1 500		1 500
Summa pension	**15 200**	**0**	**15 200**	**16 150**	**0**	**16 150**	**15 700**	**0**	**15 700**
TOTAL	**855 063**	**55 004**	**910 067**	**889 634**	**47 556**	**937 190**	**925 307**	**38 759**	**964 066**
Effektiviseringar			-7 500			-17 800			-22 200
TOTAL (Inkl effektiviseringar)			**902 567**			**919 390**			**941 866**

SÄTERS KOMMUN

11 Investeringsbudget per nämnd/sektor

Förslag till investeringsbudgetramar 2026 med plan för 2027-2029 för nämnder och Kommunstyrelsesektor presenteras.

Förslag Investeringsbudget 2026-2029 per nämnd/styrelse:

Nämnd/styrelse *Belopp i tkr*	**Budget 2026**	**Budget 2027**	**Budget 2028**	**Budget 2029**
Skattefinasierat:				
Kulturnämnd	850	250	250	250
Barn- och utbildningsnämnd	2 000	2 000	2 000	2 000
Socialnämnd	1 000	1 000	1 000	1 000
Samhällsbyggnadsnämnd skattefinansierat, självfinansieras	58 700	48 000	56 500	41 600
Miljö- och byggnämnd	0	0	0	
Kommunstyrelsen (exkl IT-enhet)	2 800	2 100	2 100	2 100
Kommunstyrelsen IT-enhet	1 500	1 500	1 500	1 500
Total skattefinansierat, självfinansieras	**66 850**	**54 850**	**63 350**	**48 450**
Samhällsbyggnadsnämnd skattefinansiering, ej självfinansiering	12 000	37 000	78 000	68 000
Projekt Fågelsången*		60 000	120 000	
Projekt Kungsgårdsskolan*	71 000	100 000	150 000	29 000
Total skattefinansierat	**149 850**	**251 850**	**411 350**	**145 450**
Taxefinasierat:				
SBN VA/Återvinning, självfinansieras	49 300	39 800	38 500	23 500
SBN VA/Återvinning, ej självfinansiering	63 500	43 500	114 000	181 000
SBN VA/Återvinning, taxefinansierat	**112 800**	**83 300**	**152 500**	**204 500**
Total	**262 650**	**335 150**	**563 850**	**349 950**
varav Total självfinansieras	*116 150*	*94 650*	*101 850*	*71 950*
varav Total ej självfinansiering	*146 500*	*240 500*	*462 000*	*278 000*

*) Omförts från Samhällsbyggnadsnämnd till Kommunstyrelsen i enlighet med beslut i Kommunfullmäktige (ej självfinansiering)

SÄTERS KOMMUN

12 Finansiella rapporter

12.1 Resultaträkning

RESULTATRÄKNING	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
VERKSAMHETENS NETTOKOSTN.	**-858 762**	**-872 569**	**-885 791**	**-898 268**
Skatteintäkter	655 322	684 175	708 996	733 488
Generella statsbidrag och utjämning	253 595	246 873	249 386	251 289
VERKSAMHETENS RESULTAT	**50 155**	**58 479**	**72 591**	**86 509**
Finansiella intäkter	2 000	2 000	2 000	2 000
Finansiella kostnader	-24 675	-32 550	-45 850	-58 975
Pensionsförvaltning	0	0	0	0
ÅRETS RESULTAT	**27 480**	**27 929**	**28 741**	**29 534**

Justerat resultat	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Resultat	27 480	27 929	28 741	29 534
Avkastning pensionsmedel	0	0	0	0
Tillskott pensionsmedel	0	0	0	0
Justerat resultat	**27 480**	**27 929**	**28 741**	**29 534**
Resultat i % av skatteintäkter/ generella bidrag	3,0%	3,0%	3,0%	3,0%
Skatteintäkter	908 917	931 048	958 382	984 777

12.2 Balansräkning

BALANSRÄKNING	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	1 340 555	1 618 705	2 119 855	2 393 805
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR	190 459	200 527	228 727	234 497
SUMMA TILLGÅNGAR	**1 531 014**	**1 819 232**	**2 348 582**	**2 628 302**
Årets resultat	27 480	27 929	28 741	29 534
Övrigt eget kapital	484 347	511 827	539 756	568 497
EGET KAPITAL	**511 827**	**539 756**	**568 497**	**598 031**
Pensionsavsättning	14 645	14 934	15 543	15 729
Långfristiga skulder	816 452	1 076 452	1 576 452	1 826 452
Kortfristiga skulder	188 090	188 090	188 090	188 090
SKULDER	**1 004 542**	**1 264 542**	**1 764 542**	**2 014 542**
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	**1 531 014**	**1 819 232**	**2 348 582**	**2 628 302**
Soliditet	**33%**	**30%**	**24%**	**23%**

SÄTERS KOMMUN

13 Tidplan budget 2026-2029

Tidplan för budget 2026-2029 inklusive budgetuppföljning 2025 – våren 2025

2025-02-18	KSAU - Bokslutsprognos 2024, Överföring investeringsmedel per nämnd till 2025
2025-02-25	*SKR-Skatteunderlagsprognos med Cirkulär/EkonomiNytt*
2025-feb	Uppstart budget 2026 – förberedelser tekniska ramar 2025-2029/budgetbehov per nämnd
2025-02-28	Interna poster skall vara klara och inlagda i nätverket. Hyror, städ- och kostkostnader, telefon, årsavgifter för myndighetsutövning, etc.
2025-03-04	KLG - Sektorberedning/Ekonomgrupp Budget 2026-2029 tekniska ramar/förslag ramar
2025-03-10	Budgetsamtal 2026-2029 med verksamhetsgenomgångar 2024 samt inför 2025
2025-03-11	KSAU - Årsredovisning 2024 och verksamheternas bokslut och övrig information
2025-03-18	KS - Bokslutsprognos 2024, Överföring investeringsmedel per nämnd till 2025 samt Årsredovisning 2024 och verksamheternas bokslut och övrig information
2025-03-25	KSAU - Budget 2026-2029 för KS
2025-04-08	KS - Budget 2026-2029 för KS
2025-04-10	KF - Årsredovisning 2024 & verksamheternas bokslut & övrig information
2025-04-15	*Regeringens Vårproposition*
2025-04-29	*SKR-Skatteunderlagsprognos, prognos utjämningssystemen/LSS, Cirkulär/EkonomiNytt*
v 10-19	Nämndbehandling av budgetförslag 2026-2029
2025-05-05/06	Budgetberedning/KSAU - Budget 2026 och plan 2027-2029 och Budgetuppföljning mars 2025 med årsprognos 2025
2025-05-19	*Ekonomirapporten, maj 2025*
2025-05-20	KSAU - Budgetuppföljning april 2025 med årsprognos 2025
2025-05-27	KS - Behandlar budgetförslag 2026-2029, Budgetuppföljning april 2025 med årsprognos 2025
2025-juni	Central budgetförhandling 11 § MBL
2025-06-12	KF - Beslutar om budget för 2026-2029
2025-06-17	KSAU - Budgetuppföljning maj 2025 med årsprognos 2025

SÄTERS KOMMUN

Tidplan för budget 2026-2029 inklusive budgetuppföljning 2025 – hösten 2025

v33-52	Nämnder och KS - Behandling reviderad budget 2026 och plan 2027-2029
2025-08-21	*SKR-Skatteunderlagsprognos, Cirkulär, MakroNytt*
2025-08-26	KSAU - Skattesats 2026
2025-09-09	KS - Skattesats 2026
2025-09-18	*Regeringens budgetproposition / SKR Cirkulär om budgetpropositionen*
2025-09-23	KSAU - Budgetuppföljning/Delårsrapport 2025 augusti, Reviderad budget 2026 för KS
2025-09-25	KF - Skattesats 2026
2025-09-29	Deadline för inlämning av reviderad budget 2026
2025-10-02	Sektorberedning av reviderad budget 2026 och budgetdirektiv 2027-2030
2025-10-03	*SKR-Skatteunderlagsprognos*
2025-10-07	KS - Budgetuppföljning/Delårsrapport 2025 augusti, Reviderad budget 2026 för KS
2025-okt	*SKR Ekonomirapport oktober 2025*
2025-10-21	KSAU - Beredning reviderad budget 2026, budgetdirektiv 2027-2030 med preliminära ramar, Budgetuppföljning 2025 september med årsprognos 2025
2025-10-23	KF - Delårsrapport 2025 augusti
2025-11-04	KS - Behandlar reviderad budget 2026, budgetdirektiv 2027-2030 med preliminära ramar, Budgetuppföljning 2025 september med årsprognos 2025
v 46	MBL 11 § reviderad budget
2025-11-18	KSAU - Budgetuppföljning oktober 2025 med årsprognos 2025
2025-11-27	KF - Beslut om reviderad budget 2026, budgetdirektiv 2027-2030 preliminära ramar, tidplan
2025-12-09	KS - Budgetuppföljning oktober 2025 med årsprognos 2025
2025-12-11	*SKR-Skatteunderlagsprognos, cirkulär och MakroNytt, PO-pålägg mm*
2025-12-16	KSAU - Budgetuppföljning november 2025 med årsprognos 2025
2025-12-20	BUN/SN-Lämnar beställning till kostenheten
2025-12-31	Detaljbudget 2026 och ev. reviderade nämndplaner inlämnas till ekonomienheten

Nu får vi ordning på Säter!

Oppositionsrådets förord

Säter står inför ett vägskäl. Vi har växande behov inom skolan, en äldreomsorg som kräver stabilitet och en ekonomi som kräver prioriteringar. Det är i ett sådant läge politiskt ledarskap verkligen sätts på prov.

Den styrande majoriteten har valt att inte lägga en egen budget. I stället har man ställt sig bakom ett tjänstemannaförslag. Det är inte att ta ansvar. Det är att abdikera från sitt uppdrag.

Vi Moderater gör tvärtom. Vi har lagt ett eget, genomarbetat budgetförslag.

Vi fokuserar på det som är kommunens kärnuppdrag: trygghet i skolan, värdig omsorg och långsiktig ekonomisk hållbarhet.

Kommande år prioriterar kommunen även investeringar i Kungsgårdsskolan – vår viktigaste framtidssatsning – och vi är redo att återbruka Fågelsången, men på ett sätt som fungerar i praktiken och inte skapar nya problem.

Vi tar inte bort resurser för att spara. Vi omfördelar för att prioritera rätt. Det är så man bygger ett fungerande Säter – för både dagens invånare och morgondagens.

Caroline Willfox
Oppositionsråd (M)
Säters kommun

Framtida investeringsbehov – ansvar krävs

Säter står inför stora och många investeringar under kommande år, inte minst inom skollokaler, omsorgsboenden och infrastruktur. Många av dessa är nödvändiga – men de innebär också långsiktiga ekonomiska åtaganden i form av räntor, avskrivningar och driftkostnader. Vi som opposition vill därför att varje investering föregås av tydliga behovsanalyser och prioriteras i linje med kärnverksamheternas uppdrag. Det är inte hållbart att tillåta att kommunens skuldnivåer ökar utan full kontroll och effektanalys.

Moderaternas budgetförslag – Säter kommun 2026

Fokus på kärnverksamhet – för barnens framtid och trygg äldreomsorg

Säter står inför ekonomiska utmaningar. I detta läge krävs tydliga prioriteringar. Moderaterna lägger fokus på det viktigaste: skolan, omsorgen och tryggheten.

Vi vill att varje skattekrona används där den gör störst skillnad – i klassrummet, i äldreomsorgen och i verksamheter som stärker kommuninvånarnas vardag.

Bekymrande utveckling i skolan – dags att agera

Ungdomars framtid i Säter måste prioriteras – både för individens skull och för samhällets långsiktiga utveckling.
Vi ser oroväckande signaler: färre ungdomar uppnår gymnasiebehörighet, tillgången till fritidsaktiviteter varierar kraftigt mellan kommundelarna,
och kommunens förebyggande arbete är otillräckligt strukturerat.

Andelen elever i Säter som går ut grundskolan med gymnasiebehörighet har minskat från 80 % till 77 % det senaste året. Det innebär att nästan en fjärdedel av eleverna riskerar att inte komma in på gymnasiets yrkesprogram. Det är en allvarlig varningssignal. Elever som saknar gymnasiebehörighet löper högre risk att hamna i utanförskap, arbetslöshet och psykisk ohälsa.

Kommunen är skyldig att erbjuda sommarskola, men i nuläget bemannas den främst med mentorer. Vi anser att detta inte är tillräckligt. Vi föreslår därför en förstärkt satsning på sommarskola – totalt 100 000 kr – så att utbildade lärare kan användas för att ge eleverna bästa möjliga stöd. Det är en investering i barns framtid och ett sätt att öka chansen till gymnasiebehörighet

Moderaternas förslag möter detta med konkreta satsningar:

• En förstärkt sommarskola med utbildade lärare – inte bara mentorsbemanning – för att fler ska klara grundskolan.
• Fokus på elevhälsa och stödteam i skolan – psykisk ohälsa hos unga ökar.
• Bättre långsiktig planering av skollokaler – så att skolmiljöer är trygga och funktionella.

Vårt mål är tydligt: inga ungdomar i Säter ska hamna mellan stolarna. Det är en satsning på trygghet, framtid och frihet.

Satsningar för framtiden

- +3 mnkr till Barn- och utbildningsnämnden, för att möjliggöra förstärkt elevhälsa, kompetensutveckling och bättre skolmiljö.
- +100 000 kr (ingår i satsningen till BUN) till sommarskola, riktat stöd till elever som behöver en andra chans och för att säkerställa gymnasiebehörighet.
- +3 mnkr till Socialnämnden, för att säkerställa kvalitativ äldreomsorg och goda arbetsvillkor för personalen.

Ansvarsfull finansiering

Vi finansierar satsningarna genom att omprioritera inom befintlig ram, utan att öka skatteuttaget:

- Bortprioritering av investering i digitala skyltar (2 mnkr) – dessa är inte akuta och kan senareläggas (ligger på SBN och KS) samt minskade konsultkostnader.
- Minskning av kulturnämndens ram med 1,5 mnkr, med försiktighet och dialog – kulturen har ett viktigt värde och ska fortsatt ha goda förutsättningar.

Förslag till driftsbudget 2026

Säters kommun	Tjänstemannaförslag Budget 2026					Moderaternas förslag	
NÄMNDER/STYRELSER	TEKNISK RAM 2026	PRIO	BEHOV BUDGET 2026	Besparingar	FÖRSLAG BUDGET 2026	Justeringar	FÖRSLAG BUDGET 2026
Barn- och utbildningsnämnd	332 135	19 780	351 915	-2 080	349 835	3 000	352 835
Socialnämnd	334 674	8 463	343 137	-2 028	341 109	3 000	344 109
Kommunstyrelsen	68 956	3 256	72 212	-428	71 784	-650	71 134
Övrigt reserv (inom KS)	2 060	-2 060	0		0	2 000	2 000
Samhällsbyggnadsnämnd	35 105	16 807	51 912	-307	51 605	-1 000	50 605
Miljö & Byggnadsnämnd	7 922	-1 614	6 308	-37	6 271		6 271
Kulturnämnden	8 825	10 353	19 178	-113	19 065	-1 500	17 565
Räddningstjänsten Dala Mitt	14 366	754	15 120		15 120		15 120
Gemensam nämnd för upphandling	1 291	-1	1 290		1 290		1 290
Överförmyndare i samverkan	874	246	1 120		1 120		1 120
Revision	893	327	1 220	-7	1 213		1 213
Interna poster utöver 2,5% ökning		5 000	5 000		5 000		5 000
VA & Återvinning	0	0	0		0		0
SUMMA NETTOKOSTNADER	**807 101**	**61 311**	**868 412**	**-5 000**	**863 412**	**4 850**	**868 262**
Pension	14 300		14 300		14 300		14 300
Pensionsförsäkringar	1 000		1 000		1 000		1 000
Summa pension	**15 300**	**0**	**15 300**	**0**	**15 300**	**0**	**15 300**
TOTAL	**822 401**	**61 311**	**883 712**	**-5 000**	**878 712**	**4 850**	**883 562**

Moderaternas investeringsbudget 2026

Moderaterna gör mindre men viktiga justeringar i investeringsbudgeten jämfört med tjänstemannaförslaget. Vi väljer att ta ansvar för ekonomin genom att prioritera ned investeringar utan tydlig verksamhetsnytta – utan att riskera grundläggande service.

De förändringar vi föreslår för 2026 är:

- Minska nyinvestering fritidsanläggningar från 9 till 5 mnkr – vi fokuserar främst på det som används.
- Ta bort medborgarbudget – 700 tkr sparas till kärnverksamhet.
- Pausa 1 mnkr i exploateringsberedskap – tills tydligare behov föreligger.

Totalt innebär detta en besparing på ca 5,7 mnkr 2026 – ett tydligt men balanserat politiskt ställningstagande.

Säters kommun
Investeringsbudget 2026

	Beslut KSAU	Moderaternas förslag		
Nämnd/styrelse *Belopp i tkr*	**Budget 2026**	**Justering**	**Budget 2026**	
Skattefinasierat:				
Kulturnämnd	850	0	850	
Barn- och utbildningsnämnd	2 000	0	2 000	
Socialnämnd	1 000	0	1 000	
Samhällsbyggnadsnämnd skattefinansierat, självfinansieras	58 700	-4 000	54 700	2)
Miljö- och byggnämnd	0	0	0	
Kommunstyrelsen (exkl IT-enhet)	2 800	-1 700	1 100	1)
Kommunstyrelsen IT-enhet	1 500	0	1 500	
Total skattefinansierat, självfinansieras	**66 850**	**-5 700**	**61 150**	
Samhällsbyggnadsnämnd skattefinansiering, ej självfinansiering	12 000	0	12 000	
Projekt Fågelsången*		0		
Projekt Kungsgårdsskolan*	71 000	0	71 000	
Total skattefinansierat	**149 850**	**-5 700**	**144 150**	
Taxefinasierat:				
SBN VA/Återvinning, självfinansieras	49 300	0	49 300	
SBN VA/Återvinning, ej självfinansiering	63 500	0	63 500	
SBN VA/Återvinning, taxefinansierat	**112 800**	**0**	**112 800**	
Total	**262 650**	**-5 700**	**256 950**	
varav Total självfinansieras	*116 150*	*-5 700*	*110 450*	
varav Total ej självfinansiering	*146 500*	*0*	*146 500*	

*) Omförts från Samhällsbyggnadsnämnd till Kommunstyrelsen i enlighet med beslut i Kommunfullmäktige (ej självfinansiering)

Justeringar investeringsbudget per verksamhet	**Belopp tkr**
1) Kommunstyrelsen (exkl IT):	
Borttag av medborgarbudget – 700 tkr sparas till kärnverksamhet.	-700
Pausa 1 mkr i exploateringsberedskap – tills tydligare behov föreligger	-1 000
	-1 700
2) Samhällsbyggnadsnämnd skattefinansierat, självfinansieras	
Minska nyinvestering fritidsanläggningar från 9 mkr till 5 mkr – vi fokuserar på det som används.	-4 000
Totala justeringar	**-5 700**

Bedömning av nämndernas äskanden och vårt budgetförslag

Vi har granskat nämndernas äskanden samt majoritetens förslag för budgetåret 2026 och ställt dem mot vårt moderata budgetförslag.
Vår inriktning har varit tydlig: prioritera kärnverksamheterna – skola och omsorg – samt stöd till barn och ungdomar.
Vi gör samtidigt en ansvarsfull omprioritering inom andra områden som inte är lika kritiska i nuläget.
Sammanfattningsvis möter vi nämndernas behov på ett balanserat sätt och gör en tydlig prioritering för att stärka barn, unga och äldre i Säter.

Förstärkt motivering – Barn- och utbildningsnämnden i underskott

Prognosen för mars 2025 visar att Barn- och utbildningsnämnden går mot ett underskott på hela -9,3 miljoner kronor – en försämring med 4,8 miljoner från föregående prognos. Detta bekräftar att nämnden har en strukturellt underfinansierad verksamhet som inte kan bära sina uppdrag inom nuvarande ram.

Mot denna bakgrund är Moderaternas förstärkning av barn- och utbildningsbudgeten med 3 miljoner kronor med inkluderade medel på 100 000 kronor till sommarskola, både nödvändig och motiverad.
Vi menar att det är oansvarigt att inte agera när barnens framtid står på spel.

Ekonomiska risker och kompletterande synpunkter

Kommunen har ett lånetak uttryckt i kronor per invånare. Trots detta tillåts investeringsnivåerna öka kraftigt, vilket riskerar att underminera takets syfte. Moderaterna vill därför se att lånetaket också tillämpas som ett praktiskt styrinstrument vid prioritering av investeringar.

Likviditet och ekonomisk uthållighet

De samlade investeringarna i Säters kommun 2026–2029 uppgår till historiskt höga nivåer – med stora projekt som Kungsgårdsskolan och Fågelsången utanför självfinansieringsramen.

Detta innebär ett snabbt ökat lånebehov och sätter press på kommunens likviditet.Moderaterna anser att en budget inte bara ska balansera på pappret – den ska också hålla i verkligheten.

Därför måste kommunen värna sin likviditet, säkerställa att investeringar kan följas upp och att det finns marginaler kvar för oväntade händelser.

Vi vill inte att framtida generationer får betala för bristande styrning idag.

Kungsgårdsskolan – viktig satsning med krav på kontroll

Kungsgårdsskolan är Säters största enskilda investering någonsin – totalt 350 miljoner kronor under åren 2026–2029.

Moderaterna står bakom satsningen eftersom den är nödvändig för att långsiktigt säkra ändamålsenliga skolmiljöer.

Men vi vill vara tydliga: projektet kräver strikt ekonomisk uppföljning, fasindelning och kostnadskontroll.

Vi föreslår att investeringens utveckling följs årligen i kommunfullmäktige och att konsekvenser för drift och kapitalkostnader redovisas öppet.

Investeringen ligger utanför nämndernas ramar och ska finansieras genom särskild upplåning – vilket gör det ännu viktigare att varje krona används ansvarsfullt.

Kritisk granskning – prislappsmodell för flerårsbudget

Säters kommun har i sin budget för 2026–2029 valt att använda en ny fördelningsmodell – så kallad "prislappsmodell".
Den innebär att nämndernas ramar beräknas utifrån objektiva nyckeltal som t.ex. antal elever, brukare och invånare.

Vi som opposition ifrågasätter inte modellens intentioner, men menar att den:
• Riskerar att cementera strukturella brister – exempelvis inom skola och vård där behovet redan är större än ramarna.
• Saknar tydlig följning av kvalitetseffekter – hur säkerställs att de faktiska behoven tillgodoses?
• Inte svarar på frågan om politisk vilja – modellen fördelar pengar men förklarar inte varför vissa verksamheter ska prioriteras.

Moderaterna anser att ekonomisk fördelning måste kombineras med mål, ansvar och värderingar. Teknik ska stödja politiken – inte ersätta den.

Kf § 23 Information om lokal uppföljning av ungdomspolitiken, LUPP

KS2024/0070

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige tackar för informationen och lägger den till handlingarna.

Ärendebeskrivning

Information om lokal uppföljning av ungdomspolitiken, LUPP.

Bakgrund

Lokal uppföljning av ungdomspolitiken, LUPP är en enkät som genomförs vart tredje år i Säters kommun på högstadiet med syftet att öka kunskapen om unga och deras livsvillkor. Både barnkonventionen och Sveriges ungdomspolitik betonar vikten av att alla beslut som tas, som på något sätt rör barn och unga, alltid ska utgå från ett barn- och ungdomsperspektiv.

Säters kommun har sedan år 2009 genomfört LUPP vart tredje år och i Dalarna är alla 15 kommuner med och genomför enkäten för att kunna dra slutsatser mer generellt och även se likheter och skillnader.

Lupp 2024

Lokal uppföljning av ungdomspolitiken

Säters kommun

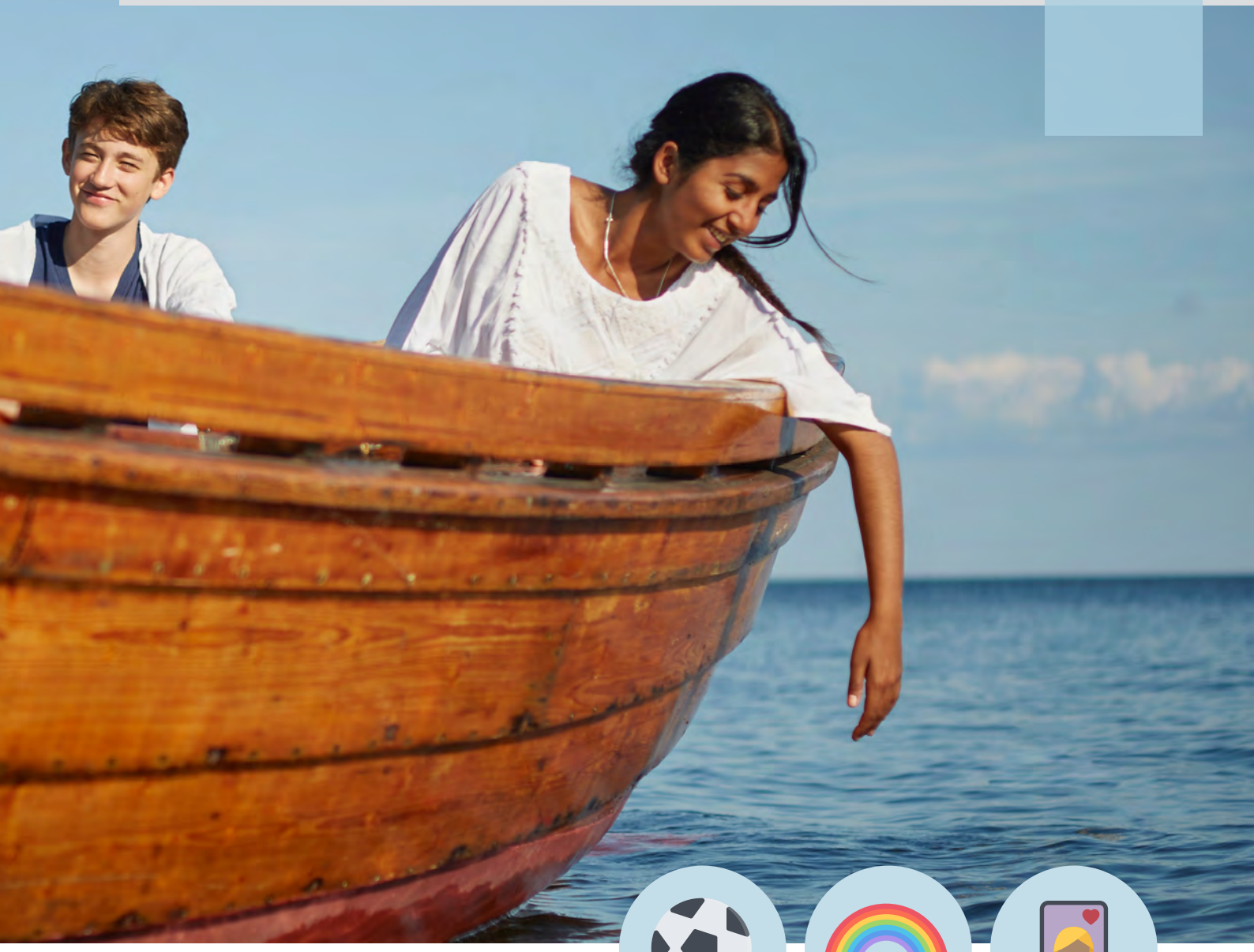

SÄTERS KOMMUN

ENKÄTFABRIKEN

Rapport sammanställd av Enkätfabriken, Mars 2025

Innehållsförteckning

Sammanfattning 4

Bakgrund och syfte 6

A. Bakgrundsfrågor 8

B. Fritid 13

C. Skola 24

D. Politik och samhälle 34

E. Trygghet 48

F. Hälsa 57

G. Arbete 72

H. Framtid 76

Referenslista 83

Innehållet i rapporten är färgkodat!

Sammanfattning

Att ha kunskap om unga och deras livsvillkor är en viktig förutsättning för kommunernas arbete i alla förvaltningar och områden. Både barnkonventionen och Sveriges ungdomspolitik betonar vikten av att alla beslut som tas, som på något sätt rör barn och unga, alltid ska utgå från ett barn- och ungdomsperspektiv. I Sverige beslutade riksdagen år 2014 om en ny ungdomspolitik. De nya målen för ungdomspolitiken är att alla ungdomar (mellan 13 och 25 år) ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen. Alla beslut som tas och insatser som genomförs rörande unga ska utgå från dessa mål. Tre prioriterade områden har även tagits fram i det ungdomspolitiska handlingsprogrammet och dessa är: ungdomars inflytande, egen försörjning och psykisk hälsa.

Vi rekommenderar att man läser hela rapporten för att få en mer heltäckande bild av ungdomarnas livsvillkor i Säter. Några sammanfattade reflektioner presenteras dock här.

Fritiden i Säter

Majoriteten av ungdomarna i Säter är nöjda med sin fritid och utbudet av fritidsaktiviteter i kommunen. Killar är dock något mindre nöjda än år 2021, både med sin fritid och utbudet av aktiviteter. Samtidigt är de fortsatt mer nöjda med fritiden än tjejer. Ungefär 40 % av både killarna och tjejerna tycker dock att det saknas fritidsaktiviteter i kommunen, vilket är en ökning jämfört med år 2021.

Även när det kommer till vad ungdomarna gör på fritiden syns vissa förändringar över tid. Andelen tjejer som spelar tv-spel, onlinespel eller dataspel har till exempel ökat. Killar spelar dock fortsatt minst en gång i veckan i klart högre grad än tjejer, medan tjejer i högre grad än killar håller på med foto, film, tecknar eller målar. Vanligt förekommande fritidsaktiviteter bland både tjejer och killar i Säter är att streama film/serier, titta på youtube, TV eller gå på bio, att umgås med kompisar eller att träna/idrotta/gymma.

Gällande den regionspecifika frågan om kollektivtrafiken så framgår det att majoriteten av ungdomarna i Säter anser att kollektivtrafiken passar deras behov av att ta sig till och från skolan, men sämre kopplat till andra behov som exempelvis fritidsaktiviteter. 9-14 % av ungdomarna i Säter svarar att kollektivtrafiken inte passar dem alls.

Inflytande i skolan och kommunen

En relativt hög andel av ungdomarna vill vara med och påverka olika saker i skolan. Andelen som anser att de får vara med och påverka är klart lägre. Hur eleverna ska arbeta i skolan är det som ungdomarna anser att de får påverka i högst grad, medan maten är det som ungdomarna helst vill påverka. Maten är samtidigt den fråga som ungdomarna är minst nöjda med när det kommer till upplevelsen av olika aspekter i skolan.

Intresset för att påverka i frågor som rör kommunen är lägre än intresset för att påverka i skolan. Ungefär 23 % av både killarna och tjejerna vill påverka i kommunen,

vilket är en minskning sedan 2021 år då drygt 30 % ville vara med och påverka. Vad gäller synen på möjligheterna att påverka i kommunen finns tydliga könsskillnader. 24 % av killarna ser ganska eller mycket positivt på sina möjligheter, medan endast 10 % av tjejerna svarar detsamma. Jämfört med år 2021 har andelen killar som ser positivt på möjligheterna ökat något, medan andelen tjejer är oförändrad. Killarna är även mer intresserade än tjejerna av politik, samhällsfrågor och vad som händer i andra länder. Vidare svarar nästan hälften av ungdomarna att de inte vet till vem eller vart de ska vända sig om de vill påverka något i kommunen.

Utsatthet för mobbning, brott och otrygga situationer

31 % av tjejerna anger att de blivit mobbade, trakasserade eller utfrysta enstaka gånger eller under en längre period under de senaste sex månaderna. 25 % av killarna anger detsamma. De allra flesta har utsatts i skolan, men det är även en relativt hög andel som utsatts på internet eller i mobilen.

Omkring 20 % av killarna i Säter har utsatts för stöld eller hot på sociala medier eller online. Motsvarande andelar bland tjejerna är lägre. Killarna är även generellt mer utsatta för brott och otrygga situationer än tjejerna. Undantag gäller dock sexuellt våld eller utnyttjande, som killar och tjejer utsatts för i liknande grad.

När det kommer till den upplevda tryggheten på olika platser i kommunen är denna hög, runt 90 % känner sig trygga på de flesta platser. På stan/i centrum samt i kollektivtrafiken känner sig tjejer dock mindre trygga än killar. 89 % av killarna känner sig trygga på dessa platser. Motsvarande andel för tjejerna är 71-76 %. Samtidigt har det skett en positiv utveckling, då tryggheten på dessa platser är högre än år 2021.

Stora könsskillnader i hälsa

I avsnittet om hälsa framgår det att majoriteten av ungdomarna i Säter mår bra, men också att det finns stora könsskillnader när det kommer till ungas hälsa. Tjejer mår, liksom år 2021, tydligt sämre än killar. 67 % av killarna och 48 % av tjejerna skattar sin hälsa som mycket eller ganska bra, samtidigt som tjejerna skattar sin hälsa som mycket eller ganska dålig i högre grad än killar.

Även när det kommer till psykosomatiska symptom svarar tjejer i klart högre grad än killar att de har besvär flera gånger i veckan eller oftare. Hälften av tjejerna känner sig stressade flera gånger i veckan eller oftare, och mellan 34-47 % har ofta besvär med huvudvärk, nedstämdhet, sömn eller ilska. Bland killarna svarar 24-36 % att de har regelbundna besvär med ilska, sömn eller stress medan övriga besvär är mindre förekommande. En majoritet av ungdomarna uppger skolarbetet som orsak till sina besvär.

Framtid

42-45 % av ungdomarna i Säter tror att de kommer att flytta ifrån kommunen i framtiden, främst på grund av arbete, fortsatta studier eller fritidsintressen. En majoritet av ungdomarna vill helst gå en gymnasieutbildning efter grundskolan. 20 % av killarna vill börja jobba direkt, medan endast 4 % av tjejerna svarar detsamma.

Omkring 88 % av ungdomarna i Säter ser mycket eller ganska positivt på framtiden. Andelen tjejer med en positiv framtidssyn har ökat något över tid, medan andelen killar istället minskat något.

Bakgrund och syfte

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors Lupp-undersökning har år 2024 genomförts i Säters kommun på högstadiet. Undersökningen genomfördes under hösten 2024 och insamlingen gjordes genom en webbenkät på skolorna. Insamlingen har skötts av kommunen och analys samt sammanställning har gjorts av Enkätfabriken på uppdrag av Säters kommun.

Lupp står för lokal uppföljning av ungdomspolitiken och startades av MUCF år 2001. Lupp är en enkät som ska ge kommuner, stadsdelar eller regioner kunskap om ungas situation. MUCF erbjuder enkäten för att stötta kommuner i utvecklingen av ungdomspolitiken. Meningen är att beslut som berör unga i kommuner ska bygga på aktuell kunskap om ungas situation, erfarenheter och åsikter. Lupp-enkäten erbjuds inom tre åldersgrupper: högstadiet 13-16 år, gymnasiet 16-19 år och unga vuxna 19-25 år. Sedan år 2023 erbjuder MUCF även en anpassad Lupp för elever med särskilda behov.

Svarsfrekvens

Totalt har 308 elever av 357 på högstadiet svarat på undersökningen. Svarsfrekvensen på högstadiet är således 86 %.

I den här typen av skolundersökningar beror bortfallet ofta på att hela klasser inte har haft möjlighet att delta i enkäten eller att elever varit sjuka.

Bortfallsanalys

För vissa frågor finns det internt bortfall, det vill säga att ungdomar på grund av olika anledningar valt att inte besvara en viss fråga i enkäten. Det rör sig oftast om några få procent, men varierar något mellan frågorna. Det kan exempelvis bero på att elever bedömt en fråga som irrelevant eller att det har rört sig om känsliga frågor. Detta är dock vanligt förekommande i undersökningar likt denna.

Analys

Enkätfabriken har analyserat och sammanställt resultaten för att i denna rapport ge en bild av ungdomarnas upplevelser. Rapporten innefattar först och främst statistik uppdelat på kön. Jämförelser, inte bara för kön utan även med avseende på andra faktorer, möjliggör en större förståelse för huruvida alla ungdomar har lika villkor och möjligheter i samhället. Denna kunskap är viktig för att kunna arbeta vidare med förändring och för att anpassa insatserna. Observera att nedbrytningar endast redovisas om minst 10 personer har svarat i den aktuella gruppen.

I enkäten finns en fråga om respondenternas könsidentitet. Utöver alternativen kille och tjej fanns även alternativet ”annan könsidentitet”. Att vi endast redovisar skillna-

der mellan de som identifierar sig som killar eller tjejer beror på att de som svarat ”annan könsidentitet” är väldigt få till antalet.

Läsanvisningar

Rapporten är indelad tematiskt i de områden som finns i Lupp-enkäten: A. Bakgrundsfrågor, B. Fritid, C. Skola, D. Politik och samhälle E. Trygghet, F. Hälsa, G. Arbete och H. Framtid.

För att göra materialet mer överskådligt tas de mest relevanta jämförelserna och nedbrytningarna fram. Vad som även kan vara viktigt att uppmärksamma är att en del svarsalternativ uteslutits i redovisningen. Detta har gjorts för att göra resultatet mer överskådligt. Observera också att vissa diagram redovisar resultatet totalt eller totalt per kön.

Notera även att maskinella avrundningar kan förekomma i rapporten. Det handlar då om enstaka procent.

A. Bakgrundsfrågor

Frågor om bakgrund och familj

I den första delen ställdes några frågor om ungdomarna och deras familj.

Som det framgår nedan har något fler killar (52 %) än tjejer (45 %) svarat på Lupp-enkäten. En liten andel om 3 % svarar att de har en annan könsidentitet.

Totalt 21 % svarar att de har en långvarig nedsatt funktion eller sjukdom.

I tabell A5 på nästa sida framgår det att 88 % av ungdomarna som svarat själva är födda i Sverige, och 82 % svarar att deras föräldrar är födda i Sverige.

Om de svarande:

21% totalt har en långvarig nedsatt funktion

45% tjejer
52% killar
3% annan könstillhörighet

78% Heterosexuella
2% Homosexuella
2% Bisexuella/pansexuella
18% Övrigt/annat/ vill ej svara

A4. Har du någon funktionsnedsättning eller långvarig sjukdom som innebär svårigheter i vardagen?

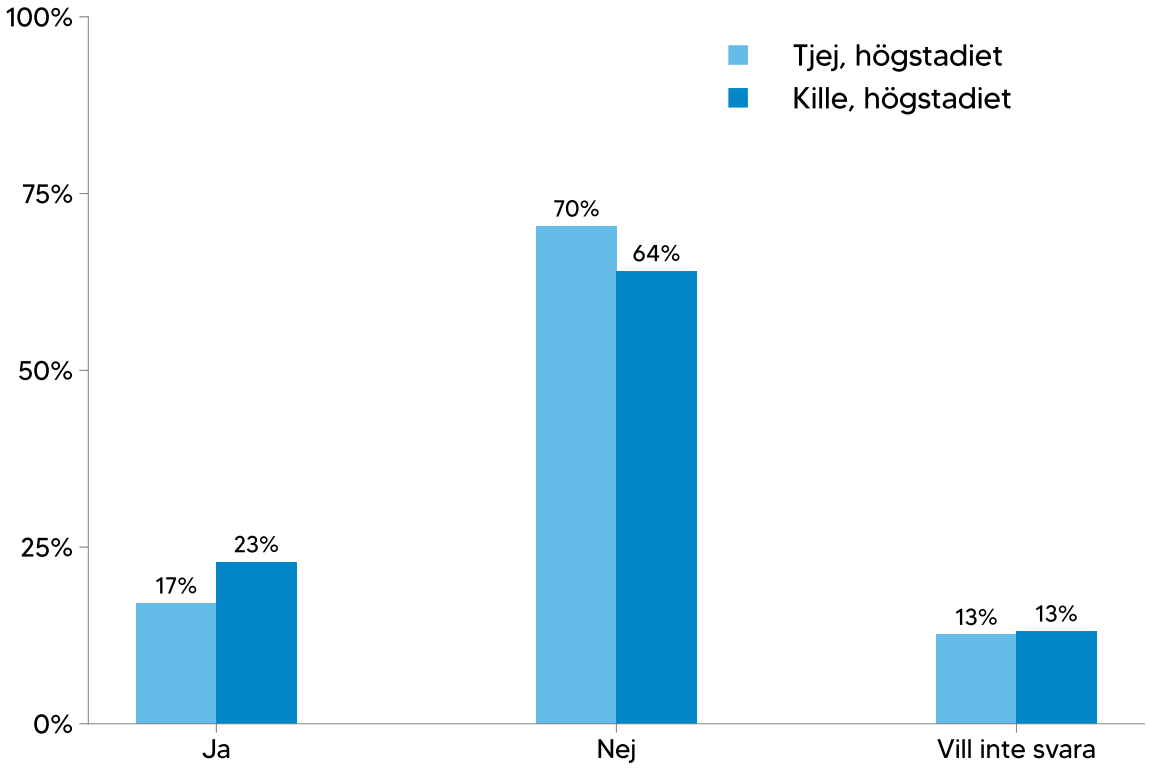

A5. Var är du och dina föräldrar födda?

	Sverige	Norden	Europa	Utanför Europa
Du själv	88%	1%	2%	9%
Förälder a	82%	1%	5%	11%
Förälder b	82%	2%	4%	13%

A5a. Om du inte är född i Sverige hur länge har du bott i Sverige?

	Procent
10 år eller längre	39%
4-9 år	47%
0-3 år	14%

A6. Vad gör din förälder eller dina föräldrar huvudsakligen?

	Förälder a	Förälder b
Arbetar	87%	86%
Studerar	6%	4%
Föräldraledig	0%	1%
Arbetslös	0%	1%
Långtidssjukskriven/sjukpensionär	1%	2%
Ålderspensionär	1%	1%
Annat	2%	2%
Vet inte	3%	4%

Ekonomi

En majoritet av ungdomarna svarar att de inte är oroliga för sina föräldrars ekonomi, se diagram A7. Det är dock mellan 10-12 % som svarar att de är ganska eller mycket oroliga. Killar svarar i något högre grad än tjejer att de inte alls är oroliga.

I diagram A8 på följande sida framgår det att 22-31 % av de unga svarar att det en eller flera gånger hänt att de inte kunnat göra eller köpa något som många andra i deras ålder gör eller köper, för att familjen inte haft råd. Andelen som har upplevt detta har ökat sedan år 2021, se diagram A8b på sida 12.

Det ställdes även en fråga om hur nöjda ungdomarna är med sina pengar, se diagram A9. Majoriteten svarar att de är mycket eller ganska nöjda.

A7. I vilken grad är du orolig för dina föräldrars ekonomi?

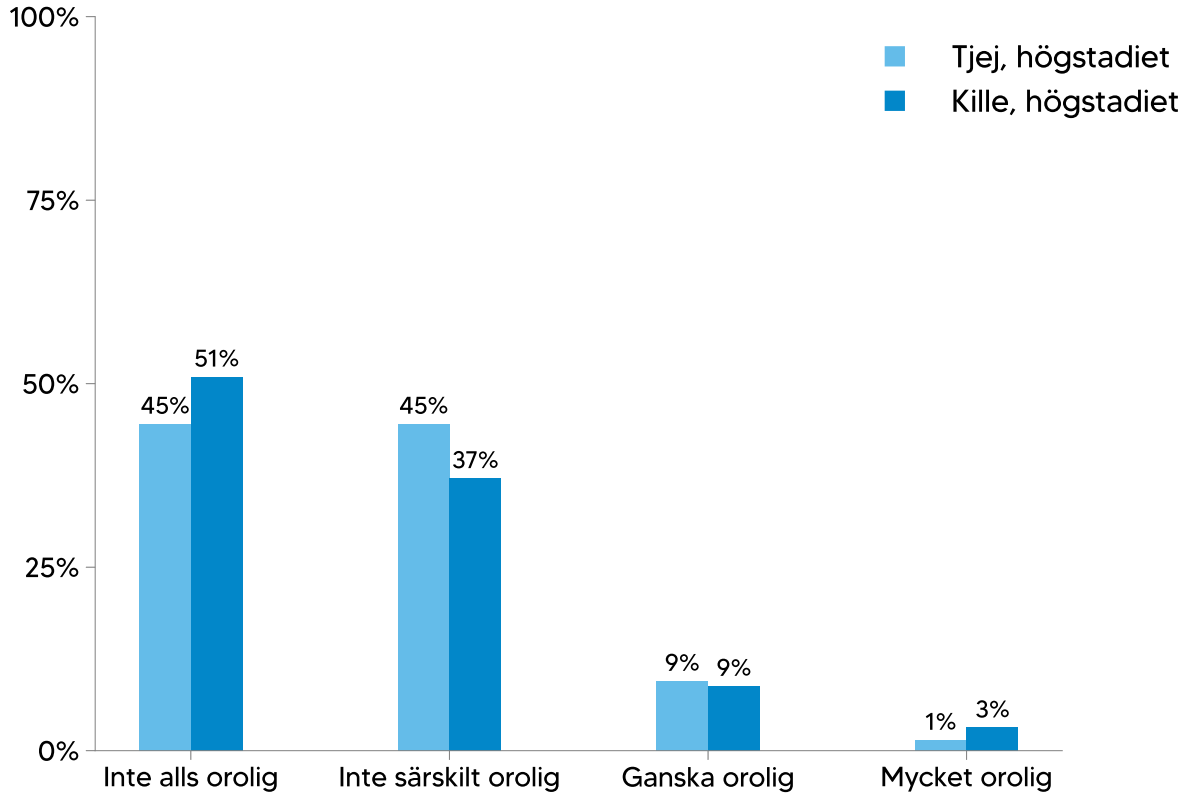

A7b. Andel som svarat att de är "mycket" eller "ganska" oroliga: jämförelse över tid

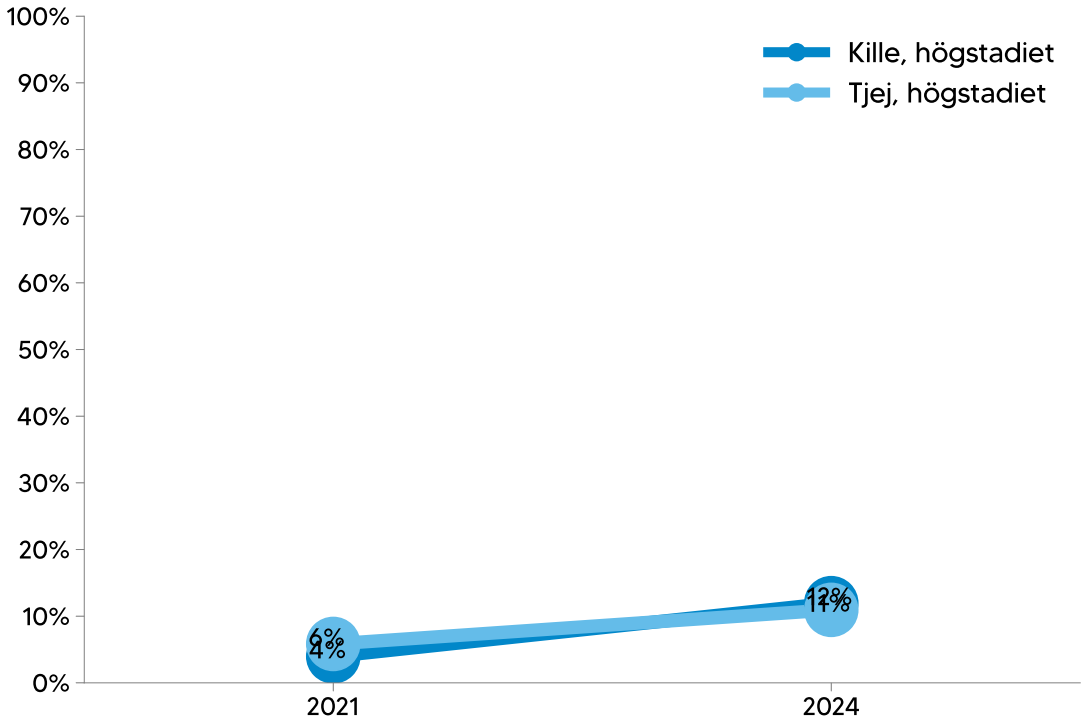

A8. Under de senaste sex månaderna, har det hänt att du inte kunnat göra något eller inte kunnat köpa något som många andra i din ålder gör eller köper för att din familj inte haft råd?

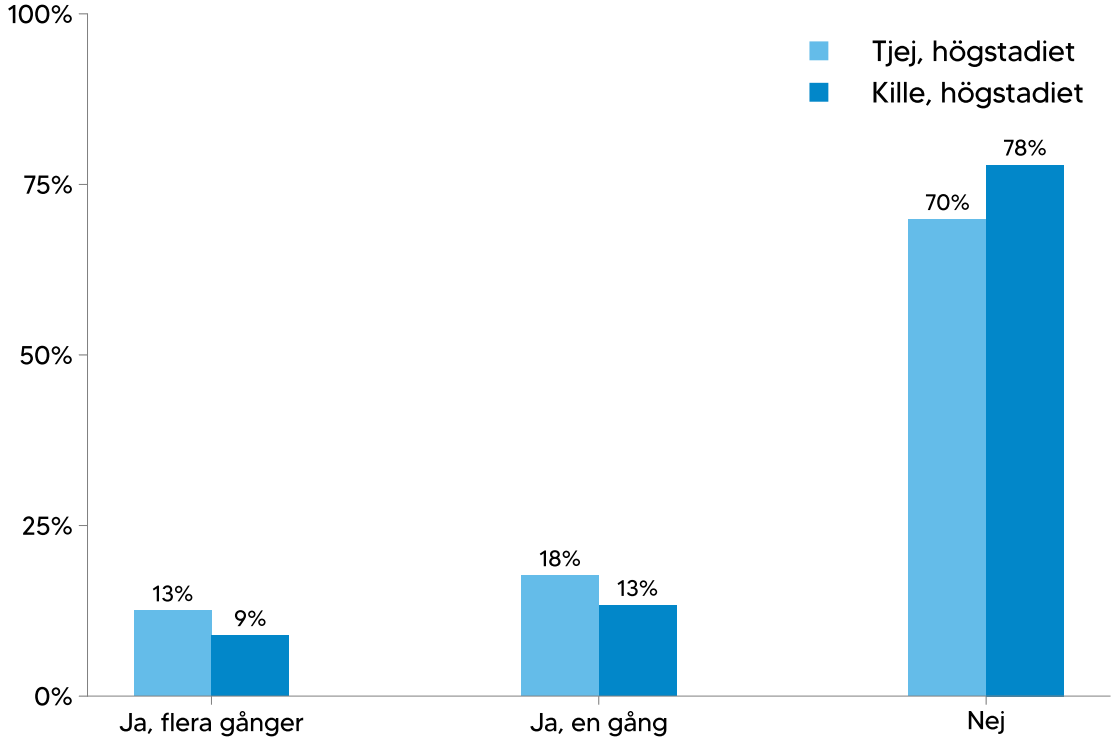

A8b. Andel som svarat att de är "Ja, flera gånger" eller "Ja, en gång": jämförelse över tid

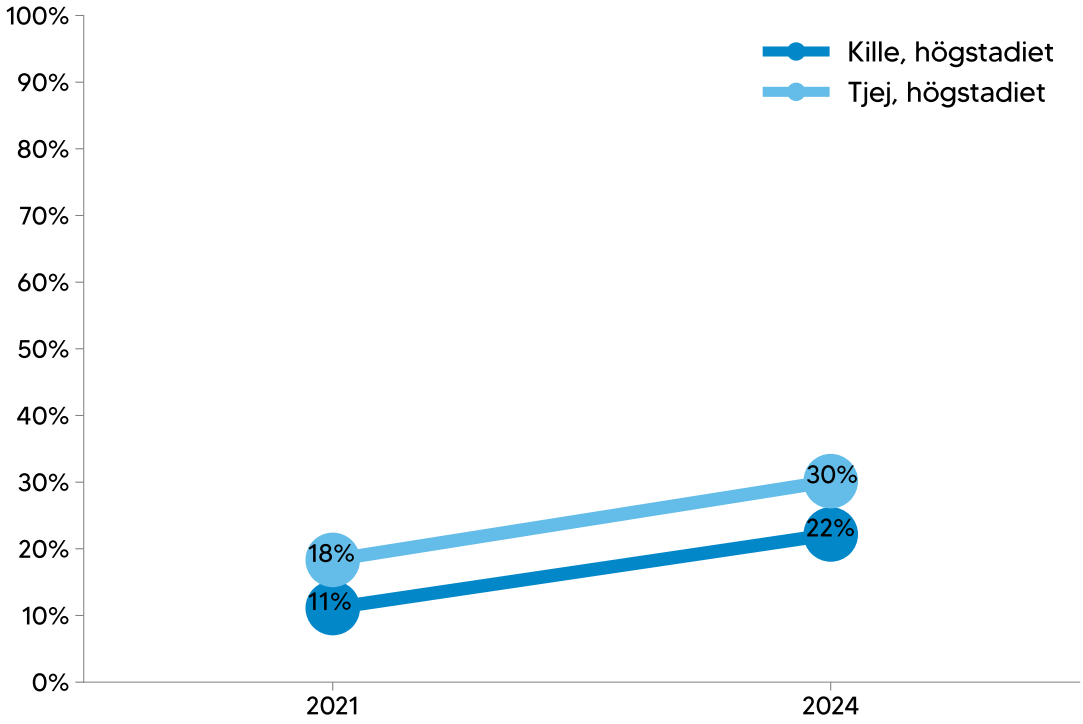

A9. Hur nöjd är du med dina pengar?

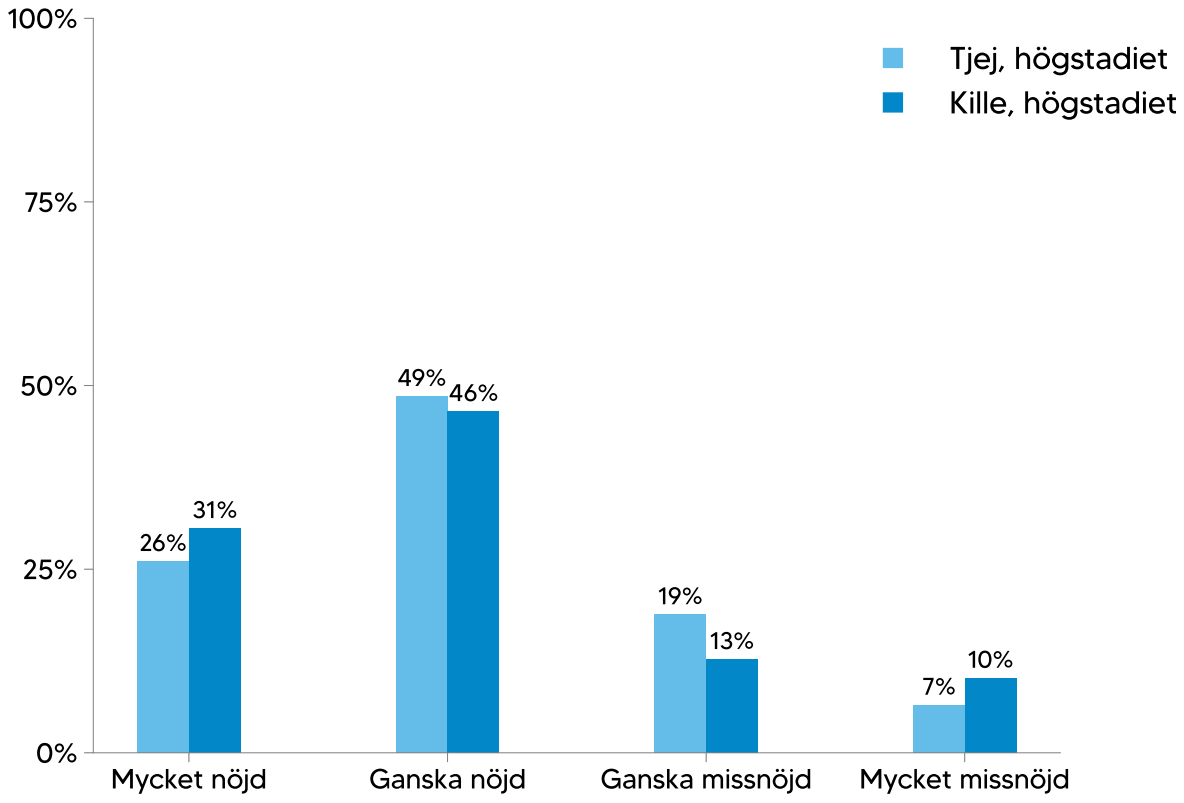

B. Fritid

Inom området fritid ställs frågor om hur ungdomarna uppfattar sin fritid, hur mycket det finns att göra på fritiden i kommunen samt hur ofta de deltar i olika typer av kultur- och fritidssysselsättningar. Kommunens eller samhällets ansvar när det kommer till ungas fritid handlar bland annat om att erbjuda ett utbud med olika möjligheter för olika åldrar och intresseinriktningar. Det handlar också om att bevaka tillgängligheten samt se till att ingen utestängs från en stimulerande och meningsfull fritid.

Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd konstaterar i en rapport att rörelse, glädje och att vara del av ett socialt sammanhang även är viktiga aspekter för vårt välmående.[1] Forskning och tidigare studier visar dock att det finns tydliga skillnader mellan olika grupper av ungas fritidsvanor, och att vissa grupper i lägre grad än andra deltar i olika typer av fritidsaktiviteter. I en studie från MUCF framgår det bland annat att tjejer med utländsk bakgrund, unga som har en funktionsnedsättning och unga som bor i områden med socioekonomiska utmaningar i lägre grad än andra ungdomar tar del av idrott inom föreningsverksamhet. I samma studie framgår att dessa grupper i högre grad än andra upplever olika hinder för att ta del av olika typer av fritidsaktiviteter.[2] En annan studie från MUCF visar även att unga hbtqi-personer i högre grad än andra unga upplever olika hinder för att ta del av fritidsaktiviteter, exempelvis för att de inte känner sig välkomna eller att de inte passar in.[3]

1 Forte 2023: Fritidens betydelse för ungas psykiska hälsa
2 MUCF 2023: Ung idag: En fördjupad bild av ungas fritid
3 MUCF 2022: Unga hbtqi-personers levnadsvillkor

Nöjdhet med fritiden

I diagram B0 nedan redovisas andelen nöjda med sin fritid i Säter. 86-90 % av ungdomarna svarar att de är nöjda.

I diagram B0b framgår det att andelen nöjda med fritiden har minskat bland killar i sedan år 2021. Andelen tjejer som är nöjda med sin fritid ligger på samma nivå som föregående år.

B0. Hur nöjd eller missnöjd är du med ditt liv när det kommer till din fritid? Andel som svarat ”mycket nöjd” eller ”ganska nöjd”

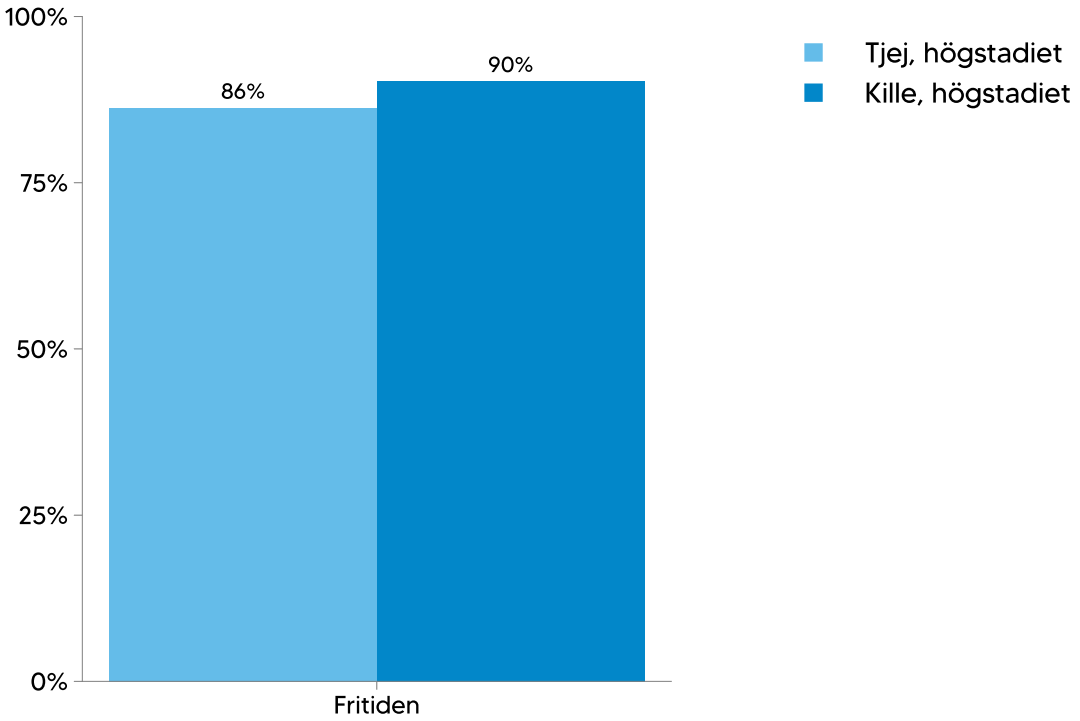

B0b. Andel nöjda med sin fritid: Jämförelse över tid

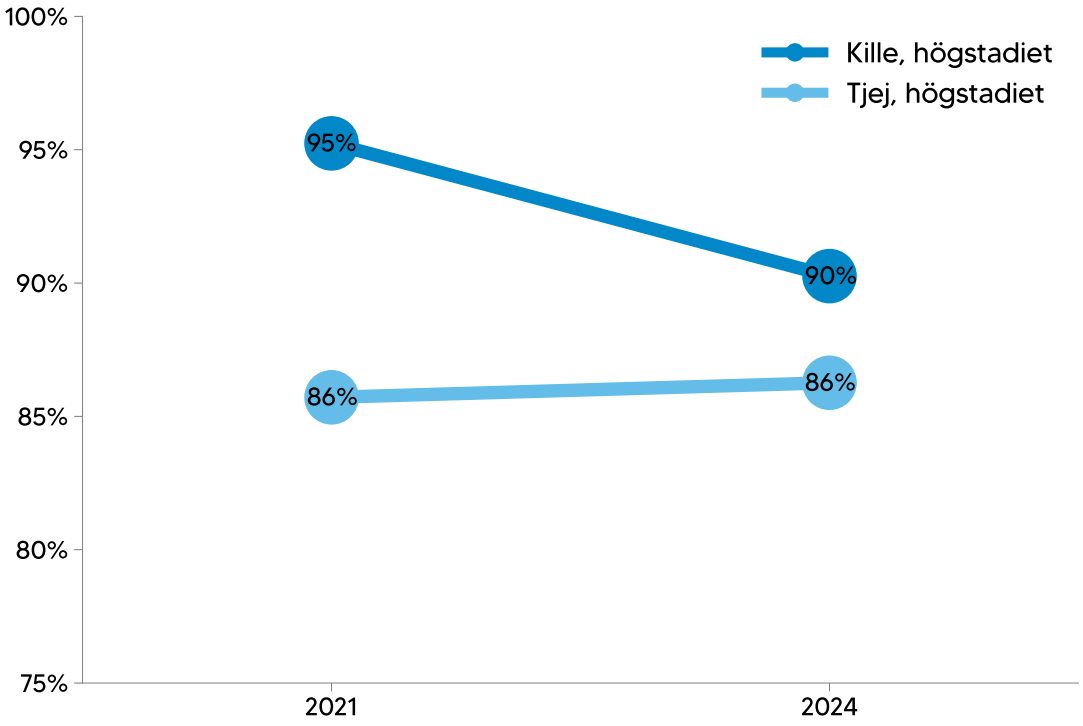

Utbud av fritidsaktiviteter

När det handlar om utbudet av fritidsaktiviteter i kommunen eller hur mycket det finns att göra så framkommer i diagram B1 att majoriteten är nöjda. Tjejerna är dock mindre nöjda än killarna. Över tid har andelen tjejer och killar som är nöjda med hur mycket det finns att göra på fritiden minskat något, se diagram B1b.

B1. Hur mycket eller lite tycker du att det finns att göra på fritiden?

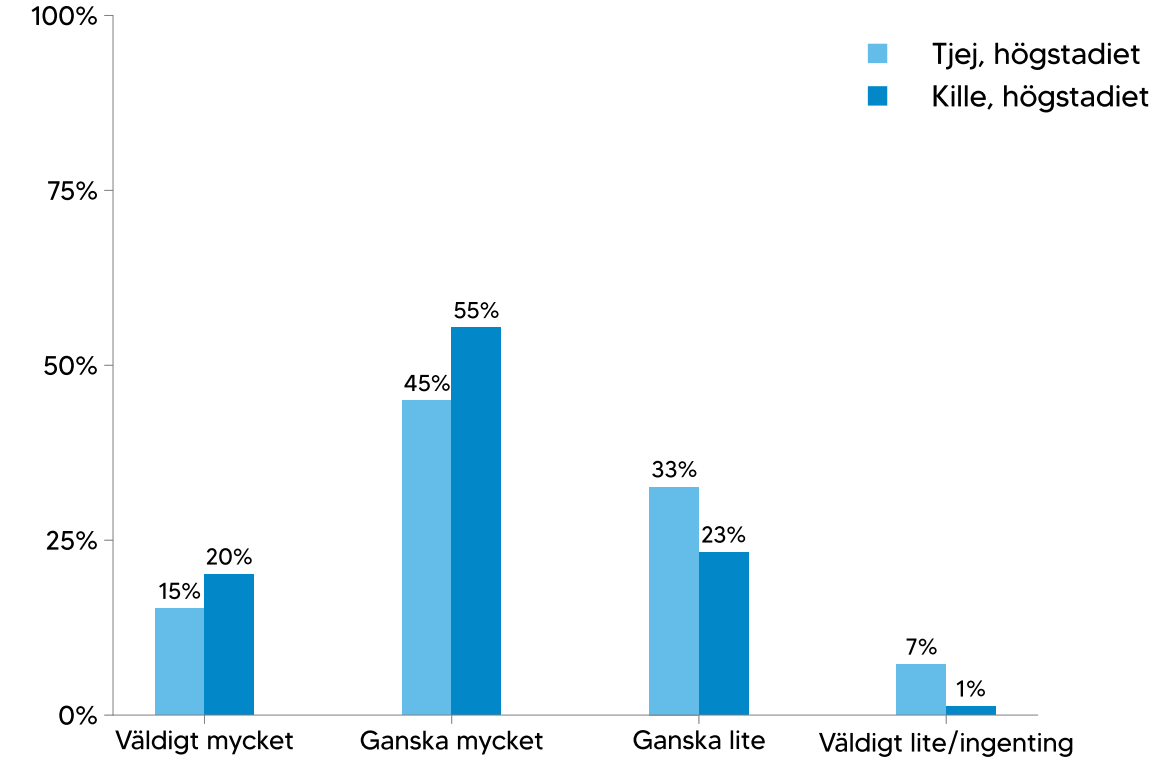

B1b. Andel som svarat att det finns ”väldigt mycket” eller ”ganska mycket” att göra på fritiden: Jämförelse över tid

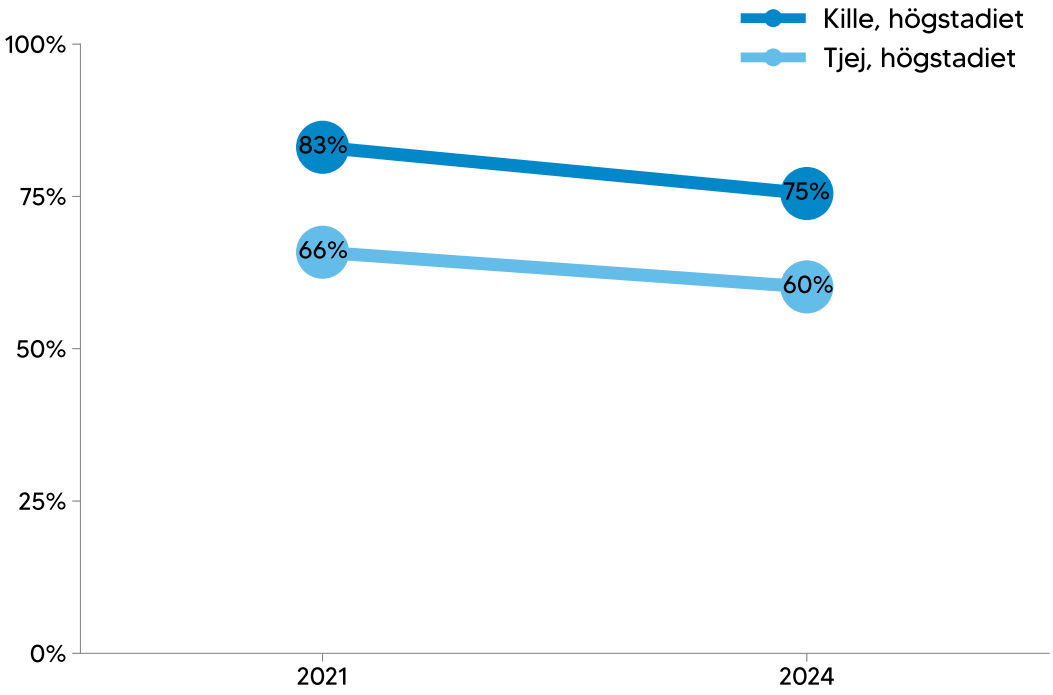

Orsaker till att avstå från fritidsaktiviteter

Ungdomarna fick även svara på en fråga om orsaker att avstå från fritidsaktiviteter. Störst andel, både bland tjejer och killar, svarar att det stämmer helt eller delvis att de saker som finns att göra inte intresserar dem.

Runt hälften av både tjejerna och killarna instämmer helt eller delvis i påståendet att det finns saker att göra men att de inte kan ta sig dit.

B2. Hur stämmer dessa påståenden in på dig?

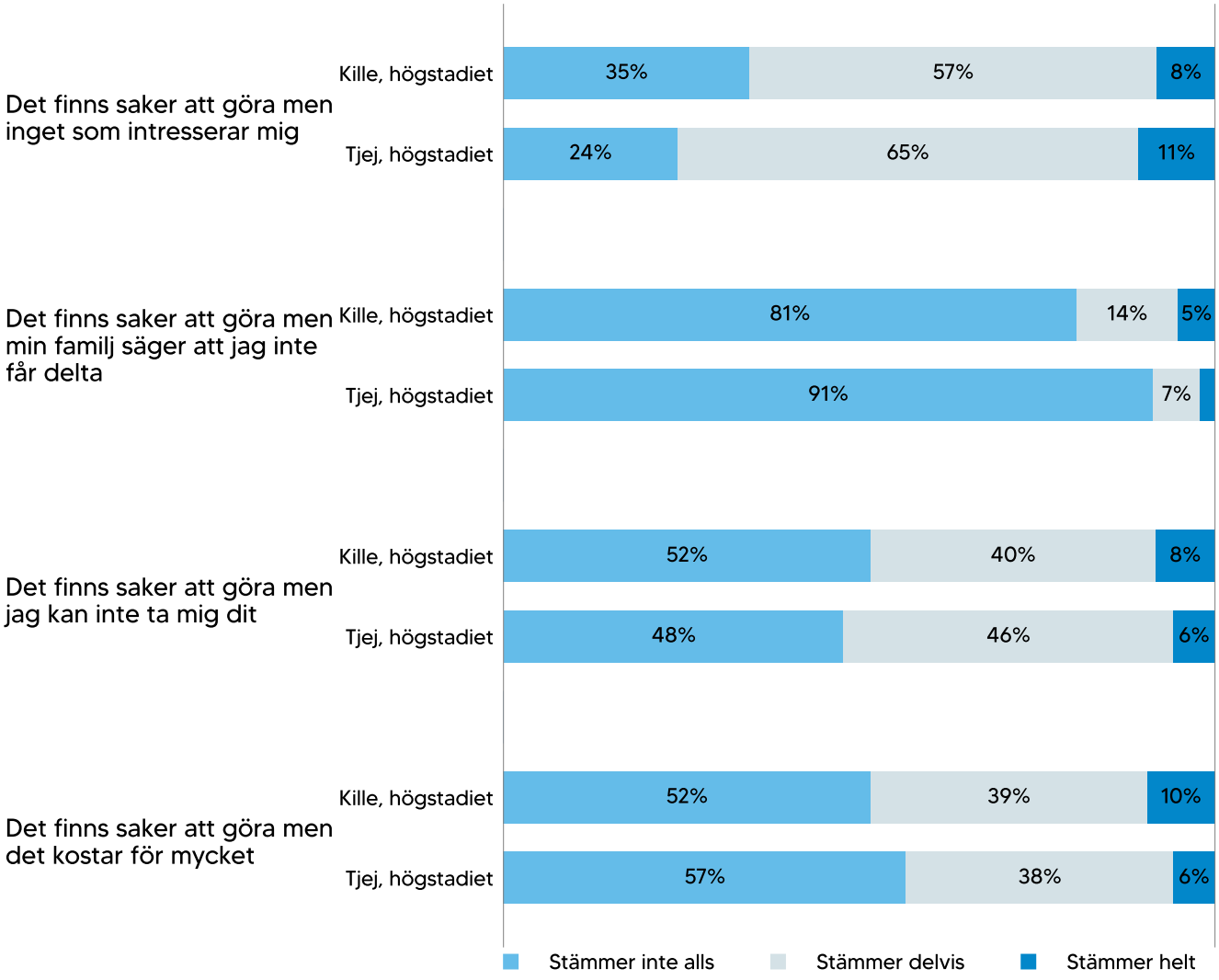

Vad ungdomarna gör och hur ofta

I diagram B3 på följande sida redovisas vilka aktiviteter ungdomarna regelbundet (minst en gång i veckan) sysselsätter sig med. Vad som framgår är att det är vanligt bland både killar och tjejer att streama film/serier, titta på youtube, TV eller gå på bio samt att umgås med kompisar. Det är även vanligt att träna/idrotta/gymma.

Vad gäller tv-, data- eller onlinespel syns en tydlig könsskillnad. Bland killarna svarar hela 88 % att de spelar minst en gång i veckan. Motsvarande siffra för tjejerna är 47 %. Tjejer svarar däremot i högre grad än killar att de håller på med foto/film, skapar innehåll på sociala medier, tecknar/målar, skriver, pysslar och syr. Tjejerna svarar även i högre grad än killarna att de dansar eller lyssnar på ljudböcker eller poddar.

Sedan år 2021 syns en ökning av andelen tjejer som håller på med foto/film, skapar innehåll på sociala medier, tecknar/målar, skriver, pysslar och syr samt andelen som spelar tv-spel, onlinespel eller dataspel. I övrigt är tjejers fritidsvanor relativt oförändrade från år 2021, se diagram B3b på sida 19.

Även bland killarna syns i diagram B3c en ökning av andelen som ägnar sig åt foto/film, skapar innehåll på sociala medier, tecknar/målar, skriver, pysslar och syr samt andelen som tränar, idrottar eller gymmar regelbundet. Andelen killar som läser har också ökat något.

B3. Hur ofta gör du följande saker på din fritid?
Andel som svarat ”en gång i veckan” eller oftare

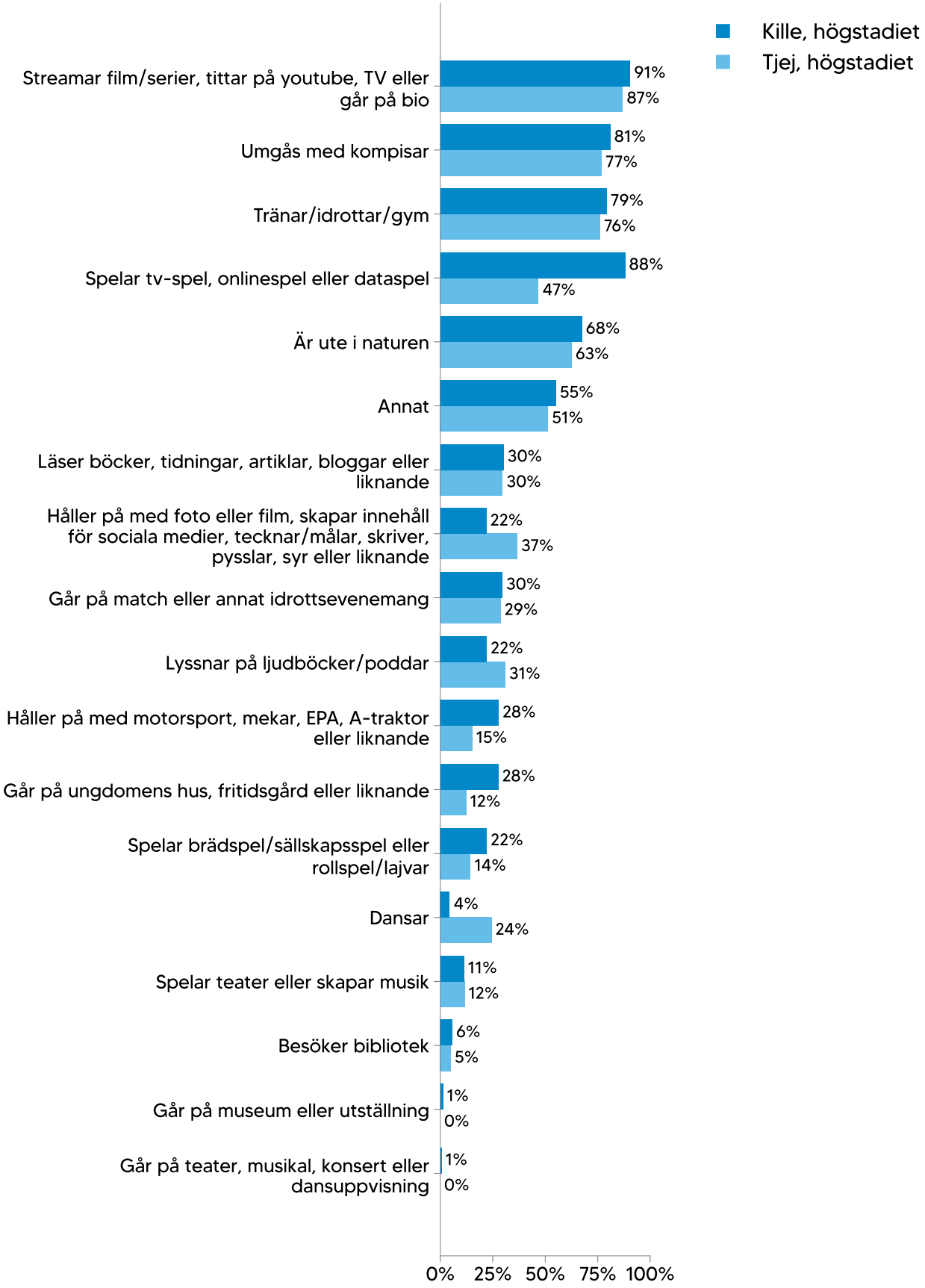

B3b. Fritidsaktiviteter minst en gång i veckan: Jämförelse över tid, tjej

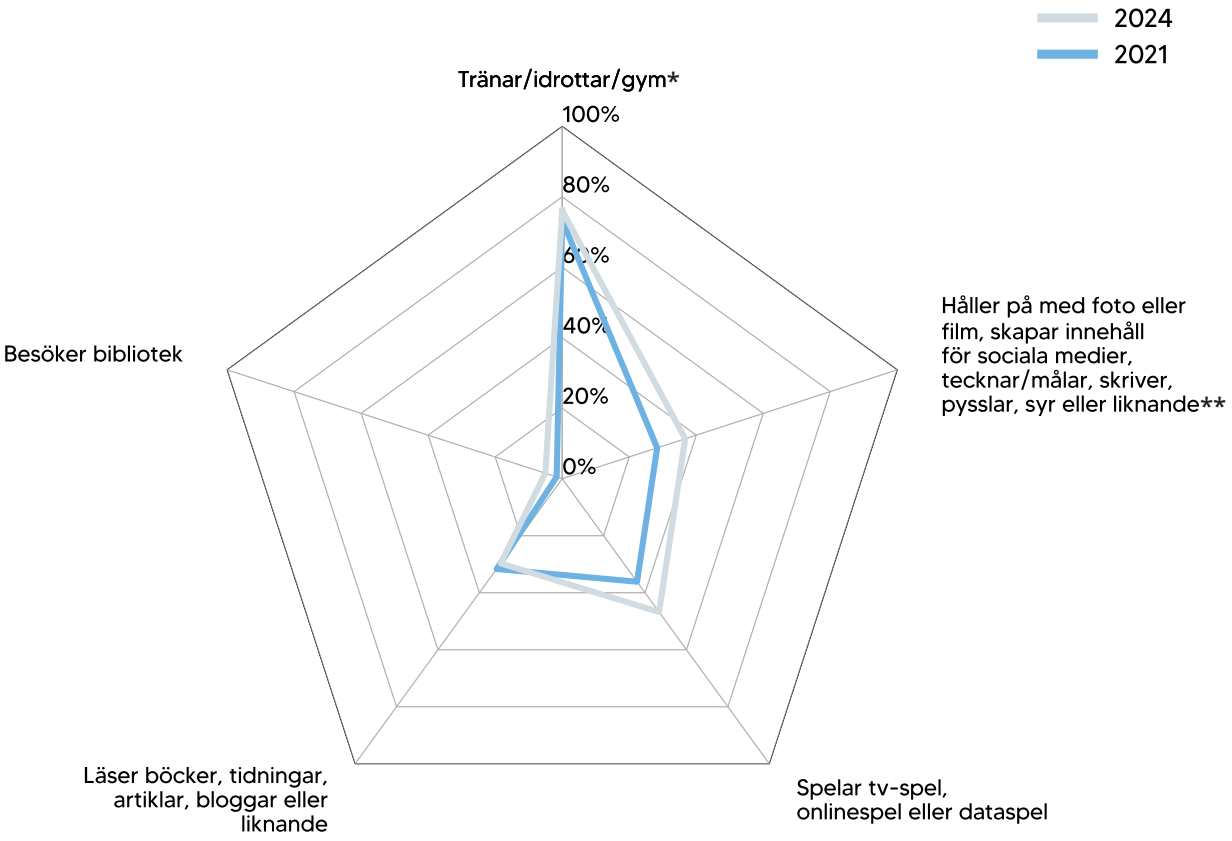

B3c. Fritidsaktiviteter minst en gång i veckan: Jämförelse över tid, kille

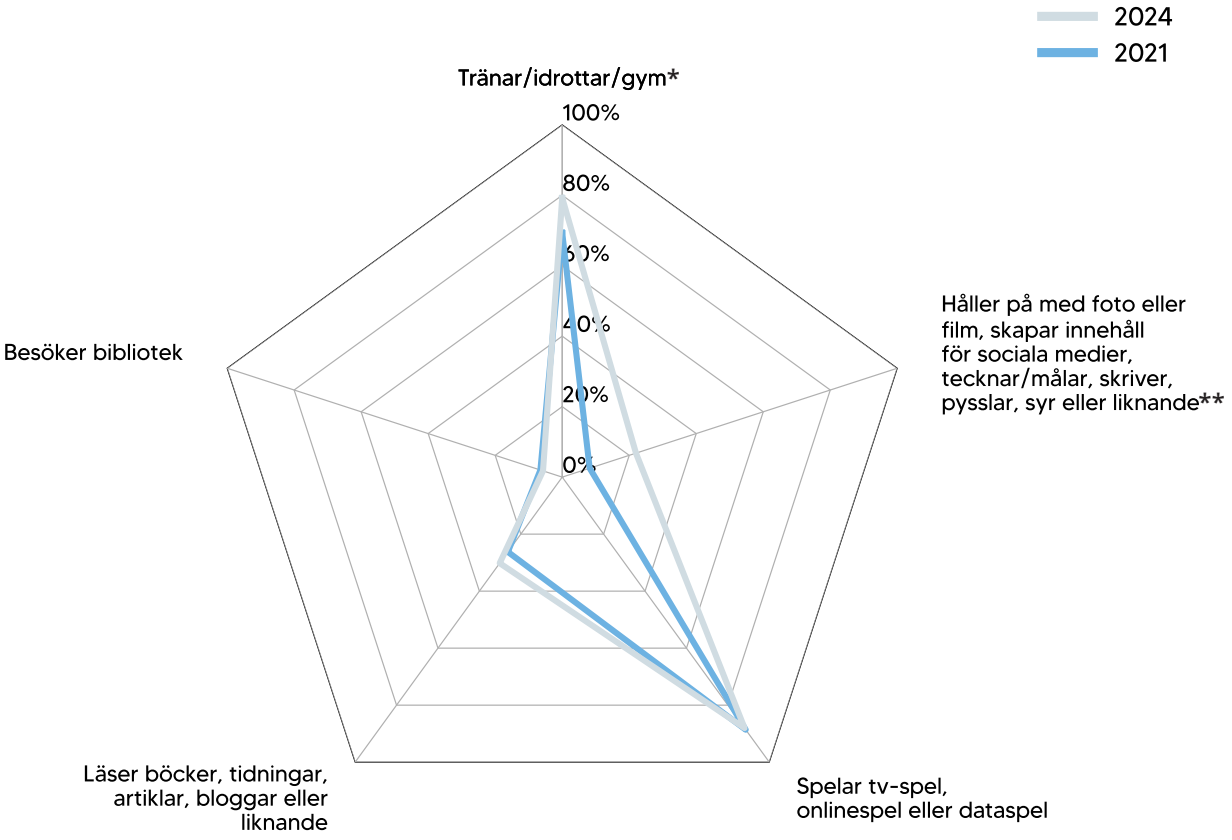

*Före 2022 löd formuleringen "Tränar/idrottar".
**Före 2022 löd formuleringen "Håller på med foto, film, tecknar, målar, skriver, pysslar, syr eller liknande".

Var ungdomarna träffas

När det kommer till var ungdomarna brukar träffa sina kompisar på fritiden är det vanligast att träffas hemma hos varandra. 90 % av tjejerna och 87 % av killarna svarar att de brukar träffa sina kompisar hemma hos varandra. Tjejer svarar i högre grad än killar att de brukar träffas i galleria/köpcentrum, i centrum/på stan eller på ett café. Killarna svarar däremot i högre grad än tjejerna att de brukar träffas utomhus, i samband med idrott och på internet/sociala medier.

B4. När du träffar dina kompisar på fritiden, var brukar ni då vara?

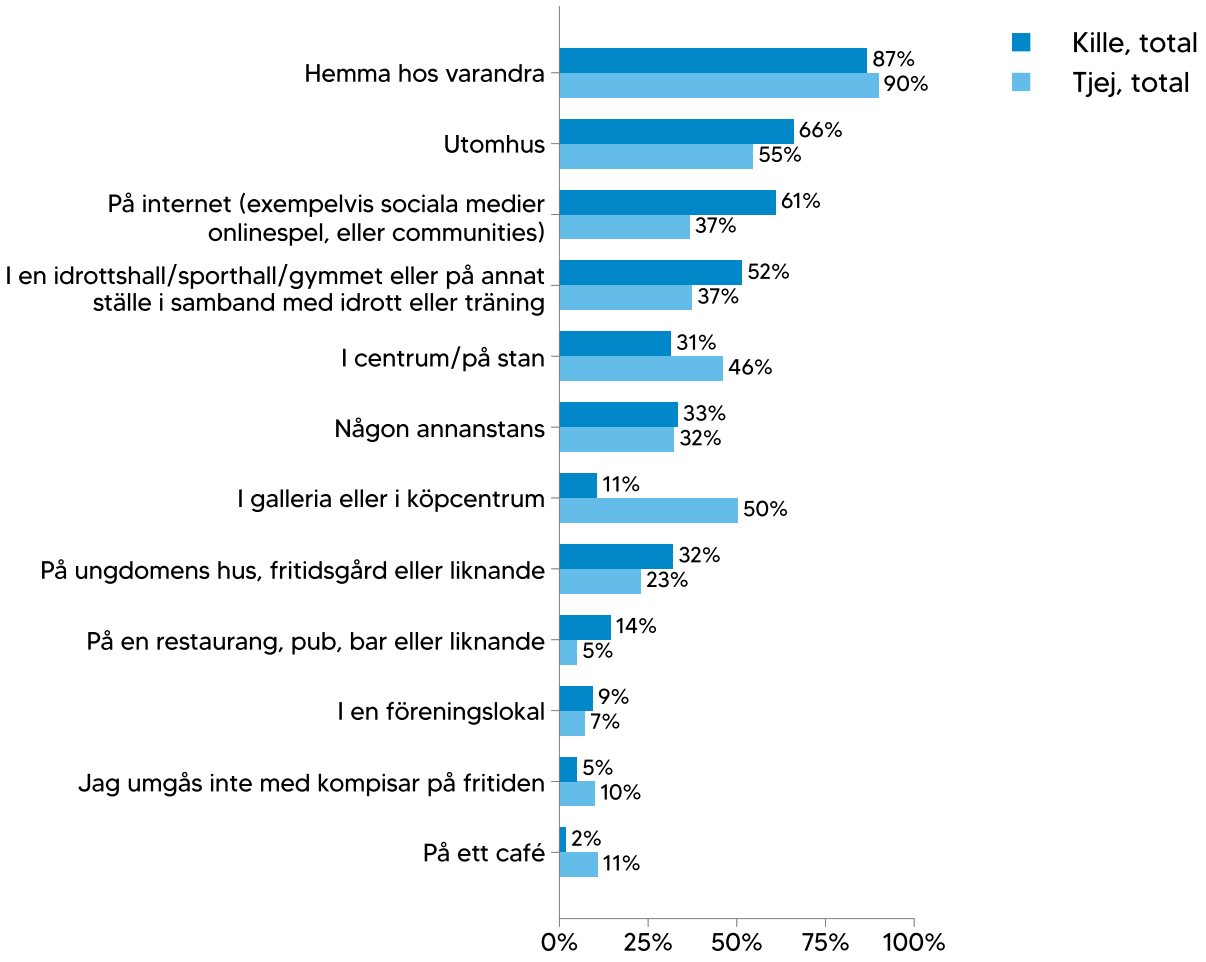

Saknas fritidsaktiviteter?

Ungdomarna svarade på en fråga om det saknas fritidsaktiviteter där de bor, se diagram B5 på följande sida. Ungefär 40 % av både tjejerna och killarna i Säter svara att de saknar fritidsaktiviteter.

Andelen som saknar fritidsaktiviteter har ökat tydligt sedan år 2021, både bland killar och tjejer, se diagram B5b.

B5. Tycker du att det saknas fritidsaktiviteter där du bor?

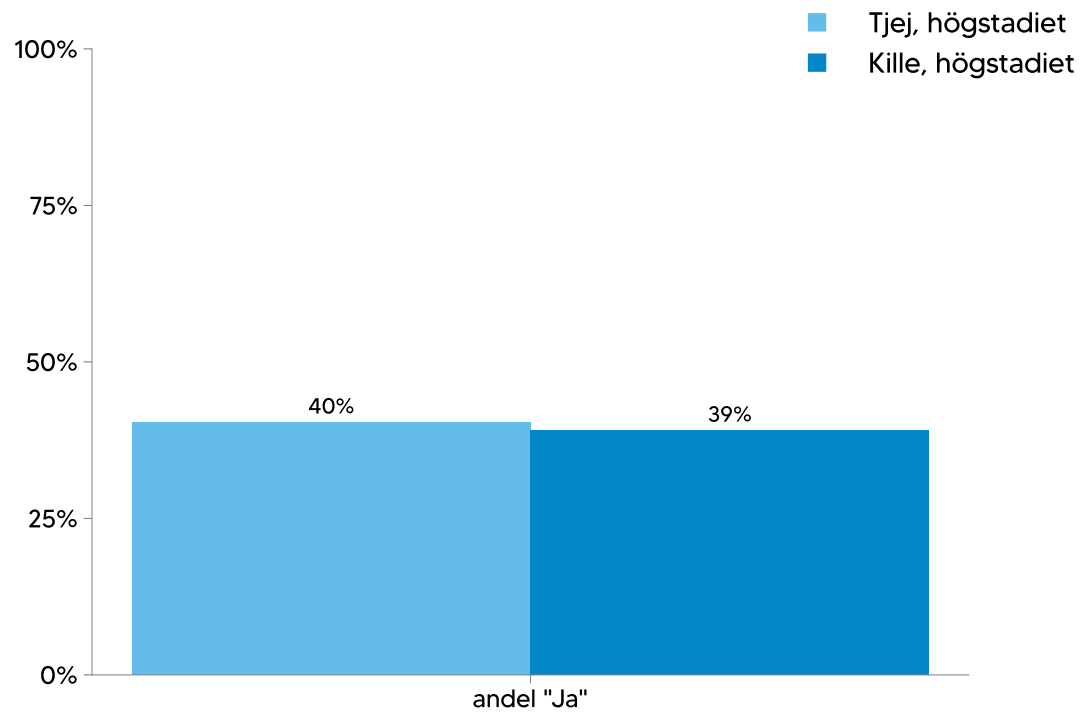

B5b. Andel som saknar fritidsaktiviteter: Jämförelse över tid

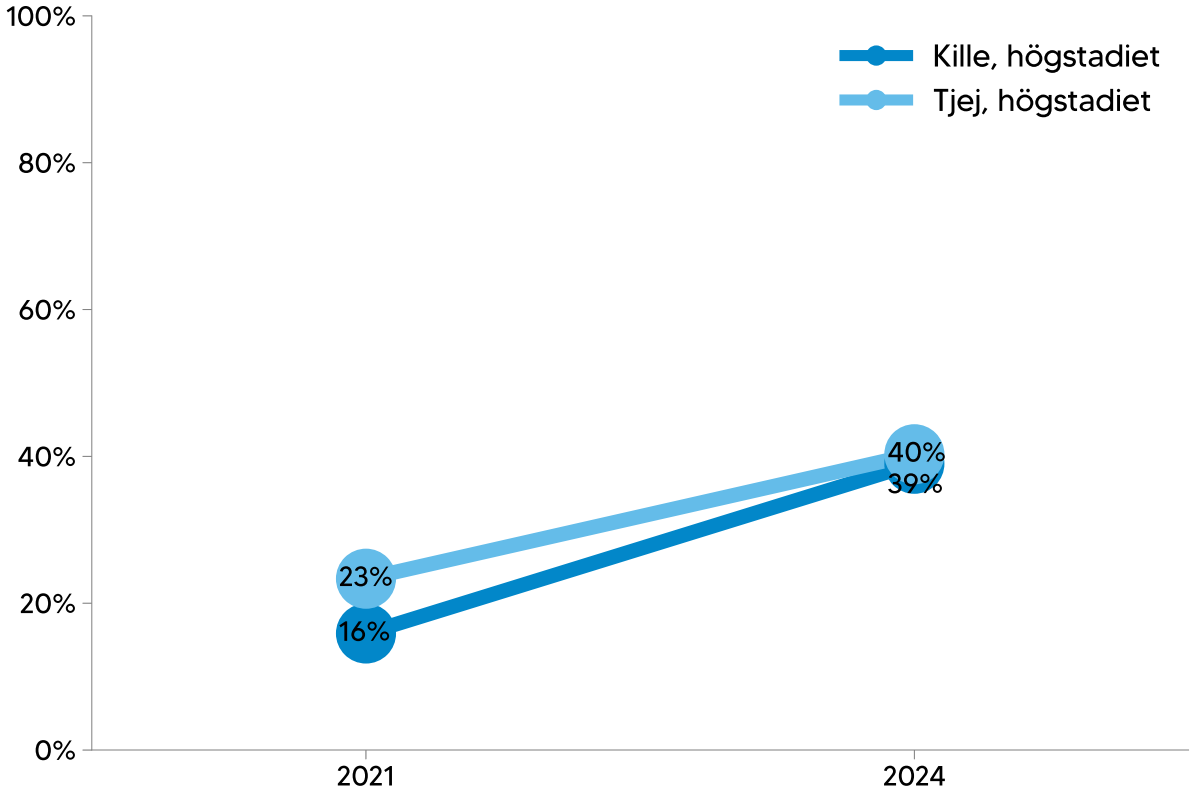

Medlemskap i föreningar

Flertalet studier visar att föreningsengagemanget bland unga minskat över tid. En rapport från MUCF 2023 visar exempelvis att andelen unga som är förenings-medlemmar har minskat under det senaste decenniet.[1] I Säter svarar totalt 58 % av ungdomarna att de är medlemmar i någon förening, vilket är en ökning sedan år 2021.

B6. Är du medlem i någon förening? Andel ”ja”

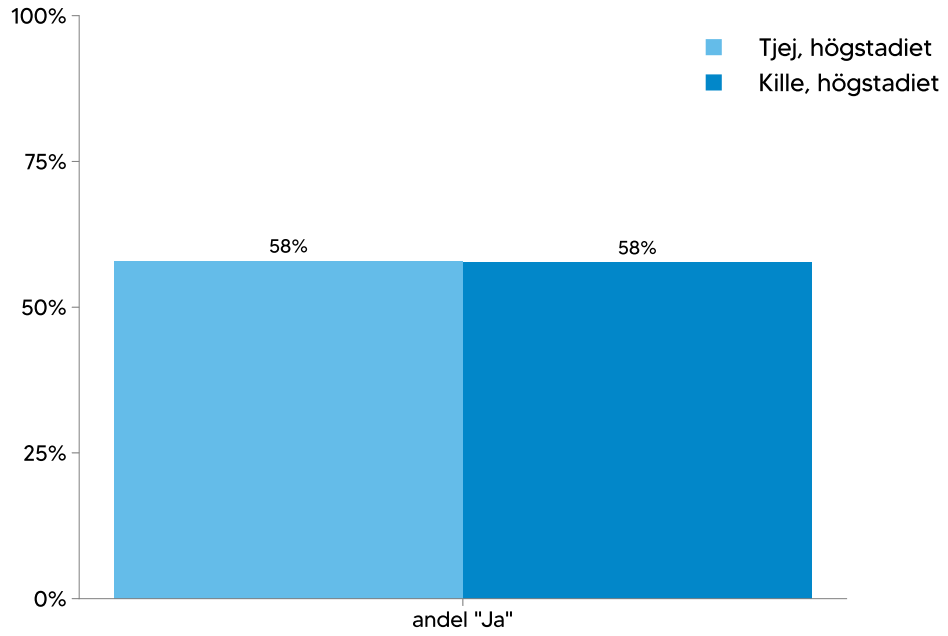

B6b. Andel som är medlem i en förening: Jämförelse över tid

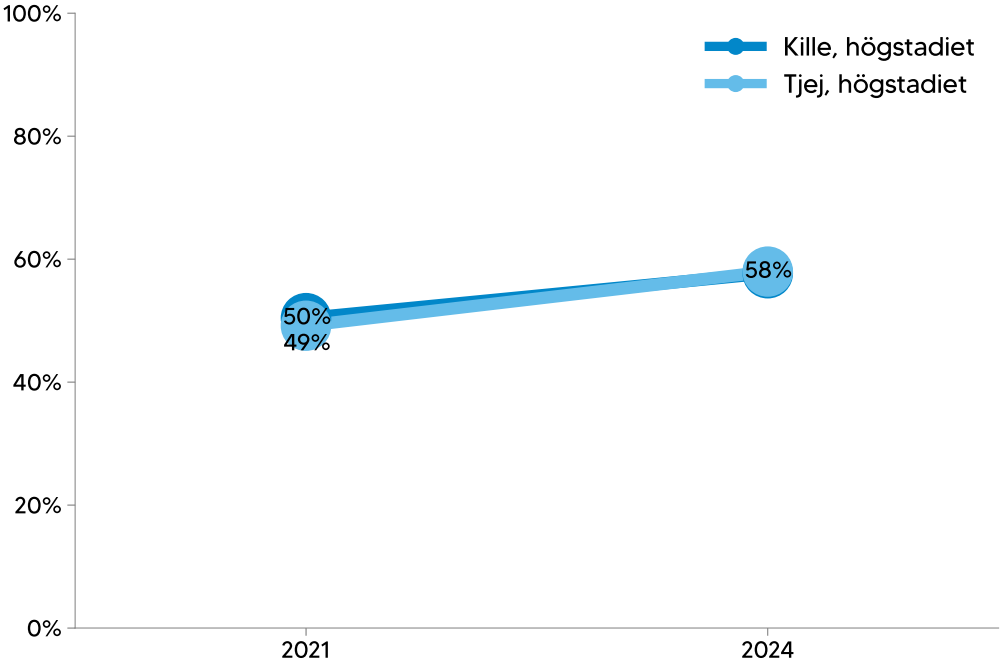

1 MUCF 2023: Ung Idag

Kollektivtrafiken

I Dalarna ställdes även en regionspecifik fråga om huruvida kollektivtrafiken passar ungdomarnas behov av att ta sig till och från olika platser, se diagram B7 nedan. Vad som framgår är att majoriteten av ungdomarna i Säter anser att kollektivtrafiken passar deras behov av att ta sig till och från skolan. 41-42 % svarar även att kollektivtrafiken passar deras behov av att ta sig för att träffa vänner.

Andelen som svarar att det passar deras behov att ta sig till andra platser är lägre. 23 % av killarna och 27 % av tjejerna svarar exempelvis att det passar för att ta sig till och från fritidsaktiviteter. 9-14 % uppger att kollektivtrafiken inte passar deras behov alls.

B7. Här kommer en fråga kring tillgången till kollektivtrafik (ex. bussar och tåg). Kollektivtrafiken passar mina behov att ta mig till och från

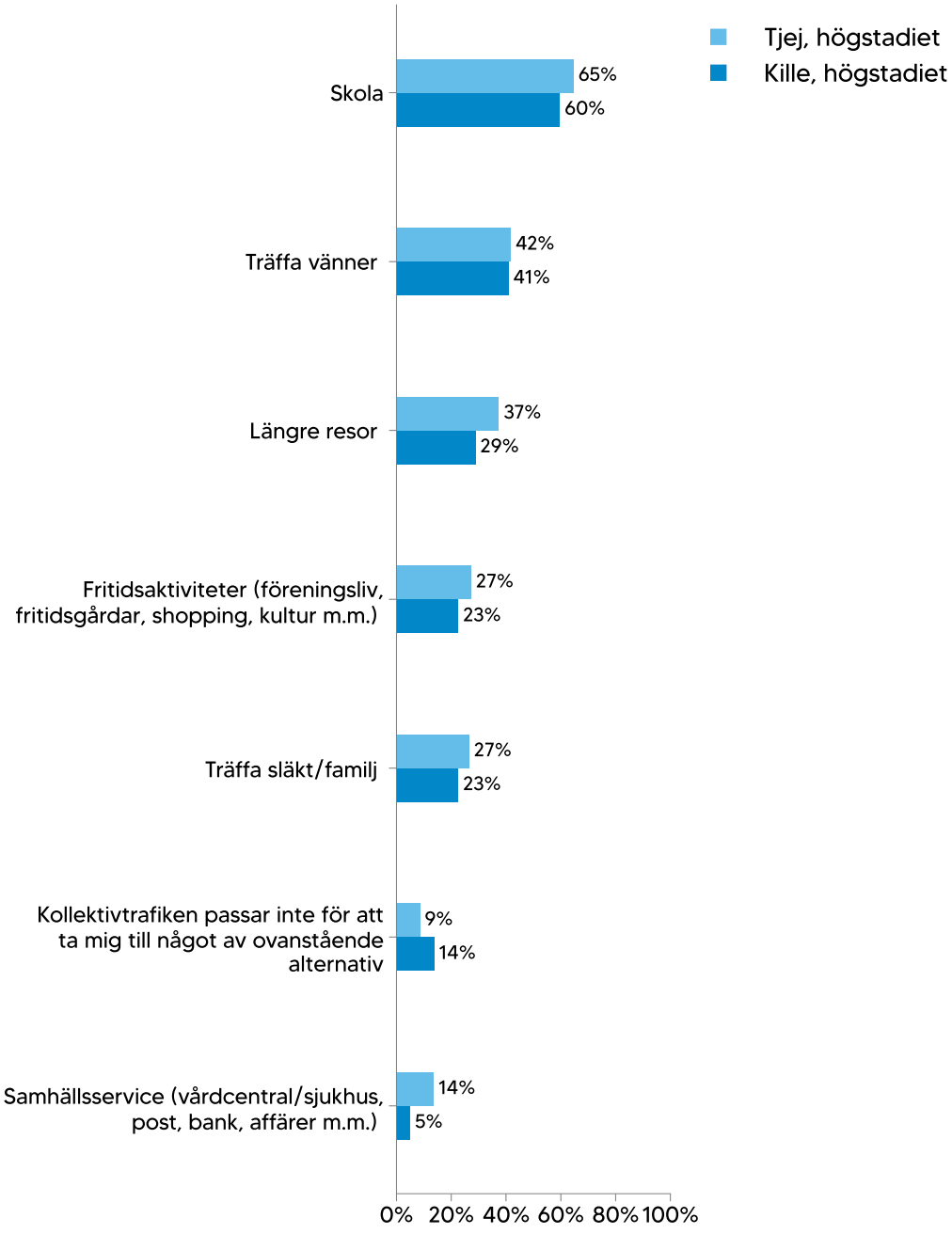

C. Skola

Enligt en rapport av Skolverket bygger framgångar i skolan och undervisningen bland annat på ett kompetent ledarskap, goda relationer mellan lärare och elever samt att lärmiljön är hälsofrämjande på alla nivåer i verksamheten. Att lärmiljön präglas av trygghet och studiero samt är fri från diskriminering och annan kränkande behandling är ytterligare viktiga faktorer för framgångar. Därutöver ska skolan anpassa lärmiljön efter varje elev.[1]

De senaste åren har det även kommit en rad publikationer gällande jämställdhet i skolan. Bland annat framkommer att killars skolresultat är avsevärt sämre än tjejers, vilket bland annat förklaras med begränsande normer kring maskulinitet.[2] Därutöver har det kommit studier som visar att tjejer är mindre trygga i skolan, mår sämre och är mer utsatta för bland annat trakasserier och övergrepp. Flera studier pekar på att lösningen på dessa problem är ett aktivt jämställdhetsarbete i skolorna, där man kontinuerligt utmanar normer kring kön.[3]

I Lupp-enkäten ställs en rad frågor om hur ungdomarna ser på sin skola – exempelvis hur de trivs, hur de ser på undervisningen och skolmiljön. Lupp-resultatet ger således värdefull information om elevernas syn på vissa aspekter, även om frågorna inte är heltäckande avseende skolsituationen.

1 Skolverket 2023: Faktorer för framgångsrik skolutveckling
2 SKR 2021: Utmaningar för en jämställd skola
3 Skolforskningsinstitutet 2024: Aktivt jämställdhetsarbete i undervisningen

Nöjdhet skola

Ungdomarna fick även svara på en fråga om hur nöjda de är med skolan, se diagram C2a nedan. 81 % av killarna och 71 % av tjejerna svarar att de är ganska eller mycket nöjda med skolan.

Andelen tjejer som är nöjda med skolan har minskat sedan år 2021, se diagram C2b. Killarna är ungefär lika nöjda som år 2021.

C2a. Hur nöjd är du med ditt liv när det handlar om följande? Andel ”mycket nöjd” eller ”ganska nöjd”

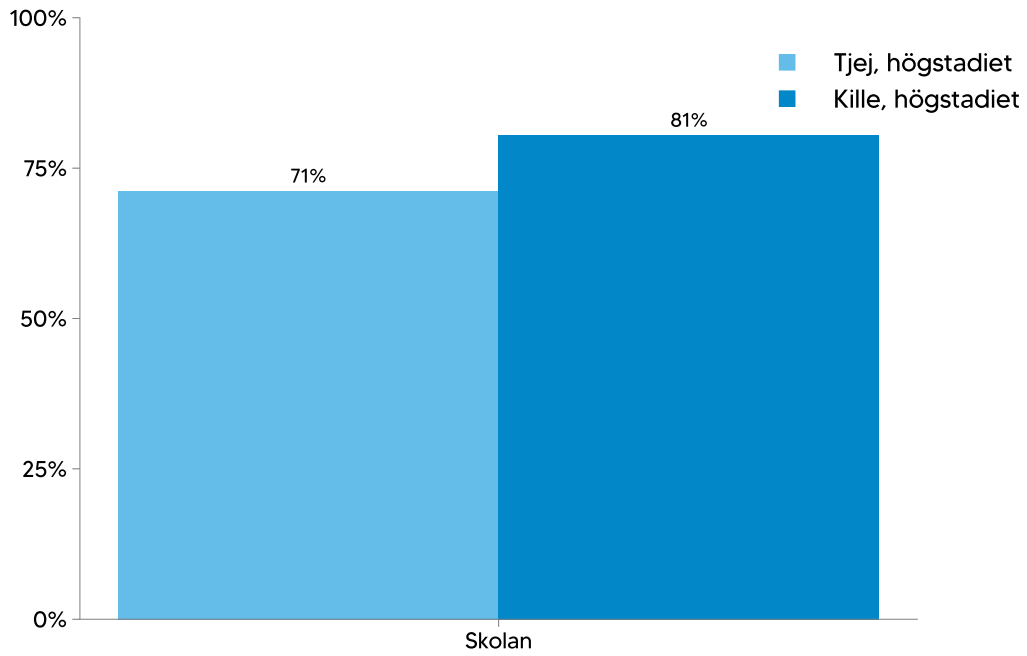

C2b. Andel nöjda med skolan: Jämförelse över tid

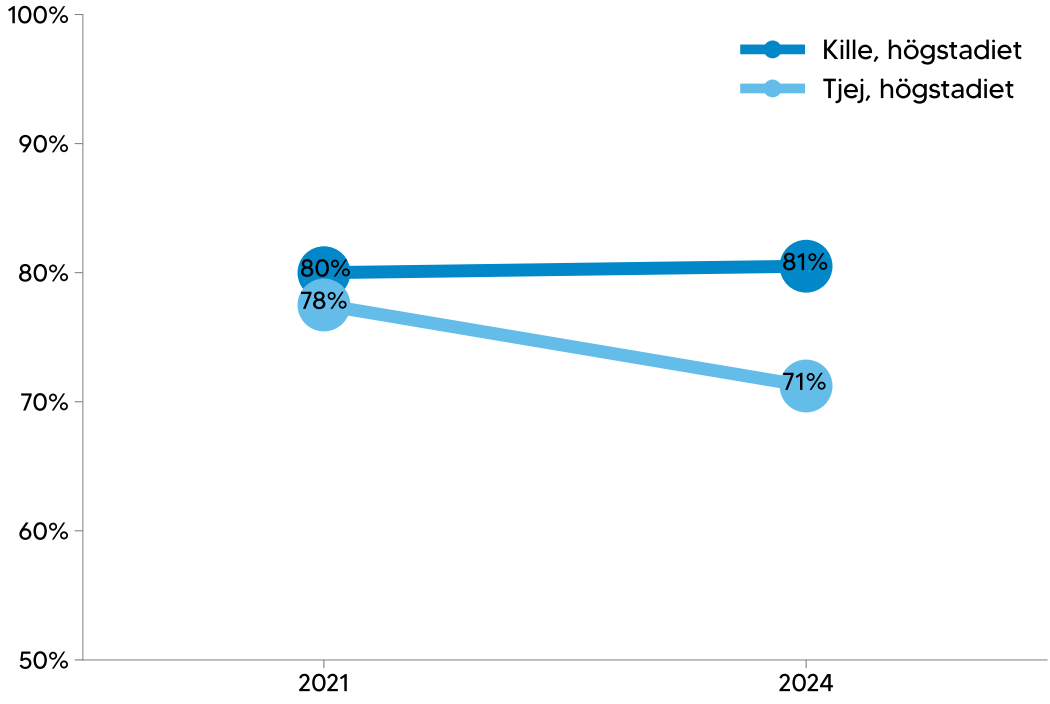

Trivsel och stämning

Hur elever trivs i skolan har ett nära samband med hur de upplever skolmiljön, men det har också ett samband med deras allmänna välbefinnande samt psykosomatiska hälsa.[1]

I diagram C3 nedan redovisas andelen som instämmer helt eller till stor del i respektive påstående om trivseln och stämningen i skolan. En andel om mellan 65-67 % instämmer i att de trivs med stämningen på sin skola. Liknande andelar, mellan 65-68 %, instämmer i att elever och lärare bemöter varandra med respekt i skolan samt att deras skola agerar om en elev mobbar en annan elev. När det kommer till påståendet om lärare behandlar killar och tjejer lika syns en tydlig könsskillnad. 72 % av tjejerna instämmer i påståendet, medan 50 % av killarna gör detsamma.

I diagram C3b_1 och C3b_2 på följande sida redovisas frågorna om trivsel och stämning i skolan över tid. Vad som framgår är att det har skett en viss negativ utveckling i de flesta frågorna sedan år 2021, främst bland killar. Bland tjejer har det skett en viss ökning av andelen som instämmer i att skolan agerar om en elev mobbar en annan elev.

C3. Hur tycker du att det stämmer in på hur det är på din skola? * Andel som svarat att de ”stämmer helt” eller ”stämmer till stor del”

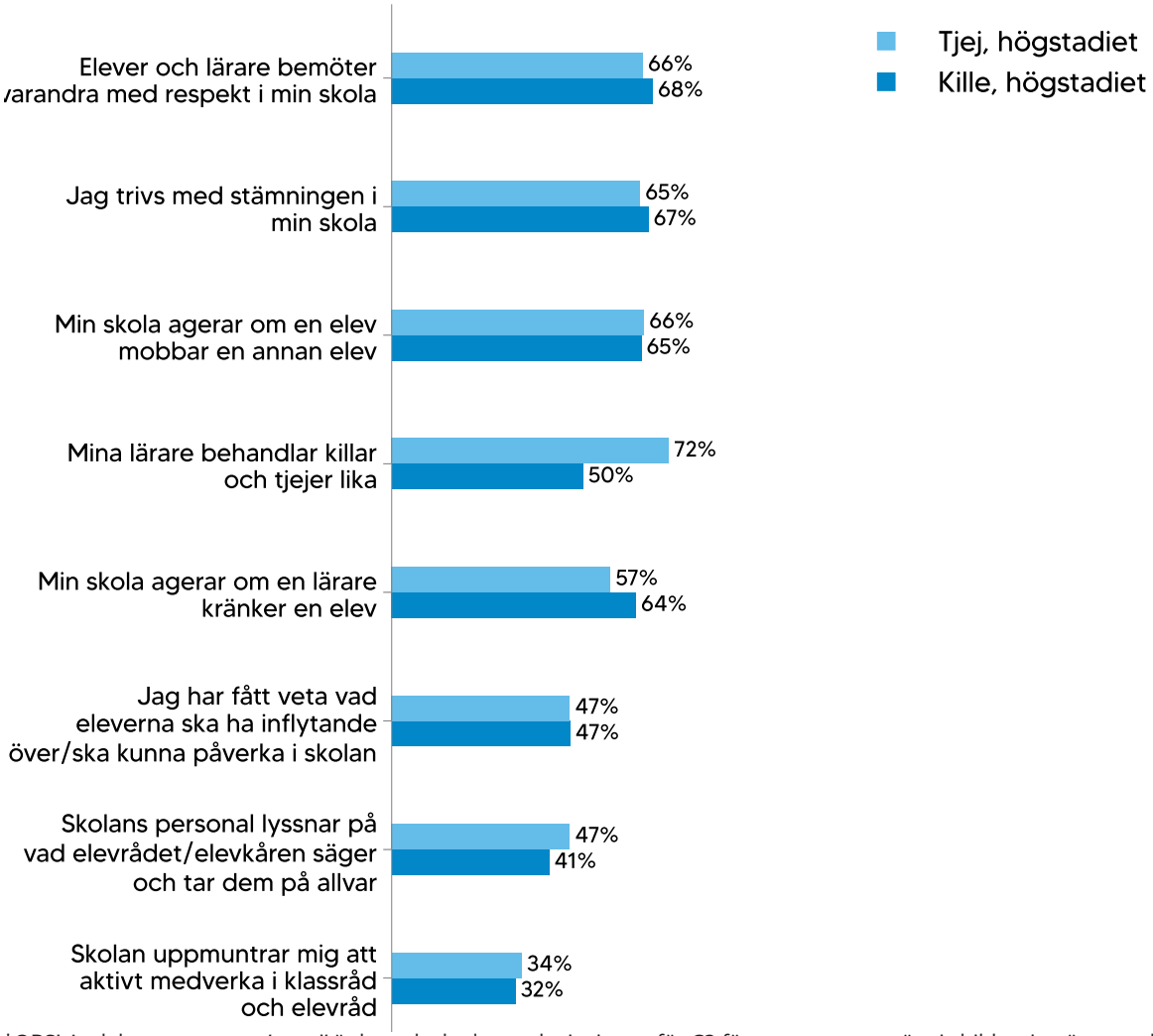

*OBS! Andelen som svarat ’vet ej’ är bortplockad ur redovisningen för C3 för att ge en mer rättvis bild av instämmandegraden. Andelen som svarat vet ej varierar stort i frågorna och är mellan 1-43 %.

1 Folkhälsomyndigheten: Skolbarns hälsovanor 2017-2018

C3b_1. Andel som instämmer i påståenden om skolan: tjej, jämförelse över tid*

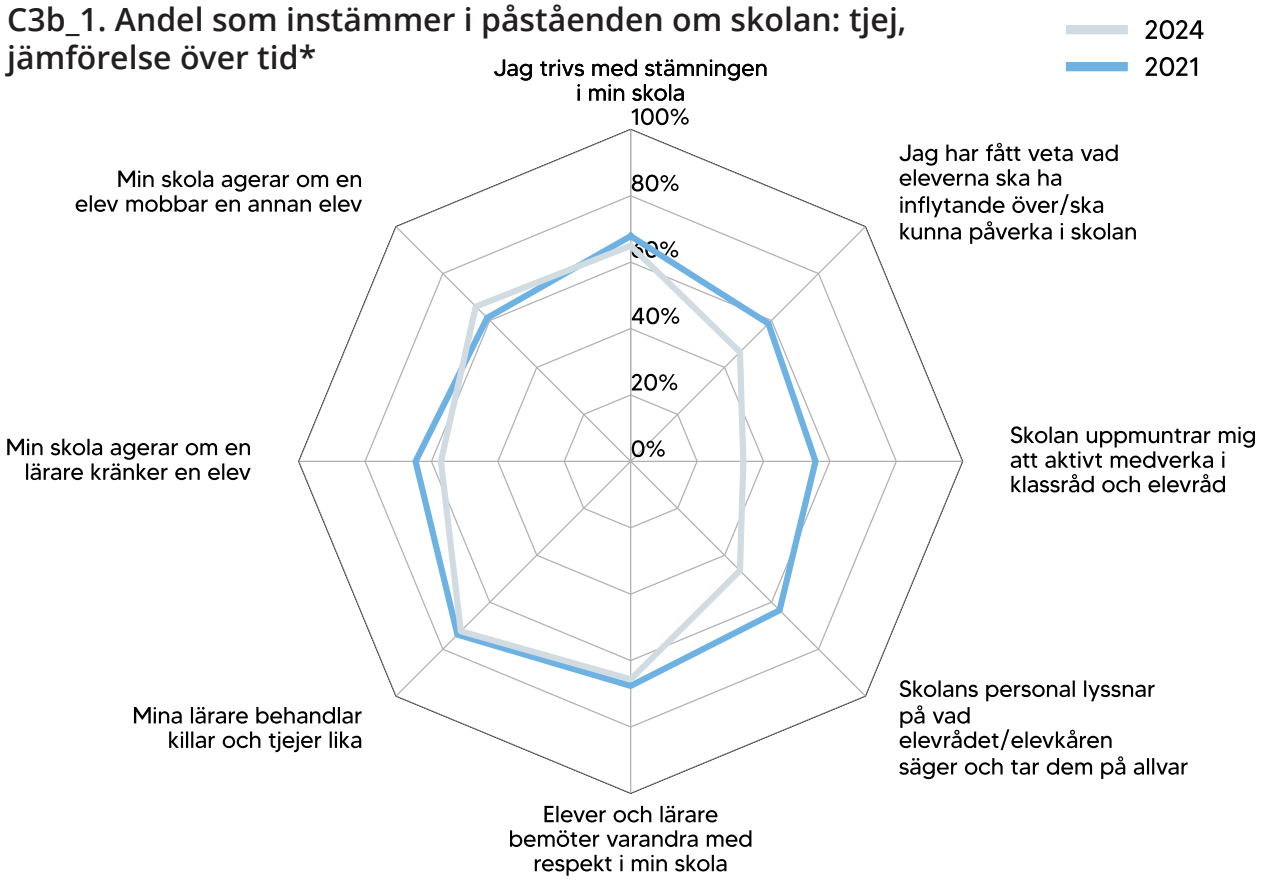

*OBS! Andelen som svarat ”vet ej” är bortplockad ur redovisningen för C3b_1 för att ge en mer rättvis bild av instämmande-graden. Andelen som svarat vet ej varierar stort i frågorna och är mellan 3-30 %

C3b_2. Andel som instämmer i påståenden om skolan: kille, jämförelse över tid*

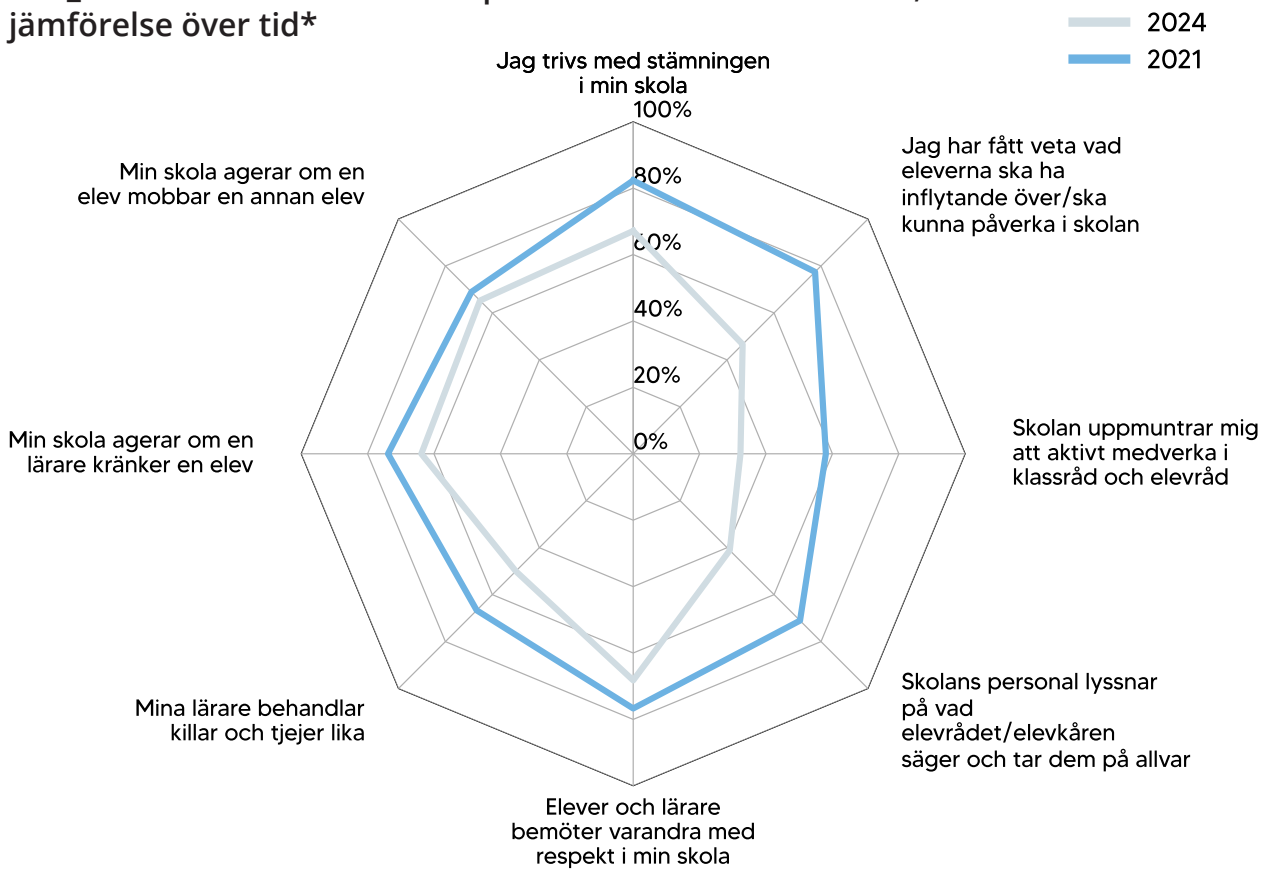

*OBS! Andelen som svarat ”vet ej” är bortplockad ur redovisningen för C3b_2 för att ge en mer rättvis bild av instämmandegraden. Andelen som svarat vet ej varierar stort i frågorna och är mellan 1-42 %.

Rasism, våld, trakasserier och mobbning

Ungdomarna fick även ta ställning till huruvida rasism, våld, mobbning eller sexuella trakasserier är problem som förekommer på skolan. Vad som framgår är att en relativt hög andel av ungdomarna, 24-27 %, uppger att mobbning och rasism förekommer. 18-22 % uppger att våld förekommer, och 12 % att sexuella trakasserier förekommer.

Andelen tjejer som instämmer i att mobbning och sexuella trakasserier förekommer på skolan har ökat över tid, se diagram C3d på följande sida. Andelen som uppger att rasism och våld förekommer är relativt oförändrad från år 2021.

Bland killarna syns en viss ökning av samtliga problem förutom våld, se diagram C3e. Andelen som uppger att våld förekommer i skolan har istället minskat något sedan år 2021.

C3c. Hur tycker du att det stämmer in på hur det är på din skola?
Andel som svarat ”stämmer helt” eller ”stämmer till stor del”

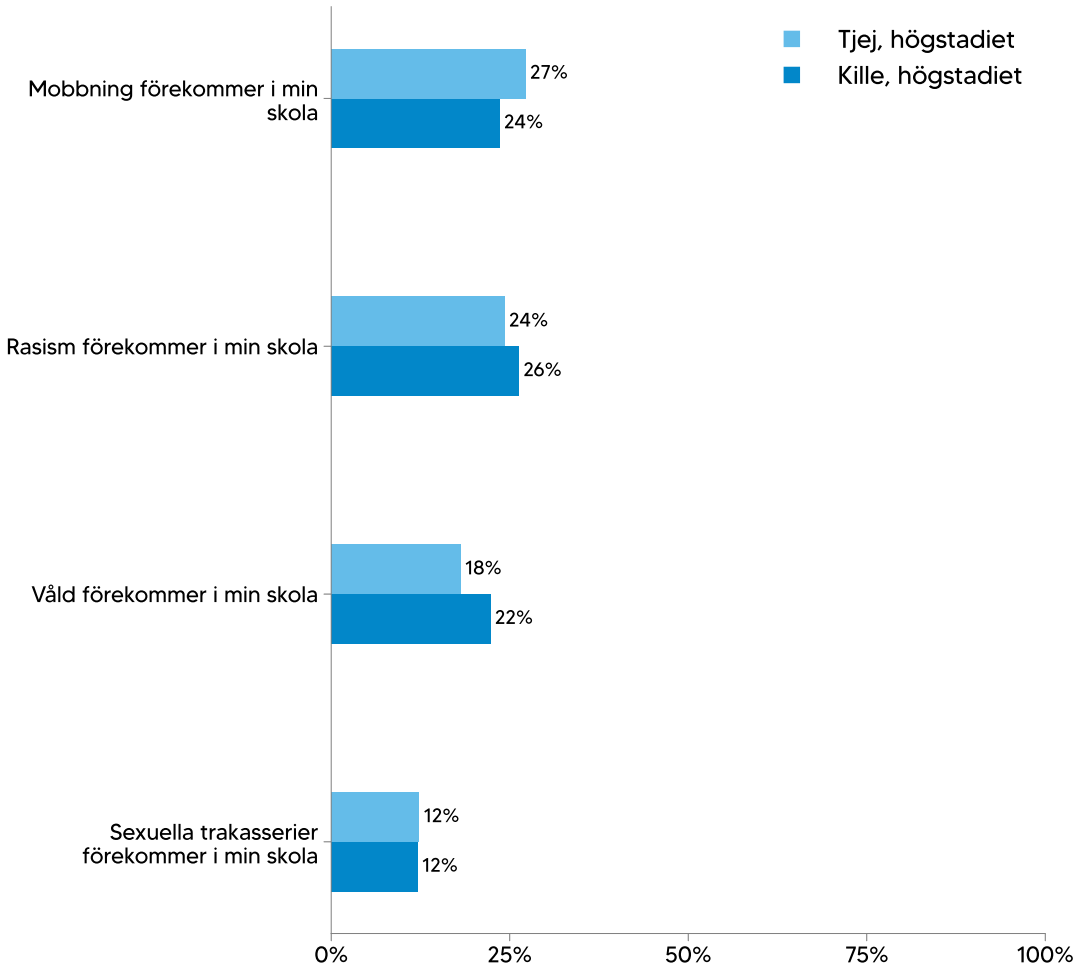

C3d. Andel som instämmer i att problem förekommer på skolan: tjej, jämförelse över tid

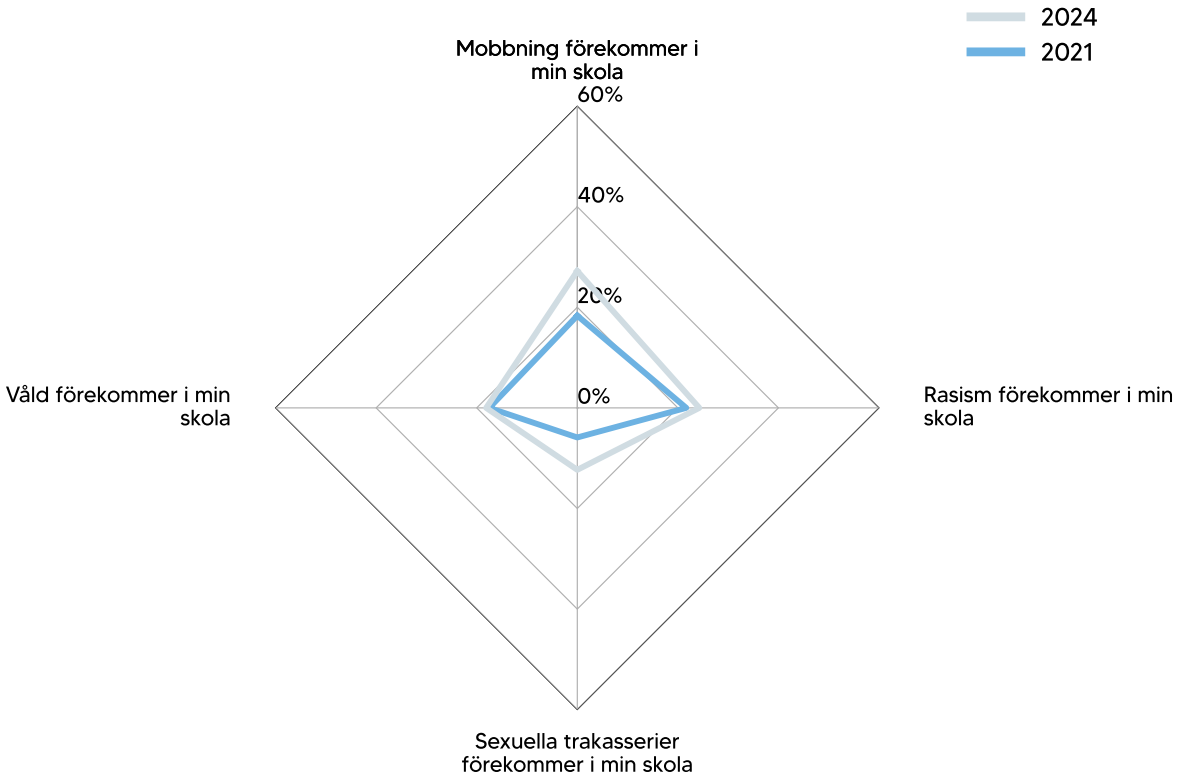

C3e. Andel som instämmer i att problem förekommer på skolan: kille, jämförelse över tid

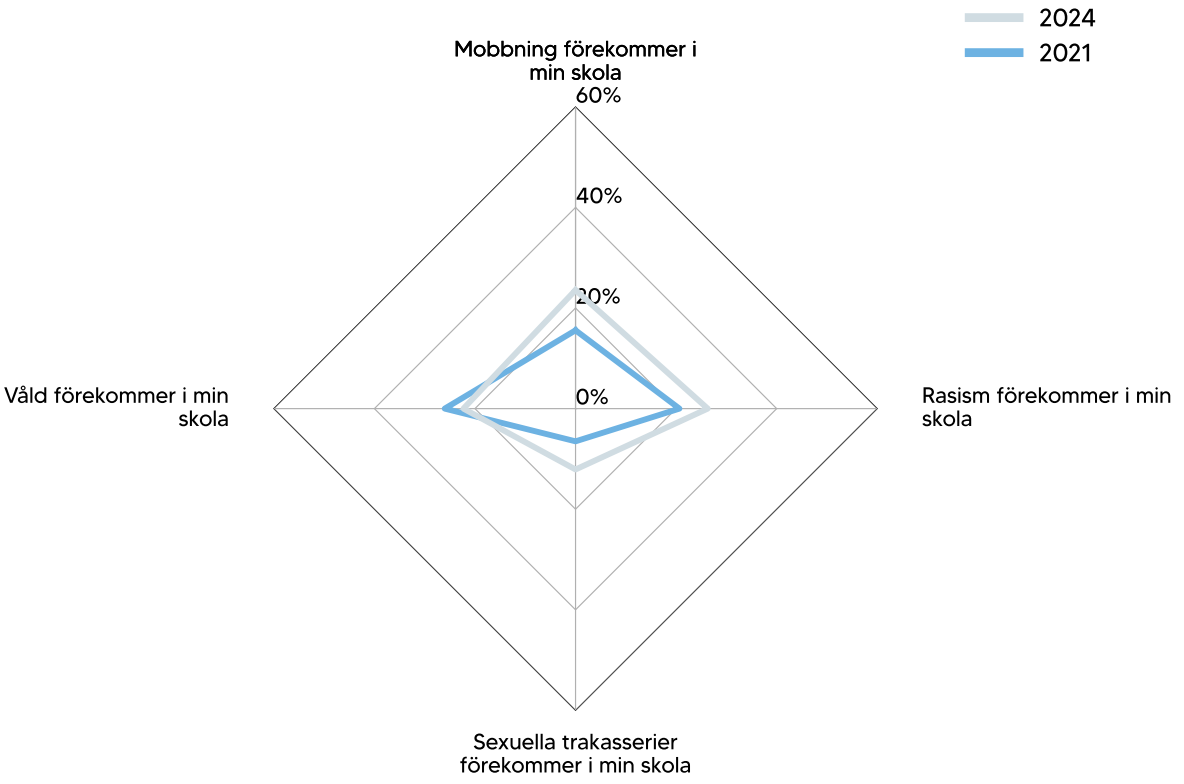

Omdöme skola

Lupp-enkäten innefattar även frågor om en rad centrala aspekter av ungdomarnas skolsituation, såsom skolbiblioteket, skolmiljön, skolmaten, undervisningen, lärarna, elevhälsovården, tillgången till datorer samt möjligheten att få extra hjälp eller stöd. I diagram C4 framgår är att en mycket hög andel om 94-95 % av ungdomarna i Säter är nöjda med tillgången till digitala verktyg. En majoritet är även nöjda med bland annat lärarna, undervisningen, elevhälsan och möjligheten att få extra stöd vid behov. När det kommer till skolmaten är nöjdheten lägre, 26-27 %.

I diagram C4b och C4c på följande sida redovisas frågorna över tid. I jämförelsen framgår det bland annat att både killarna och tjejerna är mindre nöjda med lärarna, skolbiblioteket, skolmaten och undervisningen jämfört med år 2021.

C4. Nu kommer några frågor om din skola. Vad tycker du om...
Andel som svarat ”mycket bra” eller ”ganska bra”

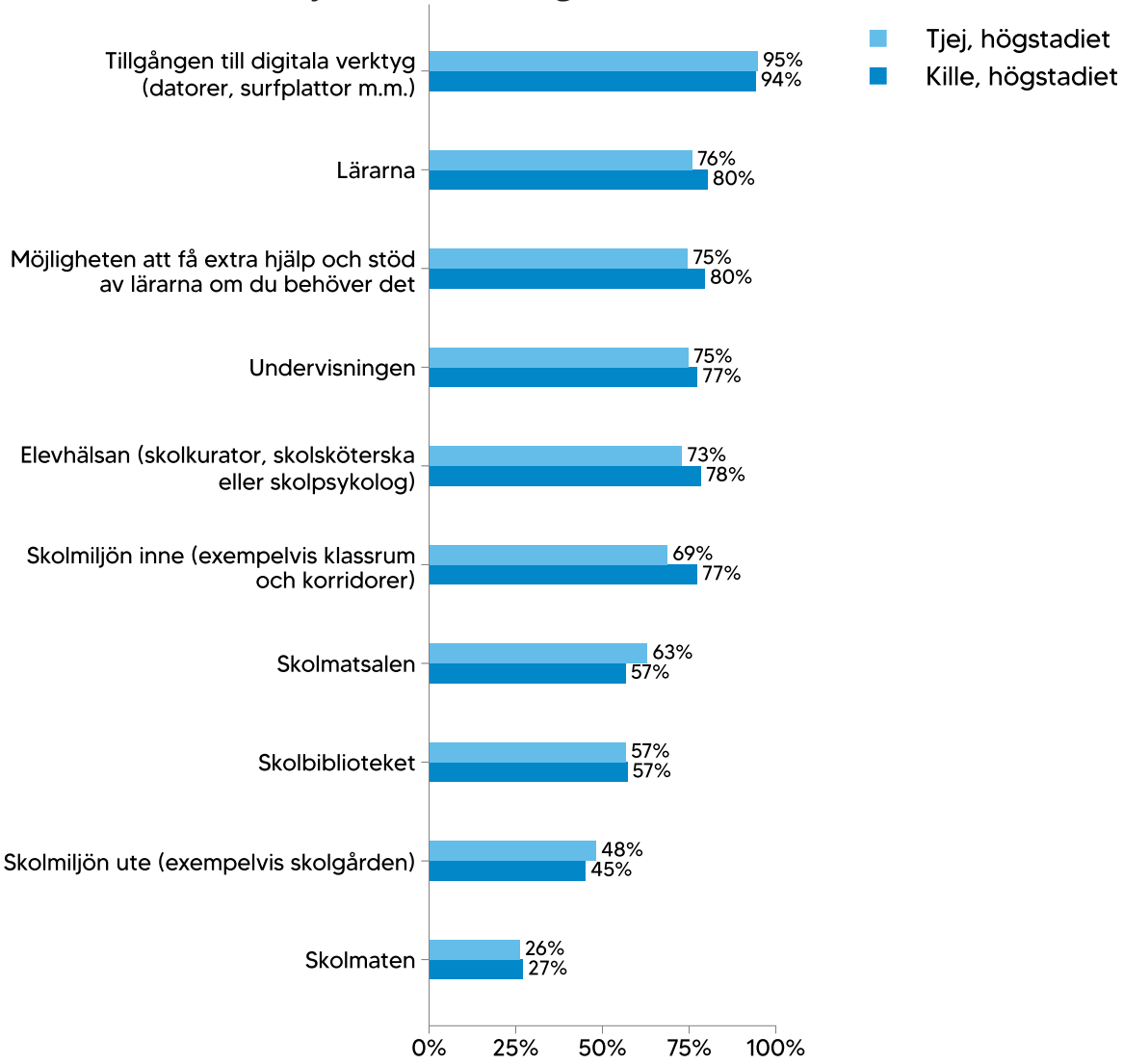

C4b. Nu kommer några frågor om din skola. Vad tycker du om...: tjej, Andel som svarat ”mycket bra” eller ”ganska bra”: Jämförelse över tid

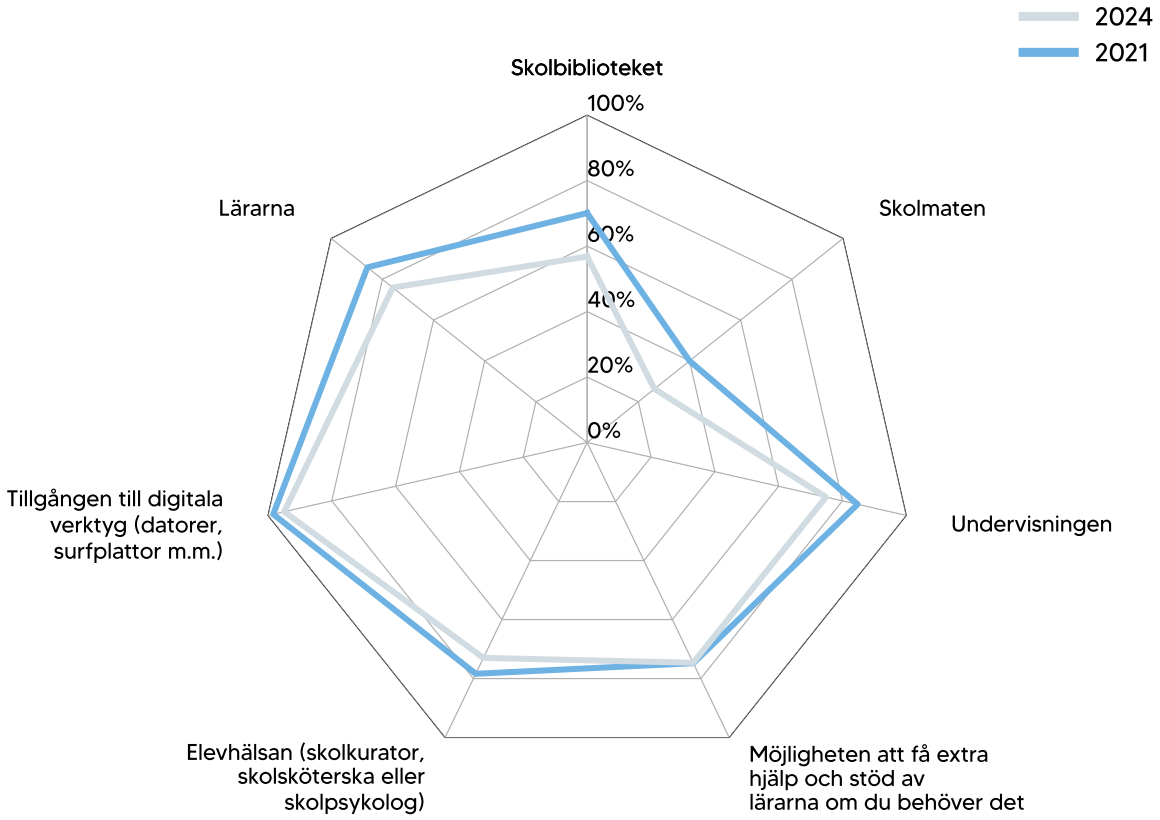

C4c. Nu kommer några frågor om din skola. Vad tycker du om...: kille, Andel som svarat ”mycket bra” eller ”ganska bra”: Jämförelse över tid

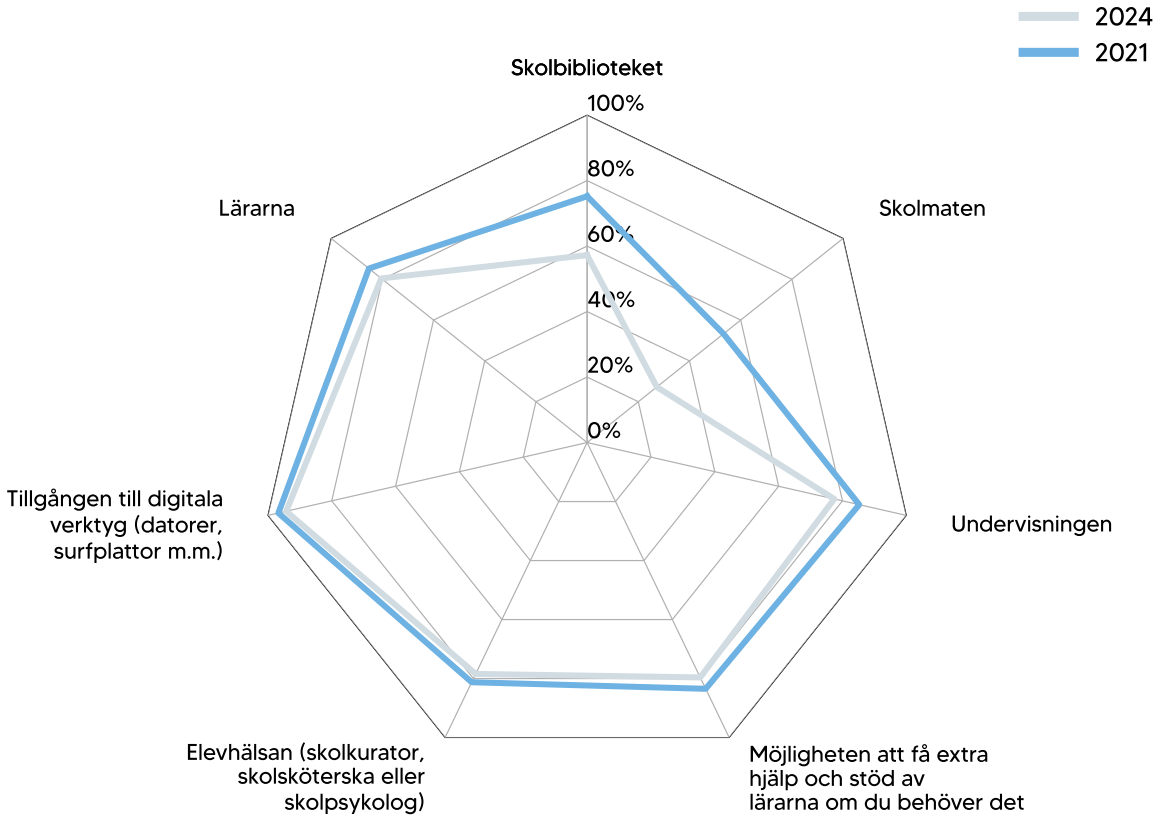

Elevinflytande

Lupp-enkäten innehåller ett antal frågor som rör elevinflytande. Ungdomarna svarade på frågor om hur mycket de skulle vilja vara med och bestämma i skolan och hur mycket de anser att de får bestämma i dagsläget. Delaktighet i skolan är centralt för alla elevers lärande och utveckling, och bidrar även till bland annat trygghet och motivation.[1]

I Säter ser vi att andelen unga som vill påverka om olika saker i skolan är relativt hög. Andelen som anser att de får vara med och påverka är lägre. Killarna svarar i något högre grad än tjejerna att de får vara med och påverka på olika saker.

Hur eleverna ska arbeta i skolan är det som både tjejerna och killarna anser att de i högsta grad får vara med och bestämma om, 29-34 %. Maten är det som ungdomarna vill påverka i högst grad, 65-72 %.

Andelen som upplever att de får vara med att bestämma om olika saker i skolan är lägre än år 2021 i flera avseenden, se diagram C5b och C5c på följande sida. När det kommer till maten har andelen killar som anser sig få påverka minskat tydligt, medan andelen tjejer är relativt oförändrad. I fråga om hur eleverna ska arbeta i skolan anser både killar och tjejer att de får påverka i liknande grad som år 2021.

C5a. Högstadiet: Hur mycket eller lite vill/får du som elev vara med och bestämma om följande? Andel som svarat ”väldigt mycket” eller ”ganska mycket”

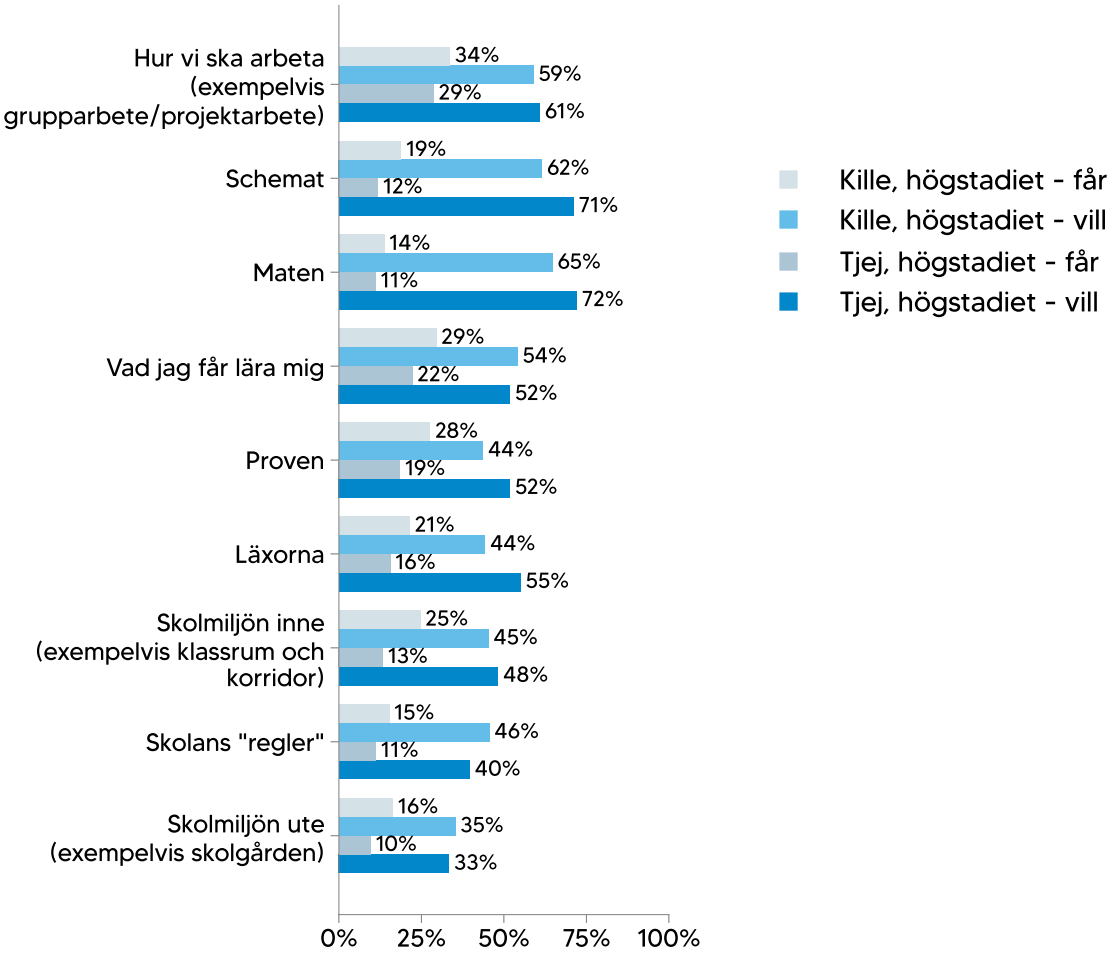

1 Skolinspektionen 2018: Att skapa förutsättningar för delaktighet i undervisningen

C5b: Andel som upplever att de får vara med och bestämma om följande: tjej, jämförelse över tid

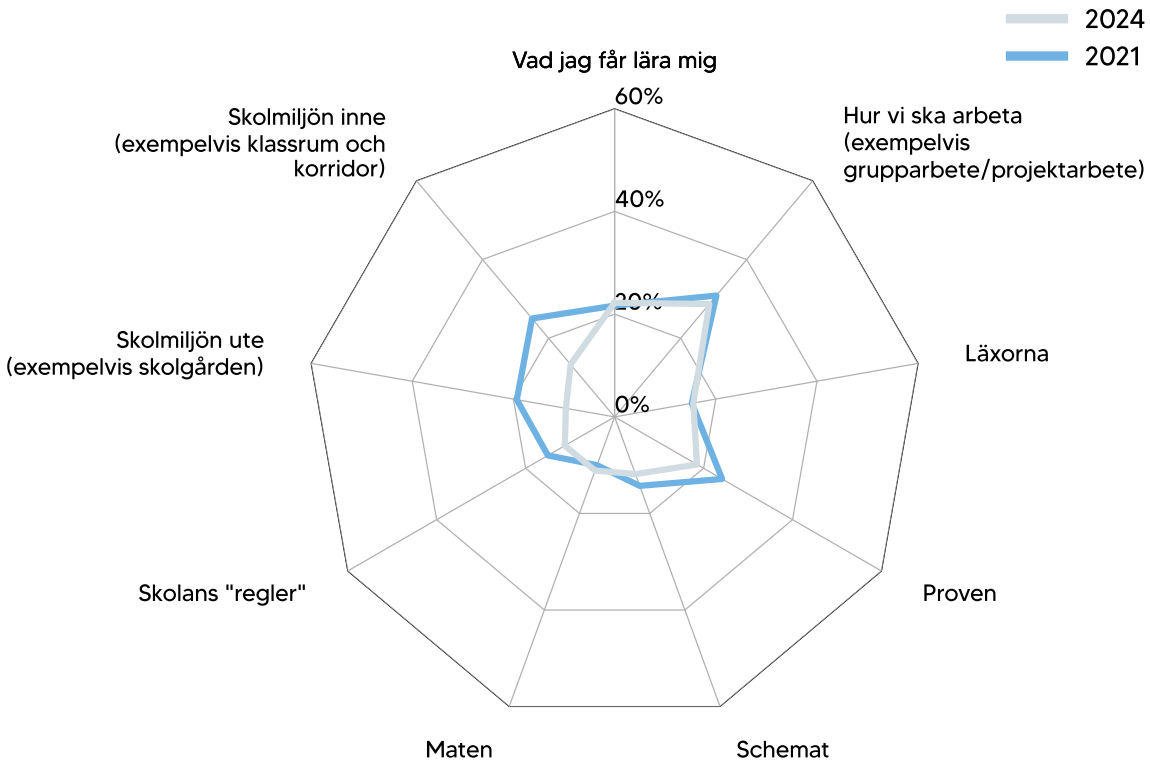

C5c: Andel som upplever att de får vara med och bestämma om följande: kille, jämförelse över tid

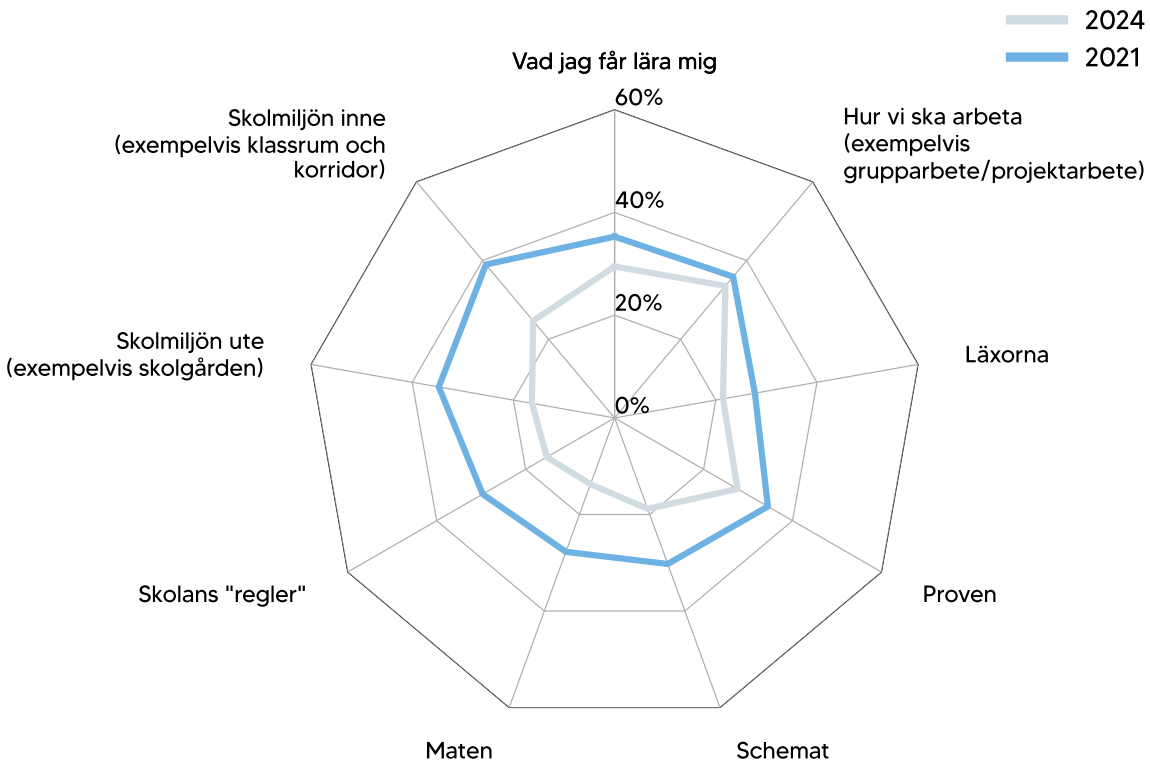

D. Politik och samhälle

I aktuell forskning både i Sverige och andra demokratier finns det oenigheter om ungas engagemang. En del menar att unga tappat både intresset och tron på möjligheten att påverka. Andra menar istället att unga förvisso väljer traditionella former för inflytande i lägre utsträckning, men att de istället engagerar sig på andra sätt.[1]

I en rapport från MUCF konstateras att det finns ett högt och stabilt samhällsengagemang bland unga.[2] I den senaste demokratiutredningen framkom att man inte heller kan se skillnader mellan äldre och unga avseende intresse för politik och samhälle. Däremot röstar unga i lägre utsträckning än äldre, och det är mindre vanligt bland unga att vara medlemmar eller aktiva i politiska partier eller föreningar. Samtidigt är det en större andel unga än äldre som uppger att de deltar i andra politiska aktiviteter, exempelvis demonstrationer. Jämfört med äldre är ungas engagemang dock mer individualiserat och många väljer bort organiserade aktiviteter. Slutsatsen enligt flera studier är således att unga inte är mindre politiskt aktiva än äldre, däremot deltar de på andra sätt.[3]

Förutsättningarna för unga att delta och påverka är dock ofta sämre på grund av bland annat ålder, utbildning och erfarenhet. Trösklarna för deltagande kan därmed vara högre.[4] För att sänka trösklarna för engagemang bland unga är det bland annat viktigt att det finns kontaktytor mellan unga och organisationer samt att unga har kunskap om olika vägar att kanalisera samhällsengagemang.[5] Samhället och kommunen får därför en väldigt viktig roll i att stötta unga i dessa frågor.

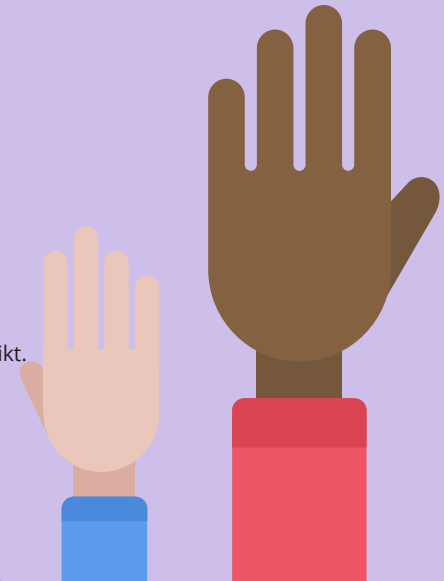

1 Forte 2022: Ungas organisering och politiska deltagande. En kunskapsöversikt.
2 MUCF 2024: En fördjupad bild av ungas inflytande och delaktighet
3 MUCF 2019: Ungas möjlighet till inflytande på lokal nivå
4 MUCF 2021: Vilja att förändra
5 MUCF 2021: Fokus 21: Om ungas samhällsengagemang

34

Intresse för olika frågor

Ungdomarna i Säter svarade på frågor om hur intresserade de är av politik, samhällsfrågor i allmänhet och vad som händer i andra länder. Är man intresserad är också sannolikheten större att man engagerar sig aktivt i samhället.[1]

I diagram D1 nedan framgår att intresset bland ungdomarna i Säter är högst för vad som händer i andra länder. 34-40 % uppger att de är intresserade av vad som händer i andra länder, medan intresset för politik och samhällsfrågor i allmänhet är lägre. Killarna är mer intresserade än tjejerna av samtliga frågor.

Över tid syns ett något minskat intresse totalt sett för samtliga frågor, se diagram D1b på följande sida.

D1. Hur intresserad är du av följande?
Andel som svarat ”mycket intresserad” eller ”ganska intresserad”

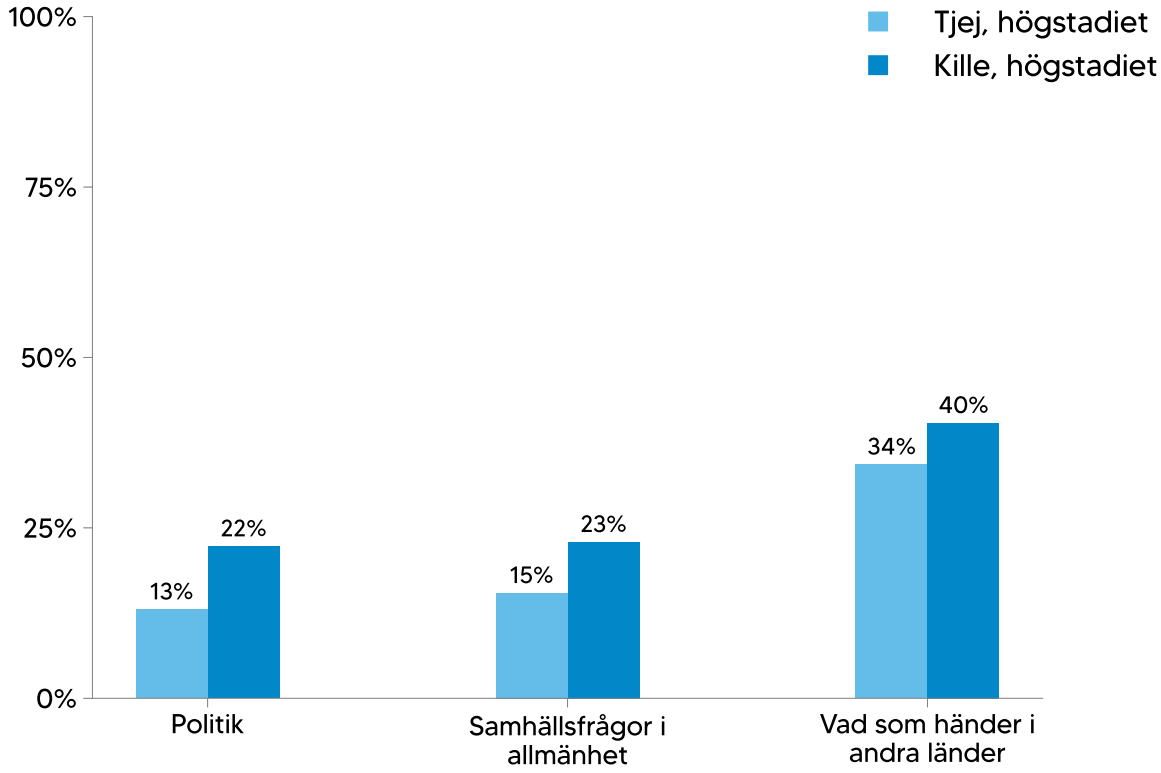

1 MUCF 2024: En fördjupad bild av ungas inflytande och delaktighet

D1b. Andelen som är mycket eller ganska intresserade av följande: Jämförelse över tid

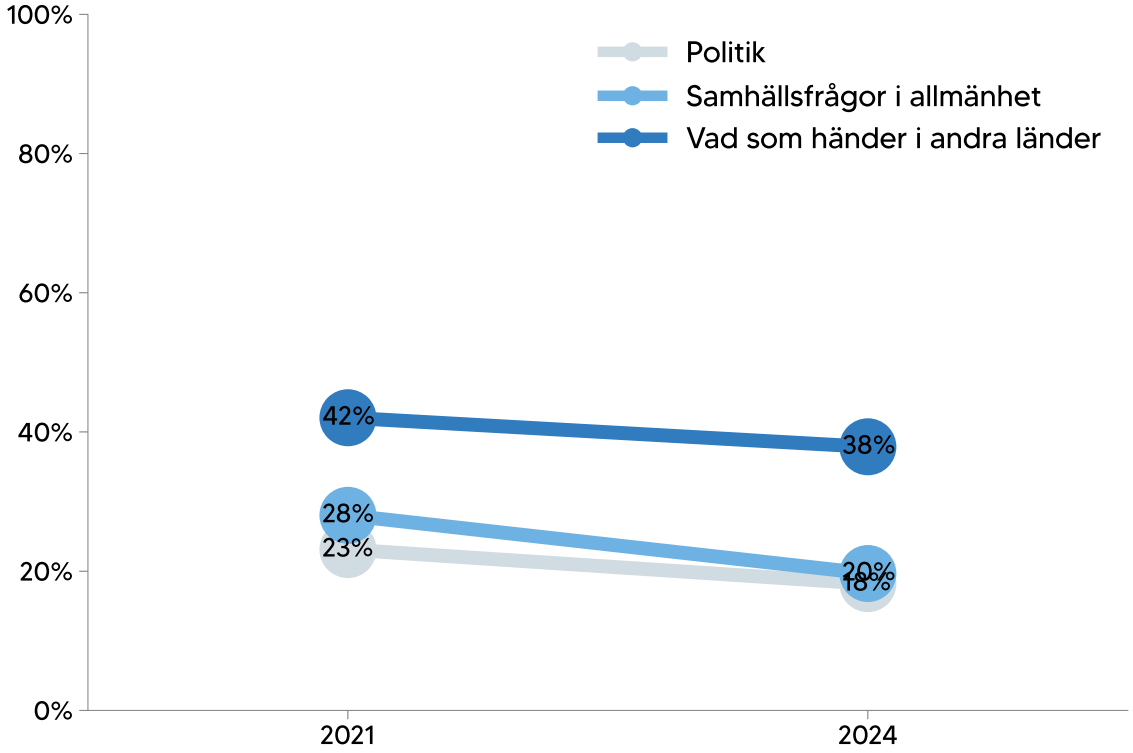

Frågor om klimat och miljö

I region Dalarna ställdes även en fråga om intresset för klimat- och miljöfrågor. I diagrammet nedan framgår det att runt 20 % av ungdomarna är mycket eller ganska intresserade. Killar är något mer intresserade än vad tjejer är.

D1c. När det gäller frågor som rör klimat och miljö är jag:

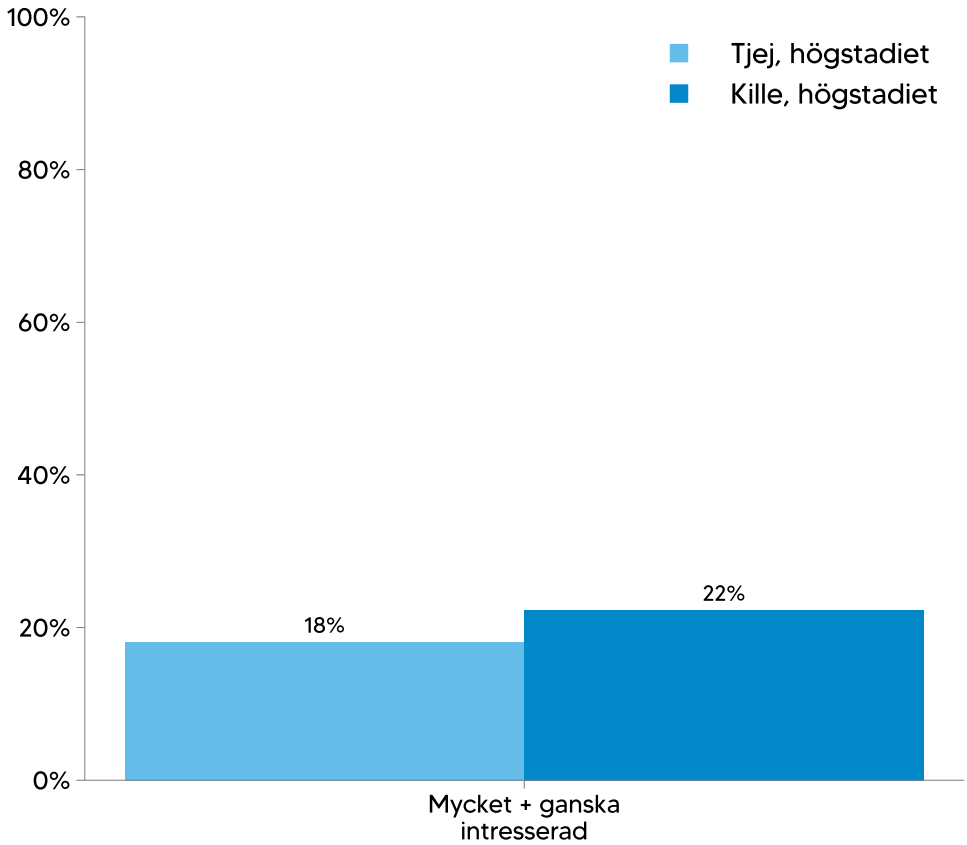

Aktivt samhällsengagemang

Formerna för det politiska engagemanget bland unga har som tidigare nämnts förändrats under senare år. Unga som väljer att bli medlemmar i politiska partier och som är engagerade i de traditionella folkrörelseorganisationerna har minskat. Samtidigt engagerar sig unga idag istället i andra former och på andra plattformar.[1]

Att formerna för hur unga engagerar sig behöver inte vara något negativt. Samtidigt leder denna utveckling till att färre unga får erfarenheter av den representativa demokratins beslutsprocesser, som exempelvis gemensamt beslutsfattande. Dessa erfarenheter är viktiga och ses som bidragande till känslan av delaktighet, tillhörighet och ansvarstagande.[2] I Lupp-enkäten ställs inte någon fråga om politiskt engagemang i partier, men däremot finns en fråga om ungdomarna gjort någon aktiv politisk handling under det senaste året.

I diagrammet nedan framgår det att 38-40 % av ungdomarna har diskuterat samhällsfrågor med vänner eller familj. Näst vanligast är att ha gillat eller delat ett inlägg om samhällsfrågor eller politik på internet, vilket 22-26 % av ungdomarna svarar att de gjort. De övriga handlingarna är klart mindre vanliga. Exempelvis svarar en andel om 3 % att de har deltagit i en demonstration. I diagrammen D2b samt D2c på följande sida redovisas resultatet över tid. Andelen ungdomar som gjort de olika handlingarna är generellt på liknande nivåer som år 2021. Andelen tjejer som gillat eller delat inlägg på internet har dock minskat, samtidigt som andelen killar som gjort detsamma ökat.

D2. Under de senaste 12 månaderna, har du gjort något av följande? Andel som svarat ”ja”

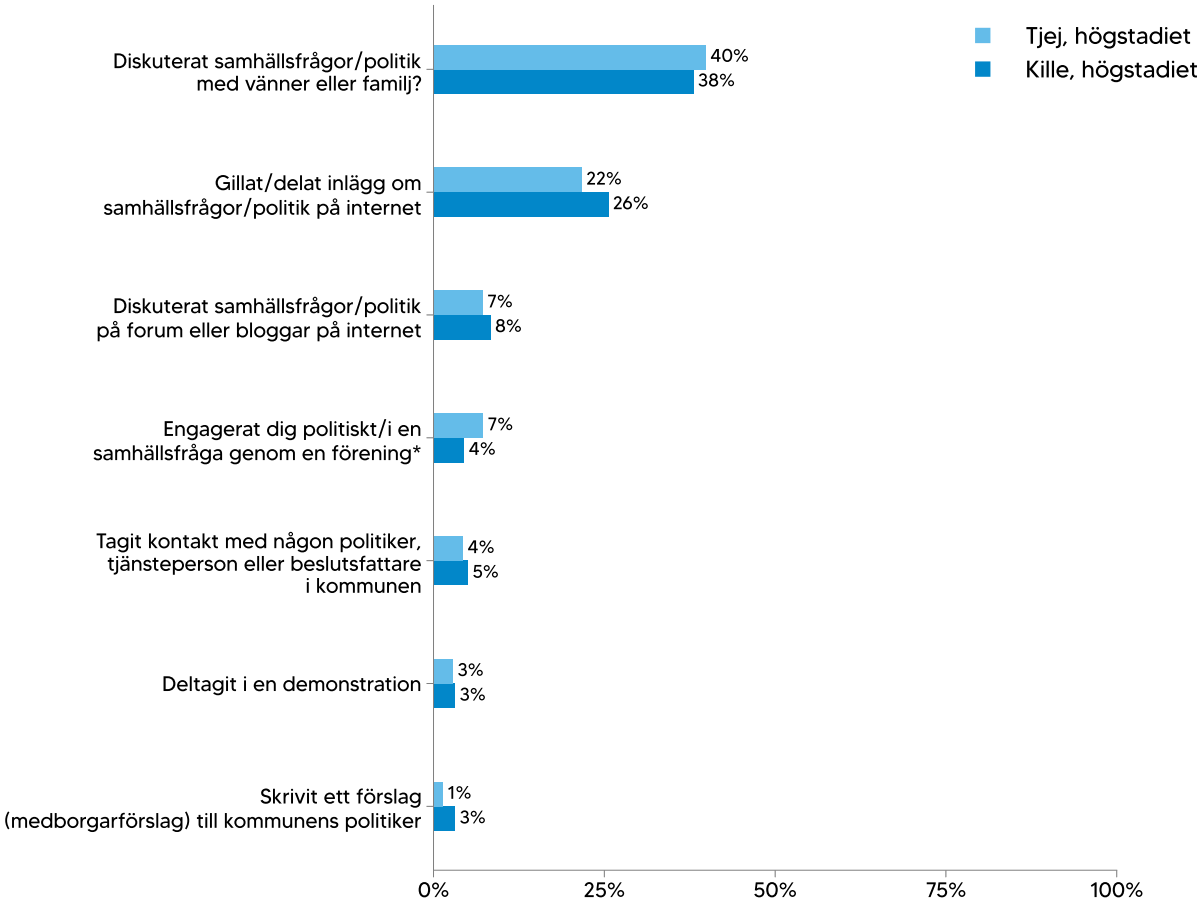

1 Forte 2022: Ungas organisering och politiska deltagande. En kunskapsöversikt.
2 Kommittédirektiv 2014:111. Demokratisk delaktighet och inflytande över det politiska beslutsfattandet

D2b. Andel som gjort följande de senaste 12 månaderna: tjej, jämförelse över tid

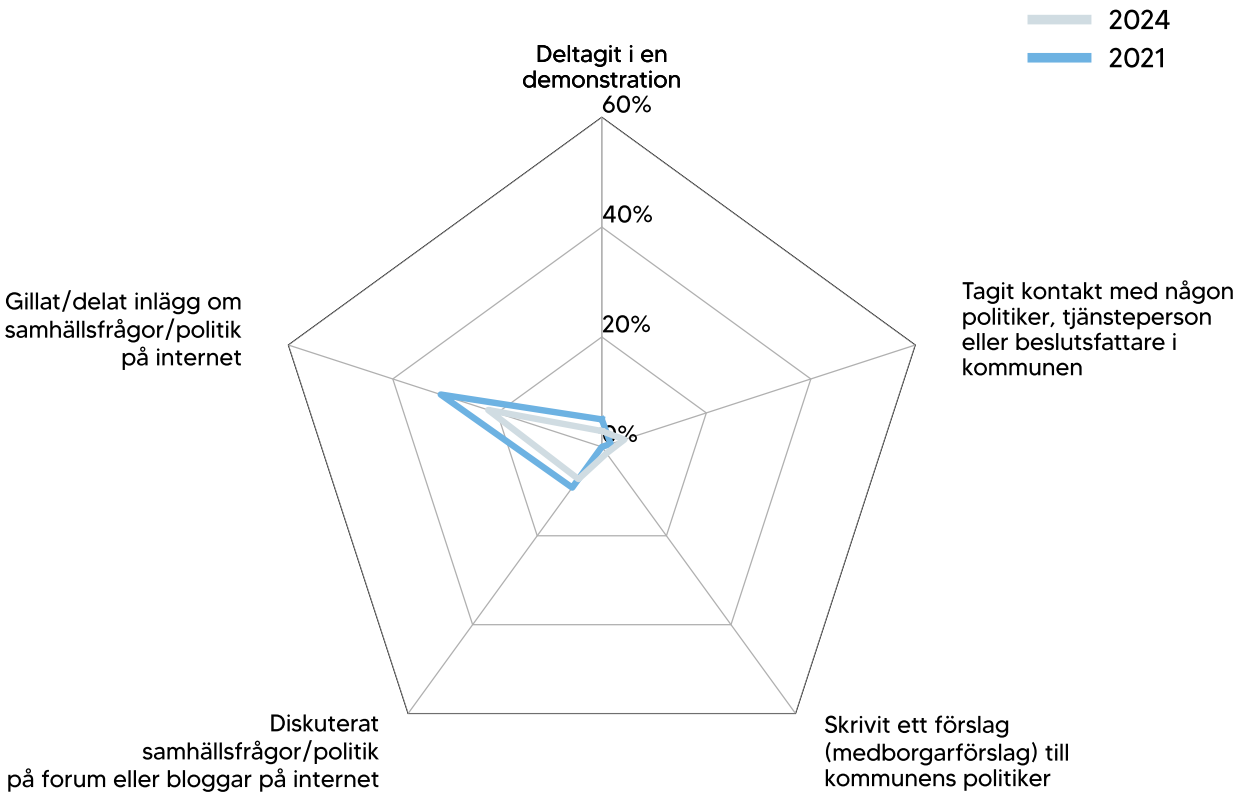

D2c. Andel som gjort följande de senaste 12 månaderna: kille, jämförelse över tid

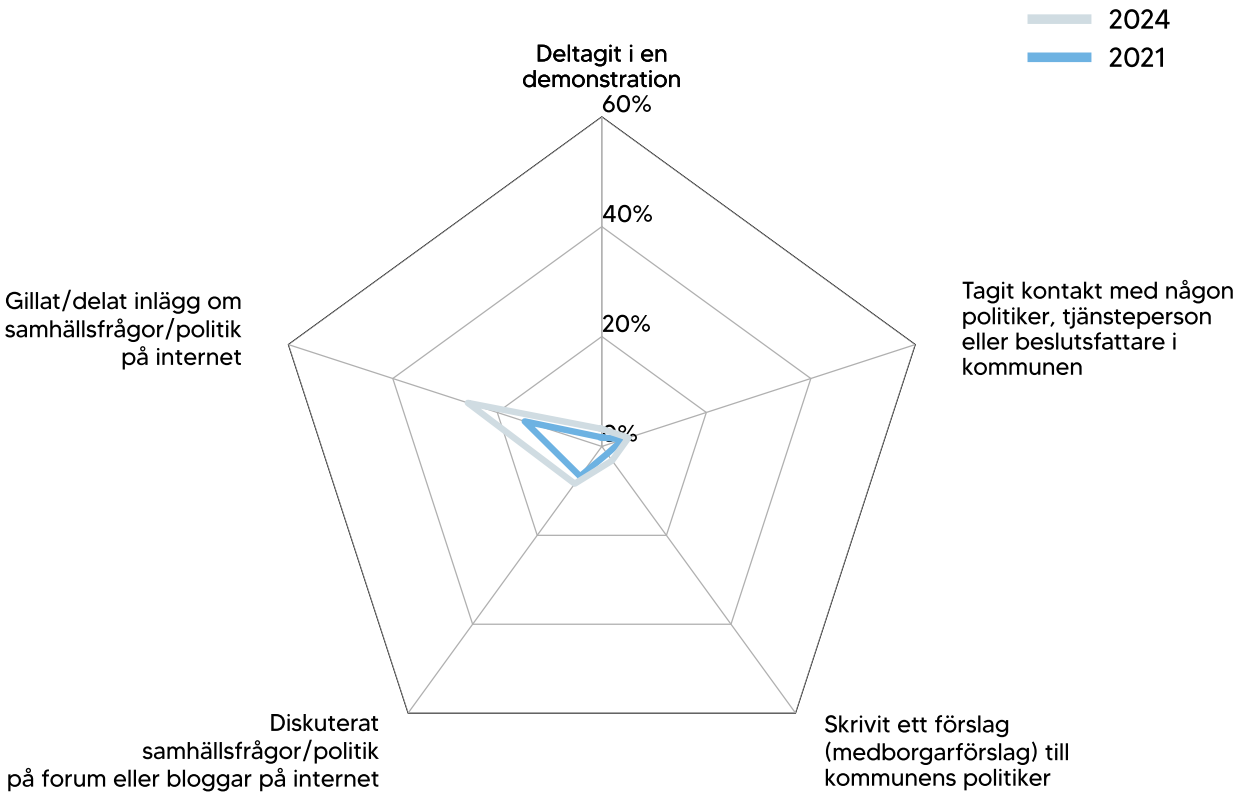

Möjligheter att påverka

En viktig faktor för att kunna öka ungas delaktighet i kommunen och samhället är att unga faktiskt ser att de har möjligheter att få sin röst hörd. När unga får inflytande över sin vardag och görs delaktiga i det lokala samhället skickas samtidigt signaler om att ungas röster tas på allvar och att det är möjligt att påverka i olika frågor, vilket främjar framtida politiskt deltagande.[1]

Vad som framgår i diagrammet nedan är att 24 % av killarna ser positivt på möjligheterna att föra fram sina åsikter till dem som bestämmer i kommunen. Andelen bland tjejer är tydligt lägre, 10 %.

I diagram D3b på följande sida framkommer det att andelen killar som ser sig ha mycket eller ganska stora möjligheter att påverka är något högre än år 2021. Andelen tjejer är oförändrad sedan år 2021.

D3. Vilka möjligheter har du att föra fram dina åsikter till dem som bestämmer i kommunen? Andel som svarat ”mycket stora” eller ”ganska stora” möjligheter

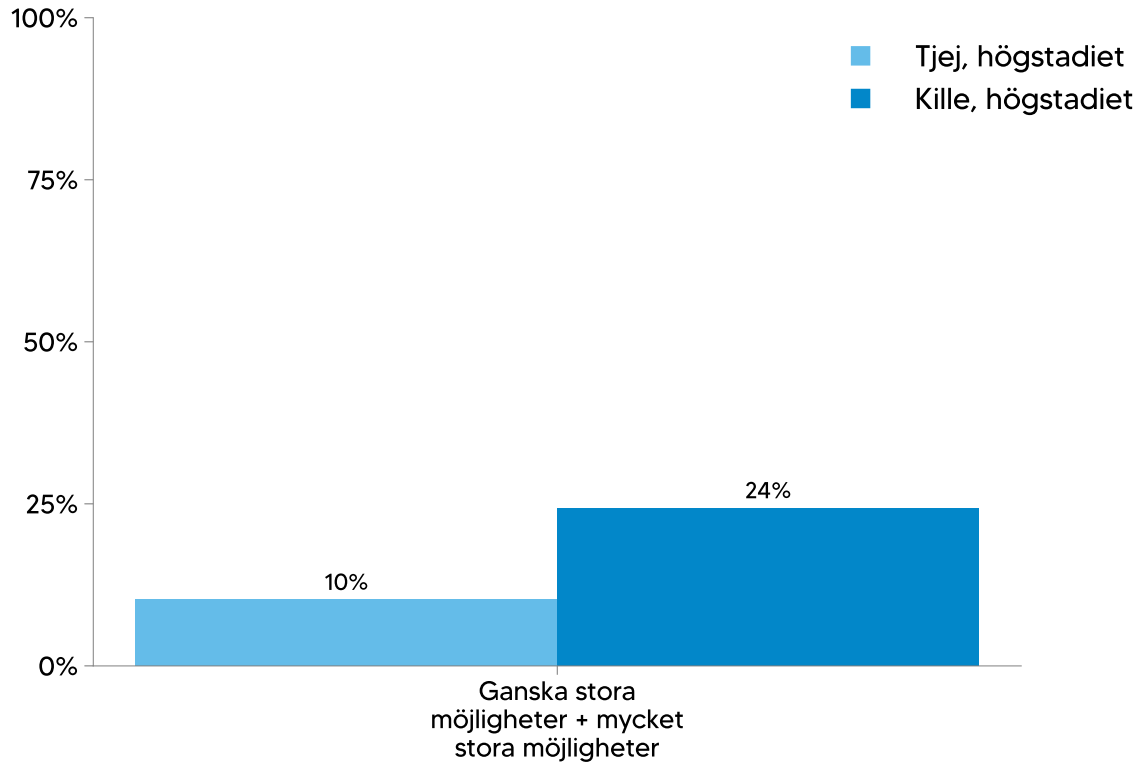

1 MUCF 2019: Ungas möjlighet till inflytande på lokal nivå

D3b. Andel som ser sig ha mycket eller ganska stora möjligheter: Jämförelse över tid

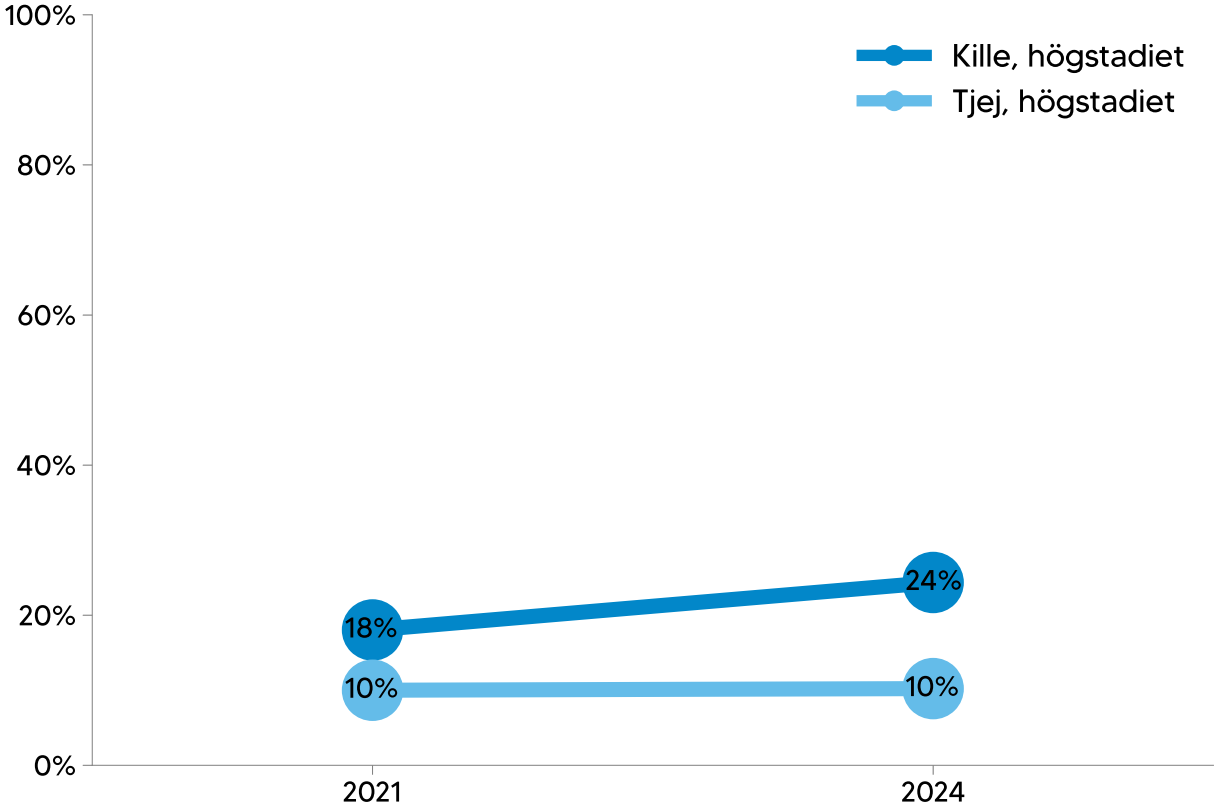

Vill vara med och påverka

Ungdomarna svarade på en fråga om huruvida de vill vara med och påverka i frågor som rör Säters kommun. 24 % av tjejerna och 22 % av killarna svarar att de vill vara med och påverka i frågor som rör kommunen. Andelen som vill vara med och påverka har minskat sedan år 2021, se diagram D4b.

D4. Vill du vara med och påverka i frågor som rör din kommun?

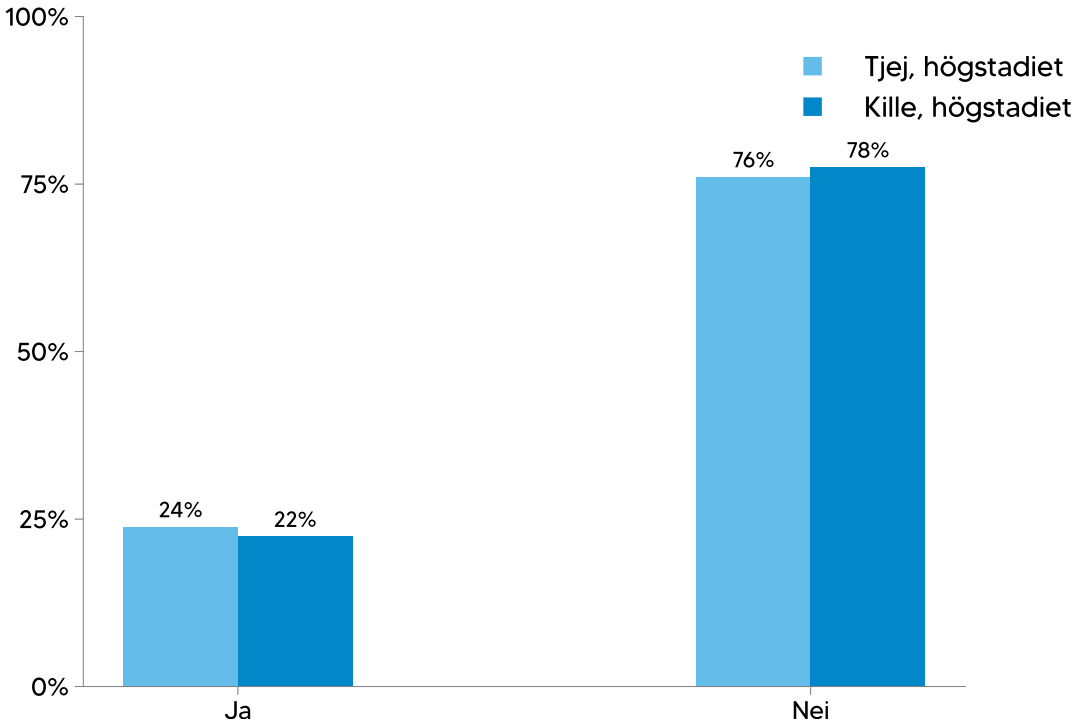

D4b. Andel som vill påverka i kommunen: Jämförelse över tid

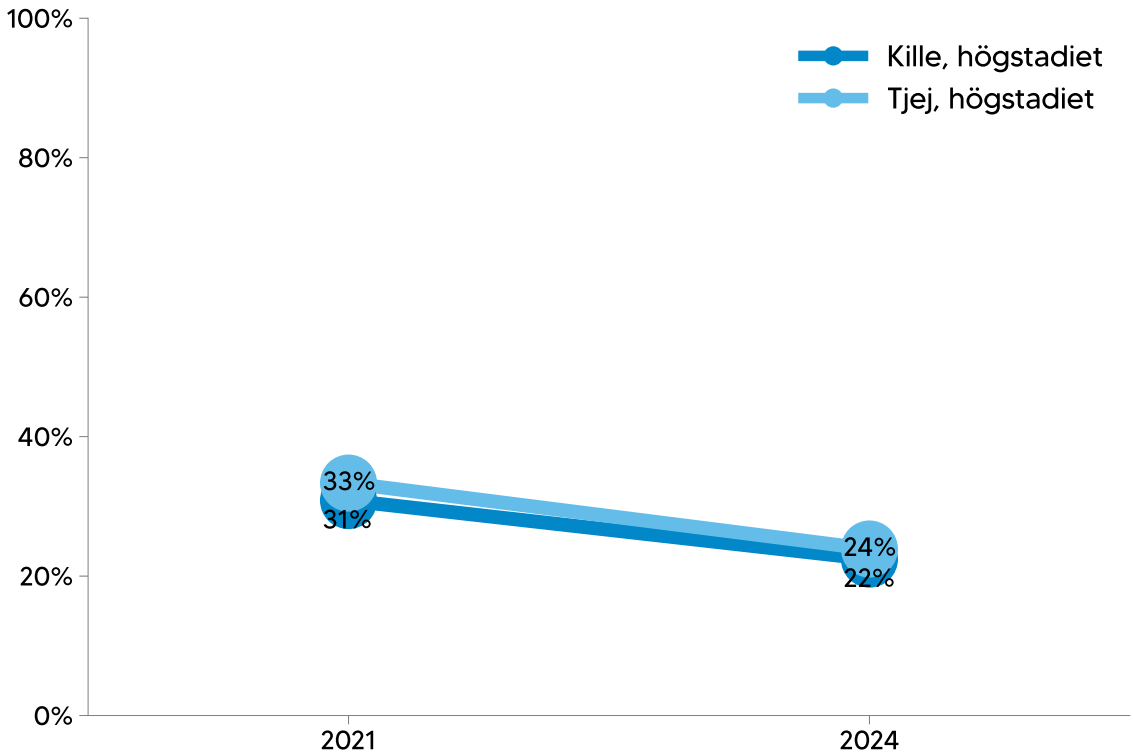

De som svarade att de vill påverka i kommunen fick en följdfråga gällande vem de skulle vända sig till om de vill påverka något. 46-47 % svarar att de inte vet vart de skulle vända sig. Därefter svarar störst andel av tjejerna att de skulle vända sig till personal på skolan, någon de känner eller till en tjänsteperson på kommunen. Bland killarna skulle störst andel vända sig till en politiker.

Vid en jämförelse över tid kan vi se att andelen ungdomar som skulle vända sig till någon de känner har minskat tydligt bland både tjejer och killar, se diagram D4c_1 och D4c_2 på följande sida. Andelen som skulle vända sig till en förening eller organisation har däremot ökat.

D4c. Till vem eller vart vänder du dig om du vill påverka något i din kommun? Besvarades endast av de som svarat att de vill påverka

D4c_1. Till vem eller vart vänder du dig om du vill påverka något i din kommun? Besvarades endast av de som svarat att de vill påverka: tjej, jämförelse över tid

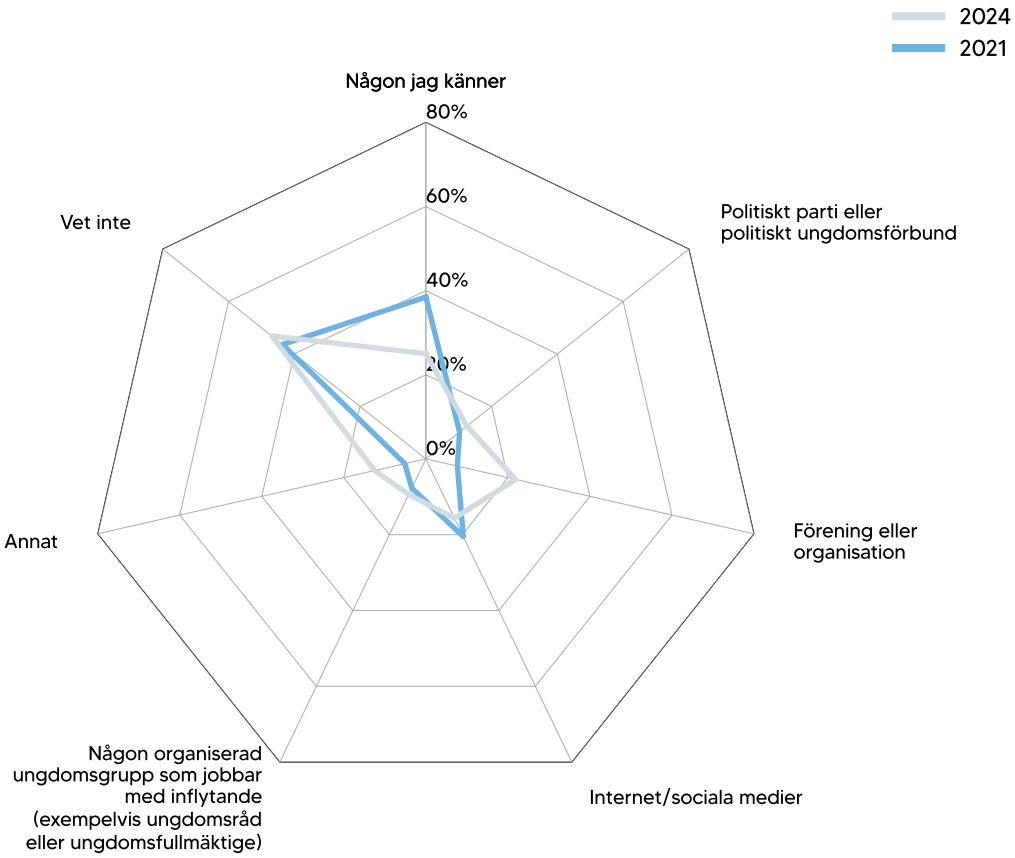

D4c_2. Till vem eller vart vänder du dig om du vill påverka något i din kommun? Besvarades endast av de som svarat att de vill påverka: kille, jämförelse över tid

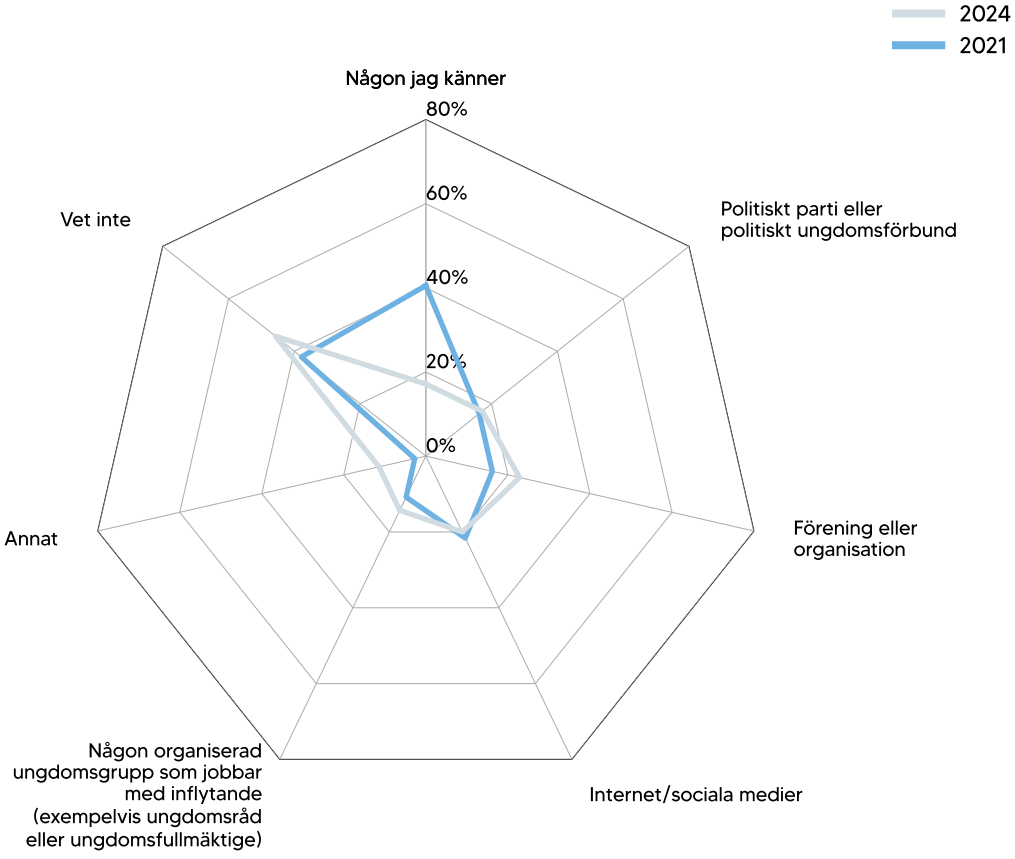

De som inte vill påverka

De som på fråga D4 svarade att de inte vill vara med och påverka i kommunen fick svara på en fråga om varför de inte vill det, se diagram D4d nedan.

55 % av killarna och 67 % av tjejerna svarar att de inte är tillräckligt intresserade. 25-28 % tror inte att det spelar någon roll, och 20-32 % upplever att de kan för lite om hur de ska göra.

D4d. Vilken eller vilka är anledningarna till att du inte vill vara med och påverka? Besvarades endast av de som svarat att de inte vill påverka

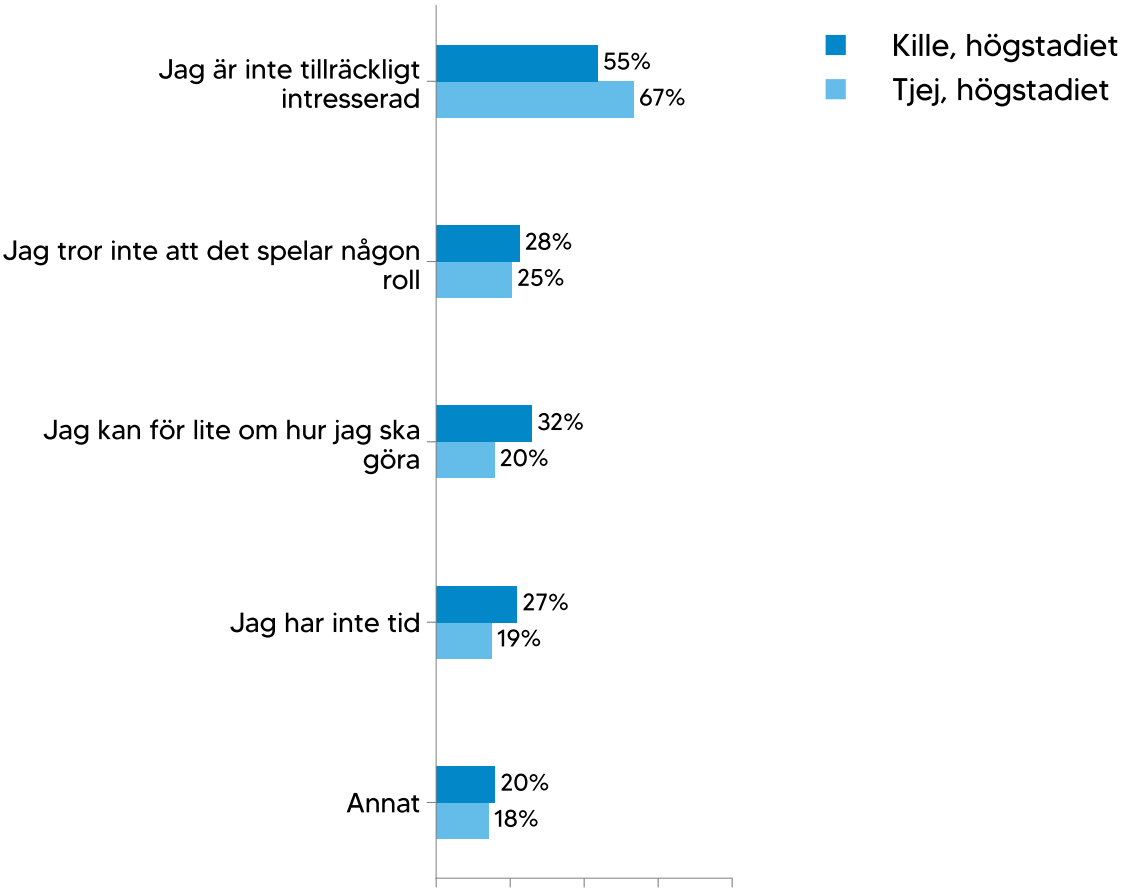

Förtroende för vuxna och politiker

Ungdomarna svarade på en fråga om hur stort förtroende de har för vuxna i allmänhet och en fråga om hur stort förtroende de har för politiker. 63 % av tjejerna och 72 % av killarna svarar att de har mycket eller ganska stort för vuxna i allmänhet. Förtroendet för politiker är lägre, 35-40 %. Killar svarar i högre grad än tjejer både att de har förtroende för vuxna i allmänhet och för politiker.

Andelen ungdomar totalt sett med stort eller ganska stort förtroende för politiker och vuxna i allmänhet är på ungefär samma nivå som år 2021.

D5. Hur stort eller litet förtroende har du för följande vuxna personer?
Andel som svarat ”mycket stort” eller ”ganska stort”

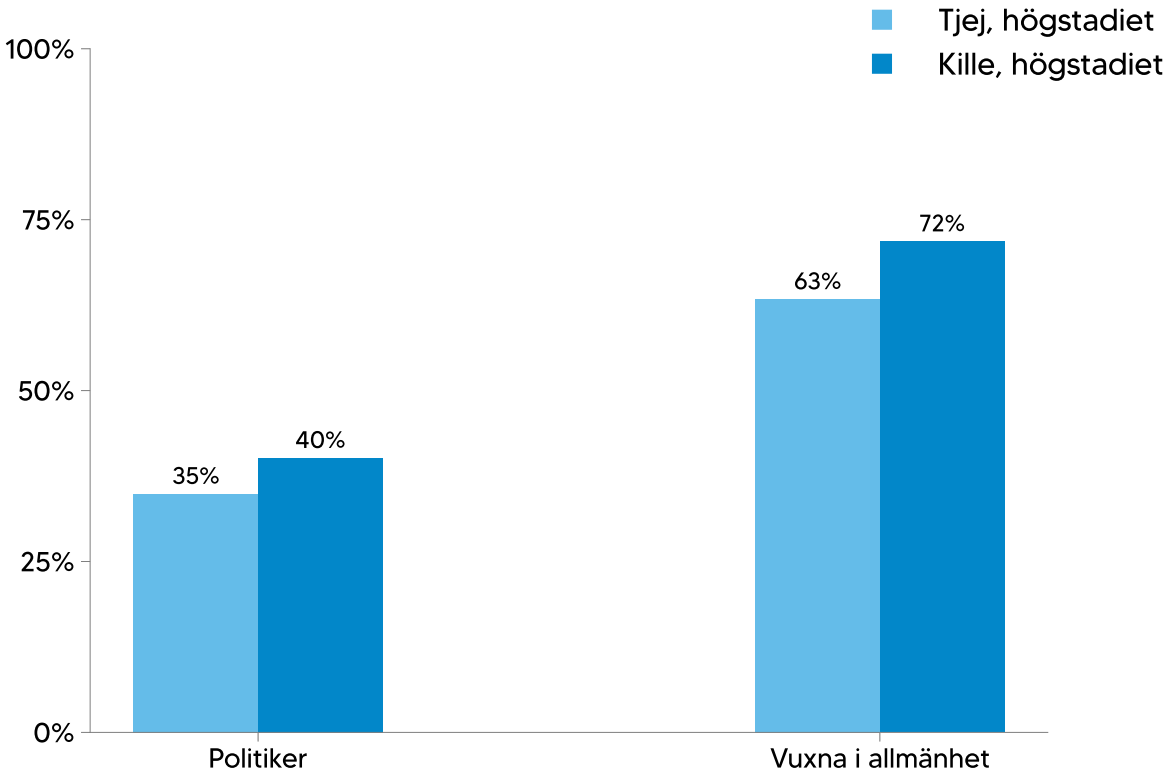

D5b. Andel med stort eller ganska stort förtroende för vuxna och politiker: Jämförelse över tid

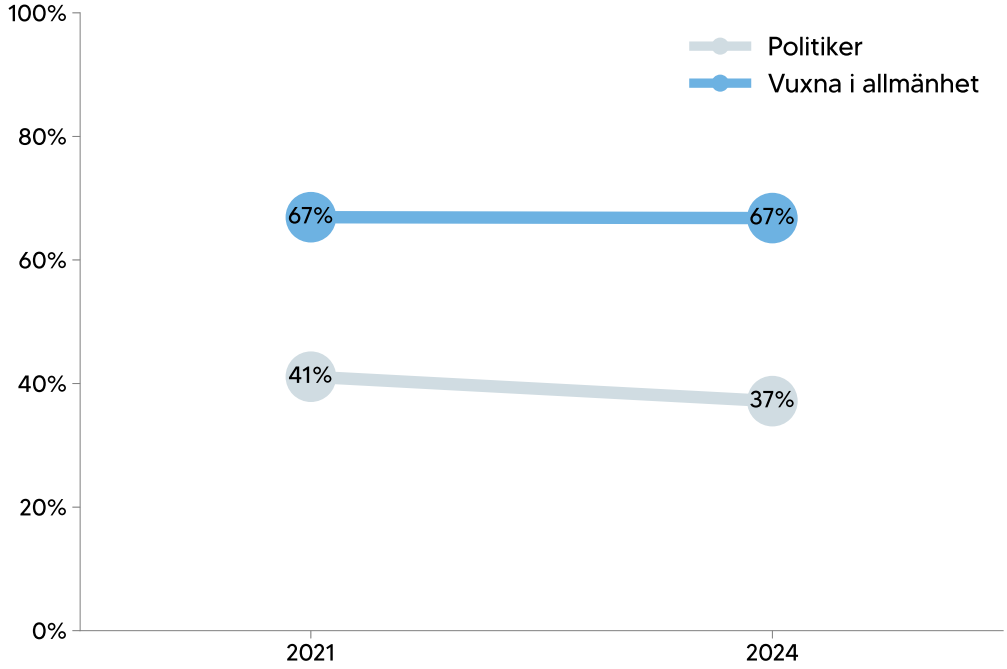

Barnkonventionen

I Lupp-enkäten ställdes även två frågor om barnkonventionen. Vad som framgår är att majoriteten av ungdomarna i Säter har viss kännedom om vad barnkonventionen innebär. 9-12 % uppger att de även vet vad rättigheterna kan innebära för dem i praktiken, medan 27-31 % inte vet vad barnkonventionen är. En majoritet svarar även att de tror att de flesta vuxna känner till barnkonventionen i någon utsträckning, och 31-41 % tror att vuxna försöker ta hänsyn till barnets rättigheter.

D6a. Känner du till vilka rättigheter du har enligt barnkonventionen?

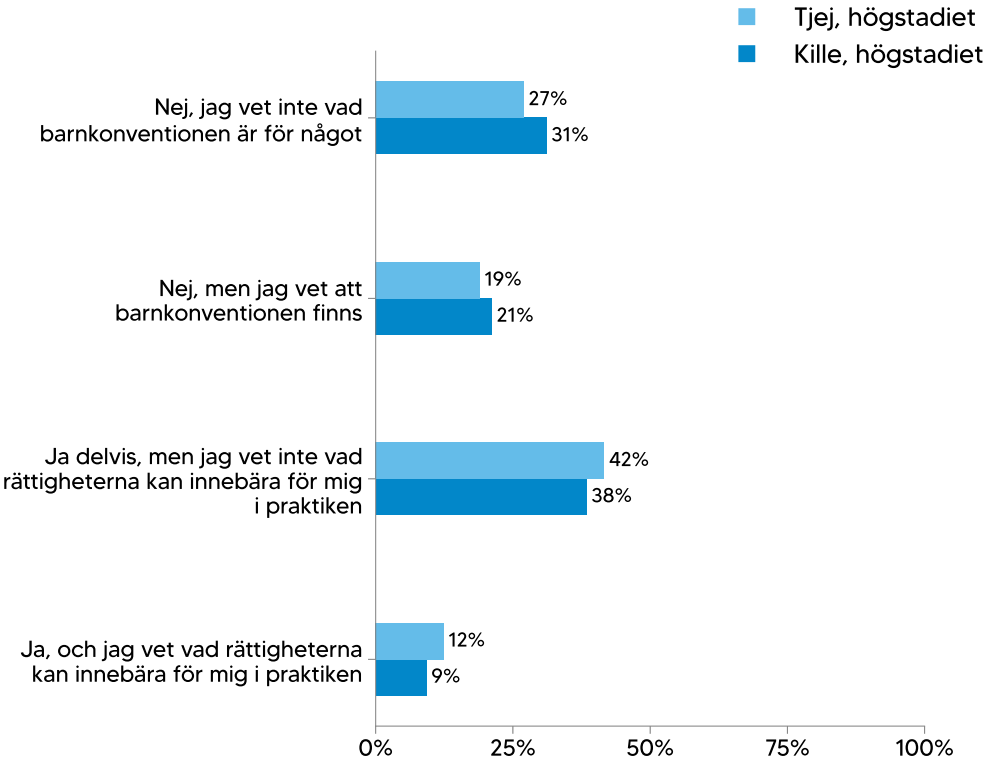

D6b. Tror du att vuxna i allmänhet känner till barnets rättigheter enligt barnkonventionen?

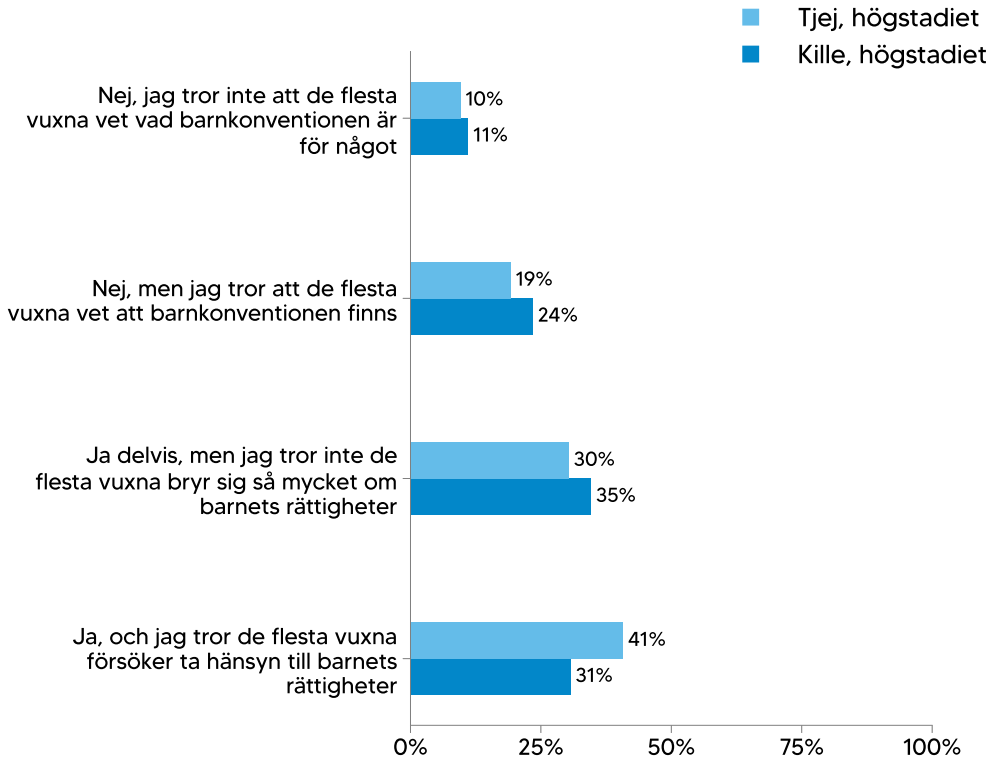

Ungas syn på delaktighet och gemenskap

Det ställdes även en regionspecifik fråga om ungas syn på gemenskap, möjlighet till självbestämmande, synen på sig själva och relationen till andra. Vad som framgår är att en majoritet av ungdomarna i Säter känner att de tar ansvar för sig själva, att andra betyder mycket för dem samt att de kan fatta egna beslut om sitt liv.

Det syns inga större könsskillnader i frågorna, förutom när det kommer till att lita på andra. 38 % av killarna och 28 % av tjejerna svarar att de litar på de flesta människor.

D7. Nedan kommer några påstående som handlar om känslor, tankar och delaktighet. Vi vill att du berättar för oss vilka påståenden som passar in på dig.

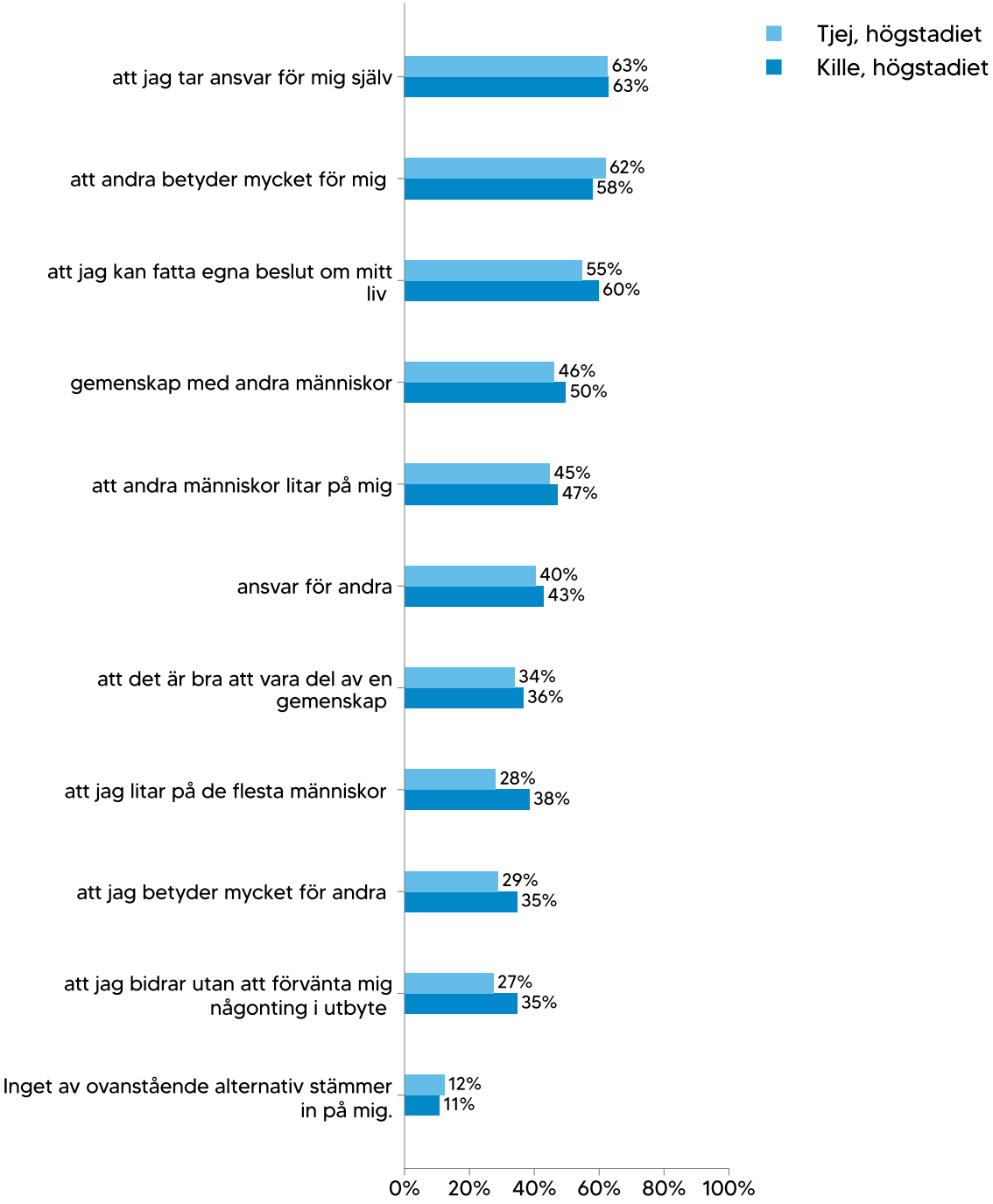

E. Trygghet

Att så många unga som möjligt får trygga uppväxtvillkor möjliggör en bra start i livet och goda möjligheter att utvecklas. Utsatthet för mobbning, kränkningar, trakasserier och våld påverkar hälsan och känslan av trygghet hos unga. Att vara utsatt för mobbning och kränkningar ökar också risken för psykisk ohälsa. Utsatthet och otrygghet i skolan är därutöver relaterat till elevers studieresultat och kunskapsutveckling, och kan således potentiellt påverka möjligheterna för individen i framtiden.[1]

Flertalet studier visar att mobbningen och otryggheten i skolan ökar, exempelvis framgår detta i en rapport från Friends.[2] Förutom ökad mobbning och otrygghet i skolan syns även en negativ utveckling vad gäller ungas rapportering av mobbning och hot på nätet.[3] Eftersom elevernas mående i skolan i hög utsträckning kan påverkas av det som sker exempelvis på sociala medier behöver skolorna även ta hänsyn till detta i sitt trygghetsarbete.[4]

1 Skolverket 2022: Skapa trygghet för lärande
2 Friends 2022: Mobbningens Förekomst - Tre barn utsatta i varje klass
3 Statens medieråd: Ungar och medier 2019
4 Skolinspektionen 2023: Skolors arbete för en trygg miljö på nätet, fri från kränkningar

48

Utsatthet för brott och otrygga situationer

I enkäten ställdes en fråga om man har blivit utsatt för någon form av brott eller otrygg situation under de senaste sex månaderna. 19 % av killarna och 11 % av tjejerna uppger att de utsatts för hot på sociala medier eller online. Bland killarna har en liknande andel, 21 %, utsatts för stöld. Motsvarande andel bland tjejerna är lägre, 5 %.

I övrigt svarar killarna i högre grad än tjejerna att de utsatts för olika former av brott och otrygga situationer. När det kommer till sexuellt våld eller utnyttjande (online eller IRL) har killarna och tjejerna dock utsatts i liknande grad.

E1. Nu vill vi att du tänker tillbaka på de senaste sex månaderna. Har något av detta hänt dig? Andel som svarat ”ja”

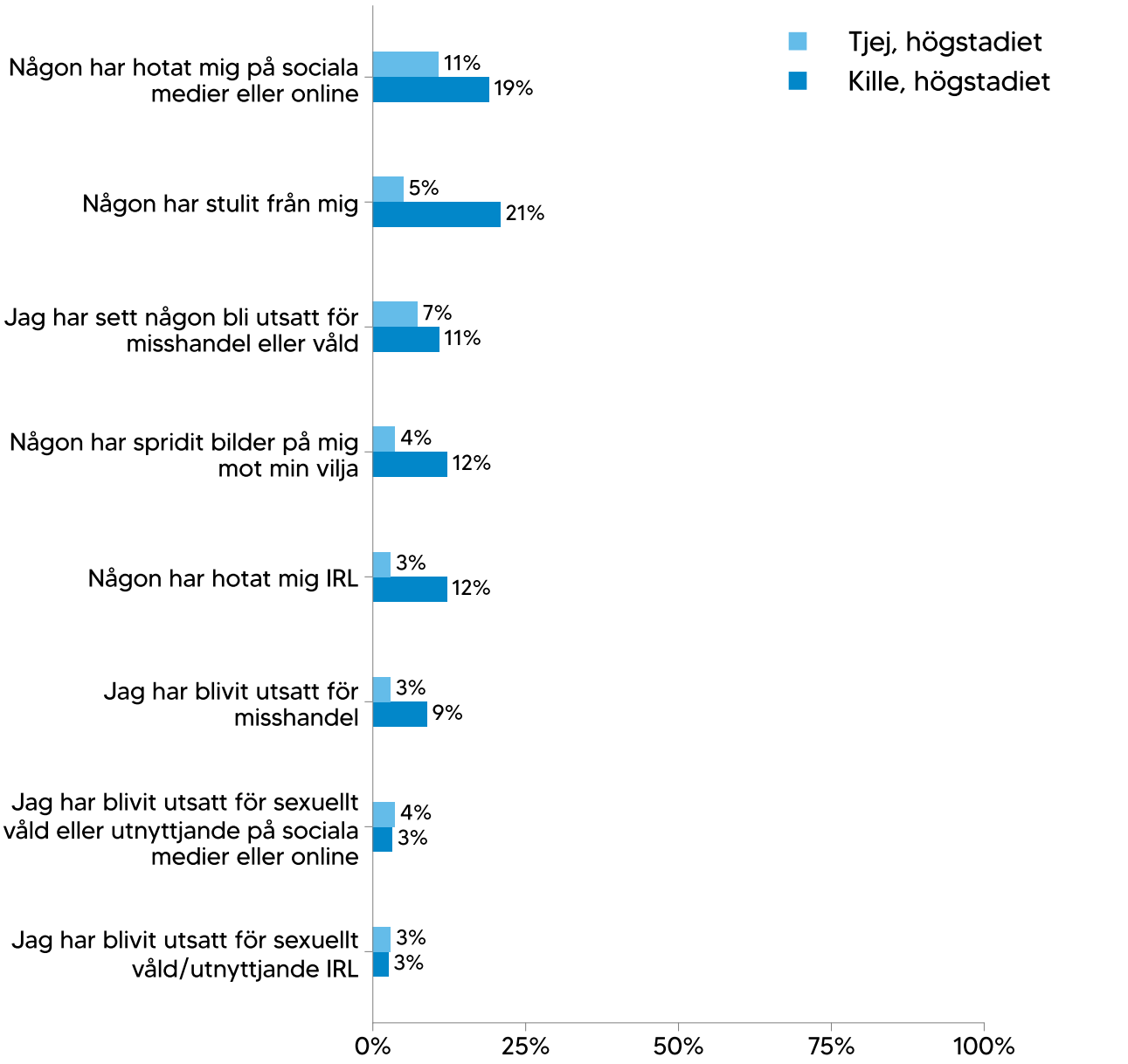

Trygghet på olika platser

Ungdomarna fick svara på en fråga om deras upplevda trygghet på olika fysiska platser i kommunen och på internet. Som det framgår i diagram E2 nedan svarar en stor majoritet av ungdomarna att de alltid eller oftast trygga bland annat i hemmet, på träningen, i sitt bostadsområde och i skolan. När det kommer till på stan eller i centrum och i kollektivtrafiken är tryggheten något lägre, främst bland tjejer. Andelen tjejer som känner sig trygga på dessa platser är 71-76 %, medan andelen killar är 89 %. Tjejerna känner sig även mindre trygga än killarna på ungdomens hus, fritidsgård eller liknande.

Över tid syns framför allt en ökning av andelen tjejer som känner sig trygga på stan eller i centrum samt i kollektivtrafiken. Även killarna känner sig något tryggare än tidigare på dessa platser, samt på ungdomens hus/fritidsgård och på träningen. I övrigt syns inga större skillnader i jämförelse med år 2021, se diagram E2b och E2c.

E2. Hur ofta känner du dig trygg på följande ställen?*
Andel som svarat att de ”alltid” eller ”oftast” är trygga

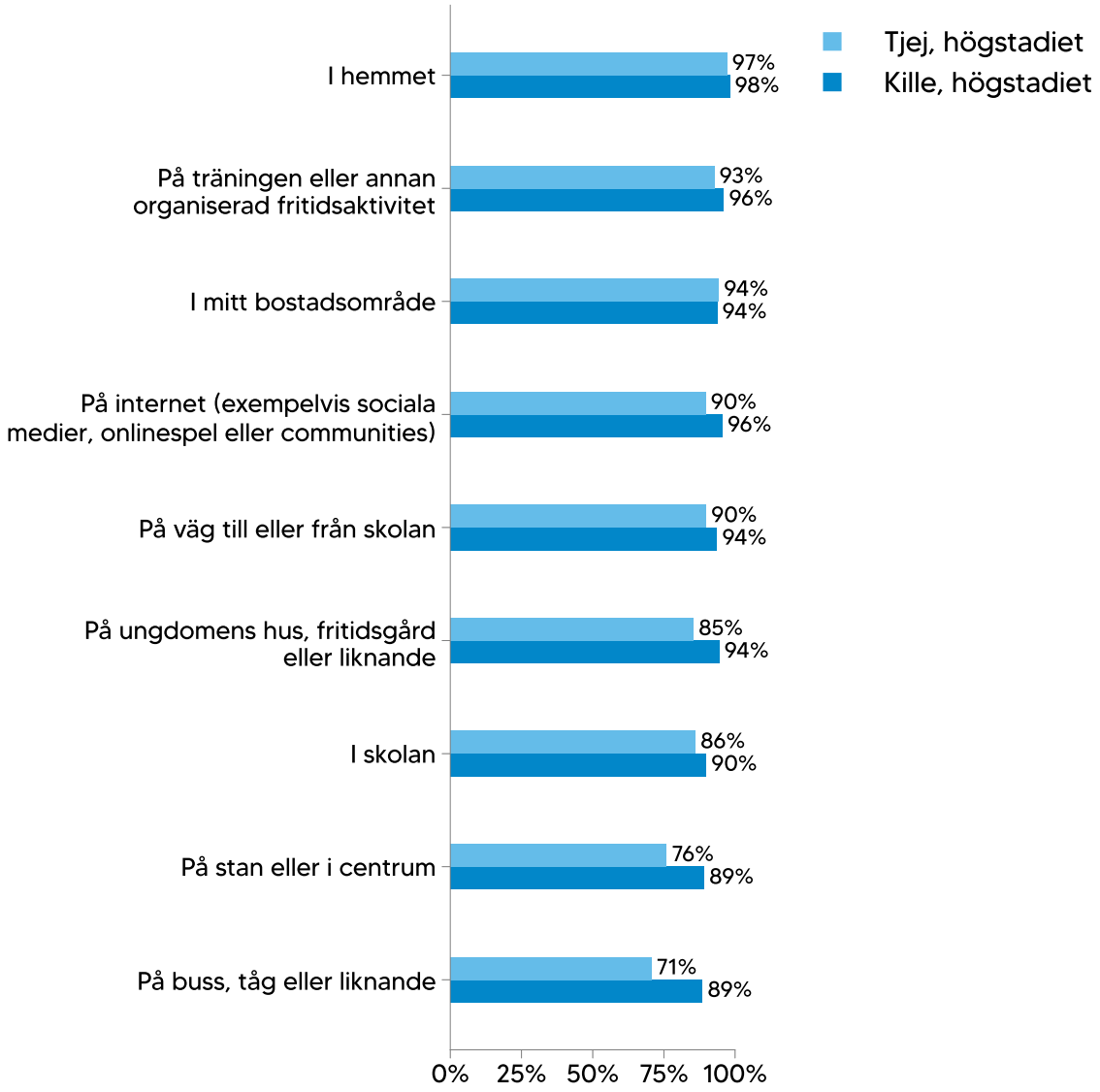

*Siffrorna i diagrammet och tabellen ovan visar endast de som svarat på frågan, d.v.s. svarsalternativet ”ej aktuellt” är borträknat. I gymnasiet fanns "ej aktuellt" för frågorna: "I skolan", "På väg till eller från skolan", "På träningen eller annan organiserad fritidsaktivitet", "På ungdomens hus, fritidsgård eller liknande", medan högstadiet endast hade "ej aktuellt" för "På träningen eller annan organiserad fritidsaktivitet" och "På ungdomens hus, fritidsgård eller liknande". Andel "ej aktuellt" varierar mellan 0-74 %.

E2b. Andel som svarat att de oftast eller alltid känner sig trygga: Jämförelse över tid, tjej*

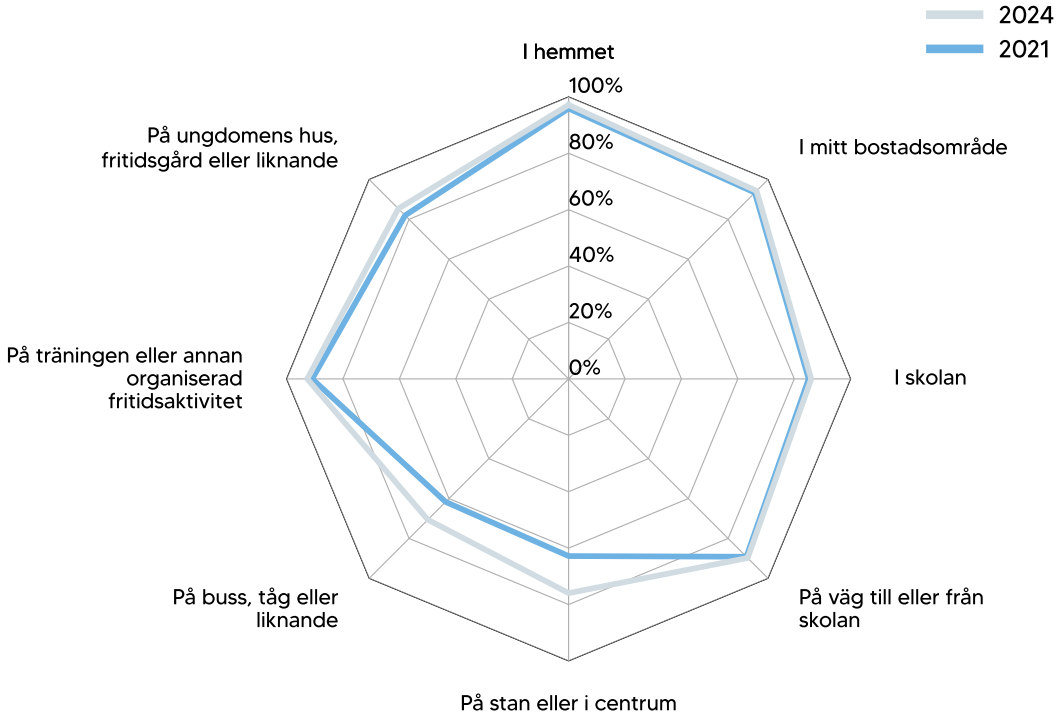

*Siffrorna i diagrammen ovan visar endast de som svarat på frågan, d.v.s. svarsalternativet ”ej aktuellt” är borträknat. Andelen som svarat ”ej aktuellt” är mellan 0-72 %.

E2c. Andel som svarat att de oftast eller alltid känner sig trygga: Jämförelse över tid, kille*

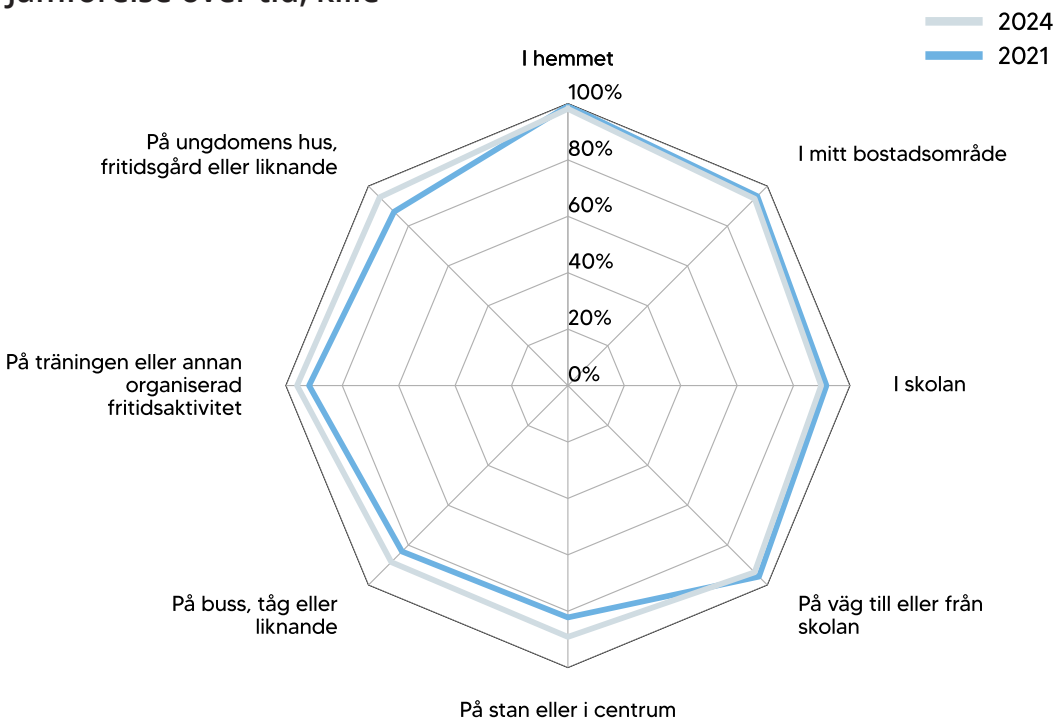

*Siffrorna i diagrammen ovan visar endast de som svarat på frågan, d.v.s. svarsalternativet ”ej aktuellt” är borträknat. Andelen som svarat ”ej aktuellt” är mellan 0-56 %.

Mobbning och trakasserier

I denna del redovisas frågor som rör utsatthet för mobbning och trakasserier. Som tidigare nämnt är utsatthet för mobbning något som bland annat påverkar hälsan. Det finns även studier som visar att mobbningen bland unga i Sverige ökar.[1]

Vad som framgår är att en relativt hög andel av tjejerna svarar att de utsatts för mobbning enstaka gånger eller en längre period under de senaste sex månaderna. Totalt 31 % av tjejerna och 25 % av killarna svarar att de har utsatts.

Över tid har andelen killar som utsatts för mobbning ökat något, se diagram E3b på följande sida. Tjejer har utsatts i liknande grad som år 2021.

Som det framgår i diagram E3c på följande sida svarar majoriteten av de som utsatts att det skett i skolan. Hela 86 % av tjejerna svarar att de utsatts i skolan, medan andelen killar är 54 %. En relativt hög andel, 19-26 %, har även utsatts på internet eller i mobilen.

E3. Under de senaste sex månaderna, har du blivit mobbad, trakasserad eller utfryst?

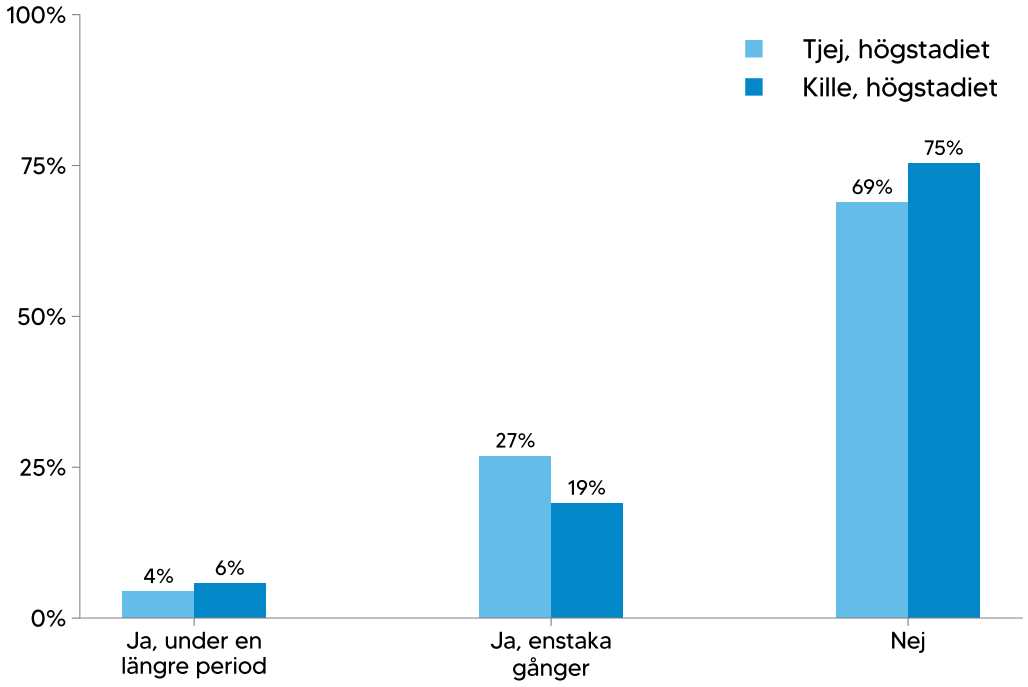

1 SCB 2020: Genomförandet av Agenda 2030 i Sverige

E3b. Andel som svarat ”ja, längre period” eller ”ja, enstaka gånger” på frågan om mobbning/trakasserier/utfrysning: Jämförelse över tid

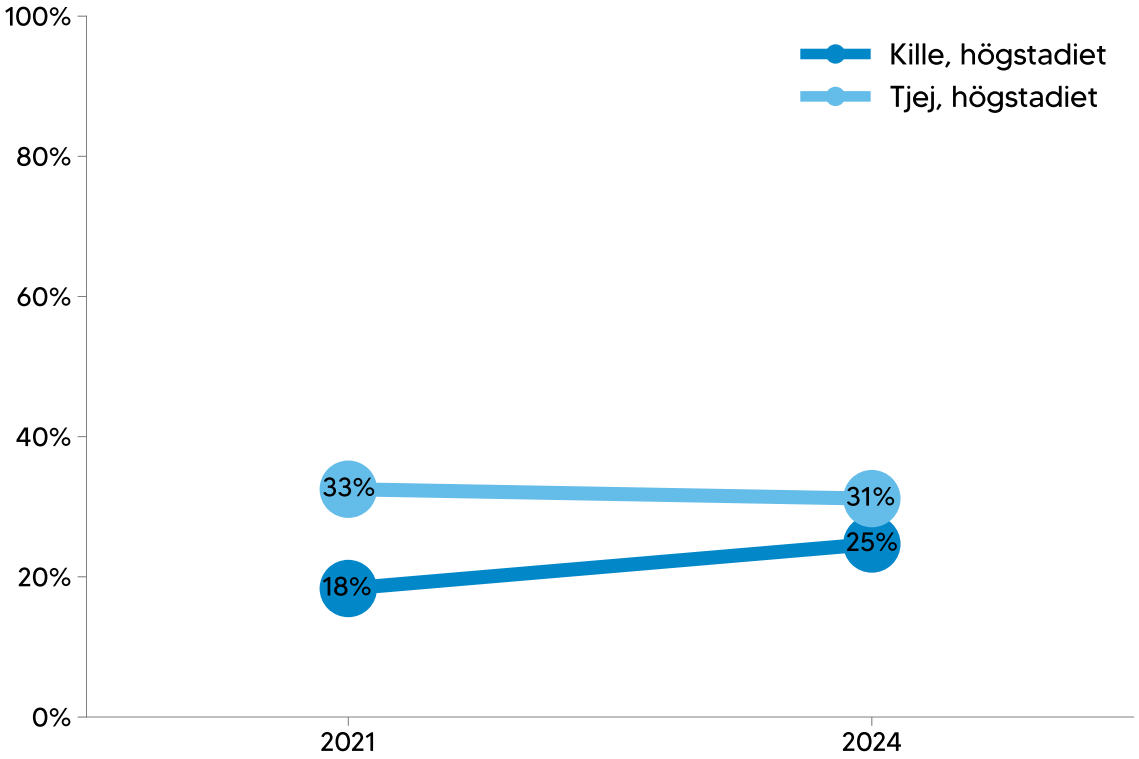

E3c. Var blev du mobbad, trakasserad eller utfryst? Besvarades endast av de som svarat att de utsatts för mobbning/trakasserier/utfrysning

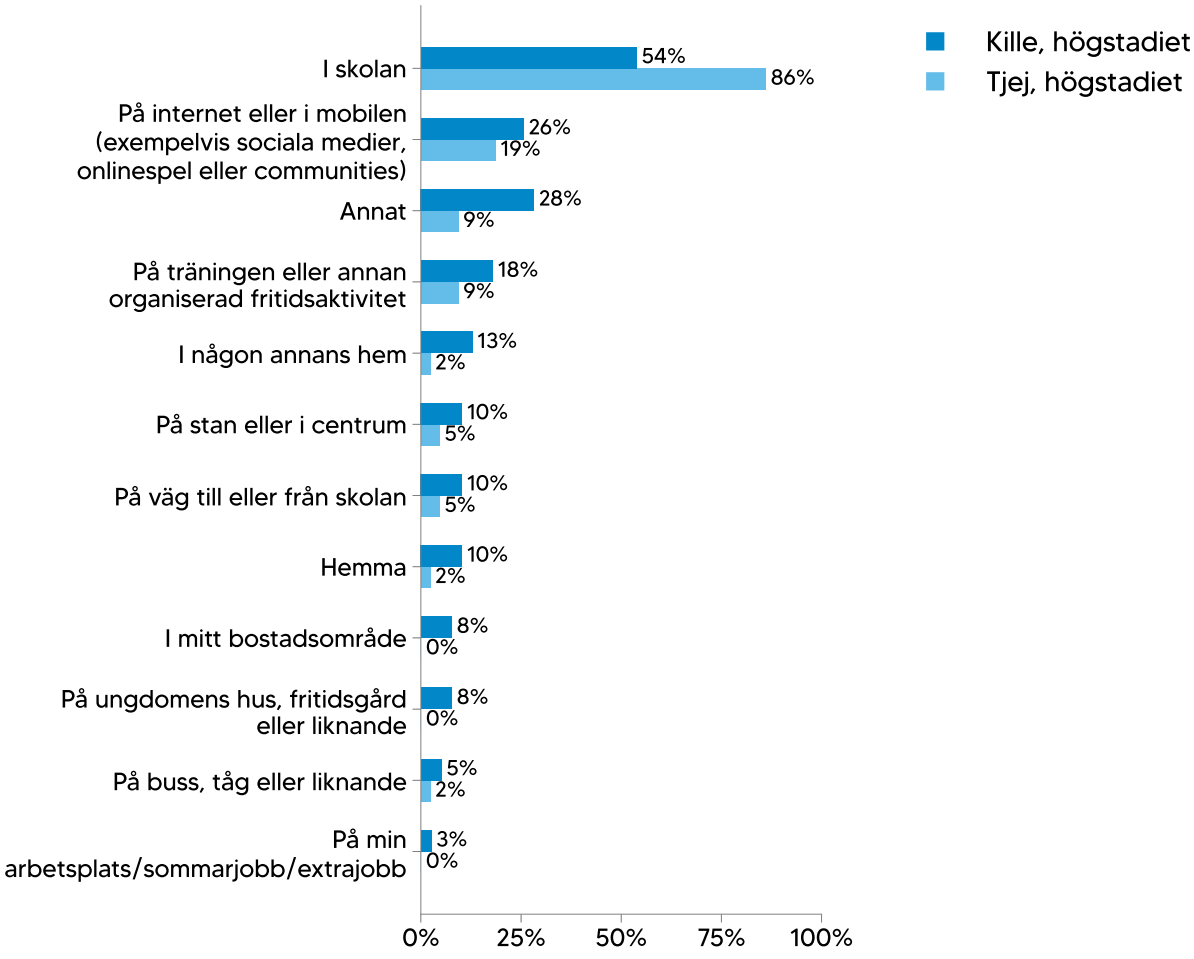

Orättvis behandling

Ungdomarna fick även ange om de blivit orättvist behandlade på ett sätt som gjort att de mått dåligt. Här framgår att tjejer har utsatts i högre grad än killar. Nästan hälften av tjejerna, 45 %, uppger att de utsatts någon gång eller flera gånger. Bland killarna uppger 28 % att de utsatts.

E4. Har du under de senaste sex månaderna upplevt att du har blivit orättvist behandlad på ett sätt så att du har mått dåligt?

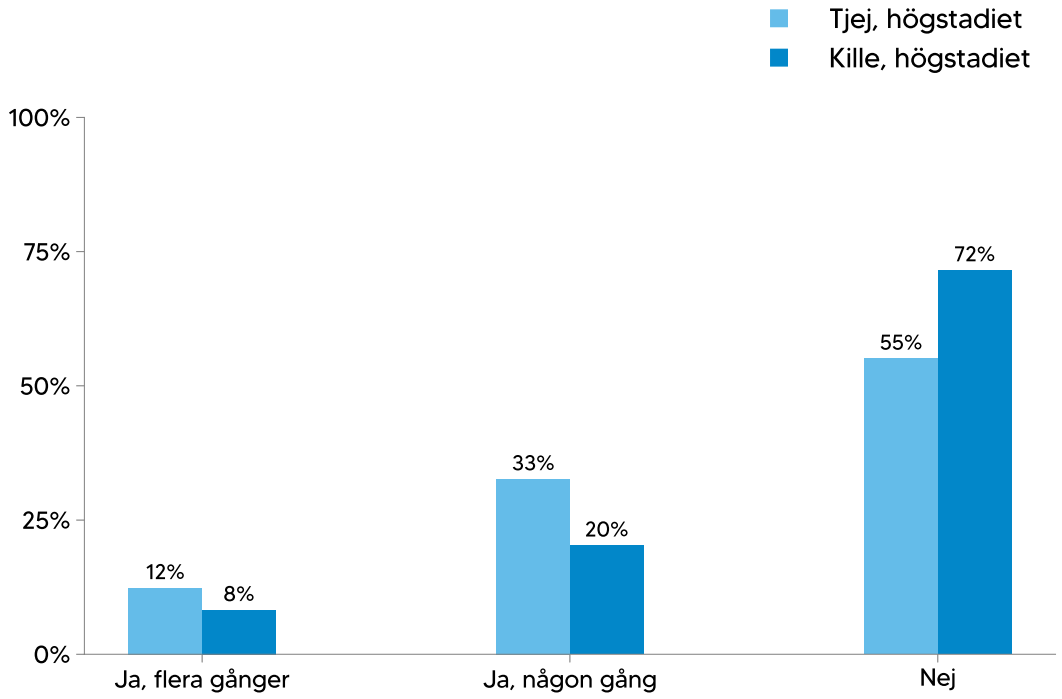

De ungdomar som utsatts fick även svara på en fråga om vem som utsatte dem för orättvis behandling. Bland tjejerna svarar störst andel, 63 %, att de utsatts av en vän. Bland killarna är det mest vanligt att ha utsatts av antingen en vän eller personal inom skolan.

På följande sida framgår i diagram E4c att 36-37 % som utsatts för orättvis behandling inte vet varför de blivit utsatta. En andel om 18 % av tjejerna och 29 % av killarna har blivit orättvist behandlade på grund av sitt utseende. Störst andel, 36 % av killarna och 45 % av tjejerna, svarar dock att de blivit orättvist behandlade på grund av en annan orsak än de som listas i frågan.

På följande sida i diagram E5 framgår det också att en majoritet av ungdomarna, 78-84 %, vet vart de kan vända sig om de blir illa behandlade eller mår dåligt. Tjejer vet vart de kan vända sig i något högre grad än killar.

E4b. Vem eller vilka har du känt dig orättvist behandlad av?
Besvarades endast av de som svarat att de utsatts för orättvis behandling

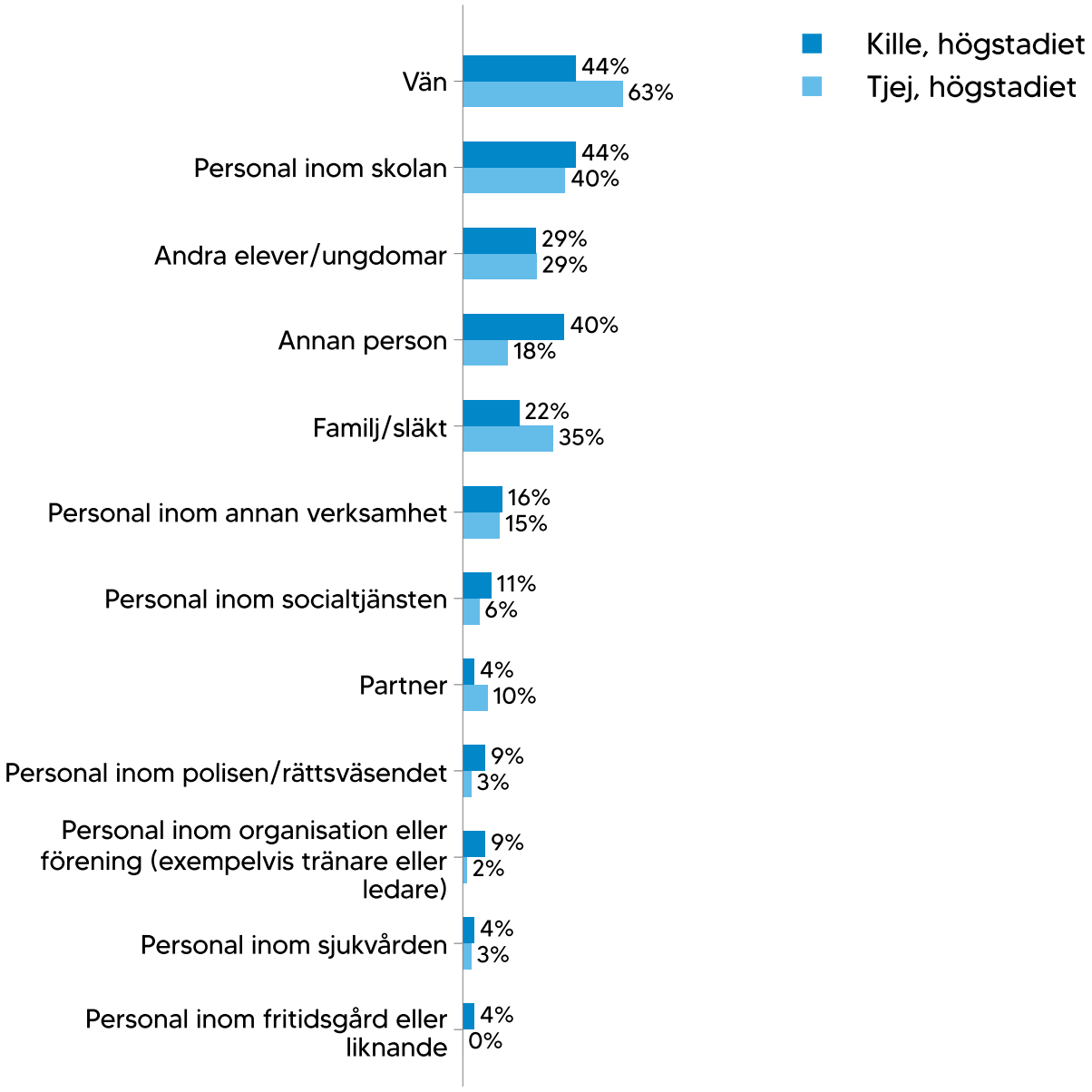

E4c. Av vilken eller vilka orsaker tror du att du blev orättvist behandlad? Besvarades endast av de som svarat att de utsatts för orättvis behandling

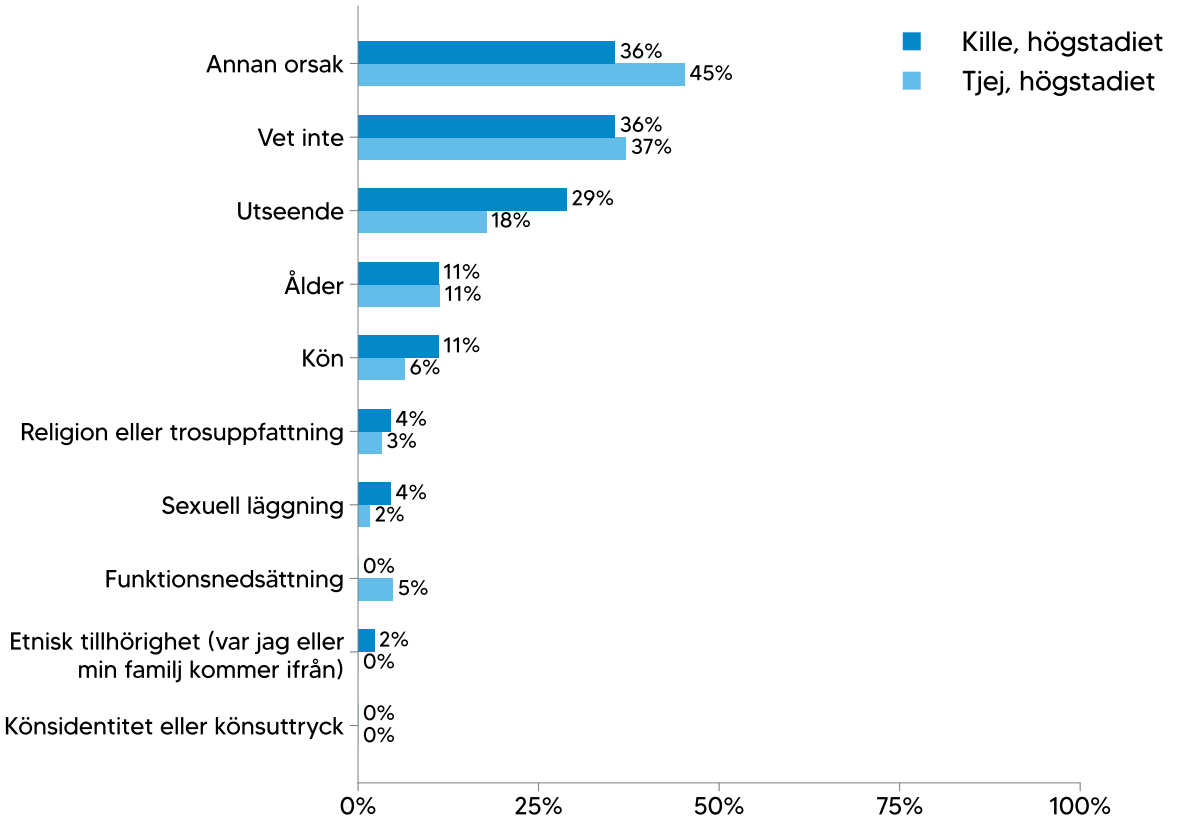

E5. Vet du vart du kan vända dig för att få stöd om du skulle bli illa behandlad eller må dåligt?

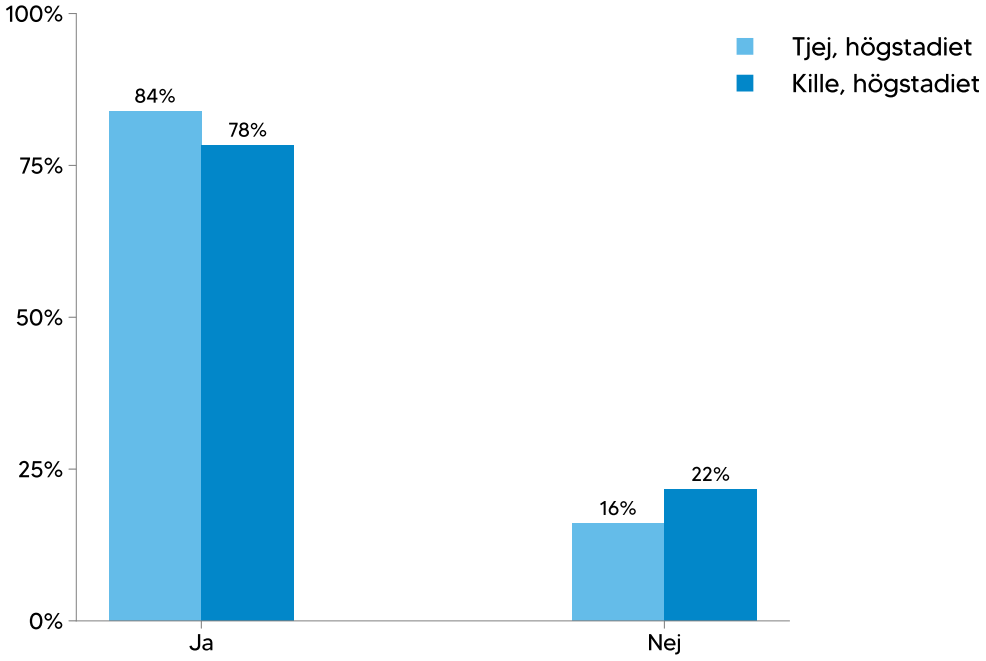

F. Hälsa

I Lupp-enkäten finns ett avsnitt som rör ungas hälsa. En god hälsa tidigt i livet leder till att unga kan skapa goda sociala relationer och tillgodogöra sig utbildning. Detta påverkar i sin tur bland annat möjligheterna till trygghet, arbete och inkomst. Ungas hälsa kan därmed vara avgörande för flertalet andra aspekter senare livet.

Idag finns det dock stora skillnader i ungas hälsa, bland annat utifrån kön och familjens socioekonomiska situation. Det finns också hälsoskillnader mellan personer i särskilt utsatta situationer och övriga befolkningen. Grupper i särskilt utsatta situationer kan till exempel vara hbtqi-personer, personer med funktionsnedsättningar, migranter och nationella minoriteter.[1]

Ungas hälsa, i synnerhet den psykiska hälsan, har även uppmärksammats i ett flertal rapporter under de senaste åren. Det konstateras att de flesta ungdomar i Sverige mår bra, samtidigt som förekomsten av psykisk ohälsa och dagliga besvär ökar enligt flera nationella undersökningar. Varför ungas psykiska hälsa försämrats verkar bero på flera orsaker. Folkhälsomyndigheten konstaterar i en rapport att brister i skolans funktion troligen är en orsak till att psykosomatiska symtom ökat hos unga.[2] Egna och andras krav och förväntningar, oro för framtiden, icke-fungerande relationer och utanförskap, digitala medier och begränsande normer är några ytterligare orsaker till ohälsa bland unga som lyfts i en rapport från MUCF.[3]

1 Folkhälsomyndigheten 2023: Folkhälsan i Sverige - Årsrapport 2023
2 Folkhälsomyndigheten 2018: Varför har den psykiska ohälsan ökat bland barn och unga i Sverige?
3 MUCF 2023: Att inte bara överleva, utan att faktiskt också leva - En kartläggning om ungas psykiska hälsa

Relationer och nöjdhet med livet

Familje-och kompisrelationer samt andra sociala nätverk är faktorer som även påverkar en individs hälsa. Hur individen ser på livet som helhet är en fråga som ofta, med lite olika formuleringar, även används för att avspegla psykisk hälsa.

En hög andel, 96 %, av ungdomarna i Säter är nöjda med familjen och 88-95 % är nöjda med sina kompisar. När det kommer till livet som helhet är nöjdheten något lägre, speciellt bland tjejerna. 81 % av tjejerna och 89 % av killarna svarar att de är nöjda med livet som helhet.

I diagram F0b på följande sida framgår det att nöjdheten med familjen, kompisarna och livet som helhet är på liknande nivåer som år 2021.

F0. Hur nöjd är du med ditt liv när det handlar om följande?
Andel som svarat ”mycket nöjd” eller ”ganska nöjd”

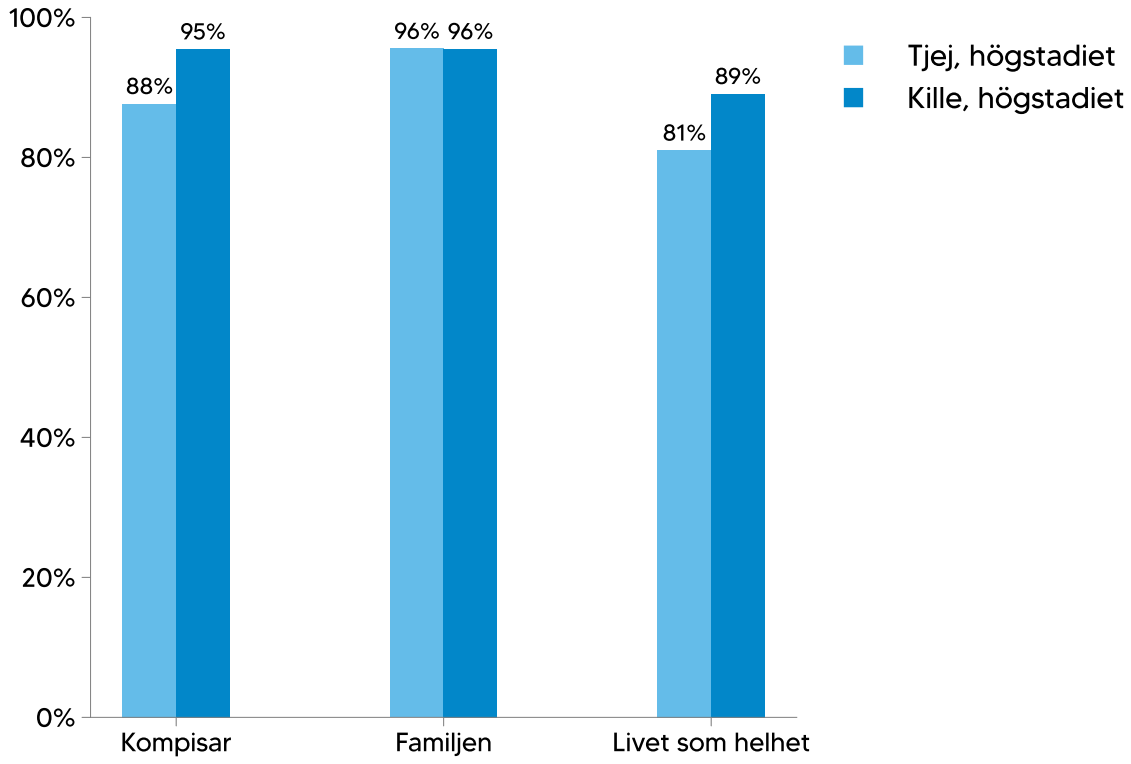

F0b. Andel nöjda med livet, familjen och kompisarna: Jämförelse över tid

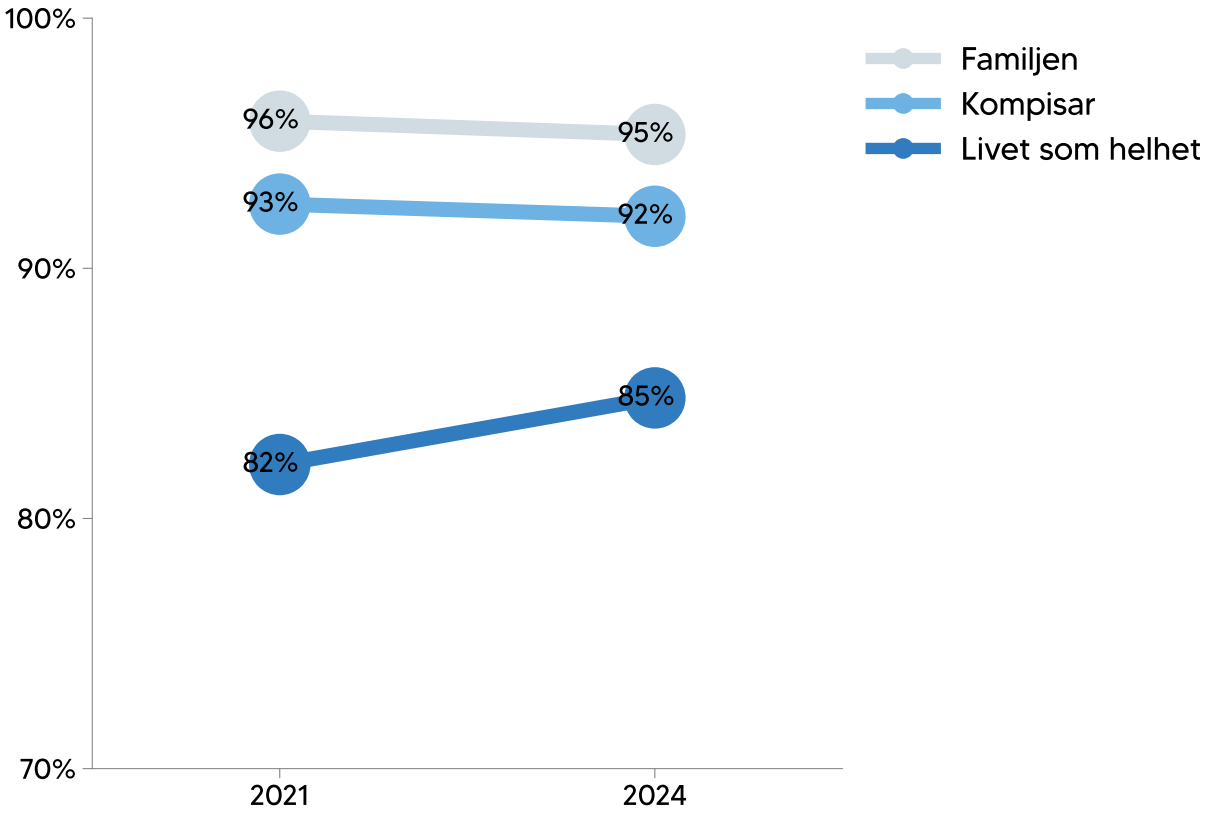

Självskattad hälsa

Självskattad hälsa innebär att individer ombeds att själva skatta sitt allmänna hälsotillstånd på en skala. Den självskattade hälsan är med andra ord ett subjektivt mått. Resultat av detta slag ifrågasätts ibland på grund av det subjektiva inslaget, men har visat sig stämma väl överens med mer objektiva och medicinska mått på hälsa. I Säter ser vi att andelen som svarar att de mår mycket eller ganska bra är tydligt lägre bland tjejer än bland killar. 67 % av killarna och 48 % av tjejerna svarar att de mår mycket eller ganska bra, se diagram F1. Tjejerna svarar i högre grad än killarna att de mår mycket eller ganska dåligt.

I diagram F1b framgår att andelen tjejer som mår bra i Säter är på samma nivå som år 2021. Andelen killar som mår bra har däremot minskat.

F1. Under de senaste sex månaderna, hur bedömer du din hälsa, hur du mår eller känner dig?

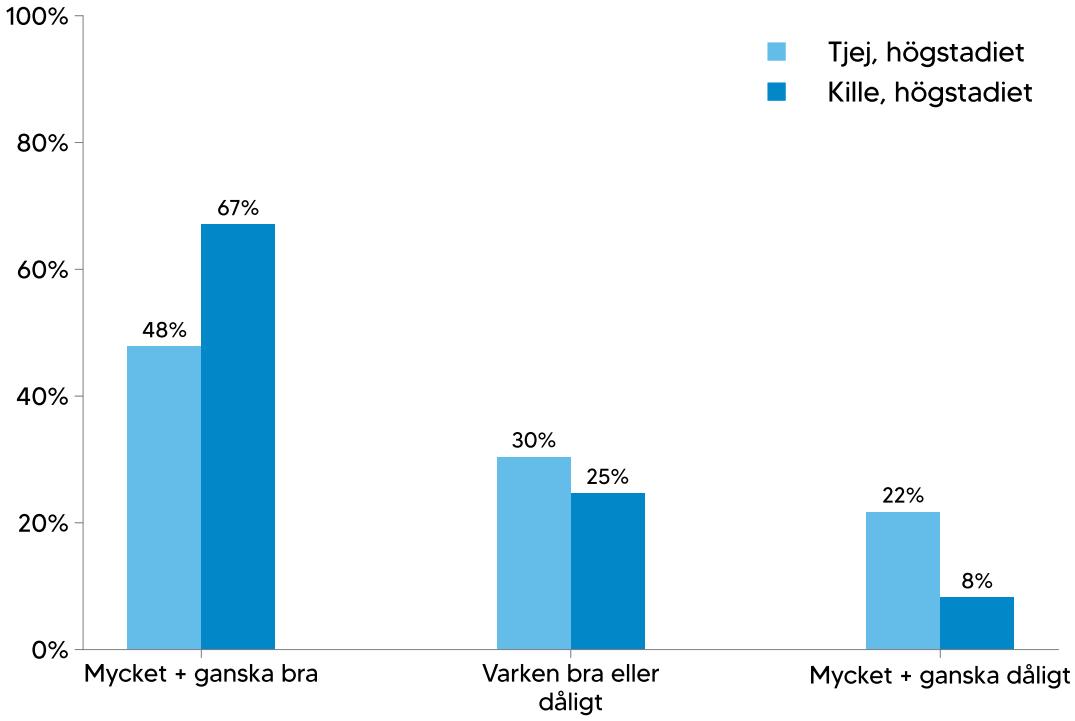

F1b. Andel som bedömer sin hälsa som mycket eller ganska bra: Jämförelse över tid

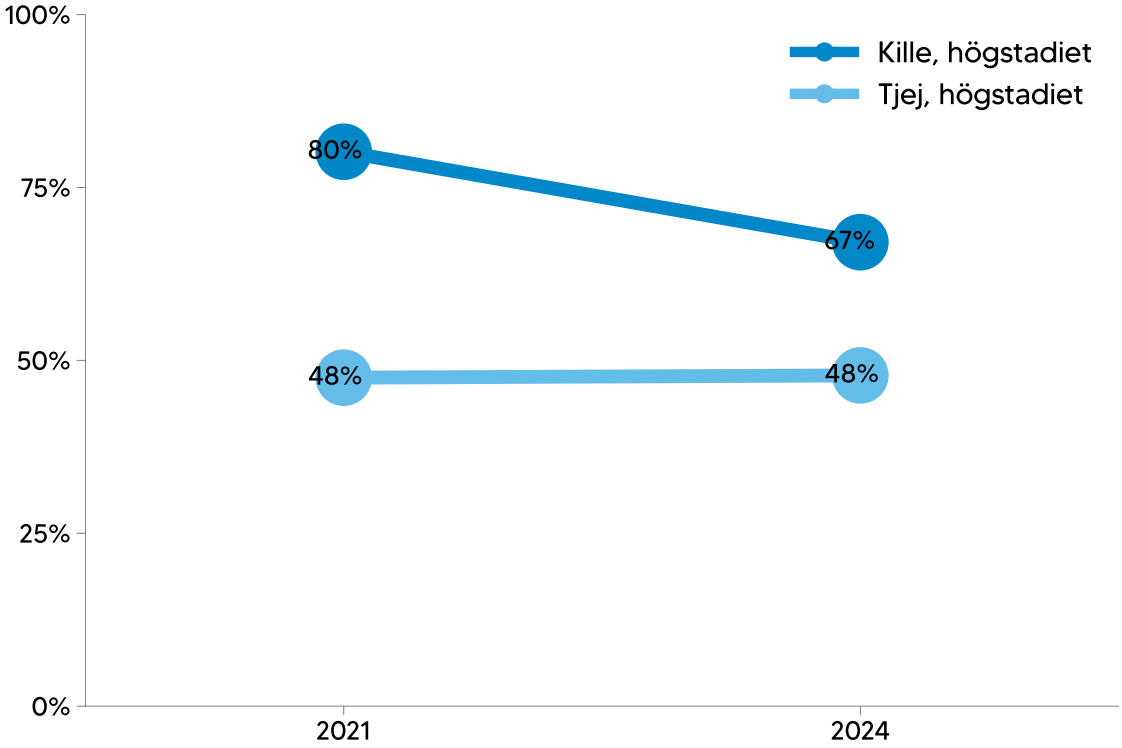

Psykiska och somatiska besvär

Ungdomarna fick svara på frågor om hur ofta de upplever olika psykiska och somatiska besvär, som stress, huvudvärk, ont i magen, sömnsvårigheter och nedstämdhet. Enligt MUCF indikerar förekomsten av besvär ohälsa om de förekommer flera gånger i veckan eller oftare under en längre period. Liknande kategorisering görs i Folkhälsomyndighetens undersökning ”Hälsa på lika villkor”.

I diagram F2 redovisas andelen ungdomar som har de listade besvären regelbundet, det vill säga flera gånger i veckan eller oftare. Samtliga besvär upplevs i högre grad av tjejer än av killar.

En stor andel av tjejerna, 49 %, svarar att de känner sig stressade flera gånger i veckan eller oftare. Andelen killar som gör detsamma är 29 %. Vad gäller nedstämdhet svarar 37 % av tjejerna och 17 % av killarna att de känner sig nedstämda/deppiga flera gånger i veckan eller oftare.

Andelen tjejer som upplever besvär med stress, ont i magen eller nedstämdhet har minskat sedan år 2021, se diagram F2b på följande sida. Andelen tjejer som har svårt att somna, sover dåligt eller har huvudvärk har istället ökat.

Andelen killar som upplever besvär är generellt på en liknande nivå som år 2021. Dock har andelen killar som har svårt att somna eller har besvär med huvudvärk ökat något.

F2. Hur ofta har du haft följande besvär under de senaste sex månaderna? Andel som svarat ”flera gånger i veckan” eller oftare

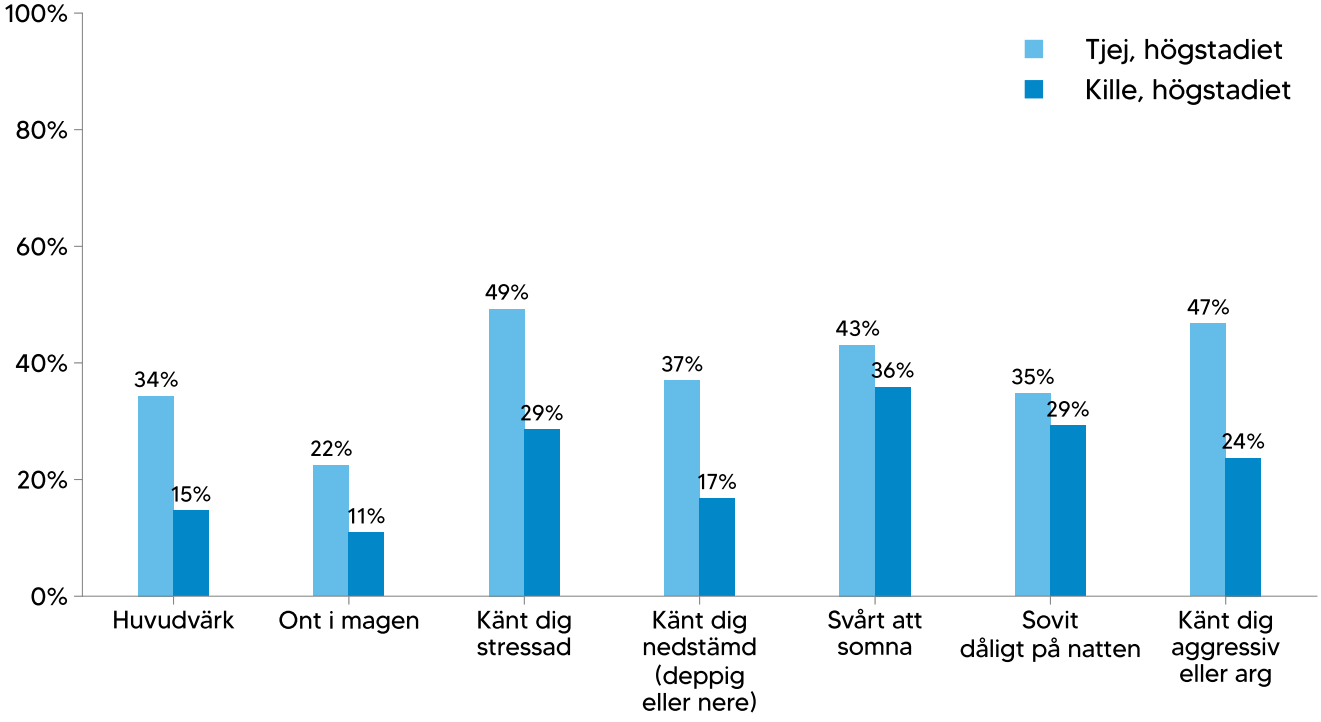

F2b. Hur ofta har du haft följande besvär under de senaste sex månaderna? Andel som svarat ”flera gånger i veckan” eller oftare: Jämförelse över tid, tjej

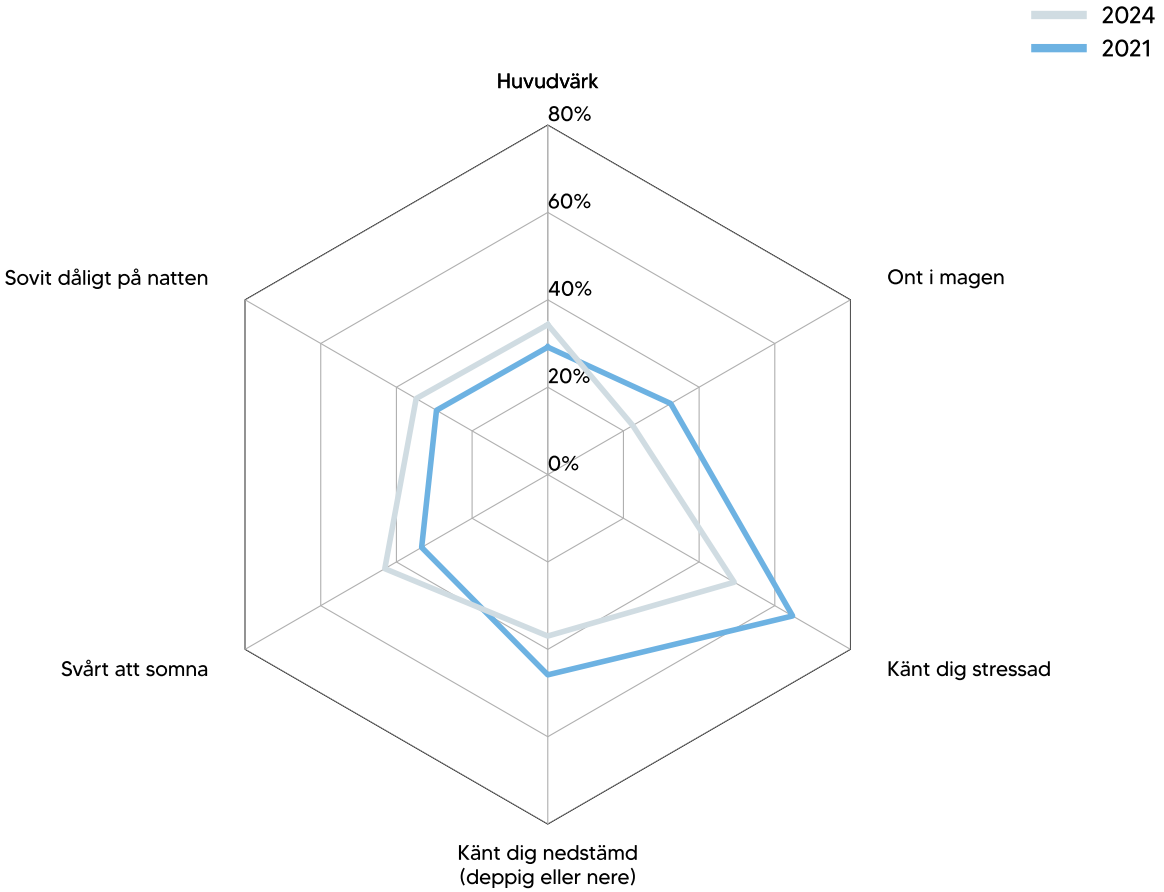

F2c. Hur ofta har du haft följande besvär under de senaste sex månaderna? Andel som svarat ”flera gånger i veckan” eller oftare: Jämförelse över tid, kille

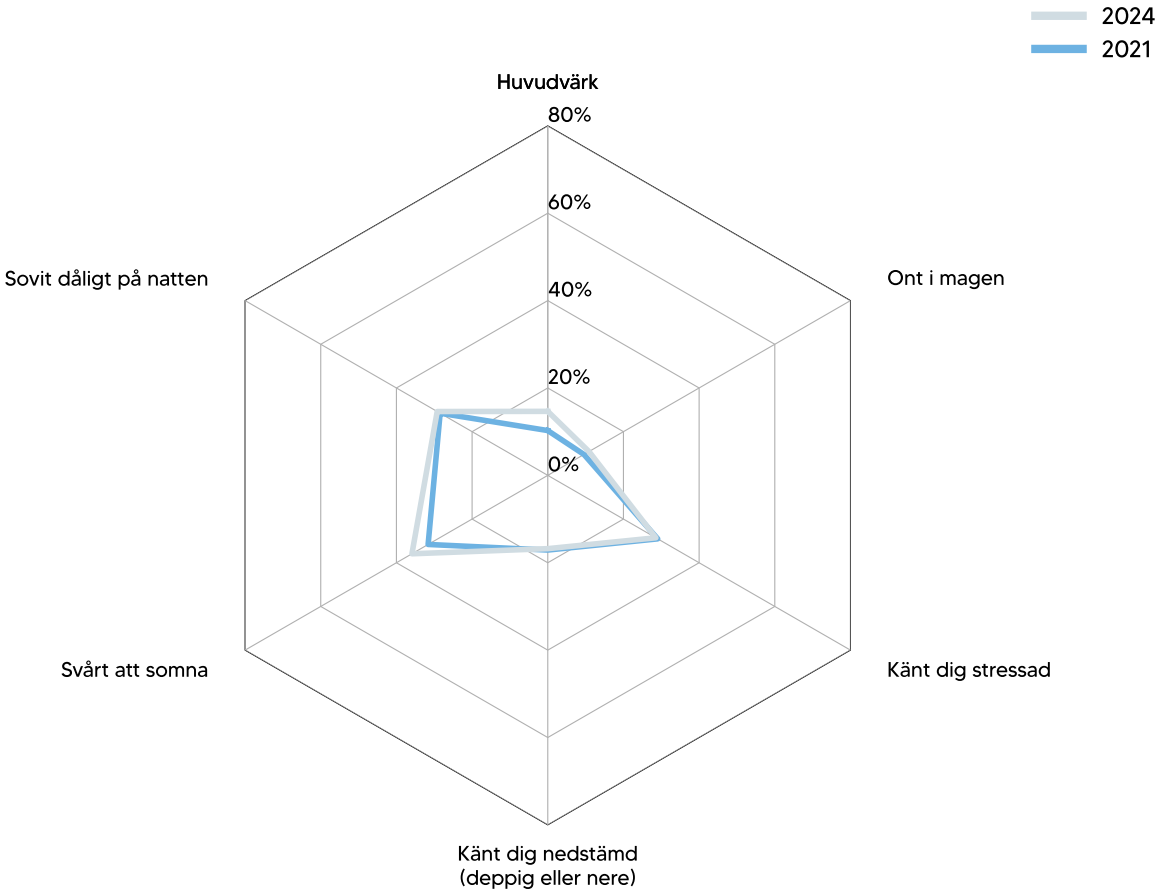

Orsaker till besvären

Ungdomarna fick även svara på en fråga om vad de själva tror att deras psykiska och somatiska besvär beror på. Skolarbete är det som störst andel uppger vara anledningen till besvären. Tjejerna uppger detta som skäl i särskilt hög grad, 57 %. Motsvarande andel bland killarna är 38 %.

Tjejer uppger även många övriga orsaker till besvären i högre grad än killar. Exempelvis tror 30 % av tjejerna att deras besvär beror på kompisar, och 24 % att besvären beror på familjen. Killarna svarar dock i högre grad än tjejerna att de tror besvären beror på datorspelande.

F2d. Om du har något av besvären i förra frågan, vad tänker du själv att dina besvär kan bero på?

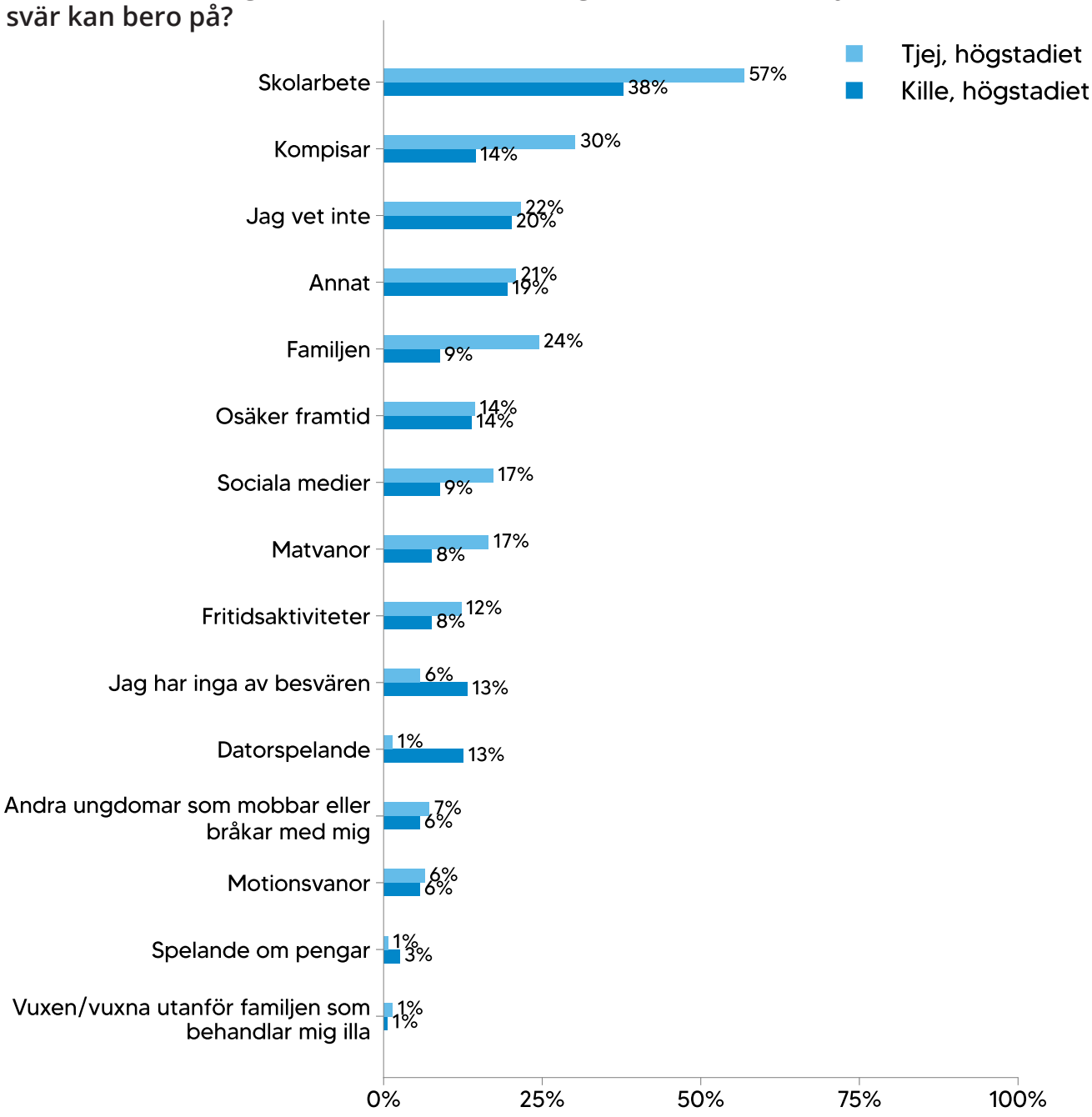

Hoppa över måltider

I diagram F3 nedan redovisas andelen ungdomar som svarat att de hoppar över måltider flera gånger i veckan eller oftare. Frukost är den måltid som störst andel av ungdomarna brukar hoppa över. Tjejer svarar i högre grad än killar att de brukar hoppa över frukosten eller lunchen.

F3. Hur ofta händer det att du hoppar över följande måltider?
Andel som svarat ”flera gånger i veckan” eller oftare

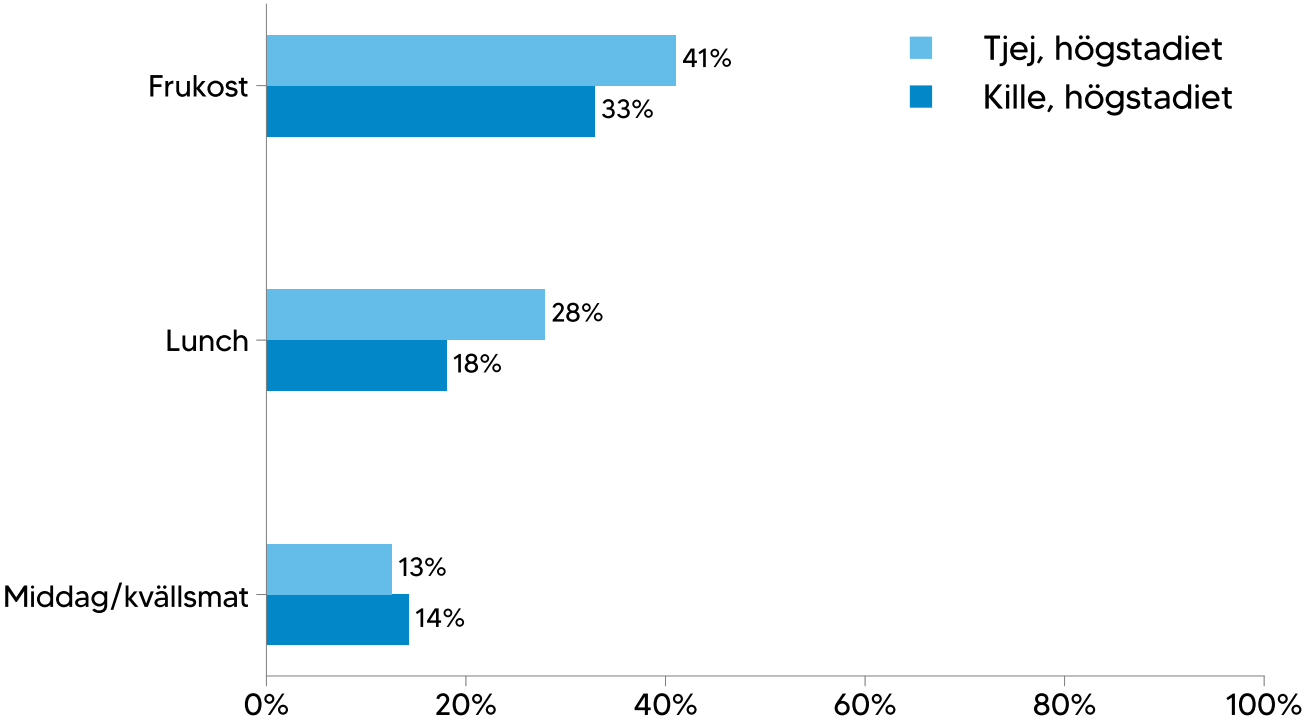

Träning och motion

Fysisk aktivitet är relaterat både till fysisk och psykisk hälsa. Andelen skolbarn som uppnår den rekommenderade mängden fysisk aktivitet (1 timme per dag enligt WHO) är fortsatt låg i Sverige. Det är en levnadsvana som inte har förbättrats över tid, konstaterar Folkhälsomyndigheten.[1]

Vad som framgår i diagram F4 på följande sida är att en andel om 54 % av tjejerna och 70 % av killarna svarar att de tränar flera gånger i veckan eller oftare.

I en jämförelse över tid syns ingen skillnad i andelen killar som tränar en gång i veckan eller oftare, se diagram F4b på följande sida. Bland tjejer har det skett en viss minskning sedan år 2021.

1 Folkhälsomyndigheten 2023: Skolbarns hälsovanor i Sverige 2021/2022

F4. Hur ofta brukar du träna så att du blir andfådd eller svettas?
Andel som svarat ”en gång i veckan” eller oftare

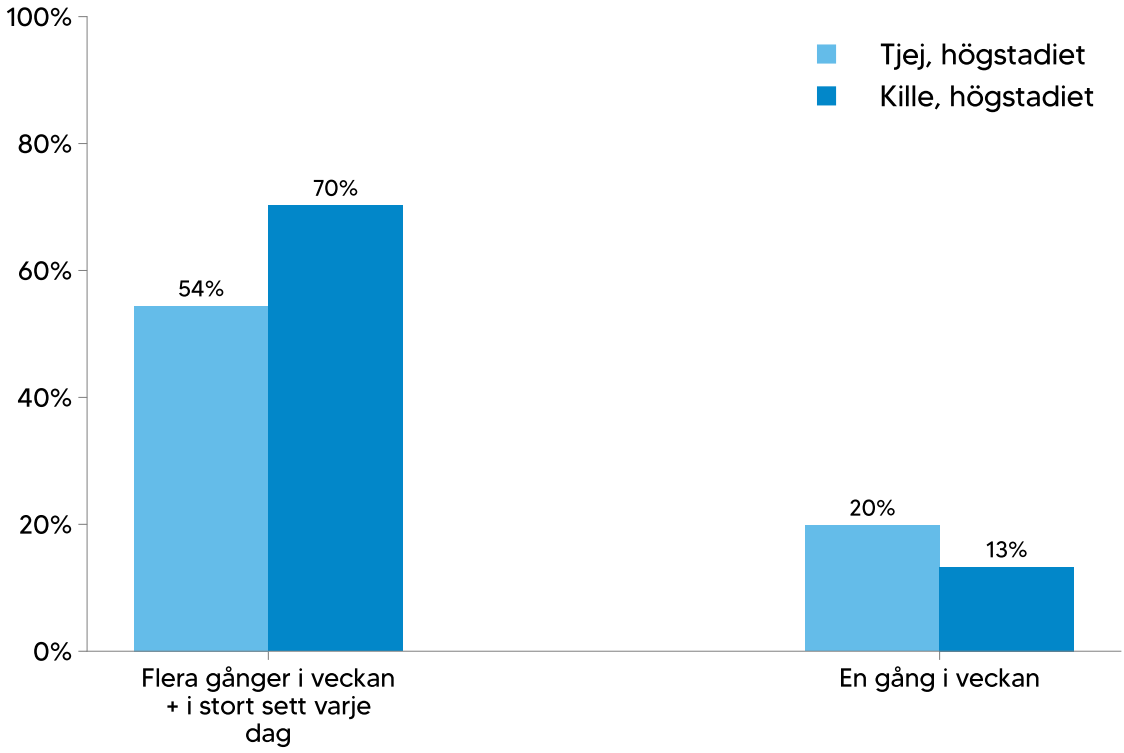

F4b. Andel som tränar en gång i veckan eller oftare: Jämförelse över tid

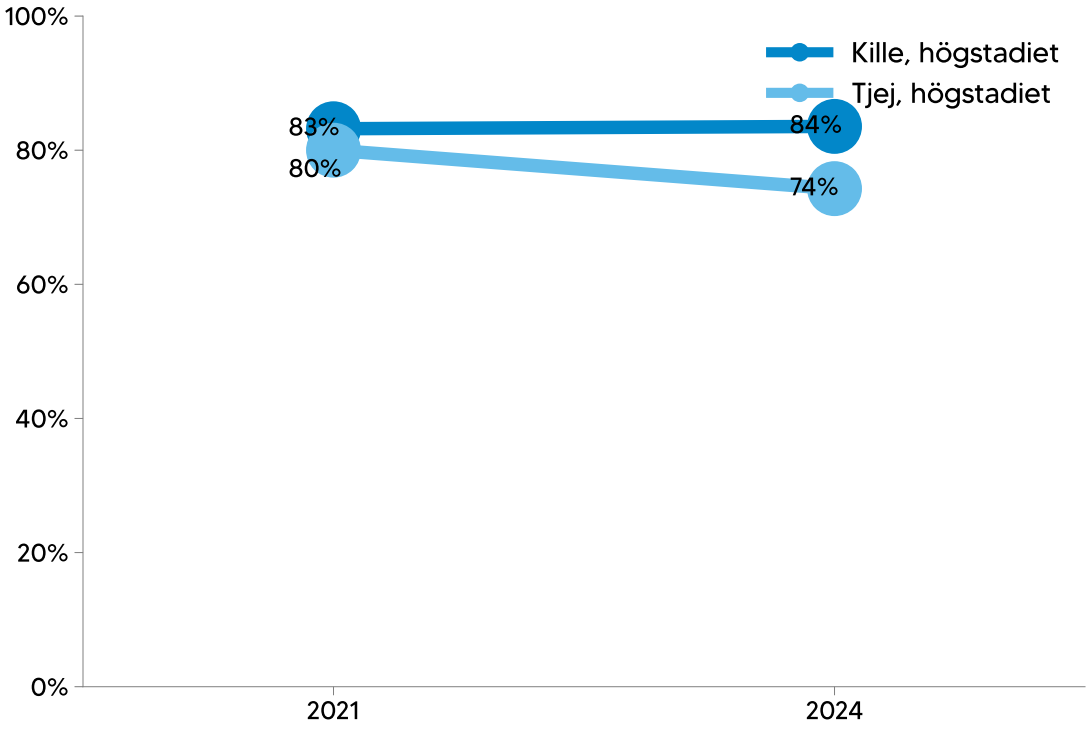

Prestationshöjande medel

I Lupp-enkäten ställs en fråga om användningen av anabola steroider eller motsvarande medel. En andel om 4 % av killarna och 1 % av tjejerna svarar att de någon eller flera gånger använt denna typ av medel.

F5. Har du någon gång använt anabola steroider eller andra motsvarande prestationshöjande medel?

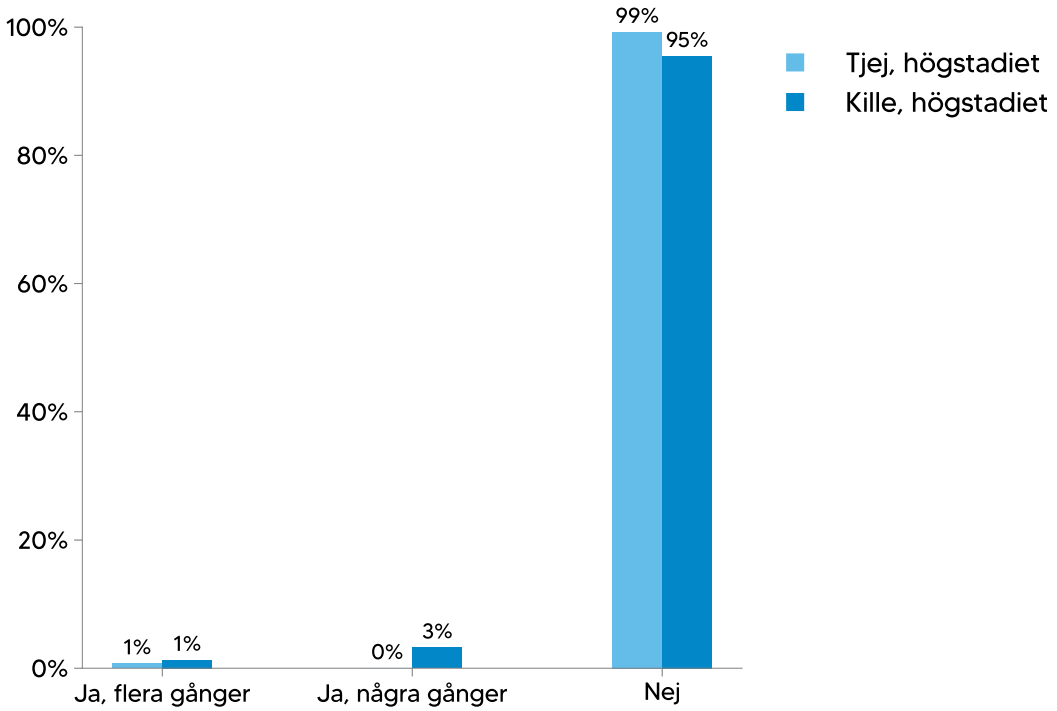

Alkohol, tobak och koffein

Lupp-enkäten innefattar också frågor om tobak, alkohol, spel och koffein. I tabell F6 på följande sida redovisas resultaten för dessa frågor. Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN) konstaterar att andelen skolelever i Sverige som röker minskat kraftigt särskilt under 2010-talet. Detta gäller dock inte vejpning. Vad gäller snusning har denna ökat under de senaste åren. Uppgången har varit särskilt påtaglig bland flickor, och är nu på historiskt höga nivåer. Det är dock fortsatt vanligare att pojkar snusar. Vad gäller alkohol konstaterar CAN att såväl andelen alkoholkonsumenter som alkoholkonsumtionen bland svenska elever minskat under en längre tid. Nedgången har nu stannat av, men alkoholkonsumtionen är fortsatt på historiskt låga nivåer.[1]

I tabell F6 på följande sida framgår det att 7 % av killarna och 12 % av tjejerna uppger att de brukar röka e-cigaretter minst en gång i veckan. Andelen som röker cigaretter är lägre, 1 %. 8-9 % uppger att de brukar snusa minst en gång i veckan, och 1-2 % brukar dricka stark alkohol. Energidryck är klart mer vanligt, och 17-32 % av ungdomarna uppger att de brukar dricka energidryck minst en gång per vecka. I övrigt framgår det bland annat att det är mer vanligt bland killar än bland tjejer att spela om pengar minst en gång per vecka.

1 CAN:s nationella skolundersökning 2024

F6. Hur ofta brukar du...?

Röka cigaretter	Tjej högstadiet	Kille högstadiet
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	99%	99%
Minst en gång per vecka	1%	1%
Snusa	**Tjej högstadiet**	**Kille högstadiet**
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	92%	91%
Minst en gång per vecka	8%	9%
Dricka folköl	**Tjej högstadiet**	**Kille högstadiet**
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	99%	97%
Minst en gång per vecka	1%	3%
Dricka starköl, starkcider, alkoläsk, vin eller sprit	**Tjej högstadiet**	**Kille högstadiet**
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	99%	98%
Minst en gång per vecka	1%	2%
Röka e-cigaretter	**Tjej högstadiet**	**Kille högstadiet**
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	88%	93%
Minst en gång per vecka	12%	7%
Ta koffeintabletter	**Tjej högstadiet**	**Kille högstadiet**
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	100%	99%
Minst en gång per vecka	0%	1%
Spela om pengar	**Tjej högstadiet**	**Kille högstadiet**
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	100%	94%
Minst en gång per vecka	0%	6%
Dricka energidryck	**Tjej högstadiet**	**Kille högstadiet**
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	68%	83%
Minst en gång per vecka	32%	17%

Hur ofta dricker du så mycket alkohol att du känner dig full?*	Tjej högstadiet	Kille högstadiet
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	95%	88%
Minst en gång per vecka	5%	12%

*Obs! Av de som vid något tillfälle druckit alkohol

I tabell F6b nedan framgår att andelen unga som röker och dricker alkohol har minskat över tid. Det är även mindre vanligt bland de som någon gång druckit alkohol att dricka sig fulla minst en gång i månaden. Andelen som snusar är däremot på liknande nivåer som år 2021.

F6b. Jämförelse över tid

	Tjej 2024	Tjej 2021	Kille 2024	Kille 2021
Röker minst en gång per vecka	1%	4%	1%	6%
Snusar minst en gång per vecka	8%	8%	9%	11%
Dricker folköl minst en gång i månaden	1%	3%	3%	12%
Dricker starköl, starkcider, alkoläsk, vin eller sprit minst en gång i månaden	8%	12%	5%	13%
Dricker alkohol så att de känner sig fulla minst en gång per månad*	29%	44%	23%	60%

*Obs! Av de som vid något tillfälle druckit alkohol

Hur unga får tag på alkohol

Av de som någon gång druckit alkohol är det vanligast är att få tag på det via kompisar, kompisars syskon eller partner eller på annat sätt än de som listas i frågan.

I diagram F7 på följande sida framgår det att 4 % av tjejerna och 8 % av killarna svarar att de får dricka alkohol för sina föräldrar.

F6c. Hur får du oftast tag på alkohol?
Besvarades endast av de som någon gång druckit alkohol

Köper själv i affären	8%
Beställer på internet	8%
Handlar utomlands	4%
Tillverkar själv	8%
Får från mina föräldrar	21%
Tar från mina föräldrar utan att de vet om det	27%
Från syskon	10%
Från kompisar, kompisars syskon, flickvän/pojkvän/partner	42%
Från annan vuxen	21%
På annat sätt	42%

F7. Får du dricka alkohol för din/dina föräldrar?

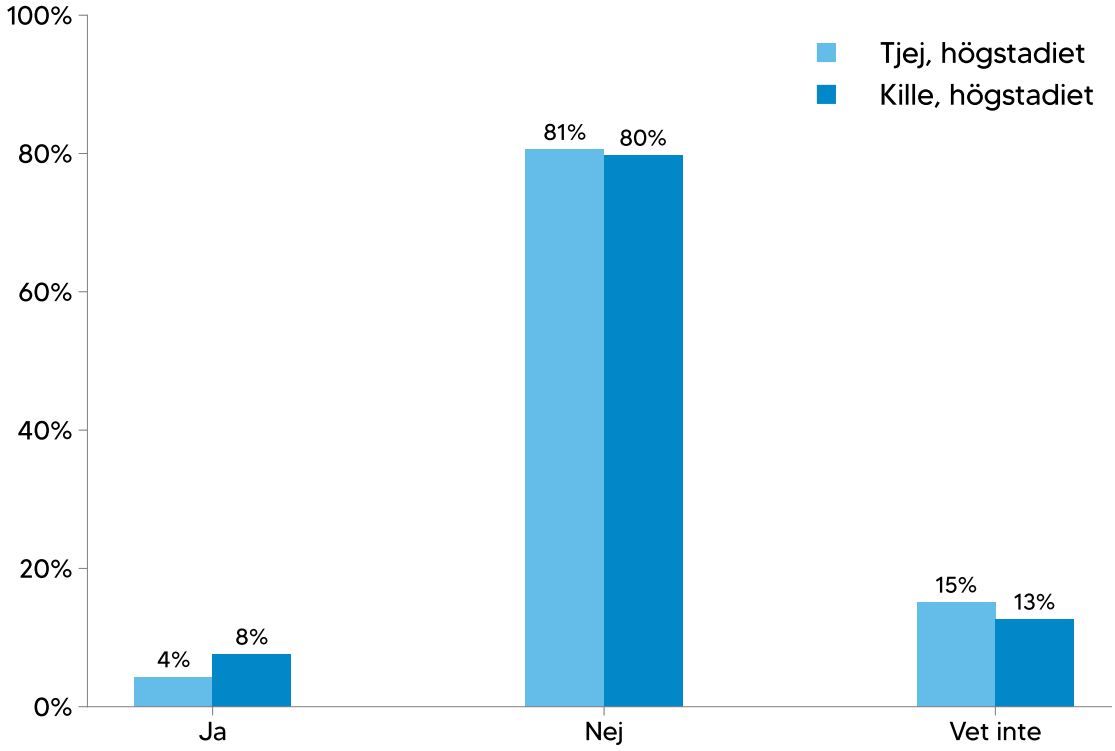

Narkotika

Lupp-enkäten innefattar även frågor om narkotikaanvändning. CAN konstaterar att narkotikaanvändningen bland skolelever legat på en stabil nivå under de senaste 20 åren.[1] I Säter svarar 3 % av tjejerna och 2 % av killarna att de en eller flera gånger har använt narkotika.

Andelen killar som någon gång har använt narkotika har minskat något sedan år 2021, men förändringen är liten.

F8. Har du någon gång använt narkotika (utan läkarordination)?

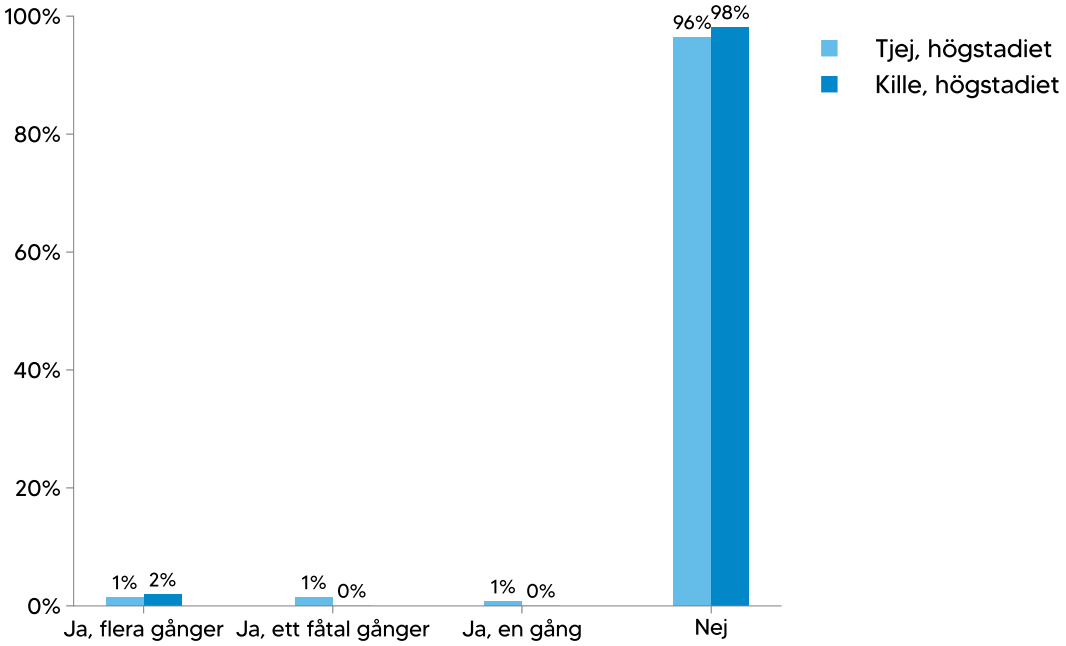

F8b. Andel som använt narkotika: Jämförelse över tid

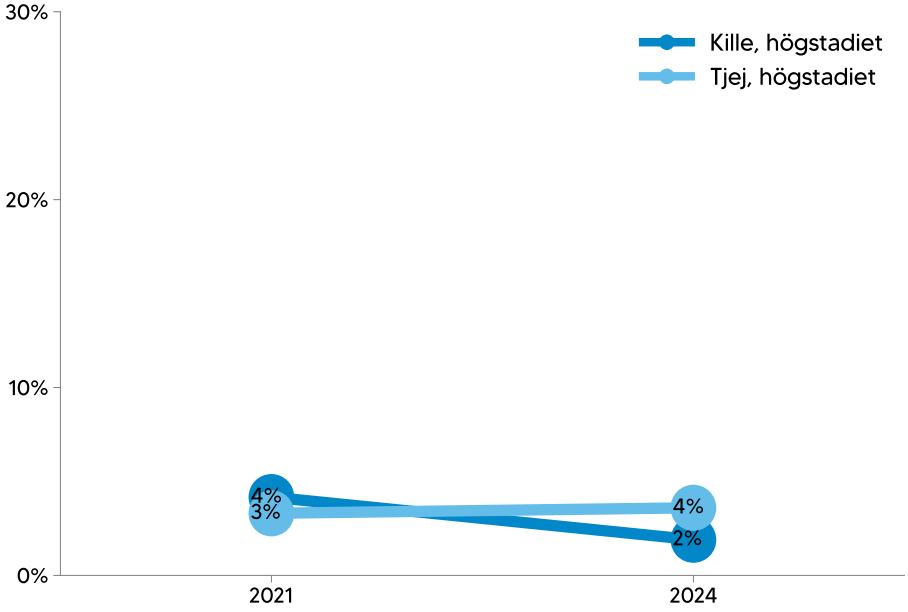

1 CAN:s nationella skolundersökning 2024

Typer av narkotika

Som det framgår i diagrammet nedan är hasch den vanligaste narkotikasorten, följt av kokain och marijuana. Av de som använt narkotika har de flesta fått tag på det på annat sätt en de som listas i frågan, se diagram F8d.

F8c. Vilken eller vilka typer av narkotika har du använt? Besvarades endast av de som någon gång använt narkotika

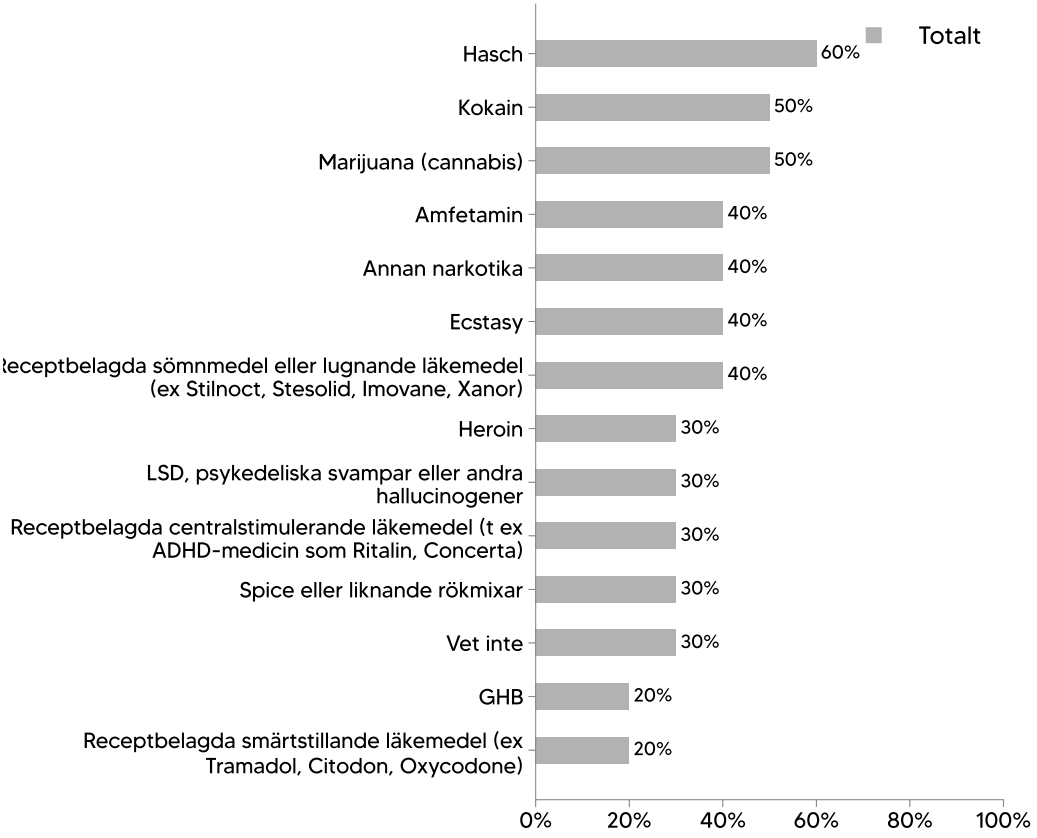

F8d. Hur fick du/får du tag på narkotika? Besvarades endast av de som någon gång använt narkotika

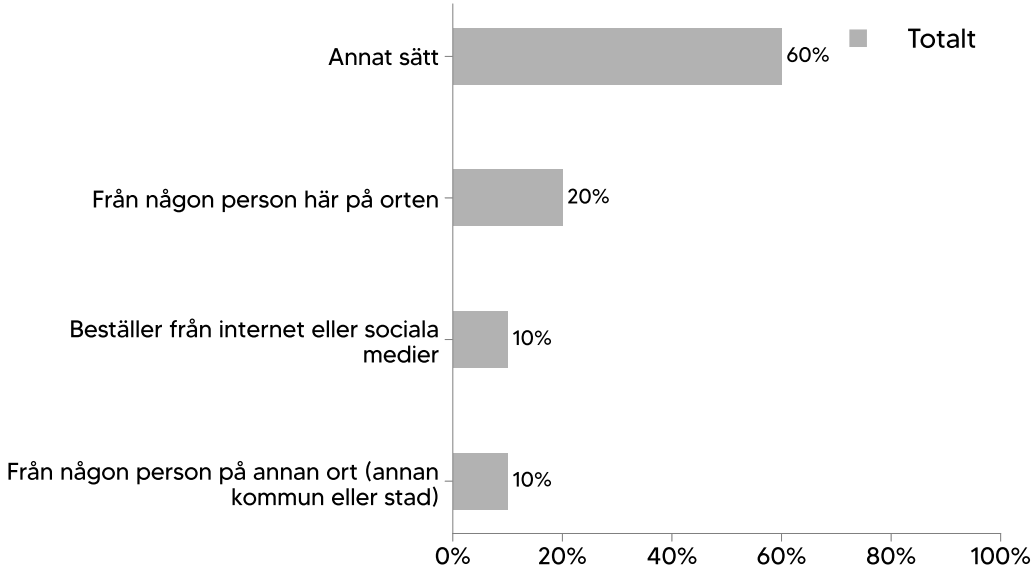

G. Arbete

I detta avsnitt ställs några frågor om arbete. Arbetsmarknaden har de senaste åren förändrats och detta har i hög grad påverkat unga.[1] Under 2020 medförde corona-pandemin att andelen arbetslösa tillfälligt ökade bland unga, för att under de senaste åren minska igen. Även om arbetsmarknaden har haft en stark återhämtning finns tecken på att den kommer bli svagare igen och arbetslösheten bland unga förväntas öka under de kommande åren.[2] Andelen arbetslösa ungdomar har även ökat under 2024 års fjärde kvartal.[3]

Etableringsåldern på arbetsmarknaden har dessutom ökat under de senaste årtiondena. Likaså har kraven på kompetens och utbildning kraftigt ökat, och den viktigaste faktorn för att unga senare ska få ett arbete är fullföljd gymnasieutbildning. Enligt Folkhälsomyndigheten är en ökad medvetenhet bland unga om dessa krav och svårigheter något som bidrar till oro över framtiden, och som också påverkar ungas hälsa.[4]

I en rapport från Fryshuset framkommer det även att många ungdomar saknar information om arbetsmarknaden. Rapporten visar att unga vill ha en tydligare bild av hur arbetslivet fungerar, vilka arbetsuppgifter olika yrken har och vad som krävs för att komma dit.[5]

1 MUCF 2023: Ung idag 2023
2 MUCF 2023: Ung idag 2023
3 Arbetsförmedlingen 2024: Arbetsmarknadsläget i Sveriges län
4 Folkhälsomyndigheten 2018: Varför har den psykiska ohälsan ökat bland barn och unga i Sverige?
5 Fryshuset 2022: Ungas framtid på arbetsmarkanden

En andel om 14 % av tjejerna och 17 % av killarna har ett extrajobb. Tjejerna svarar i något högre grad än killarna att de skulle vilja ha ett extrajobb.

Andelen ungdomar som har ett extrajobb är relativt oförändrad jämfört med år 2021.

G1. Har du något extrajobb just nu?

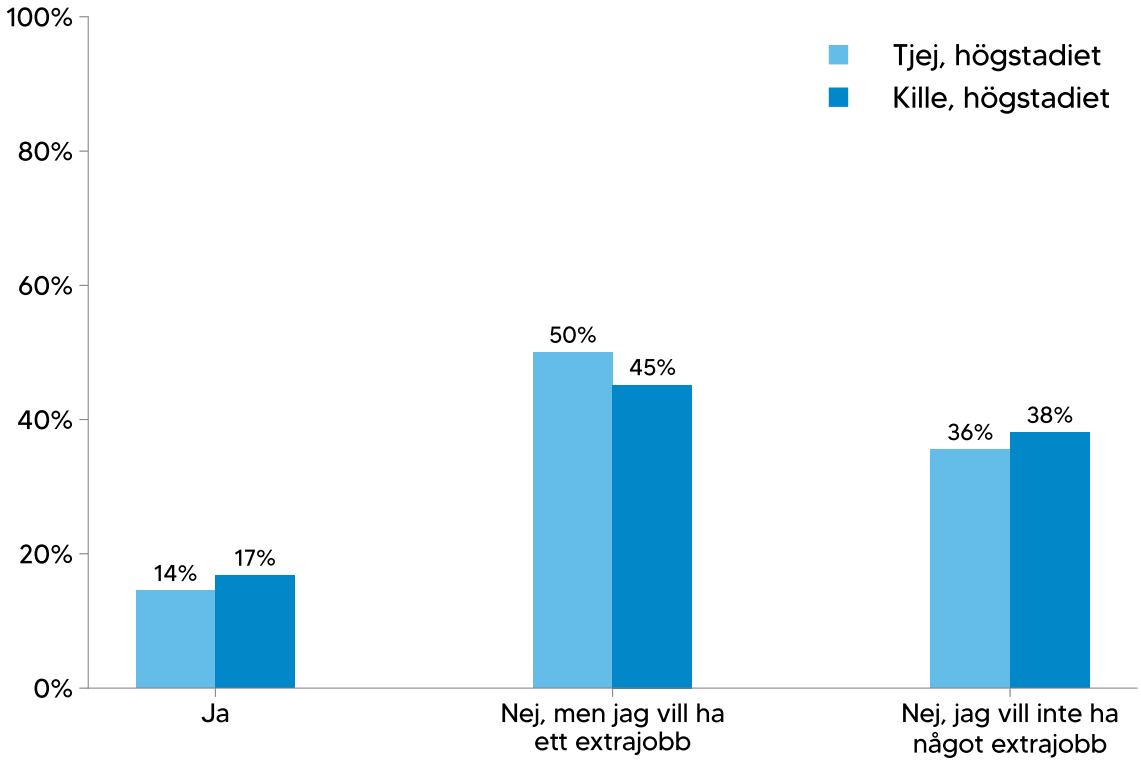

G1b. Andel med extrajobb just nu: Jämförelse över tid

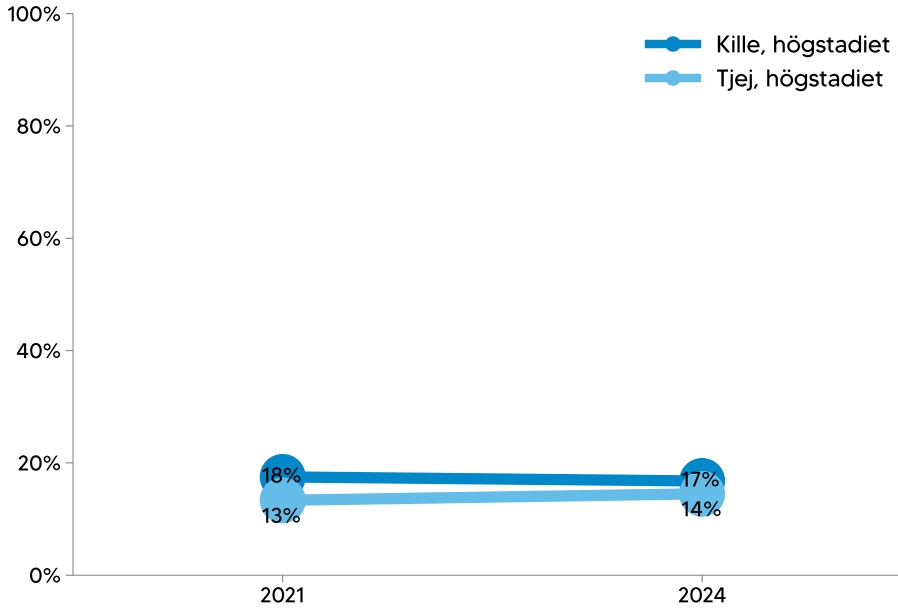

Andelen ungdomar som har haft ett sommarjobb den senaste sommaren är 27-31 %. Över hälften, 51-58 %, sökte inte något sommarjobb. Andelen unga som haft ett sommarjobb den senaste sommaren är på liknande nivåer som år 2021.

De flesta ungdomarna fick sitt sommarjobb genom någon i den egna familjen, se diagram G2c på följande sida. Det näst vanligaste svaret är att de fick jobbet genom någon släkting eller person de känner. 10 % fick sitt sommarjobb genom att själva kontakta arbetsplatsen.

G2. Hade du ett sommarjobb i somras?

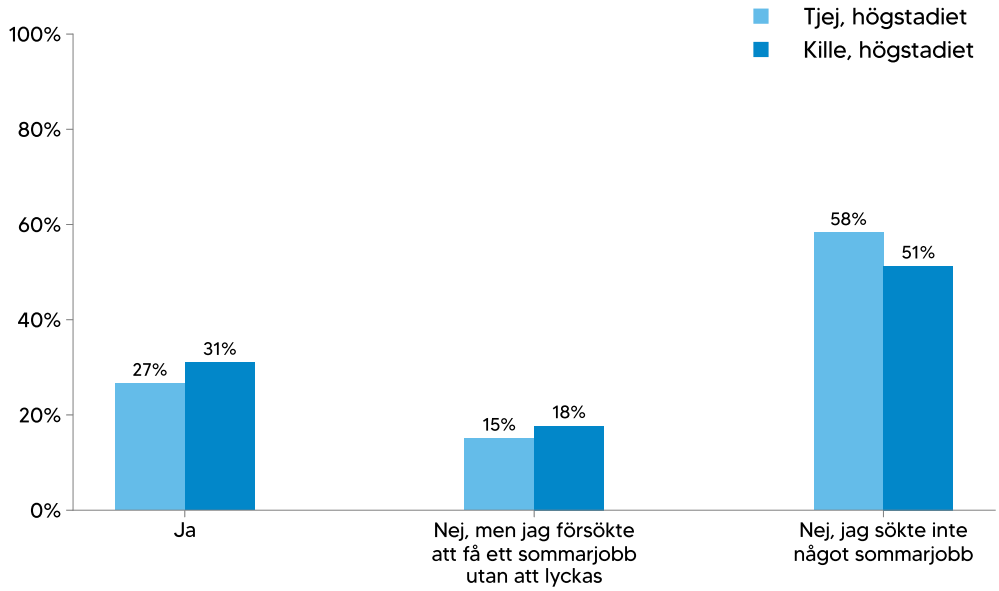

G2b. Andel med sommarjobb den senaste sommaren: Jämförelse över tid

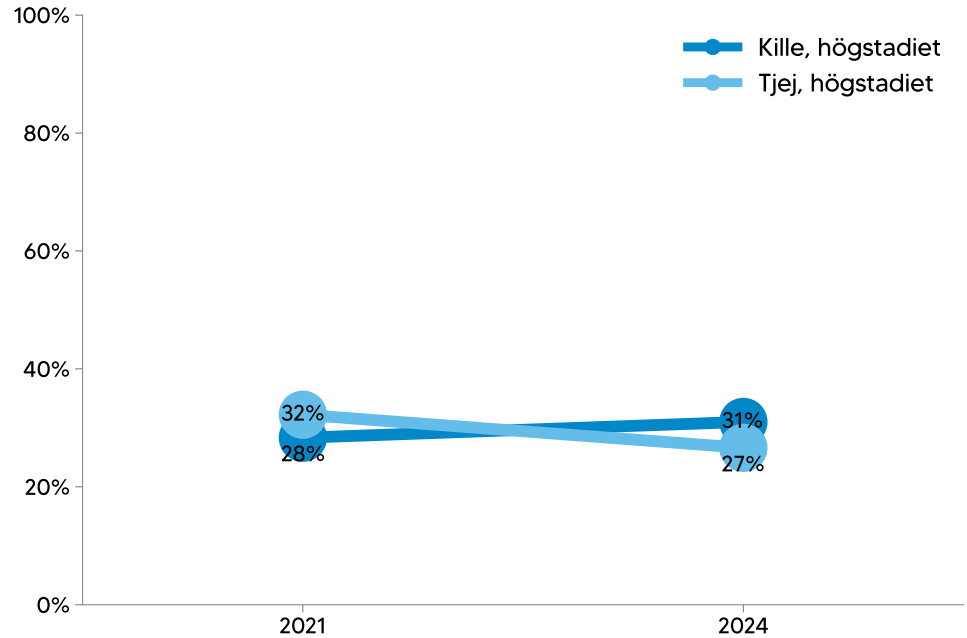

G2c. Hur fick du ditt sommarjobb?
Besvarades endast av de som hade ett sommarjobb i somras

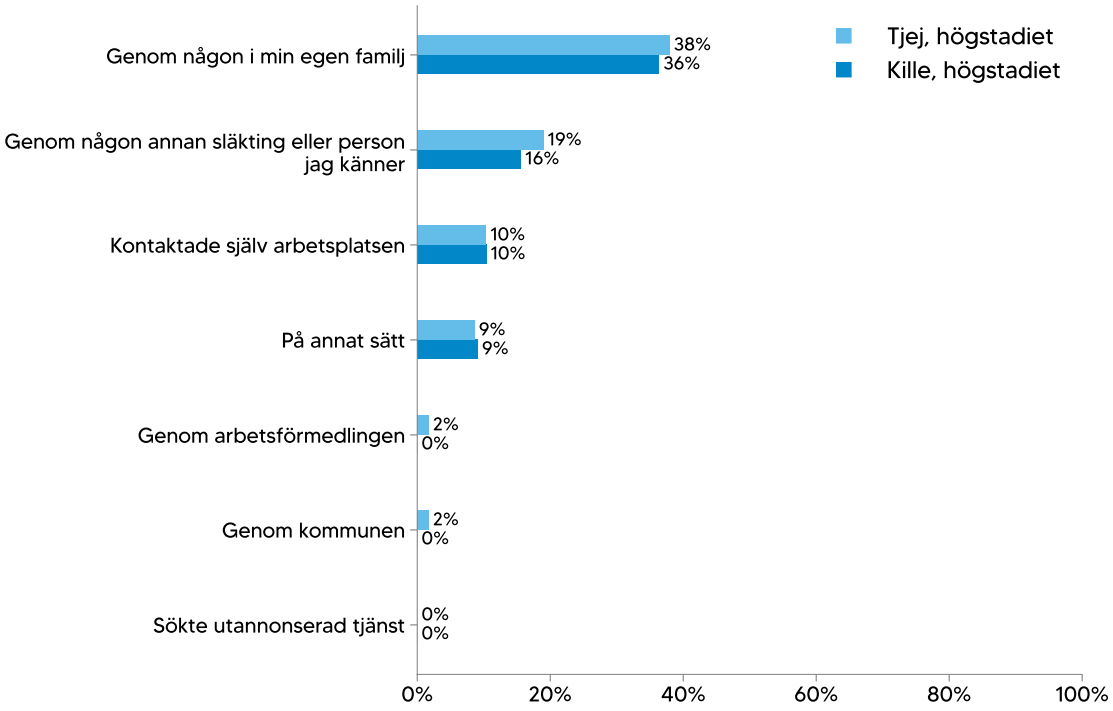

Ungdomarna fick även svara på en fråga om deras inställning till att starta eget företag. 49 % av tjejerna och 53 % av killarna svarar att de skulle kunna tänka sig att starta eget i framtiden. 4 % av killarna uppger att redan har startat ett företag.

G3. Skulle du kunna tänka dig att starta eget företag i framtiden?

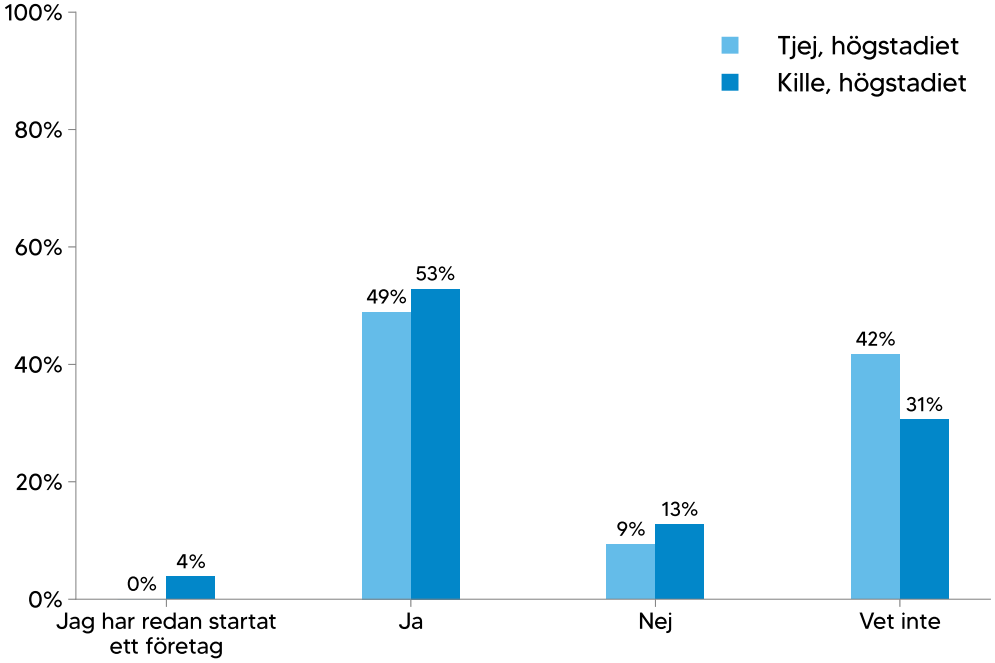

H. Framtid

I det sista avsnittet i Lupp-enkäten ställs frågor om hur ungdomarna ser på framtiden, vad de vill göra och huruvida de planerar att flytta från kommunen.

Som tidigare nämnt i avsnittet om arbete så kan en ökad medvetenhet bland unga om krav och svårigheter på arbetsmarknaden bidra till oro över framtiden.[1] I en rapport från MUCF lyfts några ytterligare förklaringar till att unga oroar sig över framtiden: att inte klara av studier, jobb eller sin egen försörjning i framtiden. Klimatet, det politiska läget, samhällskriser och ett hårt tonläge i samhällsdebatten är ytterligare förklaringar till varför unga oroar sig över framtiden.[2]

Liknande förklaringar tas bland annat upp i Bris årsrapport 2023, där pågående krig, klimatförändringar och den ekonomiska utvecklingen konstateras påverka ungas mående och framtidstro.[3] I en annan rapport från Bris konstateras även bland annat att relationer, existentiella frågor och identitet kan skapa oro för framtiden bland unga.[4]

1 Folkhälsomyndigheten 2018: Varför har den psykiska ohälsan ökat bland barn och unga i Sverige?
2 MUCF 2023: Att inte bara överleva, utan att faktiskt också leva - En kartläggning om ungas psykiska hälsa
3 Bris 2023: Osäkra tider - Barnets rättigheter i en föränderlig värld
4 Bris 2020: Hållbara liv: Om barnets rättigheter, barns uppväxtvillkor och samhällets ansvar

Vad unga i högstadiet vill och tror de kommer göra

En stor majoritet av ungdomarna skulle helst gå en gymnasieutbildning efter grundskolan. De flesta, särskilt tjejerna, vill helst gå i en annan kommun. En relativt hög andel av killarna, 20 %, vill helst börja jobba. Motsvarande andel bland tjejerna är lägre, 4 %.

Som det framgår i diagram H1b svarar majoriteten av högstadieungdomarna att de även tror att de kommer läsa vidare på gymnasiet, direkt eller senare. Bland tjejerna är det mest vanligt att vilja läsa ett högskoleförberedande program, medan killarna helst vill läsa ett yrkesprogram. 29 % av tjejerna och 35 % av killarna svarar att de inte vet om de kommer läsa vidare efter grundskolan.

H1a. Vad skulle du helst vilja göra direkt efter grundskolan?

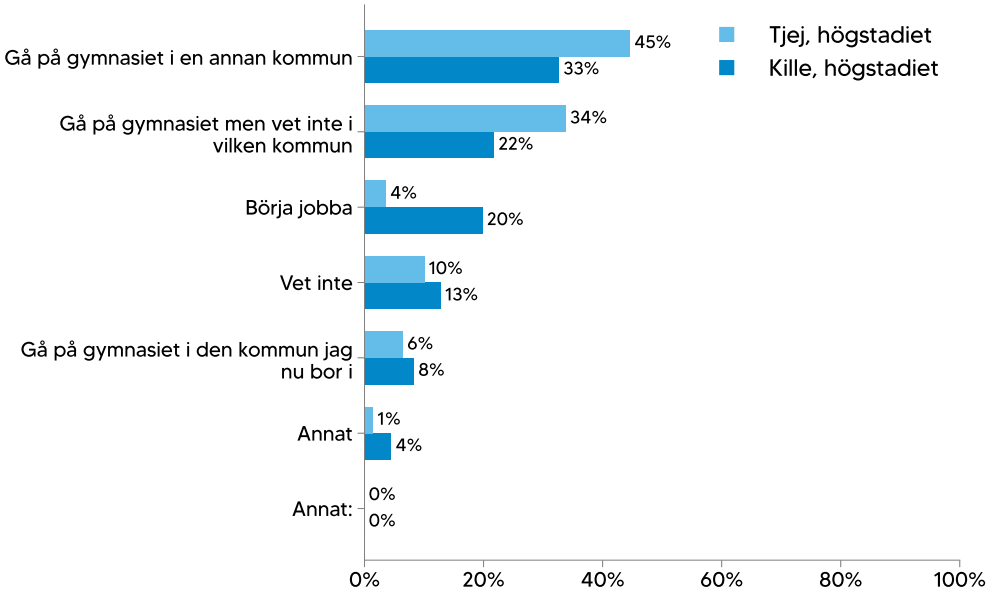

H1b. Tror du att du kommer läsa vidare efter grundskolan (direkt eller senare)?

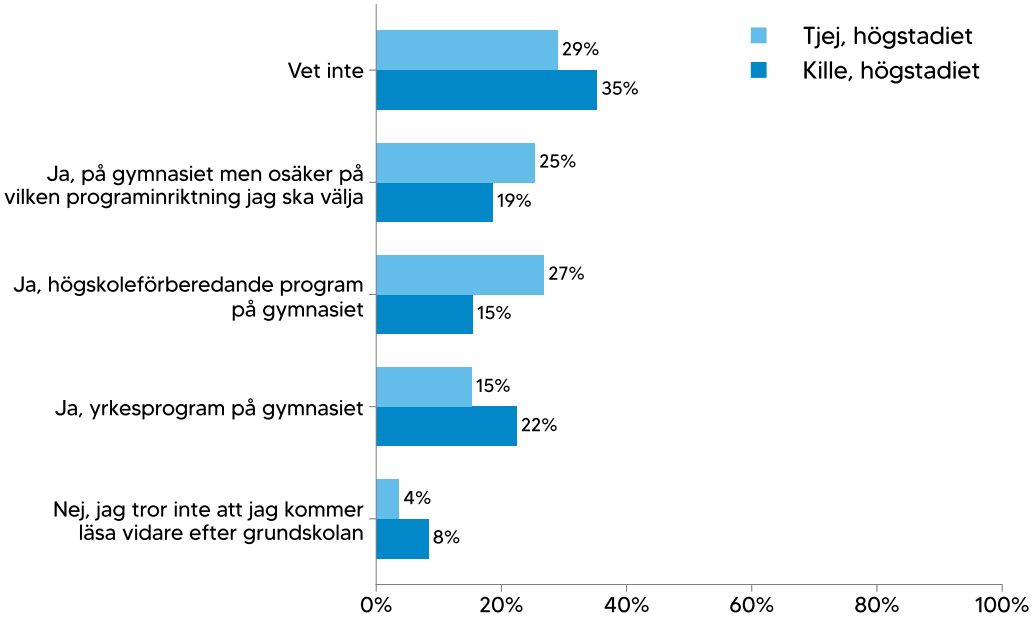

Flytta eller stanna i kommunen

42-45 % av ungdomarna tror att de kommer att flytta från Säters kommun. Killarna svarar i högre grad än tjejerna att de inte tror de kommer flytta, 24 % jämfört med 17 % bland tjejerna. 34 % av killarna och 38 % av tjejerna svarar att de inte tänkt på om de kommer att flytta.

De som svarade att de tror att de kommer flytta fick svara på en följdfråga om varför, se diagram H4 på följande sida. Många tror att de kommer flytta på grund av arbete, fortsatta studier eller sina fritidsintressen.

H3. Tror du att du kommer att flytta från kommunen där du bor?

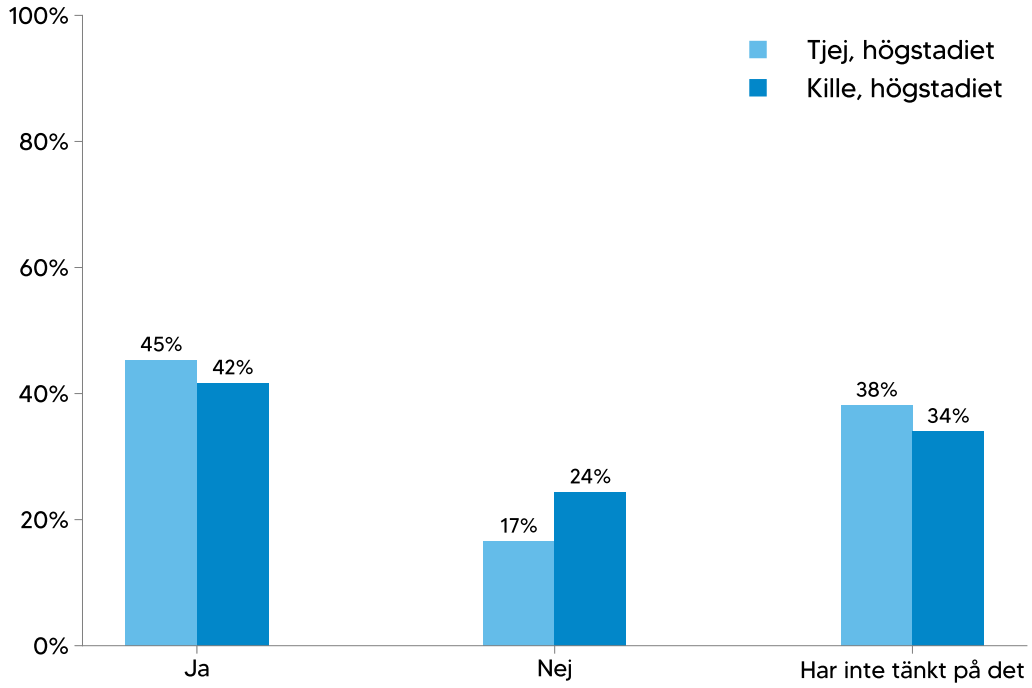

H4. Av vilken anledning tror du att du kommer flytta från kommunen? Besvarades endast av de som tror de kommer flytta

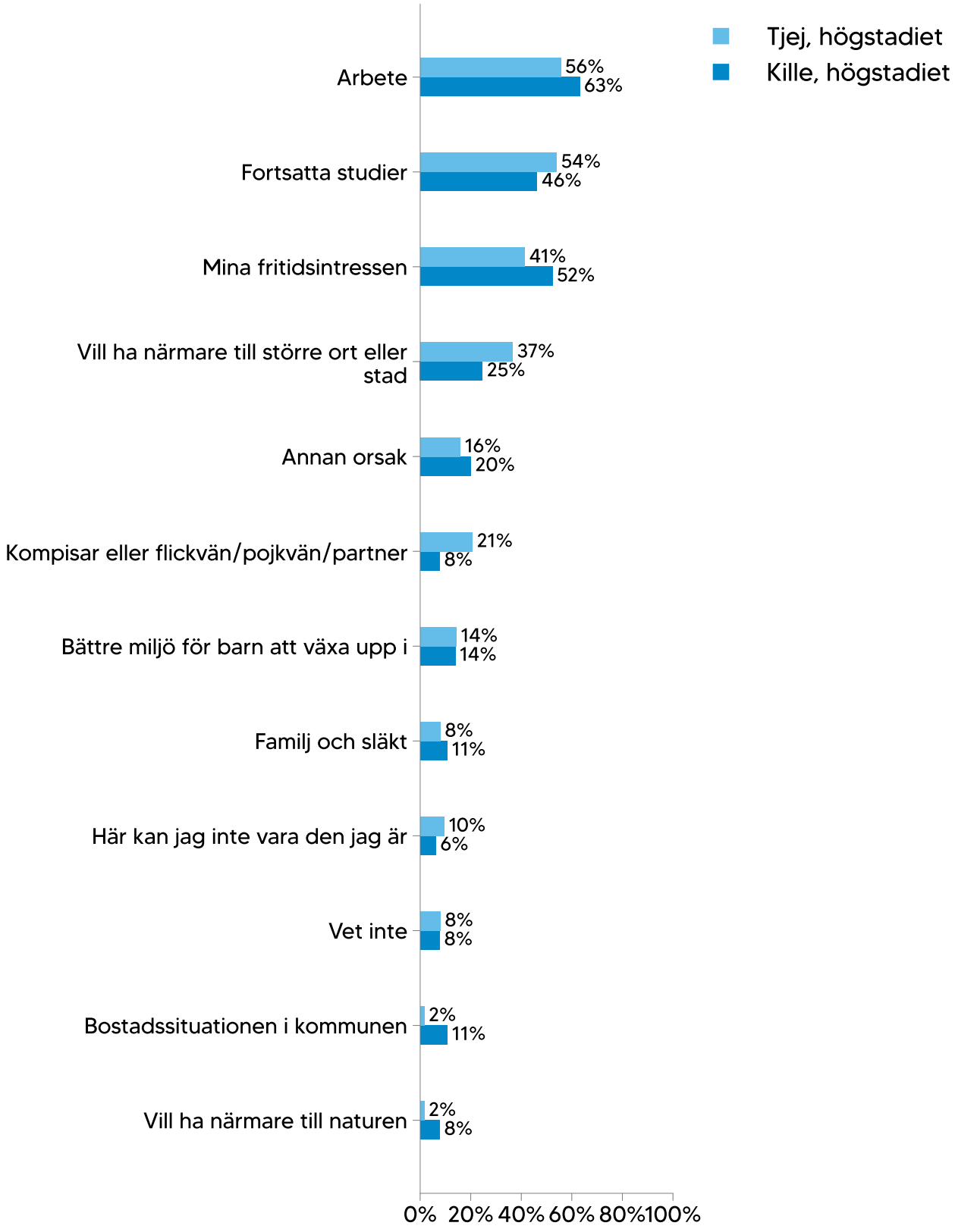

Det bästa med kommunen

I Lupp-enkäten ställdes en fråga om vad som är det bästa med att bo i Säter. Familj och släkt samt kompisar och partner är det som störst andel anger. En relativt hög andel av killarna, 40 %, svarar att närheten till naturen eller deras fritidsintressen är det bästa. Killar svarar även i högre grad än tjejer att möjligheten till arbete är det bästa.

H5. När du tänker på hur det är att bo i din kommun, markera det eller de alternativ som du tycker är det bästa med att bo i din kommun?

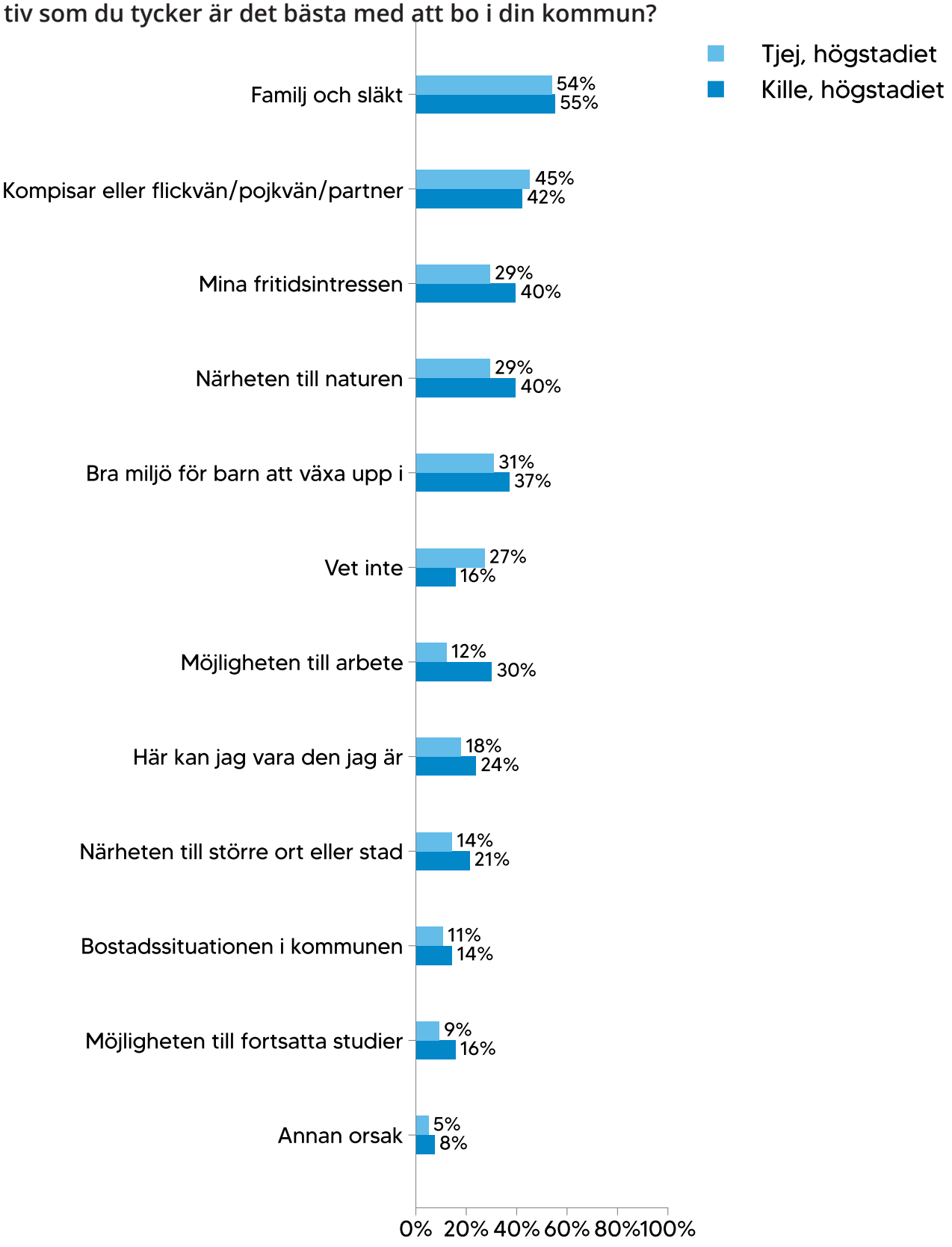

Vilka unga får gifta sig med

I enkäten ställdes även en fråga om huruvida ungdomarna får gifta sig med vilka de vill. Vad som framgår är att tjejerna svarar att de får det i högre grad än killarna. Killarna svarar i högre grad än tjejerna att de bara får det om personen är av ett annat kön än de själva, samt att de inte vet. 3 % av ungdomarna svarar att de får gifta sig med vem de vill om personen har samma religiösa, etniska eller kulturella bakgrund som deras familj.

H6. Får du gifta dig med vem du vill?

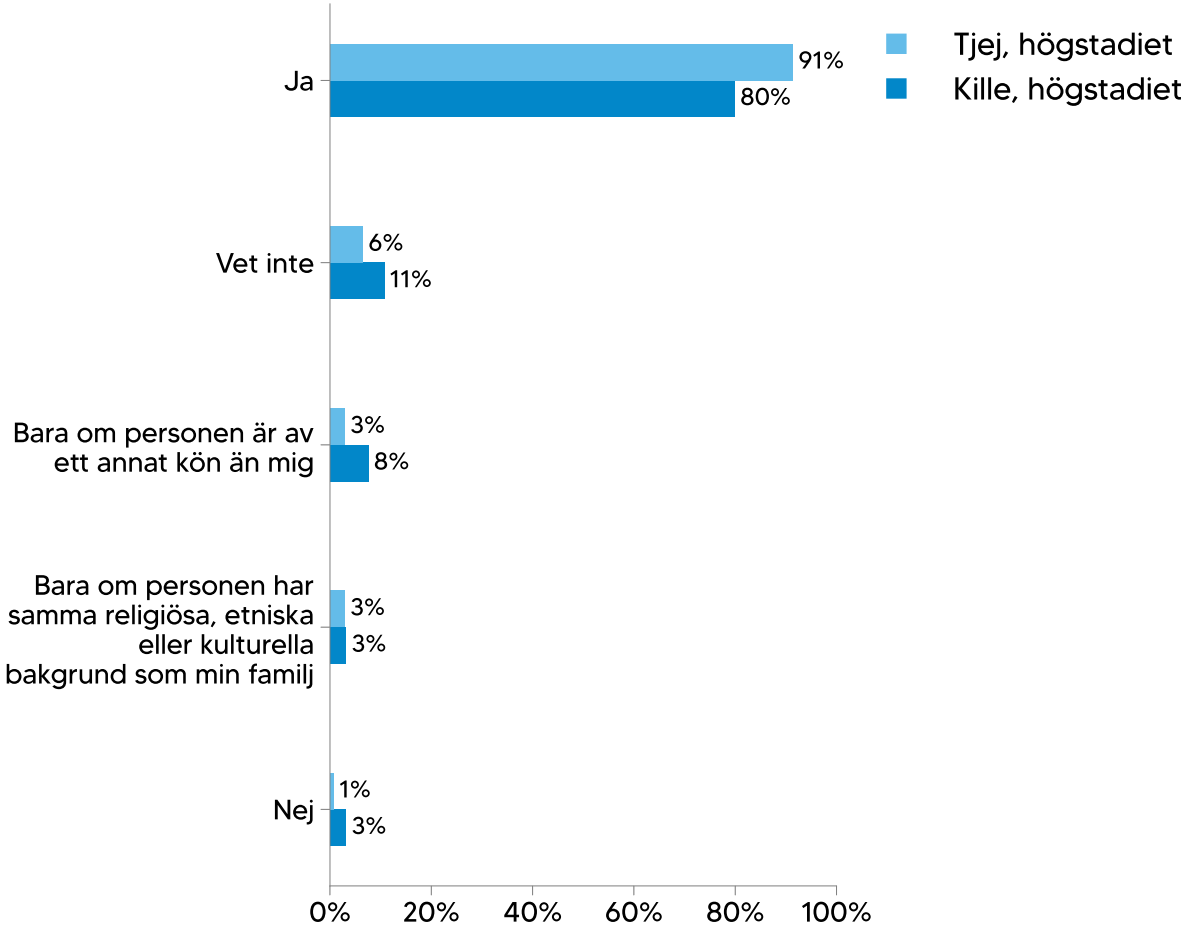

Framtid

Som framgår i diagram H7 svarar en stor andel, 87-88 %, att de ser mycket eller ganska positivt på framtiden.

Andelen tjejer med en positiv framtidssyn har ökat över tid medan andelen killar har minskat något, se diagram H7b.

H7. Hur ser du på framtiden?
Andel som svarat ganska positivt och mycket positivt

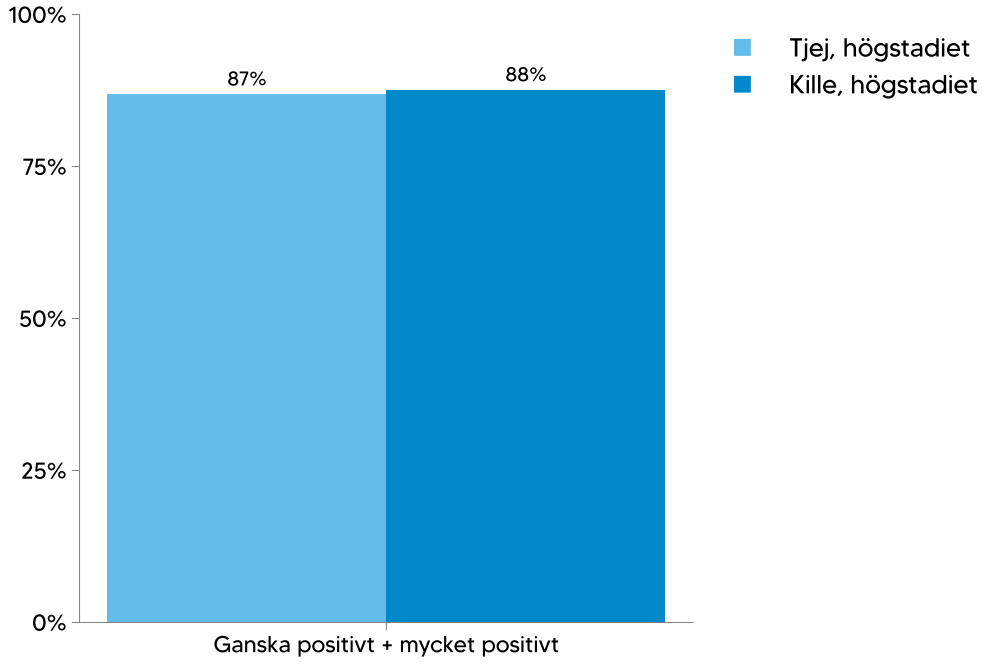

H7b. Hur ser du på framtiden? Andel ganska + mycket positivt. Jämförelse över tid

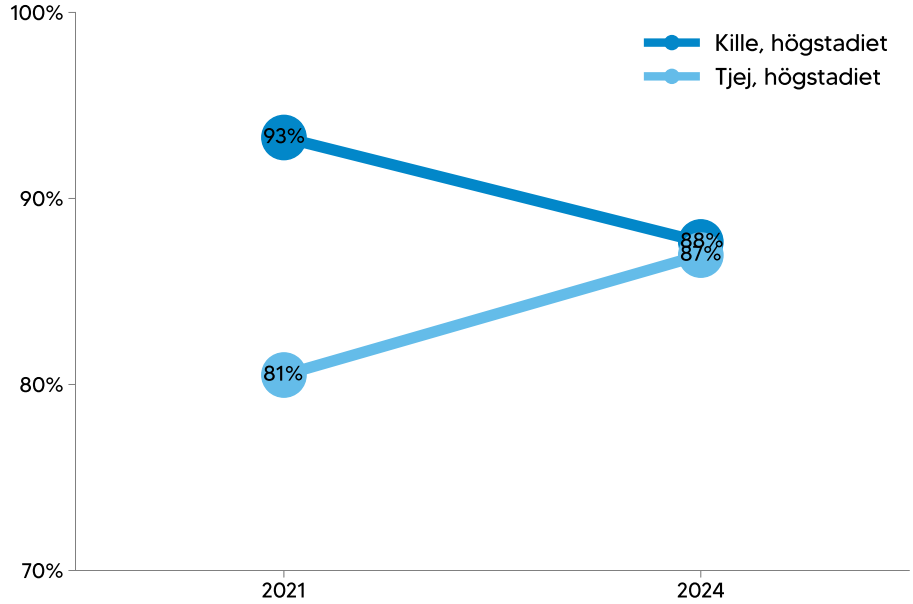

Referenslista

- Arbetsförmedlingen 2024: Arbetsmarknadsläget i Sveriges län
- Bris 2020: Hållbara liv: Om barnets rättigheter, barns uppväxtvillkor och samhällets ansvar
- Bris 2023: Osäkra tider - Barnets rättigheter i en föränderlig värld
- Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning: CAN:s nationella skolundersökning 2024
- Folkhälsomyndigheten 2018: Skolbarns hälsovanor i Sverige 2017-2018
- Folkhälsomyndigheten 2018: Varför har den psykiska ohälsan ökat bland barn och unga i Sverige
- Folkhälsomyndigheten 2023: Folkhälsan i Sverige - Årsrapport 2023
- Folkhälsomyndigheten 2023: Skolbarns hälsovanor i Sverige 2021/2022
- Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd 2022: Ungas organisering och politiska deltagande. En kunskapsöversikt.
- Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd 2023: Fritidens betydelse för ungas psykiska hälsa
- Friends 2022: Mobbningens förekomst - Tre barn utsatta i varje klass
- Fryshuset 2022: Ungas framtid på arbetsmarknaden
- Kommittédirektiv 2014:111. Demokratisk delaktighet och inflytande över det politiska beslutsfattandet
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2019: Ungas möjlighet till inflytande på lokal nivå
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2021: Fokus 21: Om ungas samhällsengagemang
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2021: Vilja att förändra
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2022: Unga hbtqi-personers levnadsvillkor
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2023: Att inte bara överleva, utan att faktiskt leva också
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2023: Ung idag: En fördjupad bild av ungas fritid
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2024: En fördjupad bild av ungas inflytande och delaktighet
- SCB 2020: Genomförandet av Agenda 2030 i Sverige
- Skolforskningsinstitutet 2024: Aktivt jämställdhetsarbete i undervisningen
- Skolinspektionen 2018: Att skapa förutsättningar för delaktighet i undervisningen
- Skolinspektionen 2023: Skolors arbete för en trygg miljö på nätet, fri från kränkningar
- Skolverket 2022: Skapa trygghet för lärande
- Skolverket 2023: Faktorer för framgångsrik skolutveckling
- Socialstyrelsen 2023: Barns behov i centrum
- Statens medieråd: Ungar och medier 2019
- Sveriges kommuner och regioner 2021: Utmaningar för en jämställd skola

LUPP - Lokal uppföljning av ungdomspolitiken
Rapport utfärdad av Enkätfabriken AB 2025

ENKÄTFABRIKEN

Kf § 24 Miljö- och klimatpolicy

KS2024/0306

Beslut

1. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att anta Miljö- och klimatpolicy.
2. Plan för klimatneutralitet, Miljö- och klimatpolicy och Miljömål utgår.

Ärendebeskrivning

En miljöplan ska tas fram enligt beslut i kommunstyrelsens arbetsutskott 2020-10-20, §148. Dessutom behöver Plan för klimatneutralitet och dess handlingsplan revideras. En Miljö- och klimatplan togs fram som remitterades internt till samtliga nämnder och Säterbostäder 2024-08-27. Avsikten med Miljö- och klimatplanen var att ersätta Plan för klimatneutralitet och komplettera den med de återstående miljöfrämjande områden som behöver inrymmas i en miljöplan.

Efter inkomna synpunkter fördes en diskussion med Samhällsbyggnadssektorn och Miljö- och byggenheten om hur Miljö- och klimatplanen bör utformas för att skapa goda möjligheter för bra resultat. Diskussionen ledde till att dokumentet i stället kallas för Miljö- och klimatpolicy och fokus ändras så att genomförandet bygger på befintlig målkedja och styrdokumentet Ekonomi och målstyrning.

Den föreslagna Miljö- och klimatpolicyn utgår från Sveriges miljömål som är vägledande för miljöarbetet på alla nivåer i samhället, det ger Säter en komplett bild av vilka områden som berör det miljöfrämjande arbetet.

Policyn fungerar som en ram för Säters kommuns arbete mot Sveriges miljömål. Den syftar till att ena Säter kommuns miljö- och klimatarbete mot färdriktningar och rikta insatser mot prioriterade områden där störst behov finns.

Policyn är avgränsad till att inte riktas mot anpassningar för att möta samhällets behov som uppstår på grund av förändringar i klimatet, s.k. klimatanpassningar.

Beslutsunderlag

- Förslag till Miljö- och klimatpolicy
- Bilaga 1. Värderingstabell för prioritering av miljömål
- Remissvar, sammanställning
- Remissversion, Miljö- och klimatplan
- Beslut om att skapa en miljöplan, Au 2020-10-20, §148
- Plan för klimatneutralitet

Delges

Nämnderna

Handläggare
Camilla Sundberg Skogström
Hållbarhetsstrateg

Diarienummer
KS 2024/0306

Antagande av Miljö- och klimatpolicy

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige att anta förslaget om Miljö- och klimatpolicy.

Ärendebeskrivning

En miljöplan ska tas fram enligt beslut i kommunstyrelsens arbetsutskott 2020-10-20, §148. Dessutom behöver Plan för klimatneutralitet och dess handlingsplan revideras. En Miljö- och klimatplan togs fram som remitterades internt till samtliga nämnder och Säterbostäder 2024-08-27. Avsikten med Miljö- och klimatplanen var att ersätta Plan för klimatneutralitet och komplettera den med de återstående miljöfrämjande områden som behöver inrymmas i en miljöplan.

Efter inkomna synpunkter fördes en diskussion med Samhällsbyggnadssektorn och Miljö- och byggenheten om hur Miljö- och klimatplanen bör utformas för att skapa goda möjligheter för bra resultat. Diskussionen ledde till att dokumentet i stället kallas för Miljö- och klimatpolicy och fokus ändras så att genomförandet bygger på befintlig målkedja och styrdokumentet Ekonomi och målstyrning.

Den föreslagna Miljö- och klimatpolicyn utgår från Sveriges miljömål som är vägledande för miljöarbetet på alla nivåer i samhället, det ger Säter en komplett bild av vilka områden som berör det miljöfrämjande arbetet.

Policyn fungerar som en ram för Säters kommuns arbete mot Sveriges miljömål. Den syftar till att ena Säter kommuns miljö- och klimatarbete mot färdriktningar och rikta insatser mot prioriterade områden där störst behov finns.

Policyn är avgränsad till att inte riktas mot anpassningar för att möta samhällets behov som uppstår på grund av förändringar i klimatet, s.k. klimatanpassningar.

Beslutsunderlag

- Förslag till Miljö- och klimatpolicy
- Bilaga 1. Värderingstabell för prioritering av miljömål
- Remissvar, sammanställning
- Remissversion, Miljö- och klimatplan
- Beslut om att skapa en miljöplan, Au 2020-10-20, §148

- Plan för klimatneutralitet

Underskrifter

Camilla Sundberg Skogström
Hållbarhetsstrateg

Marita Skog
Kommundirektör

2025-XX-XX

Miljö- och klimatpolicy

Säter kommuns arbete mot miljömässig hållbarhet

SÄTERS KOMMUN

KOMMUNFULLMÄKTIGE

SÄTERS KOMMUN

Dokumentinformation

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Omfattar
Miljö- och klimatpolicy	Policy	
Dokumentägare	Dokumentansvarig	Publicering
KSS		
Beslutsinstans	Beslutad	Diarienummer
KF		

Författningsstöd
Revidering
Bör revideras senast

SÄTERS KOMMUN

Innehåll

1 Sammanfattning 4

2 Syfte 4

3 Avgränsning 5

4 Genomförande 5

5 Mål, internationella och nationella 5

5.1 Globala hållbarhetsmål, Agenda 2030 5

5.1.1 Miljömässig/ekologisk hållbarhet 6

5.2 Sveriges miljömål 6

6 Säters kommuns miljö- och klimatarbete 8

6.1 Säter kommuns prioriterade miljömål 8

6.2 Miljö 9

6.3 Klimat 9

6.3.1 Koldioxidbudget 10

6.4 Regional och nationell uppföljning 11

7 Hänvisningar 12

8 Miljö- och klimatplanen ersätter 13

SÄTERS KOMMUN

1 Sammanfattning

Denna policy skapas för att stödja ett ökat genomförande av miljöfrämjande insatser.

Mätinstrumentet som används för att mäta klimataspekten är Säter kommuns koldioxidbudget som grundas på Parisavtalet och är framtaget av klimatforskning vid Uppsala universitet, FN:s klimatpanel IPCC och Klimatsekretariatet. Koldioxidbudgeten finns visualiserad på hemsidan https://www.climatevisualizer.com/sater och består även av en rapport som är tillgänglig på Säter kommuns hemsida.

Denna miljö- och klimatpolicy slår fast att alla nämnder i Säters kommun och kommunens bolag ska verka för följande färdriktningar:

- **Att minskningstakten av koldioxidutsläpp i Säters geografiska område sker i enlighet med koldioxidbudgeten, som år 2025 är minst 17 procent minskning per år.**

- **Att koldioxidutsläpp som orsakas pga. konsumtion minskar i motsvarande takt, trots att det inte visas i koldioxidbudgeten för Säters geografiska område.**

- **Att nå Sveriges miljömål som alla påverkar naturen och klimatet på olika sätt, direkt och/eller indirekt. Åtgärder för följande miljömål prioriteras:**

    - **Begränsad klimatpåverkan**
    - **Grundvatten av god kvalitet**
    - **God bebyggd miljö**

2 Syfte

Syftet med Miljö- och klimatpolicyn är att ena Säter kommuns miljö- och klimatarbete mot fastslagna färdriktningar samt att rikta kommunens miljöfrämjande insatser mot de prioriterade områden där störst behov finns.

Policyn fungerar som en ram för arbetet som Säters kommun utför för att uppnå Sveriges miljömål.

SÄTERS KOMMUN

3 Avgränsning

Denna policy styr det förebyggande arbete för att hejda miljö- och klimatförändringarna, dvs. främjande arbete för att nå miljömålen. Den riktas inte mot anpassningar för att möta samhällets behov som uppstår på grund av förändringar i miljön och klimatet, s.k. klimatanpassningar.

4 Genomförande

Miljö- och klimatpolicyn är verksamhetsöverskridande och berör alla nämnder och kommunens bolag. Varje nämnd har ansvaret att integrera nödvändiga åtgärder mot Miljö- och klimatpolicyns fastslagna färdriktningar i respektive nämndplan, enhetsplan och i budgetprocesser. De åtgärder som genomförs ska redovisas i ordinarie verksamhetsuppföljning och sammanställas i årsredovisning.

Planering, genomförande, uppföljning och rapportering av Säters kommuns Miljö- och klimatarbete sker i enlighet med dokumentet Ekonomi- och målstyrning i Säters kommun.

Miljö- och klimatarbetet behöver ske över organisationsgränserna genom samverkan. Ibland kan en nämnd bidra mer till måluppfyllelse genom att samverka eller stödja någon annan verksamhet i kommunen i stället för att enbart verka inom sin egen nämnd.

En arbetsgrupp för hållbarhet finns som består av representanter från alla kommunens sektorer. Den gruppen samverkar för att öka möjliggörande, samla och sprida kunskaper samt stödja enheter med analys av resultaten.

5 Mål, internationella och nationella

5.1 Globala hållbarhetsmål, Agenda 2030

Världens stats- och regeringschefer antog 2015 gemensamma globala hållbarhetsmål, Agenda 2030. De består av 17 mål för hållbar utveckling som syftar till att utrota fattigdom, stoppa klimatförändringar och skapa fredliga och trygga samhällen. De 17 målen ska vara uppnådda till år 2030. Till varje hållbarhetsmål finns ett antal delmål och mätbara indikatorer.

Definitionen av hållbarhet som FN använder är:

> **En hållbar utveckling är en samhällsutveckling som tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov.**

De globala hållbarhetsmålen, Agenda 2030, är uppdelade i tre dimensioner av hållbar utveckling. Dimensionerna är ekonomisk-, social- och miljömässig hållbarhet, vilka alla är avgörande för att uppnå hållbar utveckling. Alla mål är lika viktiga, odelbara och integrerade. Flera av målen är beroende och direkt kopplade till varandra, vilket innebär att framgång för ett av målen ger positiva effekter på andra mål.

5.1.1 Miljömässig/ekologisk hållbarhet

Till den miljömässiga dimensionen av de globala Agenda 2030-målen hör framför allt:

- 7. Hållbar energi för alla
- 9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur
- 11. Hållbara städer och samhällen
- 12. Hållbar konsumtion och produktion
- 13. Bekämpa klimatförändringarna
- 14. Hav och marina resurser
- 15. Ekosystem och biologisk mångfald

5.2 Sveriges miljömål

Sverige har antagit ett långsiktigt klimatmål som ska vara uppfyllt 2045. Det innebär att Sverige 2045 inte ska ge några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären, för att därefter uppnå negativa utsläpp. Etappmål är uppsatta till 2030 och 2040.

Sverige har dessutom egna miljömål. De visar vad Sverige behöver göra för att nå den miljömässiga dimensionen av de globala Agenda 2030-målen. Sveriges miljömål är vägledande för miljöarbetet på alla nivåer i samhället. Miljömålen består av ett övergripande generationsmål, 16 miljökvalitetsmål samt flera etappmål.

SÄTERS KOMMUN

Det övergripande generationsmålet till miljömålen lyder:

Det övergripande målet för miljöpolitiken är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö-och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.

***Figur 1**. Alla Sveriges miljömål.*

Gula fält är Säter kommuns prioriterade miljömål

	Sveriges miljömål	***Riksdagens definition av miljömålen. (förenklad text)***
	Begränsad klimatpåverkan	Halten av växthusgaser i atmosfären ska stabiliseras på en nivå som innebär att människans påverkan på klimatsystemet inte blir farlig. Den biologiska mångfalden bevaras, livsmedelsproduktionen säkerställs och andra mål för hållbar utveckling ska inte äventyras.
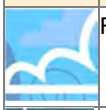	Frisk luft	Luften ska vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas.
	Bara naturlig försurning	De försurande effekterna av nedfall och markanvändning ska underskrida gränsen för vad mark och vatten tål. Ska inte heller påverka tekniska material, vattenledningssystem, arkeologiska föremål eller hällristningar.
	Giftfri miljö	Förekomsten av ämnen i miljön som har skapats i eller utvunnits av samhället ska inte hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden.
	Skyddande ozonskikt	Ozonskiktet ska utvecklas så att det långsiktigt ger skydd mot skadlig UV-strålning.
	Säker strålmiljö	Människors hälsa och den biologiska mångfalden ska skyddas mot skadliga effekter av strålning.
	Ingen övergödning	Halterna av gödande ämnen i mark och vatten ska inte ha någon negativ inverkan på människors hälsa, biologisk mångfald eller allsidig användning av mark och vatten.
	Levande sjöar och vattendrag	Sjöar och vattendrag ska vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer ska bevaras.
	Grundvatten av god kvalitet	Grundvattnet ska ge en säker och hållbar dricksvattenförsörjning samt bidra till en god livsmiljö för växter och djur i sjöar och vattendrag.

	Hav i balans samt levande kust och skärgård	Västerhavet och Östersjön ska ha en hög grad av biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden.
	Myllrande våtmarker	Våtmarkernas ekologiska och vattenhushållande funktion i landskapet ska bibehållas och värdefulla våtmarker bevaras för framtiden.
	Levande skogar	Skogens och skogsmarkens värde för biologisk produktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras samt kulturmiljövärden och sociala värden värnas.
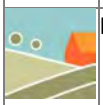	Rikt odlingslandskap	Odlingslandskapets och jordbruksmarkens värde för biologisk produktion och livsmedelsproduktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden och kulturmiljövärdena bevaras och stärks.
	Storslagen fjällmiljö	Fjällen ska ha en hög grad av ursprunglighet vad gäller biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden.
	God bebyggd miljö	Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.
	Ett rikt växt- och djurliv	Den biologiska mångfalden ska bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer.

6 Säters kommuns miljö- och klimatarbete

6.1 Säter kommuns prioriterade miljömål

Baserat på Säters Risk- och sårbarhetsanalys, miljöbokslut i årsredovisning och värdering av Säter kommuns handlingsutrymme görs bedömningen att åtgärder för följande miljömål prioriteras.

- Begränsad klimatpåverkan
- Grundvatten av god kvalitet
- God bebyggd miljö

Hur värderingar är gjorda för att bedöma prioriteringen beskrivs i bilaga 1.

Dessa prioriterade miljömål beskriver de områden där Säters kommun har störst behov av att åtgärder genomförs. Miljöfrämjande åtgärder för måluppfyllnad av dessa mål är de som prioriteras i respektive nämndplan, enhetsplan och i budgetprocesser.

På hemsidan sverigesmiljomal.se finns mer information om varje miljömål. Där finns också preciseringar av målen, indikatorer, konkreta förslag på åtgärder för kommuner och företag, vägledningar samt information om sökbara stöd och bidrag till åtgärder för att nå miljömålen.

6.2 Miljö

Säters kommunorganisation kan bidra till Sveriges miljömålsarbete på många olika sätt inom många olika områden. Mycket sker redan, men mycket kan utvecklas och göras ännu mer för att ge större nytta för miljön och klimatet. Resultat nås genom att skapa bra förutsättningar för hela samhället, genom samverkan med företag, organisationer och andra myndigheter och genom intern samverkan mellan sektorer och enheter.

Figur 2. *Säters kommun bidrar direkt och indirekt till miljö- och klimatarbetet i många olika delar.*

6.3 Klimat

Åtgärder för att minska Säters kommuns utsläpp av klimatgaser och därmed minska kommunens bidrag till ett förändrat klimat är en viktig del av miljöarbetet. Säters kommun behöver ta proportionerligt ansvar för att hejda klimatförändringarna. Såväl verksamheter som individer i kommunens geografiska område behöver nå nollutsläpp, både i stort och i smått.

I Parisavtalet, som är ett globalt klimatavtal under FN, har världens länder förbundit sig att hålla temperaturökningen väl under 2 grader Celsius, och helst begränsa den till 1,5 grad. Högre temperaturer än det kommer att medföra förödande konsekvenser. För att nå dessa mål krävs att utsläppen av klimatpåverkande gaser minskar drastiskt på en kort tid. För att klara det behövs bättre förutsättningar inom många områden i samhället, ökade kunskaper och ökad förståelse för att vi alla behöver bidra, såväl i tjänsten som privat. Säters kommunorganisation kan bidra med viktiga insatser till en stor del av arbetet som behöver göras.

6.3.1 Koldioxidbudget

En begränsad mängd klimatpåverkande gaser kan ytterligare släppas ut från jorden innan temperaturen stiger mer än 1,5 grader Celsius. Detta är beräknat i forskning av FN:s klimatpanel IPCC. Metoder finns som på ett rättvist sätt fördelar den kvarvarande mängden utsläpp till olika geografiska nivåer, till exempel länder och kommuner. Fördelningen åskådliggörs i ett format som kallas koldioxidbudget.

Säters kommun har tagit hjälp av Klimatsekretariatet och klimatforskare vid Uppsala universitet för att, i en koldioxidbudget, beräkna hur mycket som kan släppas ut i Säters kommuns geografiska område och samtidigt ta proportionerligt ansvar till Parisavtalet. Den visar vilken minskningstakt av utsläpp som är nödvändig för att anpassa Säters kommun till koldioxidbudgeten. Den visar även en fördelning av hur stor del av utsläppen som kommer från olika utsläppskällor. Koldioxidbudgeten finns visualiserad på hemsidan https://www.climatevisualizer.com/sater och består även av en rapport som är tillgänglig på Säter kommuns hemsida.

Beräkningarna i koldioxidbudgeten i februari år 2025 visar att Säters kommun kan släppa ut ytterligare maximalt 159 806 ton koldioxid och den visar en nödvändig utsläppsminskningstakt på minst 17 procent per år de närmaste åren för att nå Parisavtalet och Sveriges klimatmål.

Med det sättet vi lever i Säters kommun år 2025 så förbrukar vi en femtedel av den kvarvarande utsläppsbudgeten varje år. Det betyder att hela budgeten är förbrukad år 2030 och vi har fem år på oss att ställa om hela samhället till noll utsläpp av växthusgaser. Ju fler åtgärder som görs nu för att minska utsläppen, desto längre kommer budgeten att räcka, vilket ger mer tid för hela samhället att ställa om. Sveriges klimatmål säger att vårt nettoutsläpp av växthusgaser ska vara noll senast år 2045.

Om mer koldioxid släpps ut i Säters kommun än vad koldioxidbudgeten medger behöver det kompenseras med ännu högre minskningstakt kommande år. Nödvändig minskningstakt kan därför förändras år från år beroende på vilken mängd koldioxid som finns kvar i budgeten.

Konsumtion bidrar med en stor mängd koldioxidutsläpp. I koldioxidbudgeten syns dock bara de varor som producerats och transporterats inom Säters kommuns geografiska område. Den största delen av varor som konsumeras i Säters kommun tillverkas och transporteras i andra geografiska områden och syns därför inte i Säters koldioxidbudget. Schablonvärden är tillagda för utrikes flygtrafik och utrikes sjöfart, utöver det har vi idag inget bra sätt att mäta konsumtionens bidrag till koldioxidutsläppen.

Denna miljö- och klimatpolicy slår fast att alla nämnder i Säters kommun och kommunens bolag ska verka för följande färdriktningar:

- **Att minskningstakten av koldioxidutsläpp i Säters geografiska område sker i enlighet med koldioxidbudgeten, som för år 2025 är minst 17 procent minskning per år.**

- **Att koldioxidutsläpp som orsakas pga. konsumtion minskar i motsvarande takt, trots att det inte visas i koldioxidbudgeten för Säters geografiska område.**

- **Att nå Sveriges miljömål som alla påverkar naturen och klimatet på olika sätt, direkt och/eller indirekt. Åtgärder för följande miljömål prioriteras:**

    - **Begränsad klimatpåverkan**
    - **Grundvatten av god kvalitet**
    - **God bebyggd miljö**

6.4 Regional och nationell uppföljning

Regional uppföljning av miljömålen görs av Länsstyrelsen. De redovisar årligen en uppföljning av miljömålen med bedömningar och beskrivningar av miljötillstånd och miljöarbetet i länet.

RUS, Regionalt Uppföljningssystem, samordnar och utvecklar uppföljningsarbetet kopplat till miljömålsuppdraget i samverkan med Länsstyrelsen, Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen, Havs- och vattenmyndigheten och andra myndigheter.

Den regionala årliga uppföljningen och andra myndigheters uppföljning är underlag till den nationella uppföljningen som lämnas till regeringen av Naturvårdsverket.

Ett stort antal indikatorer till den regionala och kommunala uppföljningen av miljömålen finns tillgängliga i Kolada. Rådet för främjande av kommunala analyser, RKA, har uppdraget att stödja kommuner och regioners uppföljning av Agenda 2030 och de tillhandahåller statistik i databasen Kolada.

7 Hänvisningar

Mer information om miljömål, koldioxidbudget och uppföljning finns på dessa hemsidor:

- **www.regeringen.se/regeringens-politik/globala-malen-och-agenda-2030/**
  - Regeringskansliets information om globala hållbarhetsmålen, Agenda 2030.

- **www.naturvardsverket.se/om-miljoarbetet/**
  - Naturvårdsverkets beskrivning av miljöarbete i Sverige, EU och internationellt.

- **www.sverigesmiljomal.se**
  – Fördjupning av miljömålen, preciseringar, indikatorer och förslag på åtgärder till kommuner och företag.
  Hemsidan drivs av Naturvårdsverket i samarbete med Boverket, Havs- och vattenmyndigheten, Jordbruksverket, Kemikalieinspektionen, Skogsstyrelsen, Sveriges geologiska undersökning, Strålsäkerhetsmyndigheten samt länsstyrelserna.

- **www.climatevisualizer.com/sater**
  - Visualisering av Säters koldioxidbudget

- **storage.googleapis.com/klimatsekretariatet-static/rapporter/sater/koldioxidbudget-sater-2024-04-16.html**
  - Rapport Säters Koldioxidbudget, gjord av Klimatsekretariatet.

- **www.rus.se**
  – Regional årligt uppföljning av Sveriges miljömål, med bedömningar och redovisningar av miljötillstånd och miljöarbetet i länen.

- **www.kolada.se**

– Databas med nyckeltal som kan användas för jämförelser och analys av miljötillstånd i kommuner och län.

8 Miljö- och klimatplanen ersätter

Miljö- och Klimatpolicyn ersätter styrdokumenten:

- Plan för klimatneutralitet
- Miljöpolicy, miljömål

2021-10-28

Plan för klimatneutralitet

med Åtgärdsplan

SÄTERS KOMMUN

SÄTERS KOMMUN

Dokumentinformation

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Omfattar
Plan för klimatneutralitet	Plan	Säters kommunkoncer
Dokumentägare	Dokumentansvarig	Publicering
Kommundirektör	Miljösamordnare	sater.se Författningssamling
Beslutsinstans	Beslutad	Diarienummer
Kommunfullmäktige	2021-10-28, § 116	KS2021/0011

Författningsstöd
Revidering
Bör revideras senast
2023

SÄTERS KOMMUN

Innehåll

1 Inledning 4

1.1 Varför behöver vi bli klimatneutrala 4

1.2 Koldioxidbudget 5

1.3 Övergripande mål 6

1.4 Förutsättningar 6

1.5 Genomförande och uppföljning 7

1.5.1 Utbildning 7

1.6 Målkonflikter och budget 7

2 Åtgärder 8

2.1 Insatsområden och delmål 8

2.2 Fordon och transporter 8

2.3 Byggnader och anläggningar: byggande, underhåll och uppvärmning 10

2.4 Livsmedel 12

2.5 Konsumtion 14

2.6 Avfall 15

2.7 Klimatkommunikation 17

2.8 Klimatsmart samhällsplanering 18

2.9 Gröna finanser 19

3 Ekonomiska konsekvenser 20

1 Inledning

Kommunfullmäktige i Säters kommun har beslutat att ta fram en handlingsplan för att nå klimatneutralitet senast år 2040 inom de områden som kommunen har rådighet över. Detta är en del av det strategiska miljömålet för Säters kommun och har tonvikt på att stödja målet ”Begränsad klimatpåverkan” i det svenska miljömålssystemet samt Agenda 2030:s mål 13 ”Bekämpa klimatförändringarna”. Planen berör även andra nationella mål och omfattar hela kommunkoncernen.

1.1 Varför behöver vi bli klimatneutrala

Koldioxid och andra så kallade växthusgaser som vi människor släpper ut i atmosfären från olika verksamheter gör att det globala klimatet blir varmare. Förbränning av fossila bränslen som till exempel olja, kol och naturgas för el- och värme, i industriprocesser och för transporter svarar för det största bidraget till klimatförändringen både i Sverige och världen i stort. Den förstärkta växthuseffekten leder till att jordens medeltemperatur stiger.

Den senaste tioårsperioden har varit den varmaste som uppmätts de senaste 150 åren, det vill säga så långt tillbaka som det finns tillförlitliga mätdata över den globala medeltemperaturen. Temperaturökningen orsakar förändringar i klimatet med successivt allvarligare och mer svåröverblickbara konsekvenser för ekosystem och biologisk mångfald runt om i världen, liksom för människors samhällen och försörjningsmöjligheter.

För att minska riskerna bedöms det vara nödvändigt att begränsa ökningen av den globala medeltemperaturen till långt under två grader jämfört med den förindustriella nivån, med ansträngningar för att stanna under 1,5 grader. Uppvärmning utöver en sådan nivå ökar riskerna för konsekvenser som är oåterkalleliga, såsom utrotning av arter, eller i alla fall svåra att vända i tusenåriga tidsperspektiv, såsom destabiliseringen av inlandsisar och den havsnivåhöjning detta orsakar. Temperaturökningen vid våra nordliga breddgrader går fortare än i världen i genomsnitt. Effekterna kan till exempel bli omfattande för jord- och skogsbruket, liksom för naturliga ekosystem. Källa Sveriges miljömål (8 miljömålsmyndigheter och Länsstyrelserna)

I december 2015 enades världens länder om ett nytt klimatavtal det så kallade Parisavtalet. Avtalet innebär bland annat att den globala temperaturökningen ska hållas långt under 2 grader och vi ska jobba för att den ska stanna vid 1,5 grader. År 2019 hade temperaturen i världen ökat med 1,2 grad C och i Sverige med 2,1 grad C jämfört med förindustriell tid (1880-1899). Källa Gisstemp/Nasa/SMHI.

Koncentrationen av växthusgaser i atmosfären har stigit till nivåer utan motsvarighet under åtminstone de senaste 800 000 åren. Koncentrationen av koldioxid har ökat med 40 procent sedan förindustriell tid, i första hand till följd av förbränning av fossila bränslen och i andra hand på grund av förändrad markanvändning. Källa Naturvårdsverket

Arbetet med att bekämpa klimatförändringarna måste bedrivas både globalt, nationellt och lokalt och där har varje kommun och varje person en viktig roll. I Säters kommun bidrar arbetet med kommunens strategiska miljömål till detta. Det är också ett av de 17 målen i Agenda 2030. Planen ska gälla både internt med kommunens egna verksamheter och externt med aktiviteter mot civilsamhället.

1.2 Koldioxidbudget

För att jordens temperatur inte ska öka med mer än Paris-avtalets 1,5 grader eller maximalt 2 grader så finns det bara en viss mängd koldioxid kvar att släppa ut. Den mängden ska alla jordens stater dela på. Det räcker alltså inte att bli klimatneutral till ett visst år utan det är helt avgörande att utsläppen minskar omgående och snabbt annars är budgeten förbrukad inom ett fåtal år. FN:s mellanstatliga klimatpanel IPCC tar med hjälp av tusentals forskare världen över fram rapporter och underlag som visar de senaste uppdateringarna om klimatläget samt specialrapporter t.ex. om hur haven påverkas eller om skillnaden mellan 1,5 grader och 2 graders temperaturhöjning. Svensk kontaktpunkt mot IPCC är SMHI och där kan man också få mer information.

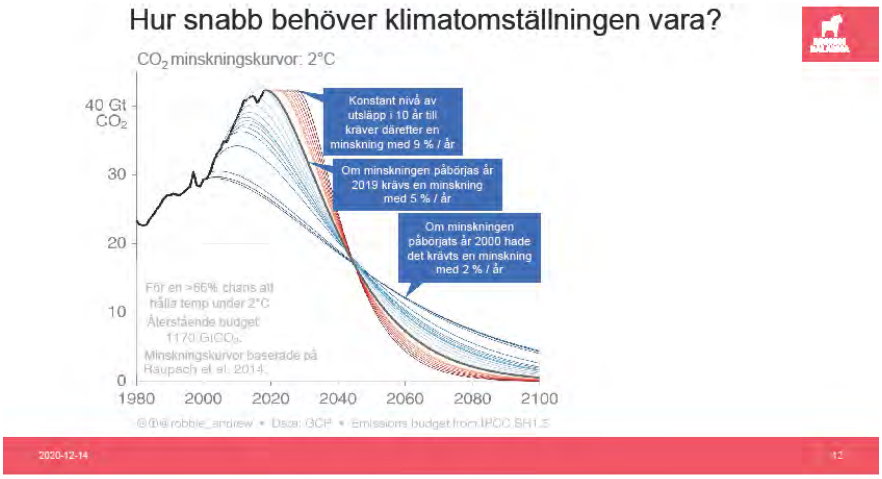

1.3 Övergripande mål

Förvaltningen Säters kommun ska vara klimatneutral senast år 2040. Det innefattar både förvaltningens egna utsläpp i den geografiska kommunen och utsläpp som förorsakas av förvaltningens konsumtion. Till år 2030 ska Säters kommun vara klimatneutral med avseende på förvaltningens egna utsläpp inom kommunens geografiska område och utsläppen som förorsakas av konsumtion ska minst ha halverats. Målet gäller även för kommunägda bolag. Detta gäller all verksamhet som kommunen har rådighet över.

Säters kommun ska bidra till arbetet med att minska hela den geografiska kommunens utsläpp till under 1 ton CO2-ekvivalenter/år och innevånare till år 2040 genom insatser på informationsområdet, utbildning, samhällsplanering och kontakter med näringslivet. De konsumtionsbaserade utsläppen i Sverige var 2018 ca 8 ton/person. (Naturvårdsverket)

1.4 Förutsättningar

Säters kommun arbetar redan idag för att minska klimatutsläppen inom områden som kommunens bilar och byggnadsbeståndet. Fastigheterna värms med fjärrvärme och träpellets. Krav på fossilfria transporter är också ställda i ett antal upphandlingar. Denna plan ska vara ett stöd för att strukturera det arbetet och för att kunna följa upp att utvecklingen går tillräckligt snabbt för att Säters kommun ska bidra till att Parisavtalet uppfylls.

Åtgärderna rör dels kommunförvaltningens egna utsläpp, både gällande utsläpp i det geografiska området och de utsläpp som orsakas av förvaltningens konsumtion och dels åtgärder som kan underlätta för civilsamhället att bidra till målet klimatneutralitet. Det kan då röra sig om åtgärder i skolan, i samhällsplaneringen eller i olika insatser med medborgare och företagare.

Att få ner utsläppen till noll är troligen inte möjligt utan det måste kompletteras med åtgärder som binder koldioxid för att kunna nå klimatneutralitet. Åtgärder för att binda koldioxid får inte ersätta åtgärder som syftar till att minska utsläpp av koldioxid.

För vissa parametrar finns tydliga alternativ redan idag. För andra, främst på konsumtionsområdet så kommer det att behövas dels ett arbete med att t.ex. byta ut eller ta bort produkter och dels ibland att invänta att klimatneutralt producerade varor ska komma ut på marknaden. En plan för att bli klimatneutral är därför ett levande dokument som måste uppdateras och utvecklas. För att uppnå målet behövs både samarbete mellan sektorer och enheter och att varje verksamhet tar med sina insatser för att nå klimatneutralitet i sitt målarbete.

1.5 Genomförande och uppföljning

Kommunstyrelsen har huvudansvaret och samtliga nämnder och styrelser ska i sitt målarbete och sin ordinarie verksamhetsplanering identifiera och prioritera de åtgärder som behöver genomföras inom sina respektive verksamhetsområden. Miljö- och klimatfrågorna ska vara integrerade i verksamheternas planering. Uppföljning för kommunen som helhet görs via ett årligt klimatbokslut grundat på GHG-protokollet (Green house gas protocol) som är en erkänd internationell standard för att mäta utsläpp av klimatgaser eller motsvarande extern standard. Varje sektor/enhet rapporterar sin måluppfyllelse enligt gällande rutiner. (till exempel i Hypergene). För att kunna rapportera utsläppen orsakade av konsumtion behöver metoder tas fram efter hand eftersom det rör sig om en så stor mängd olika varor och tjänster.

Data för att följa utsläppen i den geografiska kommunen tas från nationell och regional statistik. För att kunna utvärdera konsumtionens klimatpåverkan behövs ett system för uppföljning som löpande analyserar inköpens påverkan.

Det är viktigt att arbetet med att nå klimatmålen inte äventyrar andra viktiga miljömål såsom biologisk mångfald.

Planen ska uppdateras minst en gång per mandatperiod.

I bilagan ”Åtgärder för klimatneutralitet” framgår åtgärderna år från år och huvudansvariga/delansvariga verksamheter. Åtgärdsplanen ska uppdateras vartannat år med start 2023.

1.5.1 Utbildning

För att nå målet kommer det att krävas att alla anställda och förtroendevalda har en gedigen förståelse för vad som krävs och vilka konsekvenserna kan bli om temperaturökningen fortsätter. I det ordinarie arbetet i verksamheter och nämnder kommer styrdokumenten att vara ett underlag men förutsättningen för att nå framgång är att varje persons arbete och varje beslut genomsyras av en kunskap om hållbarhetsfrågorna, det ska ”sitta i ryggmärgen”. Här behövs en stor utbildningsinsats som med fördel kopplas till arbetet med Agenda 2030.

1.6 Målkonflikter och budget

I många fall samverkar klimatmålet med andra mål. Att vara resurssnål och återanvända är positivt för både klimatet och den ekonomiska hållbarheten. Att gå eller cykla i stället för att ta bilen eller att öka andelen grönt i maten är bra både för klimatet och hälsan. Energieffektivisering ger lägre driftskostnader förutom klimatnyttan.

Ibland uppkommer ändå målkonflikter och för att kunna genomföra planen behöver då klimatmålet prioriteras eftersom de ekologiska, sociala och ekonomiska konsekvenserna av en temperaturökning utan kontroll är oerhört stora. Åtgärderna måste därför kopplas till budgetarbetet.

När de nya budgetarna diskuteras och beslutas ska de olika posterna utvärderas för att säkerställa att klimatmålet är beaktat. Posterna i investeringsbudgeten ska stödja klimatmålet i alla relevanta fall.

2 Åtgärder

2.1 Insatsområden och delmål

Följande insatsområden är viktiga för att nå klimatneutralitet:

- Fordon och transporter
- Byggnader: Byggande, underhåll, uppvärmning
- Livsmedel
- Konsumtion och återbruk förutom ovanstående
- Avfall
- Klimatfokus i skola/förskola, klimatkommunikation med Säterbor, företag och organisationer
- Klimatsmart samhällsplanering
- Gröna finanser

För vissa av ovanstående områden finns redan styrdokument som visar vägen.

2.2 Fordon och transporter

Säters kommun använder ett antal personbilar och arbetsfordon, antingen egna eller leasade. Kommunen köper också många tjänster såsom transport av avfall, bergmaterial, varutransporter, snöröjning och schaktarbeten. Det finns flera förnyelsebara drivmedel på marknaden idag, t.ex. el eller biogas och vätgas är under utveckling. Alla fossila bränslen måste fasas ut så fort som möjligt och vid användning av biodiesel är det viktigt att råvaran inte medför klimatutsläpp.

Att tjänsteresor i första hand sker med kollektivtrafik och att flygresor undviks är också viktigt.

Styrdokument: *Fordonspolicy för Säters kommun och Säterbostäder AB, Resepolicy*

Beslutade mål i policyn: *Senast 2025 ska samtliga fordon vara möjliga att köra på fossilfria bränslen och senast år 2030 ska alla fossila bränslen vara utfasade. Alla fordon ska så snart det är möjligt framföras fossilfritt.*

Åtgärder i denna plan:

- Enligt beslutad fordonspolicy får endast fordon som kan framföras med fossilfria drivmedel införskaffas. Inköpt biodiesel får inte innehålla palmolja eller PFAD (en biprodukt vid tillverkning av palmolja).
- Krav på förnyelsebara drivmedel ställs i alla upphandlingar där det är relevant. Biodrivmedel får inte innehålla palmolja eller andra råvaror som kommer från ohållbart skogsbruk.
- Utveckling av vätgas och ev. andra elektrobränslen följs och implementeras efter hand.
- En gemensam bilpool utreds för att kunna minimera antalet fordon och för att ha en kommungemensam expertis på fordon.
- En ny resepolicy tas fram där vikten av resfria möten och användande av kollektivtrafik poängteras.

Arbetet relaterar till de nationella miljömålen:

- Begränsad klimatpåverkan
- Frisk luft
- Giftfri miljö
- God bebyggd miljö

Arbetet relaterar till följande Agenda 2030 mål:

- Bekämpa klimatförändringarna
- Hållbar energi för alla
- Hållbar industri, innovationer och infrastruktur
- Hållbara städer och samhällen

Uppföljning: Indikatorer för uppföljning är inköp av fossila drivmedel, andel fossilfria bilar i egen fordonsflotta och klimatpåverkan från inköpta tjänster.

Prognos: Idag finns endast ett fåtal laddbara fordon i kommunens ägo men flera avtal avseende köpta transporter kräver fossilfri drift. Drivmedel i egna fordon och upphandlade tjänster bedöms kunna vara klimatneutrala senast till 2030. För möjligheten till inköp av fordon som framställs på ett klimatneutralt sätt saknas prognos idag.

2.3 Byggnader och anläggningar: byggande, underhåll och uppvärmning

Byggnader är en viktig del av kommunens verksamhet både som verksamhetslokaler inom kommunen och som bostäder inom Säterbostäder AB. Byggnaders miljöpåverkan gäller både uppvärmning, driftel, nybyggnation och renovering/underhåll. Idag används inga fossila bränslen (oljepannor) vid uppvärmning och den upphandlade elkraften är förnyelsebar. Fjärrvärme och pelletseldning medför ändå viss klimatpåverkan via t.ex. förbränning av fossilt bränsle tidvis, transport, produktion mm. För att nå klimatneutralitet krävs energieffektivisering i befintligt byggnadsbestånd, utbyggnad av solceller eller annan förnyelsebar energi inklusive lagringsmöjligheter, högsta möjliga energiprestanda vid nybyggnader, lägsta möjliga klimatbelastning från materialet vid nybyggnader och inte minst prioritering av ombyggnad och förbättringar framför nybyggnad vid nya eller förändrade behov.

Styrdokument: *Strategi för hållbart byggande*

Beslut i strategin i kort sammandrag: *Trä är alltid förstahandsalternativ, SGBC:s Miljöbyggnad Silver är utgångspunkten för energikrav, lokal energiproduktion ska installeras där det är möjligt, inköpt el ska vara förnyelsebar, lång livslängd och låg klimatpåverkan ska eftersträvas.*

Åtgärder i denna plan:

- Strategin ska implementeras och riktlinjer/checklistor tas fram. Kraven i strategin ska beaktas i alla framtida upphandlingar. Vid nybyggnation är kravet noll- eller plusenergihus.
- En energikartläggning av alla byggnader ska göras och de åtgärder som framkommer för att minimera energiförbrukningen ska budgeteras för att vara utförda senast 2030.

- All planering med anledning av utökade eller förändrade behov ska i första hand lösas med ombyggnader och förbättring av befintliga lokaler. När nybyggnation är nödvändig ska kravet på trä och klimatneutralitet finnas med från projektets start. Gäller även inhyrda lokaler eller lokaler som byggs av andra för kommunens räkning.
- Alla kommunkoncernens byggnadsytor som har bra förutsättningar för elproduktion ska utnyttjas till det senast 2030 genom installation av solceller eller motsvarande.
- Tekniken i gatubelysningsanläggningen förnyas för minsta möjliga miljöpåverkan. Belysningsanläggningen ses över i enlighet med riktlinjer för gatubelysning i syfte att belysa på rätt ställen. Alla sektorer och enheter ska arbeta för att minimera sin energiförbrukning
- Utveckla arbetet med livscykelanalyser

Arbetet relaterar till de nationella miljömålen:

- Begränsad klimatpåverkan
- Giftfri miljö
- God bebyggd miljö

Arbetet relaterar till följande Agenda 2030 mål:

- Bekämpa klimatförändringarna
- Hållbar energi för alla
- Hållbara städer och samhällen
- God hälsa och välbefinnande
- Hållbar konsumtion och produktion

Uppföljning: Mängd inköpt el och fjärrvärme. Nya installerade förnyelsebara energikällor. Andel nybyggnadsprojekt och större renoveringar som genomförts i trä och enligt Miljöbyggnad silver eller motsvarande. Att mäta klimatpåverkan av underhåll och reparationer är ett utvecklingsprojekt på grund av den stora bredden av åtgärder och material.

Prognos: Det här är ett stort område. Byggbranschen har gjort en färdplan mot fossilfrihet och där satt målet noll nettoutsläpp av växthusgaser till år 2045 och en minskning med 50% till år 2030. Säters kommun har ju redan kommit en bit på väg och borde klara en snabbare takt. Utmaningar är bland annat investeringar för att nå minimalt energibehov i samtliga byggnader samt att kunna skaffa klimatneutrala eller återvunna produkter och byggnadsmaterial. Att energieffektivisera och återvinna innebär dock också möjligheter till kostnadsbesparingar.

2.4 Livsmedel

Livsmedelproduktionen är ett av nyckelområdena både för att klara klimatproblematiken och den biologiska mångfalden. Djurhållning, fossila bränslen och avgång av klimatgaser vid markbearbetning bidrar till klimatpåverkan. Att minska matsvinnet är också nödvändigt. Att öka andelen vegetabiliska livsmedel, minska transporter och välja säsongsanpassade råvaror är viktiga parametrar. Kommunen arbetar idag med projekt mot matsvinn och med att erbjuda vegetariska alternativ i skolan. Att underlätta för lokala leverantörer att lämna anbud är också en viktig målsättning.

Styrdokument: *Livsmedelsstrategi, Gemensamma riktlinjer för mat och måltider i Dalarnas län*

Beslut i strategin i sammandrag: *Arbeta aktivt med matsvinn och energieffektivisering, öka andelen vegetabilier och använda kött som är valt utifrån kriterier som klimatsmart (t.ex. naturbeteskött, djuretiskt och lokalproducerat, samordna transporter, välja säsongsanpassade råvaror, öka andelen lokalt producerade livsmedel.*

Åtgärder i denna plan:

- Kraftiga åtgärder mot matsvinn. För klimatneutralitet måste matsvinnet i princip upphöra på sikt.
- Minska klimatbelastningen per måltid stegvis med bibehållande av näringsinnehåll och matglädje. Klimatpåverkan ska vara under 0.5 kg CO2-ekvivalenter per måltid senast år 2030.

- Inget kött köps från regioner där köttproduktionen innebär avskogning av värdefull naturmark. Vid upphandling är målsättningen att undvika att importerad soja där odlingen innebär avskogning av värdefull naturmark används i maten eller i djurfoder till kött som kommunen köper.

Arbetet relaterar till de nationella miljömålen:

- Begränsad klimatpåverkan
- Ingen övergödning
- Ett rikt odlingslandskap

Arbetet relaterar till följande Agenda 2030 mål:

- Bekämpa klimatförändringarna
- God hälsa och välbefinnande
- Hållbar konsumtion och produktion

Uppföljning: Mätning av matsvinn, beräkning av kg CO2-ekvivalenter per måltid.

Prognos: Jordbruksverket har beräknat att jordbrukets utsläpp av växthusgaser kan minska med 30% till år 2050. Det kommer då att vara en stor del av Sveriges utsläpp av koldioxid. Även om den prognosen skulle vara överdrivet negativ så är det svårt att se att livsmedel kommer att vara ett helt klimatneutralt område ens till år 2040. I lantbrukssektorns färdplan mot fossilfrihet anges som delmål år 2030 att drivmedel, torkning och värme ska vara 100% fossilfria. Det är ändå ett mycket viktigt område ur flera synvinklar.

2.5 Konsumtion

En kommun förbrukar ett mycket stort antal artiklar förutom det som tagits upp ovan. Huvudprincipen är att tillämpa cirkulär ekonomi, det vill säga att prioritera återanvändning i olika former. Det är engångsmaterial i plast och papper för vård och övriga behov, kontorsmaterial, IT-material, VA-material, böcker, leksaker, asfalt, byggmaterial inom många olika kategorier, sopkärl, kemtekniska artiklar, gatubelysning, pumpar, mätinstrument och mycket, mycket mer.

För att kunna kvantifiera en ungefärlig klimatbelastning av dessa åtskilliga tusen olika artiklar krävs ett utvecklingsarbete. Bokföringen av varor i ekonomisystemet skulle behöva utvecklas så att en uppföljning av klimatbelastning, åtminstone översiktligt, blir möjlig och vid upphandling måste krav ställas på att leverantörerna har klimatdata på sina produkter. Några hållpunkter kan ändå vara:

- Plastbanta, rangera ut fossil plast
- Minimera användande av engångsartiklar
- Återbruk, köp begagnat eller av återvunnet material
- Köp varor med lång livslängd och sådant som går att reparera och där reservdelar finns
- Upphandla en funktion i stället för en produkt

Styrdokument: *En ny Upphandlingspolicy för UHC-kommunerna är antagen i Säter 20210225.*

Åtgärder i denna plan:

- Ta fram riktlinjer för upphandling som ett komplement till Upphandlingspolicyn med beaktande av ovanstående punkter. I riktlinjerna ska krav på återbruk och klimatprestanda framgå.
- Starta ett projekt för att fasa ut plast och engångsmaterial
- Utreda hur användning av IT-material kan bli maximalt resurssnålt
- Anpassa konteringsförfarande för att ge möjlighet till uppföljning
- Installera ett system för att kunna följa upp konsumtionens klimatpåverkan

Arbetet relaterar till de nationella miljömålen:

- Begränsad klimatpåverkan
- Beroende på utformning av policy och riktlinjer kan många fler mål beröras

Arbetet relaterar till följande Agenda 2030 mål:

- Bekämpa klimatförändringarna
- Beroende på utformning av policy och riktlinjer kan många fler mål beröras

Uppföljning: Förbrukning av engångsmaterial och fossila material i den mån det är möjligt. Utveckling krävs.

Prognos: Det finns goda möjligheter till förbättring med högre krav på återbruk, utbyte av plast mot papper eller bioplast och att kräva reparationsmöjligheter vid inköp av t.ex. kläder och IT-material. Flera kommuner driver plastbantningsprojekt. Det är svårt att förutsäga när alla produkter vi använder kan finnas i klimatneutral upplaga eller fasas ut.

2.6 Avfall

Kommunens verksamheter genererar avfall och kommunen är också ansvarig för omhändertagande av hushållens avfall. Vad gäller det egna avfallet inom kommunens förvaltning ska allt som är möjligt att återanvända eller återvinna källsorteras. Trots allt kommer det att uppstå avfall till förbränning och då bör det vara tillverkat av förnyelsebart material. Svårare att styra är den klimatbelastning som uppstår i hushållen. Kommunens uppgift blir där att informera och att underlätta för hushållen att källsortera.

Styrdokument: *Kommunal plan för avfallsförebyggande och hållbar avfallshantering. Framtagen tillsammans med Borlänge och Faluns kommuner.*

Mål: *Planen innehåller nio övergripande mål och ett stort antal åtgärder*

Åtgärder i denna plan:

- Alla sektorer och enheter inför eller förbättrar källsortering i den egna verksamheten
- Upphandla all avfallshantering enligt målet för klimatneutralitet. Här ingår både transporter och slutbehandling.
- Införa ett utökat system för hushållens källsortering i fastighetsnära läge om inte producenterna får det ansvaret

Arbetet relaterar till de nationella miljömålen:

- Begränsad klimatpåverkan
- Giftfri miljö
- God bebyggd miljö

Arbetet relaterar till följande Agenda 2030 mål:

- Bekämpa klimatförändringarna
- Hållbara städer och samhällen

Uppföljning: Avfallsplanen är gemensam för Säter, Borlänge och Falun och innehåller ett antal indikatorer som följs upp.

Prognos: Klimatbelastningen från avfall kommer bland annat från förbränning och transport av avfall. Fossilfri transport kan krävas vid upphandling och det avfall som uppstår inom den kommunala verksamheten kan bli klimatneutralt om de inköpta varorna är gjorda av förnyelsebara material. Återanvändning och återvinning ska i den cirkulära ekonomin ge minimala avfallsmängder. Däremot har kommunen ingen direkt rådighet över hushållens avfall utan kan där arbeta med förbättrade insamlingssystem och information.

2.7 Klimatkommunikation

Även inom de områden där kommunen inte har direkt rådighet kan olika typer av kommunikation och projekt som kommunen driver medverka till att det geografiska området Säters kommun blir mer klimatsmart. Det gäller till exempel skola och förskola, näringslivskontor, bibliotek/kultur och kommunens kommunikation utåt via hemsida och sociala medier. Vid miljötillsyn kan energi- och klimatfrågor lyftas. Kommunen kan också föregå med gott exempel som kan inspirera både anställda och olika grupper av kommuninvånare. Samarbete med andra kommuner och andra aktörer är viktigt.

Åtgärder i planen:

- Prioritera aktiviteter med klimatperspektiv i skola och förskola
- Informera företrädare för näringslivet om klimatarbete och underlätta erfarenhetsutbyte dem emellan
- Informera om solceller, elbilar mm. och olika stöd för minskad klimatpåverkan
- Projekt och evenemang inom bibliotek/kultur med klimatfokus
- Behandla klimatfrågan vid miljötillsyn där det är relevant
- Utbilda samtliga anställda och förtroendevalda i klimatkunskap

Arbetet relaterar till de nationella miljömålen:

- Begränsad klimatpåverkan
- Beroende på projekt så kan fler mål beröras

Arbetet relaterar till följande Agenda 2030 mål:

- Bekämpa klimatförändringarna
- Beroende på projekt så kan fler mål beröras

Uppföljning: Årets åtgärder i respektive sektor beskrivs i måluppföljningen.

2.8 Klimatsmart samhällsplanering

Kommunen kan arbeta för minskad klimatbelastning i samhällsplaneringen. Exempel på det kan vara att underlätta för cyklister, gångtrafikanter eller kollektivtrafikens resenärer. Man kan också placera samhällsnyttiga verksamheter som förskolor mm. på ett sådant sätt att de är lätta att nå utan bil och man kan införa bilfria zoner.

Styrdokument: Det övergripande dokumentet är Översiktsplanen och fördjupade översiktsplaner.

Åtgärder i planen:

- Utveckla formerna för klimatarbetet när Översiktsplanen för Säters kommun uppdateras.
- Beakta och prioritera frågan om klimatneutralitet i allt planarbete. Exempel på det kan vara att prioritera gående och cyklister framför biltrafik, minimera ytorna för parkering och behålla och utöka de gröna delarna i tätorterna.
- Ta fram en trafikstrategi i syfte att planera för och stimulera ett hållbart trafiksystem. Görs lämpligen som en del av översiktsplanearbetet.

Arbetet relaterar till de nationella miljömålen:

- Begränsad klimatpåverkan
- Beroende på projekt/plan så kan fler mål beröras

Arbetet relaterar till följande Agenda 2030 mål:

- Bekämpa klimatförändringarna
- Beroende på projekt/plan så kan fler mål beröras

Uppföljning: Åtgärder i samhällsplaneringen för att minska klimatpåverkan redovisas i måluppföljningen.

2.9 Gröna finanser

Kommunen bör klimatsäkra kapitalförvaltningen genom att göra hållbara placeringar av sina tillgångar. Man kan också undersöka möjligheten att ta s.k. gröna lån. Ur klimatsynpunkt är det förstås viktigt att inte ha pengar placerade i den fossila industrisektorn. Inköp och investeringar som har hög inköpskostnad men låg kostnad totalt eller kort återbetalningstid under sin livslängd ska inte missgynnas i budgetarbetet. Det kan t.ex vara både ekologiskt och ekonomiskt fördelaktigt att låna pengar till energibesparande investeringar.

Åtgärder i den här planen:

- Säkerställ att kommunens kapitalförvaltning är hållbar ur ett klimatperspektiv
- Utred hur lång livslängd och LCC (analys av livscykelkostnad) kan beaktas i budgetarbetet

Arbetet relaterar till de nationella miljömålen:

- Begränsad klimatpåverkan
- Beroende på placeringskrav så kan fler mål beröras

Arbetet relaterar till följande Agenda 2030 mål:

- Bekämpa klimatförändringarna
- Beroende på placeringskrav så kan fler mål beröras

Uppföljning: Placeringarnas hållbarhetsindex redovisas i måluppföljningen

3 Ekonomiska konsekvenser

Den totala effekten är svårbedömd eftersom det finns flera olika sätt att arbeta och eftersom både utveckling av nya material och tjänster och förändrade styrmedel kommer att påverka utfallet över tid. Det diskuteras år 2020 mycket om en ”grön” återstart efter Covid 19, det vill säga att skatter, bidrag och andra styrmedel bör gynna klimatsmarta förhållningssätt. Det återstår dock att se hur snabbt systemet kan förändras. EU:s program för klimatneutralitet ”The European green deal” ska bidra med minst 100 miljarder euro under perioden 2021 – 2027 vilket visar att klimatfrågan tas på allvar i EU. Rent generellt gynnar ett fokus på resurshushållning både ekologisk och ekonomisk hållbarhet. Åtgärderna som berör kommunikation, samhällsplanering och finanser beräknas inte få några ekonomiska konsekvenser av större betydelse även om en viss ökning av resurserna kan behövas.

Fordon och transporter: Inga betydande konsekvenser av att byta ut befintlig egen fordonsflotta. Även om elbilar är dyrare i inköp så visar undersökningar att de är billigare över livscykeln och gasbilar bedöms inte ge någon kostnadsförändring. Inköpta transporter drivs redan idag till stor del med förnyelsebara drivmedel. Kostnaden för dessa beror i stor utsträckning på hur styrmedlen med avseende på skatter och bidrag kommer att utformas. En extra resurs för att hantera bilinnehavet ger en ökad kostnad men också en förväntad kostnadsbesparing bland annat genom att antalet fordon minskas.

Byggnader och anläggningar: Energieffektiviseringsprojekt i både byggnader och anläggningar medför en ökad investeringskostnad men en minskad driftkostnad. Samma gäller investering i egen produktion med hjälp av till exempel sol eller värmepumpar. Att effektivisera ytanvändning i byggnader och minimera nybyggande förväntas ge minskade kostnader.

Livsmedel: Minskat matsvinn och klimatsmarta måltider förväntas ge minskade kostnader. Utbyte av engångsmaterial kan ge en ökad kostnad initialt men med de beslutade och planerade styrmedel som finns så bedöms det inte ge stor påverkan långsiktigt.

Konsumtion: Ett brett område med många olika produkttyper. Generellt ger återbruk möjlighet till sänkta kostnader. Inköp av utrustning med lång livslängd och möjlighet till komplettering och reparationer kan ge högre inköpskostnad och samma eller lägre livscykelkostnad. För många produkter är det troligt att framtida styrmedel och framtida produktutveckling kommer att vara avgörande för kostnaden att byta till klimatsmarta alternativ.

Avfall: Projekt som drivs inom VA/Renhållningsenheten finansieras av taxan. Ett utökat system för fastighetsnära insamling innebär troligen en kostnadshöjning men en högre servicegrad. Förbättrad källsortering i verksamheterna kan innebära kostnader för sorteringskärl men minskade avfallshanteringskostnader.

Övrigt: Extra resurser för utbildning av personal och förtroendevalda samt för kommunikation och projekt riktade mot civilsamhället och kommunens företagare kan behövas.

Åtgärder för klimatneutralitet Bilaga till ”Plan för klimatneutralitet” antagen av Kf 2021-10-28, § 116

Inriktningsmål

Insatsområde	År 2022	År 2023	År 2024-2025	Huvudansvarig/ medansvariga
Fordon och transporter	T1.Alla personbilar som köps in körs fossilfritt. Fossilfri drift av arbetsfordon införs så fort det är möjligt.	Alla personbilar som köps in körs fossilfritt. Fossilfri drift av arbetsfordon införs så fort det är möjligt.	Alla fordon som köps in körs fossilfritt. Minst 50% av personbilsflottan körs fossilfritt.	**Samtliga**
	T2.Laddplatser byggs ut efter behov. Det blir möjligt att tanka gas.	Laddplatser byggs ut efter behov.	Laddplatser byggs ut efter behov.	**Samhällsbyggnadssektorn**
	T3.Vid upphandlingar som kräver transport eller maskinarbete krävs i första hand förnyelsebara drivmedel utan palmoljeinslag.	Vid upphandlingar som kräver transport eller maskinarbete krävs i första hand förnyelsebara drivmedel utan palmoljeinslag.	Vid upphandlingar som kräver transport eller maskinarbete krävs förnyelsebara drivmedel utan palmoljeinslag. 100% av upphandlingarna.	**Alla upphandlande enheter**
	T4.En central bilpool utreds.	En central bilpool eller andra åtgärder med samma effekt genomförs enligt utredningens förslag.		**Kommunstyrelsesektorn/** alla sektorer

Insatsområde	**År 2022**	**År 2023**	**År 2024-2025**	**Huvudansvarig/** medansvariga
Byggnader och anläggningar	B1.Riktlinjer och checklistor för att implementera byggnadsstrategin tas fram. Byggnadsstrategin tillämpas vid ombyggnader, nybyggnation och underhåll.	Byggnadsstrategin tillämpas vid ombyggnader, nybyggnation och underhåll. Livscykelanalyser börjar användas.	Byggnadsstrategin tillämpas vid ombyggnader, nybyggnation och underhåll	**Fastighetsenheten/SB AB**
	B2.En energikartläggning görs av alla fastigheter med förslag på åtgärder för att minimera energiförbrukningen. Behoven budgeteras.	Fortsatt arbete med energieffektivisering. Minst 10% av förbättringsbehovet är bortbyggt.	Fortsatt arbete med energieffektivisering. Minst 40% av förbättringsbehovet är bortbyggt.	**Fastighetsenheten/SB AB**
	B3.En plan för utbyggnad av solceller och annan förnyelsebar energi ingår i ovanstående.	Solceller eller motsvarande installeras vid alla ombyggnader där det är relevant.	Solceller eller motsvarande installeras vid alla ombyggnader där det är relevant.	**Fastighetsenheten/SB AB**
	B4. Gatubelysningen byts till mer energieffektiv utrustning.		Gatubelysningen är helt utbytt.	**Gatuenheten**
	B5.All planering av nya lokalbehov sker med målet att minimera nybyggnadsarea och tillvarata befintliga byggnader.	All planering av nya lokalbehov sker med målet att minimera nybyggnadsarea och tillvarata befintliga byggnader.	All planering av nya lokalbehov sker med målet att minimera nybyggnadsarea och tillvarata befintliga byggnader.	**Samhällsbyggnadssektorn/** övriga sektorer med lokalbehov

Insatsområde	**År 2022**	**År 2023**	**År 2024-2025**	**Huvudansvarig/** medansvariga
Livsmedel	L1.Planering för att minska klimatbelastningen per portion görs och mål sätts upp för åren 2020 – 2025 utan att åsidosätta krav på näringsinnehåll, ekologiska råvaror och djurskyddshänsyn.	Fortsatt arbete med klimatsmarta måltider.	Fortsatt arbete med klimatsmarta måltider. Belastning per måltid är högst 1 kgCO2-e i snitt.	**Kostenheten/**Barn och utbildningssektorn/Socialsektorn Ett projekt i samarbete mellan kostenheten och deras kunder inklusive elever och boende/ representanter.
	L2.All upphandling av livsmedel präglas av målet om klimatneutralitet. Lokalproducerat och säsongsanpassat.	All upphandling av livsmedel präglas av målet om klimatneutralitet. Lokalproducerat och säsongsanpassat.	All upphandling av livsmedel präglas av målet om klimatneutralitet. Lokalproducerat och säsongsanpassat.	**Kostenheten**
	L3.Arbetet med matsvinn intensifieras i verksamheterna.	Nya mål och projekt för minskat matsvinn tas fram.	Matsvinnet är halverat jämfört med 2019.	**Barn och utbildningssektorn/Social-sektorn/**Kostenheten

Insatsområde	**År 2022**	**År 2023**	**År 2024-2025**	**Huvudansvarig/** medansvariga
Konsumtion	K1.Ta fram riktlinjer för miljömässigt hållbar upphandling med klimatkrav. Miljö- och klimatkrav ställs i alla upphandlingar där det är relevant.	Implementera de nya riktlinjerna och upphandla med fokus på fossilfrihet, återbruk och lång livslängd. Miljö- och klimatkrav ställs i alla upphandlingar där det är relevant. Klimatbelastning från konsumtion sjunker med minst 15% per år.	Miljö- och klimatkrav ställs i alla upphandlingar där det är relevant. Klimatbelastning från konsumtion sjunker med minst 15% per år.	**Samhällsbyggnadssektorn/** samtliga
	K2. Starta ett projekt för att rangera ut plast. Kartering och vidare arbete sektorsvis.	De nya kraven implementeras efterhand i upphandlingarna som görs.	Mängden upphandlad fossil plast har minskat med 50% eller är ersatt av återvunnen plast.	**Samtliga**
	K3.	Ett delprojekt i ovanstående hanterar material i vården.		**Socialsektorn**
	K4. Ett delprojekt i ovanstående hanterar IT-produkter.			**IT-enheten**
	K5.	Ett delprojekt i ovanstående hanterar produkter i kost och lokalservice.		**Samhällsbyggnadssektorn**
	K6. Bokföring anpassas till att kunna följa upp klimatpåverkan.			**Ekonomienheten/**alla sektorer
	K7.	Ett system för att kunna följa upp konsumtionens klimatbelastning installeras.		**Samhällsbyggnadssektorn**

Insatsområde	**År 2022**	**År 2023**	**År 2024-2025**	**Huvudansvarig/** medansvariga
Avfall	A1.Driva projekten i Avfallsplan. Måluppföljning och ev. nya åtgärder.	Driva projekten i Avfallsplan. Måluppföljning och ev. nya åtgärder.	Driva projekten i Avfallsplan. Måluppföljning och ev. nya åtgärder.	**VA/Renhållningsenheten/** övriga sektorer
	A2.Ta fram rutiner och skaffa den utrustning som behövs för fullständig källsortering på alla enheter.	Implementera rutinerna och komplettera utrustning vid behov.		**Alla sektorer**
	A3.Upphandla all avfallshantering enligt målet för klimatneutralitet.	Upphandla all avfallshantering enligt målet för klimatneutralitet.	Upphandla all avfallshantering enligt målet för klimatneutralitet.	**VA/Renhållningsenheten**
	A4. Fastighetsnära insamling		Införa fastighetsnära insamling av FTI-material om inte producenterna redan fått det ansvaret. I samarbete med Borlänge Energi.	**VA/Renhållningsenheten**

Insatsområde	År 2022	År 2023	År 2024-2025	Huvudansvarig/ medansvariga
Klimatkommunikation	KK1.Projekt inom skola/förskola	Projekt inom skola/förskola	Projekt inom skola/förskola	**Barn och utbildningssektorn**
	KK2.Projekt mot näringslivet	Projekt mot näringslivet	Projekt mot näringslivet	**Näringslivskontoret**
	KK3.Projekt inom kultur/bibliotek	Projekt inom kultur/bibliotek	Projekt inom kultur/bibliotek	**Kulturenheten**
	KK4.Information och kommunikation mot medborgarna En kommunikationsplan upprättas.	Kommunikationsenheten får i uppdrag att föra diskussioner med samtliga enheter inom kommunen om hur kommunikationen om omställningen för klimatneutralitet ska läggas upp utifrån enhetens uppdrag.	Information och kommunikation mot medborgarna	**Kommunstyrelsesektorn**
	KK5Inom miljötillsynen arbetas det med att uppmuntra företagen till ett agerande som är bra för klimat och miljö.	Inom miljötillsynen arbetas det med att uppmuntra företagen till ett agerande som är bra för klimat och miljö.	Inom miljötillsynen arbetas det med att uppmuntra företagen till ett agerande som är bra för klimat och miljö.	**Miljö- och byggenheten**
	En utbildningsinsats för samtliga anställda och förtroendevalda planeras. Utbildning av cheferna påbörjas.	Grundutbildning klimatkunskap för samtliga genomförs.	Årliga informations- och utbildningsinsatser.	**Personalenheten med stöd av miljösamordnare**
Samhällsplanering	Ha klimatneutralitet i fokus för alla delar av planen när Översiktsplanen för Säters kommun revideras.	Ha klimatneutralitet i fokus för alla delar av planen när Översiktsplanen för Säters kommun revideras		**Samhällsbyggnadssektorn**
	Beakta och prioritera frågan om klimatneutralitet i allt planarbete.	Beakta och prioritera frågan om klimatneutralitet i allt planarbete.	Beakta och prioritera frågan om klimatneutralitet i allt planarbete.	**Samhällsbyggnadssektorn**

Gröna finanser	Säkerställ att kommunens kapitalförvaltning är hållbar ur ett klimatperspektiv.			**Ekonomienheten**

Arbete år 2026 – 2030

En extra djupgående genomlysning av resultatet från perioden 2021 – 2025 görs och nya åtgärder vidtas efter behov. Under år 2026 – 2030 fortsätter arbetet för att år 2030 ha nått målet att kommunens egna verksamheter är klimatneutrala samt att klimatpåverkan från köpta varor och tjänster minst har halverats. Under arbetets gång kommer nya tekniker, nya material, ny lagstiftning och nya kunskaper om klimatförändringarna att komma. Arbetet med klimatneutralitet måste därför förändras kontinuerligt och åtgärdsplanen måste uppdateras regelbundet. I de fall det inte är möjligt att fullständigt få bort alla utsläpp kan klimatkompensation övervägas, men bara som en sista utväg.

Arbete år 2031 – 2040

Under år 2031 – 2040 ska alla kvarvarande utsläpp med fossilt ursprung fasas ut från hela den kommunala förvaltningens verksamhet och konsumtion. Åtgärder för klimatkompensation/infångande av koldioxid för att kompensera för de delar där utsläpp fortfarande förekommer (t.ex. livsmedel) ska planeras och genomföras.

Sammanställning av yttranden på internremiss av Miljö- och Klimatplan, hösten 2024

Synpunkter	Kommentar	Ändringar
Miljö- och Byggnämnden (förkortad text)		
Dokumentet bör heta Miljö- och klimatpolicy.	Enligt Säters dokument Styrdokumenttyper: - Plan = ska visa färdriktning, innehålla konkreta mål och riktlinjer. - Strategi = vägval och prioriteringar. Kan innehålla mål och uppdrag. - Policy = Anger förhållningssätt. Långsiktig och övergripande.	Ändras till policy
Dela upp dokumentet i två delar; Policy och Klimatplan.	- Eftersom klimatpåverkan är en del av miljöarbetet och alla olika miljöaspekter påverkar varandra på många olika sätt, så vore det kontraproduktivt att skilja ut klimatfrågan från övriga miljöaspekter. - Policyn utgår från Sveriges miljömål för att alla miljöaspekter ska tas med och ingen del ska lämnas utanför.	Ingen ändring.
Djupare belysning av övriga miljömål, förutom målet om klimatet.	Djupare belysning finns redan på andra ställen och i Säters miljöbokslut. Det skulle innebära för mycket tid att skriva och ge för mycket text till dokumentet. Bättre att hänvisa till andra ställen där förklaringar redan finns.	Hänvisningar för mer förklaringar läggs till i slutet.
Om dokumentet döps om till policy, så behövs ingen handlingsplan.	Syftet ändras till att fokusera på att vi ska arbeta mot koldioxidbudget och miljömålen. I genomförandet betonas nämndernas ansvar att hitta vad som ska göras och hur det ska göras. Handlingsplanen tas bort.	Ändras till policy Text om handlingsplan tas bort.
Handlingsplaner/åtgärder borde kopplas till policyns underliggande beslutade dokument. Dessa borde även relativt enkelt kunna revideras och kompletteras.	- De flesta planer är inte enkla eller snabba att revidera. - Text i genomförande betonar varje nämnds ansvar att integrera nödvändiga åtgärder i respektive planer och budget.	Text om handlingsplan tas bort.
Tydligare beskrivning vad prioriteringen grundas på. MBN vill att den prioriteringen grundas på centrala myndigheters prioritering.	- Oklart vad som menas med centrala myndigheters prioritering.	Prioriteringen justeras.

	- Prioriteringen justeras efter diskussion med Samhällsbyggnad och Miljö- och Bygg. - En värderingstabell läggs till med beskrivning av hur prioriteringen är gjord.	Värderingstabell läggs till som bilaga.
Risk att det blir ytterligare ett dokument med fler mål och åtgärder bara för att det ska finnas ett dokument.	- Den risken måste motverkas, annars försvinner poängen med dokumentet. - Diskussion med Samhällsbyggnad och Miljö- och Bygg om vad som behöver göras annorlunda.	Text om handlingsplan tas bort. Text i genomförande ändras.
Rimlig avgränsning att inte behandla klimatanpassning. Men klimatanpassning behöver ändå kopplas till dokumentet för en fungerande helhet.	- Klimatanpassning finns med i arbetet med Risk- och Sårbarhetsanalysen. - Kopplingen för att få en helhet görs i arbetet med översiktsplanen och uppföljningen i planeringsstrategin. - Ev. passar en del av klimatanpassning bättre in i Social hållbarhet	Ingen ändring.
Listan med befintliga styrdokument i figur 4 behöver kompletteras.	Listan är inte bra i detta dokument eftersom den snabbt blir inaktuell.	Listan i figur 4 tas bort.

Dokumentet borde peka på vilka befintliga styrande dokument som behöver revideras i stället för en handlingsplan som samlar det som inte finns i befintliga dokument. Åtgärder som ligger i en kompletterande handlingsplan blir lätt bortglömda och det blir svårt att få grepp om de olika områdena.	- Vilka befintliga styrdokument som behöver revideras är föränderligt och kan inte vara med i detta dokument. Revidering av planer bör planeras och budgeteras för i berörda verksamheter. - Risken med remissversionen av detta dokument är att åtgärder inte genomförs pga. att de inte är grundade i befintligt styrdokument eller inte planerade för pga. att de inte blir en följd av den fastslagna målkedjan. - Risk att planen skapar en otydlighet.	Text om handlingsplan tas bort.
Handlingsplanen i Plan för klimatneutralitet bör inte upphävas innan ny handlingsplan tagits fram. Först bedömning av handlingsplan till Plan för klimatneutralitet.	- Plan för klimatneutralitet innehåller både plan och handlingsplan i samma dokument. Om den planen ska ersättas med ett nytt dokument så måste även handlingsplanen ersättas samtidigt. - Uppföljning av åtgärderna i Plan för klimatneutralitet följs upp i verksamheternas uppföljning, miljöbokslut och årsredovisning.	Ingen ändring.

- Saknas info om utifrån vilka principer och ambitioner som prioriteringen är gjord. - Är prioriteringen en samlad bedömning av alla miljömål eller utgår prioriteringen enbart från ett klimatperspektiv?	- Prioriteringen är inte gjord utifrån enbart klimatperspektiv, eftersom den utgår från RSA och årsredovisning och den värderar varje mål i förhållande till övriga mål. - Info om prioriteringen beskrivs i en värderingstabell som läggs till som en bilaga.	Värderingstabell läggs till som bilaga.
- Hur kommer man fram till att insatserna riktas mot de områden där störst behov finns och störst effekt av insatserna fås? - Vilket geografiskt perspektiv ser man frågan i? - Bedöms aktualiteten och insatsen enbart utifrån Säters kommun eller även regionalt/nationellt?	- Prioriteringen görs för att kunna rikta insatserna mot de områden som har störst behov och ger störst effekt. - Det är omöjligt att skilja ut situationen i Säter från omgivningen och resten av världen. Bedömningen av aktualiteten är värderad utifrån RSA och miljöbokslut (som baseras på Dalarnas uppföljning) vilket gör att omvärlden har vägts in. Men prioriteringen görs för att avgöra vad vi i Säter behöver prioritera att jobba med.	Ingen åtgärd.
Inte nöjda med prioriteringen. T.ex. inte rimligt att ”Levande sjöar och vattendrag” ges låg prioritet.	- Diskussion har förts om var och hur prioriteringen kan ändras. - Info om prioriteringen beskrivs i värderingstabell som läggs till som en bilaga.	Värderingstabell läggs till som bilaga.
Det är skillnad mellan prioritering för förebyggande åtgärder och andra åtgärder som samhällsplanering. T.ex. vid bygge av väg eller planering av måltider behöver hänsyn tas till miljömål även om dessa är lågt prioriterade.	Tanken är att prioriteringen ska vara en hjälp för att avgöra var vi ska lägga vår begränsade tid och pengar. Även vid ett vägbygge eller planering av måltider så kan samma prioritering användas.	Ingen åtgärd.
Det bör framgå tydligare hur dokumentet kan ändras.	På samma vis som liknande dokument gäller den tills den anses vara inaktuell och uppdrag om revidering ges.	Ingen åtgärd.
I instruktioner till senaste nämndsplaner finns inte koppling till miljömålen. Därför svårt att använda detta dokument som instrument för uppföljning så som beskrivs i texten.	- Det är det stora problemet, även för handlingsplanen för klimatneutralitet. Åtgärderna i handlingsplanen är inte är en följd av den fastslagna målkedjan. Åtgärder i verksamhetsplaner blir inte heller en följd av dokumentets handlingsplan. Även uppföljningen av åtgärderna hamnar utanför målkedjan och blir en pålaga för verksamheterna. - Diskussion med Samhällsbyggnad och Miljö- och Bygg gav en ändrad text i syfte och genomförande samt texten om handlingsplan tas bort. Syftet ändras till att fokusera arbete mot koldioxidbudget och miljömålen. Genomförandet ändras till att fokusera på	Text om handlingsplan tas bort. Ändringar under rubrikerna Syfte och Genomförande.

	nämndernas ansvar att hitta vad som ska göras och hur det ska göras.	
Fungerande uppföljning är väsentlig. Ser behov av att tillsammans hitta fungerande arbetsformer för att ge frågan den tyngd den kräver och engagera alla kommunens verksamheter.	- Det var anledningen till beskrivning av genomförande, årshjulet och regelbunden avstämning med KLG. - Efter diskussion med Samhällsbyggnad och Miljö- och bygg litar vi på det styrdokumentet vi har: Ekonomi- och målstyrning. Ingen ny beskrivning av arbetsform behövs.	Ändringar under rubriken Genomförande.
För att uppföljning och utvärdering ska bli bra är det viktigt att den grupp som utför arbetet har rätt kompetens inom varje verksamhetsområde. Det borde åtminstone vara en representant från varje nämnd. Beroende på nämndens verksamhet kanske en representant från varje enhet.	- Varje verksamhet följer upp sitt arbete efter sina rutiner. - Arbetsgruppen för hållbarhet har representanter från varje sektor. Fler kompetenser kan bjudas in vid behov beroende på vilka frågor som är aktuella för gruppen att diskutera.	Ingen ändring.
Stycket om handlingsplanen bör utformas att den ”ska tas fram” i stället för att det står som att den redan finns.		Text om handlingsplan tas bort.
Planeringsstrategin påverkas av fler miljökvalitetsmål än mål 15.		Listan med styrande dokument tas bort.
Miljöpolicyn borde finnas som beslutsunderlag. Behöver utvärderas om den tas bort.	Miljö- och klimatpolicy ersätter Miljöpolicy, miljömål. Det väsentliga i Miljöpolicy, miljömål finns med i ny Miljö- och klimatpolicy.	Ingen ändring.
Samhällsbyggnadsnämnden		
Miljömålen bör lyftas upp ytterligare.		Dokumentet kallas för policy i stället för plan. Syftet ändras till att fokusera på att arbete ska göras mot koldioxidbudget och miljömålen samt betona nämndernas ansvar att hitta vad som ska göras och hur det ska göras.

Miljö- och klimatplan behöver kopplas bättre till Mark- och skogspolicy.	Detta dokument ändras till att kallas för policy i stället för plan. Miljö- och klimatpolicy och Mark- och skogspolicy har båda samma grund i Agenda 2030 och bör ha en naturlig koppling till varandra.	Ingen ändring.
Ser en problematik med att planen ska brytas ned i en handlingsplan som ska följas upp separat. Riskerar att planen med dess åtgärder hamnar som en pålaga för verksamheterna.	Den risken är stor när åtgärderna i handlingsplanen inte är en följd av den fastslagna målkedjan. Även uppföljningen av åtgärderna hamnar utanför målkedjan och blir en pålaga för verksamheterna.	Text om handlingsplan tas bort. Syftet ändras till att fokusera på att arbete ska göras mot koldioxidbudget och miljömålen samt betona nämndernas ansvar att hitta vad som ska göras och hur det ska göras. Ändringar under rubriken Genomförande.
Hållbarhetsarbetet och primärt miljöaspekten behöver noga integreras i verksamheterna. Åtgärder borde arbetas in i kommunens övergripande styrkedja.		Syftet ändras till att fokusera på att arbete ska göras mot koldioxidbudget och miljömålen samt betona nämndernas ansvar att hitta vad som ska göras och hur det ska göras. Ändringar under rubriken Genomförande.
Kommunens vision med tillhörande mål lyfter redan vikten av ett ”Hållbart Säter” och för att säkerställa att åtgärderna implementeras och följs upp för maximal effekt bör de beskrivas inom ramen för målstyrningen.	Dokumentet Ekonomi- och målstyrning finns redan. Vi behöver inte ett nytt dokument som styr mot något som sedan inte genomförs pga. att det hamnar utanför målkedjan.	Ändringar under rubrikerna Syfte och Genomförande.
Hela organisationens insatser för en förbättrad miljö måste öka samtidigt som kommunen också måste bli bättre på att nå ut till externa aktörer, såsom näringsidkare, fastighetsägare, jordbrukare etc.		Ändringar under rubriken Genomförande.

Figuren om prioriteringar behöver kompletteras med förklarande resonemang kopplat till de olika värderingarna.		Värderingstabell läggs till som bilaga.
Arbete pågår med att ta gram en energipolicy i enlighet med planeringsstrategin, bör tydligare framgå i figur 4.		Listan i figur 4 tas bort eftersom den snabbt blir inaktuell.

Au § 148

Diarienummer; KS2020/0226

Motion om skärpt mål för minskade klimatutsläpp

Beslut
Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar remittera motionen till samhällsbyggnadsnämnden för yttrande samt uppdra till kommundirektören ta fram en miljöplan.

Bakgrund och ärendebeskrivning
En motion om skärpt mål för minskade klimatutsläpp lämnas in till kommunfullmäktiges sammanträde av Magnus Gabrielsson (MP).

Motionärens förslag
Att nettoutsläppen av växthusgaser Säters kommuns egna verksamhet ska vara noll eller lägre senast år 2030 och att arbetet med att skapa en handlingsplan för klimatneutralitet kompletteras med detta mål.
Att tjänster och varor som upphandlas räknas till den egna verksamheten.
Att kommunens miljöbokslut anpassas så att det kan användas för att följa kommunens utsläpp av växthusgaser från år till år.

Beslutsunderlag
Tjänsteutlåtande
Motion om skärpt mål för minskade klimatutsläpp

Delge
Samhällsbyggnadsnämnden

Bilaga 1. Värderingstabell för prioritering av miljömål

Värdering av risk, status och handlingsutrymme för att bedöma prioritering av respektive miljömål.

Gula fält visar Säter kommuns prioriterade miljömål.

Sveriges Miljömål	**Risker som är kopplade till respektive miljömål.** Från Risk- och sårbarhetsanalys	**Riskbedömning** Bedömning av respektive risk i Risk- och sårbarhetsanalys **Hög, Medel, Låg**	**Status i Säter** Nuläge enligt Miljöbokslut **Dålig, Måttlig, God**	**Handlingsutrymme** Hur mycket kan Säters kommun påverka status. **Mycket, Medel, Lite**	**Prioritering** Sammanfattning av risk, status och handlingsutrymme. **Hög, Medel, Låg**
Begränsad klimatpåverkan	Avbrott i elförsörjning Avbrott i dricksvattenförsörjningen Telefonistörningar Värmebölja Skyfall Skogsbrand Ras och skred Stora snömängder på kort tid Höga vattenflöden	Hög Hög Medel Hög Hög Hög Låg Medel Hög	Dålig	Mycket	Hög
Frisk luft	--	--	God	Lite	Låg
Bara naturlig försurning	--	--	God	Lite	Låg
Giftfri miljö	Olycka farligt gods/kärnteknisk olycka	Hög	Måttlig	Lite	Medel
Skyddande ozonskikt	--	--	God	Medel	Låg
Säker strålmiljö	Olycka farligt gods/kärnteknisk olycka	Hög	God	Lite	Låg

Ingen övergödning	--	--	Måttlig	Medel	Medel
Levande sjöar och vattendrag	Värmebölja	Hög	Måttlig	Lite	Medel
Grundvatten av god kvalitet	Avbrott i dricksvattenförsörjning Värmebölja Skyfall Ras och skred Olycka farligt gods/kärnteknisk olycka	Hög Hög Hög Låg Hög	God	Medel	Hög
Hav i balans samt levande kust och skärgård	--	--	--	Lite	Låg
Myllrande våtmarker	Skogsbrand	Hög	Måttlig	Lite	Medel
Levande skogar	Skogsbrand	Hög	Måttlig	Lite	Medel
Rikt odlingslandskap	Värmebölja Skyfall Skogsbrand	Hög Hög Hög	Måttlig	Lite	Medel
Storlagen fjällmiljö	--	--	--	Lite	Låg
God bebyggd miljö	Avbrott i elförsörjning Telefonistörningar Värmebölja Skyfall Skogsbrand Stora snömängder på kort tid Olycka farligt gods/kärnteknisk olycka	Hög Medel Hög Hög Hög Medel Hög	Måttlig	Mycket	Hög
Ett rikt växt- och djurliv	Värmebölja Skogsbrand	Hög Hög	Dålig	Lite	Medel

Risker från Risk- och sårbarhetsanalysen som inte tas med i tabellen för att de inte bedöms som kopplade till Miljömålen:

- Avbrott i fjärrvärmeförsörjning
- Otillgängliga IT-system
- Utslagna finansiella tjänster
- Höjd beredskap
- Dammhaveri
- Avbrott i transporter
- Olycka farligt gods/kärnteknisk olycka
- Händelse med stort masskadeutfall
- Pandemisk influensa
- Allvarlig smitta
- Antagonistisk aktivitet i gråzonmiljö
- Social oro

Kf § 25 Revidering av föreskrift om taxa för sotning och brandskyddskontroll, anpassning av mervärdesskatt och byte av uppräkningsmodell

KS2025/0157

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att:

1. Ändra i befintlig föreskrift om taxa för sotning och brandskyddskontroll enligt bilaga
2. Fastställa verkställighetsdatum av ändrad föreskrift till 2025- 07-01, att gälla för förrättningar som påbörjas från detta datum

---

Ärendebeskrivning

Räddningstjänsten Dala Mitt Förbundsdirektion föreslår kommunfullmäktige besluta: 1. att ändra i befintlig föreskrift om taxa för sotning och brandskyddskontroll enligt bilaga samt 2. att fastställa verkställighetsdatum av ändrad föreskrift till 2025- 07-01, att gälla för förrättningar som påbörjas från detta datum.

Ändringen omfattar dels anpassning till mervärdesskatteskyldighet för kommunalförbund enligt Skatteverkets direktiv samt dels övergång från årlig uppräkning med Sotningsindex, till årlig uppräkning med Prisindex för Kommunal Verksamhet (PKV) enligt Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) rekommendation.

Mervärdesskatt

Den föreslagna ändringen innebär en återställning av taxan till tidigare års utformning genom sänkning av timpris för brandskyddskontroller motsvarande mervärdesskatten. Det innebär även en höjning av vissa specificerade priser för näringsidkare som med förslaget kan göra ordinarie mervärdesskatteavdrag så som tidigare var möjligt. Vissa mindre justeringar görs för exempelvis hänvisning till paragrafer som ändrats. Eftersom brandskyddskontroller utförs fullt ut i egen regi av RDM sedan 2024- 04-01 efterlevs likställighetsprincipen då kostnaden kommer vara densamma i alla medlemskommuner.

Årlig uppräkning

Den föreslagna övergången från Sotningsindex till PKV innebär en annan beräkningsmodell för den årliga uppräkningen. Det innebär också att uppräkningen. sker vid kalenderårets start i stället för vid Sotningsindex presentationsdatum som är

någon gång under våren.

Verkställighetsdatumet för föreskriften är satt så att den träder i kraft samtidigt i samtliga RDM medlemskommuner, för att underlätta administration av avgifter

Bakgrund

Mervärdesskatt
Skatteverket har omtolkat kommunalförbunds möjlighet till undantag från mervärdesskatt vid myndighetsutövning, enligt Mervärdesskattelag (2023:200) 4 kap 4§, och anser nu att mervärdesskatt ska betalas vid myndighetsutövning. I RDM medlemskommuner har tidigare beslutats att beloppet motsvarande mervärdesskatt ska tillfalla RDM för att efterleva likställighetsprincipen inom medlemskommunerna då olika utförare finns, samt för att säkerställa en fullt ut avgiftsfinansierad verksamhet under övertagandet av brandskyddskontroller i egen regi.

Årlig uppräkning
SKR har rekommenderat att årlig uppräkning av taxor för sotning och brandskyddskontroll ska göras med PKV i stället för med sotningsindex. I RDM medlemskommuner har beslutats att årlig uppräkning ska ske automatiskt med sotningsindex då det presenteras.

Räddningstjänstens ståndpunkt
Räddningstjänsten anser att Skatteverkets omtolkning av mervärdesskatteskyldighet för kommunalförbund inte bör drabba privatpersoner och företag i kommunen. Taxan bör därför återställas till tidigare format avseende anpassningar kring mervärdesskatt, så att kostnaden för ägare av rensnings- och kontrollpliktiga anläggningar blir oförändrad undantaget årlig uppräkning. Räddningstjänsten anser vidare att SKR rekommendation om att övergå från Sotningsindex till PKV bör följas då det skapar förutsägbarhet och förenklar arbetet med årlig uppräkning. Räddningstjänsten anser att beslut enligt ovan ska införas i samtliga medlemskommuner vid ett och samma tillfälle för att underlätta räddningstjänstens administration.

Konsekvensbeskrivning
Mervärdesskatt Konsekvensen delas upp på tre delar: ekonomiska konsekvenser för enskilda, ekonomiska konsekvenser för räddningstjänsten, samt konsekvenser av uteblivet beslut. För enskilda innebär den sänkta taxan inga märkbara konsekvenser sett ur perspektivet att mervärdesskatt ska läggas till vid debitering, samt att avdrag för

mervärdesskatt kan göras av näringsidkare.
För räddningstjänsten medför den sänkta taxan att enheten för brandskyddskontroller får mindre ekonomiskt utrymme och därmed behöver försöka tidigarelägga åtgärder som planerats till 2026. Om beslut om ändringsföreskrift inte tas så innebär det att RDM måste bryta mot gällande förskrift för att efterleva Skatteverkets direktiv, eller att en kraftig och onödig avgiftsökning drabbar ägare till kontrollpliktiga anläggningar.

Årlig uppräkning
Byte av beräkningsmodell för årlig uppräkning innebär en mer förutsägbar uppräkningsprocess med ett index som redan nyttjas i andra kommunala föreskrifter, t.ex. föreskrift om avgifter vid tillstånd och tillsyn enligt LSO och LBE.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från Räddningstjänsten Dala Mitt med
Bilaga 1: Förslag på ändringsföreskrift moms & index, taxa sotning och brandskyddskontroll
Bilaga 2: Förklaring på ändringsföreskrift moms & index, taxa sotning och brandskyddskontroll

Delges

Räddningstjänsten Dala Mitt

Föreskrift om taxa för tillsyn och tillstånd, anpassning av mervärdesskatt och vissa justeringar

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att besluta

1. att ändra i befintlig föreskrift om taxa för tillsyn och tillstånd enligt bilaga
2. att fastställa verkställighetsdatum av ändrad föreskrift till 2025- 07-01, att gälla för förrättningar som påbörjas från detta datum.

Ärendebeskrivning

Räddningstjänsten Förbundsdirektion föreslår kommunfullmäktige besluta: 1. att ändra i befintlig föreskrift om taxa för tillsyn och tillstånd enligt bilaga samt 2. att fastställa verkställighetsdatum av ändrad föreskrift till 2025- 07-01, att gälla för förrättningar som påbörjas från detta datum.

Ärendebeskrivning

Ändringen omfattar dels anpassning till mervärdesskatteskyldighet för kommunalförbund enligt Skatteverkets direktiv samt dels mindre justeringar i föreskriften.

Mervärdesskatt

Den föreslagna ändringen innebär justering av taxan så att mervärdesskatt kan debiteras och avgifterna höjs därmed med 25%. De verksamheter som inte kan göra avdrag för mervärdesskatt kommer i och med detta få 25% högre kostnad.

Mindre justeringar

Föreskriften har behov för några mindre justeringar och detta tas i samband med den större ändringen av mervärdeskatt. De justeringar som gjorts är ändring av tidpunkt för beräkning av avgift, sänkt avgift för stenspräckare genom inordning i samma grupp som fyrverkeriförsäljning (enkel hantering), sänkt avgift för mindre samlingslokaler, språkliga justeringar av årlig uppräkning samt språkliga justeringar av återbetalning vid felaktigt avslag.

Verkställighetsdatumet för föreskriften är satt så att den träder i kraft samtidigt i samtliga RDM medlemskommuner, för att underlätta administration av avgifter.

Bakgrund

Mervärdesskatt

Skatteverket har omtolkat kommunalförbunds möjlighet till undantag från mervärdesskatt vid myndighetsutövning, enligt Mervärdesskattelag (2023:200) 4 kap 4§, och anser nu att mervärdesskatt ska betalas vid myndighetsutövning. I RDM medlemskommuner har tidigare beslutats att myndighetsutövningen är undantaget från kravet på mervärdesskatt utifrån Skatteverkets dåvarande ställningstagande.

Mindre justeringar

Nuvarande föreskrift om taxor för tillstånd och tillsyn trädde i kraft under sommaren 2021 och har nyttjats sedan dess. De taxor som beslutades 2021 utgjorde en uppdatering av tidigare taxor utifrån att lagen ändrades och därmed möjligheten att ta betalt för vissa åtgärder. Uppdateringen innebar vissa nya regleringar, och nu har dessa regleringar utvärderats under några år. Vissa av regleringarna behöver justeras för att öka tydlighet och ha en relevant prissättning samt underlätta debitering.

Räddningstjänstens ståndpunkt

Räddningstjänsten anser att Skatteverkets omtolkning av mervärdesskatteskyldighet för kommunalförbund kan efterlevas genom att mervärdesskatt läggs till nuvarande avgifter. I tillägg är merparten av de tillstånds- och tillsynspliktiga objekten företag och kan sannolikt göra avdrag för mervärdesskatt. Räddningstjänsten anser vidare att taxan bör genomgå mindre justeringar då de senaste årens utvärdering pekar på behov för detta.

Räddningstjänsten anser att beslut enligt ovan ska införas i samtliga medlemskommuner vid ett och samma tillfälle för att underlätta räddningstjänstens administration.

Konsekvensbeskrivning

Mervärdesskatt

Konsekvensen delas upp på tre delar: ekonomiska konsekvenser för enskilda, ekonomiska konsekvenser för räddningstjänsten, samt konsekvenser av uteblivet beslut.

För tillstånds- och tillsynspliktiga verksamheter innebär den ändrade taxan inga märkbara konsekvenser sett ur perspektivet att avdrag för mervärdesskatt kan göras av näringsidkare. Den grupp som inte kan göra sådant avdrag, och därmed får en

kostnadsökning på 25%, anses försumbar. För räddningstjänsten medför den ändrade taxan inga förändringar.

Om beslut om ändringsföreskrift inte tas så innebär det att RDM måste bryta mot gällande förskrift för att efterleva Skatteverkets direktiv, eller att bryta mot skatteverkets direktiv för att efterleva gällande föreskrift.

Mindre justeringar
Förslaget innebär kostnadsminskning för mindre samlingslokaler samt för stenspräckare. De språkliga förändringar som föreslås medför ingen förändring annat än vid förståelse av föreskriften, som förväntas förbättras. Justering av beräkningstidpunkt för avgift påverkar endast de som har en aktiv ansökan om tillstånd, och som hanteras över ett årsskifte. Antalet bedöms bli få och prispåverkan ligger historiskt sett på 2,8%, vilket anses vara acceptabelt då det vägs mot den förenklade debitering som det innebär. Att precisera domstol som ansvarig för beslut om felaktigt avslag bedöms utgöra försumbar påverkan.

Om beslut om ändringsföreskrift inte tas så innebär det inga större konsekvenser, annat än att föreskriften även fortsättningsvis inte anpassats till de erfarenheter som dragits, vilket innebär onödiga kostnader för vissa grupper, svårare tolkning av föreskriftstext samt omständligare hantering.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från Räddningstjänsten Dala Mitt

Bilaga 1: Förslag ändringsföreskrift moms och diverse, taxa tillsyn & tillstånd

Bilaga 2: Förklaring ändringsföreskrift moms och diverse, taxa tillsyn & tillstånd

Delges

Räddningstjänsten Dala Mitt

Malin Karhu Birgersson
Sektorchef personalchef

Sektorchefs namn
Titel

Dnr: 2025-000906

§ 10 Föreskrift om taxa för tillsyn och tillstånd, anpassning av mervärdesskatt och vissa justeringar

Beslut
Förbundsdirektionen föreslår kommunfullmäktige besluta:

1. ändra i befintlig föreskrift om taxa för tillsyn och tillstånd enligt bilaga samt
2. fastställa verkställighetsdatum av ändrad föreskrift till 2025-07-01, att gälla för förrättningar som påbörjas från detta datum.

Ärendebeskrivning
Ändringen omfattar dels anpassning till mervärdesskatteskyldighet för kommunalförbund enligt Skatteverkets direktiv samt dels mindre justeringar i föreskriften.

Mervärdesskatt
Den föreslagna ändringen innebär justering av taxan så att mervärdesskatt kan debiteras och avgifterna höjs därmed med 25%. De verksamheter som inte kan göra avdrag för mervärdesskatt kommer i och med detta få 25% högre kostnad.

Mindre justeringar
Föreskriften har behov för några mindre justeringar och detta tas i samband med den större ändringen av mervärdeskatt. De justeringar som gjorts är ändring av tidpunkt för beräkning av avgift, sänkt avgift för stenspräckare genom inordning i samma grupp som fyrverkeriförsäljning (enkel hantering), sänkt avgift för mindre samlingslokaler, språkliga justeringar av årlig uppräkning samt språkliga justeringar av återbetalning vid felaktigt avslag.

Verkställighetsdatumet för föreskriften är satt så att den träder i kraft samtidigt i samtliga RDM medlemskommuner, för att underlätta administration av avgifter.

Bakgrund
Mervärdesskatt
Skatteverket har omtolkat kommunalförbunds möjlighet till undantag från mervärdesskatt vid myndighetsutövning, enligt Mervärdesskattelag (2023:200) 4 kap 4§, och anser nu att mervärdesskatt ska betalas vid myndighetsutövning.
I RDM medlemskommuner har tidigare beslutats att myndighetsutövningen är undantaget från kravet på mervärdesskatt utifrån Skatteverkets dåvarande ställningstagande.

§ 10 fortsättning

Mindre justeringar
Nuvarande föreskrift om taxor för tillstånd och tillsyn trädde i kraft under sommaren 2021 och har nyttjats sedan dess. De taxor som beslutades 2021 utgjorde en uppdatering av tidigare taxor utifrån att lagen ändrades och därmed möjligheten att ta betalt för vissa åtgärder. Uppdateringen innebar vissa nya regleringar, och nu har dessa regleringar utvärderats under några år. Vissa av regleringarna behöver justeras för att öka tydlighet och ha en relevant prissättning samt underlätta debitering.

Räddningstjänstens ståndpunkt
Räddningstjänsten anser att Skatteverkets omtolkning av mervärdesskatteskyldighet för kommunalförbund kan efterlevas genom att mervärdesskatt läggs till nuvarande avgifter. I tillägg är merparten av de tillstånds- och tillsynspliktiga objekten företag och kan sannolikt göra avdrag för mervärdesskatt.

Räddningstjänsten anser vidare att taxan bör genomgå mindre justeringar då de senaste årens utvärdering pekar på behov för detta.

Räddningstjänsten anser att beslut enligt ovan ska införas i samtliga medlemskommuner vid ett och samma tillfälle för att underlätta räddningstjänstens administration.

Konsekvensbeskrivning
Mervärdesskatt
Konsekvensen delas upp på tre delar: ekonomiska konsekvenser för enskilda, ekonomiska konsekvenser för räddningstjänsten, samt konsekvenser av uteblivet beslut.

För tillstånds- och tillsynspliktiga verksamheter innebär den ändrade taxan inga märkbara konsekvenser sett ur perspektivet att avdrag för mervärdesskatt kan göras av näringsidkare. Den grupp som inte kan göra sådant avdrag, och därmed får en kostnadsökning på 25%, anses försumbar.

För räddningstjänsten medför den ändrade taxan inga förändringar.

Om beslut om ändringsföreskrift inte tas så innebär det att RDM måste bryta mot gällande förskrift för att efterleva Skatteverkets direktiv, eller att bryta mot skatteverkets direktiv för att efterleva gällande föreskrift.

Mindre justeringar

§ 10 fortsättning

Förslaget innebär kostnadsminskning för mindre samlingslokaler samt för stenspräckare. De språkliga förändringar som föreslås medför ingen förändring annat än vid förståelse av föreskriften, som förväntas förbättras.

Justering av beräkningstidpunkt för avgift påverkar endast de som har en aktiv ansökan om tillstånd, och som hanteras över ett årsskifte. Antalet bedöms bli få och prispåverkan ligger historiskt sett på 2,8%, vilket anses vara acceptabelt då det vägs mot den förenklade debitering som det innebär. Att precisera domstol som ansvarig för beslut om felaktigt avslag bedöms utgöra försumbar påverkan.

Om beslut om ändringsföreskrift inte tas så innebär det inga större konsekvenser, annat än att föreskriften även fortsättningsvis inte anpassats till de erfarenheter som dragits, vilket innebär onödiga kostnader för vissa grupper, svårare tolkning av föreskriftstext samt omständligare hantering.

Bilagor
Bilaga 1: Förslag ändringsföreskrift moms och diverse, taxa tillsyn&tillstånd
Bilaga 2: Förklaring ändringsföreskrift moms och diverse, taxa tillsyn&tillstånd

Beslut skickas till
Medlemskommunerna

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum för direktionsmöte
2025-03-12

Diarienummer
2025-000906

Föreskrift om taxa för tillsyn och tillstånd, anpassning av mervärdesskatt och vissa justeringar.

Förslag till beslut

Räddningstjänsten Dala Mitt föreslår Förbundsdirektionens arbetsutskott att föreslå Förbundsdirektionen att föreslå kommunfullmäktige besluta:

1. att ändra i befintlig föreskrift om taxa för tillsyn och tillstånd enligt bilaga samt
2. att fastställa verkställighetsdatum av ändrad föreskrift till 2025-07-01, att gälla för förrättningar som påbörjas från detta datum.

Ärendebeskrivning

Ändringen omfattar dels anpassning till mervärdesskatteskyldighet för kommunalförbund enligt Skatteverkets direktiv samt dels mindre justeringar i föreskriften.

Mervärdesskatt

Den föreslagna ändringen innebär justering av taxan så att mervärdesskatt kan debiteras och avgifterna höjs därmed med 25%. De verksamheter som inte kan göra avdrag för mervärdesskatt kommer i och med detta få 25% högre kostnad.

Mindre justeringar

Föreskriften har behov för några mindre justeringar och detta tas i samband med den större ändringen av mervärdeskatt. De justeringar som gjorts är ändring av tidpunkt för beräkning av avgift, sänkt avgift för stenspräckare genom inordning i samma grupp som fyrverkeriförsäljning (enkel hantering), sänkt avgift för mindre samlingslokaler, språkliga justeringar av årlig uppräkning samt språkliga justeringar av återbetalning vid felaktigt avslag.

Verkställighetsdatumet för föreskriften är satt så att den träder i kraft samtidigt i samtliga RDM medlemskommuner, för att underlätta administration av avgifter.

Bakgrund

Mervärdesskatt

Skatteverket har omtolkat kommunalförbunds möjlighet till undantag från mervärdesskatt vid myndighetsutövning, enligt

Mervärdesskattelag (2023:200) 4 kap 4§, och anser nu att mervärdesskatt ska betalas vid myndighetsutövning.
I RDM medlemskommuner har tidigare beslutats att myndighetsutövningen är undantaget från kravet på mervärdesskatt utifrån Skatteverkets dåvarande ställningstagande.

Mindre justeringar
Nuvarande föreskrift om taxor för tillstånd och tillsyn trädde i kraft under sommaren 2021 och har nyttjats sedan dess. De taxor som beslutades 2021 utgjorde en uppdatering av tidigare taxor utifrån att lagen ändrades och därmed möjligheten att ta betalt för vissa åtgärder. Uppdateringen innebar vissa nya regleringar, och nu har dessa regleringar utvärderats under några år. Vissa av regleringarna behöver justeras för att öka tydlighet och ha en relevant prissättning samt underlätta debitering.

Räddningstjänstens ståndpunkt
Räddningstjänsten anser att Skatteverkets omtolkning av mervärdesskatteskyldighet för kommunalförbund kan efterlevas genom att mervärdesskatt läggs till nuvarande avgifter. I tillägg är merparten av de tillstånds- och tillsynspliktiga objekten företag och kan sannolikt göra avdrag för mervärdesskatt.

Räddningstjänsten anser vidare att taxan bör genomgå mindre justeringar då de senaste årens utvärdering pekar på behov för detta.

Räddningstjänsten anser att beslut enligt ovan ska införas i samtliga medlemskommuner vid ett och samma tillfälle för att underlätta räddningstjänstens administration.

Konsekvensbeskrivning
Mervärdesskatt
Konsekvensen delas upp på tre delar: ekonomiska konsekvenser för enskilda, ekonomiska konsekvenser för räddningstjänsten, samt konsekvenser av uteblivet beslut.

För tillstånds- och tillsynspliktiga verksamheter innebär den ändrade taxan inga märkbara konsekvenser sett ur perspektivet att avdrag för mervärdesskatt kan göras av näringsidkare. Den grupp som inte kan göra sådant avdrag, och därmed får en kostnadsökning på 25%, anses försumbar.

För räddningstjänsten medför den ändrade taxan inga förändringar.

Om beslut om ändringsföreskrift inte tas så innebär det att RDM måste bryta mot gällande förskrift för att efterleva Skatteverkets direktiv, eller att bryta mot skatteverkets direktiv för att efterleva gällande föreskrift.

Mindre justeringar
Förslaget innebär kostnadsminskning för mindre samlingslokaler samt för stenspräckare. De språkliga förändringar som föreslås medför ingen förändring annat än vid förståelse av föreskriften, som förväntas förbättras. Justering av beräkningstidpunkt för avgift påverkar endast de som har en aktiv ansökan om tillstånd, och som hanteras över ett årsskifte. Antalet bedöms bli få och prispåverkan ligger historiskt sett på 2,8%, vilket anses vara acceptabelt då det vägs mot den förenklade debitering som det innebär. Att precisera domstol som ansvarig för beslut om felaktigt avslag bedöms utgöra försumbar påverkan.

Om beslut om ändringsföreskrift inte tas så innebär det inga större konsekvenser, annat än att föreskriften även fortsättningsvis inte anpassats till de erfarenheter som dragits, vilket innebär onödiga kostnader för vissa grupper, svårare tolkning av föreskriftstext samt omständligare hantering.

Bilagor
Bilaga 1: Förslag ändringsföreskrift moms och diverse, taxa tillsyn&tillstånd
Bilaga 2: Förklaring ändringsföreskrift moms och diverse, taxa tillsyn&tillstånd

Beslut skickas till
Medlemskommunerna

Mårten Ribbing
Brandingenjör

_____ kommun föreskrift om taxor för tillsyn enligt Lag om skydd mot olyckor och för tillsyn samt tillstånd enligt Lag om brandfarlig och explosiv vara.

2 § I denna författning används följande begrepp med nedan angiven betydelse.

Avisering	*I normalfallet föregås en förrättning av en kallelse, avisering eller meddelande om besök för att ge den som tillsynas eller ansökt om tillstånd möjlighet att förbereda sig inför besöket. Av detta följer att aviseringen ska skickas ut i så pass god tid att den enskilde ges möjlighet till förberedelse eller om möjligt omplanering, normalt ca 2 veckor. I vissa sammanhang, framförallt de tillsyner som kan sekretessbeläggas med stöd av OSL 17 kap 1§, ska inte förrättning föregås av avisering.*
Beslut med vite	*Tillsynsmyndigheten har enligt LSO möjlighet att förena beslut med vite enligt Lag (1985:206) om viten. Vitet i sig tillfaller ej kommunen men kostnader som uppstår till följd av vitesbeslut är debiterbara och debiteras med tidsbaserad avgift till följd av sådana ärendens komplexitet. En vitesprocess kan omfatta, men är inte begränsat till, följande delmoment: beredning av kommunikation, kommunikation, beredning av beslut, beslut, delgivning av beslut, efterkontroller, begäran om utdömande av vite, mm.*
Fyrverkeriförsäljning	*Försäljning av kommersiella fyrverkerier där inga krav finns på köparen avseende utbildning eller tillstånd för användande eller förvarande. Vilka pyrotekniska artiklar detta är framgår av MSBFS 2019:1 2 kap 6§.*
Förrättning	*Samlingsbegrepp för utförande av lagstadgad tillsyn eller kontroll på plats vid berörd byggnad eller anläggning med alla därtill hörande arbetsmoment. En förrättning kan omfatta flera byggnader/anläggningar vid samma tillfälle och är därför framförallt relaterat till den period som myndigheten kommer i kontakt med fastighetsägare eller nyttjanderättshavare, dennes representant eller dennes hus/byggnad. Begreppet motsvaras av tillsynsbesök i tidigare lagstiftning.*
Händelsebaserad tillsyn	*Tillsyner enligt LSO och LBE planeras i vanliga fall i den årliga tillsynsplanen, men emellanåt uppstår behov av att genomföra tillsyner som inte planerats på förhand. Orsaken till sådant hastigt uppkommet tillsynsbehov kan vara information som inkommit vid exempelvis räddningsinsats, annan tillsyn eller genom information från allmänheten.*
Mindre förändring av befintligt tillstånd	*Sådan förändring av ett tidigare utfärdat och fortfarande giltigt tillstånd som inte innebär någon omfattande arbetsinsats eller förhöjd risk. Exempel på detta kan vara mindre höjning av mängder utan praktisk påverkan på skyddsåtgärder, minskning av mängder, byte av organisationsnummer och andra formella ändringar, samt kort förlängning av tillståndstiden.*

Enkel hantering	*Hantering av explosiv vara som till sin karaktär är mycket enkel, till exempel fyrverkeriförsäljning och hantering av stenspräckare)*
Mycket omfattande eller komplex förvaring och hantering	*Verksamheter som omfattas av bestämmelserna i Lag om skydd mot olyckor 2 kapitlet 4§, samt exempelvis processindustrier, depåer, biogasanläggningar, och liknande byggnader och anläggningar där antingen mycket stora volymer hanteras, systemen för hantering är komplexa eller där byggnaden/anläggningen i sig är svår att överblicka.*
Tidsbaserad avgift	*Tidsbaserad avgift är avgift som tas ut för att bekosta sådant arbete som debiteras utifrån nedlagd tid enligt denna författning. Om dessa kriterier är uppfyllda används den framräknade handläggningskostnaden per timme enligt 12 §. Tidsbaserad avgift kan vara fristående eller i kombination med fast avgift.*
Tillstånd	*Ett tillståndsärende enligt LBE omfattar i normalfallet:* ▪ *Start av ärendet där bland annat registrering och registervård ryms,* ▪ *Beredning omfattande bland annat inläsning och underhandskontakt samt i förekommande fall begäran om kompletterande uppgifter,* ▪ *Beslut med formulering av detta och kvalitetsgranskning samt kommunikation, Vid behov avsyning där bland annat res- och besökstid samt protokoll och kommunikation ingår,* ▪ *Avslut av ärendet med bland annat diarieföring och arkivering.*
Tillsyn	*Ett tillsynsärende enligt LSO eller LBE omfattar i normalfallet:* ▪ *Start av ärendet där bland annat identifiering av tillsynsbehov och registervård ryms,* ▪ *Förberedelse av förrättning med inhämtning av information och inläsning,* ▪ *Restid till och från tillsynsobjektet,* ▪ *Förrättning vid tillsynsobjektet,* ▪ *Efterarbete från förrättning med bland annat upprättande av protokoll och kommunikation samt eventuella remisser,* ▪ *Skälighetsbedömning utifrån LSO 2:2eller bedömning om krav uppfylls enligt LBE 6-15§§ ,* ▪ *beredning av beslut,* ▪ *Beslut eller avslut av ärendet samt kommunikation.* ▪ *I händelse av beslut om föreläggande också efterkontroll.*
Kategorier enligt LSO	*Byggnaders och anläggningars indelning för debitering avseende tillsyn enligt LSO följer i utgångspunkt den uppdelning och definition som anges i Boverkets byggregler (BBR). Följande byggnader/anläggningar har definierats särskilt:*
Större industri, kontor, m.m	*Mer än 20 personer sysselsatta samtidigt i industri eller mer än 50 personer sysselsatta samtidigt i kontor, eller yta större än 2 500 m^2*
Samlingslokal	*Personantal enligt bilaga kopplat till samlingslokaler avser det totala antalet personer i lokalen/verksamheten.*

Samlingslokal >150, med flera verksamhetsutövare	*Köpcentra, arena och liknande med många verksamhetsutövare som ökar komplexiteten.*
Enklare vårdmiljö	*Vårdmiljöer som begränsas avseende komplexitet. Exempel på detta är då verksamheten bedrivs i markplan och består av maximalt två funktionella enheter.*
Mindre hotell, Vandrarhem, B&B, Kursgård	*Endast byggnad i markplan samt verksamhet som ej har krav för hotelltillstånd (färre än 9 bäddar eller 5 gästrum)*
Övrig anläggning	*Annan anläggning eller byggnad som inte överensstämmer med någon annan kategori. Exempel på detta är underjordsanläggning, ställverksområden, campinganläggning, utomhusarenor och liknande.*

4 § *Har upphävts*.

9 § För varje För varje avgiftsår ska de i denna författning antagna timavgifterna och fasta avgifterna ändras med aktuell procentsats enligt Prisindex för Kommunal Verksamhet (PKV) som fastställs av Sveriges kommuner och regioner (SKR).

Avgiftsårets start och därmed också ändringen av taxa enligt första stycket inträffar 1 januari med indexvärde som publiceras i oktober föregående år.

10 § Avgiften beräknas efter den taxa som gäller när beslut i tillståndsärende tas eller när tillsyn genomförs.

19 § Avgift för avslag av tillståndsansökan återbetalas om beslutet upphävs av domstol inom ett år. Avräkning ska ske mot eventuell avgift som ska tas ut för den aktuella åtgärden.

28 § Denna författning gäller från 2025-07-01 och tills vidare. Föreskriften ersätter ____kommun tidigare föreskrifter om taxor och avgifter för tillsyn och tillstånd utifrån LSO och LBE.

Bilaga 1: Taxetabeller 1-4 med fasta och tidsbaserade avgifter

Tabell 1 Handläggningskostnad per timme 2024 (Tillika tidsbaserad avgift där sådan nyttjas)			
Lagrum		**Avgift ex moms**	**Anmärkning**
1	Tabell 2 Taxor enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO)	1 163 kr	*Debiteras i förekommande fall med 1/4 per påbörjad kvart*
2	Tabell 3 Taxor enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE)	1 163 kr	

Tabell 2 Taxor enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) 2024			
Kategori		**Avgift ex moms**	**Anmärkning**
1	Industri, kontor, m.m.	9 882 kr	
2	Större Industri, kontor m.m.	12 208 kr	*Tidsbaserad avgift tillkommer*
3	Flerbostadshus	5 813 kr	
4	Småhus (fristående, par-, rad-, och kedjehus)	5 232 kr	
5	Gemensamhetsboenden	9 301 kr	*Tidsbaserad avgift tillkommer*
6	Samlingslokal <=30 personer	6 976 kr	
7	Samlingslokal <=150 personer	8 464 kr	
8	Samlingslokal >150 personer	11 626 kr	
9	Samlingslokal >150 personer, med omfattande alkoholförsäljning	12 208 kr	
10	Samlingslokal >150 personer, med flera verksamhetsutövare	12 208 kr	*Tidsbaserad avgift tillkommer*
11	Skola	8 138 kr	*Tidsbaserad avgift tillkommer*
12	Mindre hotell, Vandrarhem, B&B, Kursgård	7 557 kr	
13	Hotell	12 208 kr	
14	Enklare vårdmiljöer, förskolor etc.	6 976 kr	
15	Vårdmiljö i form av daglig verksamhet, förskolor	6 976 kr	*Tidsbaserad avgift tillkommer*
16	Särskild boende	9 301 kr	*Tidsbaserad avgift tillkommer*
17	Vårdmiljö sjukhus och fängelser	12 789 kr	*Tidsbaserad avgift tillkommer*
18	Underjordsanläggning, annan anläggning	2 325 kr	*Tidsbaserad avgift tillkommer*

Tabell 3 Taxor enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE), tillsyn 2024			
	Kategori	**Avgift ex moms**	**Anmärkning**
1	Enkel hantering av explosiv vara	8 816 kr	
2	Förvaring av explosiv vara mindre omfattning < 60 kg	8 817 kr	
3	Förvaring av explosiv vara större omfattning ≥60 kg	10 754 kr	
4	Bensinstation obemannad	9 010 kr	
5	Bensinstation bemannad	12 304 kr	
6	Förvaring och hantering av brandfarliga varor i lösa behållare	9 107 kr	
7	Förvaring och hantering av brandfarliga varor i en cistern	7 886 kr	
8	Förvaring och hantering av brandfarliga varor i flera cisterner	13 273 kr	
9	Mycket omfattande eller komplex förvaring och hantering av brandfarliga varor	14 678 kr	*Tidsbaserad avgift tillkommer*

Tabell 4 Taxor enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE), tillstånd 2024			
	Kategori	**Avgift ex moms**	**Anmärkning**
1	Enkel hantering av explosiv vara	6 685 kr	
2	Förvaring av explosiv vara mindre omfattning < 60 kg	10 371 kr	
3	Förvaring av explosiv vara större omfattning ≥60 kg	11 719 kr	
4	Godkännande av föreståndare för explosiva varor	3 197 kr	
5	Bensinstation obemannad	10 557 kr	
6	Bensinstation bemannad	13 661 kr	
7	Förvaring och hantering av brandfarliga varor i lösa behållare	10 464 kr	
8	Förvaring och hantering av brandfarliga varor i en cistern	8 138 kr	
9	Förvaring och hantering av brandfarliga varor i flera cisterner	13 079 kr	
10	Mycket omfattande eller komplex förvaring och hantering av brandfarliga varor	19 474 kr	
11	Mindre förändring av befintligt tillstånd	3 779 kr	
12	Avslag av tillståndsansökan	4 360 kr	

_____ kommun föreskrift om taxor för tillsyn enligt Lag om skydd mot olyckor och för tillsyn samt tillstånd enligt Lag om brandfarlig och explosiv vara.

2 § *Berörs av övriga justeringar: reglerar definition av enkel hantering. Stenspräckare hamnar inom samma kategori som fyrverkeriförsäljning och får därmed lägre avgift enligt bilagan.*

4 § *Berörs av momsjusteringen: reglerar att tillstånd och tillsyn ska undantas mervärdesskatt. Upphävs då detta ligger i linje med Skatteverkets direktiv.*

9 § *Berörs av övriga justeringar: reglerar hur uppräkning ska ske. Språkliga justeringar för att regleringen ska vara likalydande med föreskrift om taxa för brandskyddskontroll och sotning.*

10 § *Berörs av övriga justeringar*: *reglerar vid vilken tidpunkt avgiften ska beräknas. Debitering av tillståndsärende ändras från startdatum till beslutsdatum.*

19 § *Berörs av övriga justeringar: reglerar hur återbetalning av felaktigt avslag ska ske. Språkliga justeringar för att förtydliga att beslutet ska tas i domstol.*

28 § *Berörs av föreskriftsändringen: reglerar verkställighetsdatum. Ändras så att datum gemensamt för RDM nyttjas.*

Bilaga 1: Taxetabeller 1-4 med fasta och tidsbaserade avgifter

Tabell 1: Förtydligar att moms ej räknats med.

Tabell 2: Förtydligar att moms ej räknats med. Avgift för samlingslokal ≤ 150 personer sänkt 2000 kr.

Tabell 3: Förtydligar att moms ej räknats med. *Fyrverkeriförsäljning* ändrat till *Enkel hantering av explosiv vara.*

Tabell 4: Förtydligar att moms ej räknats med. *Fyrverkeriförsäljning* ändrat till *Enkel hantering av explosiv vara.*

Kf § 26 Revidering av föreskrifter om taxa för tillsyn och tillstånd som genomförs av Räddningstjänst Dala Mitt (RDM), anpassning av mervärdesskatt och vissa justeringar

KS2025/0156

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att:

1. Att ändra i befintlig föreskrift om taxa för tillsyn och tillstånd enligt bilaga
2. Att fastställa verkställighetsdatum av ändrad föreskrift till 2025- 07-01, att gälla för förrättningar som påbörjas från detta datum.

Ärendebeskrivning

Räddningstjänsten Förbundsdirektion föreslår kommunfullmäktige besluta: 1. att ändra i befintlig föreskrift om taxa för tillsyn och tillstånd enligt bilaga samt 2. att fastställa verkställighetsdatum av ändrad föreskrift till 2025- 07-01, att gälla för förrättningar som påbörjas från detta datum.

Ärendebeskrivning

Ändringen omfattar dels anpassning till mervärdesskatteskyldighet för kommunalförbund enligt Skatteverkets direktiv samt dels mindre justeringar i föreskriften.

Mervärdesskatt

Den föreslagna ändringen innebär justering av taxan så att mervärdesskatt kan debiteras och avgifterna höjs därmed med 25%. De verksamheter som inte kan göra avdrag för mervärdesskatt kommer i och med detta få 25% högre kostnad.

Mindre justeringar

Föreskriften har behov för några mindre justeringar och detta tas i samband med den större ändringen av mervärdeskatt. De justeringar som gjorts är ändring av tidpunkt för beräkning av avgift, sänkt avgift för stenspräckare genom inordning i samma grupp som fyrverkeriförsäljning (enkel hantering), sänkt avgift för mindre samlingslokaler, språkliga justeringar av årlig uppräkning samt språkliga justeringar av återbetalning vid felaktigt avslag.

Verkställighetsdatumet för föreskriften är satt så att den träder i kraft samtidigt i samtliga RDM medlemskommuner, för att underlätta administration av avgifter.

Bakgrund

Mervärdesskatt

Skatteverket har omtolkat kommunalförbunds möjlighet till undantag från mervärdesskatt vid myndighetsutövning, enligt Mervärdesskattelag (2023:200) 4 kap 4§, och anser nu att mervärdesskatt ska betalas vid myndighetsutövning. I RDM medlemskommuner har tidigare beslutats att myndighetsutövningen är undantaget från kravet på mervärdesskatt utifrån Skatteverkets dåvarande ställningstagande.

Mindre justeringar

Nuvarande föreskrift om taxor för tillstånd och tillsyn trädde i kraft under sommaren 2021 och har nyttjats sedan dess. De taxor som beslutades 2021 utgjorde en uppdatering av tidigare taxor utifrån att lagen ändrades och därmed möjligheten att ta betalt för vissa åtgärder. Uppdateringen innebar vissa nya regleringar, och nu har dessa regleringar utvärderats under några år. Vissa av regleringarna behöver justeras för att öka tydlighet och ha en relevant prissättning samt underlätta debitering.

Räddningstjänstens ståndpunkt

Räddningstjänsten anser att Skatteverkets omtolkning av mervärdesskatteskyldighet för kommunalförbund kan efterlevas genom att mervärdesskatt läggs till nuvarande avgifter. I tillägg är merparten av de tillstånds- och tillsynspliktiga objekten företag och kan sannolikt göra avdrag för mervärdesskatt. Räddningstjänsten anser vidare att taxan bör genomgå mindre justeringar då de senaste årens utvärdering pekar på behov för detta.
Räddningstjänsten anser att beslut enligt ovan ska införas i samtliga medlemskommuner vid ett och samma tillfälle för att underlätta räddningstjänstens administration.

Konsekvensbeskrivning

Mervärdesskatt

Konsekvensen delas upp på tre delar: ekonomiska konsekvenser för enskilda, ekonomiska konsekvenser för räddningstjänsten, samt konsekvenser av uteblivet beslut.
För tillstånds- och tillsynspliktiga verksamheter innebär den ändrade taxan inga

märkbara konsekvenser sett ur perspektivet att avdrag för mervärdesskatt kan göras av näringsidkare. Den grupp som inte kan göra sådant avdrag, och därmed får en

kostnadsökning på 25%, anses försumbar. För räddningstjänsten medför den ändrade taxan inga förändringar.

Om beslut om ändringsföreskrift inte tas så innebär det att RDM måste bryta mot gällande förskrift för att efterleva Skatteverkets direktiv, eller att bryta mot Skatteverkets direktiv för att efterleva gällande föreskrift.

Mindre justeringar
Förslaget innebär kostnadsminskning för mindre samlingslokaler samt för stenspräckare. De språkliga förändringar som föreslås medför ingen förändring annat än vid förståelse av föreskriften, som förväntas förbättras. Justering av beräkningstidpunkt för avgift påverkar endast de som har en aktiv ansökan om tillstånd, och som hanteras över ett årsskifte. Antalet bedöms bli få och prispåverkan ligger historiskt sett på 2,8%, vilket anses vara acceptabelt då det vägs mot den förenklade debitering som det innebär. Att precisera domstol som ansvarig för beslut om felaktigt avslag bedöms utgöra försumbar påverkan.

Om beslut om ändringsföreskrift inte tas så innebär det inga större konsekvenser, annat än att föreskriften även fortsättningsvis inte anpassats till de erfarenheter som dragits, vilket innebär onödiga kostnader för vissa grupper, svårare tolkning av föreskriftstext samt omständligare hantering.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från Räddningstjänsten Dala Mitt
Bilaga 1: Förslag ändringsföreskrift moms och diverse, taxa tillsyn & tillstånd
Bilaga 2: Förklaring ändringsföreskrift moms och diverse, taxa tillsyn & tillstånd

Delges

Räddningstjänsten Dala Mitt

Föreskrift om taxa för sotning och brandskyddskontroll, anpassning av mervärdesskatt och byte av uppräkningsmodell

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att besluta

1. att ändra i befintlig föreskrift om taxa för sotning och brandskyddskontroll enligt bilaga samt
2. att fastställa verkställighetsdatum av ändrad föreskrift till 2025- 07-01, att gälla för förrättningar som påbörjas från detta datum

Ärendebeskrivning

Räddningstjänsten Dala Mitt Förbundsdirektion föreslår kommunfullmäktige besluta: 1. att ändra i befintlig föreskrift om taxa för sotning och brandskyddskontroll enligt bilaga samt 2. att fastställa verkställighetsdatum av ändrad föreskrift till 2025- 07-01, att gälla för förrättningar som påbörjas från detta datum.

Ändringen omfattar dels anpassning till mervärdesskatteskyldighet för kommunalförbund enligt Skatteverkets direktiv samt dels övergång från årlig uppräkning med Sotningsindex, till årlig uppräkning med Prisindex för Kommunal Verksamhet (PKV) enligt Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) rekommendation.

Mervärdesskatt

Den föreslagna ändringen innebär en återställning av taxan till tidigare års utformning genom sänkning av timpris för brandskyddskontroller motsvarande mervärdesskatten. Det innebär även en höjning av vissa specificerade priser för näringsidkare som med förslaget kan göra ordinarie mervärdesskatteavdrag så som tidigare var möjligt. Vissa mindre justeringar görs för exempelvis hänvisning till paragrafer som ändrats. Eftersom brandskyddskontroller utförs fullt ut i egen regi av RDM sedan 2024- 04-01 efterlevs likställighetsprincipen då kostnaden kommer vara densamma i alla medlemskommuner.

Årlig uppräkning
Den föreslagna övergången från Sotningsindex till PKV innebär en annan beräkningsmodell för den årliga uppräkningen. Det innebär också att uppräkningen sker vid kalenderårets start i stället för vid Sotningsindex presentationsdatum som är någon gång under våren.
Verkställighetsdatumet för föreskriften är satt så att den träder i kraft samtidigt i samtliga RDM medlemskommuner, för att underlätta administration av avgifter

Bakgrund

Mervärdesskatt
Skatteverket har omtolkat kommunalförbunds möjlighet till undantag från mervärdesskatt vid myndighetsutövning, enligt Mervärdesskattelag (2023:200) 4 kap 4§, och anser nu att mervärdesskatt ska betalas vid myndighetsutövning. I RDM medlemskommuner har tidigare beslutats att beloppet motsvarande mervärdesskatt ska tillfalla RDM för att efterleva likställighetsprincipen inom medlemskommunerna då olika utförare finns, samt för att säkerställa en fullt ut avgiftsfinansierad verksamhet under övertagandet av brandskyddskontroller i egen regi.

Årlig uppräkning
SKR har rekommenderat att årlig uppräkning av taxor för sotning och brandskyddskontroll ska göras med PKV i stället för med sotningsindex. I RDM medlemskommuner har beslutats att årlig uppräkning ska ske automatiskt med sotningsindex då det presenteras.

Räddningstjänstens ståndpunkt
Räddningstjänsten anser att Skatteverkets omtolkning av mervärdesskatteskyldighet för kommunalförbund inte bör drabba privatpersoner och företag i kommunen. Taxan bör därför återställas till tidigare format avseende anpassningar kring mervärdesskatt, så att kostnaden för ägare av rensnings- och kontrollpliktiga anläggningar blir oförändrad undantaget årlig uppräkning. Räddningstjänsten anser vidare att SKR rekommendation om att övergå från Sotningsindex till PKV bör följas då det skapar förutsägbarhet och förenklar arbetet med årlig uppräkning. Räddningstjänsten anser att beslut enligt ovan ska införas i samtliga medlemskommuner vid ett och samma tillfälle för att underlätta räddningstjänstens administration.

Konsekvensbeskrivning
Mervärdesskatt Konsekvensen delas upp på tre delar: ekonomiska konsekvenser för enskilda, ekonomiska konsekvenser för räddningstjänsten, samt konsekvenser av uteblivet beslut. För enskilda innebär den sänkta taxan inga märkbara konsekvenser sett ur perspektivet att mervärdesskatt ska läggas till vid debitering, samt att avdrag för mervärdesskatt kan göras av näringsidkare.
För räddningstjänsten medför den sänkta taxan att enheten för brandskyddskontroller får mindre ekonomiskt utrymme och därmed behöver försöka tidigarelägga åtgärder som planerats till 2026. Om beslut om ändringsföreskrift inte tas så innebär det att RDM måste bryta mot gällande förskrift för att efterleva Skatteverkets direktiv, eller att en kraftig och onödig avgiftsökning drabbar ägare till kontrollpliktiga anläggningar.

Årlig uppräkning
Byte av beräkningsmodell för årlig uppräkning innebär en mer förutsägbar uppräkningsprocess med ett index som redan nyttjas i andra kommunala föreskrifter, t.ex. föreskrift om avgifter vid tillstånd och tillsyn enligt LSO och LBE.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från Räddningstjänsten Dala Mitt med

Bilaga 1: Förslag på ändringsföreskrift moms & index, taxa sotning och brandskyddskontroll
Bilaga 2: Förklaring på ändringsföreskrift moms & index, taxa sotning och brandskyddskontroll

Delges

Räddningstjänsten Dala Mitt

Malin Karhu Birgersson
Sektorchef personalchef

Sektorchefs namn
Titel

Dnr: 2025-000900

§ 11 Föreskrift om taxa för sotning och brandskyddskontroll, anpassning av mervärdesskatt och byte av uppräkningsmodell.

Beslut
Förbundsdirektionen föreslår kommunfullmäktige besluta:
1. ändra i befintlig föreskrift om taxa för sotning och brandskyddskontroll enligt bilaga samt
2. fastställa verkställighetsdatum av ändrad föreskrift till 2025-07-01, att gälla för förrättningar som påbörjas från detta datum.

Ärendebeskrivning
Ändringen omfattar dels anpassning till mervärdesskatteskyldighet för kommunalförbund enligt Skatteverkets direktiv samt dels övergång från årlig uppräkning med Sotningsindex, till årlig uppräkning med Prisindex för Kommunal Verksamhet (PKV) enligt Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) rekommendation.

Mervärdesskatt
Den föreslagna ändringen innebär en återställning av taxan till tidigare års utformning genom sänkning av timpris för brandskyddskontroller motsvarande mervärdesskatten. Det innebär även en höjning av vissa specificerade priser för näringsidkare som med förslaget kan göra ordinarie mervärdesskatteavdrag så som tidigare var möjligt. Vissa mindre justeringar görs för exempelvis hänvisning till paragrafer som ändrats. Eftersom brandskyddskontroller utförs fullt ut i egen regi av RDM sedan 2024-04-01 efterlevs likställighetsprincipen då kostnaden kommer vara densamma i alla medlemskommuner.

Årlig uppräkning
Den föreslagna övergången från Sotningsindex till PKV innebär en annan beräkningsmodell för den årliga uppräkningen. Det innebär också att uppräkningen sker vid kalenderårets start i stället för vid Sotningsindex presentationsdatum som är någon gång under våren.

Verkställighetsdatumet för föreskriften är satt så att den träder i kraft samtidigt i samtliga RDM medlemskommuner, för att underlätta administration av avgifter.

§ 11 fortsättning

Bakgrund
Mervärdesskatt
Skatteverket har omtolkat kommunalförbunds möjlighet till undantag från mervärdesskatt vid myndighetsutövning, enligt Mervärdesskattelag (2023:200) 4 kap 4§, och anser nu att mervärdesskatt ska betalas vid myndighetsutövning.
I RDM medlemskommuner har tidigare beslutats att beloppet motsvarande mervärdesskatt ska tillfalla RDM för att efterleva likställighetsprincipen inom medlemskommunerna då olika utförare finns, samt för att säkerställa en fullt ut avgiftsfinansierad verksamhet under övertagandet av brandskyddskontroller i egen regi.

Årlig uppräkning
SKR har rekommenderat att årlig uppräkning av taxor för sotning och brandskyddskontroll ska göras med PKV i stället för med sotningsindex.
I RDM medlemskommuner har beslutats att årlig uppräkning ska ske automatiskt med sotningsindex då det presenteras.

Räddningstjänstens ståndpunkt
Räddningstjänsten anser att Skatteverkets omtolkning av mervärdesskatteskyldighet för kommunalförbund inte bör drabba privatpersoner och företag i kommunen. Taxan bör därför återställas till tidigare format avseende anpassningar kring mervärdesskatt, så att kostnaden för ägare av rensnings- och kontrollpliktiga anläggningar blir oförändrad undantaget årlig uppräkning.

Räddningstjänsten anser vidare att SKR rekommendation om att övergå från Sotningsindex till PKV bör följas då det skapar förutsägbarhet och förenklar arbetet med årlig uppräkning.

Räddningstjänsten anser att beslut enligt ovan ska införas i samtliga medlemskommuner vid ett och samma tillfälle för att underlätta räddningstjänstens administration.

Konsekvensbeskrivning
Mervärdesskatt
Konsekvensen delas upp på tre delar: ekonomiska konsekvenser för enskilda, ekonomiska konsekvenser för räddningstjänsten, samt konsekvenser av uteblivet beslut.
För enskilda innebär den sänkta taxan inga märkbara konsekvenser sett ur perspektivet att mervärdesskatt ska läggas till vid debitering, samt att avdrag för mervärdesskatt kan göras av näringsidkare.

§ 11 fortsättning

För räddningstjänsten medför den sänkta taxan att enheten för brandskyddskontroller får mindre ekonomiskt utrymme och därmed behöver försöka tidigarelägga åtgärder som planerats till 2026.

Om beslut om ändringsföreskrift inte tas så innebär det att RDM måste bryta mot gällande förskrift för att efterleva Skatteverkets direktiv, eller att en kraftig och onödig avgiftsökning drabbar ägare till kontrollpliktiga anläggningar.

Årlig uppräkning
Byte av beräkningsmodell för årlig uppräkning innebär en mer förutsägbar uppräkningsprocess med ett index som redan nyttjas i andra kommunala föreskrifter, t.ex. föreskrift om avgifter vid tillstånd och tillsyn enligt LSO och LBE.

Bilagor
Bilaga 1: Förslag på ändringsföreskrift moms & index, taxa sotning och brandskyddskontroll
Bilaga 2: Förklaring på ändringsföreskrift moms & index, taxa sotning och brandskyddskontroll

Beslut skickas till
Medlemskommunerna

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum för direktionsmöte
2025-03-12

Diarienummer
2025-000900-001-001

Föreskrift om taxa för sotning och brandskyddskontroll, anpassning av mervärdesskatt och byte av uppräkningsmodell.

Förslag till beslut

Räddningstjänsten Dala Mitt föreslår Förbundsdirektionens arbetsutskott att föreslå Förbundsdirektionen att föreslå kommunfullmäktige besluta:

1. att ändra i befintlig föreskrift om taxa för sotning och brandskyddskontroll enligt bilaga samt
2. att fastställa verkställighetsdatum av ändrad föreskrift till 2025-07-01, att gälla för förrättningar som påbörjas från detta datum.

Ärendebeskrivning

Ändringen omfattar dels anpassning till mervärdesskatteskyldighet för kommunalförbund enligt Skatteverkets direktiv samt dels övergång från årlig uppräkning med Sotningsindex, till årlig uppräkning med Prisindex för Kommunal Verksamhet (PKV) enligt Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) rekommendation.

Mervärdesskatt

Den föreslagna ändringen innebär en återställning av taxan till tidigare års utformning genom sänkning av timpris för brandskyddskontroller motsvarande mervärdesskatten. Det innebär även en höjning av vissa specificerade priser för näringsidkare som med förslaget kan göra ordinarie mervärdesskatteavdrag så som tidigare var möjligt. Vissa mindre justeringar görs för exempelvis hänvisning till paragrafer som ändrats. Eftersom brandskyddskontroller utförs fullt ut i egen regi av RDM sedan 2024-04-01 efterlevs likställighetsprincipen då kostnaden kommer vara densamma i alla medlemskommuner.

Årlig uppräkning

Den föreslagna övergången från Sotningsindex till PKV innebär en annan beräkningsmodell för den årliga uppräkningen. Det innebär också att uppräkningen sker vid kalenderårets start i stället för vid Sotningsindex presentationsdatum som är någon gång under våren.

Verkställighetsdatumet för föreskriften är satt så att den träder i kraft samtidigt i samtliga RDM medlemskommuner, för att underlätta administration av avgifter.

TJÄNSTESKRIVELSE

Bakgrund

Mervärdesskatt

Skatteverket har omtolkat kommunalförbunds möjlighet till undantag från mervärdesskatt vid myndighetsutövning, enligt Mervärdesskattelag (2023:200) 4 kap 4§, och anser nu att mervärdesskatt ska betalas vid myndighetsutövning.
I RDM medlemskommuner har tidigare beslutats att beloppet motsvarande mervärdesskatt ska tillfalla RDM för att efterleva likställighetsprincipen inom medlemskommunerna då olika utförare finns, samt för att säkerställa en fullt ut avgiftsfinansierad verksamhet under övertagandet av brandskyddskontroller i egen regi.

Årlig uppräkning

SKR har rekommenderat att årlig uppräkning av taxor för sotning och brandskyddskontroll ska göras med PKV i stället för med sotningsindex.
I RDM medlemskommuner har beslutats att årlig uppräkning ska ske automatiskt med sotningsindex då det presenteras.

Räddningstjänstens ståndpunkt

Räddningstjänsten anser att Skatteverkets omtolkning av mervärdesskatteskyldighet för kommunalförbund inte bör drabba privatpersoner och företag i kommunen. Taxan bör därför återställas till tidigare format avseende anpassningar kring mervärdesskatt, så att kostnaden för ägare av rensnings- och kontrollpliktiga anläggningar blir oförändrad undantaget årlig uppräkning.

Räddningstjänsten anser vidare att SKR rekommendation om att övergå från Sotningsindex till PKV bör följas då det skapar förutsägbarhet och förenklar arbetet med årlig uppräkning.

Räddningstjänsten anser att beslut enligt ovan ska införas i samtliga medlemskommuner vid ett och samma tillfälle för att underlätta räddningstjänstens administration.

Konsekvensbeskrivning

Mervärdesskatt

Konsekvensen delas upp på tre delar: ekonomiska konsekvenser för enskilda, ekonomiska konsekvenser för räddningstjänsten, samt konsekvenser av uteblivet beslut.
För enskilda innebär den sänkta taxan inga märkbara konsekvenser sett ur perspektivet att mervärdesskatt ska läggas till vid debitering, samt att avdrag för mervärdesskatt kan göras av näringsidkare.

TJÄNSTESKRIVELSE

För räddningstjänsten medför den sänkta taxan att enheten för brandskyddskontroller får mindre ekonomiskt utrymme och därmed behöver försöka tidigarelägga åtgärder som planerats till 2026.

Om beslut om ändringsföreskrift inte tas så innebär det att RDM måste bryta mot gällande förskrift för att efterleva Skatteverkets direktiv, eller att en kraftig och onödig avgiftsökning drabbar ägare till kontrollpliktiga anläggningar.

Årlig uppräkning
Byte av beräkningsmodell för årlig uppräkning innebär en mer förutsägbar uppräkningsprocess med ett index som redan nyttjas i andra kommunala föreskrifter, t.ex. föreskrift om avgifter vid tillstånd och tillsyn enligt LSO och LBE.

Bilagor
Bilaga 1: Förslag på ändringsföreskrift moms&index, taxa sotning och brandskyddskontroll
Bilaga 2: Förklaring på ändringsföreskrift moms&index, taxa sotning och brandskyddskontroll

Beslut skickas till
Medlemskommunerna

Mårten Ribbing
Brandingenjör

___ kommun föreskrifter om avgift (taxor) för sotning och brandskyddskontroll enligt Lag om skydd mot olyckor.

Med stöd av 3 kap 6§ Lag (2003:778) om skydd mot olyckor föreskriver ____ kommun följande.

Allmänna råd: I anslutning till paragrafer har i vissa fall förtydliganden gjorts i form av allmänna råd. Dessa allmänna råd är markerade med kursiv text och mot grå bakgrund.

7 § *Har upphävts.*

14 § För varje avgiftsår ska de i denna författning antagna timavgifterna ändras med aktuell procentsats enligt Prisindex för Kommunal Verksamhet (PKV) som fastställs av Sveriges kommuner och regioner (SKR).

Avgiftsårets start och därmed också ändringen av taxa enligt första stycket inträffar 1 januari med indexvärde som publiceras i oktober föregående år.

18 § Grundavgift ska tas ut per hus/byggnad samt lägenhet enligt 19§. Grundavgiften omfattar samtliga anläggningar i aktuellt hus/byggnad/lägenhet. I grundavgiften ingår arbete som utförs för planering, avisering, transport och fakturering.

Om sotning och brandskyddskontroll genomförs samplanerat (vid samma förrättningstillfälle) ska grundavgift både för sotning och för brandskyddskontroll debiteras enligt 19§.

19 § Grundavgift för sotning och brandskyddskontroll baseras på timavgiften för respektive arbete och den tidsfaktor som anges nedan.

1. Tidsfaktor (grundavgift) för *småhus* vid sotning och brandskyddskontroll
   a 11,94 minuter för permanentbostad (motsvarande 19,9% av aktuell timavgift)
   b 23,83 minuter för fritidsbostad (motsvarande 39,72% av aktuell timavgift)
2. Tidsfaktor (grundavgift) för *ej småhus* vid sotning och brandskyddskontroll är 20 minuter (motsvarande 33,33% av aktuell timavgift).

   För ej småhus som är flerbostadshus tillkommer en fast grundavgift per lägenhet där eldstad finns. Tiden som denna avgift baseras på är 6 minuter (motsvarande 10% av aktuell timavgift).

19 a § *Har upphävts*

22 § Utförandeavgift för brandskyddskontroll baseras på timavgiften och den tidsfaktor som anges nedan.

1. Tidsfaktor (utförandeavgift) för *småhus* vid brandskyddskontroll
   a 45 minuter för första anläggning i småhus (motsvarande 75,0% av timavgift).
   b 20 minuter för tillkommande anläggning i småhus (motsvande 33,3% av timavgift).
2. Tidsfaktor (utförandeavgift) för ej småhus vid brandskyddskontroll
   a För imkanaler är utförandeavgiften för brandskyddskontroll tidsbaserad och uppgår till 50% av timavgift samt debiteras med denna summa per påbörjad halvtimme.

b För övriga anläggningar i hus eller byggnader är utförandeavgiften för brandskyddskontroll tidsbaserad och uppgår till 50% av timavgift samt debiteras med denna summa per påbörjad halvtimme.

Om brister eller misstanke om brister vid brandskyddskontroll enligt 22 § (okulär besiktning) uppdagas och förrättningen fortsätter med fördjupad brandskyddskontroll ska avgift för detta tas ut enligt 26 §10.

23 § Om planerad och aviserad förrättning inte kan genomföras till följd av att aktuellt hus/byggnad är låst eller liknande eller att ingen efter anmodan har öppnat, ska **avgift för utebliven förrättning**, s.k. *bomkörning*, tas ut. Avgift enligt denna paragraf ska även tas ut om anläggning eller del av anläggning i hus/byggnad på annat sätt är eller blir otillgänglig vid förrättningstillfället till följd av framkomlighetssvårigheter, hinder, farlig eller hotfull miljö, brister i byggnadens konstruktion, och liknande och detta ej går att undanröja, åtgärda eller på annat sätt hantera enligt 26 § punkt 1-6.

1. För småhus uppgår denna avgift till 25% av aktuell timavgift och ersätter utförandeavgift men tillkommer utöver grundavgift samt ska tas ut för varje berörd anläggning. Kontaktförsök ska göras direkt eller via telefon, och om detta inte går ska medelande om utebliven förrättning lämnas vid huset.
2. För ej småhus är denna avgift tidsbaserad och uppgår till 35% av aktuell timavgift samt debiteras med denna summa per planerad halvtimme. Denna avgift ersätter utförandeavgift men tillkommer utöver grundavgiften. Kontaktförsök ska göras direkt eller via telefon, och om detta inte går ska förrättande skorstensfejare eller skorstensfejartekniker vänta vid förrättningsplatsen i 30 minuter och därefter lämna meddelande om utebliven förrättning. Om förrättningen var planerad till obekväm arbetstid ska avgift enligt 24 § 3 punkten tillkomma vid debitering.

Avgifter enligt denna paragraf ska tydligt motiveras på faktura, i kundmeddelande eller liknande så att fastighetsägare självmant och utan tvingande myndighetsbeslut kan komma till rätta med eventuella problem som legat till grund för utebliven eller avbruten förrättning.

Om det vid brandskyddskontroll inte är möjligt att genomföra samtliga åtgärder, och de kvarvarande åtgärderna är i mycket begränsad omfattning, står det brandskyddskontrollant fritt att antingen betrakta förrättningen som utebliven enligt denna paragraf eller möjlig att fullfölja. Om förrättningen i en sådan situation betraktas som möjlig att fullfölja så ska grundavgift och utförandeavgift tas ut enligt 19§ och 22 §. För åtgärd av de kvarvarande arbetena vid annan tidpunkt ska endast grundavgift enligt 19§ tas ut.

Om tillträde erhålls efter viss väntetid eller efter kontaktförsök bör skorstensfejare eller skorstensfejartekniker överväga om förrättningen samt kommande förrättningar går att genomföra med tillräckligt gott resultat trots försening. Om förrättning kan genomföras får ej avgift tas ut för utebliven förrättning.

Om tillträdesrätten har begränsats enligt 23 § bör detta föranleda att nödvändiga beslut om åtgärd tas eller att relevant information översänds till beslutande myndighet för åtgärd.

Om tillträdesrätten har begränsats enligt 23 § bör det även övervägas huruvida beslut om föreläggande eller förbud är lämpligt för att komma till rätta med hindret. Om nödvändiga beslut inte kan tas av den som avbryter eller ställer in förrättningen bör relevant information och dokumentation delges personal eller myndighet med rätt att fatta sådana beslut. Kommunikation och dokumentation ska vid behov ske enligt gällande författning.

28 § Denna författning gäller från 2025-07-01 och tills vidare. Föreskriften ersätter _____kommun tidigare föreskrifter om taxor för sotning och brandskyddskontroll.

Förklaring av ändringar i föreslagen föreskrift om avgift (taxor) för sotning och brandskyddskontroll enligt Lag om skydd mot olyckor.

7 § *Berörs av momsjusteringen: reglerar att brandskyddskontroller ska undantas mervärdesskatt. Upphävs då detta ligger i linje med skatteverkets direktiv.*

14 § *Berörs av indexjusteringen: reglerar att Sotningsindex ska användas för årlig uppräkning. Ändras så att PKV nyttjas i stället samt ändras så att uppräkningstillfället sätts till 1 januari utifrån index i oktober.*

18 § *Berörs av momsjusteringen: refererar till delar i föreskriften som upphävs. Justeras så referenser är korrekta.*

19 § *Berörs av momsjusteringen: reglerar endast sotning. Ändras så att paragrafen behandlar både sotning och brandskyddskontroll, så som det var innan tidigare.*

19 a § *Berörs av momsjusteringen: reglerar grundavgift för brandskyddskontroller, vilket är överflödigt när 19§ ändras till att också omfatta det. Upphävs då behov för särskild reglering av grundavgift för brandskyddskontroller inte längre behövs.*

22 § *Berörs av momsjusteringen: reglerar avgift för näringsidkare, anpassat för att avdrag för mervärdesskatt ej är möjligt. Ändras så att särskild hänsyn till näringsidkares mervärdesskatteavdrag inte finns, så som det var tidigare.*

23 § *Berörs av momsjusteringen: refererar till delar i föreskriften som upphävs. Justeras så referenser är korrekta.*

28 § *Berörs av föreskriftsändringen: reglerar verkställighetsdatum. Ändras så att datum gemensamt för RDM nyttjas.*

Bilaga prislista

Timavgift för brandskyddskontroll ändras från nuvarande 976,37 kr (årlig uppräkning ej inräknat) till ca 795 kr (-20%) beroende på kommande indexuppräkning.

Kf § 27 Förändrat ansvar för omsorgsresor

KS2024/0452

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att sociala sektorn tar över hanteringen av omsorgsresor i samråd med samhällsbyggnadsnämnden.

Bakgrund o ärendebeskrivning

Samhällsbyggnadssektorn har av anställda inom kommunens dagverksamhet för personer med demenssjukdom fått till sig att de önskar ta över ansvaret för handläggningen av omsorgsresor. Samhällsbyggnadsnämnden har behandlat ärendet och föreslagit Kommunfullmäktige i Säters kommun att besluta att omfördela ansvaret för omsorgsresor till Socialnämnden i Säters kommun. Historiskt har hanteringen av omsorgsresor, färdtjänst och riksfärdtjänst legat under Kommunstyrelsen i Säters kommun. Sedan 2013 ligger dock beslut gällande omsorgsresor på samhällsbyggnadsnämnden. Färdtjänsten och riksfärdtjänsten är numer skatteväxlade och Dalarnas kommuner har överlåtit uppdraget till Region Dalarna som i sin tur har givit Kollektivtrafikförvaltningen uppdraget

En utredning har gjorts på samhällbyggnadssektorn. Syftet med utredningen har varit att se över möjligheten och effekterna av att göra en organisationsförändring kopplat till ansvaret för omsorgresor, färdtjänstresor och riksfärdtjänst. Hypotesen har varit att ansvaret för dessa resor, såsom det numera är format, bättre organiseras inom socialnämndens ansvarsområde än inom samhällsbyggnadsnämndens ansvar, nämnden blir en ”mellanhand” som det är idag. Idag ligger beslut gällande omsorgsresor under samhällsbyggnadsnämnden och beslut om daglig verksamhet enligt § 9 Lag (1993:387) ligger under socialnämnden.

Konsekvensbeskrivning

2024-12-04 beslutade kommunstyrelsens arbetsutskott skicka förslaget för yttrande till socialnämnden angående förändrat ansvar för omsorgsresor. 2025-02-13 inkom ett svar från socialnämnden tillbaka till kommunstyrelsens arbetsutskott.

Sociala sektorns tjänsteman: Utifrån ett ansträngt läge ekonomiskt och personellt så är det svårigheter att lägga detta uppdrag på någon handläggare inom Biståndsenheten.

Att utreda samt besluta om resor är inte något som enkelt kan tas över då enheten av olika anledningar är underbemannade.

Samhällsbyggnadssektorn och sociala sektorn har olika syn i frågan, dock kan fortsatt dialog föras mellan sociala sektorn samhällsbyggnadssektorn om hur omsorgsresorna kan lösas på sikt.

Beslutsunderlag

SBN 2024-10-30 §126
SN2024/0431

Delges

Samhällsbyggnadsnämnden
Socialnämnden

Förändrat ansvar för omsorgsresor

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott hänskjuter uppdraget till kommundirektören att föra dialog med sektorchef för sociala- och samhällsbyggnadssektorn för att hitta en hållbar lösning kring ansvar för omsorgsresor.

Bakgrund o ärendebeskrivning

Samhällsbyggnadssektorn har av anställda inom kommunens dagverksamhet för personer med demenssjukdom fått till sig att de önskar ta över ansvaret för handläggningen av omsorgsresor. Samhällsbyggnadsnämnden har behandlat ärendet och föreslagit Kommunfullmäktige i Säters kommun att besluta att omfördela ansvaret för omsorgsresor till Socialnämnden i Säters kommun. Historiskt har hanteringen av omsorgsresor, färdtjänst och riksfärdtjänst legat under Kommunstyrelsen i Säters kommun. Sedan 2013 ligger dock beslut gällande omsorgsresor på samhällsbyggnadsnämnden. Färdtjänsten och riksfärdtjänsten är numer skatteväxlade och Dalarnas kommuner har överlåtit uppdraget till Region Dalarna som i sin tur har givit Kollektivtrafikförvaltningen uppdraget

En utredning har gjorts på samhällbyggnadssektorn. Syftet med utredningen har varit att se över möjligheten och effekterna av att göra en organisationsförändring kopplat till ansvaret för omsorgresor, färdtjänstresor och riksfärdtjänst. Hypotesen har varit att ansvaret för dessa resor, såsom det numera är format, bättre organiseras inom socialnämndens ansvarsområde än inom samhällsbyggnadsnämndens ansvar, nämnden blir en ”mellanhand” som det är idag. Idag ligger beslut gällande omsorgsresor under samhällsbyggnadsnämnden och beslut om daglig verksamhet enligt § 9 Lag (1993:387) ligger under socialnämnden.

Konsekvensbeskrivning

2024-12-04 beslutade kommunstyrelsens arbetsutskott skicka förslaget för yttrande till socialnämnden angående förändrat ansvar för omsorgsresor. 2025-02-13 inkom ett svar från socialnämnden tillbaka till kommunstyrelsens arbetsutskott.

Sociala sektorns tjänsteman: Utifrån ett ansträngt läge ekonomiskt och personellt så är det svårigheter att lägga detta uppdrag på någon handläggare inom Biståndsenheten. Att utreda samt besluta om resor är inte något som enkelt kan tas över då enheten av olika anledningar är underbemannade.

Samhällsbyggnadssektorn och sociala sektorn har olika syn i frågan, dock kan fortsatt dialog föras mellan sociala sektorn samhällsbyggnadssektorn om hur omsorgsresorna kan lösas på sikt.

Beslutsunderlag

SBN 2024-10-30 §126

SN2024/0431

Delges

Samhällsbyggnadsnämnden

Socialnämnden

Underskrifter

Marita Skog
Kommundirektör

Kf § 28 Kommunfullmäktiges kalendarium 2026

KS2024/0452

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar fastställa kalendarium för 2026.

Ärendebeskrivning

Presidiet föreslår att kommunfullmäktige under 2026 hålla sammanträde följande torsdagar kl 18.00 på Folkets Hus i Säter.

19 februari

23 april

11 juni

24 september

15 oktober (nya kommunfullmäktige)

26 november

17 december

Handläggare
Susanne Hoffman
Kommunsekreterare

Diarienummer
KS2025/0152

Kalendarium 2026

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar fastställa kalendarium för 2026.

Ärendebeskrivning

Presidiet föreslår att kommunfullmäktige under 2026 hålla sammanträde följande torsdagar kl 18.00 på Folkets Hus i Säter.

19 februari

23 april

11 juni

24 september

15 oktober (nya kommunfullmäktige)

26 november

17 december

Susanne Hoffman
Kommunsekreterare

Malin Karhu Birgersson
Sektorchef kommunstyrelsesektorn

Kf § 29 Överlämna tillsynsansvaret av sprängämnesprekursorer till Räddningstjänst Dala Mitt (RDM)

KS2025/0209

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att:

1. Tillsynsansvaret för sprängämnesprekursorer överlämnas till Räddningstjänsten Dala Mitt från och med 1 januari 2026.
2. Tillsynsansvaret för sprängämnesprekursorer stryks ur reglementet för miljö- och byggnämnden i samband med överlämningen.

Ärendebeskrivning

Miljö- och byggnämnden föreslår 2025-04-16 § 39 att tillsynsansvaret for sprängämnesprekursorer överlämnas till Räddningstjänsten Dala Mitt från och med 1 januari 2026, samt att i reglementet för miljö- och byggnämnden styrka ansvaret i samband med överlämningen.

Sprängämnesprekursorer (SÄP) är ämnen som kan användas för att (illegalt) tillverka sprängmedel. Miljö- och byggnämnden har för avsikt att överlämna tillsynen av SÄP till Räddningstjänsten Dala Mitt. Det finns andra kommuner i landet som har lämnat över tillsynen till sina respektive räddningstjänster.

Räddningstjänsten Dala Mitt är ett kommunalförbund bestående av kommunerna; Falun, Borlänge, Gagnef, Säter och Ludvika. Samtliga miljöavdelningar ställer sig positiva till att lämna över tillsynen till Räddningstjänsten Dala Mitt.

Säters Kommun liksom många kommuner i Sverige har inte genomfört tillsyn av SÄP, trotts att det är ett prioriterat område. Genom att Räddningstjänsten tar över tillsynen får de ytterligare en pusselbit av hotbilden mot samhället. Miljö- och byggnämnden har inte de resurser eller kunskap som krävs för att utföra denna tillsyn.

Bakgrund

Sedan 2014 gäller Lag (2014:799) om sprängämnesprekursorer.
Sprängämnesprekursorer är ämnen som kan användas för att (illegalt) tillverka sprängmedel. Ämnena har även lagliga och samhällsnyttiga användningsområden och

måste därför vara tillgängliga för professionella användare. För att förhindra att sprängmedel tillverkas illegalt och används för olagliga syften, till exempel terrorism, har EU beslutat om begränsningar i åtkomsten till vissa SÄP. I Sverige har den tillsynen över ekonomiska aktörer, professionella användare och privatpersoner lagts på kommunerna. I Säters kommun är det Miljö- och byggnämnden som har fått uppdraget att genomföra tillsynen.

Genom en omvärldsbevakning har vi tagit del av information om att relativt många kommuner inte har genomfört tillsyn av SÄP, trotts att det är ett prioriterat område. De argument som återkommer är brister i resurser och kunskap.

Samtliga kommuners miljöavdelningar på kommuner inom Räddningstjänsten Dala Mitt är positiva till överlämningen och avser inom den närmaste tiden också begära överlämning av tillsynsansvaret till Räddningstjänsten Dala Mitt.

Delges

Räddningstjänsten Dala mitt
Falu kommun kommun@falu.se och lovisa.sundstrom@falun.se
miljo.livsmedel@falun.se
Borlänge Kommun kommun@borlange.se och linda.engelmark@borlange.se
Gagnefs kommun registrator@gagnef.se och sofia.nyberg@gagnef.se
Ludvika kommun info@ludvika.se och solveig.akerhielm@ludvika.se

Mbn § 39 Överlämna tillsynsansvaret av sprängämnesprekursorer

ECOS2025-0136

Beslut

Miljö- och byggnämnden föreslår kommunstyrelsens arbetsutskott att föreslå kommunstyrelsen att föreslå Kommunfullmäktige besluta att:

1. Tillsynsansvaret för sprängämnesprekursorer överlämnas till Räddningstjänsten Dala Mitt från och med 1 januari 2026.
2. Tillsynsansvaret för sprängämnesprekursorer stryks ur reglementet för Miljö- och byggnämnden i samband med överlämningen.

Ärendebeskrivning

Sprängämnesprekursorer (SÄP) är ämnen som kan användas för att (illegalt) tillverka sprängmedel. Miljö- och byggnämnden har för avsikt att överlämna tillsynen av SÄP till Räddningstjänsten Dala Mitt. Det finns andra kommuner i landet som har lämnat över tillsynen till sina respektive räddningstjänster.

Räddningstjänsten Dala Mitt är ett kommunalförbund bestående av kommunerna; Falun, Borlänge, Gagnef, Säter och Ludvika. Samtliga miljöavdelningar ställer sig positiva till att lämna över tillsynen till Räddningstjänsten Dala Mitt.

Säters Kommun liksom många kommuner i Sverige har inte genomfört tillsyn av SÄP, trotts att det är ett prioriterat område. Genom att Räddningstjänsten tar över tillsynen får de ytterligare en pusselbit av hotbilden mot samhället. Miljö- och byggnämnden har inte de resurser eller kunskap som krävs för att utföra denna tillsyn.

Bakgrund

Sedan 2014 gäller Lag (2014:799) om sprängämnesprekursorer.
Sprängämnesprekursorer är ämnen som kan användas för att (illegalt) tillverka sprängmedel. Ämnena har även lagliga och samhällsnyttiga användningsområden och måste därför vara tillgängliga för professionella användare. För att förhindra att sprängmedel tillverkas illegalt och används för olagliga syften, till exempel terrorism, har EU beslutat om begränsningar i åtkomsten till vissa SÄP. I Sverige har den tillsynen över ekonomiska aktörer, professionella användare och privatpersoner lagts på kommunerna. I Säters kommun är det Miljö- och byggnämnden som har fått uppdraget att genomföra tillsynen.

Forts. § 39

Genom en omvärldsbevakning har vi tagit del av information om att relativt många kommuner inte har genomfört tillsyn av SÄP, trotts att det är ett prioriterat område. De argument som återkommer är brister i resurser och kunskap.

Samtliga kommuners miljöavdelningar på kommuner inom Räddningstjänsten Dala Mitt är positiva till överlämningen och avser inom den närmaste tiden också begära överlämning av tillsynsansvaret till Räddningstjänsten Dala Mitt.

Skäl till beslut

Miljö- och byggnämnden har i dag inte kännedom om hur många eller vilka verksamheter som säljer eller använder sprängämnesprekursorer. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har en lista på typiska försäljningsställen av SÄP, antalet försäljningsställen är okänt i de fall som tillsyn inte utförs. Privatpersoner måste ha tillstånd för att köpa sprängämnesprekursorer. I dagsläget skickar Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) tillstånden för kännedom endast till kommunen. Genom att MSB i stället skickar tillstånden direkt till Räddningstjänsten får Räddningstjänsten ytterligare en pusselbit i helhetsbilden över eventuell hotbild mot samhället. Räddningstjänsten utför tillsyn enligt Lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor så det ger mening att de även utför tillsyn på SÄP.

Under 2022 utförde Falu kommun tillsyn och kunde konstatera brister i form av bland annat överträdelse av koncentrationer i tillstånd och otillräcklig förvaring. Vilket tyder på att det behövs tillsyn på SÄP.

Av de kommuner som ingår i Räddningstjänsten Dala Mitt är det bara Falun som har genomfört tillsyn på SÄP. Ingen av de andra ingående kommunerna planerar att göra tillsyn framöver, inte heller Falun.

Lag (2014:799) om sprängämnesprekursorer är en annan typ av lagstiftning än den som Miljö- och byggnämnden är vana att arbeta utifrån. Dessutom saknas relevant kunskap och risktänk inom området. Om Miljö- och byggnämnden ska utföra tillsynen på SÄP får vi ytterligare en myndighet att förhålla oss till, utöver de myndigheter (minst 9) som vi i dagsläget behöver förhålla oss till.

Räddningstjänsten ligger redan under MSB.

Forts. § 39

Konsekvensbeskrivning

Överlämningen bedöms inte ge några ekonomiska konsekvenser för Miljö- och byggnämnden, då det inte tilldelats någon ramväxling för att bedriva tillsynen på SÄP.

Delges

Kommunstyrelsen
Räddningstjänsten Dala mitt
Falu kommun kommun@falu.se och lovisa.sundstrom@falun.se
miljo.livsmedel@falun.se
Borlänge Kommun kommun@borlange.se och linda.engelmark@borlange.se
Gagnefs kommun registrator@gagnef.se och sofia.nyberg@gagnef.se
Ludvika kommun info@ludvika.se och solveig.akerhielm@ludvika.se

Överlämna tillsynsansvaret av sprängämnesprekursorer

Förslag till beslut

Miljö- och byggnämnden beslutar att till kommunstyrelsen översända punkterna nedan som förslag till beslut:

1. Tillsynsansvaret för sprängämnesprekursorer överlämnas till Räddningstjänsten Dala Mitt från och med 1 januari 2026.
2. Tillsynsansvaret för sprängämnesprekursorer stryks ur reglementet för Miljö- och byggnämnden i samband med överlämningen.

Ärendebeskrivning

Sprängämnesprekursorer (SÄP) är ämnen som kan användas för att (illegalt) tillverka sprängmedel. Miljö- och byggnämnden har för avsikt att överlämna tillsynen av SÄP till Räddningstjänsten Dala Mitt. Det finns andra kommuner i landet som har lämnat över tillsynen till sina respektive räddningstjänster.

Räddningstjänsten Dala Mitt är ett kommunalförbund bestående av kommunerna; Falun, Borlänge, Gagnef, Säter och Ludvika. Samtliga miljöavdelningar ställer sig positiva till att lämna över tillsynen till Räddningstjänsten Dala Mitt.

Säters Kommun liksom många kommuner i Sverige har inte genomfört tillsyn av SÄP, trotts att det är ett prioriterat område. Genom att Räddningstjänsten tar över tillsynen får de ytterligare en pusselbit av hotbilden mot samhället. Miljö- och byggnämnden har inte de resurser eller kunskap som krävs för att utföra denna tillsyn.

Bakgrund

Sedan 2014 gäller Lag (2014:799) om sprängämnesprekursorer. Sprängämnesprekursorer är ämnen som kan användas för att (illegalt) tillverka sprängmedel. Ämnena har även lagliga och samhällsnyttiga användningsområden och måste därför vara tillgängliga för professionella användare. För att förhindra att sprängmedel tillverkas illegalt och används för olagliga syften, till exempel terrorism, har EU beslutat om begränsningar i åtkomsten till vissa SÄP. I Sverige har den tillsynen över ekonomiska aktörer, professionella användare och privatpersoner lagts

på kommunerna. I Säters kommun är det Miljö- och byggnämnden som har fått uppdraget att genomföra tillsynen.

Genom en omvärldsbevakning har vi tagit del av information om att relativt många kommuner inte har genomfört tillsyn av SÄP, trotts att det är ett prioriterat område. De argument som återkommer är brister i resurser och kunskap.

Samtliga kommuners miljöavdelningar på kommuner inom Räddningstjänsten Dala Mitt är positiva till överlämningen och avser inom den närmaste tiden också begära överlämning av tillsynsansvaret till Räddningstjänsten Dala Mitt.

Skäl till beslut

Miljö- och byggnämnden har i dag inte kännedom om hur många eller vilka verksamheter som säljer eller använder sprängämnesprekursorer. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har en lista på typiska försäljningsställen av SÄP, antalet försäljningsställen är okänt i de fall som tillsyn inte utförs. Privatpersoner måste ha tillstånd för att köpa sprängämnesprekursorer. I dagsläget skickar Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) tillstånden för kännedom endast till kommunen. Genom att MSB i stället skickar tillstånden direkt till Räddningstjänsten får Räddningstjänsten ytterligare en pusselbit i helhetsbilden över eventuell hotbild mot samhället. Räddningstjänsten utför tillsyn enligt Lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor så det ger mening att de även utför tillsyn på SÄP.

Under 2022 utförde Falu kommun tillsyn och kunde konstatera brister i form av bland annat överträdelse av koncentrationer i tillstånd och otillräcklig förvaring. Vilket tyder på att det behövs tillsyn på SÄP.

Av de kommuner som ingår i Räddningstjänsten Dala Mitt är det bara Falun som har genomfört tillsyn på SÄP. Ingen av de andra ingående kommunerna planerar att göra tillsyn framöver, inte heller Falun.

Lag (2014:799) om sprängämnesprekursorer är en annan typ av lagstiftning än den som Miljö- och byggnämnden är vana att arbeta utifrån. Dessutom saknas relevant kunskap och risktänk inom området. Om Miljö- och byggnämnden ska utföra tillsynen på SÄP får vi ytterligare en myndighet att förhålla oss till, utöver de myndigheter (minst 9) som vi i dagsläget behöver förhålla oss till.

Räddningstjänsten ligger redan under MSB.

Konsekvensbeskrivning

Överlämningen bedöms inte ge några ekonomiska konsekvenser för Miljö- och byggnämnden, då det inte tilldelats någon ramväxling för att bedriva tillsynen på SÄP.

Delges

Kommunstyrelsen
Räddningstjänsten Dala mitt
Falu kommun kommun@falu.se och lovisa.sundstrom@falun.se
Borlänge Kommun kommun@borlange.se och linda.engelmark@borlange.se
Gagnefs kommun registrator@gagnef.se och sofia.nyberg@gagnef.se
Ludvika kommun info@ludvika.se och solveig.akerhielm@ludvika.se

Underskrifter

Ingela Johansson
Miljöinspektör

Stefan Larsson
Miljö- och byggchef

Kf § 30 Redovisning av partistöd

KS2025/0053

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta godkänna redovisning av partistöd för 2024.

Bakgrund och ärendebeskrivning

Kommunen får enligt 4 kap. 29 § kommunallagen utdela partistöd till de partier som är representerade i kommunfullmäktige. Partistödet ska användas för att stärka partiernas ställning i den kommunala demokratin. Partistöd betalas ut årligen i förskott under mars månad efter beslut av fullmäktige. Har redovisning och granskningsrapport inte lämnats in till kommunstyrelsen inom föreskriven tid utbetalas inget stöd för nästkommande år. Redovisningen ska avse perioden 1 januari-31 december och ges in till fullmäktige senast sex månader efter redovisningsperiodens utgång. Fullmäktige får besluta att stöd inte ska betalas till parti som inte lämnar redovisning och granskningsrapport. Samtliga partier i kommunfullmäktige har lämnat in redovisning för år 2024 och bedömningen är att redovisningarna följer kommunallagens intentioner varför det föreslås att kommunfullmäktige godkänner redovisningarna

Beslutsunderlag

- Redovisnings av partistöd 2024 Socialdemokraterna
- Redovisning av partistöd 2024, Centerpartiet
- Redovisning av partistöd 2024, Moderaterna
- Redovisning av partistöd 2024, Kristdemokraterna
- Redovisning av partistöd 2024, Liberalerna
- Redovisning av partistöd 2024 Sverigedemokraterna
- Redovisning av partistöd 2024 Vänsterpartiet
- Redovisning av partistöd 2024 Miljöpartiet

Redovisning av partistöd 2024

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta godkänna redovisning av partistöd för 2024

Bakgrund och Ärendebeskrivning

Kommunen får enligt 4 kap. 29 § kommunallagen utdela partistöd till de partier som är representerade i kommunfullmäktige. Partistödet ska användas för att stärka partiernas ställning i den kommunala demokratin. Partistöd betalas ut årligen i förskott under mars månad efter beslut av fullmäktige. Har redovisning och granskningsrapport inte lämnats in till kommunstyrelsen inom föreskriven tid utbetalas inget stöd för nästkommande år. Redovisningen ska avse perioden 1 januari-31 december och ges in till fullmäktige senast sex månader efter redovisningsperiodens utgång. Fullmäktige får besluta att stöd inte ska betalas till parti som inte lämnar redovisning och granskningsrapport. Samtliga partier i kommunfullmäktige har lämnat in redovisning för år 2024 och bedömningen är att redovisningarna följer kommunallagens intentioner varför det föreslås att kommunfullmäktige godkänner redovisningarna

Beslutsunderlag

- Redovisnings av partistöd 2024 Socialdemokraterna
- Redovisning av partistöd 2024, Centerpartiet
- Redovisning av partistöd 2024, Moderaterna
- Redovisning av partistöd 2024, Kristdemokraterna
- Redovisning av partistöd 2024, Liberalerna
- Redovisning av partistöd 2024 Sverigedemokraterna

• Redovisning av partistöd 2024 Vänsterpartiet

• Redovisning av partistöd 2024 Miljöpartiet

Underskrifter

Malin Karhu Birgersson Sektorchef personalchef	Sektorchefs namn Titel

SÄTERS KOMMUN

Blankett för redovisning av erhållet kommunalt partistöd

En mottagare av partistöd ska årligen lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i 4 kap. 29 § första stycket kommunallagen. Mottagare av partistödet ska utse särskild granskare som granskar om redovisningen ger en rättvisande bild av hur partiet har använt partistödet. Granskaren ska intyga granskning på sidan 2 i denna blankett. Granskningsrapporten ska bifogas denna blankett.

Redovisningen ska avse perioden 1 januari – 31 december och lämnas in till Säters kommun, kommunstyrelseförvaltningens kansli, senast den 31 mars följande år.

Parti Miljöpartiet de gröna	Organisationsnummer 802431-9355
Telefon 070-8309892	Adress c/o Gabrielson, Åsgränd 18C 78330 Säter
Bankkonto eller bankgiro/postgiro: 8114-1 63 483 818-9	

Redovisningen avser år 2024	Erhållet partistöd 34 380
Sparat partistöd från föregående år 8 712 kronor	

Beskriv hur det lokala partistödet använts för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin

Verksamheten för Miljöpartiet de gröna i Säter för år 2024 bestod ihuvudsak av

- Utåtriktade aktiviteter i Säter och lokal EU-valrörelse.
  - Temadag om elbilar, solpaneler etc.
  - EU-valrörelse
  - Debattartiklar och insändare om aktuella frågor.
  - Aktiviteter inom ramen för kommunala förtroendeuppdrag
- Interna medlemsaktiviteter.
- Administrativa kostnader

Partistödet användes enligt följande.

Administration	1 203
Medlemsmöten, årsmöte, minnesgåva	1 645
Utåtriktade aktiviteter	4 646
EU-valrörelse	16 455
Kostnad för central service	1 719
Summa kostnader	**25 668**

Om överföringar har gjorts till delar av partiorganisationen utanför kommunen – beskriv vilka motprestationer som har erhållits för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin

Kostnad för central service 1 719:- Dessa pengar används till att betala medlemsregister, hemsida och andra IT-tjänster, centralt administrerade utbildningsprogram och nätverk för miljöpartister på alla nivåer och liknande. Bidrag till Miljöpartiets digitala EU-valrörelse 5 000:- Bidraget har använts för digital annonsering som omfattar annonsering som når Säters kommun.

Datum 2025-02-24	Datum
Ordförande tillika kassör	Kassör
Namnförtydligande Magnus Gabrielson	Namnförtydligande

Granskningsintyg

Härmed intygas att partiet har följt ändamålet för "Regler för kommunalt partistöd i Säters kommun".

Intygas av	Namnförtydligande Martina Öijwall
Datum 2025-03-01	Ort Hedemora

Bilagor
Bilaga Granskningsrapport

Granskningsrapport

Undertecknad, av Miljöpartiet de gröna i Säter utsedd revisor har granskat redovisningen av hur partistödet för 2024 har använts.

Granskningen har skett i samband med ordinarie revision och jag har haft tillgång till huvudbok, resultaträkning, balansräkning och samtliga verifikat.

Miljöpartiet de gröna i Säters redovisning av erhållet partistöd för år 2024 ger en rättvisande bild av hur partistödet har använts.

Hedemora, 2025-03-01

Martina Öijwall

SÄTERS KOMMUN

Blankett för redovisning av erhållet kommunalt partistöd

En mottagare av partistöd ska årligen lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i 4 kap. 29 § första stycket kommunallagen. Mottagare av partistödet ska utse särskild granskare som granskar om redovisningen ger en rättvisande bild av hur partiet har använt partistödet. Granskaren ska intyga granskning på sidan 2 i denna blankett. Granskningsrapporten ska bifogas denna blankett.

Redovisningen ska avse perioden 1 januari – 31 december och lämnas in till Säters kommun, kommunstyrelseförvaltningens kansli, senast den 31 mars följande år.

Parti	Organisationsnummer
Kristdemokraterna Säter	802445-8534
Telefon 076-7889654	Adress Kungsvägen 27, 783 35 Säter
Bankkonto eller bankgiro/postgiro: 171350-2 (Nordea)	

Redovisningen avser år	Erhållet partistöd
2024	51.570 kr
Sparat partistöd från föregående år 0kr	

Beskriv hur det lokala partistödet använts för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin

Partistödet har använts för att bekosta utbildningsinsatser som t ex kommundagar och Riksting, styrelsemöten samt de köpta tjänsterna som finansierat bl.a. utbildningsinsatser. Utskick till medlemmar i KD Säter.

Om överföringar har gjorts till delar av partiorganisationen utanför kommunen – beskriv vilka motprestationer som har erhållits för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin

Partistödet har delvis använts för att bekosta utbildningsinsatser dels genom avgifter till distriktet (t ex avgift politikerskolan och deltagaravgifter vid distriktsstämmor) och dels genom de köpta tjänsterna som finansierat bl.a. utbildningsinsatser som t ex kommundagar, Riksting och regionpolitiska dagar.

Datum 2025-03-15	Datum 2025-03-15
Ordförande Helena Vådegård	Kassör Fredric Vådegård
Namnförtydligande Helena Vådegård	Namnförtydligande Fredric Vådegård

Granskningsintyg

Härmed intygas att partiet har följt ändamålet för "Regler för kommunalt partistöd i Säters kommun".

Intygas av	Namnförtydligande Caroline Caesar
Datum 2025-03-20	Ort Djurås

Bilagor

Bilaga Granskningsrapport

Nedan angivna Granskare är utsedd av lokalavdelningen **Kristdemokraterna i Säter.**

GRANSKNINGSRAPPORT

Undertecknad som av Kristdemokraterna Säter är utsedd att granska Redovisningen avseende erhållet kommunalt partistöd år 2024 intygar att lämnad redovisning överensstämmer med de bokförda beloppen samt verifikationer.

Djurås, 2025-03-20

Ort, datum

Caroline Caesar, revisor KD Säter

Kristdemokraterna Säter

Till
Säters Kommun
Rådhuset
Säter

Redovisning avseende erhållet kommunalt partistöd år 2024

Erhållet partistöd		**51,570:-**
Kostnader 2024 är fördelade enligt följande:		
Serviceavgifter o köpta tjänster		33,945:-
Administrativa kostnader, bankavg, porto, resor, IT-tjänster m.m		9,249:-
	Summa	**43,194:-**
	Balans	**+8,376:-**

Överskottet fonderas till "valfonden", som används för att täcka underskott under valår.

Uppgiftlämnare: Kristdemokraterna Säter

Fredric Vådegård , kassör

Revisionsberättelse

Undertecknad utsedd att granska räkenskaperna för Liberalerna Säter, får härmed avge följande berättelse för verksamhetsåret 2024.

Då räkenskaperna är förda i god ordning och väl verifierade och någon anledning till anmärkning ej föreligger föreslår jag

Att styrelse och kassör beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2024.

Säter 2025-02-24

.....
Hege Bothner Wik

Om överföringar har gjorts till delar av partiorganisationen utanför kommunen – beskriv vilka motprestationer som har erhållits för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin

Vi har fått administrativ hjälp och deltagit i kurs-verksamhet och konferenser anordnat av distrikts- och riksorganisation.

Datum Säter 2025-02-24	Datum Säter 2025-02-24
Ordförande Ove Wik	Kassör Anders Bohman
Namnförtydligande OVE WIK	Namnförtydligande Anders Bohman

Granskningsintyg

Härmed intygas att partiet har följt ändamalet för ”Regler för kommunalt partistöd i Säters kommun”.

RS KOMMUN

Blankett för redovisning av erhållet kommunalt partistöd

En mottagare av partistöd ska årligen lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i 4 kap. 29 § första stycket kommunallagen. Mottagare av partistödet ska utse särskild granskare som granskar om redovisningen ger en rättvisande bild av hur partiet har använt partistödet. Granskaren ska intyga granskning på sidan 2 i denna blankett. Granskningsrapporten ska bifogas denna blankett.

Redovisningen ska avse perioden 1 januari – 31 december och lämnas in till Säters kommun, kommunstyrelsesektorns kansli, senast den 31 mars följande år.

Parti	Organisationsnummer
LIBERALERNA	802501-2306
Telefon 070-6367151	Adress Uggelbo 4 78335 Säter
Bankkonto eller bankgiro/postgiro: Bg 570-2188	

Redovisningen avser år	Erhållet partistöd
2024	34.380
Sparat partistöd från föregående år 20.579	

Beskriv hur det lokala partistödet använts för att stärka partiets

SÄTERS KOMMUN

Blankett för redovisning av erhållet kommunalt partistöd

En mottagare av partistöd ska årligen lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i 4 kap. 29 § första stycket kommunallagen. Mottagare av partistödet ska utse särskild granskare som granskar om redovisningen ger en rättvisande bild av hur partiet har använt partistödet. Granskaren ska intyga granskning på sidan 2 i denna blankett. Granskningsrapporten ska bifogas denna blankett.

Redovisningen ska avse perioden 1 januari – 31 december och lämnas in till Säters kommun, kommunstyrelsesektorns kansli, senast den 31 mars följande år.

Parti	Organisationsnummer
Vänsterpartiet Säter	802465 - 4686
Telefon 076-13 53 483	Adress Vänsterpartiet Säter c/o Christina Ewaldsson Idrottsv. 6, 783 34 Säter
Bankkonto eller bankgiro/postgiro: 8191-9, 794 231 388-3	

Redovisningen avser år	Erhållet partistöd
2024	51 570
Sparat partistöd från föregående år 18 973,70	

Beskriv hur det lokala partistödet använts för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin

Hyra till möteslokal
Möten styrelse
Material

Revisionsberättelse

Undertecknad, utsedd att granska Vänsterpartiet Säters räkenskaper och förvaltning för verksamhetsåret 2024-01-01 -2024-31-12.

Får här med att lämna följande revisionsberättelse:

För fullgörande av mitt uppdrag har jag tagit del av föreningens räkenskaper och andra handlingar som lämnar upplysning om föreningens verksamhet och ekonomi, samt vidtagit de övriga granskningsåtgärder jag funnit erforderliga.

Då revisionen inte givit anledning till anmärkning på de till mig överlämnande redovisningshandlingarna, förvaltningen av föreningens angelägenheter.

Den ekonomiska revisionen har Vänsterpartiet Dalarna gjort. Det fanns inga anmärkningar.

Jag har följt Vänsterpartiet Säter hela året och inte sett eller hört några felaktigheter.

Jag tillstyrker att:

- Att årsmötet beviljar styrelsen ledamöter ansvarsfrihet för den tid revisionen omfattar

Säter 20250309

Sten-Olof Eklund

SÄTERS KOMMUN

Blankett för redovisning av erhållet kommunalt partistöd

En mottagare av partistöd ska årligen lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i 4 kap. 29 § första stycket kommunallagen. Mottagare av partistödet ska utse särskild granskare som granskar om redovisningen ger en rättvisande bild av hur partiet har använt partistödet. Granskaren ska intyga granskning på sidan 2 i denna blankett. Granskningsrapporten ska bifogas denna blankett.

Redovisningen ska avse perioden 1 januari – 31 december och lämnas in till Säters kommun, kommunstyrelseförvaltningens kansli, senast den 31 mars följande år.

Parti	Organisationsnummer
Sverigedemokraterna	802470-3178
Telefon	Adress
073-5812931	Skommarvägen 15
Bankkonto eller bankgiro/postgiro:	
8166-1, 934 307 313-7	78161 Gustafs

Redovisningen avser år	Erhållet partistöd
2024	91 680:-
Sparat partistöd från föregående år	
0	

Beskriv hur det lokala partistödet använts för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin

Vi har varit på flera konferanser och utbildningar. Bla Stor KRK i Norrköping. Kick off för EU-valet och fortutbildningar för SD-kvinnor, budgetutbildningar mm.

Om överföringar har gjorts till delar av partiorganisationen utanför kommunen – beskriv vilka motprestationer som har erhållits för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin

Lokalhyra 31540 kr
Utbildning/konferens 19618,79 kr
Arr. medl. 1339,78 kr
Valmaterial (EU) 9812,28 kr
Kontorsmaterial 424,95 kr
SD Centralt 22338 kr
- DO
- Framtag av kurslitteratur
- Valmaterial

85073,80 kr

Datum	Datum
30/3-25	30/3-2025
Ordförande	Kassör
Namnförtydligande	Namnförtydligande
Mats Hoglöf	Louise Lissel

Granskningsintyg

Härmed intygas att partiet har följt ändamålet för "Regler för kommunalt partistöd i Säters kommun".

Intygas av	Namnförtydligande
	Sebastian Andersson
Datum	Ort
2025-03-30	Hedemora

Bilagor
Bilaga Granskningsrapport

Revisionsberättelse Sverigedemokraterna Hedemora-Säter organisationsnr.: 802470-3178

Revisionen för Sverigedemokraterna SD Hedemora -Säter har granskat huruvida föreningens verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vi har även granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i styrelsen för att kunna bedöma om någon styrelseledamot har handlat i strid med partiets stadgar.

Vi anser att vår revison ger oss en rimlig grund för vårt uttalande enligt nedanstående. Styrelsens ledamöter har enligt vår uppfattning inte handlat i strid med Sverigedemokraternas stadgar.

Vi tillstyrker

att den ekonomiska redovisningen fastställs för verksamhetsåret 2024

att styrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2024

Hedemora-Säter 2025-01-31

Förnamn Efternamn

LISELOTTE FORSBERG
Förnamn Efternamn

Av SD Hedemora-Säter utsedda revisorer

SÄTERS KOMMUN

Blankett för redovisning av erhållet kommunalt partistöd

En mottagare av partistöd ska årligen lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i 4 kap. 29 § första stycket kommunallagen. Mottagare av partistödet ska utse särskild granskare som granskar om redovisningen ger en rättvisande bild av hur partiet har använt partistödet. Granskaren ska intyga granskning på sidan 2 i denna blankett. Granskningsrapporten ska bifogas denna blankett.

Redovisningen ska avse perioden 1 januari – 31 december och lämnas in till Säters kommun, kommunstyrelsesektorns kansli, senast den 31 mars följande år.

Parti	Organisationsnummer
Säter Arbetare kommun	882600 - 8743
Telefon 070 - 458 2	Adress Järnvägsgatan 2
Bankkonto eller bankgiro/postgiro: 5643 - 4582	

Redovisningen avser år	Erhållet partistöd
2024	171900:-
Sparat partistöd från föregående år	

Beskriv hur det lokala partistödet använts för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin

Vi har använt pengarna till vår yttre verksamhet 2024 och dels våra interna möten i partilokalen samt i Gustafs, Stora Skedvi samt Silvberg
Externa aktiviteter har varit i Solvarbo, Säterdalen och i Säter
Stöttat vår ungdomsverksamhet

Om överföringar har gjorts till delar av partiorganisationen utanför kommunen – beskriv vilka motprestationer som har erhållits för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin

Dalarnas Partidistrikt för ungomsaktivitet 5157

Datum 24/2 - 25	Datum 24/2 - 25
Ordförande	Kassör Håkan Karlsson
Namnförtydligande Mats Nilsson	Namnförtydligande

Granskningsintyg

Härmed intygas att partiet har följt ändamålet för "Regler för kommunalt partistöd i Säters kommun".

Intygas av Inger Persson	Namnförtydligande INGER PERSSON
Datum 24 febr 2025	Ort Säter

Bilagor
Bilaga Granskningsrapport

Balansräkning 20241231

Tillgångar		
Bank konto 1920		82147.00
Bank konto 1930		127226.9
Bank konto 1942		53692.11
Bank konto s-kvinnor Eva 1931		4754.82
Kassa		0.00
Fodringar		0.00
Summa		267820.84
Skulder o Eget kapital		
Div skulder s kvinnor Eva		4754.82
Eget kapital ingående	196110.46	
Årets Vinst	66955.56	
Eget kapital utgående	263066.02	263066.02
Summa		267820.84

Resultaträkning för 2024

Intäkter		
	Medlemsavgifter	17962.55
	Kommunalt Partistöd	171900.00
	Lotter intäkter	15124.00
	Övriga intäkter	2500.00
	Gåvor	500.00
	Övrig försäljning	923.00
	Summa	208909.55
Kostnader		
	Möten	9276.16
	Lokalhyra	34470.00
	Första maj	18983.30
	Konferenser inom rörelse	18402.00
	Medlemsvård	0.00
	Markandsdeltagande mm	19503.82
x	Eu valet	8010.18
	Data o Licenser	5273.00
	Bidrag till interna organisationer	1000.00
	Sponsring	2500.00
	Förbrukningsinventarier	1736.00
	Medlemavg andra organisationer	155.00
	Kontorsmatriell	958.55
	Porto	588.00
	Presenter o blommor	3290.00
	Lotterikostnader	9832.00
	Bankkostnader	1479.00
	Avgift till ungdomdfond	5157.00
	Bokföringskostnader	2235.00
	Övriga kostnader	55.00
	Summa	142904.01
	Resultat före finasiella intäkter	66005.54
	Ränte intäkter	950.02
	Resultat	66955.56

Revisionsberättelse

För Säters arbetarekommun verksamhetsåret 20240101- 20241231

Vi har i den omfattning som god redovisningssed bjuder granskat räkenskaperna för Säters arbetarekommun samt tagit del av protokoll och övriga handlingar som ger information om styrelsens förvaltning för verksamhetsåret 2024.

Med stöd av ovanstående tillstyrker vi att resultat och balansräkning och årets resultat

66955,56 kr balanseras i ny räkning enligt styrelsens förslag och att styrelsen beviljas ansvarsfrihet för 2024

Säter 24/2 2025

Inger Persson

Kjell Åke Bälter

Torbjörn Gunnarsson

ANR 25021

SÄTERS KOMMUN

Blankett för redovisning av erhållet kommunalt partistöd

En mottagare av partistöd ska årligen lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i 4 kap. 29 § första stycket kommunallagen. Mottagare av partistödet ska utse särskild granskare som granskar om redovisningen ger en rättvisande bild av hur partiet har använt partistödet. Granskaren ska intyga granskning på sidan 2 i denna blankett. Granskningsrapporten ska bifogas denna blankett.

Redovisningen ska avse perioden 1 januari – 31 december och lämnas in till Säters kommun, kommunstyrelsesektorns kansli, senast den 31 mars följande år.

Parti Moderaterna Säter	Organisationsnummer 802509-1334
Telefon 073-5269850	Adress Bergbacken 1, 783 32 Säter
Bankkonto eller bankgiro/postgiro: 6455-724 564 268	

Redovisningen avser år 2024	Erhållet partistöd 114.600 kr
Sparat partistöd från föregående år 65.600 kr	

Beskriv hur det lokala partistödet använts för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin

Se bilaga 2

Om överföringar har gjorts till delar av partiorganisationen utanför kommunen – beskriv vilka motprestationer som har erhållits för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin

Serviceavgifter till förbundet 26.250 kr (kostnader för bla. hemsida, mail, utbildningar, informationsträffar m.m.).

Datum 2025-02-06	Datum 2025-02-06
Ordförande	Kassör
Namnförtydligande Caroline Willfox	Namnförtydligande Monica Falk Mannerhagen

Granskningsintyg

Härmed intygas att partiet har följt ändamålet för "Regler för kommunalt partistöd i Säters kommun".

Intygas av	Namnförtydligande Sofie Byatt
Datum 2025-02-06	Ort Säter

Bilagor
Bilaga Granskningsrapport

Säter

Verksamhetsberättelse Moderaterna Säter 2024

Under 2024 har vi fokuserat på att stärka och sprida moderata värderingar samt arbeta mot våra mål i Säter.
Året har präglats av stort engagemang och nära samarbete, där vi hela tiden har strävat efter att skapa en positiv utveckling i samhället.

Styrelsen har varit aktiv och samordnat arbetet genom regelbundna möten, där vi har diskuterat strategier, planerat aktiviteter och följt upp insatser för att hålla medlemsengagemanget levande. Det har varit viktigt för oss att skapa en struktur som både inspirerar och möjliggör delaktighet.

Vi är stolta över att ha ökat vårt medlemsantal och har haft glädjen att välkomna flera nya ansikten till vår förening. Under året har vi arrangerat olika typer av aktiviteter, inklusive medlemsträffar, arbetsgrupper och kampanjer. Engagemanget från våra medlemmar har varit en avgörande faktor för våra framgångar.

För att synliggöra våra värderingar har vi deltagit i en rad olika evenemang och organiserat egna aktiviteter. Genom seminarier, debatter och andra initiativ har vi lyft fram viktiga frågor för Säters invånare och bidragit till det lokala samtalet.

Samarbetet med moderata politiker på lokal och regional nivå har varit centralt för vårt politiska arbete. Vi har bidragit med idéer och förslag som syftar till att forma en politik som stärker både Säters samhällsutveckling och dess invånare.

Framöver är vårt mål att fortsätta utveckla och förankra de moderata värderingarna i Säters politik.
Vi vill verka för ett samhälle där utveckling och hållbarhet går hand i hand, och där vår förening är en stark, positiv kraft.

Till sist vill vi rikta ett stort tack till alla medlemmar, samarbetspartners och alla andra som har stöttat oss under året. Vi ser fram emot att tillsammans fortsätta arbeta för ett starkare och mer hållbart Säter.

Caroline Willfox
Ordförande Moderaterna Säter
Säter, 2025-02-08

Granskning av kommunalt partistöd 2024

Granskningsrapport av kommunalt partistöd 2024

Den här granskningsrapporten av kommunalt partistöd för Moderaterna i Säter är gjord i enlighet med kommunallagen 4 kap 29§ första stycket samt efter ett beslut avseende redovisning av partistöd i Säter som antogs i kommunfullmäktige 26 maj 2014 §55.

Vid granskningen av Moderaterna i Säters räkenskaper har undertecknad funnit att de ger en rättvisande bild och att de är i god ordning i enlighet med gällande föreskrifter.

Säter 2025-01-21

Sofie Byatt

Sofie Byatt

ANK: 250212

SÄTERS KOMMUN

Blankett för redovisning av erhållet kommunalt partistöd

En mottagare av partistöd ska årligen lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i 4 kap. 29 § första stycket kommunallagen. Mottagare av partistödet ska utse särskild granskare som granskar om redovisningen ger en rättvisande bild av hur partiet har använt partistödet. Granskaren ska intyga granskning på sidan 2 i denna blankett. Granskningsrapporten ska bifogas denna blankett.

Redovisningen ska avse perioden 1 januari – 31 december och lämnas in till Säters kommun, kommunstyrelseförvaltningens kansli, senast den 31 mars följande år.

Parti	Organisationsnummer
Centerpartiet	882601-3248
Telefon	Adress
070 5894254	Gessån 59 78390 Säter
Bankkonto eller bankgiro/postgiro:	
8191-963510120-7	Sparbanken Bergslagen OBS! Nytt kontonummer

Redovisningen avser år	Erhållet partistöd
2024	91680-
Sparat partistöd från föregående år	
8977:-	

Beskriv hur det lokala partistödet använts för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin

Annonser kampanjande
Möten. inspirationsdagar
Miljöpris

Om överföringar har gjorts till delar av partiorganisationen utanför kommunen – beskriv vilka motprestationer som har erhållits för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin

serviceavg till distriktet. för hjälp med trycksaker medlems utskick. mm

Datum 20250118	Datum 20250118
Ordförande Sven-Erik Berglund	Kassör Maj-Lis Norman
Namnförtydligande Sven-Erik Berglund	Namnförtydligande MAJ-LIS NORMAN

Granskningsintyg

Härmed intygas att partiet har följt ändamålet för "Regler för kommunalt partistöd i Säters kommun".

Intygas av Gerd Davidsson	Namnförtydligande Gerd Davidsson
Datum 20250209	Ort St. Skedvi

Bilagor

Bilaga Granskningsrapport

Redovisning av partistöd Säters Centerkrets 2024

Utgifter:

Möten Inspirationsdagar , kommundagar, medlemsmöten	**9201:-**
EUVAL Annonser , kampanjande	**37692 :-**
ADMService Bankkostnader, annonser, porto, utskick	**23216:-**
Medlemsaktivitet Miljöpris, Besök Riskebo	**2524:-**
SUMMA UTGIFTER	**72633kr**

Revisonsberättelse

Undertecknade, utsedda att granska Säters Centerkrets 2024.

Får efter verkställt uppdrag, lämna följande rapport angående Lokalt Partistöd för det gångna året.

Kostnader och intäkter gällande partistödet har granskats.

Behållningen är rätt överförd till kretsens konto.

Både inkomster och utgifter är verifierade.

Räkenskaperna är förda med ordning och reda, utan anledning till anmärkningar, så vi föreslår Kommunfullmäktige att godkänna denna rapport.

Gerd Danielsson

Lars Fredriksson

Kf § 31 Ej verkställda beslut, kvartal 1 2025

KS2025/0218

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta godkänna rapporten.

Ärendebeskrivning

Socialförvaltningen har till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) lämnat en rapport över ej verkställda beslut, kvartal 1 2025. Förvaltningen har även rapporterat de beslut som verkställts och som tidigare har rapporterats som ej verkställda.

Ej verkställda beslut

Biståndsbeslut som inte verkställts inom 3 månader ska rapporteras till IVO. Det gäller beslut enligt 9 § Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och enligt 4 kap. 1 § Socialtjänstlag (2001:453) (SoL).

Verkställda beslut

Socialnämnden ska även till IVO anmäla när nämnden har verkställt ett gynnande beslut som enligt 16 kap 6f § SoL har rapporterats som ej verkställt.

Rapport till revisorer och kommunfullmäktige

Enligt 16 kap SoL ska kommunens revisorer och kommunfullmäktige informeras om ej verkställda/verkställda beslut.

Underlag till beslut

Sammanställning rapport, kvartal 1 2025

Handläggare
Susanne Hoffman
Kommunsekreterare

Diarienummer
KS2025/0218

Rapport ej verkställda beslut, kvartal 1 2025

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta godkänna rapporten.

Ärendebeskrivning

Socialförvaltningen har till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) lämnat en rapport över ej verkställda beslut, kvartal 1 2025. Förvaltningen har även rapporterat de beslut som verkställts och som tidigare har rapporterats som ej verkställda.

Ej verkställda beslut

Biståndsbeslut som inte verkställts inom 3 månader ska rapporteras till IVO. Det gäller beslut enligt 9 § Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och enligt 4 kap. 1 § Socialtjänstlag (2001:453) (SoL).

Verkställda beslut

Socialnämnden ska även till IVO anmäla när nämnden har verkställt ett gynnande beslut som enligt 16 kap 6f § SoL har rapporterats som ej verkställt.

Rapport till revisorer och kommunfullmäktige

Enligt 16 kap SoL ska kommunens revisorer och kommunfullmäktige informeras om ej verkställda/verkställda beslut.

Underlag till beslut

Sammanställning rapport, kvartal 1 2025

Sn § 51 Ej verkställda beslut kvartal 1, 2025

SN2025/0137

Beslut

Socialnämnden har tagit del av informationen och översänder den till kommunfullmäktige och kommunrevisionen för kännedom.

Ärendebeskrivning

Socialförvaltningen har till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) lämnat en rapport över ej verkställda beslut kvartal 1, 2025. Förvaltningen har även rapporterat de beslut som verk-ställts och som tidigare har rapporterats som ej verkställda.

Ej verkställda beslut

Biståndsbeslut som inte verkställts inom 3 månader ska rapporteras till IVO.

Det gäller beslut enligt 9 § Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och enligt 4 kap. 1 § Socialtjänstlag (2001:453) (SoL).

Verkställda beslut

Socialnämnden ska även till IVO anmäla när nämnden har verkställt ett gynnande beslut som enligt 16 kap 6f § SoL har rapporterats som ej verkställt.

Rapport till revisorer och kommunfullmäktige

Enligt 16 kap SoL ska kommunens revisorer och kommunfullmäktige informeras om ej verkställda/verkställda beslut.

Underlag till beslut

Sammanställning rapport kvartal 1, 2025

Delges

Kommunfullmäktige
Kommunrevisionen

Rapport till IVO 2025-03-31 (avser kvartal 1 2025)

Nedan redovisas uppgifter som är inrapporterade till IVO. Inrapporteringen avser både ej verkställda beslut samt beslut som nu verkställts men som tidigare rapporterats som ej verkställda beslut.

I kommentarskolumnen är uppgifter som är nya markerad som fet text.

Beslut om särskild boende enligt 4 kap 1 § SOL

Rapport om:

- 1 ej verkställda beslut
- 3 verkställda
- 1 avslutat beslut

Beslutsdatum	**Verkställt**	**Kommentar**
2023-12-05	2025-03-10	Har tackat nej till erbjudet boende. Vill vänta på plats på specifikt boende.
2024-01-18		Har tackat nej till erbjuden lägenhet. Väntar på ledig lägenhet i förstahandsvalet
2024-08-20	Avslutat 2025-01-21	Erbjuden lägenhet dröjer pga tidigare lägenhetsinnehavares dödsbo. **Tagit tillbaka ansökan**
2024-08-22	2025-01-29	Saknar ledig lägenhet. Kompenserande insatser som dagverksamhet.
2024-09-19	2025-02-14	Har korttidsboende sen 2024-08-29 i väntan på ledig lägenhet.

Beslut om växelvård enligt 4 kap 1 § SOL

Rapport om:

- 1 avslutat beslut

2024-09-13	Avslutat 2025-01-31	Den enskilde har tackat nej till erbjuden korttidsvistelse **Avliden**

Beslut om särskilt anpassad bostad enligt 9 kap 9 § LSS

Rapport om:

- 1 ej verkställda beslut

2024-06-03		Saknar ledig lägenhet. Den enskilde har kompenserande insatser i form av boendestöd

Beslut om korttidsvistelse enligt 9 kap 6 § LSS

Rapport om:

- 1 ej verkställda beslut

2024-12-20		Är erbjuden en plats men anhörig har inte bestämt sig än om hon ska säga ja till erbjudandet

Kf § 32 Interpellationer/frågor

Kf § 33 Valärenden

1. Fyllnadsval efter Casper Andersson (M), val av ledamot i barn- och utbildningsnämnden samt ersättare i socialnämnden
2. Godkänna avsägelse från Liv Erichsen (KD)
3. Övriga valärenden

Från: "Liv Erichsen" <eriliv5@gmail.com>
Skickat: den 10 april 2025 16:55:23
Till: "Susanne Hoffman" <susanne.hoffman@sater.se>
Ämne: Avsägelse fullmäktige

Du får inte ofta e-post från eriliv5@gmail.com. Läs om varför det här är viktigt
Härmed avsäger jag min plats i fullmäktige från och med juli 2025

Vänligen, Liv Erichsen KD

Kf § 34 Rapporter

Kf § 35 Delgivningar

KS2025/0201
Årsredovisning 2024 från Falun Borlängeregionen den 26 mars2025

SBN2025/0105
Svar på medborgarförslag gällande att sätta upp skyltar med hundförbud vid å-promenaden sa att änderna får vara ifred den 16 april 2025

KS2025/0271
Årsredovisning 2024 från Säterbostäder AB med dotterbolag den 20 maj 2025

KS2025/0285
Granskningsrapport från lekmannarevisorerna i Säterbostäder AB för år 2024, den 22 maj 2025

KS2025/0286
Granskningsrapport från lekmannarevisorerna i Säters kommuns Fastighets AB, den 22 maj 2025

KS2025/0296
Årsredovisning för Utveckling i Dalarna Holding AB den 27 maj 2025

Kommunstyrelsen den 8 april 2025

Kommunstyrelsen den 6 april 2025

Kommunstyrelsen den 27 maj 2025